DEMOCRITUS
UNIVERSITY of
THRACE

Department of **G**reek
Department of **L**anguage,
Literature and **C**ulture
of the **B**lack **S**ea **C**ountries
Department of **P**rimary **E**ducation

10th International Conference of Greek Linguistics

abstracts

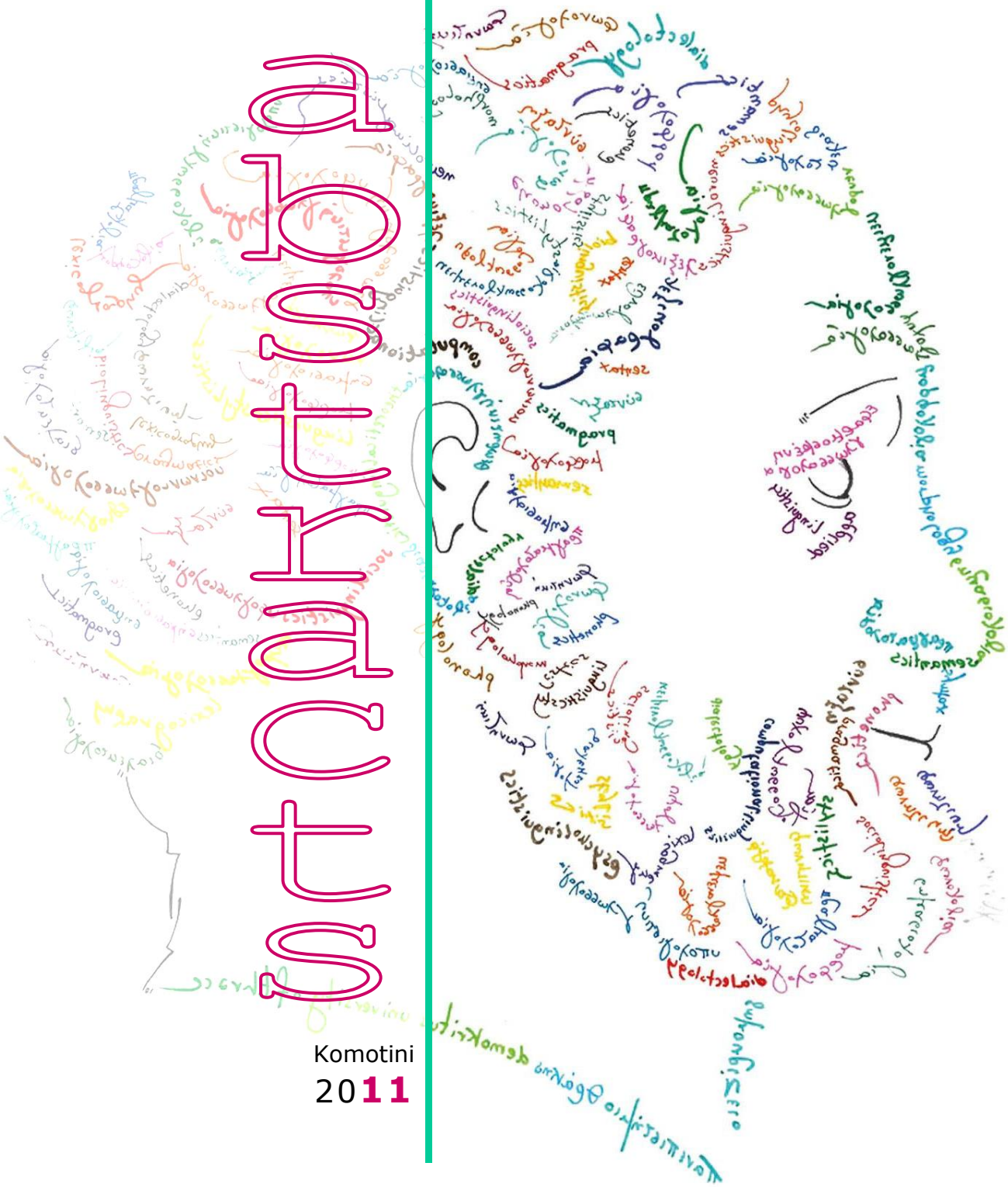

Komotini
2011

10th International Conference of Greek Linguistics

abstracts

Komotini, 1-4 September 2011

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Χατζηπαπά Ελίνα
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Μαθιουδάκης Νίκος

ΠΕΜΠΤΗ - THURSDAY 1.9.2011

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
9:00-11:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Archakis

Η πολυτροπικότητα στον ημερήσιο ελληνικό τύπο: συγκριτική διερεύνηση του βαθμού και των χαρακτηριστικών της

Σωφρόνης Χατζησαββίδης & Αθανασία Φίλιου
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
sofronis@nured.auth.gr

Περίληψη

Η πολυτροπικότητα ως έννοια αλλά και ως πράξη άρχισε να κάνει έντονα εμφανή την παρουσία της τα τελευταία χρόνια σε όλα τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Με την ανακοίνωση αυτή επιχειρείται να δοθούν τα βασικά στοιχεία της σύγχρονης θεωρίας περί πολυτροπικότητας και μια συγκριτική εικόνα του βαθμού και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της πολυτροπικότητας που εμφανίζεται στις πανελλήνιας κυκλοφορίας ελληνικές εφημερίδες την τελευταία εξαετία.
Στην ανακοίνωση αυτή δίνονται καταρχάς τα βασικά στοιχεία που συγκροτούν την έννοια της πολυτροπικότητας, όπως έχει οριοθετηθεί από τους σύγχρονους θεωρητικούς. Στη συνέχεια παρουσιάζονται δύο έρευνες που πραγματοποιήθηκαν η μία το 2005 και άλλη το 2011 και είχαν ως αντικείμενο τη διερεύνηση του βαθμού ύπαρξης της πολυτροπικότητας στην πρώτη σελίδα των πανελλήνιας κυκλοφορίας εφημερίδων, αλλά και των χαρακτηριστικών με τα οποία παρουσιάζεται αυτή στο συγκεκριμένο μέσο επικοινωνίας. Παρουσιάζονται τα δεδομένα και επιχειρείται μια πρώτη κατηγοριοποίηση και ανάλυση των χαρακτηριστικών που προέκυψαν από τις έρευνες αυτές και σε τελευταία ανάλυση επιχειρείται μέσω της σύγκρισης των δεδομένων των δύο ερευνών να καταδειχτούν τυχόν διαφορές στον τρόπο παρουσίασης των πολυτροπικών κειμένων από τις εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Γεωργακοπούλου, Αλ. & Γούτσος, Διον. 1999. *Κείμενο και επικοινωνία.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Kress, G. 2000. «Multimodality». *The New London Group, Multiliteracies: Literacy learning and Design of Social Futures*, London and New York: Routledge, σ. 164-180

Kress, G. 2010. Η ανάγνωση των εικόνων. Η Γραμματική του Οπτικού Σχεδιασμού. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Χατζησαββίδης, Σ. 2000. *Ελληνική γλώσσα και δημοσιογραφικός λόγος*. Αθήνα:Gutenberg

---

Η διγλωσσία στην ιστορία της ελληνικής γλώσσας

Dr. Christos Karvounis,
Johannes Gutenberg-Universität Mainz
karvoun@uni-mainz.de

Περίληψη

Το άρθρο εστιάζει σε ένα πολύ συγκεκριμένο σημείο: στην «παραδοσιακή» σύνδεση του όρου [κοινωνική] διγλωσσία (diglossia) με παλαιότερες περιόδους της ελληνικής γλώσσας, και πιο συγκεκριμένα 1) με την ελληνιστική κοινή και τον αττικισμό, 2) με τη μεσαιωνική ελληνική. Το ερώτημα που τίθεται είναι το εξής: Πόσο δικαιολογημένη είναι η χρήση του όρου διγλωσσία για τις κοινωνιογλωσσολογικές συνθήκες των εν λόγω περιόδων; Ακόμη κι αν δούμε, εντελώς συμβατικά, τόσο την περίοδο της ελληνιστικής κοινής όσο και εκείνη της λεγόμενης μεσαιωνικής ελληνικής ως σχετικά ομοιογενείς περιόδους, υπάρχουν δυο περιοριστικές παραμέτροι που είτε μας εμποδίζουν να χρησιμοποιήσουμε τον όρο διγλωσσία (λ.χ. για την ελληνιστική κοινή) είτε μας αναγκάζουν να τον χρησιμοποιήσουμε με σαφείς περιορισμούς (λ.χ. για την μεσαιωνική ελληνική). Το πρόβλημα εστιάζεται στα εξής σημεία:

(1) Στη διαφορετικότητα των κοινωνιογλωσσολογικών συνθηκών που χαρακτηρίζουν αφενός την αρχαιότητα και τον μεσαίωνα, αφετέρου την εποχή μετά τον νεοελληνικό διαφωτισμό και ακόμη περισσότερο την εποχή μετά το 1880 ή το 1900. Οι θεμελιώδεις διαφορές μεταξύ της «σύγχρονης» εποχής από τη μια και της αρχαιότητας, του μεσαίωνα, αλλά εν μέρει και της νεότερης προβιομηχανικής εποχής από την άλλη εντοπίζονται μεταξύ άλλων στη διάδοση της γραφής και πιο συγκεκριμένα στον εγγραμματισμό μιας κοινωνίας –τόσο σε ατομικό όσο και θεσμοθετημένο επίπεδο–, στην οικονομική δομή, στον ρόλο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και στη ευρύτερη λειτουργικότητα ή μη της λεγόμενης ποικιλίας υψηλού κύρους.

(2) στην ύπαρξη ή καλύτερα στην «αποδειξιμότητα» δυο διακριτών γλωσσικών ποικιλιών, στοιχείο που αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για την ύπαρξη διγλωσσίας, πριν δηλ. ληφθούν καν υπόψη τα συνήθη χαρακτηριστικά διγλωσσικών καταστάσεων. Σε ό,τι αφορά την ελληνιστική κοινή η ύπαρξη δυο διακριτών γλωσσικών ποικιλιών ελάχιστα στηρίζεται από τις πηγές. Στην μεσαιωνική ελληνική τούτο επιβεβαιώνεται μεν ξεκάθαρα το αργότερο από τον 11^{ο}/12^{ο} αιώνα, όμως η συνύπαρξη κι η εναλλαγή των εν λόγω ποικιλιών αφορά τη γραφή, γεγονός που δημιουργεί ουσιώδη μεθο-δολογικά προβλήματα ως προς την εφαρμοσιμότητα του διγλωσσικού μοντέλου στα κοινωνιογλωσσολογικά δεδομένα της βυζαντινής γραμματείας.

Βιβλιογραφία:

BROWING, R., Greek Diglossia Yesterday and Today, *International Journal of the Sociology of Languages* 35, 1982, 49-68

EIDENEIER, H., „Zur mittelalterlichen Vorgeschichte der neugriechischen Diglossie“, *Arbeiten zur Mehrsprachigkeit – Sonderforschungsprojekt* 12/2000, 1-24

FERGUSON, Ch., Diglossia, *Word* 15, 1959, 325-340

HUDSON, A., Outline of a theory of diglossia, *Int΄l. J. Soc. Lang.* 157, 2002, 1-48

ΚΡΙΑΡΑΣ, Ε., «Η διγλωσσία στα υστεροβυζαντινά γράμματα και η διαμόρφωση των αρχών της νεοελληνικής λογοτεχνίας», Μεσαιωνικά μελετήματα. Γραμματεία και γλώσσα, Β΄, Θεσσαλονίκη 1998, 449-477

NIEHOFF-PANAGIOTIDIS, Koine und Diglossie, Wiesbaden 1994

SCHIFFMAN, H.F., Diglossia as a Sociolinguistic Situation, στο: F. Coulmas (ed.), The Handbook of Sociolinguistics, Oxford 1997, 205-216

TOUFEXIS, N., Diglossia and register variation in Mediaval Greek, *Byzantine and Modern Greek Studies* 32 (2), 2008, 203-217

Γλώσσα και γραμματισμός των ΜΜΕ

Τσιτσανούδη – Μαλλίδη Ν., Λυγούρα Α., & Σακατζής Δ.
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
nitsi@sch.gr

Περίληψη

Εδραζόμενη στη σύγχρονη ελληνική και ξένη βιβλιογραφία η οποία αφορά στις αναδυόμενες τεχνολογίες και τους νέους μετατυπογραφικούς

γραμματισμούς, η εργασία αναδεικνύει τις δυνατότητες ενσωμάτωσης του γραμματισμού των μέσων μαζικής επικοινωνίας στην καθημερινή προσχολική και πρωτοσχολική διαδικασία. Από τις διάφορες μορφές επικοινωνιακής δραστηριότητας που μπορεί να χρησιμοποιεί ο διδάσκων αναλύονται εκείνες που αφορούν τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα μαζικής επικοινωνίας. Επιπλέον, εξηγείται ο τρόπος με τον οποίο η καλλιέργεια του γραμματισμού των ΜΜΕ οδηγεί σε βελτίωση της γλωσσικής διδασκαλίας μέσα στην τάξη και εμψύχωση του μαθητή να αξιολογεί κριτικά τα διάφορα μηνύματα τα οποία προσλαμβάνει.

Με βάση τις αρχές του αυθεντικού κριτικού αλφαβητισμού και της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου προτείνονται τρόποι για την εμβάθυνση της επεξεργασίας του αυθεντικού υλικού που παρουσιάζεται στη σχολική αίθουσα. Επιπλέον, προβάλλονται πρακτικές ενθάρρυνσης του μαθητή ως εν δυνάμει συνδημιουργού της επικοινωνίας στο πλαίσιο της ανάδρασης. Μολονότι υπάρχουν πολλές μορφές επικοινωνιακής δραστηριότητας στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος, όπως η ελεύθερη δραματοποίηση και η παρουσίαση ενός θέματος σε κοινό, στην προκείμενη περίπτωση το ενδιαφέρον εστιάζεται σε εκείνες που σχετίζονται με τον γραμματισμό των ΜΜΕ. Πρόκειται για δραστηριότητες που αφορούν στη δημιουργία τηλεοπτικής εκπομπής από τα ίδια τα παιδιά, με το συντονισμό του εκπαιδευτικού, και την ανάλυση και παραγωγή κειμένων, που θα στοχεύει στη διδασκαλία της διάκρισης της γλώσσας της ηλεκτρονικής δημοσιογραφίας, της διαφήμισης και της πολιτικής επικοινωνίας.

Η εργασία κατακλείεται με το συμπέρασμα ότι για την αποτελεσματική οργάνωση αυτών των δραστηριοτήτων μέσα στην τάξη, ο διδάσκων θα πρέπει να διαθέτει μία καλή γνώση του πεδίου των μέσων μαζικής επικοινωνίας και να είναι εξοικειωμένος με τις βασικές αρχές του γραμματισμού των ΜΜΕ.

Βιβλιογραφία

-Buckingham, D. (2003). Media Education. Literacy, Learning and Contemporary Culture. Cambridge: Polity.

-Baynham, M. (2000). Πρακτικές γραμματισμού (μτφρ. Μαρία Αραποπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.

-Fairclough, N. (2006). Language and Globalization. New York: Routledge.

-Κούρτη, Ε. (2004). «Εκπαίδευση και τηλεόραση». Στο Λεβεντάκος, Δ. (επιμ.), Τηλεόραση και Ελληνική Κοινωνία. Αθήνα: Εικών, 113-133.

-Livingstone, S. & Bovill, M. (2001). Children and their Changing Media Enviroment. Mahwah, N.J.: Erlbaum.

-Τσιτσανούδη – Μαλλίδη, Ν. (2011). Η γλώσσα των ΜΜΕ στη σχολική διαδικασία. Αθήνα: Λιβάνης.

-Potter, W.J. (2004). *Theory of media literacy. A cognitive approach.* Thousand oaks, CA, London, New Delhi: Sage.

Κατασκευάζοντας κοινωνικές αντιθέσεις στην ελληνική τηλεόραση: Αναπαραστάσεις κοινωνιολέκτων στην τηλεοπτική σειρά *Κωνσταντίνου και Ελένης*

Αναστασία Γ. Στάμου
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
astamou@uowm.gr

Περίληψη

Ο τρόπος αναπαράστασης της κοινωνιογλωσσικής πραγματικότητας στα κείμενα της μαζικής κουλτούρας έχει προσελκύσει μόλις πρόσφατα το ενδιαφέρον των κοινωνιογλωσσολόγων, οι οποίοι/ες εστίαζαν παραδοσιακά σε «αυθεντικά» δείγματα ομιλίας που συλλέγονταν σε καθημερινές αλληλεπιδράσεις (Coupland 2009). Στο πλαίσιο αυτό, διερευνάται ο τρόπος αναπαράστασης της κοινωνικής ποικιλότητας σε μια δημοφιλή ελληνική σειρά (*Κωνσταντίνου και Ελένης*) που πραγματεύεται οξείες κοινωνικές αντιθέσεις.

Συγκεκριμένα, στόχος της παρούσας εργασίας είναι η ανάλυση του τρόπου με τον οποίο απεικονίζεται η κοινωνική διαίρεση στη σημερινή ελληνική τηλεόραση όπως αποτυπώνεται μέσα από την ομιλία των τηλεοπτικών χαρακτήρων, καθώς έχει υποστηριχτεί πως η μετανεωτερική εποχή, με τη ρευστότητα και την κινητικότητα που τη διακρίνει, έχει οδηγήσει στην κατάργηση της κοινωνικών τάξεων (π.χ. Bottero 2004). Ωστόσο, υπάρχουν και φωνές που υποστηρίζουν πως οι πολιτισμικές αλλαγές δεν υποδηλώνουν το τέλος αλλά την αναδιαμόρφωση της έννοιας «κοινωνική τάξη» (Scott 2002). Επομένως, στόχος της κοινωνικής έρευνας πρέπει να είναι η αποκάλυψη των ιδεολογικών διεργασιών που αποκρύπτουν τον ταξικό χαρακτήρα των κοινωνιών.

Υιοθετώντας το αναλυτικό πλαίσιο του Coupland (2007) για το «ύφος» (style), αναπτύχθηκε ένα εργαλείο ανάλυσης με τέσσερις συνιστώσες (γλωσσολογική, κοινωνιογλωσσολογική, σημειωτική, ιδεολογική) (βλ. και Στάμου & Ντίνας υπό δημοσίευση). Η εξέταση της ομιλίας των δύο κεντρικών χαρακτήρων της σειράς δείχνει πως αναπαράγεται ο παραδοσιακός «λόγος» (discourse) της ταξικής κοινωνίας, οικοδομώντας ένα διπολικό σύμπαν ανώτερης εν. κατώτερης κοινωνικής τάξης. Ωστόσο, μια πιο προσεκτική ματιά στην ανάλυση αποκαλύπτει πως αυτός ο λόγος

αρθρώνεται με υπερβολικό τρόπο, κάνοντας τους ήρωες να μοιάζουν με καρικατούρες. Ο παραδοσιακός λόγος αποδομείται περαιτέρω μέσα από την ανάλυση της ομιλίας του περίγυρου των δύο πρωταγωνιστών. Τελικά, διαπιστώνεται πως η ελληνική τηλεόραση προωθεί τον σύγχρονο «λόγο της αταξικότητας» (discourse of classlessness: Bottero 2004: 996).

Βιβλιογραφία

Bottero, W. 2004. Class identities and the identity of class. Sociology 38, 8985-10003.

Coupland, N. 2007. Style: Language variation and identity. Cambridge University Press, Cambridge.

Coupland, N. 2009. The mediated performance of vernaculars. Journal of English Linguistics 37, 284-300.

Scott, J. 2002. Social class and stratification in late modernity. Acta Sociologica 45, 23-35.

Στάμου, Α.Γ. & Ντίνας, Κ.Δ. υπό δημοσίευση. Γλώσσα και τοπικότητες: Η αναπαράσταση γεωγραφικών ποικιλιών στην ελληνική τηλεόραση. Πρακτικά του 8ου Συνεδρίου της Ελληνικής Σημειωτικής Εταιρείας «Σημειωτική και Ιδεολογίες: Σύνορα, Περιφέρειες, Διασπορά».

«Έχουμε γίνει ένα απέραντο φρενοκομείο!»: Λογοπαίγνια στο ελληνικό κοινοβούλιο

Βίλλυ Τσάκωνα
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
villytsa@otenet.gr

Περίληψη

Η σύγχρονη μελέτη του κοινοβουλευτικού λόγου στρέφεται ολοένα και περισσότερο σε γλωσσικές στρατηγικές οι οποίες θεωρούνται χαρακτηριστικές του είδους και εμφανίζονται συχνά σε αυτό. Κινούμενοι/ες σε ένα ανταγωνιστικό και αντιπαραθετικό περιβάλλον, οι βουλευτές καλούνται να επιδεικνύουν τις ρητορικές (και ευρύτερα γλωσσικές) τους δεξιότητες και με αυτές να καταφέρνουν να φέρνουν σε δύσκολη θέση τους/τις αντιπάλους τους. Για τον στόχο αυτόν, οι βουλευτές συχνά καταφεύγουν στο χιούμορ (Elspass 2002, Ilie 2003, Tsakona 2009). Στο πλαίσιο αυτό, διερευνώνται τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Για ποιους λόγους και στόχους παράγονται λογοπαίγνια από τους/τις πολιτικούς κατά την κοινοβουλευτική διαβούλευση;

- Σημειώνονται αντιδράσεις σε αυτά; Τι είδους είναι αντιδράσεις αυτές και από ποιους/ες προέρχονται;
- Αποτελούν, τελικά, τα λογοπαίγνια αποδεκτή γλωσσική στρατηγική στο ελληνικό κοινοβούλιο ή η χρήση τους αξιολογείται αρνητικά στο πλαίσιο αυτό;

Τα υπό εξέταση δεδομένα προέρχονται από την τριήμερη συζήτηση της πρότασης δυσπιστίας του ΠΑΣΟΚ κατά της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας (Φεβρουάριος 2007).

Η ανάλυση των δεδομένων δείχνει ότι με τα λογοπαίγνια οι βουλευτές προβάλλουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες και συνδέουν τον λόγο τους με άλλα λιγότερο ή περισσότερο γνωστά κείμενα. Τα λογοπαίγνια επιστρατεύονται κυρίως ως μέσα υπονόμευσης, κριτικής και πρόκλησης κατά των πολιτικών αντιπάλων, ενώ σπανιότερα σηματοδοτούν τη φιλική προσέγγιση μεταξύ των βουλευτών. Ταυτόχρονα, μέσα από την αναπλαισίωση των σημασιών και τις διακειμενικές αναφορές που προϋποθέτουν, τα λογοπαίγνια ορίζουν ένα σύνολο συνομιλητών/τριών (εντός και εκτός κοινοβουλίου) που είναι σε θέση να τα αποκωδικοποιήσουν (πρβλ. Partington 2006). Οι ποικίλες αντιδράσεις στα λογοπαίγνια εκ μέρους των βουλευτών δείχνουν ότι αυτά συνιστούν συνήθη και αποδεκτή γλωσσική στρατηγική στο πλαίσιο αυτό. Εν τέλει, σε αντίθεση με την καθημερινή διεπίδραση μεταξύ οικείων, όπου τα λογοπαίγνια κατά κανόνα τονίζουν και επιβεβαιώνουν τους δεσμούς οικειότητας, σε ένα σαφώς επίσημο και θεσμοθετημένο πλαίσιο, όπου ο ανταγωνισμός και ο συγκρουσιακός λόγος κυριαρχούν, τα λογοπαίγνια υπηρετούν αντίστοιχους στόχους.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Elspass, S. 2002. Phraseological units in parliamentary discourse. Στο P. A. Chilton & C. Schäffner (επιμ.), *Politics as Text and Talk. Analytic Approaches to Political Discourse*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 81-110.

Ilie, C. 2003. Histrionic and agonistic features of parliamentary discourse. *Studies in Communication Sciences* 3 (1), 25-53.

Partington, A. 2006. *The Linguistics of Laughter. A Corpus-Assisted Study of Laughter-Talk*. London/New York: Routledge.

Tsakona, V. 2009α. Humor and image politics in parliamentary discourse: A Greek case study. *Text & Talk* 29 (2), 219-237.

Η ιδιόλεκτος των κυβερνητικών εκπροσώπων: Προκαταρκτικές παρατηρήσεις στο κειμενικό είδος της ενημέρωσης συντακτών

Γεωργία Φραγκάκη
Πανεπιστήμιο Αθηνών
efraga@phil.uoa.gr

Περίληψη

Η μελέτη της ιδιολέκτου έχει παραγνωριστεί στα Ελληνικά, αλλά και στις άλλες γλώσσες, με το ενδιαφέρον να στρέφεται κυρίως στη μελέτη της γλώσσας στο σύνολό της για την εξαγωγή γενικών κανόνων. Ο ίδιος ο όρος *ιδιόλεκτος* χρησιμοποιείται με διαφορετικό τρόπο από τους ερευνητές, λ.χ. για φωνολογικές ή προσωδιακές διαφορές, διαφορές μεταξύ συγγραφέων ή ηρώων λογοτεχνικών έργων κ.ά. Η ανάλυση της γλώσσας με τη χρήση σωμάτων κειμένων επιτρέπει να μελετηθούν οι λεξικογραμματικές επιλογές που συνιστούν στοιχεία της ιδιολέκτου (Barlow 2009, Mollin 2009). Η προσέγγιση αυτή ακολουθείται στην παρούσα ανακοίνωση με στόχο να μελετηθεί η ιδιολεκτική ποικιλία στο κειμενικό είδος της ενημέρωσης συντακτών από τους κυβερνητικούς εκπροσώπους (briefings).

Τα δεδομένα περιλαμβάνουν απομαγνητοφωνημένα προφορικά κείμενα που προέρχονται από την καθημερινή ενημέρωση των πολιτικών συντακτών και των ανταποκριτών του ξένου τύπου από τον εκάστοτε κυβερνητικό εκπρόσωπο. Επιλέχθηκαν κείμενα δύο εκπροσώπων της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, των Θ. Ρουσόπουλου (Σεπτέμβριος 2008) και Ε. Αντώναρου (Αύγουστος 2009), και ενός της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, του Γ. Πεταλωτή (Σεπτέμβριος 2010). Για το σκοπό της προκαταρκτικής αυτής μελέτης δημιουργήθηκαν τρία μικρά σώματα κειμένων που περιέχουν μόνο τις συμβολές των κυβερνητικών εκπροσώπων, 22.000 περίπου λέξεων το καθένα. Τα συγκεκριμένα σώματα κειμένων έχουν ως σταθερά στοιχεία το κειμενικό είδος, το επικοινωνιακό πλαίσιο και την ιδιότητα του ομιλητή και έτσι μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για τη μελέτη της ιδιολέκτου διαφορετικών ομιλητών. Στην ανάλυση των δεδομένων επιχειρήθηκε να αναδειχθούν οι διαφορές ανάμεσα στα τρία σώματα κειμένων με τον εντοπισμό των λέξεων-κλειδιών (keywords) και με την καταγραφή των συχνότερων λεξικών συμπλεγμάτων στο λόγο των κυβερνητικών εκπροσώπων με τη χρήση ειδικού λογισμικού.

Η μελέτη των σωμάτων κειμένων αναδεικνύει ομοιότητες, οι οποίες σχετίζονται με χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους, όπως η σταθερή δομή του και η παρουσία μιας στερεότυπης μεταβατικής φράσης από το τμήμα της ενημέρωσης από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο στο τμήμα των

ερωταπαντήσεων. Παρατηρούνται ακόμη ομοιότητες στη στρατηγική των εκπροσώπων της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας π.χ. στην προτίμηση στο πρώτο ενικό πρόσωπο, σε αντίθεση με τον Γ. Πεταλωτή, ο οποίος συνηθίζει να χρησιμοποιεί το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο και την αντωνυμία *εμείς*. Τέλος, εντοπίζονται οι ιδιολεκτικές διαφορές των τριών εκπροσώπων, που αφορούν ιδίως την προτίμηση διαφορετικών λεξικογραμματικών δομών για παρόμοιες λειτουργίες.

Βιβλιογραφία

Barlow, M. 2009. Individual usage: A corpus-based study of idiolects. 34th International Laud Symposium, 15-18 March 2010, University of Koblenz/Landau.

Mollin, S. 2009. "I entirely understand" is a Blairism: The methodology of identifying idiolectal collocations. *International Journal of Corpus Linguistics* 14 (3), 330-355.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
9:00-11:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Mikros

A lexical database for automatic topic identification

Ioannis Anagnostopoulos
University of Strasbourg, France – Master 2 Linguistique, Informatique
anagnosgiannis@gmail.com

Abstract

The classification of texts, as one of the important technologies in information management is relevant to many tasks, including information retrieval and extraction. Traditionally, the tasks for text classification were based on an extensive manual labeling of documents. The purpose of this paper is to create a database for automatic topic detection and text classification. Classification tools often rely on lexical cohesion in order to identify cohesive boundaries of homogeneous thematic segments. Lexical cohesion is manifested by the repetition of the same lexical unit or by general nouns that belong to the same domain. The aim of this project is to create a lexical resource, in order to improve topic identification methods. Our weighted wordlists can be used as an additional training resource for Support

Vector Machines. Our test data is a journalistic text corpus from the French newspaper «Le Monde», divided into seven main topics.

Keywords: Automatic text classification, lexical cohesion, lexical database, machine learning, SVM, journalistic corpora.

Bibliography

Ferret O., (2002), «Using collocations for topic segmentation and link detection», CEA –LIST/LIC2M., pp. 1-7.

Ferret O., (2009), «Utiliser des sens de mots pour la segmentation thématique?», TALN 2009, Session posters, Senlis.

Georgescul M., Clark A., and Armstrong S., (2006), «Word Distributions for Thematic Segmentation in a Support Vector Machine Approach».

Lancaster F. W., (1968), «Information retrieval systems; characteristics, testing, and evaluation», New York, Wiley.

Mitchell T., (1997), «Machine Learning», McGraw Hill.

Reynar J. C., (2000), «Topic segmentation: Algorithms and applications», PhD thesis, University of Pennsylvania, Seattle, WA.

Stührenberg M., Goecke D and Diewald N., (2007), « Web-based Annotation of Anaphoric Relations and Lexical Chains».

Quantitative investigation of linguistic features as indices of Greek text difficulty

Maria Giagkou
Institute for Language and Speech Processing, “Athena” R.C.
mgiagkou@ilsp.athena-innovation.gr

Abstract

Studies on the assessment of text difficulty have a long tradition and the same applies for the efforts to automate the assessment of readability by linear models/formulas (e.g. Dale & Chall, 1995). These rely on surface linguistic features such as sentence and word length, as simple proxies for syntactic complexity and vocabulary burden, respectively. More recently, advances in NLP have boosted readability research. That is, new tools (taggers, parsers, semantic treebanks, etc.) have made it feasible to quantify more thorough and linguistically sound text features, such as height of syntactic trees (Heilman et al., 2008) and n-gram language models (Collins-Thompson & Callan, 2005). As far as Greek is concerned, the relevant literature is limited to the

adjustment of some early readability formulas in Greek (Gagatsis, 1985; Centre for Greek Language, 2006-2008).

This work reports on the results of the most extensive -for Greek- quantitative investigation of linguistic features and their association to the level of education they are addressed to. The investigation relies on a corpus of 520 texts extracted from the Greek language textbooks and addressed to primary, junior and senior high school. We investigated 74 quantifiable linguistic features which are considered indices of syntactic complexity, lexical difficulty and textual cohesion. Apart from surface features of sentence and word length, we are reporting on some novel features such as average height of syntactic trees, average number of dependent nodes and average distance from the governing node, ratios of parts of speech, text entropy, lexical diversity, sophistication and density.

The results indicate strong statistical associations between some of the linguistic features and the educational level, thus shedding light to the implicit principles underlying the language experts' decisions when selecting the appropriate text for a given level. Moreover, they affirm that such quantifiable features can be exploited as indices of text difficulty and, consequently, as independent variables for automated text classification in order to retrieve texts from large collections (corpora, the web) that are suitable in terms of reading difficulty for different stages of language development/proficiency.

References

Centre for Greek Language (2006-2008). Software for the Readability of Greek Texts. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/foreign/tools/index.html

Chall, J. S. & Dale, E. (1995). *Readability Revisited: The New Dale-Chall Readability Formula*. Brookline Books, Cambridge, MA.

Collins-Thompson, K. & Callan, J. (2005). Predicting reading difficulty with statistical language models. *Journal of the American Society for Information Science and Technology, 56*(13), 1448-1462.

Gagatsis, A. (1985). Readability of Primary school Mathematics textbooks. *Contemporary Education*, 20, 40-48. [in Greek]

Heilman, M. J., Collins-Thompson, K. & Eskenazi, M. (2008). An analysis of statistical models and features for reading difficulty prediction. In *The Third Workshop on Innovative Use of NLP for building Educational Applications. Proceedings of the Workshop* (pp. 71-79). Association for Computational Linguistics.

A proposal for a metadata model for language resources

Maria Gavrilidou, Penny Labropoulou, Stelios Piperidis
Institute for Language and Speech Processing, R.C. "Athena"
{maria, penny, spip}@ilsp.athena-innovation.gr

Abstract

This paper reports on a metadata model to be used for the description of Language Resources (LRs), presenting the model's basic concepts, the ontology and LR taxonomy.
The term metadata refers to descriptions of Language Resources, encompassing both *data resources* (textual, multimodal/multimedia and lexical data, grammars, language models etc.) and *tools/technologies/services used for their processing*.
The proposed model aims (a) to be useful to LRs providers, service providers and users alike, (b) provide clear, semantically transparent terminology, supported by definitions, recommended values and examples, (c) contain elements suitable for the description of all stages of a resource's life-cycle (provenance, creation, annotation, distribution etc.) and critical facets of its identity (IPR, licensing issues, administrative data etc.), (d) adhere to standards for the adoption of methodologies, elements' names etc. in order to be of high quality, persistent and interoperable with other schemas and tools (for instance, harvesting tools) and (e) follow best practices and *de facto* standards.
The basic design principles of the model are:

- semantic clarity: the meaning of each term and its relations to the other terms should be clearly articulated
- expressiveness: it should be able to successfully describe any type of resource
- flexibility: it should be able to constitute a tool for exhaustive and complete descriptions of resources but also allow for minimal but informative descriptions of the resource
- customisability: the model should be able to adequately describe all types of resources (from the provider's perspective) and to aid the user to identify the resource appropriate to his/her needs (user's perspective)
- extensibility: it should allow for future extensions, as regards both the model itself and as regards the coverage of more resource types as they become available

- harvestability: it should allow harvesting of the metadata but also metadata production from scratch for LR providers who have not as yet added any kind of metadata to their resources.

Annotation of events in Greek corpora based on the model of TimeML

Apostolis Kardiasmenos[1], Stavroula Tsigka[1], Prokopis Prokopidis[2] and Haris Papageorgiou[2]
[1]University of Athens, [2]Institute for Language and Speech Processing
kardiasm@gmail.com, voulaki_ts@hotmail.com, {prokopis, xaris}@ilsp.gr

Abstract

The objective of this paper is to present a proposal for the annotation of events in Greek corpora, which is in alignment with the current version of TimeML [1], but adapted to the structure and the characteristics of the Greek language. The aim of TimeML is to provide a standard mark-up language for timed events in a text. According to the model of TimeML, the notion of event is perceived as a circumstance or an incident. It can also be a situation where something is just considered holding true. We provide a general introduction to event recognition and its importance in various natural language processing applications, such as narrative understanding, creating eventual databases from textual sources, automatic summarization and question answering systems [2, 3].

Automatic event recognizers, like most natural language analyzers, need manually annotated corpora for development, training, and/or evaluation purposes. To construct such a resource for Greek, we used a collection of 41 texts of mainly historic content. The material was derived from newspaper articles, wikipedia pages, summaries of sight-seeing documentaries, and transcripts from television broadcasts. The total size of the corpus was 31,920 words. The selection of the annotation tool was a complicated process, determined mainly by practical needs.

Human annotators followed guidelines concerning two TimeML tags. The first was the EVENT tag, which is used to mark event-denoting predicates. We present examples of markables and non-markables and we discuss the class attribute of the tag, together with its allowed values. The second tag was MAKEINSTANCE, which is used for the annotation of specific event realizations in the text. Thus it is accompanied by attributes for cardinality, polarity, modality, tense, and aspect. We conclude with a discussion of

representing relations between events or between events and temporal expressions.

References:

[1] Pustejovsky, James, José M. Castaño, Robert Ingria, Roser Saurí, Robert Gaizauskas, Andrea Setzer, and Graham Katz. 2003a. TimeML: Robust Specification of Event and Temporal Expressions in Text. In IWCS-5.

[2] Pustejovsky, James. 2002. TERQAS: Time and Event Recognition for Question Answering Systems. In ARDA Workshop.

[3] Hector Llorens, Estela Saquete, Borja Navarro-Colorado. 2010. TimeML events recognition and classification: learning CRF models with semantic roles. In Proceedings of the 23rd International Conference on Computational Linguistics.

Creating frequency-based vocabulary lists for l2 learners

Frieda Charalabopoulou and Maria Gavrilidou
Institute for Language and Speech Processing/"Athena" R.C.
frieda@ilsp.athena-innovation.gr, maria@ilsp.athena-innovation.gr

Abstract

Until recently vocabulary was not considered one of the priority areas in the field of L2 teaching and was mainly viewed as a secondary activity with the emphasis placed on the development of communicative and linguistic (i.e. grammatical) competence. Nowadays, the primary role of vocabulary in SLA has been acknowledged and vocabulary knowledge is considered indispensable and a prerequisite for acquiring the four "traditional" language skills (listening, speaking, reading and writing) as well as grammar: knowing the words of the oral or written input the learners are exposed to enables understanding of discourse, while developing the L2 learner's lexical competence fosters language production.

Lexical competence is a crucial aspect in L2 learning given that successful communication in L2 is interwoven with knowing and deploying the right words to convey the message. According to Nation (2001), language comprehension and production is heavily dependent on vocabulary size, with 3.000 word families being a crucial threshold. A systematic and principled approach in order to build and expand the L2 learners' mental lexicon,

therefore, results to better language learning. The crucial question, however, is which words to teach at different language levels.
This paper describes the methodology undertaken in the framework of the EU-funded project "KELLY" (**Ke**ywords for **L**anguage **L**earning for **Y**oung and Adults alike) for building corpus-informed vocabulary lists for L2 learners ranging from A1 to C2 levels in order to create word cards for 9 languages: Greek, English, Italian, Polish, Russian, Chinese, Swedish, Norwegian and Arabic. Each card contains a word in the source language and its translational equivalent in the target language. Word cards are considered in this context as a powerful vocabulary-building tool, which may be employed either as an alternative of or in conjunction with other more standard approaches to vocabulary learning within the Communicative Language Teaching paradigm (i.e. learning words in context). The main objective of the project was to identify a constellation of the most frequent and used words which an L2 learner ought to learn in accordance with his/her language competence. To this end, frequency-based vocabulary lists were created for all nine languages, which were then merged into one final common list. Additional resources were also employed to enhance the corpus-informed lists with words that were considered essential for language learners and thus to ensure that the lists would include not only the most used but also the most useful words for the L2 learner. The ranked lists were then aligned to the six levels of the Common European Framework and grouped to thematic domains.

Greek Speech Processing in Robotics

Dimitra Anastasiou
Computer Science and Language Sciences
University of Bremen, Germany
anastasiou@uni-bremen.de

Abstract

The research field of robotics has been making progress the last years, including combining navigation with natural language interaction. We provide the current state-of-the-art of speech processing in robotics, its challenges, and our contribution.
Haage et al. (2002) developed a speech system to design robot trajectories that would fit with computer-aided design paradigms. Motallebipour & Bering (2003) developed a speech dialogue system for solving relocation

tasks using an industrial robot arm; they used context free grammar (CFG) to control the robot arm. More recently, Mubin et al. (2010) developed an artificial language called ROILA to make it easy for humans to learn, and for the robots to understand. The grammar used has four parts-of-speech: nouns, verbs, adverbs, and adjectives and four pronouns (I, you, he, she). The dialogue component implemented in Godot (Theobalt et al. 2002), a mobile robot platform, used Discourse Representation Structures (DRS).

At the German Research Center for Artificial Intelligence (DFKI) there is a Bremen Ambient Assisted Living Lab (BAALL[1]), an apartment suitable for the elderly and people with physical or cognitive impairments. In BAALL there is an autonomous wheelchair called "Rolland" which is equipped with sensors and a PC, and serves mobility assistance. It has a speech input control interface and by means of a grammar, it can navigate according to spoken commands of the user. Currently, commands can be provided in German and English.

The current challenges of speech support in robotic devices are i) monolinguality, ii) limited vocabulary – often not natural language, iii) simple syntactic structures. Our contribution is to expand by means of morphosyntactic rules and ontology-based activites the grammar of "Rolland". Our experiments with Greek have the following workflow:

i. Rolland's German grammar is machine-translated into Greek;
ii. User speaks in Greek through an Automatic Speech Recognition (ASR) tool;
iii. Rolland reacts according to the user's command(s);
iv. Rolland speaks back in Greek (if needed or wanted).

Although Greek is a morphologically rich language and thus more difficult to be machine-translated, the controlled language lowers the word error rate. We expand the grammar lexically, morphologically, and syntactically in order to achieve a more natural, intuitive, and efficient spoken dialogue interaction.

In a nutshell, our contribution is a language-independent speech to speech translation system (with the distinction from traditional systems that the output is in the source language – users' mother tongue) for a more natural and efficient human-robot interaction in a domestic environment for the elderly and people with impairments.

1http://www.dfki.de/web/living-labs-en/baall-2013-bremen-ambient-assisted-living-lab-1?set_language=en&cl=en, 28/01/11.

References

Haage, M.; Schötz, S.; Nugues, P. (2002), A prototype robot speech interface with multimodal feedback, *Proceedings of the 2002 IEEE-Int. Workshop Robot and Human Interactive Communication*, Berlin Germany, 247-252.

Motallebipour, H.; Bering, A. (2003), A spoken dialogue system to control robots, *Technical report*, Dept. of Computer Science, Lund Institute of Technology, Lund, Sweden.

Mubin, O.; Bartneck, C.; Feijs, L.; (2010), Towards the Design and Evaluation of ROILA: A Speech Recognition Friendly Artificial Language, *Proceedings of the 7th International Conference on Natural Language Processing*, Reykjavik, Iceland, 250-256.

Theobalt, C.; Bos, J.; Chapman, T.; Espinosa-Romero, A.; Fraser, M.; Hayes, G.; Klein, E.; Oka, T.; Reeve, R. (2002), Talking to Godot: Dialogue with a Mobile Robot, *Proceedings of IEEE/RSJ Int. Conf. on Intelligent Robots and Systems*, Lausanne, Switzerland, 1338-1343.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
9:00-11:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Giannakidou

Measuring Greek infinitival structures through time

Marina Vasileiou
University of Athens
marina.vassiliou@gmail.com

Abstract

The current work consists in a detailed analysis of infinitival structures in the Greek language, aiming at illustrating the syntactic behaviour of the Greek infinitive through time. Spanning the period 5 BC – AD 16, the specific structures are drawn from texts of various authors and divergent topics. These texts are representative of four synchronies of the Greek language, namely Ancient Greek (5 – 4 BC), Hellenistic Koine (3 BC – AD 4), early Byzantine (AD 5 – 10) and late Byzantine Greek (AD 11 – 16). The text corpus employed exceeds 4 million words in size, within which the infinitival occurrences approximate 85,000. To the best of our knowledge, such a set of measurements is presented for the first time, while it draws on a substantial portion of texts representative of the four Greek language synchronies, thus allowing a diachronic study of the infinitive use supported by statistical tests.

The data used originate mainly from the Thesaurus Linguae Graecae. In order to collect them, the texts have been exhaustively searched for infinitival forms of all tenses and voices. Subsequently, all the retrieved excerpts have been checked manually in order to assign each individual infinitival form to a category, reflecting (a) the type of infinitival structure and (b) the case of the infinitival subject (Accusative vs. non-Accusative). In total, fifteen categories have been employed: **(1)** subject control, **(2)** object control, **(3)** Accusativus-cum-Infinitivo, **(4)** raising structure, **(5)** raising structure with an Accusative subject, **(6)** infinitive in a finite clause, **(7)** infinitive in a finite clause with an Accusative subject, **(8)** infinitive with mood function, **(9)** infinitive with mood function and an Accusative subject, **(10)** infinitive with explanatory function, **(11)** infinitive with explanatory function and an Accusative subject, **(12)** infinitive with adverbial function, **(13)** infinitive with adverbial function and an Accusative subject, **(14)** articulate infinitive and **(15)** articulate infinitive with an Accusative subject.

Based on the processing of the aforementioned data, a set of conclusions are drawn, the most salient of which are summarised below:

(a) The subject control structures seem to form the most enduring category for all periods, always representing more than 25% of the infinitival occurrences. It is noteworthy that in the late Byzantine period the specific structures are the predominant category (their frequency rising to ca. 70%).

(b) Categories 2-5 have initially (Ancient Greek) a high frequency (more than 10%), which is gradually reduced in Koine, reaching no more than 4% in the last period.

(c) Categories 6-13 have a very low frequency of occurrence in all synchronies, something which justifies their early loss.

(d) Most categories exhibit the same trend of gradual reduction in the number of occurrences, reflecting the gradual loss of the infinitive. In a few cases, though, a temporary rise in usage rate is observed in early Byzantine Greek.

(e) A non-typical behaviour is observed for categories 12 and 15, for which the majority of occurrences are observed in the middle of the synchrony continuum, instead of at the initial period (Ancient Greek), as would be expected in accordance to the trend of (d).

Analyzing transitivity of the aorist and the perfect: An approach to the problem of their merger?

Kavcic J.

Abstract

The history of the Greek perfect is usually presented in terms of the transition from an intransitive to a transitive tense, which is believed to be linked with the subsequent merger of the perfect with the aorist. This merger has been discussed rather extensively in recent years. Whereas some scholars place its development in late antiquity (fifth century AD), others find at least sporadic occurrences of the phenomenon considerably earlier (cf., e.g., McKay 1980: 23, Porter 1989: 273, Horrocks 1997: 118, Blass, Debrunner, & Rehkopf 2001: 281). However, studies devoted to the history of the Greek perfect have not devoted much attention to the concept of transitivity itself. This paper addresses this issue by adopting a gradable (or scalar) concept of transitivity (cf., e.g., Hopper and Thompson 1980, Næss 2007).

This paper analyzes the transitivity of the perfect and the aorist of two selected highly transitive verbs (διαφθείρω and ἀπόλλυμι) in Classical Greek and in subsequent periods. It assumes that, if there were significant differences between the transitivity of the aorist and the perfect in the case of the verbs analyzed, then it cannot be claimed that the two tenses were entirely equal in terms of transitivity. This issue is also significant from the perspective of the merger between the aorist and the perfect. In terms of the two verbs studied, several differences obtain between the transitivity of the aorist and the perfect in the Classical authors studied (i.e., all the authors studied in Chantraine 1927 and some additional passages not cited by him). The perfect seems to be associated with lower transitivity than the aorist; for example, (1) the active aorist predominantly refers to the total destruction of the patient, which is not the case with the perfect, (2) the patient tends to be low in individuation in the case of the perfect, and (3) inanimate and/or non-volitional agents (experiencers) associate more commonly with the perfect than with the aorist.

The second part of the paper analyzes the transitivity of the perfect and aorist of the verbs studied in subsequent periods (with focus on their use in literary and non-literary sources in the first centuries AD) and discusses whether the theory of transitivity could shed new light on the merger process between the aorist and the perfect.

Selected bibliography

Blass, F., A. Debrunner, & F. Rehkopf. 2001. *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht.

Chantraine, P. 1927. *Histoire du parfait grec*. Paris: Champion.

Hopper, P., & S. Thompson. 1980. "Transitivity in Grammar and Discourse." *Language* 56, 251–299.

Horrocks, G. 1997. *Greek: A History of the Language and its Speakers*. London: Longman.

Λαβίδας, Ν. 2007. Μεταβολές στη μεταβατικότητα του ρήματος της ελληνικής. Διδακτορική διατριβή. Αθήνα: ΕΚΠΑ. Τομέας Γλωσσολογίας.

Næss, Å. 2007. *Prototypical Transitivity*. Amsterdam: John Benjamins.

McKay, K. L. 1980. "On the Perfect and Other Aspects in the Greek Non-Literary Papyri." *BICS* 27, 23–50.

Porter, S. E. 1989. *Verbal Aspect in the Greek of the New Testament with Reference to Tense and Mood*. New York: Peter Lang.

The development of nominal ellipsis: evidence from Greek Polydefinites

Vina Tsakali, Artemis Alexiadou & Despoina Oikonomou
Northeastern University, University of Stuttgart, University of Crete
p.tsakali@neu.edu, artemis@ifla.uni-stuttgart.de, desikonomou@yahoo.gr

Abstract

1. Studies on the acquisition of ellipsis have shown that children use elliptical constructions productively from very early on, even before they acquire an adequate morphological paradigm (Snyder 1996, Snyder & Senghas 1997, Liceras et al 2000 and Delitheos & Christodoulou 2005). The present study examines the acquisition of nominal ellipsis as instantiated in *polydefinite* constructions.

2. The term polydefinites (Kolliakou 1997) describes the phenomenon in which a definite noun phrase is modified by an adjective phrase (AP) which surfaces with a determiner or a determiner-like element (1) (attested in many languages, e.g. Greek, Hebrew, Swedish, and Norwegian).

(1) to kokino to vivlio
the red the book

3. Under certain discourse conditions, next to the polydefinite (1), a string involving a focused AP (2a) and a nominal ellipsis pattern (2b) are also possible.

(2) (a) TO KOKINO vivlio
'the RED book'
(b) to kokino
'the red one'

Given that polydefinites appear to be optional in adult grammar, the following theoretical questions arise:

a) Is there a relation between the polydefinite in (1), the focused AP in (2a) and the noun ellipsis pattern in (2b)?
b) What are the relevant factors that help decide which answer is the most preferable for native speakers?
c) Is there any interpretational difference among the three possible answers?

4. The present study aims to evaluate both adults' and children's most preferable answers in specific contexts, compare them and investigate further developmental properties of the pragmatic conditions which hold in these environments. We thus tested 40 adults (mean age 24) and 46 children (aged 4;2-5;6, mean age: 5;1), all Greek native speakers, in a picture elicitation task. The discourse conditions of the task were designed to accommodate the two main characteristics attributed to polydefinites, namely, restrictiveness and the focus/presupposition distinction (Kolliakou 1997, 2004).

5. According to our results children gave a ceiling preference for sentence (2b), which is an absolute match with the adult-group. The findings suggest that:

a) There seem to be no semantic difference among the three patterns; (1-2a/b) are semantically/pragmatically equivalent (Koliakou 2004).
b) Nominal ellipsis as in (2b) is best analyzed as a mechanism connected to contrastive focus (Rooth 1992, Merchant 2001).
c) Speakers' preferences in cases when there is no semantic difference among alternatives is based on economy principles. We therefore argue that, native speakers prefer the most 'economical' one, obeying Grice's Principle of Brevity (Maxim of Quantity)/the Principle of Structural Complexity. In other words learners avoid structural complex strings (Jakubowicz & Nash (2001)), which polydefinites arguably are (Alexiadou & Wilder 1998).
d) Children by the age of 5 have acquired the mechanisms (pragmatic and semantics factors) which are employed by adult speakers in preserving Economy.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
12:00-13:00
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Anastassiadis-Symeonidis

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΜΕΝΟΣ ΟΜΗΛΗΤΗΣ - INVITED SPEAKER:

Some Insights into Evidentiality and Evidential Markers in French

Jean-Claude Anscombre
CNRS-LDI
janscombre@ldi.univ-paris13.fr

Abstract

A classical approach to evidentiality distinguishes three main subcategories of phenomena: evidentiality by inference, by hearsay and by perception, as exemplified in:

(1) John must be in his office, his car is in the parking.
(2) I was told that John is in his office.
(3) John is in his office, I can hear him speaking with Mary.

Such cases may look quite obvious, but the problems arise as soon as we intent to give to each of these categories a more accurate definition. This work is an attempt to answer the following questions:

a) What are the grounds that allow an inference by the speaker, as in (1))? Is it really a logical process that is at work, or rather some commonplace knowledge that thus would approximate inferential reasoning to some kind of hearsay mechanism.

b) How does the speaker/utterer get involved in the hearsay process? What are the different positions he can occupy with regard to the source of a hearsay?

c) Can we determine through linguistic characteristics whether or not the content of a sentence reflects the intervening of a perception,

The examples will be mainly taken from French.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ – BIG AMPHITHEATER
13:00-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: S. Hatzisavvidis

Λεξικογραφικές προσεγγίσεις στη διατύπωση των ορισμών: έρευνα σε μαθητές της Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού

Έλενα Μάντζαρη, Άννα Ιορδανίδου
Πανεπιστήμιο Πατρών, ΠΤΔΕ
emantz@tee.gr, A.Iordanidou@upatras.gr

Περίληψη

Ο ορισμός φαίνεται να κατέχει προνομιούχα θέση σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη πληροφορία των λεξικών. Αν και υπάρχουν λεξικά που δεν περιέχουν ορισμούς, όπως τα ορθογραφικά, τα ετυμολογικά ή τα δίγλωσσα λεξικά, η σύνταξη των ορισμών θεωρείται το πρωτοτυπικό έργο ενός λεξικογράφου. Το τι σημαίνουν οι λέξεις και πώς ορίζονται έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών εργασιών από την πλευρά της λογικής, της φιλοσοφίας και της γλωσσολογικής σημασιολογίας. Ωστόσο, πολύ λίγα έχουν γραφεί, είτε στο πλαίσιο θεωρητικών λεξικογραφικών μελετών (βλ. Atkins & Rundell 2008) είτε στο πλαίσιο εμπειρικών ερευνών (βλ. ενδεικτικά McKeown 1993, Nesi & Meara 1994, Nesi 1998), για το πώς οι χρήστες ερμηνεύουν τους ορισμούς και πώς αντλούν την πληροφορία που χρειάζονται από αυτούς.

Η έρευνα που παρουσιάζεται αποτελεί μέρος ευρύτερης μελέτης στην οποία συζητούνται παραδοσιακές και σύγχρονες προσεγγίσεις στη διατύπωση των λεξικογραφικών ορισμών με βάση τη διάσταση του χρήστη. Εντάσσεται στην κατηγορία των πειραματικών ερευνών που εξετάζουν τη σχέση της χρήσης του λεξικού (και ειδικότερα της χρήσης του ορισμού ως στοιχείου της μικροδομής του λεξικού) με την παραγωγή και την κατανόηση κειμένου.

Στόχος είναι να διερευνηθεί ποιες στρατηγικές, έτσι όπως εκπροσωπούνται από τρία μονόγλωσσα ελληνικά παιδαγωγικά λεξικά, το *Λεξικό Μπαμπινιώτη για το σχολείο και το γραφείο* (2004), το *Ερμηνευτικό λεξικό νέας ελληνικής Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου* (ΟΕΔΒ, 2007) και το *Λεξικό της ελληνικής ως ξένης γλώσσας για μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης* (Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων, 2007), μπορούν να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη κατανόηση της σημασίας και της χρήσης των λέξεων από μαθητές των τελευταίων τάξεων του δημοτικού. Τα

αποτελέσματα της έρευνας, σε συνδυασμό με τις διαπιστώσεις της θεωρητικής ανάλυσης, αξιοποιούνται στη διατύπωση προτάσεων σχετικά με ζητήματα σχεδιασμού των ορισμών στα μονόγλωσσα ελληνικά παιδαγωγικά λεξικά.

Βιβλιογραφία

Atkins, B.T.S. & M. Rundell (2008). *The Oxford Guide to Practical Lexicography*. Oxford: Oxford University Press.

McKeown, M.G. (1993). "Creating effective definitions for young word learners". *Reading Research Quarterly* 28(1), 17-31.

Nesi, H. (1998). "Defining a Shoehorn: The success of learners' dictionary entries for concrete nouns. Atkins, B.T.S. (ed.) *Using Dictionaries: Studies of dictionary use by language learners and translators*. (Lexicographica Series Maior 88) Tübingen: M. Niemeyer, 159-178.

Nesi, H. & P. Meara (1994). "Patterns of misinterpretation in the productive use of EFL dictionary definitions". *System* 22(1), 1-15.

Η διδασκαλία του λεξιλογίου στο Δημοτικό σχολείο: οι συνώνυμες λέξεις.

Αγγελική Ι. Σακελλαρίου
Λέκτορας Γλωσσολογίας
Πανεπιστήμιο Δυτ. Μακεδονίας
asakellariou@uowm.gr

Οι συνώνυμες λέξεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές τόσο για την κατανόηση όσο και για την παραγωγή κειμένων, καθώς χρησιμοποιούνται ευρύτατα για τη διασφάλιση της συνοχής και της συνεκτικότητάς τους. Από σχετικές μελέτες (π.χ. Βάμβουκας 1992) έχει δειχτεί ότι οι έλληνες μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στην αναγνώριση συνώνυμων λέξεων.

Με βάση την κατηγοριοποίηση των γνωστικών συνωνύμων του Cruse (1984), εντοπίζουμε τις ασκήσεις των εγχειριδίων της γλώσσας του Δημοτικού σχολείου που αναφέρονται στη χρήση των γνωστικών συνωνύμων (των κατεξοχήν συνωνύμων μιας γλώσσας) και ερευνούμε αν καλύπτουν όλες τις υποκατηγορίες τους (συνώνυμα με διαφορά ύφους, εκφραστικής σημασίας, κατανομής). Δοθέντος ότι οι μαθητές χρησιμοποιούν συχνά με λαθεμένο τρόπο τα συνώνυμα με σοβαρές επιπτώσεις στην ποιότητα των κειμένων τους (συνηθισμένο λάθος είναι η χρήση λέξεων οικείου ύφους αντί των αναμενόμενων συνωνύμων τους τυπικού ύφους), εξετάζουμε αν οι ασκήσεις αυτές είναι κειμενοκεντρικές, αν εστιάζουν

δηλαδή στη χρήση των συνωνύμων στα κείμενα. Αν όχι, προτείνουμε τρόπους με τους οποίους αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί (χρήση σωμάτων κειμένων, μελέτη της υποκαταστασιμότητας ή μη των συνωνύμων σε συγκεκριμένο κείμενο κ.ά.) Εξάλλου, λαμβάνοντας υπόψη τη βιβλιογραφία για τη διδασκαλία των συνωνύμων, αναφερόμαστε και σε άλλους τύπους ασκήσεων (π.χ. ασκήσεις με πλέγματα και κλίμακες) που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στην τάξη.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αναστασιάδη – Συμεωνίδη, Ά. 2001. Η ελληνική γλώσσα και το λεξιλόγιό της. *Μέντορας. Η ελληνική γλώσσα στον 21ο αιώνα.* Αθήνα. 4: 9-21.

Βάμβουκας, Μ. 1992. *Η Αναγνώριση των Σημασιακών Σχέσεων των Λέξεων από Μαθητές Δημοτικού Σχολείου.* Αθήνα: Γρηγόρης.

Μπακάκου – Ορφανού, Αι. 2004. *Η Λέξη της Νέας Ελληνικής στο Γλωσσικό Σύστημα και στο Κείμενο*. Αθήνα: Περιοδικό *Παρουσία*, παράρτ. αρ. 65.

Carter, R. 1998. *Vocabulary: Applied Linguistic Perspectives.* Routledge.

Cruse, D.A. 1986. *Lexical Semantics.* Cambridge University Press.

Schmitt, N. & M. McCarthy (επιμ.). 1997. *Vocabulary: Description, Acquisition and Pedagogy*. Cambridge University Press.

Πώς να θυμάσαι και πώς να ξεχνάς στα ελληνικά: Δομικά σχήματα και πράξεις ομιλίας στο Σώμα Ελληνικών Κειμένων

Διονύσης Γούτσος
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
dgoutsos@phil.uoa.gr

Περίληψη

Στην ανακοίνωση παρουσιάζεται το λεξικογραμματικό προφίλ των ρημάτων *θυμάμαι* και *ξεχνώ*, όπως προκύπτει από τη χρήση τους στο Σώμα Ελληνικών Κειμένων (ΣΕΚ), ένα εκτεταμένο σώμα κειμένων αναφοράς της Ελληνικής με μέγεθος 30 εκατ. λέξεις περίπου (Γούτσος 2003, Goutsos 2010). Η ανάλυση των εμφανίσεων των δύο λημμάτων προσφέρει εκτεταμένες πληροφορίες για τη σχετική τους συχνότητα τόσο στο σύνολο του ΣΕΚ όσο και στα επιμέρους κειμενικά είδη που περιλαμβάνονται σε αυτό. Μελετώνται επίσης τα λεγόμενα παρεπόμενα των δύο ρημάτων, δηλαδή οι γραμματικές κατηγορίες της τροπικότητας, του ποιού ενεργείας και του χρόνου, σύμφωνα με την ανάλυση που προτείνουν οι Κλαίρης & Μπαμπινιώτης (2005: 436 κ.εξ., 474 κ.εξ.), καθώς και οι κατηγορίες της άρνησης, του προσώπου και

του αριθμού. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζεται η συχνότητα με την οποία εμφανίζονται οι γραμματικές κατηγορίες στους τύπους των υπό εξέταση ρημάτων και η συσχέτιση μεταξύ τους. Τέλος, αναζητούνται στα δεδομένα τα συμπληρώματα των ρημάτων, που περιλαμβάνουν τις στερεότυπες φράσεις και την ευρύτερη φρασεολογία.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των ρημάτων συμφωνούν με τα ευρήματα για τα αντίστοιχα ρήματα σε άλλες γλώσσες (π.χ. Tao 2003, Goddard 2007), όσον αφορά την ύπαρξη επαναλαμβανόμενων δομικών σχημάτων, που προκύπτουν από τις προτιμήσεις των ρημάτων *θυμάμαι* και *ξεχνώ* σε ορισμένους τύπους και γραμματικές κατηγορίες. Οι προτιμήσεις αυτές ορίζουν ένα σύνολο λεξικογραμματικών δομικών στοιχείων που συνδέονται με ορισμένες σημασίες, αλλά και πραγματώνουν συγκεκριμένες πράξεις ομιλίας. Τα δύο ρήματα παρουσιάζουν μια κατοπτρική εικόνα, με αλληλοσυμπληρούμενες προτιμήσεις σε ρηματικούς τύπους και δομικά σχήματα, τα οποία υπηρετούν ορισμένους πραγματολογικούς στόχους. Η ανάλυση με σώματα κειμένων αποκαλύπτει τη συσχέτιση δομικών σχημάτων και πράξεων ομιλίας και τις προεκτάσεις της για μια πραγματολογική θεώρηση του λόγου.

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Γούτσος, Δ. (2003). Σώμα Ελληνικών Κειμένων: Σχεδιασμός και υλοποίηση. *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, 18-21 Σεπτεμβρίου 2003*. Δημοσίευση σε CD-ROM.

Goutsos, D. (2010). The Corpus of Greek Texts: A reference corpus for Modern Greek. *Corpora* 5 (1), 29-44.

Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (2005). *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Tao, H. (2003). A usage-based approach to argument structure. ‘Remember’ and ‘Forget’ in spoken English. *International Journal of Corpus Linguistics* 8 (1), 75-95

Goddard, C. (2007). A “lexicographic portrait” of forgetting. In Amberber, M. (ed.) *The Language of Memory in a Crosslinguistic Perspective.* Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 119-137.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
13:00-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: M. Gavriilidou

Ανάλυση του νομικού λόγου με τη χρήση ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων

Γεώργιος Μαρκόπουλος, Γεώργιος Μικρός, Γεώργιος Μπρούσαλης
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
gmarkop@phil.uoa.gr, gmikros@isll.uoa.gr, gbrousalis@phil.uoa.gr

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία διερευνώνται οι δυνατότητες ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης του ελληνικού νομικού λόγου με βάση την επεξεργασία ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων. Παράλληλα, αναζητώνται τα πιθανά οφέλη μιας τέτοιας προσέγγισης για τους μελετητές των νόμων, τους νομοπαρασκευαστές, τους χρήστες (δικηγόρους, δικαστές) και, κατ' επέκταση, όλους τους πολίτες. Η εφαρμογή του δικαίου εξαρτάται από τη ερμηνεία των νόμων, μια διαδικασία απαιτητική και, ενδεχομένως, υποκειμενική, γεγονός που εν μέρει οφείλεται σε ένα «νομικό παράδοξο»: από τη μία, επιδιώκεται η ακρίβεια στη γλωσσική διατύπωση, γεγονός που οδηγεί σε μια γλώσσα «άκαμπτη» και μορφοσυντακτικά πολύπλοκη, ενώ, από την άλλη, η γενίκευση, που είναι απαραίτητη, προκειμένου οι νόμοι να καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα περιπτώσεων, επιτρέπει ασάφειες (Παναρέτου 2009: 58-60, Bhatia 2010: 38-43). Για να μελετήσουμε αυτή τη «σκοτεινή, 'νομικίστικη' γλώσσα» (Tiersma 1999: 139-41) δημιουργήσαμε ένα σώμα κειμένων ελληνικής νομοθεσίας έκτασης περίπου δύο εκατομμυρίων λέξεων, με στόχο, αντλώντας στατιστικά δεδομένα και παραδείγματα, να προσεγγίσουμε τις λεξικογραμματικές ιδιαιτερότητες που, ενδεχομένως, έχουν επίπτωση στη σαφήνεια των ελληνικών νόμων, αλλά και στην προσβασιμότητα σε αυτούς.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bhatia, V. K. (2010). Legal writing: specificity. Specification in legislative writing: accessibility, transparency, power and control. In M. Coulthard and A. Johnson (eds.). The Routledge Handbook of Forensic Linguistics. Routledge: London and New York, 37-50.

Παναρέτου, Ε. (2009). Νομικός Λόγος. Γλώσσα και Δομή των Νόμων. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Tiersma, P. (1999). Legal Language. Chicago: University of Chicago Press.

Προς τη δημιουργία ενός αυτόματου γραμματικού διορθωτή: Έρευνα αναγνώρισης γραμματικών λαθών από διαφορετικές ομάδες χρηστών

Παναγιώτης Γάκης[1], Μαβίνα Πανταζάρα[2]
[1]*Πανεπιστήμιο Πατρών*, [2]*Neurolingo*
gakis@sch.gr, mavina@neurolingo.gr

Περίληψη

Το θέμα της γραμματικής επάρκειας του γραπτού λόγου, η επισήμανση συχνών λαθών και προβληματικών περιπτώσεων στη χρήση της κοινής νεοελληνικής, καθώς και η αντιμετώπισή τους με -άλλοτε λιγότερο άλλοτε περισσότερο- ρυθμιστικές λύσεις έχουν επανειλημμένως απασχολήσει τόσο τη γλωσσολογική βιβλιογραφία όσο και την ευρύτερη δημοσιογραφική αρθρογραφία.

Η παρούσα μελέτη γίνεται στο πλαίσιο της κατασκευής ενός ηλεκτρονικού εργαλείου για την αυτόματη αναγνώριση και διόρθωση γραμματικών λαθών σε κείμενα της νέας ελληνικής. Ξεκινώντας από τον ορισμό του γραμματικού λάθους σε σχέση με τη θεωρούμενη νόρμα του γραπτού λόγου και μέσα από την αποδελτίωση πολλών σχετικών εγχειριδίων, συλλέξαμε χαρακτηριστικές και κοινά αποδεκτές περιπτώσεις «σφαλμάτων», για τις οποίες προτείνουμε μία βασική κατηγοριοποίηση που συμπίπτει αδρομερώς με τα επίπεδα της γλωσσικής περιγραφής και ανάλυσης (τυποποίηση γραφής, τονισμός, στίξη, μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία, υφολογία).

Με βάση αυτό το γλωσσικό υλικό, διενεργήσαμε έρευνα με στόχο τη συλλογή, ανάλυση και αξιολόγηση εμπειρικών δεδομένων που αφορούν την επιτυχή ή όχι αναγνώριση γραμματικών λαθών από χρήστες της γραπτής γλώσσας. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από διαφορετικές ομάδες (μαθητές λυκείου, φοιτητές, δημοσιογράφους, μεταφραστές κτλ.) και επιλέχτηκε με κριτήριο το μέσο έως ικανοποιητικό βαθμό εξοικείωσής τους με τις συμβάσεις του γραπτού λόγου, προκειμένου τα αποτελέσματα να αποτυπώνουν τις πραγματικές ανάγκες των μελλοντικών χρηστών του υπό κατασκευή εργαλείου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Θεοδωροπούλου Μ. – Παπαναστασίου Γ. (2001). «Το γλωσσικό λάθος». Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.) *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Θεοφανοπούλου-Κοντού Δ. (2001). «Λάθη στη χρήση της γλώσσας: Αλήθεια και μύθος». Στο Γ. Χάρης (επιμ.) *Δέκα μύθοι για την ελληνική γλώσσα*. Αθήνα: εκδόσεις Πατάκη.

Ιορδανίδου Ά. (επιμ.) *Οδηγός της Νεοελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: εκδόσεις Πατάκη. (1999). Μέρος Α΄. (2005). Μέρος Β΄.

Ιορδανίδου Ά. (2009). *Συνηθισμένες γλωσσικές απορίες*. Αθήνα: Άσπρη Λέξη.

Παπαζαφείρη Ι. (1996). *Λάθη στη χρήση της γλώσσας μας*. 11η έκδοση. Αθήνα: Σμίλη.

Σετάτος Μ. (1991). «Τα γλωσσικά λάθη και η αντιμετώπισή τους». *Φιλόλογος*, 63, σ.17-39.

Χάρης Γ. *Η γλώσσα, τα λάθη και τα πάθη*. Αθήνα: Πόλις. (2003). Τόμος Α΄. (2008). Τόμος Β΄.

Αυτόματη ανάκτηση τάξεων ορισμάτων : η τάξη <ποτά>

Αλεξανδρίδου Δήμητρα

Στην ανακοίνωση αυτή ξεκινώντας από ένα μικρό αριθμό γενικών και ειδικών κατηγορημάτων, θα επιχειρήσουμε να απομονώσουμε αυτόματα την τάξη ορισμάτων <ποτά> χάρη στη συντακτική δομή τους. Πραγματοποιούμε δύο είδη αναζητήσεων στο Google : η πρώτη αφορά το ειδικό κατηγόρημα *πίνω* στις διαφορετικές μορφές του (ρηματική, ονοματική, κ.λπ.). Η δεύτερη αναζήτηση αφορά τη δομή "το x είναι ποτό", περιορίζοντας την τάξη εξ ορισμού. Υποθέτουμε οτι τα αποτελέσματα των δύο αυτών αναζητήσεων ανήκουν στην τάξη <ποτά>. Στη συνέχεια, τα αξιολογούμε και τα συγκρίνουμε με άλλες μεθόδους στην αυτόματη ανάκτηση.

Βιβλιογραφία

ANSCOMBRE J.C. 1995, "Morphologie et représentation événementielle : le cas des noms de sentiment et d'attitude", *Langue française*, 105, Larousse.

Βαλετόπουλος, Φ., (2003), «Ηλεκτρονικό λεξικό των κατηγοριμκών επιθέτων : επίθετα <γεύσης> », *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, Πρακτικά 22ης Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, σσ. 90-101.

Γαβριηλίδου, Ζ., (2002), «Τάξεις Αντικειμένων: Τα συναισθήματα στη Νέα Ελληνική», *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, Πρακτικά 22ης Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, σσ. 90-101.

GROSS G. 1995, "Une sémantique nouvelle pour la traduction automatique - les classes d'objets", *La tribune des industries de la langue et de l'information électronique* 17-18-19.

1996, "Prédicats nominaux et compatibilité aspectuelle" *Langages*, 121, Larousse, Paris.

HARRIS Z. 1988, *Language and Information*, Columbia Universty Press.

KLEIBER G. 1981, *Problèmes de référence. Descriptions définies et noms propres*, Recherches linguistiques VI, Klincksieck.

LAPORTE E. 2000, "Mots et niveau lexical" in J.M. Pierrel, éd., *Ingénierie des langues*. Série Informatique et systèmes d'information, Hermès.

LE PESANT D. 1998, "Utilisation des propriétés des anaphores dans la définition de certaines relations lexicales", *Langages* 131, Larousse.

LECLÈRE C. 1990, "Organisation du lexique-grammaire des verbes français", Langue française, 87, Larousse.

MARTIN R. 2001, Sémantique et automate. L'apport du dictionnaire informatisé, Presses Universitaires de France.

MATHIEU-COLAS M. 1995, " Un dictionnaire électronique des mots à trait d'union ", *Langue française* 108, Larousse.

1994, Les mots à trait d'union. Problèmes de lexicographie informatique, Didier- Érudition.

1998, " Illustration d'une classe d'objets : les voies de communication ", *Langages* 131, Larousse.

MEJRI S. 1997, Le figement lexical : descriptions linguistiques et structuration sémantique, Faculté des lettres de la Manouba.

2003, *Polysémie et polylexicalité*, Syntaxe et sémantique 5, Presses de Université de Caen.

SILBERZTEIN M. 1993, Dictionnaires électroniques et analyse automatique de textes. Le système INTEX, Masson, Paris.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
13:00-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: U. Stephany

Binding Principles in Greek speaking children with autism

Eleni Barabati, Alexandra Efthymiou, Arhonto Terzi
Technological Educational Institute of Patras
helenampar@hotmail.com, alefthymiou@hotmail.com, aterzi@teipat.gr

Abstract

The grammar of people with Autistic Spectrum Disorders (ASD) has been studied much less than those of other atypical populations, primarily because of the widely held belief that, although pragmatics and prosody may be seriously impaired in autism, grammar remains relatively intact (Tager-Flusberg 1981 a.o.). Recently, however, studies on English speaking ASD populations demonstrate that they score lower than typically developing on functional categories, tense morphology, finiteness, passives and binding (Kjelgaard et al. 2001, Roberts et. al. 2004, Perovic et al., 2008). The latter study in particular gave unusual results for Binding, with Principle A emerging worse than Principle B. In this work we study Greek speaking children with ASD on Principles A and B of Binding Theory (BT). We believe that the results argue for a discrepancy between strong pronouns and clitics, not attested among other Greek speaking populations (see Varlokosta 1999a, b), and show performance on reflexives to be close to that on clitics (unlike in Perovic et al). Moreover, the ASD participants of our study did not perform like the SLI children in the same domains (Varlokosta 199b), unlike for (some of) the phenomena studied by Roberts et al. 2004 in English.

Background It is known that Principle B of BT is mastered long after Principle A crosslinguistically, demonstrating the Delay in Principle B Effect (DPBE), which does not hold when clitic forms of pronouns are employed however. Varlokosta (1999a), studying children 3;7 to 5;6, shows that DPBE does not hold for Greek strong pronouns, most likely because of their special status as demonstratives. Moreover, Varlokosta (1999b) finds out children with SLI do not show a discrepancy between strong pronouns and clitics on Principle B, being (equally) severely impaired on both.

The current study Here we studied 10 high functioning children in the spectrum of autism, ages 5;4 to 10;8 (mean age: 6,73). They were tested on a picture matching task, having to choose from two pictures for sentences as in (1) and (2), the latter found to demonstrate DPBE and discrepancies between

strong pronouns and clitics (Baauw et al. 1997), although not in Greek (Varlokosta 1999b).

(1) a. O papus ton agaliazi
b. O papus agaliazi afton
c. O papus agaliazi ton eafto tu.

(2) a. O papus ton vlepi na troi
b. O papus vlepi afton na troi
c. O papus vlepi ton eafto tu na troi.

Our results were interesting, as we did find a difference between clitics and strong pronouns, not only on (2) but also on (1), unlike what is known for other Greek speaking populations. In particular, correct performance on clitics, strong pronouns and reflexives was: 0.88, 0.6 and 0.83 for the sentences in (1). A rather similar pattern was replicated for (2), where the overall performance was lower however, i.e., 0.67, 0.52 and 0.53 respectively. We use the findings in order to obtain insights into the aspects of ASD grammar that are impaired. **Selected references**: Roberts, J. A., M. L. Rice & H. Tager-Flusberg. 2004. 'Tense marking in children with autism.' *Applied Psycholinguistics* 25: 429-448. ● Tager-Flusberg, H. 1981. 'On the nature of linguistic functioning in early infantile autism.' *Journal of Autism and Developmental Disorders* 11: 45-56. ● Varlokosta, S. (1999a) 'Lack of Clitic-Pronoun Distinctions in the Acquisition of Principle B in Child Greek.' *BUCLD 24*. ● Varlokosta, S. (1999b) '(A)symmetries in the Acquisition of Principle B in Typically-Developing and Specifically Language-Impaired (SLI) Children.' *GALA 1999*.

Assessing Verbal Fluency in Greek Sign Language

Eleni Vletsi, Stavroula Stavrakaki, Irene Liapi & George Grouios
Aristotle University of Thessaloniki
e_vletsi@yahoo.gr; svoula@itl.auth.gr; eiriliap@phed.auth.gr; ggrouios@phed.auth.gr

Abstract

Verbal fluency tests are widespread used for assessment and diagnosis in spoken languages. In addition to spoken languages, sign languages constitute fully-fledged linguistic systems mainly used by Deaf people (Sandler, 2003). It is, thus, crucial to develop assessment materials for these languages as well. Our study aims at developing a fluency task for Greek Sign Language (GSL), by which the fluency that an adult Deaf native signer has can be

measured. This task can be applied in various areas including assessment of sign language development in children. In addition, our study aims at comparing the performance of GSL signers with that of (i) users of other sign languages and (ii) oral Greek speakers.

Following the standard methodology applied to fluency tasks, this task consists of two parts, a semantic and a phonemic one. Concerning the former, signers are solicited to generate as many different words as possible belonging to the semantic category of animals, fruits and objects. Concerning the latter, signers are solicited to generate as many different words as possible using three handshapes. We selected these handshapes on the basis of word ratio. We divided all GSL words presented in the GSL dictionary *NOIMA* (LSP) in categories taking in account the handshape used. We selected the most frequent one, the one used in half of the tokens, and the one which corresponded to the ¾ of the sign words using the second handshape.

The phonological and semantic task was administered by a native GSL signer to a pilot sample of five participants with mean chronological age 27;8 (years/months). They were recruited through the associations of Deaf people in Northern Greece in accord to the following criteria (Stokoe, 1972); deafness at birth; daily exposure to Sign Language; normal IQ abilities; full integration into the Deaf community's culture. The whole procedure was videotaped. Each participant's data were transcribed with timing and coded as correct, repetition, or irrelevant. Further analysis of the correct items revealed similarities with British Sign Language as the mean correct item number for semantic fluency was highly comparable to the British Sign Language (Marshall et al., 2010). In contrast, this analysis revealed differentiation between Greek spoken language (Kosmidis et al., 2004) and GSL in the number or correct items. Overall, the results indicated that the performance of GSL users is closer to that of the BSL users than the Greek speakers, confirming that sign languages are independent of oral languages.

References

Kosmidis, M.H.,Vlahou, C., Panagiotaki, P., Kiosseoglou, G. (2004).The verbal fluency task in the Greek population: normative data, and clustering and switching strategies. *Journal of the International Neuropsychological Society*, 10(2):164-72.

Marshall C., Mason, K., Rowley, K., Herman, R. & Morgan, G. (2010). Semantic fluency in deaf children who use British Sign Language (BSL). City University London/ Deafness, Cognition and Language Research Centre, UCL.

Sandler, W. (2003). On the Complementarity of Signed and Spoken Languages. In Levy, Y. & Schaeffer, J. (Eds.), *Language Competence*

Across Populations: Towards a Definition of SL, Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Assoc., p. 383-409.

Stokoe, W. (1972). *Semiotics and human Sign Languages*. Hague-Paris: Mouton.

Δανεισμός στην ελληνική νοηματική γλώσσα (ΕΝΓ) και την ελληνική φθογγογλώσσα: Παράλληλες ιστορίες, αλλά και λίγο διαφορετικές.

Δημήτρης Μαυρέας
Πανεπιστήμιο Αθηνών
dmaureas@vodafone.net.gr

Περίληψη

Ο δανεισμός είναι φαινόμενο που συμβαίνει σε όλες τις γλώσσες, από τη στιγμή που οι ομιλητές κάποιας γλώσσας έρχονται σε επαφή με τους ομιλητές κάποιας άλλης. Λόγω διαφορετικής *τροπικότητας* όμως, στην περίπτωση της ΕΝΓ ο δανεισμός από την ελληνική φθογγογλώσσα δεν ισχύει με την κλασική του έννοια (βλ. π.χ. Αναστασιάδη–Συμεωνίδη 1986). Μια νοηματική γλώσσα δεν μπορεί να δανειστεί λέξεις ή μορφήματα της φθογγογλώσσας, αφού δεν μπορεί να δανειστεί ήχους. Αυτό που μπορεί να δανειστεί είναι (α) η *στοματική εικόνα* της προφοράς μιας λέξης, (β) η αναπαράσταση της γραφής μιας λέξης με το *δακτυλικό αλφάβητο*, (γ) *μορφολογικές καταλήξεις*, που θα γίνουν πάλι με δακτυλικό αλφάβητο, (δ) *τη συντακτική σειρά των όρων της φθογγογλώσσας*, επίσης με χειροκινητικά νοήματα. Εξαιτίας τη διαφορετικής τροπικότητας των δύο γλωσσών δεν είναι επίσης εύκολο να γίνει διάκριση σχετικά με το πότε έχουμε εναλλαγή κωδίκων και πότε δανεισμό (Lucas & Valli 1992).

Στην παρούσα ανακοίνωση, μέσα από τα δεδομένα που προέκυψαν από έρευνα για τη γλωσσική συμπεριφορά των νοηματιστών της ΕΝΓ, εξετάζονται οι στάσεις τους απέναντι στο φαινόμενο του δανεισμού και τα προϊόντα του. Φαίνεται ότι οι νοηματιστές της ΕΝΓ αναπτύσσουν καθαριστικούς μηχανισμούς απέναντι στα δάνεια στοιχεία ανάλογους με εκείνους που αναπτύσσουν οι ομιλητές της ελληνικής φθογγογλώσσας. Ο δανεισμός θεωρείται «φθορά, αρνητική εξέλιξη για την ΕΝΓ, που την απομακρύνει από τις ρίζες της και την παράδοσή της». Ταυτόχρονα όμως, με τις αποδοκιμασίες για τη χρήση δάνειων στοιχείων, που προέρχονται κυρίως από την ελληνική φθογγογλώσσα, οι νοηματιστές της ΕΝΓ, τις περισσότερες φορές, παραδέχονται ότι τα χρησιμοποιούν. Παρά την κριτική που δέχεται, ο δανεισμός δεν παύει να είναι σημαντικό μέσο για το λεξιλογικό εμπλουτισμό

μιας γλώσσας. Επιπλέον, για την ΕΝΓ ο λεξιλογικός εμπλουτισμός είναι απαραίτητος, προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες που δημιούργησαν οι πρόσφατες εξελίξεις ύστερα από τη νομική της αναγνώριση.

Στόχος μου είναι να δείξω ότι ο δανεισμός της ΕΝΓ είναι μια ιστορία παράλληλη με το δανεισμό της ελληνικής φθογγολώσσας από άλλες γλώσσες. Οι δύο όμως ιστορίες είναι και λίγο διαφορετικές. Η απομάκρυνση από την παράδοση της ΕΝΓ μέσω του δανεισμού από την ελληνική φθογγογλώσσα είναι πιθανό να επιφέρει σημαντικές δομικές αλλαγές για την ΕΝΓ, αν χαθούν τα ιδιαίτερα οπτικοκινητικά της χαρακτηριστικά. Σε αυτή την περίπτωση η αρνητική στάση απέναντι στο δανεισμό της ΕΝΓ μπορεί να μην προέρχεται από το γλωσσικό της καθαρισμό, αλλά να συνδέεται άμεσα με τη γλωσσική της διατήρηση.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1986. *Η νεολογία στην κοινή νεοελληνική*. Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Αρ. 65. Θεσσαλονίκη.

Lucas, C. & C. Valli 1992. *Language Contact in the American Deaf Community*. San Diego, CA: Academic Press.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
16:30-18:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Iordanidou

Παλαιωνυμία και νεολογία

Αναστασία Χριστοφίδου, Ακαδημία Αθηνών
christo@academyofathens.gr

Περίληψη

Ως παλαιωνυμία ορίζουμε το φαινόμενο ή τη διαδικασία που αφορά στην ανα-ονοματοδότηση ενός αντικειμένου αναφοράς, συνήθως με την πρόσθεση ενός προσδιοριστή στην προϋπάρχουσα ονομασία, με σκοπό την αντιδιαστολή της από την ονομασία ενός νεοεμφανιζόμενου αντικειμένου αναφοράς (βλ. και Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 2001, Ξυδόπουλος 2008, Oxford English Dictionary).Τόσο τα παλαιώνυμα όσο και οι υποκινητές τους εκφράζονται σχεδόν αποκλειστικά με τη μορφή πολυλεκτικού συνθέτου: Επίθετο+Ουσιαστικό και Ουσιαστικό+Ουσιαστικό (σε ΓΕΝ), π.χ. *σταθερό*

τηλέφωνο (κινητό τηλέφωνο), συμβατικά όπλα (πυρηνικά όπλα), ακουστική κιθάρα (ηλεκτρική κιθάρα) κλπ.

Τις περισσότερες φορές, όμως, μια διαδικασία παλαιωνυμίας, η οποία αφορά κυρίως στην προσπάθεια διάκρισης σημασιολογικών υπερ/υπωνύμων, καταλήγει στην αντικατάσταση των πολυλεκτικών συνθέτων, τόσο των παλαιωνύμων όσο και των αντίστοιχων υποκινητών τους, μέσω τριών ειδών ονοματοδότησης, δηλαδή μέσω ουσιαστικοποίησης επιθέτου, μονολεκτικού ουσιαστικού ή δανεισμού (π.χ. *ταχυδρομείο* vs. *e-mail*, τηλέφωνο vs. *κινητό*). Αυτές οι μορφές ονοματοδότησης ανταποκρίνονται εν είδει κατανομής εργασίας (Pounder 1987) στην προσπάθεια να παγιώσουν μεταξύ παλαιοτέρων και νεωτέρων αντικειμένων αναφοράς διακριτές σχέσεις (υπο)σημασίας και μορφής (βλ. και Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 2001, Ξυδόπουλος 2009). Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω κατάληξη των φαινομένων παλαιωνυμίας το ερώτημα που προκύπτει είναι το εξής: τα παλαιώνυμα (και οι υποκινητές τους) -όσο και όταν λειτουργούν ως πολυλεκτικοί σχηματισμοί- ανήκουν ή όχι στην περίπτωση των πολυλεκτικών συνθέτων, αποτελούν δηλαδή μία λεξιλογική ενότητα ή φράση;

Ενώ έχει αποδειχθεί ότι η Ελληνική διαθέτει πολυλεκτικές μονάδες, π.χ. *παιδική χαρά* (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1986 κ.ά), οι οποίες θεωρούνται ότι έχουν το στάτους λέξης βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, πολλές άλλες δομές δεν θεωρούνται ότι αποτελούν λεξιλογική μονάδα (Ράλλη & Σταύρου 1998), όπως *βουλευτική εκλογή*. Ακολουθώντας τα κριτήρια κατά Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1986, Ράλλη 2007, Christofidou 1997 για την αποδοχή κάποιων δομών ως πολυλεκτικών συνθέτων θα εξετάσουμε το λεξικό ή φραστικό στάτους των παλαιωνυμικών δομών και την απορρέουσα λεξικογραφική μεταχείρισή τους με ενδιαφέροντα αποτελέσματα τόσο για τα παλαιώνυμα όσο και για τα πολυλεκτικά σύνθετα εν γένει.

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986): *Η Νεολογία στην κοινή νεοελληνική,*Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ. – Παράρτημα αρ. 65, Θεσσαλονίκη.

-------(2001): Αναβαπτισμός, *Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία,* 3ο Συνέδριο, 63-77.

Ξυδόπουλος, Γ. (2008) : *Λεξικολογία,* Αθήνα: Πατάκης.

-------(2009): Retronymy or when technology meets language. Ανακοίνωση στο 19ο Συμπόσιο Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας ISTAL,ΑΠΘ, Θεσ/νίκη.

Ralli A. & M. Stavrou (1998): Morphology-Syntax interface: A-N compounds vs. A-N constructs in M.Greek. Στο G. Booij & J. v. Marle *Yearbook of Morphology*1997,243-264.

Ράλλη, Α. (2007): *Η σύνθεση των λέξεων,* Αθήνα: Πατάκης.

Christofidou A. (1997): A textlinguistic approach to the phenomenon of multi-word compounds in Greek, *Greek Linguistics – Ελληνική Γλωσσολογία '95,* Proceedings of the 2nd International Conference on Greek Linguistics, vol. 1.

Pounder A.(1987): *Systemangemessenheit in der Wortbildung*. PhD, Univ. of Vienna.

Το πρόθημα *ξε-* στην κοινή και στις νεοελληνικές διαλέκτους

Γιώργος Παπαναστασίου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
papana@lit.auth.gr

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να εξετάσει τον τρόπο δημιουργίας του νεοελληνικού προθήματος *ξε-*, στις διάφορες μορφές με τις οποίες αυτό εμφανίζεται στην κοινή και στις νεοελληνικές διαλέκτους, και να διερευνήσει τους λόγους που οδήγησαν στην αυτονόμησή του από το αρχαίο *εκ-*, πράγμα που δεν συνέβη σε άλλα νεοελληνικά προθήματα (π.χ. *απο-* < αρχ. *απο-*, *συν-* < αρχ. *συν-* κτλ.). Βασικός λόγος αυτής της διαφοροποίησης θεωρείται η ύπαρξη ήδη στην αρχαία ελληνική των μορφών *εκ-* / *εξ-*, η δεύτερη από τις οποίες είχε τη δυνατότητα εύκολα να σχηματίσει το μσν. και νεοελλ. *ξε-* συνδυασμένη με το *ε-* της ρηματικής αύξησης.

Η διαδικασία αυτή εξετάζεται σε συνδυασμό με τις σημασίες που το πρόθημα *ξε-* έχει στην κοινή και στις διαλέκτους. Αφενός υπάρχει η στερητική σημασία και αφετέρου η επιτατική, αλλά και η μηδενική, όπου το πρόθημα δεν φαίνεται να συνεισφέρει στη σημασία του παράγωγου ρήματος ή επιθέτου.

Τέλος, μας απασχολεί η πιθανότητα ορισμένα παράγωγα με το πρόθημα *ξε-* να μην είναι αρχαίες επιβιώσεις αλλά νεότερες δημιουργίες.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1994. "Το τεμάχιο *-τος* στα ρηματικά επίθετα της νεοελληνικής", *ΜΕΓ* 15, 473-84.

Andriotis, N. 1974. *Lexikon der Archaismen in neugriechischen Dialekten*. Wien.

Ευθυμίου, Α. 2001. "Το νεοελληνικό πρόθημα *ξε-*: οι έννοιες της απομάκρυνσης και της αλλαγής κατάστασης", *ΜΕΓ* 21, 201-13.

—. 2002. "Σημασιολογικές παρατηρήσεις για τα νεοελληνικά προθήματα *ξε-*, *εκ-*, *απο-*", *ΜΕΓ* 22, 199-209.

—. 2003. "Προθήματα ή πρώτα συνθετικά που δηλώνουν επίταση στα ΝΕ", *ΜΕΓ* 23, 519-528.

ΙΛ. (1933-): *Ιστορικόν Λεξικόν της νέας ελληνικής*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.

Κριαράς, Εμμ. (1969-): *Λεξικό της μεσαιωνικής ελληνικής δημώδους γραμματείας (1100-1669)*. Θεσσαλονίκη.

Papanastassiou, G. (2009): «The Preverb ἀπο- in Ancient Greek». *Proceedings of the 9th International Conference of Greek Linguistics*, Chicago.

Ralli, A. 2001. "Preverbs in Greek: the case of ksana-, kse-, para-". Paper presented at the Workshop on Proverbs. Nijmegen 19-20 January 2001.

Μετριασμός και επίταση με τη χρήση των μορφημάτων *ψιλο-* και *θεο-*: Ανάλυση σε σώματα κειμένων

Παρασκευή Σαββίδου
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
psavidou@yahoo.gr, psavvidou@phil.uoa.gr

Περίληψη

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της μετριαστικής και επιτατικής λειτουργίας των μορφημάτων *ψιλο-* και *θεο-*, αντίστοιχα, έτσι ώστε να διερευνηθεί κατά πόσο τα ηλεκτρονικά σώματα κειμένων (ΗΣΚ) μπορούν να συμβάλουν στη μελέτη των διαδικασιών σχηματισμού λέξεων της νέας ελληνικής και με ποιους τρόπους. Ο σχηματισμός λέξεων με μηχανισμούς όπως η σύνθεση και η παραγωγή αποτελεί έναν από τους κύριους τρόπους εμπλουτισμού του λεξιλογίου της νέας ελληνικής. Ως εκ τούτου, κρίνεται απαραίτητη η αξιοποίηση κάθε μεθοδολογικού εργαλείου που θα μπορούσε να συμβάλει στην επαρκέστερη περιγραφή των στοιχείων που εμπλέκονται σε αυτές τις διαδικασίες.

Τα δεδομένα προέρχονται από το Σώμα Ελληνικών Κειμένων (ΣΕΚ), μια αντιπροσωπευτική συλλογή προφορικών και γραπτών κειμένων, προερχόμενων από μια ποικιλία κειμενικών ειδών. Ειδικότερα,

χρησιμοποιήθηκε το σύνολο των δεδομένων του ΣΕΚ, το οποίο ανέρχεται στις 30 εκατομμύρια λέξεις περίπου. Η μέθοδος ανάλυσης βασίζεται στη μελέτη των συμφραστικών πινάκων των κατασκευασμένων λέξεων που σχηματίζονται με τα υπό εξέταση μορφήματα, των κατασκευασμένων λέξεων σε επίπεδο λεξικής μονάδας και των συχνοτήτων εμφάνισης ανά κειμενικό είδος.

Η μελέτη των δεδομένων οδήγησε στην περιγραφή των κανόνων κατασκευής λέξεων στους οποίους εμπλέκονται τα υπό εξέταση μορφήματα. Ειδικότερα, προσδιορίστηκαν για κάθε μόρφημα οι βάσεις με τις οποίες τείνει να συνδυάζεται ως προς τα σημασιολογικά χαρακτηριστικά, τις γραμματικές κατηγορίες και το επίπεδο ύφους τους. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται δυνατή η περιγραφή τόσο του πραγματωμένου όσο και του δυνάμει λεξιλογίου. Η μελέτη των συμφραστικών πινάκων και των σημασιολογικών χαρακτηριστικών των βάσεων με τις οποίες συνδυάζονται τα μορφήματα υποδεικνύει ότι τόσο το μετριαστικό *ψιλο-* όσο και το επιτατικό *θεο-* δεν φέρουν αμιγώς σημασιολογικό φορτίο, αλλά λειτουργούν ως πραγματολογικοί μηχανισμοί, που επιτρέπουν στον ομιλητή να μετριάσει τα λεγόμενά του ή να δώσει έμφαση, αντίστοιχα. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι τα υπό εξέταση μορφήματα παρουσιάζουν χαμηλή συχνότητα εμφάνισης, η οποία συνδέθηκε κυρίως με το ότι τα προϊόντα τους είναι σημαδεμένα υφολογικά. Αντιθέτως, εμφανίζουν υψηλή παραγωγικότητα. Επίσης, και τα δυο μορφήματα απαντούν σε μεγάλο αριθμό διαφορετικών λημμάτων σε σχέση με τη συνολική συχνότητά τους, επισημαίνοντας ότι η κωδικοποίηση ενός κανόνα κατασκευής λέξεων, δηλαδή η διεύρυνση της χρήσης του, δεν συνεπάγεται απαραιτήτως και την κωδικοποίηση των προϊόντων του. Η σύγκριση με τις υπόλοιπες χρήσεις των υπό εξέταση μορφημάτων, οι οποίες μελετώνται στα ίδια δεδομένα, δείχνει ότι αυτή η ιδιαιτερότητα στη συμπεριφορά τους σχετίζεται άμεσα με το είδος του φορτίου τους και ειδικότερα με το ότι αυτό είναι πραγματολογικό και όχι αμιγώς σημασιολογικό.

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας επισημαίνουν ότι τα ΗΣΚ μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη μελέτη των μορφημάτων, αναδεικνύοντας τη συμπεριφορά τους σε αυθεντικά γλωσσικά περιβάλλοντα. Επιπλέον, ο συνδυασμός της ποσοτικής με την ποιοτική ανάλυση αναδεικνύει και ερμηνεύει κανονικότητες και διακρίσεις που είναι σημαντικές για τη μελέτη των διαδικασιών σχηματισμού λέξεων εν γένει.

Γλωσσολογικές προσεγγίσεις της μορφολογίας της νέας ελληνικής

Γιαννούλα Γιαννουλοπούλου
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας / Πανεπιστήμιο Αθηνών
giannoulop@isll.uoa.gr

Περίληψη

Η εργασία επικεντρώνεται σε μορφήματα της νέας ελληνικής, που βρίσκονται στα όρια μεταξύ της σύνθεσης και της παραγωγής, όπως π.χ. τα λόγιας καταγωγής *υδρο-, βιο-, -ποίηση* ή τα λαϊκής καταγωγής *θεο-, ψιλο-, -φέρνω*. Στόχος της εργασίας είναι να διερευνήσει τον τρόπο που έχουν προσεγγιστεί τα οριακά αυτά μορφήματα από τις διαφορετικές γλωσσολογικές προσεγγίσεις. Η μελέτη παρόμοιων μορφημάτων ξεκινά από τη δεκαετία του 80 στην ελληνική βιβλιογραφία με τη μετάφραση των γαλλικών όρων confix, confixation ως *σύμφυμα* και *συμφυματοποίηση* αντίστοιχα (πρβ. ελληνική μετάφραση του έργου του Martinet 1985, Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1986) και κινείται στα πλαίσια του δομισμού, ενώ οι σχετικές αναφορές δεν λείπουν και από την παλαιότερη βιβλιογραφία που κινείται σε παραδοσιακά πλαίσια.

Οι προσεγγίσεις που εμπνέονται κατά βάση από τη γενετική θεωρία (π.χ. Selkirk 1982, Corbin 1985) έχουν επίσης επηρεάσει τις μορφολογικές μελέτες της νέας ελληνικής.

Σε παλαιότερες μελέτες (πρβ. Γιαννουλοπούλου 2000, Giannoulopoulou 2006) έχω αναλύσει τέτοιου τύπου μορφήματα στα πλαίσια της "θεωρίας της γραμματικοποίησης" και της θεωρίας της "αναδυόμενης γραμματικής" (emergent grammar, Hopper 1987), θεωρώντας ότι αυτές οι οριακές περιπτώσεις μορφημάτων που δείχνουν τη μετατροπή των λεξικών μορφημάτων σε γραμματικά απαιτούν θεωρήσεις που αποδέχονται τα ρευστά όρια μεταξύ των μορφολογικών διαδικασιών. Νεότερες έρευνες (πρβ. μεταξύ άλλων Dimela & Melissaropoulou 2009, Dimela & Ralli 2009, Δημελά 2010) μελετούν περιπτώσεις οριακών μορφημάτων τόσο της νέας ελληνικής, όσο και των διαλέκτων της, χρησιμοποιώντας τα αναλυτικά εργαλεία της γραμματικοποίησης, αλλά παραμένοντας στα θεωρητικά πλαίσια της λεξικής μορφολογίας.

Στην παρούσα εργασία διερευνάται α) εάν κατά την ανάλυση αυτών των μορφημάτων είναι συμβατή η συνύπαρξη των διαφορετικών προσεγγίσεων και β) ο τρόπος που η μελέτη των οριακών μορφημάτων δείχνει τα όρια των διαφορετικών μεθοδολογικών και επιστημολογικών προσεγγίσεων.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α. 1986. "Η φύση και η παραγωγικότητα του σχηματιστικού στοιχείου -ποιώ". *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, 49-70.

Corbin, D. 1985. "Les bases non autonomes en francais ou comment integrer l' exception dans un modele lexical". *Langue Francaise* 66: 54-76.

Γιαννουλοπούλου Γ. 2000. *Μορφοσημασιολογική σύγκριση παραθημάτων και συμφυμάτων στα νέα ελληνικά και τα ιταλικά.* Θεσσαλονίκη: Ενυάλειο Κληροδότημα.

Giannoulopoulou G. 2006. "On the borderline between lexicon and grammar: confixes in Modern Greek and Italian". Στο G. Giannoulopoulou & T. Leuschner (επιμ.) *Sprachtypologie und Universalienforschung* (STUF), 59, 3, 270-283.

Δημελά Ελ. 2010. "Η προθηματοποίηση στις νεοελληνικές διαλέκτους: συγχρονική και διαχρονική προσέγγιση". Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών: Τμήμα Φιλολογίας.

Dimela El. & D. Melissaropoulou 2009. "On prefix like adverbs in Modern Greek". Στο A. Ralli (επιμ.) *Patras Working Papers in Linguistics. Special issue: Morphology*. University of Patras, 72-94.

Dimela El. & A. Ralli 2009. "Prefixation versus compounding: A case study from the dialects of Aivali and Moschonisia". Στο A. Ralli (επιμ.) *Patras Working Papers in Linguistics. Special issue: Morphology*. University of Patras, 95-106.

Hopper P. 1987. "Emergent Grammar". *Berkley Linguistic Society* 13: 139-157.

Martinet A. 1985. *Θέματα Λειτουργικής Σύνταξης*. Αθήνα: Νεφέλη.

Selkirk, E. 1982. *The Syntax of Words*. Linguistic Inquiry Monograph 7. Cambridge: The MIT Press.

Μεταξύ συνθέτων και φράσεων

Μαρία Κολιοπούλου
Πανεπιστήμιο Πατρών
mkoliop@upatras.gr

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία μελετώνται τρία είδη ονοματικών δομών που εμφανίζουν ιδιότητες τόσο των μονολεκτικών συνθέτων, όσο και των ονοματικών φράσεων. Οι δομές αυτές εισήλθαν στη Νέα Ελληνική ως δάνεια

από την Αγγλική και τη Γαλλική. Συγχρονικά, έχουν ενταχθεί πλήρως στο γλωσσικό σύστημα και εμφανίζουν υψηλή παραγωγικότητα (βλ. ενδεικτικά Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1994, Ράλλη 2007, Ralli in preparation). Συγκεκριμένα, τα *χαλαρά πολυλεκτικά σύνθετα* είναι δομές επιθέτου - ουσιαστικού ([A N] *ψυχρός πόλεμος*), ή δύο ουσιαστικών, εκ των οποίων το δεύτερο απαντά σε γενική ([N N_{GEN}] *ζώνη ασφαλείας*). Αυτοί οι σχηματισμοί διαφοροποιούνται από τις *ειδικές ονοματικές φράσεις*, οι οποίες παρότι εμφανίζουν τα ίδια δομικά στοιχεία ([A N] *βιομηχανική ζώνη*, [N N_{GEN}] *επεξεργασία δεδομένων*), χαρακτηρίζονται από περισσότερες συντακτικές ιδιότητες (βλ. Ralli & Stavrou 1998, Ράλλη 2007). Επιπλέον, αναλύονται *ονοματικοί σχηματισμοί δύο ουσιαστικών* ([N N]) με σχέση εξάρτησης (*νόμος πλαίσιο*), καθώς και παραθετικές δομές (*ηθοποιός τραγουδιστής*) (βλ. Νάκας & Γαβριηλίδου 2005, Ράλλη 2007).

Η παρούσα μελέτη δεν περιορίζεται στην εφαρμογή κριτηρίων και στην ανάλυση των μορφο-συντακτικών χαρακτηριστικών τους, αλλά προτείνει ένα θεωρητικό πλαίσιο, το οποίο αφενός δικαιολογεί τη συνύπαρξη αυτών των ιδιοτήτων και αφετέρου αναδεικνύει τη διαβαθμισμένη επίδραση της σύνταξης στα τρία αυτά είδη ονοματικών δομών. Συγκεκριμένα, υιοθετείται η γραμμική διάταξη μορφολογίας - σύνταξης (βλ. Kiparsky 1982), τα όρια των οποίων δεν είναι διακριτά. Τα *χαλαρά πολυλεκτικά σύνθετα* εμπίπτουν στον τομέα της μορφολογίας, ενώ οι *ειδικές ονοματικές φράσεις* και οι *ονοματικοί σχηματισμοί* υπάγονται στη σύνταξη. Η ασαφής οριοθέτηση των δύο τομέων δικαιολογεί τη διάχυση μορφο-συντακτικών ιδιοτήτων και δημιουργεί την έννοια ενός συνεχούς, στο οποίο τα τρία είδη ονοματικών δομών διατάσσονται σύμφωνα με το πλήθος των μορφολογικών/συντακτικών τους χαρακτηριστικών. Ορίζοντας ως άκρα αυτού του συνεχούς τα μονολεκτικά σύνθετα και τις ονοματικές φράσεις προκύπτει η ακόλουθη διάταξη: *μονολεκτικά σύνθετα >> χαλαρά πολυλεκτικτά σύνθετα >> ... >> ονοματικοί σχηματισμοί [NN] >> ειδικές ονοματικές φράσεις >> ονοματικές φράσεις*.

Επιλεγμένη βιβλιογραφία:

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1994. Νεολογικός δανεισμός της Νεοελληνικής. Θεσσαλονίκη

Kiparsky 1982. *Lexical Morphology and Phonology*. Hanshin, Seoul: Linguistics in the Morning Calm.

Νάκας, Θ. & Γαβριηλίδου, Ζ. 2005. *Δημοσιογραφία και Νεολογία: Τίτλοι - ευρήματα για θέματα - εκπλήξεις*. Αθήνα: Πατάκης.

Ράλλη, Α. 2007. *Η Σύνθεση Λέξεων: Διαγλωσσική Μορφολογική Προσέγγιση*. Αθήνα: Πατάκης.

Ralli, A. in preparation. Greek compounds. Springer.

Ralli, A. & M. Stavrou. 1998. Morphology - Syntax Interface: A-N Compounds vs. A-N Constructs in Modern Greek. *Yearbook of Morphology* 1997, 243 - 263.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
14:30-18:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Tsokoglou

Συμβάντα και (μη) συνοπτικότητα

Αθηνά Σιούπη (Α.Π.Θ)
sioupi@del.auth.gr

Περίληψη

Εισαγωγή. Στη βιβλιογραφία για την όψη γίνεται διάκριση ανάμεσα σε *λεξική όψη* (‚lexical' ή ‚situation aspect' σύμφωνα με την Smith 1991/1997), δηλαδή, σε *συμβάντα* (‚events') και *καταστάσεις* ('states') και *γραμματική* όψη (‚grammatical', σύμφωνα με την Smith 1991/1997‚viewpoint aspect') η οποία αφορά το συνοπτικό (*διάβασα ένα μυθιστόρημα, κέρδισα τον αγώνα, έτρεξα*) και μη συνοπτικό τύπο (*διάβαζα ένα μυθιστόρημα, κέρδιζα τον αγώνα, έτρεχα*) (πρβλ. Moser 1994, Horrocks & Stavrou 2003, 2007, Βελούδης 2010).
Στόχος της ανακοίνωσης αυτής είναι η σημασιολογική ανάλυση των *συμβάντων* (‚events') και της γραμματικής όψης.
Ανάλυση. Υιοθετώ τη διάκριση σε *συμβάντα* που δεν έχουν ένα φυσικό σημείο *κορύφωσης* (‚culmination point'), όπως οι *διαδικασίες* (‚activities'/'processes') (ορολογία του Vendler/ορολογία των Moens & Steedman's 1988, Parsons 1990 μεταξύ άλλων) (*τρέχω, περπατώ, κολυμπώ*) και οι *καταστάσεις* (*ξέρω, ανήκω*), και συμβάντα τα οποία διαθέτουν ένα σημείο κορύφωσης, όπως οι *τελειώσεις* (‚accomplishments') (*ζωγραφίζω ένα δέντρο, κατασκευάζω ένα σπίτι*) και οι *επιτεύξεις* (‚achievements') (*κερδίζω τον αγώνα, βρίσκω τα κλειδιά μου*) (πρβ. Moens & Steedman 1988, Parsons 1990, Kamp & Reyle 1994, Τζεβελέκου 1989, Giannakidou 2003, 2009, Βελούδης 2010, για την Ελληνική).

Ακολουθώντας τον Parsons (1990), προτείνω ότι σε μία πρόταση ο μη συνοπτικός τύπος ενός ρήματος υπονοεί ότι το συμβάν *κρατά/διαρκεί* (‚holds'), ενώ ο συνοπτικός ότι το συμβάν *κορυφώνεται* (‚culminates'). Έτσι, προτάσεις με *τελειώσεις* με συνοπτικό τύπο, όπως η (1) υπονοούν ότι το συμβάν κορυφώνεται:

(1) Η Άννα ζωγράφισε τον πίνακα.

Υιοθετώντας τους τυπικούς κανόνες του Parsons, προτείνεται ότι το (1) έχει την ανάγνωση (1`), σύμφωνα με την οποία για κάποιο συμβάν e που πραγματοποιήθηκε πριν από το τώρα (t <now), e = ζωγραφίζω, το υποκείμενο είναι η Άννα, το αντικείμενο ο πίνακας και το συμβάν κορυφώνεται:

(1`) ∃(t) [t <now & (∃e) [painting(e) & Subject (e, Anna) & Object (e, the wall) & Cul(e,t)]].

Όταν σε μία πρόταση το συμβάν εμφανίζεται σε μη συνοπτικό τύπο τότε συμπεριφέρεται ως στατικό, κρατά/διαρκεί και δεν κορυφώνεται (βλ. 2) (βλ. Parsons 1990, Giannakidou 2009 για την Ελληνική):

(2) Η Άννα ζωγράφιζε τον πίνακα.

Η ανάγνωση του (2) παρουσιάζεται στο (2`) όπου στη θέση της κορύφωσης (Cul) εμφανίζεται το ότι το γεγονός κρατά/διαρκεί (Hold):

(2`) ∃(t) [t <now & (∃e) [painting(e) & Subject (e, Anna) & Object (e, the wall) & Hold(e,t)]].

Στην ανακοίνωση αυτή θα αναλυθούν και άλλοι τύποι περιστάσεων, όπως επιτεύξεις και διαδικασίες καθώς και καταστάσεις.

Επιλεγμένη βιβλιογραφία

Giannakidou, A. 2009. “The dependency of the subjunctive revisited. Temporal semantics and porality” . *Lingua*. Special issue on *Mood*. Pp. 883-1908.

Parsons, T 1990. *Events in the Semantics of English*. MIT Press.

The characteristics of Modern Greek motion verbs through their corresponding sensorimotor measurements

Marietta Sionti[1*], Leonardo Claudino[2], Stella Markantonatou [3], Carolyn P. Rose [4], Yiannis Aloimonos[2]

[1]University of Athens, [2]University of Maryland,

[3]Institute for Speech and Language Processing/ ‘R.C.Athena’, [4]Carnegie Mellon University

*marietsionti@gmail.com

Abstract

In this work we attempt to better specify the minimum conceptual representation of a motion event that distinguishes it from all other events, based both on linguistic and sensorimotor data, performed by Modern Greek

speakers. As sensorimotor data allow for linking between embodied experience and language (Johnson and Lakoff, 1999), we aim to perceptually ground abstract notions, such as *transitivity*, typically used in linguistics to study and classify verbal semantic and syntactic properties.

We combine findings from Cognitive Science (Jackendoff, 1990; Feldman, 2006), Neuroinformatics (Arbib, 2008; Kemmerer, 2006) and Computer Vision (Santello, 1998). Except from the clustering of motor actions and its correspondence to a previous linguistic classification of Modern Greek verbs of motion and position (Antonopoulou, 1987), we focus on their characteristics that appear both in the linguistic and kinematic data. The detailed sensor data are analyzed to identify latent factors that represent stable patterns across the many dimensions of low level data. These factors appear as discrete sets (*synergies*) of joint angles and orientations associated with each action. They are correlated with the classificatory linguistic properties, e.g. *path* and *directionality*.

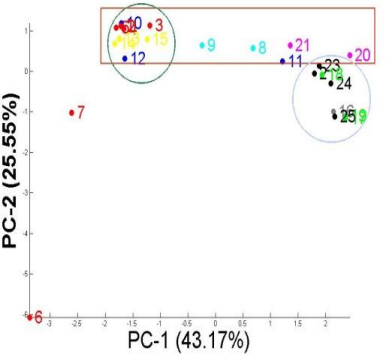

Figure 1 Plot of Greek motion verbs

In this study, eight subjects performed 22 transitive and intransitive verbs (29 actions). Data were projected on a two-dimensional PCA plot, which visualizes the groups formed by the captured actions. This plot reveals two big categories (fig.1), where all actions corresponding to the linguistic classes appear in the same scheme; rectangular or green ellipsis. Furthermore, we project the actions of each linguistic class separately, in order to focus on the most important synergies, which will reveal the verbs/actions' characteristics.

References

Antonopoulou, E. (1987). *Prototype theory and the meaning of verbs, with special reference to Modern Greek verbs of motion*. Unpublished PhD thesis. University of London

Arbib, M. A. (2008) From Grasp to Language: Embodied Concepts and the Challenge of Abstraction. *Journal of Physiology Paris* **102**: pp. 4-20

Feldman, J.(2006). *From Molecule to Metaphor*. Cambridge, MA: MIT Press.

Jackendoff, R. (1990). *Semantics Structures*. Cambridge, MA: MIT Press.

Lakoff, G.& M. Johnson. (1999). *Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought.* , Basic Books, New York

Kemmerer, D. (2006). Action verbs, argument structure constructions, and the mirror neuron system. In M. Arbib (Ed.), *Action to language via the mirror neuron system.* Cambridge University Press.

Santello, M., Flanders, M., & Soechting, J.F. (1998). Postural hand synergies for tool use. *Journal of Neuroscience*, **18**.

Exploring the development of Greek (non)temporal connectives with a Story Retelling Production Task

Maria Papakonstantinou
Aristotle University of Thessaloniki
mpapakon@enl.auth.gr

Abstract

In many languages, some temporal connectives allow non-temporal readings, too (Hornstein, 1990). In Greek, the connectives ‘eno’ and ‘kathos’ (=while) which express simultaneity and the connective ‘afu’(=after) which expresses anteriority can also have a non-temporal interpretation, while the connective ‘otan’(=when) does not have an ambiguous interpretation, but other conditional or cause meanings can co-exist with the temporal (cf; Tsimpli et al, 2010). Developmental studies for English (Silva, 1991) observe a ‘late’ acquisition of some of the ambiguous (non)temporal connectives, like ‘while’ when compared to other temporal connectives like ‘when’.

The aim of this study is to examine the development of the above connectives and to investigate whether their production and interpretation can be primed. Priming effects are investigated in terms of: a) target use and frequency of production of the primed connectives across ages, b) maintenance vs. substitution of the (non)temporal meaning of the clause introduced by the primed connective, c) earlier vs. later mastery of the (non)temporal interpretation for each connective, d) maintenance vs. substitution of the primed connective with another to express the same meaning and e) use of the primed connective in novel sentences (not included in the ‘telling’ part).

To address these issues a Story Retelling Task was designed, comprising four picture-stories accompanied by written texts read aloud during the first, ‘telling’ part of the task. The participants’ task was to retell the story to the researcher after carefully listening to it. The connectives appeared in each story once; in two of the stories their interpretation was temporal and in the

other two non-temporal, except for 'otan', which was always temporal. In all cases, verbal aspect in the adverbial clause was compatible with the temporal interpretation and pragmatics resolved any potential ambiguity between a temporal and a non-temporal reading. The participants comprised four age groups, each consisting of 30 typically-developing monolingual Greek children (6, 8, 10, 12 years) and a control group of 30 adults.
Results show that 'otan' is most frequently primed by all groups. Regarding ambiguity between temporal and non-temporal readings for 'kathos', 'eno' and 'afu', all seem to be available in all groups, except for the concessive meaning of 'eno', which becomes productive around eight years. The meaning expressed by the prime is maintained most of the times for all connectives, except for non-temporal 'eno'. Finally, all groups maintained the primed connective more, when it had a temporal interpretation.
These findings will be discussed from a linguistic and a pragmatic, cognitive perspective.

References

Hornstein, N.,1990. As Time goes by. Tense and Universal Grammar.MIT Press, Cambridge, MA.

Silva, M.N. 1991. Simultaneity in children's narratives: the case of *when*, *while* and as. *Journal of Child Language* 18, 641-662.

Tsimpli, I.M., D. Papadopoulou & A. Mylonaki, 2010. Temporal modification in Greek adverbial clauses: The role of aspect and negation. *Lingua* 120, 649-672.

Βαθμός υπόταξης στις επιρρηματικές προτάσεις: η περίπτωση των υποθετικών

Βασιλική Λεύκα
ΑΠΘ
vlefka@sch.gr

Περίληψη

Στόχος της ανακοίνωσης είναι να εξετάσει ορισμένες κατηγορίες υποθετικών προτάσεων της ΝΕ ως προς το βαθμό σύνδεσής τους με την ανεξάρτητη/κύρια πρόταση στην οποία προσαρτώνται. Η εξέταση ακολουθεί κυρίως την προσέγγιση της Haegeman (2002, 2009 μεταξύ άλλων), η οποία διακρίνει τις επιρρηματικές προτάσεις σε «κεντρικές» και «περιφερειακές». Οι παραπάνω όροι αναφέρονται στο βαθμό σύνδεσης των προτάσεων αυτών με την ανεξάρτητη, με τις «κεντρικές» να παρουσιάζουν πιο στενή σχέση, σε

αντίθεση με τις «περιφερειακές» που εμφανίζουν πιο χαλαρή σύνδεση, καθώς και ιδιότητες που χαρακτηρίζουν τις κύριες προτάσεις (main clause phenomena). Οι διαφορές των παραπάνω προτάσεων, πέρα από το επίπεδο της σημασίας, εντοπίζονται σε μορφο-συντακτικά, αλλά και επιτονικά χαρακτηριστικά.

Εξετάζονται δύο–αντίστοιχες με αυτές που περιγράφονται από τη Haegeman-κατηγορίες υποθετικών προτάσεων στα ΝΕ, οι οποίες αντιπροσωπεύονται ενδεικτικά από τα παρακάτω παραδείγματα:

(α) Αν βρέξει, ο αγώνας θα ακυρωθεί
Αν προλάβω, θα σε βοηθήσω

(β) Αν φοράει βέρα, θα είναι παντρεμένη
Αν αγαπάς τα ζώα, είσαι καλός άνθρωπος

Η (α) περίπτωση θεωρείται γενικά ότι παρουσιάζει την πρωτοτυπική/γνήσια υποθετικότητα (βλ. Dancygier 1998, μεταξύ άλλων· για τα ελληνικά, Κλαίρης –Μπαμπινιώτης 1999) και είναι οι προτάσεις που χαρακτηρίζονται ως «κεντρικές» από τη Haegeman. Οι προτάσεις της (β) περίπτωσης εκφράζουν ένα συμπέρασμα με βάση μια προκείμενη (Dancygier 1998· Sweetser 1990, μεταξύ άλλων) και θεωρούνται ως «περιφερειακές» (πβ. και το χαρακτηρισμό τέτοιων προτάσεων ως «ψευδο-υποθετικών» από τους Κλαίρη-Μπαμπινιώτη 1999 για τα ελληνικά).

Αξιοποιώντας όσα από τα κριτήρια της Haegeman μπορούν να έχουν εφαρμογή και στα ΝΕ, αλλά και διερευνώντας την ύπαρξη και άλλων (βλ. Tsimpli *et al* 2010, για επιπλέον κριτήρια για κάποιες χρονικές προτάσεις) η ανακοίνωση εξετάζει τις δυνατότητες περιγραφής των υποθετικών αυτών προτάσεων στα ΝΕ με τους παραπάνω όρους.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Dancygier B. 1998. *Conditionals and Prediction. Time, Knowledge and Causation in Conditional Constructions*. (Cambridge Studies in Linguistics 87). Cambridge: Cambridge University Press.

Haegeman L. 2002. “Anchoring to Speaker, Adverbial Clauses and the Structure of CP”. Στο *Georgetown University Working Papers in Theoretical Linguistics 2*: 117-180.

Haegeman L. 2009. “Main Clause Phenomena and the Derivation of Adverbial Clauses”. Στο A. Tsangalidis (επιμ.) *Selected Papers* from *the 18th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics.* Thessaloniki: Monochromia: 1-18.

Κλαίρης Χ. & Μπαμπινιώτης Γ. (σε συνεργασία με τους Α. Μόζερ, Α. Μπακάκου-Ορφανού, Σ. Σκοπετέα). 1999. *Γραμματική της νέας ελληνικής: δομολειτουργική-επικοινωνιακή. ΙΙ: Το ρήμα: η οργάνωση του μηνύματος*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Sweetser E. 1990. *From Etymology to Pragmatics: metaphorical and cultural aspects of semantic structure.* (Cambridge Studies in Linguistics 54). Cambridge: Cambridge University Press

Tsimpli I., Padopoulou D. & Mylonaki A. 2010. "Temporal modification in Greek adverbial clauses: the role of aspect and negation". Στο *Lingua* 120: 649-672.

Τα διπλά σύμφωνα στις νεοελληνικές διαλέκτους: συγχρονική και διαχρονική περιγραφή

Χριστίνα Μπασέα-Μπεζαντάκου & Ιώ Μανωλέσσου
Ακαδημία Αθηνών
chbassea@academyofathens.gr & manolessou@academyofathens.gr

Περίληψη

Το φαινόμενο της διπλωτικής (διπλής ή μακράς) πραγμάτωσης των συμφώνων αποτελεί ένα από τα βασικά ισόγλωσσα διαφοροποίησης των νεοελληνικών διαλεκτικών ποικιλιών, ελλείπει όμως μια συνολική γλωσσογεωγραφική εξέταση του φαινομένου.
Στόχοι της παρούσας εργασίας είναι οι εξής:

α) η περιγραφή του φαινομένου ανά κατηγορία συμφώνων (κλειστά, διαρκή, προστριβή) και ανά γεωγραφικές περιοχές με βάση τις υπάρχουσες μελέτες και το πλούσιο χειρόγραφο και ηχητικό αρχειακό υλικό του Κέντρου Ερεύνης των Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων και του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και του Σπουδαστηρίου Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έμφαση δίδεται στη λεπτομερή κατά τόπους καταγραφή των φωνητικών παραλλαγών της εκφοράς των διπλών, σε μια προσπάθεια χάραξης ενός αναλυτικού ισογλώσσου.

β) ο εντοπισμός θεωρητικών και πρακτικών προβλημάτων που προκύπτουν από τη μελέτη του παραπάνω υλικού

γ) η διαχρονική εξέταση του φαινομένου με βάση τις διαθέσιμες γραπτές πηγές

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Arvaniti, A. (2001): "Cypriot Greek and the phonetics and phonology of geminates". *Proceedings of the 1st International Conference on Modern Greek Dialects and Linguistic Theory*, 19–28.

Davy, J. & A. Panayotou (2001): Strident palatals in Cypriot Greek. In Aggouraki, G. et al. (eds.), *Greek Linguistics '99. Proceedings of the*

4th International Conference on Greek Linguistics, Nicosia, 17-19 September 1999. Thessaloniki: University Studio Press, 338-45.

Katsoyannou, M. (1995): *Le parler Greco de Gallicianò (Italie): description d'une langue en voie de disparition*. Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Paris VII.

Seiler, H.-J. (1958): «Das Problem der sog. Geminaten in den neugriechischen Dialekten mit besonderer berücksichtigung einiger Dodekanes-dialekten», *Glotta* 36: 209-34.

Καρδιόλακα, Β. (1992): «Η δάσυνση των συμφώνων p-t-k στο ιδίωμα της Καλύμνου σε σύγκριση με το αντίστοιχο φαινόμενο στα τσακωνικά». *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 13, 163–177.

Παντελίδης, Χ. (1929): *Φωνητική τῶν Νεοελληνικῶν Ἰδιωμάτων Κύπρου, Δωδεκανήσου καὶ Ἰκαρίας*. Αθήναι: Σακελλάριος.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
16:30-18:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: M. Georgalidou

Analysing the Greek National Tourism Organisation newsletters as a new internet genre

Politis P[1]., Vazou E[2].
[1]Ass. Professor at the Aristotle University of Thessaloniki, Dept. of Journalism & Mass Communication;
[2]Editor-in-Chief at the GNTO, PhD candidate at the Aristotle University of Thessaloniki, Dept. of Journalism & Mass Communication.

In July 2010 the Greek National Tourism Organisation published its first newsletter. Is this the creation of a new promotional internet genre in the discourse of Greek tourism?

Abstract

In the summer of 2010 the Greek National Tourism Organisation publishes its first newsletter in an attempt to restore Greece's damaged image. Since then monthly newsletters are being issued to promote the country as an attractive tourism destination. In this paper we will examine the ways in which this type of promotional genre fulfills the abovementioned communicative purpose and realizes the overall brand strategy of Greece. Is

there a typical cognitive structure, and which are the constraints displayed in terms of its form and functional value? Do the writers use collocations, formulaic expressions or other discoursal strategies to captivate their audience? We will also study the use of other rhetorical devices which function as mechanisms of persuasion: how titles, teasers, and logos reinforce the advertising message sent by a national tourism organisation? As the form of the newsletter has changed, we will also study the ways in which any space constraints affected the form of the text or the use of rhetorical strategies. Being distributed via the Internet, newsletter is also analysed as part of the so-called *netvertising*. Newsletter constitutes a new *internet genre*. Therefore, parameters such as sentence length, the use of specific grammatical forms, punctuation marks, registers, hypertext structures, images used, text/image correlation, and targeted audience are also taken into consideration. Finally, since the texts are both written in English and in Greek we will examine how generic structures are transferred from one language to another.

Key-words: communicative purposes, netvertising, promotional/professional genre, branding, persuasive strategies, transferred cognitive structures, institutional status, registers of tourism discourse, socio-cultural/rhetorical context, space constraints.

Bibliographical references:

Bhatia, K.V. 1997. “Genre analysis today”. *Revue belge de philosophie et d’histoire*. 75-3: 629-652.

Bhatia, K.V. 1993. *Analysing Genre. Language Use in Professional Settings*. London: Longman.

Dann, M.S.G. 1996. *The Language of Tourism: A Sociolinguistic Perspective.* CAB International.

Fortanet, I., Palmer, J.C. & S. Posteguillo. 1999. “The emergence of a new genre: advertising on the Internet (netvertising)”. *Hermes-Journal of Linguistics*, 23: 93-113.

Handley, A. & C.C. Chapman. 2011. *Content Rules: How to Create Killer Blogs, Podcasts, Videos, Ebooks, Webinars (and more) that Engage Customers and Ignite your Business.* NJ: John Wiley & Sons.

Grammatical gender in interaction: exploring the interplay between language, culture and cognition

Alvanoudi Aggeliki

Abstract

Grammatical gender in human reference constitutes a semantically motivated grammatical category which is related with the sex of nouns' referents (Bussmann & Hellinger 2001, 2002, 2003, Pavlidou 2006), produces asymmetrical representations of women and men (e.g. Schulz 1975) and constructs the dominant gender order (feminist deconstruction theories, e.g. Butler 1990[1999]). According to linguistic relativity theory (Gumperz & Levinson 1996), grammatical categories (such as grammatical gender) influence speakers' habitual thinking about reality. This position has been formulated either as a hypothesis (structural relativity, Lucy 1996) which aims at proving the relationship between language as a system and speakers' thought by using experimental methods, or as a principle (discursive relativity, Lucy 1996), which assumes that there is a dialectic relationship between language use, cognition and culture, drawing on sociolinguistics, pragmatics, linguistic anthropology and conversation analysis. Based on discursive relativity (e.g. Hanks 1996, Ochs 1996), and more specifically on the notion of indexicality (Silverstein 1976), grammatical gender is conceptualized as an index of sex (Ochs 1992) which produces the conventional implicature (Levinson 1983) of sex when it is used in utterances and constructs gender identities (e.g. Hall & O'Donovan 1996). This paper employs Conversation Analysis (Schegloff 2007) in order to explore the ways in which the relationship between the use of grammatical gender, culture and cognition is manifested in interaction (Schegloff 1991). By analyzing transcribed data of naturally occurring interaction in Greek, this paper describes some of the practices through which language shapes speakers' thinking for acting in interactional contexts.

References

Bussmann, H. & Hellinger, M. (eds). 2001-2002-2003. *Gender across languages*. Amsterdam, John Benjamins.

Butler, J. [1990] 1999. *Gender Trouble*: *Feminism and the Subversion of Identity*. New York, Routledge.

Gumperz, L. & Levinson, S. C. (eds). 1996. *Rethinking Linguistic Relativity*. Cambridge, Cambridge University Press.

Hall, K. & O'Donovan, V. 1996. "Shifting gender positions among Hindi-speaking hijras". In V. Bergvall, J. Bing & A. Freed (eds), *Rethinking Language and Gender research: theory and practice*. 228-266. London, Longman.

Hanks, W. F. 1996b. " Language form and communicative practices". In Gumperz & Levinson (eds), 232-270.

Levinson, S. 1983. *Pragmatics*. Cambridge, Cambridge University Press.

Lucy, J. 1996. " The scope of linguistic relativity: an analysis and review of empirical research". In Gumperz & Levinson (eds), 37-69.

Ochs, E. 1992. "Indexing gender". In A. Duranti & C. Goodwin (eds), *Rethinking Context: Language as an Interactive Phenomenon*. 335-358. Cambridge, Cambridge University Press.

Ochs, E. 1996. "Linguistic resources for socializing humanity". In Gumperz & Levinson (eds), 407-437.

Schegloff, E. 1991. "Conversation analysis and socially shared cognition". In L. Resnick, J. Levine & S. Teasley (eds), *Perspectives on Socially Shared Cognition*. 150-171. Washington, American Psychological Association.

Schegloff, E. 2007. *Sequence Organization in Interaction*. Cambridge, Cambridge University Press.

Schultz, M. R. 1975. "The semantic derogation of woman". In B. Thorne & N. Henley (eds), *Language and Sex: Difference and Dominance*. 64-75. Rowley, MA, Newbury house.

Silverstein, M. 1976. "Shifters, linguistic categories, and cultural description". In K. H. Basso & H. A. Selby (eds), *Meaning in Anthropology*. 11-55. Albuquerque, University of New Mexico.

Pavlidou, Th.S. 2006. 'Language-Grammatical Gender-Social Gender: problems, searches and the Greek language'. In Th.S. Pavlidou (ed.), *Language-Grammatical Gender-Social Gender*. 15-64. Thessaloniki, Institute of Modern Greek Studies.

A typological approach to irony strategies: Evidence from Greek and English

Eleni Kapogianni
University of Cambridge
ek322@cam.ac.uk

Abstract

This paper examines the various strategies employed for the production of verbal irony in Modern Greek and English and proposes a typology for the phenomenon, based on semantic and pragmatic criteria.

The first methodological step for this study is a critical approach to current linguistic theories of verbal irony (mainly in the Gricean / Post-Gricean field: Sperber and Wilson 1981, Clark & Gerrig 1984, Giora 1995, and Attardo 2000, inter alios), with the aim of detecting the roots of their apparent discrepancies and determining a set of general defining conditions, able to predict and explain some more "marginal" and less frequently discussed manifestations of the phenomenon. A corpus was compiled for the needs of this analysis, using the aforementioned defining conditions as a main tool, combined with explicit "tagging" of the phenomenon by the involved speakers: The corpus contains approx. 500 dialogical ironic examples in Modern Greek and English, coming from natural as well as constructed contextual environments (radio and tv talk shows, recordings, literature, comedies, and cartoons).

The second part of this paper discusses specific semantic and pragmatic criteria that can lead to typological distinctions among the various strategies for irony used in the two languages. These criteria stem from three basic questions concerning the relationship between the expressed and the intended meaning in the case of irony (a) What is the logical relationship between the "said" and the "intended"? (b) What are the derivation processes / necessary inferences for the hearer to retrieve the intended meaning(s)? (c) What is the degree of context dependence for each different strategy?

Based on quantitative and qualitative evidence from the compiled corpus, as well as tests eliciting native speakers' judgments, we reach the conclusion that irony is a non-unified phenomenon. The evidence supports the recognition of two general types: irony based on meaning *reversal* (including "typical" cases such as "What a nice party!" intending to mean "What an awful party!", as well as other subtypes such as understatement and overstatement) and irony based on meaning *replacement* (including cases such as "Ναι, κι εγώ είμαι ο πάπας της Ρώμης [Yes, and I am the pope]"

intending to mean "What you are saying is nonsense"). The subtypes of these two general types are also examined, through the scope of their distinct semantic/pragmatic features. It is finally pointed out that, although there are some preferential differences in the use of the various strategies among the two examined languages, the suggested typology seems to apply equally to both, encapsulating the whole range of different ironic devices.

References

Attardo, Salvatore. 2000. Irony as relevant inappropriateness. *Journal of Pragmatics* 32, 793–826

Clark, Herbert and Richard Gerrig. 1984. On the pretense theory of irony. *Journal of Experimental Psychology: General* 113(1):121–126.

Giora, Rachel. 1995. On irony and negation. *Discourse Processes* 19:239–264.

Sperber, Dan and Deirdre Wilson. 1981. Irony and the use-mention distinction. In *Radical pragmatics*, ed. P. Cole, 295-318. New York : Academic Press

---

Αγγελίες θανάτου: γλωσσικές παρατηρήσεις στον ελληνόφωνο και γερμανόφωνο χώρο

Σταύρος Ευαγγ. Καμαρούδης[1] Jutta Wolfrum[2]
[1]Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα ΓερμανικήςψΓλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ
[2]Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ - ΦλώριναψΠανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
sicar.kamaroudis@voila.fr

Περίληψη

Ενώ στον γερμανόφωνο χώρο οι σχετικές μελέτες αφθονούν (βλ. π.χ. Ditschauer 1973, Fries 1990, Pütulainen 1993, Eckkramer 1996, Hölscher 2005), το θέμα έχει ελάχιστα προσεγγισθεί στον ελληνικό ορίζοντα.

Η έρευνά μας εστιάζεται σε ζητήματα δομής, λεξιλογίου (λόγιου, λαϊκού, σπανιότατα διαλεκτικού), σε διαφορές περιφέρειας, πόλης και επαρχίας στην Ελλάδα και τη Γερμανία.

Το υλικό μας προέρχεται από αγγελτήρια έντυπα (κηδειόχαρτα) καθώς και από αγγελίες κηδειών, πένθους ή μνημοσύνων σε εφημερίδες πανελλήνιας, επαρχιακής ή τοπικής κυκλοφορίας.

Εντοπίζουμε τα σταθερά και υποχρεωτικά στοιχεία (όνομα - επίθετο - ηλικία - τόπος - ημερομηνία και ώρα), τα ημισταθερά (επάγγελμα, ιδιότητα,

καταγωγή), καθώς και τα ελεύθερα (γνωστότερη ονομασία - παρατσούκλι, μεταφορά, δεξίωση ...).

Διαπιστώνουμε ότι οι αγγελίες σε κάθε χώρα συνδέονται στενότατα με την πολιτιστική της παράδοση ενώ στην Ελλάδα είναι σημαντικός και ο ρόλος της θρησκείας.

The rhotics of shame: Women, language and stereotypes

Nikolaos Vergis
University of Illinois at Urbana-Champaign
vergis1@illinois.edu

Abstract

In Western societies women have been found to employ more prestigious variants than men in both formal and informal contexts on various levels including phonology. Numerous explanations have been offered to account for gender-based differences in language (Nichols 1983, Milroy 1980 and Trudgill 1972 among others) assuming gender to be a stable and a-historical category. Some attribute this tendency to social insecurity (Trudgill 1972), and others to a lack of loyalty towards the community (Gal 1978) or to the desire to avoid being stereotyped negatively (Gordon 1997). Nevertheless, there are researchers who have called attention on the *local* sociocultural context as a more adequate framework for explanation (James 1996, Cheshire 2002, Eckert & McConnell-Ginet 1992).

In line with this last group of researchers, this paper reports on the use of a rhotic unusual both in the Cretan dialect and Standard Modern Greek by men and women in a rural community of Crete. Specifically, in this community, words like /ka'la/ may be realized as [ka'⌫a]. Fieldwork shows that young women tend to use a higher proportion of standard variants than men and old women. It is proposed that the reason behind this behavior is a social change that involves changing gender ideologies.

Data were collected by means of recorded interviews with 6 men and 6 women in two age groups (30-65 and 66 and above) and a written **questionnaire** investigating their attitudes towards the local variety (36 participants). The questionnaire results revealed women's strong feeling of loyalty towards the local community but a weaker preference for using the variety outside the community or to outsiders as compared to men. These results are corroborated by the two groups' actual use of the rhotic variant. Results from the interviews indicate that, while men and old women retain

the stigmatized variant, young women tend to avoid it. Young women's metalinguistic comments on the usage of the rhotic variant provide further evidence of its stigmatization by outsiders and reveal that the context (community vs. city) and the interlocutor (insider vs. outsider) are important variables that regulate the proportion of rhotics in their speech.

This difference in the production of the rhotic between age and gender groups may be motivated by the desire of young women to present themselves as the modern and adaptable part of the community leaving the tradition to men and old women. On the other hand, it is also possible that the local identity is already a gendered one and so inappropriate for young women to adopt. Consequently, young women perform their femininity precisely by avoiding the local (rhotic) variant which is associated with the stereotyping of mountain people, and especially men, as rough and uncivilized. In conclusion, it is argued that gender as an a-historical demographic category is not a sufficient condition for the 'sociolinguistic gender pattern' to occur. Rather, it must be contextualized each time to the specifics of the community of users concerned.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
19:00-20:00
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: P. Kambakis-Vougiouklis

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΜΕΝΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ - INVITED SPEAKER:

Σημασιολογία και ετυμολογία: Σύγχρονες θεωρήσεις και αναθεωρήσεις

Χριστόφορος Χαραλαμπάκης
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Περίληψη

Ύστερα από μια σύντομη αναφορά στην ιστορία της ετυμολογικής έρευνας στην Ελλάδα κατά τον εικοστό αιώνα, το ενδιαφέρον στην εισήγηση αυτή επικεντρώνεται στο ρόλο που μπορεί να παίξει η σημασία των λέξεων για τον επακριβή προσδιορισμό της ετυμολογικής τους αρχής. Ο ρόλος της σημασιολογίας για την ετυμολογία έχει παραγνωριστεί σε μεγάλο βαθμό, με αποτέλεσμα να μένουν ορισμένοι ερευνητές στο ρηχό μορφολογικό επίπεδο. Η αληθινή ιστορία των λέξεων βρίσκεται σε συνάρτηση με τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές αλλαγές και εξελίξεις που συμβαίνουν στην κοινωνία σε συνδυασμό με παράλληλες τάσεις σε γλώσσες που επηρέασαν ή

επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την Ελληνική. Για πληρέστερη γνώση του νεοελληνικού λεξιλογίου, και ιδιαίτερα των μεταφραστικών δανείων, επιβάλλεται να εντοπιστεί η πρώτη εμφάνιση των λέξεων και των σημασιών τους, για να έχουμε ακριβή εικόνα της ιστορίας τους. Έτσι θα αποφεύγονται ετυμολογήσεις, οι οποίες δεν είναι τίποτε άλλο παρά μορφολογικές αναλύσεις. Για παράδειγμα, η ετυμολογία της λέξης *αστίατρος* [λόγ. *άστ(υ) + ιατρ(ός) -ος*] παραβλέπει την αρχική της προέλευση. Πρόκειται για μετάφραση της γερμανικής λέξης Stadtarzt, η οποία σήμερα έχει περιέλθει σε αχρηστία. Με την αρχαία λέξη *αμπέχονον*, η οποία είχε διαφορετική σημασία, μετέφρασαν λόγιοι του 19ου αιώνα τη γαλλική vareuse, τυπική λέξη του στρατιωτικού λεξιλογίου. Η *πατάτα* ως όρος της βοτανικής ανάγεται στο ιταλ. patata, ενώ με τη σημασία «αποτυχία, χάλια» αποδίδει το γαλλικό patate. Ο *λαϊκισμός*, νεολογισμός του 1887, δεν μπορεί να αναχθεί στο αγγλ. populism, αφού εμφανίστηκε αργότερα (το 1893). Η *λειτουργικότητα*, νεολογισμός του 1886, δεν ετυμολογείται από το γαλλ. fonctionnalité, αφού μαρτυρείται στα Γαλλικά πριν από το 1966. Ο *πολυκομματισμός* παρουσιάζεται για πρώτη φορά το 1896, δεν προέρχεται, επομένως, από το γαλλ. multipartisme, που μαρτυρείται μόλις το 1952. Μια σειρά ετυμολογιών ανατρέπεται με βάση νέα στοιχεία. Χρειαζόμαστε, επομένως, ποιοτικές ετυμολογικές έρευνες, οι οποίες θα παρουσιάζουν αναλυτικά την πολυσημία των λέξεων με τις παράλληλες ετυμολογικές αναγωγές τους. Απώτερος στόχος παραμένει η σύνταξη ενός χρονολογικού λεξικού της Ελληνικής.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 2.9.2011

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
8:30-11:00
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: T.Tsangalidis

Οι συμφυρμοί στην Κοινή Νέα Ελληνική

Νικόλαος Αγγελόπουλος
Πανεπιστήμιο Πατρών
Nikolas_ang@yahoo.gr

Περίληψη

Η διαδικασία της σύμφυρσης(blending) στην κοινή νεοελληνική και στις διαλέκτους ανήκει στα φαινόμενα τα οποία δεν έχουν απασχολήσει τη γλωσσολογική έρευνα σε σημαντικό βαθμό τα τελευταία χρόνια τόσο για τα μορφολογικά (Ralli & Xydopoulos 2010, Koutita & Fliatouras 2001) όσο και για τα φωνολογικά του χαρακτηριστικά (Αρβανίτη 1998). Ωστόσο, η σύμφυρση είναι μία διαδικασία αρκετά παραγωγική στην κοινή νεοελληνική και ακόμα περισσότερο στις διαλέκτους.
Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει την διαδικασία της σύμφυρσης στην κοινή νεοελληνική και σε σύγκριση με τους συμφυρμούς στα Αγγλικά να εξετάσει την σχέση της είτε με την μορφολογία γενικά είτε ειδικότερα με την σύνθεση αλλά και με την διαδικασία δημιουργίας ακρωνυμίων και περικεκομμένων τύπων.
Τα δεδομένα της παρούσας μελέτης είναι κυρίως συμφυρμοί οι οποίοι προέρχονται είτε από γλωσσάρια διαλέκτων της Κρήτης και της Κύπρου είτε από blogs όπως το www.slang.gr τα οποία περιλαμβάνουν όρους κυρίως από την γλώσσα των νέων.
Η διερεύνηση επικεντρώνεται καταρχήν στο κατά πόσο η σύμφυρση θα πρέπει να ενταχθεί στην μορφολογία ή όχι. Επιπλέον, εφόσον τα ακρώνυμα επιφανειακά μοιάζουν αρκετά με τους συμφυρμούς και εφόσον η γλωσσολογική έρευνα έχει κατά καιρούς συσχετίσει τους δύο σχηματισμούς, εξετάζεται η μεταξύ τους σχέση από μία κοινωνιολογική αλλά και μορφολογική οπτική. Οι παραπάνω λόγοι οδηγούν επίσης στην εξέταση της σχέσης μεταξύ συμφυρμών και περικεκομμένων τύπων.
Τέλος, υιοθετώντας την προσωδιακή δομή η οποία έχει προταθεί από την σχετική βιβλιογραφία Αρβανίτη (1998), προτείνονται κάποια είδη αποκοπών τα οποία είναι αρκετά συχνά στους συμφυρμούς της κοινής νεοελληνικής.

Βιβλιογραφία:
- Αρβανίτη, Α. (1998). 'Ενδείξεις προσωδιακής δομής σε πρόσφατα λεξικά μίγματα της Ελληνικής'. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*. Κυριακίδης: 68-82.
-Koutita, M. and A. Fliatouras (2001) Blends in Greek dialects: A morphosemantic analysis. In Angela Ralli, Brian David Joseph and Mark Janse (eds.), *Proceedings of the First International Conference of Modern Greek Dialects and Linguistic Theory*, 117-130. Patras: University of Patras.
-Ralli A. & Xydopoulos G. 2010. Blend Formation in Modern Greek. Paper read at the Internation Conference on Lexical Blending, Université de Lyon 2 -Lumière, Lyon, France (June 2010).

Στοιχεία για την εννοιολογική θεμελίωση και τη γνωστική λειτουργικότητα των νεοελληνικών ιδιωματικών εκφράσεων. Παραδείγματα από το σημασιολογικό πεδίο της *φύσεως*.

Βαρβάρα Δημοπούλου δ.φ.
Γυμνάσιο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης Αθηνών
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. διδασκαλείο νέας ελληνικής
barbara.dimopoulou@gmail.com

Περίληψη

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να προβάλει τη θέση ότι οι παγιωμένες γλωσσικές εκφράσεις μη κυριολεκτικού χαρακτήρα, οι ιδιωματισμοί, μπορούν να θεωρηθούν ως ένα χαρακτηριστικό δείγμα της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο γνωστικό και το γλωσσικό σύστημα του ανθρώπου, δηλαδή ανάμεσα στον σχηματισμό των εννοιών και τη γλωσσική τους απόδοση. Συγκεκριμένα, υποστηρίζεται ότι οι ιδιωματικές εκφράσεις αποτελούν περίπλοκους μηχανισμούς, με χαρακτήρα πρώτα εννοιολογικό και μετά γλωσσικό και άμεση εξάρτηση από βασικούς μηχανισμούς σχηματισμού αφηρημένων εννοιών, και συγκεκριμένα από τα εννοιολογικά μεταφορικά και τα εννοιολογικά μετωνυμικά σχήματα της σκέψης. Κατά συνέπεια κρίνονται ως γνωστικά απαραίτητες δομές, πέρα από την όποια διάσταση επιλογής στην κατά περίπτωση χρήση τους, ενώ η συνολική σημασία τους διαμορφώνεται και με βάση περικειμενικούς και, οπωσδήποτε, κοινωνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες.

Ειδικότερα για τη Νέα Ελληνική, η ανακοίνωση περιλαμβάνει παραδείγματα ιδιωματικών εκφράσεων από το σημασιολογικό πεδίο της φύσεως, από τα οποία γίνεται αντιληπτό ότι οι ιδιωματισμοί πολλές φορές ομαδοποιούνται, οργανώνονται και ιεραρχούνται βάσει σημασίας. Μάλιστα, είναι δυνατό να ανιχνευτούν τα συγκεκριμένα εννοιολογικά σχήματα (μεταφορικά και μετωνυμικά), οι ιεραρχίες και τα συστήματα σχημάτων, στα οποία ανάγονται οι φράσεις, σε ολοένα και πιο αφηρημένο και γενικευτικό επίπεδο. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν ενδείξεις για το ότι οι ιδιωματισμοί δεν εμφανίζονται τυχαία ούτε αποτελούν διάσπαρτα λεξιλογικά στοιχεία, αλλά σχηματίζονται και λειτουργούν με βάση την αφηρημένη, μη κυριολεκτική δομή του ανθρώπινου – και του νεοελληνικού – αντιληπτικού συστήματος.

Βιβλιογραφία

Βελούδης, Γ. (2005). *Η σημασία πριν, κατά και μετά τη γλώσσα.* Αθήνα: Κριτική

Cacciari, C. & Tabossi, P. (1988). “The comprehension of idioms”. *Journal of Memory and Language 27*, 668-683.

Cacciari, C. (1993) “The Place of Idioms in a Literal and Metaphorical World” In C. Cacciari & P. Tabossi (eds.), *Idioms: Processing, Structure, and Interpretation*, 27-55 Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Crisp, P. (2003). “Conceptual Metaphor and its Expressions.” In J. Gavins & G. Steen (eds.), *Cognitive Poetics in Practice*, 99-113. London: Routledge.

Deignan, A. (2005). *Metaphor and Corpus Linguistics.* < Converging Evidence in language and Communication Research, 6 > Amsterdam: John Benjamins.

Gibbs, R. W. Jr. (1994). *The Poetics of Mind. Figurative thought, language and understanding.* Cambridge: Cambridge University Press.Kövecses, Z. (2002). *Metaphor. A Practical Introduction.* Oxford: Oxford University Press.

Lakoff, G. & Johnson, M. (1980) *Metaphors We Live By.* Chicago: The University of Chicago Press.

Lakoff, G. & Johnson, M. (1999) *Philosophy in the Flesh. The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought.* New York: Basic Books.

Επωμίζομαι τις ευθύνες, αφυπνίζει συνειδήσεις: μια περίπτωση μεταφοράς χωρίς κυριολεξία σε χρήση

Παρασκευή Θώμου
Πανεπιστήμιο Κρήτης
pthomou@phl.uoc.gr, vthomou@edc.uoc.gr

Περίληψη

Παρατηρήσαμε ότι λόγιοι ρηματικοί συνδυασμοί, όπως οι παρακάτω, έχουν μεταφορική χρήση, ενέχουν μεταφορά:

(1) επωμίζομαι τις ευθύνες
αφυπνίζει συνειδήσεις
αποκρυσταλλώνω τις απόψεις μου

Οι παραπάνω συνδυασμοί παρουσιάζουν περιορισμένη χρήση και περιορισμένη συμφραστικότητα (restricted collocability) και εντάσσονται στο δύσκολο και απαιτητικό λεξιλόγιο της γλώσσας. Η περιορισμένη συμφραστικότητα τους προκύπτει από αυτήν ακριβώς την ιδιότητά τους: την αποκλειστικά μεταφορική τους χρήση. Αν αναζητήσουμε ανάλογες μη μεταφορικές φράσεις, προσκρούουμε σε μη αποδεκτά παραδείγματα όπως:

(2) *επωμίζομαι το σάκο
*αφυπνίζω το παιδί
*αποκρυσταλλώνω το αντικείμενο

Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η οικεία, η προσδοκώμενη σύναψη/παραγωγή είναι η μεταφορική, ενώ μη μεταφορική παραγωγή είτε δεν απαντάται είτε δεν είναι δόκιμη. Τέτοιου είδους συνάψεις παραπέμπουν σε μια μεταφορά χωρίς κυριολεξία, σε μια μεταφορά χωρίς αναλογία σε συγκεκριμένες έννοιες [με τη μεταφορά κατανοούμε μια έννοια αφηρημένη με τους όρους μια έννοιας συγκεκριμένης, της φυσικής εμπειρίας (Lakoff 1993, Croft & Cruse 2004, Βελούδης 2005)]. Αυτό παρατηρείται σε επίπεδο συνεμφάνισης (co-occurrence) των γλωσσικών στοιχείων.

Οι παραπάνω ρηματικές συνάψεις παρουσιάζουν την ιδιαιτερότητα ότι ένα από τα δύο συστατικά τους είναι παράγωγη λέξη με πρόθημα λόγια πρόθεση:

(3) <u>επ</u>ωμίζομαι, <u>αφ</u>υπνίζω, <u>απο</u>κρυσταλλώνω

Αν εξετάσουμε τη συμφραστικότητα τέτοιου τύπου παράγωγων λέξεων όσον αφορά την κυριολεξία και τη μεταφορά, διαπιστώνουμε ότι αυτή ποικίλλει:

	κυριολεξία	**μεταφορά**
εμφιαλώνω	το κρασί	-
επιστρατεύω	τους πολίτες	τις δυνάμεις
επωμίζομαι	-	την ευθύνη

Δεν είναι, δηλαδή, η μεταφορική χρήση μονόδρομος γι' αυτού του τύπου το λεξιλόγιο εξαιτίας του λόγιου σχηματισμού και του λόγιου επιπέδου ύφους. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι η ανάλυση συνάψεων της νέας ελληνικής που παρουσιάζουν μόνο μεταφορική χρήση. Με ποιο μηχανισμό δημιουργείται η σύναψη ενός λόγιου εμπρόθετου λεξικού στοιχείου με πλήρη λεξική σημασία, του ρήματος, με όνομα σε αποκλειστική μεταφορική χρήση; Με ποιον τρόπο αναιρείται η δυνατότητα πρωτοτυπικών, κυριολεκτικών, ρηματικών κατηγορημάτων; Την εξήγηση για το φαινόμενο αυτό θα την αναζητήσουμε στην εννοιολογική και σημασιολογική σύνθεση των ρημάτων και των ονομάτων (Pustejovsky 1995, 2001). Το όνομα δημιουργεί έναν ισχυρό βαθμό δέσμευσης με το ρήμα, με αποτέλεσμα να απεμπολείται η πρωτοτυπική συμφραστικότητα (κυριολεξία) του ρήματος.

Αναδιπλωτικές δομές και παρατακτικά σύνθετα (DVANDVA): μελέτη περιπτώσεων στη νέα ελληνική

Χαριτίνη Καλλέργη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
hkallerg@enl.auth.gr

Περίληψη

Στα Νέα Ελληνικά, η ολική αναδίπλωση στο επίπεδο της λέξης δημιουργεί εκφράσεις με τη μορφή *X(-)X*, όπου *X* είναι μια ορθογραφική λέξη με λεξικό περιεχόμενο και *X(-)X* μια μονάδα με σημασία που διαφέρει ως ένα βαθμό από την σημασία του μονού *X*. Για παράδειγμα, από την αναδίπλωση της λέξης *βήμα* προκύπτει η έκφραση *βήμα βήμα* που σημαίνει «ανά βήμα/αργά, σταδιακά». Με αφετηρία αυτά τα χαρακτηριστικά, οι αναδιπλωτικές δομές θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως σύνθετα, εφόσον, κατά τον ευρύ ορισμό του Bauer (1983: 28), η σύνθεση συνίσταται στον συνδυασμό δύο (ή περισσοτέρων) μορφών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως θέματα ή λέξεις για την δημιουργία ενός νέου λεξήματος. Ωστόσο η θεώρηση των δομών αυτών ως περίπτωση σύνθεσης συναντά έναν αριθμό προβλημάτων, με σημαντικότερο ίσως το γεγονός ότι η παράταξη του ίδιου λεξήματος *X* δεν δημιουργεί συστηματικά νέο λεξήμα (Ράλλη 2007) και πιθανόν αντικρούεται στην περίπτωση τυπικών συνθέτων για σημασιολογικούς λόγους (βλ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1986: 188). Επιπλέον, η αναδίπλωση του τύπου *X(-)X* δεν αφήνει περιθώρια για τον χαρακτηρισμό του ενός από τα δύο συστατικά της δομής ως κεφαλή, είτε με σημασιολογικά είτε με μορφοσυντακτικά κριτήρια. Παρ'όλα αυτά, παραδείγματα λεξικής

αναδίπλωσης συζητούνται ως υποψήφια πολυλεκτικά παρατακτικά σύνθετα της Νέας Ελληνικής από τους Μανωλέσσου και Τσολακίδη (2009: 964-965, 968). Στην ίδια κατηγορία κατατάσσουν δομές όπως *δύο-τρεις*, *σήμερ'αύριο* και *λίγο-πολύ* (ibid. 965). Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί μία σύγκριση ανάμεσα σε αυτές τις τελευταίες περιπτώσεις και σε αντίστοιχες αναδιπλωτικές εκφράσεις όπως *τρεις-τρεις*, *πάνω-πάνω* και *λίγο-λίγο*. Από τη μια μεριά, οι ομοιότητες στην μορφοσυντακτική συμπεριφορά των δύο περιπτώσεων αναδεικνύει την δυνατότητα των αναδιπλωτικών δομών να θεωρηθούν ως πολυλεκτικά σύνθετα με κριτήρια συντακτικής συνοχής και παραγωγικότητας. Από την άλλη μεριά, οι διαφορές τους μπορούν να αποδοθούν σε διαφορές λεξικού χαρακτηρισμού του κάθε είδους κατασκευής, αντί να αναχθούν σε διαφορές της σχέσης τους με την γραμματική, δηλ. σε διαφορές υπόστασης ως μορφολογικοί ή συντακτικοί σχηματισμοί.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Άννα. (1986). Η νεολογία στην κοινή νεοελληνική. Διδακτορική Διατριβή. Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Παράρτημα αρ. 65.

Bauer, Laurie. (1983). *English word formation*. Cambridge University Press.

Μανωλέσσου, Ιώ και Συμεών Τσολακίδης. (2009). Τα παρατακτικά σύνθετα της ελληνικής: διαχρονική προσέγγιση. *Πρακτικά 8ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, Ιωάννινα, 30 Αυγ.-2 Σεπτ. 2007.* Διαθέσιμο στην διέυθυνση:
http://www.linguist-uoi.gr/cd_web/docs/greek/027_manolessoutsoICGL8.pdf

Ράλλη, Αγγελική. (2007). *Η σύνθεση λέξεων: διαγλωσσική μορφολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Πατάκης.

«Πόσες ψήφοι *στον ψήφο;*»: Γλωσσική αυτορύθμιση και εν εξελίξει αλλαγή του γραμματικού γένους στη ΝΕ

Άννα Αναστασιάδη- Συμεωνίδη, Μαρία Μητσιάκη

Περίληψη

Στην εργασία αυτή θα αναφερθούμε σε μία περίπτωση εν εξελίξει γλωσσικής αλλαγής, η οποία εμπίπτει στο πεδίο του γραμματικού γένους της ΝΕ. Συγκεκριμένα, θα επιχειρήσουμε να ερμηνεύσουμε την ύπαρξη εναλλακτικών αρσενικών τύπων γραμματικού γένους για τα [+λόγια] θηλυκά ουσιαστικά σε *–ος* στο πλαίσιο του μοντέλου της συχνότητας χρήσης (usage-

based model, Bybee 2001), λαμβάνοντας υπόψη έννοιες όπως η πρωτοτυπικότητα και η συχνότητα.

Ο βασικός μας ισχυρισμός είναι ότι η παρατηρούμενη απόδοση αρσενικού γένους στα θηλυκά ουσιαστικά σε *– ος*, π.χ. *η ψήφος* [i ΄psifos] → *ο ψήφος* [ο ΄psifos] αποκαλύπτει τα ασαφή όρια ανάμεσα στις δύο μορφολογικές τάξεις, τον τρόπο με τον οποίο η γλωσσική χρήση επιβάλλεται στη γλωσσική δομή (αυτορύθμιση), καθώς και την τάση για διατήρηση της σταθερότητας του συστήματος παρά τις συνεχείς αλλαγές (ομοιόσταση). Προκειμένου να διερευνήσουμε την αιτιολόγηση (motivation) και τη διάχυση (diffusion) της γλωσσικής αλλαγής, καταγράψαμε τη συχνότητα συγκεκριμένων ουσιαστικών σε *–ος* ως αρσενικών και ως θηλυκών σε ηλεκτρονικά κείμενα, μετρώντας τις εμφανίσεις τους στη μηχανή αναζήτησης Google.

Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων μάς παρέχει τα εξής ευρήματα: 1. η γλωσσική αλλαγή αιτιολογείται με βάση την αρχή της πρωτοτυπικότητας, εφόσον το επίθημα *–ος* είναι πρωτοτυπικά αρσενικό, ενισχύεται από τη φωνητική ομοιότητα, π.χ. *τις ψήφους* [tis ΄psifus] → *τους ψήφους* [t**us** ΄psif**us**] στην αιτιατική πληθυντικού και εδραιώνεται εξαιτίας της υψηλής συχνότητας χρήσης, εφόσον το ουσιαστικό *ψήφος* είναι ιδιαίτερα συχνό στη ΝΕ, 2) η αλλαγή του γραμματικού γένους παρατηρείται σε συμφραζόμενα που χαρακτηρίζονται από [-λόγιο]/ ανεπίσημο ύφος, 3) το θηλυκό [+λόγιο] γραμματικό γένος αντιστέκεται στη γλωσσική αλλαγή και εμφανίζεται σε επίσημα συμφραζόμενα, όπως οι ιστοσελίδες κρατικών φορέων και οι εφημερίδες ευρείας αναγνωσιμότητας (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή), 4) τα μέλη συγκεκριμένων ισχυρών κοινωνικών δικτύων, π.χ. νεολαία, φίλαθλοι/ οπαδοί αθλητικών ομάδων, εκπρόσωποι ακροδεξιών και ακροαριστερών παρατάξεων, κ.ά. συμβάλλουν στην εκδήλωση αλλά και τη διάχυση της γλωσσικής αλλαγής.

Λέξεις-κλειδιά: αλλαγή γραμματικού γένους, μορφολογική πίεση, πρωτοτυπικότητα, συχνότητα χρήσης, φωνητική ομοιότητα, [±λόγιο] ύφος, αυτορύθμιση, ομοιόσταση

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Άννα & Δέσποινα, Χειλά-Μαρκοπούλου. 2003. «Το γένος της Ελληνικής. Συγχρονικές και διαχρονικές τάσεις». Στο Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. - Ράλλη, Α. & Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. (εκδ.) *Θέματα της Νεοελληνικής Γραμματικής. Το γένος*. Αθήνα: Πατάκης, σσ. 13-56.

Bybee, Joan & Paul, Hopper (eds). 2001. *Frequency and the emergence of linguistic structure.* John Benjamins Publishing.
Coker, Amy. 2009. "Analogical change and grammatical gender in ancient Greek". Journal of Greek Linguistics, 9, 1, 34-55.
Corbett, Greville. 1991. *Gender*. UK: Cambridge University Press.
Joos, Martin. 1961. "Homeostasis in English usage". *College Composition and Communication*, 13: 18-22.
Labov, William. 2002. "Driving Forces in Linguistic Change". *International Conference on Korean Linguistics*, Seoul National University. http://www.ling.upenn.edu/~wlabov/Papers/DFLC.htm
Milroy, Lesley. 1987. *Language and Social Networks* (2nd edition). Oxford: Blackwell.
Seiler, Hans Jacob. 1958. ''Zur Systematik und Entwicklungsgeschichte der griechischen Nominaldeklination''. *Glotta* 37, 41–67.

Μορφολογική ανάλυση των επιθέτων της νέας ελληνικής

Γεωργία Νικολάου,
υποψήφια διδάκτωρ Α.Π.Θ.
georgetten48@hotmail.com

Περίληψη

Στόχος της εργασίας αυτής είναι να επιχειρήσει τη μορφολογική κατηγοριοποίηση και ανάλυση των επιθέτων της νέας ελληνικής, ώστε να συμβάλει στην πληρέστερη περιγραφή του συστήματος της νέας ελληνικής. Το θεωρητικό πλαίσιο της μελέτης είναι η θεωρία *Paradigm Function Morphology* (Stump, 2001), σύμφωνα με την οποία (α) οι κλιτές λεξικές μονάδες προκύπτουν από συγκεκριμένους βασικούς τύπους, τα θέματα, (basic roots and stems) με τη βοήθεια κανόνων (rules) και (β) το κλιτικό μαρκάρισμα ενός γλωσσικού τύπου συνάγεται από το σύνολο των μορφοσυντακτικών ιδιοτήτων με τις οποίες συνδέεται ο τύπος αυτός. Μετά από μια σύντομη ανασκόπηση των κλιτικών τάξεων των επιθέτων έτσι όπως παρουσιάζονται στις λιγότερο ή περισσότερο παραδοσιακές/ρυθμιστικές γραμματικές της ελληνικής, προχωρούμε σε μια εκ νέου κατηγοριοποίηση των μονάδων που χαρακτηρίζεται από οικονομία και προβλεψιμότητα. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αυτής ελέγχονται κατόπιν με τη βοήθεια ενός εργαλείου αναπαράστασης γλωσσικών δεδομένων (Datr). Για τη μελέτη αυτή χρησιμοποιήθηκαν ως πηγή δεδομένων τα περίπου 32.000 επίθετα που περιλαμβάνονται στα Ηλεκτρονικά Λεξικά της Νέας Ελληνικής, τα οποία

καταρτίστηκαν από το Εργαστήριο Μετάφρασης και Επεξεργασίας του Λόγου του Α.Π.Θ. (http://linginfo.frl.auth.gr, εποπτεία: Κυριακοπούλου, Τ.). Το αποτέλεσμα της νέας αυτής γλωσσολογικής περιγραφής μπορεί να έχει χρήσιμες εφαρμογές, τόσο στο πεδίο της λεξικογραφίας όσο και στη διαδικασία εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Baerman, M. & Brown, D. & Corbett, G. (2005). *The Syntax-Morphology Interface: A Study of Synctretism.* Cambridge University Press

Bonami, O. & Boyé, G. (2003). "Supplétion et classes flexionnelles dans la conjugaison du français". *Langages, 152,* p.p. 102-126.

Bonami, O. & Boyé, G. (2007). "French pronominal clitics and the design of paradigm function morphology". In *On-line Proceedings of the Fifth Mediterranean Morphology Meeting,* p.p. 291-322 (προσβάσιμο στο: http://mmm.lingue.unibo.it/mmm-proc/MMM5/291-322-Bonami-Boye.pdf, ανακτήθηκε: 19-2-2011).

Mel'čuk, I. (2006). *Aspects of the Theory of Morphology.* Berlin: Mouton de Gruyter.

Stump, G. (2001). *Inflectional Morphology. A theory of Paradigm Structure.* Cambridge: Cambridge University Press.

Zwicky, (1985b). "How to Describe Inflection". *Proceedings of the Berkeley Linguistics Society 11,* p.p. 372-386. Berkeley, California.

Θωμαδάκη, Ευ. (2009). *Το επίθετο. Στοιχεία μιας τυπολογικής και συγκριτικής προσέγγισης. Με ιδιαίτερη αναφορά στην ελληνική, την τουρκική και τη ρωσική.* Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Μήτσκα, Α. (2005). *Ένα σύστημα αυτόματης ανάλυσης κειμένων της Νέας Ελληνικής: Μορφολογική και συντακτική περιγραφή των τριών βαθμών των επιθέτων.* Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
8:30-11:00
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: D. Koutsogiannis

Δομική μεταφορά σε δίγλωσσους μαθητές: Η περίπτωση της σύνθεσης

Δρ. Γεωργία Στύλου, MAAL
Δασκάλα, Παν/μιο Κρήτης
gstylou@yahoo.gr

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία συζητούμε τη δομική μεταφορά στοιχείων από τη γερμανική γλώσσα στην ελληνική από Έλληνες δίγλωσσους μαθητές στη Γερμανία, εστιάζοντας στην περίπτωση της σύνθεσης. Μέσα από τον αυθεντικό λόγο των μαθητών, όπως αυτός παράγεται κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας καταγράφηκαν παραδείγματα απόδοσης στα ελληνικά κάποιων γερμανικών σύνθετων λέξεων, που δεν γνώριζαν οι μαθητές στην ελληνική γλώσσα. Στα παραδείγματα αυτά καταδεικνύεται, ότι οι μαθητές παίρνουν ως νοητική υπόθεση ότι ο μηχανισμός σχηματισμού λέξεων που ισχύει στα γερμανικά οφείλει να ισχύει και στα ελληνικά. Έτσι, οδηγούνται στη μεταφορά, ενσωματώνοντας τα δύο μεταφρασμένα συνθετικά στην ελληνική σύνταξη δημιουργώντας μια νέα λέξη, καταδεικνύοντας παράλληλα ότι έχουν κατακτήσει το μηχανισμό σύνθεσης στην ελληνική γλώσσα.

Ενδεικτικά αναφέρονται παραδείγματα σύνθεσης από το λόγο των μαθητών:

1. πορτοκαλόδεντρο από τη γερμανική λέξη Orangenbaum
2. τηγανογλυκό από τη γερμανική λέξη Pfannkuchen
3. Πασχα-διακοπές από τη γερμανική λέξη Osterferien.

Τα ερευνητικά δεδομένα που αναλύονται συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο έρευνας για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, σε απογευματινό Τμήμα Ελληνικής Γλώσσας (ΤΕΓ) στη Γερμανία, προσεγγίζονται όμως από μια διαφορετική σκοπιά. Η συγκεκριμένη έρευνα μελέτησε το λόγο δίγλωσσων Ελλήνων μαθητών στη Γερμανία κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Ελληνικής Γλώσσας εστιάζοντας στη μελέτη της εναλλαγής κώδικα.

Ως προς τη μεθοδολογία, η έρευνα τοποθετείται στο ερμηνευτικό ερευνητικό παράδειγμα. Στην έρευνα συμμετείχαν οι 24 από τους συνολικά 45 μαθητές του σχολείου και συγκεκριμένα, οι μαθητές των τάξεων Α΄, Β΄ και Ε΄& ΣΤ΄ (συνδιδασκαλία), καθώς αποφασίσαμε να διεξάγουμε την έρευνα μόνο στα τμήματα στα οποία δίδασκε η ίδια η ερευνήτρια ως

δασκάλα. Συνολικά, συγκεντρώθηκαν 87 ώρες ηχογραφημένων διδασκαλιών. Παράλληλα με την ηχογράφηση χρησιμοποιήθηκαν ως εργαλεία έρευνας το ερωτηματολόγιο και η παρατήρηση.

Η δομική μεταφορά κατά τη σύνθεση, όπως καταγράφεται στο λόγο των δίγλωσσων μαθητών της έρευνας, δίνει κατευθύνσεις για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στη Γερμανία αναφορικά με τη σύνθεση. Κάθε εκπαιδευτικός οφείλει να λαμβάνει υπόψη του, τους υπάρχοντες γνωστικούς μηχανισμούς των μαθητών κατά τη σύνθεση, όπως αυτοί εκφράζονται στο λόγο τους και να διδάσκει, με αφορμή τον παραγόμενο λόγο στην τάξη, γλωσσικά φαινόμενα που φαίνεται ότι δεν έχουν κατακτηθεί ακόμη στην ελληνική γλώσσα.

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. (1996). Η νεοελληνική σύνθεση. Στο: Κατσιμαλή, Γ. & Καβουκόπουλος, Φ. *Ζητήματα Νεοελληνικής Γλώσσας*. Τομέας Γλωσσολογίας. Τμήμα Φιλολογίας. Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Ερωτήσεις στο Δημόσιο Λόγο: Αντιπαραθετική Ανάλυση Δειγμάτων Δημοσιογραφικού και Δικανικού Λόγου

Γεωργαλίδου Μαριάνθη
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
georgalidou@rhodes.aegean.gr

Περίληψη

Στο πλαίσιο δύο απομακρυσμένων ως προς τον τόπο και το χρόνο γεγονότων που πρόσφατα απασχόλησαν την επικαιρότητα -τη δολοφονία του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου στην Αθήνα και τον τραυματισμό του Jody Mc Intyre στο Λονδίνο κατά τη διάρκεια επεισοδίων με τις αστυνομικές δυνάμεις- διατυπώθηκαν από τους εμπλεκόμενους σχόλια που αφορούν την απόπειρα ενοχοποίησης των θυμάτων και απενοχοποίησης των δραστών. Τα σχόλια προέκυψαν κατά την εξέταση των μαρτύρων από τους συνηγόρους υπεράσπισης στη δίκη Γρηγορόπουλου και κατά τη συνέντευξη του J. Mc Intyre από δημοσιογράφο του BBC. Με αφορμή αυτά τα δύο γεγονότα και την αντίληψη που διαμορφώθηκε για αυτά με βάση τις εκτεταμένες αναφορές σε όλα τα μέσα ενημέρωσης, και στο πλαίσιο της Ανάλυσης του Δικανικού και του Δημοσιογραφικού Λόγου, στη μελέτη αυτή αναλύονται αντιπαραθετικά απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις σε τηλεοπτικές

δημοσιογραφικές εκπομπές και αποσπάσματα των πρακτικών της δίκης Γρηγορόπουλου.

Συγκεκριμένα, εξετάζονται οι ερωτηματικές δομές που επιλέγονται και απευθύνονται από δικηγόρους και δημοσιογράφους σε μάρτυρες και συνεντευξιαζόμενους κατά τη διεξαγωγή δικών και συνεντεύξεων αντίστοιχα. Αναλύονται οι ερωτηματικές εκφορές στο πλαίσιο των αλληλουχιών που εμφανίζονται (sequential analysis) ως προς τη δομή τους: ερωτήσεις μερικής/ ολικής αγνοίας, ερωτήσεις που εισάγονται με βεβαιωτική πρόταση, πλάγιο λόγο, αναδιατύπωση (formulation), παράφραση ή επανάληψη του περιεχομένου προηγούμενων συνεισφορών (Clayman & Heritage 2002, Holt & Johnson 2010, Ehrlich 2010). Επίσης, προσδιορίζεται η λειτουργία τους σε ό,τι αφορά την κατασκευή εναλλακτικών αφηγήσεων για τα γεγονότα που εξετάζονται (Kompter 2006, Heffer 2010). Οι ερωτηματικές εκφορές συνδέονται με την οργάνωση του λόγου στο πλαίσιο νομικών και δημοσιογραφικών διαδικασιών, καθώς και με την απόπειρα κατασκευής της ταυτότητας του ερωτώμενου ως μη αξιόπιστου μάρτυρα των γεγονότων. Με βάση την ανάλυση, επισημαίνονται επίσης οι ομοιότητες των επικοινωνιακών στρατηγικών που διατρέχουν δύο είδη δημόσιου λόγου, τα οποία θεωρούνται διαφορετικά ως προς την πλαισίωση και τη συγκρότησή τους.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Clayman, S. & Heritage, J. 2002. *The News Interview. Journalists and Public Figures on Air*. Cambridge: CUP.

Ehrlich, S. 2010. “Rape victims. The discourse of rape trials”. In M. Coulthard & A. Johnson (eds). *The Routledge Handbook of Forensic Linguistics*. London: Routledge, 265-280.

Heffer, C. 2010. “Narrative in the trial. Constructing crime stories in court”. In M. Coulthard & A. Johnson (eds). *The Routledge Handbook of Forensic Linguistics*. London: Routledge, 199-217.

Holt, E. & Johnson, A. 2010. “Socio-pragmatic aspects of legal talk: police interviews and trial discourse”. In M. Coulthard & A. Johnson (eds). *The Routledge Handbook of Forensic Linguistics*. London: Routledge, 21-36.

Kompter, M.C. 2006. “From talk to text: The interactional construction of police record”. *Research on Language and Social Interaction*, 39(3): 201-228.

Λειτουργίες, δομές και λεξικογραμματικές των κειμενικών ειδών: θεωρητική ανάλυση και διδακτικές πρακτικές

Αιμιλία Κέκια,
Σχολική Σύμβουλος ΠΕ Θεσ/νίκης,
kekia@eled.auth.gr,

Περιληψη

Η παρούσα ανακοίνωση σκοπό έχει να παρουσιάσει, να συζητήσει και να αξιολογήσει τις [επι]κοινωνι[α]κές λειτουργίες και τα συναρτώμενα με αυτές δομικά και λεξικογραμματικά στοιχεία πέντε θεμελιωδών κειμενικών ειδών του συνόλου του σχολικού προγράμματος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης: της περιγραφής (genre of describing), της καθοδήγησης (genre of instructing), της επεξήγησης (genre of explaining), της επιχειρηματολογίας (genre of arguing) και της αφήγησης (genre of narrating). Η [δια]κειμενική αυτή ανάλυση βασίζεται, κυρίως, σε θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα της διαδικασιακής προσέγγισης των κειμενικών ειδών (genre as social process/practice), όπως αυτή αναπτύχθηκε από τους Knapp και Watkins στην Αυστραλία (Knapp και Watkins 1994, 2005), στο πλαίσιο της κοινωνικής-κριτικής θεωρίας της γλώσσας του Kress (Kress 1989, 1993, Kress & Knapp 1992).

Μετά την ανάλυση των λειτουργικών και δομικών στοιχείων των αναφερόμενων ειδών κειμένων, ακολουθεί πρόταση αξιοποίησης της ανάλυσης αυτής στην εκπαιδευτική πράξη. Κύριος σκοπός της πρότασης είναι η ανάδειξη της σχέσης κειμενικών ειδών και κοινωνικών συγκειμένων (contexts), δηλαδή κειμενικών δομών και κοινωνικών πρακτικών που αυτές πραγματώνουν, και συνακόλουθα η επίτευξη υψηλότερων επιπέδων κριτικής κειμενικής επίγνωσης (critical genre awareness, Devitt 2009), μέσω της συμμετοχής των μαθητών/-ριών ως μαθητευομένων μελών σε τοπικές -και μη- κειμενικές κοινότητες. Δείγματα εφαρμογών της ποικιλότητας των παιδαγωγικών πρακτικών γραμματισμού που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρότασης θα παρουσιαστούν στο τέλος της ανακοίνωσης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Devitt, Amy (2009). “Teaching Critical Genre Awareness”, in Bazerman, C., Bonini, A. and D. Figueiredo, eds. *Genre in a changing world.* USA: Parlor Press, 337-351.

Knapp, Peter & Megan Watkins (1994). *Context-Text-Grammar.* Australia: Text Productions.

Knapp, Peter & Megan Watkins (2005). *Genre-Text-Grammar: Technologies for Teaching and Assessing Writing.* Sydney: University of New South Wales Press.

Kress, Gunther (1989). *Linguistic processes in sociocultural practice.* Oxford: Oxford University Press.

Kress, Gunther & Peter Knapp (1992). "Genre in a social theory of language", *English in Education,* 26(2), 4–15.

Kress, Gunther (1993). "Genre as Social Process", in Cope, B. & M. Kalantzis, eds. *The Powers of Literacy: A genre approach to teaching writing*. London: Falmer Press, 22–37.

Ο σκοπός αγιάζει τα μέσα; Η παρουσία της αφήγησης και της περιγραφής σε μαθητικά γραπτά επιχειρηματολογίας.

Ευγενία Δ. Παγκουρέλια[1], Μαρία Παπαδοπούλου[2]
[1] Φιλόλογος, κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος, υποψήφια διδάκτωρ Π.Θ., υπότροφος Ι.Κ.Υ.,
[2] Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΠΤΠΕ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
pagourelia@ece.uth.gr mariapap@uth.gr

Περίληψη

Μπορούν τα κειμενικά είδη να συλληφθούν, να διδαχθούν και να αποκτηθούν στην τάξη; Οι διάφοροι τύποι κειμένων επηρεάζουν τη διαμόρφωση των κειμενικών ειδών; Υπάρχουν στεγανά που διαχωρίζουν τα κειμενικά είδη; Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει τον προβληματισμό που εγείρεται αναφορικά με τη διάκριση και το διαχωρισμό των κειμενικών ειδών, όπως αυτός προκύπτει από γραπτά επιχειρηματολογίας μαθητών της Γ΄ Λυκείου.

Η ανακοίνωση στηρίζεται σε έρευνα που υλοποιήθηκε με συμμετοχή μαθητών και μαθητριών της τελευταίας βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των επτά Ενιαίων Λυκείων της πόλης του Βόλου. Σκοπός της δοκιμασίας που εφαρμόστηκε ήταν η διερεύνηση και αποτίμηση της ικανότητας των μαθητών/τριών τόσο ως προς την αναγνώριση και αξιολόγηση στοιχείων επιχειρηματολογίας όσο και ως προς την παραγωγή επικοινωνιακά αποτελεσματικών κειμένων πειθούς. Σε ό,τι αφορά την παραγωγή λόγου, διαπιστώθηκε πως η αφήγηση και η περιγραφή εμφανίζονται σε αρκετά μεγάλο ποσοστό γραπτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζουν ή να βλάπτουν το επικοινωνιακό πλαίσιο ή την αποτελεσματικότητα των κειμένων.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μαθητές στο Λύκειο διδάσκονται τα δομικά χαρακτηριστικά και τα γλωσσικά σχήματα του κειμενικού είδους της επιχειρηματολογίας - γεγονός που βελτιώνει την ικανότητα κειμενικής παραγωγής (Kostouli, 2001:186) – τυπικά οι μαθητές/τριες θα έπρεπε να έχουν ανταποκριθεί με επιτυχία σε αυτόν τον εντός σχολείου εκπαιδευτικό στόχο (Macken–Horarik, 2002:17), που ως «πιλοτική» εφαρμογή ελαχιστοποιεί μελλοντικά το ενδεχόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού (Desmond, 1999).

Οι «ασυνέπειες» που αναπτύχθηκαν σε αυτούς τους κοινωνικά αποδεκτούς τρόπους οργάνωσης του λόγου, σε αυτές τις σταδιακές, στοχοθετημένες (Martin, 2000:4), εμπρόθετες και επαναλαμβανόμενες (Johns, 2002) κοινωνικές διαδικασίες, πώς θα μπορούσαν τελικά να ερμηνευτούν; Μήπως ο σκοπός νομιμοποιεί την παραβίαση των κατά τα άλλα «σταθερών» δομών των κειμενικών ειδών;

References

Desmond, A. (1999). Genre. Key consepts in ELT. *ELT Journal*, vol/ 53/2. Oxford University Press. Από την ηλεκτρονική διεύθυνση: www.oxfordjournals.org Προσπελάστηκε: 21/10/2010.

Jonhs, A. (2002). *Genre in the classroom*. *Multiple Perspectives*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Kostouli, T. (2001) Discourse analysis, language teaching and syllabus design: the Greek context. *Γλωσσολογία* 13, σσ. 179 – 197.

Macken - Horarik, (2002) M. 'Something to Shoot for': A Systemic Functional Approach to Teaching Genre in Secondary School Science, in Ann M. Johns (ed) *Genre in the Classroom. Multiple Perspectives*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Martin, J.R. (2000). Grammar meets Genre: Reflections on the 'Sydney School', Inangural Lecture, Sydney University Arts Association, 1 – 31.

Σημειωτικές διαδικασίες στη διδακτική προσέγγιση κατηγοριών μη κοινής γνώσης: Ορισμοί και ταξινομήσεις γεωμετρικών σχημάτων από παιδιά νηπιαγωγείου

Βούλα Γιαννίση[1], Μαριάννα Κονδύλη[2]
[1]Νηπιαγωγός, Msc, Παν/μιο Πατρών, giannisi@sch.gr
[2]Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Παν/μιο Πατρών, kondyli@upatras.gr

Περίληψη

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται ορισμένα ευρήματα μιας εκτενέστερης ερευνητικής εργασίας με αντικείμενο τη γλωσσική πραγμάτωση *ορισμών και ταξινομήσεων* από παιδιά νηπιαγωγείου στο πλαίσιο μιας οργανωμένης συνθήκης γραμματισμού ως μέρος του προγράμματος μιας τάξης νηπιαγωγείου.

Οι θεωρητικές μας προκείμενες αντλούν από την εκπαιδευτική γλωσσολογία όπως αναπτύχθηκε στους κόλπους της συστημικής λειτουργικής γλωσσολογίας και, συγκεκριμένα της κοινωνιοσημειωτικής προσέγγισης για τη σχέση της γλωσσικής ανάπτυξης με τη μάθηση και το συλλογισμό στο παιδί, που πραγματώνεται με γλωσσικά μέσα, σε γλωσσικές διεπιδράσεις με άλλους και σε συγκεκριμένα πλαίσια χρήσης (ενδ., Painter, 1999).

Τα δεδομένα μας αντλήθηκαν από τη διεπίδραση νηπιαγωγού-παιδιών σε ένα νοηματοδοτημένο πλαίσιο δράσης: τη δημιουργία «βιβλίων για τα γεωμετρικά σχήματα» από επιμέρους ομάδες παιδιών προκειμένου να αποσταλούν σε μαθητές άλλων νηπιαγωγείων. Το όλο έργο συμπεριέλαβε λειτουργικά τόσο το αίτημα γλωσσικής διαπραγμάτευσης όσο και ένα αίτημα πιο αποπλαισιωμένης χρήσης λόγου προκειμένου να συγκροτηθούν τα συνοδευτικά πληροφοριακά κείμενα των κατηγοριών σχημάτων. Η οργάνωση των έργων παρείχε ευελιξία στην αντιμετώπισή τους από τα παιδιά, ενθαρρύνοντας τις διαδικασίες γενίκευσης και αφαίρεσης, σε συνάρτηση με την περίσταση και το ρόλο της γλώσσας.

Το επικοινωνιακό πλαίσιο επέτρεψε τη γλωσσική πραγμάτωση *ορισμών και ταξινομήσεω***ν** σε *πεδία μη κοινής/εκπαιδευτικής γνώσης* (Painter, 1999). Στην περίπτωσή μας, οι *κατηγοριοποιήσεις γεωμετρικών σχημάτων*, που αποτέλεσαν και το ειδικότερο αντικείμενο ενασχόλησης στα έργα της συγκεκριμένης έρευνας, συνιστούν «*ειδικές μορφές γλωσσικής σημείωσης»* (Hasan, 2005), που συνδέονται με τη γλώσσα του σχολείου (ενδ., Halliday, 1999) και τη συγκρότηση των περιεχόμενων-αντικείμενων της σχολικής μάθησης.

Βασικό άξονα ανάλυσης αποτέλεσε η διερεύνηση της σημασιολογικής οργάνωσης των κατηγοριών γεωμετρικών σχημάτων από τα παιδιά και η προσπάθειά τους να παράγουν αποπλαισιωμένο λόγο προκειμένου να ορίσουν τους «μετέχοντες» (*participants*) των συσχετιστικών διαδικασιών (relational processes). Έτσι, εστιάζουμε κυρίως σε δομές του συστήματος μεταβιβαστικότητας που συνδέονται με τους τρόπους αναπαράστασης της εμπειρίας. Τα παραδείγματα γλωσσικής πραγμάτωσης που επιλέξαμε αφορούν ειδικότερα ζητήματα χρήσης των ονομάτων (ταυτοποίηση των κατηγοριών σχημάτων, απόδοση χαρακτηριστικών), δείκτες σημασιολογικών ιεραρχήσεων, σημασιολογικά όρια επιμέρους κατηγοριών, απόπειρες γενίκευσης και παραγωγής αποπλαισιωμένου λόγου.

.

Λέξεις κλειδιά: γεωμετρικά σχήματα, γλωσσική σημείωση, εκπαιδευτική γνώση, ορισμοί και ταξινομήσεις, συστημική λειτουργική γλωσσολογία

Βιβλιογραφικές παραπομπές

Halliday, M.A.K. 1999. Η γλώσσα και η αναμόρφωση της ανθρώπινης εμπειρίας. *Γλωσσικός Υπολογιστής*,*1*,19-32

Hasan, R. 2005. Speech genre, semiotic mediation and the development of higher mental functions. Στο J.J. Webster (Επιμ.). *The Collected Works of Ruqaiya Hasan, Vol. 1. Language, Society and Consciousness,* 68-105. London: Equinox.

Painter, C. 1999. *Learning through language in early childhood*. London/N.Y.: Continuum.

Αναγνώριση συγγραφέα σε ιστολόγια: Μια συγκριτική μελέτη υφομετρικών μεταβλητών

Γεώργιος Κ. Μικρός
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ
gmikros@isll.uoa.gr

Περίληψη

Η έκρηξη κειμενικής παραγωγής στο διαδίκτυο μέσα από τα ιστολόγια (περισσότερες από 900.000 αναρτήσεις κάθε μέρα (McLean, 2009)) επιφέρει και μια σειρά από προβληματισμούς σχετικά με την πατρότητα των κειμένων που αναρτώνται. Όλο και πιο συχνά η ανωνυμία των ηλεκτρονικών κειμένων γίνεται προκάλυψη για μια σειρά από νομικές παραβιάσεις που

ξεκινούν από τα πνευματικά δικαιώματα και εκτείνονται μέχρι και τα ποινικά αδικήματα. Για τον λόγο αυτό η αναγνώριση συγγραφέα σε ιστολόγια αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο πλαίσιο της δικαστικής γλωσσολογίας (forensic linguistics) και αποτελεί πρόκληση τόσο για τις υφομετρικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται στην σχετική έρευνα όσο και για τις τεχνικές μηχανικής μάθησης που επιστρατεύονται για να αποκαλυφθεί η συγγραφική πατρότητα (Argamon, Koppel, Pennebaker, & Schler, 2007; Schler, Koppel, Argamon, & Pennebaker, 2006).

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η συγκριτική διερεύνηση της διακριτικής ικανότητας ενός μεγάλου εύρους υφομετρικών μεταβλητών σε ειδικά καταρτισμένο Ηλεκτρονικό Σώμα Κειμένων (ΗΣΚ) από Ιστολογία της Νέας Ελληνικής. Το συγκεκριμένο ΗΣΚ περιλαμβάνει 6000 αναρτήσεις (≈ 2.000.000 λέξεις) από 60 διαφορετικά ελληνικά ιστολόγια και περιλαμβάνει ίσο αριθμό αντρών και γυναικών συγγραφέων. Από το συγκεκριμένο ΗΣΚ θα χρησιμοποιήσουμε ένα υποσύνολο (20 ιστολόγια) και θα εκπαιδεύσουμε νευρωνικά δίκτυα ώστε να μπορούν να ταυτοποιήσουν τους συγγραφείς των ιστολογίων σε αναρτήσεις που δεν περιλαμβάνονται στο σώμα εκπαίδευσης (training set). Οι υφομετρικοί δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν ανήκουν σε πολλά διαφορετικά γλωσσικά επίπεδα και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων δείκτες σε επίπεδο χαρακτήρων, λέξεων, προτάσεων, λεξιλογικού «πλούτου» κ.ά.

Οι παραπάνω δείκτες θα αξιολογηθούν συγκριτικά ως προς την διακριτική τους ικανότητα στον εντοπισμό των συγγραφέων που ανήκουν στο σώμα ελέγχου (testing set). Η αξιολόγηση της αποδοτικότητάς τους θα βασιστεί σε καθιερωμένα μέτρα ακρίβειας ανάκτησης πληροφορίας (δείκτης F1) χρησιμοποιώντας εκτίμηση απόδοσης με διασταυρούμενη επικύρωση 10 επαναλήψεων (10 fold cross-validation).

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Argamon, S., Koppel, M., Pennebaker, J. W., & Schler, J. (2007). Mining the blogosphere: Age, gender and the varieties of self–expression. First Monday, 12(9). Retrieved from http://firstmonday.org/htbin/ cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/2003/1878

McLean, J. (2009). State of the Blogosphere 2009 Retrieved 9/2, 2011, from http://technorati.com/blogging/feature/state-of-the-blogosphere-2009/

Mishne, G. (2007). Applied text analytics for blogs. Universiteit van Amsterdam.

Schler, J., Koppel, M., Argamon, S., & Pennebaker, J. (2006). Effects of age and gender on blogging. Paper presented at the Proceedings of the 2006 AAAI Spring Symposium on Computational Approaches for Analyzing Weblogs.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
8:30-11:00
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: S. Stavrakaki

Movement Anomalies in Early Speech

Pavlou N. & E. Papadopoulou

Abstract

Study of ill-formed and/or syntactically non-targeted complex structures constitutes the core for outlining children's linguistic development. This study focuses on the strategies developed for ill-formed and/or non-targeted production of *wh*-questions and cleft sentences, inherent syntactically complex structures that require movement. Research conducted for the production of *wh*-questions and comprehension of clefts in Standard Modern Greek (SMG) (Stavrakaki 2004, 2006) has provided the basic knowledge for children's errors and difficulties.

Results from 170 monolingual TD Greek Cypriot children (aged 2;7–6;5) will be presented; only 67 were tested both in *wh*-question production and subject and object clefts. Ill-formed questions produced refer to (1) lack of NP movement, hence noncompliance of pied piping condition, and/or use of different to the primed *wh*-phrase.

(1) * Ti / Pco pliniski o Yannis aftokinito?
what / which wash-3SG the John-NOM car-ACC

Spell-out of both NP-object in the VP-internal position and the *wh*-object is also observed, resulting to the ungrammaticality of the sentence:

(2) * I Maria ti anii kuti?
the Maria-NOM what open-3SG box-ACC

Third, omission of NP in D-linked *wh*-phrases creating *wh*-object or adjunct questions was also observed:

(3) * Inda/Ti Ø pini o Yannis?
Why/what drink-3SG the Yannis-NOM

Non-targeted cleft production included reduced clefts (4) mainly for subject clefts, elliptical clefts (5) and focus in-situ (6) or fronting of the DP (7).

(4) <u>En</u> <u>O andras</u>
Is-3SG the man-NOM

(5) O andras pu kofki ti pitta.
the man-NOM that cut-3SG the pie-ACC

(6) Kovi milo KOKKINO o andras.
Cut-3SG apple-ACC red-FOC the man-NOM

(7) O ANDRAS katharizi to kokkino milo.
the man-NOM-FOC clean-3SG the red apple-ACC

Cypriot Greek follows strictly a pattern of not allowing Split-DPs in *wh*-questions, except in the case that a *wh*-possessor element is involved. However, the pattern observed in the sample illustrates that this restriction is not clear to toddlers. Errors indicate that Pied-Piping condition is violated while there is also change of the meaning in adjunct or object questions in *inda*-phrases. Further to this, the complexity involved in cleft sentences gives another view of the restrictions found in early speech.

This paper will concentrate on the patterns identified describing the stages of movement difficulties as these are met in *wh*-questions and cleft sentences. The understanding of movement specificities in children's speech offers an inside to language acquisition precisely for Cypriot Greek, since this constitutes the first attempt to identify firstly the errors in these structures and secondly assist the identification of the specificities of the variety itself.

References

Stavrakaki, S. (2004) Wh-questions in Greek children with Williams syndrome: A comparison with SLI and normal development. In S. Bartke & J. Siegmuller (Eds.), *Williams syndrome across languages* (pp. 295 – 318). Amsterdam: John Benjamins.

Stavrakaki S. (2006) Developmental perspectives on Specific Language Impairment: Evidence from the production of wh-questions by Greek SLI children over time, *Advances in Speech-Language Pathology*, 8:4, 384 – 396

The development of narrative structure in Greek L1

Spyridoula Stamouli
Institute for Language and Speech Processing
University of Athens
pstam@ilsp.gr

Abstract

Previous research shows that children demonstrate global-level organization of narrative discourse much later than the acquisition of the grammatical

system is completed, around the age of 9-10 years (Peterson & McCabe 1983, Berman & Slobin 1994, Hickmann 2003).

The present study examines the development of narrative structure in Greek-speaking children. It involves two main research areas: a) language acquisition and b) discourse analysis. It focuses on the parameters of global narrative discourse organization in order to investigate how children of different ages differ in their ability to encode the temporally ordered events of a narrative as constituents of narrative structure. The following criteria of the ability to construct global-level narrative structure are investigated: a) encoding of events as structural units of episodes, b) encoding of characters' actions as attempts to attain a goal in terms of a goal plan and c) marking of causal relationships between episodes.

The study is cross-sectional. Four age groups (7, 9, 12-year-old children and adults), with 20 subjects each, were asked to produce a written narrative elicited on the basis of the "cat story" picture series (Hickmann 2003).

The results show that 7 and 9-year-old children share features that differentiate them to the 12-year-olds. The former group of children shows a tendency not to mark the causal relationships between the events of the story, but to produce linear narratives with local, temporal discourse organization. The 12-year-old children are in a transitional stage, where they begin to systematically encode characters' goals, to relate them to an attempt to attain these goals and to create a network of causal relations between events. However, the ability to organize events in a hierarchical network of causally related structural units appears as fully developed only in adult narratives. These results show that global-level mastery of narrative discourse organization is not completed until the age of 12.

References

Peterson, C. & McCabe, A. 1983. *Developmental psycholinguistics: Three ways of looking at a child's narrative*. New York: Plenum.

Hickmann, M. 2003. *Children's Discourse: Person, Space and Time Across Languages*. Cambridge: Cambridge University Press.

Berman, R. A., & Slobin, D. I. 1994. *Relating events in narrative: A crosslinguistic developmental study*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

The Interpretation & Production of Aspect in Bilingual Language Development

Maria Kaltsa & Ianthi-Maria Tsimpli
Aristotle University of Thessaloniki, Greece
mkaltsa@enl.auth.gr & imt@enl.auth.gr

Abstract

This study examines the interpretation and production of aspect in bilingual language development. In particular, it studies the aspectual marking of intransitive, activity and motion VPs in the Greek of early bilingual Albanian-Greek children. In Greek, morphological aspect [+/-perfective] along with the verb's situation type (Smith 1991) and the availability of an overt (quantized) object (Borer 2005) determine the interpretation of a sentence as telic or atelic. An event will be assumed telic if it is represented as having an endpoint beyond which this event cannot continue (Depraetere 2007). Syntactically, this endpoint is included in a (quantized) DP complement for activity verbs (1a) and a PP complement for motion verbs (2a). One of the differences between motion and activity predicates is that perfective motion verbs are ambiguous between a telic and an atelic reading since the PP can be represented either as a complement (GOAL) or as an adjunct (LOCATIVE) phrase (Tsimpli & Papadopoulou 2009). This difference between types of predicates is expected to lead to a delay in the bilingual acquisition of aspect and telicity. 40 early bilingual Albanian-Greek children divided in two age groups (age range 7;7-10;4 yrs) and three control groups of age-matched monolingual Greek children and adults were tested on the perception and expression of aspect and telicity. The comprehension and production experiments consisted of 64 short video stimuli for 18 target verbs (6 intransitive, 6 activities and 6 motion verbs) and 14 fillers. For each verb we constructed two videos, one presenting a telic/completed event and the other an atelic/ongoing one. The comprehension task was to match the utterance heard to the event presented in the video. The production task aimed at the elicitation of the same verbs through the presentation of the same short videos. Results show that (a) both bilingual and monolingual children are better at judging and producing activity verbs than motion verbs; (b) bilingual children map perfective aspect on telic events, while imperfective aspect does not show a preferred mapping on atelic events as is the case with imperfective in monolingual children's data; and (c) bilingual children produce PPs optionally with telic events. The data indicate that in bilingual acquisition the grammatical encoding (perfective aspect) of telicity

in activities is earlier than the ambiguous representation of telicity in motion verbs.

References

Borer, H. (2005). *The Normal Course of Events. Structuring Sense, Volume II*. Oxford: Oxford University Press.

Depreatere, I. (2007). (A)telicity and Intentionality. Journal of Linguistics 45.2: 243-269.

Smith, C. (1991). *The parameter of Aspect*. Studies in Linguistics and Philosophy 43. Dordrecht, Boston, London: Kluwer Academic Publishers.

Tsimpli, I.M. & D. Papadopoulou (2009). Aspect and the Interpretation of Motion Verbs in L2 Greek. In *Representational Deficits in SLA*, Snape, N., Y. I. Leung & M. Sharwood Smith (eds.), 187–227. John Benjamins

ACTIVITY VERB	(1a) To koritsi efage to milo the girl ate-PERF the apple 'The girl ate the apple.'	(1b) To koritsi etroγe to milo the girl ate-IMPERF the apple 'The girl was eating the apple.'
MOTION VERB	(2a) To agori etrekse sti kouzina the boy run-PERF *s*-the kitchen 'The boy ran to the kitchen.'	(2b) To agori etrehe sti kouzina the boy run-IMPERF *s*-the kitchen 'The boy was running to the kitchen.'

Patterning delays in semantic development in bilingual SLI: Evidence from object and action picture naming in both languages.

Maria Kambanaros,
University of Cyprus,
kambanaros@gmail.com

Abstract

Background: Vocabulary deficits are observed in both languages when bilingual children are diagnosed with specific language impairment (SLI) (Thordardottir et al., 1997). The deficit is attributed to delays in semantic development, often characterised by a smaller vocabulary size as well as

difficulties related to word meaning and word retrieval. This finding is consistent with descriptions of language development offered by processing-based models. Of theoretical and clinical significance is that these difficulties appear to be comparable across languages.

Aim: The aim of this study is to report object and action naming performances in both languages of children with SLI to determine the distribution of vocabulary knowledge for grammatical word class (nouns/verbs) across their two languages.

Method: The Cypriot Object and Action Test (COAT) (Kambanaros et al., 2010) was administered to assess lexical retrieval of object and action names in (Cypriot) Greek, and the English version of the test was administered for English. Object names (nouns) were single, concrete, inanimate nouns and included manipulated instruments (35 pictures), while action names (verbs) were transitive actions with simple [root + affix] or more complex [root + affix + affix] word structures for (Cypriot) Greek (39 pictures). All test items were rated on number of syllables, lemma frequency, age-of-acquisition, imageability, and picture complexity.

Participants: Two simultaneous bilingual children diagnosed with SLI (1 girl and 1 boy) aged 7;6 and 8;10 years respectively served as the clinical target group with (Cypriot) Greek as first language (L1) and English as their second language (L2).

Procedure: The children were instructed to name the object/action in the photograph as fast as they could in one word. For object naming the children were asked “What is this?” and for action naming “What is he/she doing?”. Each language was tested (at least) one week apart and languages were counterbalanced among the children.

Results: The object and action naming accuracies of the bilingual children with SLI are presented in percentages correct in the table below for both languages.

	L1 action names	L1 object names	L2 action names	L2 object names
BiSLI 1 (girl)	44%	51%	24%	29%
BiSLI 2 (boy)	74%	83%	60%	60%

Discussion: The results will be discussed in relation to four data sets. Specifically, the performance of the bilingual children with SLI will be compared to:

- 4 monolingual children diagnosed with SLI (2 boys and 2 girls) aged 5;5–9;9 years (mean: 6;9) [clinical target group in L1];

- 4 monolingual first-graders with typical language development (2 boys and 2 girls), aged 6;0–6;11 years (mean: 6;3) [age-matched control group in L1];
- 4 bilingual children with typical language development (2 boys and 2 girls), aged 5;2–6;11 years (mean: 6;1) [bilingual language control group];
- 4 pre-school children with typical language development (2 boys and 2 girls) aged 3;05–5;2 years (mean: 4;4 years) [language-matched control group in L1].

References

Kambanaros, M., Grohmann, K.K., and Michaelides, M. (2010). Picture action and object naming in Cypriot Greek first graders. Unpublished manuscript,University of Cyprus.

Thordardottir, E.T., Ellis Weismer, S., & Smith, M.E. (1997). Vocabulary learning in bilingual and monolingual clinical intervention. Child Language, Teaching and Therapy 13, 215-227.

The temporal structure of narratives in second language acquisition of Greek

Vicky Kantzou
University of Athens – Institute for Language and Speech Processing/ R.C. "Athena"
vickykantzou@hotmail.com

Abstract

In recent years, the expression of temporality by adult L2 learners has attracted a lot of attention (Bardovi-Harlig 2000). Relevant research has shown that even beginners are able to express temporal information and to produce coherent texts, although the limited language means available to them yield to simplification of content and to minimal cohesion (Klein & Perdue 1997). Gradually, their linguistic repertoire is enriched, their language system is restructured providing a wider range of expressive choices. However, research has mainly focused on early and more advanced levels of acquisition and little is known about temporal organization of discourse at intermediate stages. Moreover, not much research has been conducted on the temporal organization of narratives in Greek as an L2 and its development.

The present work focuses on the development of the ability to

construct narratives by learners of Greek as an L2, having Albanian as their L1. Research follows a "function to form" approach (Starren 2001), investigating the means (lexical and grammatical, such as adverbials, tense morphemes, lexical and grammatical aspect) used for expressing the temporal relations of events appearing in narratives. A cross-sectional design is used, comprising three groups of participants: beginner, intermediate and advanced learners. Stories are elicited on the basis of a silent animated film.

Results show that marking of temporal sequence of events precedes that of simultaneity. Beginners show a tendency for linear temporal organization and rely upon lexical aspect to form the skeleton of the story. Therefore, vocabulary plays a decisive role in expressing temporal relations between events, while verbal morphology is not consistently used. At intermediate level speakers rely mainly on past perfective verb forms and adverbs, while both grammatical and lexical means are used at advanced level. Temporal simultaneity is marked through a variety of means, but it is not effectively expressed, at least not until advanced level of language proficiency. It seems that the main cause for this phenomenon is the lack of specialized conjunctions for introducing temporal clauses and the inadequate acquisition of imperfective past forms.

References

Bardovi-Harlig, K. (2000). *Tense and aspect in second language acquisition: Form, meaning and use*. Oxford: Blackwell.

Klein, W. & Perdue, C. (1997). «The Basic Variety (or: Couldn't natural languages be much simpler?)». *Second Language Research* 13, 301-347.

Starren, M. (2001). *The second time: The acquisition of temporality in Dutch and French as a second language*. PhD dissertation, University of Utrecht.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
11:30-12:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: Z. Gavriilidou

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΜΕΝΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ - INVITED SPEAKER:

Phraseology: Its Place in Language, in the Dictionary and in Automatic Language Processing

Igor Mel'cuk

Abstract

Phraseology: Its Place in Language, in the Dictionary and in Automatic Language Processing 1. The pervasiveness of phraseology in natural language 2. Basic notions: non-free utterance = phraseme ; compositionality of complex linguistic signs; semantic pivot of an expression 3. The three major types of phrasemes: idioms, collocations, clichés 4. Subtypes of phrasemes 5. Representation of phrasemes in the dictionary of language 6. Lexical Functions [= LFs] 7. Illustrations of the use of LFs in Automatic Translation.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
12:30-14:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: B. Joseph

Extraction out of subjects: the third factor effect

Nikolaos Stamatogiannis & Vassilios Spyropoulos
National and Kapodistrian University of Athens
chomskism@yahoo.gr & vspyrop@phil.uoa.gr

Abstract

1. TOPIC: In this paper we seek a level of explanation deeper than explanatory adequacy, asking not only what the properties of extraction out of subjects are, but also *why* they are that way. But this 'quest' is far from simple. Since Huang's (1982) generalization that any extraction out of ungoverned domains is barred (*Condition on Extraction Domains*), many attempts have been made to account for the (non-)opacity of subjects (*Subject*

Condition). These attempts reflect its unstable status crosslinguistically (Stepanov 2007) and appear either to be too rigid or to overgenerate.

2. BACKROUND: A. 'Freezing' Subjects: This line of reasoning basically blames the derived position of subjects. There are different implementations of this idea: ① Representational driven (*Chain Uniformity Condition;* see Takahashi 1994, Ormazabal et al. 1994, Stepanov 2001). ② φ-driven (*Activity Condition*; see Chomsky 2000 et seq., Boeckx 2003, 2008) ③ Criterial driven (*Criterial Freezing*; see Rizzi 2006, Rizzi & Shlonsky 2007).

B. Can we really blame the derived position of subjects?: The answer seems to be both 'yes' and 'no'. On the basis of the following minimal pair Chomsky (2008: 147) shows that only phase 'edges' trigger CED effects.

(1a) *[CP Of which car_i did [TP [the driver t_i]j [v*P $\mathbf{t_j}$ cause a scandal]]]?

(1b) [CP Of which car_i was [TP [the driver t_i]j [vP awarded $\mathbf{t_j}$ a prize]]]?

C. Where does this leave us?: ◘ spec-v*P is an island, either by pure locality (Chomsky 2005), or because elements in this position are not part of the main spine (Uriagereka 1999). ◘ spec-TP is also an island either because it evokes Chain Uniformity restrictions, or by means of Case/agreement-freezing. **D. The 'endless' asymmetries in subject sub-extraction:** Languages vary with respect to the availability of extraction out of subjects (Stepanov 2007). For example, Greek freely allows the extraction out of subjects of both intransitive and transitive constructions (Spyropoulos & Philippaki-Warburton 2001, Kotzoglou 2005), whereas Spanish, Catalan or Galician are variably stricter in this respect (Gallego & Uriagereka 2007). This is an indication that there are other factors (perhaps subject to parametric variation; Gallego 2010) that determine this kind of extraction.

3. PROPOSAL: We present a typology of the availability of extraction out of subjects and its variation by comparing Greek with other languages. On the basis of this typology we evaluate the different approaches to subject (non-)opacity. We claim that extraction out of subjects is universally available and that it is regulated by the nature of movement as a copying operation and the properties of the configuration, as well as by the effect of parameters regarding the derivation of subject, the syntactic properties of the positions involved in the derivation of the subject, the status of v*P as a phase and the exact position from where extraction takes place and its timing.

Selected references

Boeckx, C. 2008. *Bare Syntax*. Oxford: OUP. Chomsky, N. 2008. On phases. In C. Otero, R. Freidin & M.-L. Zubizarreta (eds.), *Foundational Issues in Linguistics*, 133-166. Cambridge, Mass.: MIT Press. Gallego, Á. 2010. *Phase Theory*. Amsterdam: John Benjamins. Gallego, Á. & J. Uriagereka. 2007.

Conditions on sub-extraction. In L. Eguren & O. Fernández-Soriano (eds.), *Coreference, Modality, and Focus*, 45-70. Amsterdam: John Benjamins. Kotzoglou, G. 2005. *Wh-extraction and Locality in Greek*. PhD Thesis, University of Reading. Rizzi, L. & U. Shlonsky. 2007. Strategies of subject extraction. In U. Sauerland & H-M. Gärtner (eds.), *Interfaces + Recursion = Language?*, 115-160. Berlin: Mouton de Gruyter. Spyropoulos, V. & I. Philippaki-Warburton. 2001. Subject and EPP in Greek: the discontinuous subject hypothesis. *Journal of Greek Linguistics* 2, 149-186. Stepanov, A. 2007. The end of CED? Minimalism and extraction domains. *Syntax* 10, 80-126. Uriagereka, J. 1999. Multiple Spell-Out. In S.D. Epstein & N. Hornstein (eds.), *Working Minimalism*, 251-282. Cambridge, Mass.: MIT Press.

Gender and number under nominal ellipsis in Greek

Jason Merchant,
University of Chicago,
merchant@uchicago.edu

Abstract

This paper examines three classes of noun in Greek and shows that while number is irrelevant to the establishment of the identity relation needed for nominal (NP) ellipsis, gender sometimes is. I show that this is part of the following broader generalization:

(1) **Gender and ellipsis generalization:** When gender is variable (as on determiners, clitics, adjectives, and some nominals under certain conditions), it may be ignored under ellipsis. When gender is invariant (on nouns in argument positions, and on some nominals in predicative uses), it may not be ignored under ellipsis.

While the facts are well known for adjectives, the behavior of Greek nouns under ellipsis has not previously been investigated. I show that (like their better studied counterparts in Romance) gender-variant noun pairs come in three varieties regarding their behavior in predicate ellipses: 1. nonalternating nouns (*aderfos/-i; kirios/-ia; prinkipas/-issa*; etc.), 2. epicene nouns (*jatros; dhikigoros; singrafeas; glosologos; martiras; asthenis; singenis*; etc.), and 3. unidirectional nouns (*dhaskalos/-a; kathijitis/-tria; pianistas/-tria; manavis/-issa*; etc.)

(2) *Nonalternating nouns*

a. * O Petros ine aderfos, ala i Maria dhen ine.

b. * I Maria ine aderfi, ala o Petros dhen ine.

(3) *Epicene nouns*

a. O Petros ine jatros, ala i Maria dhen ine.

b. I Maria ine jatros, ala o Petros dhen ine.

(4) *Unidirectional nouns*

a. O Petros ine pianistas, ala i Maria dhen ine.

b. * I Maria ine pianistria, ala o Petros dhen ine.

What has not previously been noticed in the literature is that this variable behavior is found only when the nouns are used as predicates: in *argument* positions, no alternations are found.

Previous approaches cannot handle the full range of facts. I show instead that it is possible to implement an account of the generalization in (1) relatively straightforwardly under an LF-copy theory of ellipsis identity and resolution (Fiengo and May 1994, Chung et al. 1995). Briefly, we must posit that the values for gender (masculine, feminine) on nouns can be variably specified as *indelible* or *delible*, and that a version of Agree can be defined to delete the delible features (following von Stechow 2003a,b, Heim 2008), allowing LF-copy to work appropriately thereafter.

I give full derivations for all paradigms, and show how the proposed system captures the predicate/argument asymmetry: since the nouns in argument positions are not potential controllees for Agree, their lexical gender features cannot be deleted, and so LF anomaly always results.

Surprisingly, recasting this account in a semantic or LF-identity approach to ellipsis (whether implemented with PF-deletion or syntactic deletion or neither; see Fox 2000, Merchant 2001, Ginzburg and Sag 2000, Culicover and Jackendoff 2005) proves remarkably difficult, as I show in conclusion.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
12:30-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Christofidou

The morphological processes of diminution and augmentation in Modern Greek slang.

George J. Xydopoulos & Katerina Christopoulou
University of Patras
gjxydo@upatras.gr kchrist@upatras.gr

Abstract

In this paper we study the processes of diminution and augmentation with reference to slang vocabulary in Modern Greek (MG). These processes are highly productive in the language and are mostly used in the oral discourse. Despite the fact that their primary function is to express the concepts of "small" and ''large", in many cases, diminutives are also used to express intimacy, affection, tenderness and even belittlement or derogation, while augmentatives can either have a jocular use or express admiration (see e.g. Anastasiadi-Symeonidi 1992, Bakema & Geeraerts 2004, Mackridge 1985:158-160, Makri-Tsilipakou 2003, Sifianou 1992a, Stavrianaki 2001 among others).

Taking into consideration the existing analyses for diminution and augmentation in MG and basing our investigation on data collected from major general and slang dictionaries of MG and from online databases devoted to MG slang (e.g. www.slang.gr), we:

- conduct a quantitative and qualitative examination of the diminutive and augmentative affixes most preferred in MG slang (e.g. *-aki, -itsa, -ara, psilo-, kara-* vs. *–utsikos, -akos, -akis, evro-, psevδo-*).
- investigate the semantic nuances in the use of different diminutive and augmentative affixes (e.g. *psilomalákas* "a bit of a wanker" vs. *malakákos* "gullible").
- study how these processes influence the degree of offensiveness of slang expressions (e.g. *aδerfúla* "a bit of a gay" < *aδerfí* "gay" < *aδérfo* "raving poofter" < *aδerfára* "queer" < *karaδerfí* "fucking queer").
- consider cases of lexicalized diminutives and augmentatives in slang (e.g. *skatúla* "a sly woman").
- examine how diminution/augmentation and grammatical/natural gender can interact with each other (e.g. *kléftra* "a female thief" > *kleftróni* "a big crook").

References

Anastasiadi-Symeonidi, A. (1992). "Derivation in Modern Greek in D. Corbin's framework". *Studies in Greek Linguistics* 13, 505-525.

Bakema, P. & D. Geeraerts (2004). "Diminution and augmentation". In G. Booij, C. Lehman, J. Mugdan, S. Skopeteas & W. Kesselheim (eds). *Morphology/Morphologie*. Berlin/New York: Walter de Gruyter, 1045-1052.

Mackridge P. (1985). *The Modern Greek language*. Oxford: Oxford University Press.

Sifianou M. (1992). "The use of diminutives in expressing politeness: Modern Greek versus English". *Journal of Pragmatics* 17: 155-173.

Stavrianaki A. (2001). "Kataskevasmenes leksis se *–aki*: einai dinati mia eniea analisi?[Derived words in *–aki*: can they be analyzed in a uniform way?]". *Studies in Greek Linguistics* 22, 605-615.

Makri-Tsilipakou, M. (2003). "Greek diminutive use problematized: Gender, culture and common sense". *Discourse & Society* 14 (6): 699-726.

Frequency and productivity of verb forming suffixes in Modern Greek: A corpus-based study

Angeliki Efthymiou[1], Georgia Fragaki[2] & Angelos Markos[1]
[1]Democritus University of Thrace, [2]University of Athens
aefthym@eled.duth.gr, efraga@phil.uoa.gr, amarkos@eled.duth.gr

Abstract

The paper studies the frequency and productivity of seven Greek suffixes, used to form verbs, i.e. *-ízo, -(i)ázo, -óno, -áro, -évo, -éno* and *-pió*, in a corpus of 4.143.583 words. The corpus used comes from the Corpus of Greek Texts (CGT), a reference corpus of Greek (see Goutsos 2010), and includes all text types found in the CGT in the same proportion with it, ensuring in this way that it is as representative and balanced as CGT. Our study follows similar research on other languages, investigating frequency and morphological productivity with a corpus-based methodology (e.g. Baayen & Lieber 1991, Baayen 1992, cf. Gaeta & Ricca 2003). There has been no extensive research on Greek, with the exception of a study on the semantics of these suffixes, which, however, has employed data from lexicographic sources rather than corpora (Efthymiou to appear).In order to identify the verbs formed by the suffixes studied, a frequency list containing all words of the corpus was made, from which the derived verbs with each suffix were isolated and their frequency of occurrence was counted. The verb lists were cleared, excluding verbs derived by prefixation, composition or parasynthesis, among others. The frequency and productivity of the seven verb forming suffixes was studied in both the corpus as a whole and the thirteen text types of spoken (e.g. conversation, interview, speech) and written (e.g. literature, news, academic texts) language included in the corpus. The literature on the subject has suggested that there usually are considerable differences between the productivity of a suffix in different text

types and that suffixes may substantially differ in their productivity in the same text type (see e.g. Plag et al. 1999). In the light of this, our study focuses on the comparison of suffix productivity for each suffix across text types, as well as for different suffixes in each text type in order to refine the findings from the study of the entire corpus. Inter-correlations between these measures were further explored using hierarchical agglomerative cluster analysis and correspondence analysis (Baayen, 2008).

References

Baayen, H. (1992). A quantitative approach to morphological productivity. In Booij, G. & J. van Marle (eds) *Yearbook of Morphology 1991*. Dordrecht: Kluwer, 109-149.

Baayen, H. (2008). *Analyzing Linguistic Data: A practical introduction to statistics*. Cambridge University Press, Cambridge.

Baayen, H. & R. Lieber (1991). Productivity and English derivation: A corpus-based study. *Linguistics* 29, 801-843.

Efthymiou, A. (to appear). The semantics of verb forming suffixes in Modern Greek. In the *Proceedings of the 19th International Symposium of Theoretical and Applied Linguistics*, Department of English Language and Literature, Aristotle University of Thessaloniki, 3-5 April 2009.

Gaeta, L. & D. Ricca (2003). Frequency and productivity in Italian derivation: A comparison between corpus-based and lexicographical data. *Rivista di Linguistica* 15 (1), 63-98.

Goutsos, D. (2010). The Corpus of Greek Texts: A reference corpus for Modern Greek. *Corpora* 5 (1), 29-44.

Plag, I., Dalton-Puffer, C. & H. Baayen (1999). Morphological productivity across speech and writing. *English Language and Linguistics* 3 (2), 209-228.

‘There can be only one’[1]: the single allomorph selection constraint in Greek

Athanasios Karasimos
University of Patras
akarasimos@upatras.gr

Abstract

Research of stem allomorphy has been renewed by Maiden (1992) and Aronoff (1994), whose work led to novel approaches of inflectional and derivational phenomena in morphological research by Booij (1997), Pirrelli & Battista (2000), Ralli (2000, 2007), Stump (2001), among others.

According to Ralli (2000, 2007), stem allomorphy is a core morphological phenomenon and it participates in all word formation processes. As she suggests, allomorphy is considered one of the basic characteristics of nominal and verbal classifications. Furthermore, Karasimos (in progress) points out that the allomorphic behaviour of lexemes in Greek language is similar in every morphological process. However, based on data of Greek derivation all allomorphs of a lexeme are not fully available on complex word formations. More specifically, the noun *κύμα* displays the allomorphs *κυμα~ κυματ*, although only one of them (*κυματ-*) appears in derivation, for example *κυματικός, κυματάρα, κυματίζω* and in compounding, for example *κυματοθραύστης, κυματομορφή*.

In this paper, we suggest that the non-occurrence of all nominal and adjectival allomorphs as a base in derivative words does not depend on the procedure of derivation, since this phenomenon appears also in compounding. We maintain that in Greek the reasons of this specific constraint are independent. The choice of the single allomorph is not random and arbitrary, but it appears to be based on phonological criteria. Moreover, the non-head position has to be fulfilled by one form of lexemes and blocks the occurrences of the other allomorphs to preserve uniformity of derivational word groups with common bases.

To point out, the single allomorph selection constraint has not any exceptions and it applies also to compounding and more specific in all the first N/ ADJ components (**παπαδ**οπαίδι) and to the compound formations with nominal and adjectival stem as second components (φιλο**γράμματ**ος). The allomorphic changes apply to both stems and suffixes; more specifically,

1 ‘There can be only one’ is a film tagline of *Highlander* franchise.

items sharing the same morphological (grammatical category, inflection classes and endings) and phonological features (same final character(s), stress position) exhibit similar allomorphic behavior. Therefore, we expect that suffixes will follow the requirements of this constraint.

Bibliography

Aronoff, M. 1994. *Morphology by itself*. Cambridge, Mass: MIT Press.

Booij, G. 1997. Allomorphy and the Autonomy of Morphology. *Folia Linguistica XXXI/1-2*, pp. 22-56.

Maiden, M. 1992. Irregularity as a Determinant of Morphological Change. *Journal of Linguistics* **28**, pp. 285-312.

Pirrelli, V. & Battista, M. 2000. The paradigmatic Dimension of Stem Allomorphy in Italian Verb Inflection. *Italian Journal of Linguistics (Rivista di Linguistica) vol. 12 num. II*, pp. 307-380.

Ralli, A. 2000. A Feature-based Analysis of Greek Nominal Inflection. *Glossologia 11-12*, pp. 201-228.

Ralli, A. 2007. On the Role of Allomorphy in Inflectional Morphology: Evidence from the Dialectal Varieties of Lesvos, Kydonies and Moschonisia. In G. Sica (ed.) *Open problems in Linguistics and Lexicography*. Milano: Polimetrica.

Stump, G. 2001. *Inflectional Morphology.* Cambridge: Cambridge University Press.

Karasimos, A. in progress. *Computational process of allomorphy in derivation of Modern Greek Language*. PhD Thesis (under preparation). University of Patras [in Greek].

The interaction between affixes and bases: the case of the Greek verb suffixes

Charitonidis Ch.

Abstract

The subject of this lecture is the semantics of the Greek verb derivatives in -*íz(o), -én(o),-év(o), -ón(o), -(i)áz(o), -ín(o)*, and -*á(o).* The main objective is the description of the interactional patterns between suffixes and bases according to their featural semantic decomposition. In particular, focus will be placed upon the selectional properties of the suffixes as heads of semantic structures.

In order to achieve a sufficient description of the *active* semantic content of the suffixes, 28 extended interviews with native speakers of Greek were conducted in February 2009. In the interviews the informants were presented with (i) existing/established and (ii) nonexisting/forced derivatives. The latter are counter-intuitive, not unequivocally interpretable creations which are attested nowhere. They have bases which for decades have not yielded any derivatives. Nonetheless, forced derivatives are regarded as consolidators of meaning and representatives of active semantic structures in the suffixes.
The patterns from all judgements and evaluations were analysed according to ochelle Lieber's (2004, 2007) syntactically motivated morphological system, which is currently the most efficient tool for the description of derivational patterns. In this system semantic features are used as functions which take arguments. The ombination of the features yields the appropriate ontological distinctions for both affixes and bases.
The patterns resulting from the analysis of the interviews were compared with the patterns of existing derivatives attested in the Reverse Index of Modern Greek. An important result of the analysis is that verb suffixes are signs with an apparent semantic content. However, Lieber's denotational features/skeletons do not sufficiently account for the selectional properties of the examined suffixes. Most importantly, we need an extra semantic level, the "socio-expressive tier", whose featural composition will be presented in the lecture.
I would like to give an example of how the proposed bipartite system works: The suffix *-(i)ázo* does not select bases only according to its denotational inchoative structure, but also according to its socio-expressive content, one part of which is the feature {–evaluation}. Accordingly, the semantic composition of a derivation base must be capable of being addressed by these features: a base entity such as *mitéra* 'mother' is denotationally a [+material, dynamic] entity and at the same time a socio-expressive entity connected with polar evaluations, one pole being explicitly negative. This negative pole permits the selection of the base by the suffix in the creation !*miteriázo*.
The findings of my study have major consequences on recent accounts of verb formation: A single, perhaps bipartite semantic structure, such as that which Lieber (2004) and Efthymiou (2009) assume for English and Greek verb suffixes, respectively, would overgenerate verbs. At the same time, such a structure would largely ignore the idiosyncratic character of morphological processes. As I will argue in the lecture, theoretical models of verb formation must refer to a vertical preference structure for each of the suffixes so that the appropriate base can be selected by a particular suffix.

References

Anastasiádhi-Simeonídhi, A. (2002). *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής* ('Reverse Index of Modern Greek'). Thesaloníki: Institúto Neoelinikón Spudhón.

Efthymiou, A. (2009). The semantics of verb forming suffixes in Modern Greek. Paper presented at the 19th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics, April, 3-5, University of Thessaloniki.

Lieber, R. (2004). *Morphology and lexical semantics*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Lieber, R. (2007). The category of roots and the roots of categories: what we learn from selection in derivation. In: *Morphology*, Vol. 16, No. 2. (1 December 2006), pp. 247-272.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
12:30-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Terzi

F1 Coarticulation Phenomena in the Productions of Greek Speakers with Hearing Impairment

Anna Sfakianaki
Aristotle University of Thessaloniki, Greece
asfakian@enl.auth.gr

Abstract

Research on other languages, mainly English, has focused on coarticulatory aspects in the productions of hearing impaired/deaf individuals (Waldstein & Baum, 1991; Okalidou & Harris, 1999; Ryalls et al., 2003, etc). For Greek, this is an area yet to explore. Electropalatography has been used to investigate consonant production by Greek hearing impaired (HI) speakers (Nicolaidis, 2004; 2007) and some first data on the acoustic characteristics of vowels produced by Greek speakers with HI have been presented (Nicolaidis & Sfakianaki, 2007). This study examines first formant vowel-to-vowel coarticulatory effects in /pVCV/ disyllables (V= [i], [a], [u], C= [p], [t], [s]) produced by five men and four women with profound hearing loss (>95 dB) and five normal hearing adults (control group). Bidirectional coarticulatory effects are examined as a function of hearing level, gender, vocalic and consonantal context and stress. Acoustic studies on coarticulation have relied

on F2 rather than F1 data, although the latter can shed light on tongue dorsum and jaw height information (Recasens & Pallarès, 2000). Preliminary results reveal different coarticulation patterns due to contextual variability for speakers with HI which may indicate differences in their gestural organisation (Okalidou & Harris, 1999), and are discussed in the light of articulatory constraint (Recasens & Espinosa, 2009) and speech production theories.

References

Nicolaidis, K. (2004). Articulatory variability during consonant production by Greek speakers with hearing impairment: an electropalatographic study. *Clinical Linguistics & Phonetics*. **18**(6-8). 419-432.

Nicolaidis, K. (2007). Aspects of spatio-temporal variability during consonant production by Greek speakers with hearing impairment. *Clinical Linguistics & Phonetics*. **21**(6). 405-422.

Nicolaidis, K. & Sfakianaki, A. (2007). An acoustic analysis of vowels produced by Greek speakers with hearing impairment. In Trouvain, J. & Barry, W. J. (eds.), *Proc. of the 16th International Congress of Phonetic Sciences*. Saarbrücken, Germany. 1969-1972.

Okalidou. A., Harris, K.S. (1999). A comparison of intergestural patterns in deaf and hearing adult speakers: implications from an acoustic analysis of disyllables. *J Acoust Soc Am.* **106**(1). 394-410.

Recasens, D. & Pallarès, M.D. (2000). A study of F1 coarticulation in VCV sequences. *J Speech Lang. & Hear. Res*. **43**. 501-512.

Recasens, D. & Espinosa, A. (2009). An articulatory investigation of lingual coarticulatory resistance and aggressiveness for consonants and vowels in Catalan. *J Acoust Soc Am.* **125**(4). 2288-2298.

Ryalls, J., Larouche, A. & Giroux, F. (2003). Acoustic comparison of CV syllables in French-speaking children with normal hearing, moderate-to-severe and profound hearing impairment. *J Multilingual Com Dis.* **1**(2). 99-114.

Waldstein, R. & Baum, S. (1991). Anticipatory coarticulation in the speech of profoundly hearing-impaired and normally hearing children. *J Speech & Hear. Res.* **34**. 1276-1285.

Παραγωγή αναφορικών προτάσεων από παιδιά με βαρηκοΐα

Κατερίνα Καλαϊτζίδου & Σταυρούλα Σταυρακάκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
krina@the.forthnet.gr & svoula@itl.auth.gr

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της γλωσσικής επίδοσης παιδιών και εφήβων με βαρηκοΐα, φυσικών ομιλητών της Νέας Ελληνικής, στην παραγωγή των αναφορικών προτάσεων καθώς και η συζήτηση των κλινικών συνεπειών για την παροχή αγωγής λόγου-γλώσσας στα άτομα αυτά. Στη μελέτη μας συμμετείχαν δύο ομάδες. Η πρώτη αποτελούνταν από 12 παιδιά με βαρηκοΐα νευροαισθητηριακού τύπου, χρονολογικής ηλικίας (ΧΗ) 7-17 ετών, τα οποία είτε παρακολουθούσαν ειδικά σχολεία βαρηκόων στη Θεσσαλονίκη είτε ήταν ενταγμένα σε σχολεία ακουόντων. Τα παιδιά αυτά παρουσίαζαν από μέση (ουδός ακοής μεταξύ 40-60 db) μέχρι και μεγάλου βαθμού (ουδός ακοής >90 db) βαρηκοΐα . Η δεύτερη ομάδα αποτελούνταν από 20 παιδιά τυπικής ανάπτυξης μικρότερης χρονολογικής ηλικίας (ΧΗ: 5-6 έτη) αλλά παρόμοιων γλωσσικών ικανοτήτων, όπως αυτές αξιολογήθηκαν στη βάση των αρχικών βαθμών από γλωσσικά τεστ. Οι δύο ομάδες δε διέφεραν στη δοκιμασία μη λεκτικής νοημοσύνης (προοδευτικές ρήτρες του Raven). Το πειραματικό υλικό της μελέτης αυτής αποτελούνταν από 10 αναφορικές προτάσεις υποκειμένου και 10 αναφορικές προτάσεις αντικειμένου.

Χρησιμοποιήσαμε ένα πειραματικό έργο εκμαίευσης αναφορικών προτάσεων, που υποστηριζόταν από εικόνες (20 συνολικά πειραματικές εικόνες και 10 παραπλανητές). Για παράδειγμα, ο συμμετέχων έβλεπε μια έγχρωμη (πειραματική) εικόνα με τρεις αρκούδες από τις οποίες η μία μόνο πίνει νερό και μια χελώνα, η οποία χτενίζει την αρκούδα που πίνει νερό. Παράλληλα άκουγε την ερώτηση «Ποια αρκούδα πίνει νερό;» Η αναμενόμενη απάντηση είναι «αυτή που τη χτενίζει η χελώνα».

Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι συμμετέχοντες με βαρηκοΐα είχαν σημαντικά προβλήματα στην παραγωγή των αναφορικών προτάσεων σε αντίθεση με τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης που είχαν υψηλή επίδοση στην παραγωγή των αναφορικών προτάσεων (βλέπε Guasti κά. 2008, Varlokosta 1997). Αρκετοί συμμετέχοντες με βαρηκοΐα δε χρησιμοποιούσαν καθόλου τη στρατηγική της αναφορικοποίησης, δηλαδή παρήγαγαν μόνο κύριες προτάσεις αντί για δευτερεύουσες αναφορικές. Στο βαθμό που χρησιμοποιούσαν τη στρατηγική της αναφορικοποίησης, παρήγαγαν αναφορικές προτάσεις υποκειμένου αντί για αντικειμένου, ενώ λίγες ήταν οι

ορθές αναφορικές προτάσεις στο σύνολο των δεδομένων μας. Συζητούμε τις κλινικές συνέπειες της μελέτης αυτής για τη λογοθεραπευτική παρέμβαση στη βαρηκοΐα.

Βιβλιογραφία

Guasti, T., Stavrakaki, S. & Arosio, F. (2008). Number and case in the comprehension of relative clauses. Evidence from Italian and Greek. In A. Gavarró, & M. João Freitas (Eds.), *Language acquisition and development* (pp. 230-240). Cambridge, UK: Cambridge Scholars Press/CSP.

Varlokosta, S. (1997). The Acquisition of Relative Clauses in Modern Greek: A Movement Account. In A. Sorace, C. Heycock & R. Shillcock (Eds.), *Proceedings of the 3rd Generative Approaches to Language Acquisition (GALA 3)*, (pp. 184-187). Edinburgh, UK: Human Communication Research Center, University of Edinburgh.

Μελέτη του επιτονισμού σε άτομα με οριακή νοητική καθυστέρηση

Ευσταθοπούλου Π-Νίκη[1], Λιάνα Λασδινού[2] & Αλεξάνδρα Τυρογαλά[2]
[1]Υποψήφια διδάκτωρ στο ΑΕΙ Αθηνών, Τμήμα Φιλολογίας & Διδάσκουσα του ΑΤΕΙ Πάτρας, Τμήμα Λογοθεραπείας,
[2]Τελειόφοιτοι ΑΤΕΙ Πάτρας, Τμήμα Λογοθεραπείας
pefstath@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα αποτελεί μια φωνητική μελέτη του επιτονισμού σε άτομα με Οριακή Νοητική Καθυστέρηση (Ladefoged, P., 2007). Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ορίζει τη Νοητική Καθυστέρηση ως μια κατάσταση ατελούς ανάπτυξης της νόησης και διαταραχής των δεξιοτήτων που εκδηλώνονται κατά την αναπτυξιακή περίοδο και αφορούν στο σύνολο των γνωστικών, γλωσσικών, κινητικών και κοινωνικών ικανοτήτων (Μπαρδής, Π., 1985, Παρασκευόπουλος, Ι.Ν., 1980). Ο επιτονισμός είναι η μελωδία της ομιλίας που βασίζεται στις αλλαγές της συχνότητας της φωνής του ομιλητή και γίνεται αντιληπτή από τον ακροατή ως το ύψος της φωνής (Αρβανίτη, 2001).

Βασικό ερώτημα της έρευνας ήταν εάν ο επιτονισμός των ατόμων αυτών διαφέρει από τον επιτονισμό των φυσιολογικών ομιλητών, και εάν ναι με ποιο τρόπο. Επιχειρήθηκε επίσης περιγραφή του επιτονισμού τους σύμφωνα με τη μετρική αυτοτεμαχιακή φωνολογία (Arvaniti & Baltazani,

2005)και εξετάστηκε η επίδραση παραγόντων όπως το φύλο του ομιλητή. Οι πληροφορητές ήταν δεκαπέντε (15) άτομα διαγνωσμένα με Οριακή Νοητική Υστέρηση για την ομάδα μελέτης και δύο φυσιολογικοί ομιλητές για την ομάδα ελέγχου. Το υλικό ηχογράφησης αποτέλεσαν καταφατικές προτάσεις της μορφής «είπα ___πάλι», όπου η ενδιάμεση λέξη ήταν της μορφής ΣΦΣΦ, όπου το πρώτο Σ ήταν /k/ και το Φ που ακολουθούσε, ήταν ένα από τα 5 φωνήεντα της ελληνικής (a,e,o,u,i).

Στην ακουστική ανάλυση μετρήθηκαν οι θεμελιώδεις συχνότητες των τονικών υψών σε κάθε φωνήεν της πρότασης ξεχωριστά, σε αρχική, ενδιάμεση και τελική θέση. Τα αποτελέσματα δεν έδειξαν αξιοσημείωτες διαφορές ανάμεσα σε ομάδα μελέτης και ομάδα ελέγχου όσον αφορά την επιτονική καμπύλη των προτάσεων. Επίσης δε βρέθηκε διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών. Συμπερασματικά, η πρώτη αυτή απόπειρα μελέτης του επιτονισμού σε άτομα με Οριακή Νοητική Υστέρηση στην Ελλάδα, έδειξε ότι δεν υπάρχουν μετρήσιμες ακουστικές αλλαγές στον επιτονισμό τους συγκριτικά με τον επιτονισμό των φυσιολογικών ομιλητών.

Βιβλιογραφία

Αρβανίτη, Α. (2001). “Παράρτημα Α: Προφορά και Επιτονισμός”. Αρχικό Επίπεδο για τα Νέα Ελληνικά, επιμέλεια Ευσταθιάδης Σ, τεύχος 99-106, Στρασβούργο: Council of Europe Publishing, 4-10.

Arvaniti A, Baltazani E. (2005). “Intonational Analysis and Prosodic Annotation of Greek Spoken Corpora”. Prosodic Typology: The Phonology of Intonation and Phrasing, επιμέλεια Sun-Ah Jun, 84–117. Oxford: Oxford University Press, 84-117.

Μπαρδής, Π. (1985). «Νοητική Καθυστέρηση» (Φύση-Αιτιολογία-Αντιμετώπιση). Εκδόσεις Ελλην. Αθήνα, 10.

Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. (1980), «Νοητική Καθυστέρηση» (Διαφορική Διάγνωση, Αιτιολογία-Πρόληψη, Ψυχοπαιδαγωγική Αντιμετώπιση). Αθήνα: Έκδοση του ΟΕΔΒ, 15-18, 32-34, 78-90.

Ladefoged, P. (2007). Εισαγωγή στη φωνητική. Μετάφραση Μπαλταζάνη. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Η κατανόηση στην αγραμματική αφασία: Δεδομένα από την Ελληνική

Βαλάντης Φυνδάνης
ΑΤΕΙ Ηπείρου, Τμήμα Λογοθεραπείας
valantis.fyndanis@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εστιάζει στην τροπικότητα της *κατανόησης* στην αγραμματική αφασία παρουσιάζοντας δεδομένα από την Ελληνική. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, οι αγραμματικοί γενικά δεν αντιμετωπίζουν σημαντικό πρόβλημα με την κατανόηση. Οι Linebarger et al. (1983) έδειξαν πως οι αγραμματικοί μπορούν να εντοπίζουν επιτυχώς τις παραβιάσεις γραμματικότητας μιας σειράς συντακτικών δομών που στη συντριπτική τους πλειονότητα ήταν ενεργητικής φωνής. Από την άλλη πλευρά ωστόσο, έχει βρεθεί πως οι αγραμματικοί παρουσιάζουν εμφανή αδυναμία με τις σημασιολογικά αναστρέψιμες «μη κανονικές» προτάσεις των οποίων κάποια *αναφορική ΟΦ* (referential NP) έχει υποστεί μετακίνηση από «θεματική» θέση (π.χ. Grodzinsky, 1995). Τέτοιες περιπτώσεις αποτελούν (μεταξύ άλλων) οι παθητικές προτάσεις. Για την ερμηνεία αυτής της αδυναμίας έχει προταθεί η *Υπόθεση της Διαγραφής των Ιχνών* (ΥΔΙ) (Grodzinsky, 1995). Σύμφωνα με αυτήν, στον αγραμματισμό διαγράφονται τα ίχνη που αφήνουν πίσω τους κατά τη μετακίνησή τους οι αναφορικές ΟΦ των προτάσεων από τις αναπαραστάσεις των τελευταίων, με συνέπεια να είναι αδύνατη πλέον η με συντακτικά μέσα απόδοση των θ-ρόλων στα μετακινηθέντα ορίσματα. Στις περιπτώσεις αυτές οι αγραμματικοί καταφεύγουν σε μια γνωστική στρατηγική βάσει της οποίας αποδίδουν το θ-ρόλο του δράστη στο πρώτο όρισμα της πρότασης. Συνεπώς, σε παθητικές προτάσεις όπου εμφανίζεται και το ποιητικό αίτιο «χτίζονται» αναπαραστάσεις με δύο δράστες, γεγονός που συνιστά σοβαρό πρόβλημα κατανόησης.

Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται ο έλεγχος της ΥΔΙ, ενώ διερευνάται παράλληλα το ερώτημα εάν οι προτάσεις ενεργητικής φωνής –σε διάφορες παραλλαγές τους– γίνονται εύκολα κατανοητές από ελληνόφωνα άτομα με αγραμματική αφασία. Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μιας δοκιμασίας αντιστοίχισης πρότασης με εικόνα, η οποία περιλαμβάνει σημασιολογικά αναστρέψιμες ενεργητικές και παθητικές προτάσεις, καθώς και τα αποτελέσματα άλλων δοκιμασιών κατανόησης, οι οποίες περιλαμβάνουν απλές «κανονικές» ενεργητικές προτάσεις διαφόρων τύπων. Σε αυτές τις δοκιμασίες συμμετέχουν τρεις ελληνόφωνοι αγραμματικοί.

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως οι αγραμματικοί συμμετέχοντες έχουν σημαντικό πρόβλημα όχι μόνο με τις σημασιολογικά αναστρέψιμες

παθητικές προτάσεις –εύρημα που εναρμονίζεται με την ΥΔΙ–, αλλά και με την κρίση/κατανόηση συγκεκριμένων ενεργητικών δομών: των δομών που περιλαμβάνουν επιρρηματικούς προσδιορισμούς της Όψης και του Χρόνου. Υποστηρίζεται σχετικά πως οι αγραμματικοί δυσκολεύονται στη σημασιολογική ενσωμάτωση των επιρρηματικών στοιχείων της Όψης και του Χρόνου με τα αντίστοιχα κλιτικά μορφήματα του ρήματος και προτείνεται πως κεντρικό ρόλο σε αυτή την αδυναμία παίζει η έννοια της ερμηνευσιμότητας στη Λογική Δομή.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Grodzinsky, Y. (1995). A restrictive theory of agrammatic comprehension. *Brain and Language*, *50*, 27-51.

Linebarger, M. C., Schwartz, M., & Saffran, E. (1983). Sensitivity to grammatical structure in so-called agrammatic aphasics. *Cognition*, *13*, 361–393.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
16:30-18:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Giannoulopoulou

éla líγo: Towards grammaticalized verbal diminutivization

Costas Canakis
University of the Aegean
c.canakis@sa.aegean.gr

Abstract

The Modern Greek adjective/adverb *líγo*, typically rendered as ‘(a) little’, has a number of well-known idiomatic uses beyond the relatively straightforward (1) and (2), where it functions as an adjective and adverb, respectively:

(1) évala *líγo* γála ston kafé su (but cf. évala líyi/líγo záxari ston kafé su).

(2) se íδa polí *líγo*. ‘I saw very little of you.’

Such uses, exemplified in (3) have been identified as instances of hedging linked to politeness issues arising from requests (cf. Sifianou 1992). In these instances, *líγo* serves an unambiguous hedging or diminutivizing function on the verb of request in an attempt to minimize the imposition towards the addressee. In this sense, *líγo* in (3) is grammaticalized. However, in other

instances, such as (4) and (5), it is ambiguous between a grammaticalized hedge and a *bona fide* adverbial:

(3) mu pjánis *líγο* to stiló? / mu pjánis to stiló *líγο*?

(4) aníyis *líγο* tin pórta? / aníyis tin pórta *líγο*?

(5) éla *líγο* na se δο! / éla na se δο *líγο*!

Thus, (4) may be a request to open the door a little or a polite request to open the door (irrespective of degree of openness) and (5) may be a request for a brief period of one's time or a polite request for a visit of indeterminate length. On the other hand, *líγο* is also used with verbs in constructions that function as statements:

(6) [δulévo*liγο*] 'I am working' (vs. [δulévo*líγο*] 'I work little')

(7) [δjavázo*liγο*] 'I am reading' (vs. [δjavázo*líγο*] 'I read little')

In (6) and (7) stress plays a crucial role in disambiguation and, therefore, in construal. When primary stress is on the verb and *líγο* is cliticized it is construed as a hedge; indeed, as a verbal diminutivizer comparable to the productive prefix *psilo-*, literally 'thin' in the sense of 'a little' or 'lightly', as in *psiloδulévo* or *psiloδjavázo*. However, when it bears its own stress it is construed as a quantifier. I argue that the former is a "subjective" and the latter an "objective" construal linked to an ongoing process of grammaticalization through subjectification of *líγο* (cf. Traugott & Dasher 2002, Traugott 2003, Athanasiadou et al. 2006). This claim receives serious support given the high degree of productivity of *líγο* in this diminutivizing function which may be, arguably, traced to its frequent collocation with verbs of request. I shall investigate such constructions as instances of grammaticalized verbal diminutivization arguing for a cognitive sociolinguistic approach (cf. Christiansen & Dirven 2008).

References

Athanasiadou, A. Canakis, C. & B. Cornillie (eds.). 2006. *Introduction*. In Athanasiadou et al. (eds.), *Subjectivity: Various Paths to Subjectification*. New York & Berlin: Mouton de Gruyter, 1-10.

Christiansen, G. & R. Dirven (eds.). 2008. *Cognitive Sociolinguistics: Language Variation, Cultural Models, Social Systems*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Sifianou, M. 1992. *Politeness Phenomena in England and Greece: A Cross-cultural Perspective*. Oxford: Clarendon Press.

Traugott, E. C. & R. B. Dasher. 2002. *Regularity in Semantic Change.* Cambridge: CUP.

Traugott, E. C. 2003. From Subjectification to intersubjectification. In R. Hickey (ed.), *Motives for Language Change.* Cambridge: CUP.

On the meaning of prefixes: Conceptual-semantic characterization of kata- in MG

Imre Szigeti

Abstract

Prefixes are highly problematic to both morphological and semantic analysis. In morphological terms prefixes share some of their charcteristics with suffixes when used for word-formation. Nevertheless, prefixes and suffixes contribute to the meaning-construction of complex words in a different way and they are not similar at all when participating in phrase and/or sentence construction.

In contrast to these shortcomings I attempt to present in three steps that a concise analysis is possible and this has to be based on conceptual semantics.

First, I discuss recent accounts on prefixation (also in comparison with suffixation). I shall argue with cross-linguistical evidence that the common – syntactically motivated – argument-saturation approach to affixes (and more specifically: to prefixes) is inadequate for several reasons: (i) Affixation does not always affect argument structure of the base (esp. N-to-N-derivation); (ii) Productive suffixation (contrary to prefixation) creates ambiguous word-formation products the readings of which cannot be connected to different argument-structures; (iii) Prefixes show a wide range of meaning elements like gradation, aspect or Aktionsart which cannot be directly converted to differences in argument saturation.

Second, I give a detailed descriptive account on *kata-* in Modern Greek with respect to its contribution to the meaning of the complex word.

Third, I shall motivate a word-based account using the conceptual base hypothesis, which connects conceptual structures (e.g. concepts) to grammatical units (e.g. words):

> *Conceptual Base Hypothesis (CBH)*
> Concepts are assigned to words (simple and composite). Affixes have no concepts to assign but they modify the conceptual structure of their base.

Given the modification potential of prefixes along the lines of the CBH, I will present simplifyed conceptual representations for the different „meaning classes" of *kata-* in Modern Greek. I shall conclude that, (a) conceptual modification allows for a different positioning of thematic information

according to the classes in question and, consequently, (b) we don't have to account for it in the syntax (or in a syntactic manner).

Verbal Borrowings in Asia Minor: The Borrowing of 'How to borrow?'

Dimitra Melissaropoulou[1/2] Metin Bağrıacık[1]
University of Patras[1] Open University of Cyprus [2]
dmelissa@upatras.gr mbagria@upatras.gr

Contact-induced change may result in the creation of novel matrices in the recipient languages, which sanction the generation of new lexical items (V, N, etc). Even though typological disparity may play an important role in determining what segments (both native and/or loan) are to be used in the formation of these matrices, relevant literature shows that morphemes are the basic units responsible for this process. In this spirit, the term 'loan morphology' has been proposed to refer to the elements, more specifically the morphological patterns, used solely for the adaptation of loans into the recipient language systems.

The aim of this paper is to study and account for commonalities and dissimilarities in 'loan morphological matrices' in different systems in the light of the evidence provided by the linguistic area of Asia Minor. More specifically, our linguistic data involve verbal loans from a number of varieties of a) Modern Greek (e.g. Pontic, Cappadocian, Cypriot, Cretan) b) Kurdish (Zaza(ki) and Kurmanjî) c) Armenian (Homshetsma), all of which constitute recipient languages vis-à-vis Turkish, the (major) donor language. Linguistic data imply that language-specific mechanisms account for the observed divergence in the choice of specific 'loan morphology' and of the adaptation of loan elements as verbs, such as i) enhancement of an already existing feature ii) extension by analogy and iii) reinterpretation and reanalysis iv) grammatical accommodation (cf. Aikhenvald 2006).

The study bears crucial implications for the overall linguistic borrowing literature in that, a) even though social (sociolinguistic) factors are a prerequisite for the initiation of borrowing phenomena, they are far from playing crucial role in the selection of adaptation strategies and b) the creation of new matrices (patterns) basically depends on i) the ways languages organize their lexicons (cf. *lexical structuring*, Field 2002:29) and/or their morphology and ii) on the compatibility of the morphological structuring of the languages in contact (cf. Principle of System Incompatibility, ibid: 41).

References

Aikhenvald, Alexandra Y. 2006. Grammars in contact: A cross linguistic perspective. In *Grammars in contact: A cross-linguistic typology*, ed. Alexandra Y. Aikhenvald & Robert M. W. Dixon, 2-67, NY: Oxford University Press.

Bakker, Peter. 1997. Athematic morphology in Romani: The borrowing of a borrowing pattern. In *The typology and dialectology of Romani*, ed. Yaron Matras, Peter Bakker and Hristo Kyuchukov, 1-23, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

Field, Fredric W. 2002. *Linguistic borrowing in bilingual contexts*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.

Heine, Bernd & Tania Kuteva. 2005. *Language contact and grammatical change*. NY: Cambridge University Press.

Paradigm structure, defectivity and derivational productivity

Evangelia Thomadaki
Democritus University of Thrace
ethomada@bscc.duth.gr

Abstract

The paper aims at exploring the question why there is a reciprocal relation between the high productivity of a derivational pattern (namely, MGr diminutives in –aki) and the defective structure of the inflectional paradigm associated with the related derived items. After reviewing previous proposals seeking to explain the observed gap in the genitive form of these nouns (Triandafyllidis 1963, Sims 2006, Thomadaki 2008), as well as the recent literature on defective paradigms (e.g. Baerman et al. 2010), it is attempted to show how the case in question reflects the result of the discourse - functional probabilities of the relevant lexemes. Under the assumption that inflectional forms within a paradigm stand in an asymmetric relation to each other, this gap does not only signals the target of possible avoidance tendencies within the system, but it also seems to differentiate the particular class of diminutive lexemes within a wider class of the nouns belonging to the same paradigm. Furthermore, this case can contribute to a better understanding of the notion ‘productivity’ vis-à-vis regularity.

References

Baerman, Matthew, Corbett, Greville G. and Dunstan Brown (eds) 2010. *Defective Paradigms (Missing Forms and What They Tell Us*). Oxford: O.U.P.

Sims, A. 2006. *Minding the gaps: Inflectional defectiveness in paradigmatic morphology*. Ph.D. thesis: Linguistics Department, The Ohio State University.

Thomadaki, E. 2008. Elleiptika klitika paradeigmata ke syxnotita: I periptosi ton ypokoristikon (Defective inflection paradigms and frequency: the case of diminutives). In: *Glossis xarin (For the sake of language*) (Papers in Honor of Prof. G. Babiniotis), Athina: Ellinika Grammata, 129–140.

Triandafyllidis, M. 1963 (=1926): I geniki ton ypokoristikon se –aki ke to neoelliniko klitiko systima. (The genitive of diminutives in –aki and the Modern Greek inflectional system) In: *Collected Works of Manolis Triandafyllidis*, 2nd volume, Thessaloniki, Aristoteleio University of Thessaloniki & M. Triandafyllidis-Foundation, 141–171.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
16:30-18:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: P. Ten Hacken

The electronic dictionary of Greek multiword adverbs

Stavroula Voyatzi
LIGM, Université Paris-Est Marne-la-Vallée
voyatzi@univ-mlv.fr

Abstract

A considerable amount of research has been conducted in the area of MWEs, e.g. general studies (Sag *et al.*, 2002) and efforts towards standardization (Calzolari *et al.*, 2002), but they seldom rely on large-coverage lexical resources. Adverbs or more generally non-object complements have not been the focus of attention, and their relations to simple sentences are far from being understood. The availability of large-coverage lexicons of multiword adverbs is essential to gaining insight on their recognition and analysis, including the dual problems of variability and ambiguity.

In this paper, we present an electronic dictionary of Greek multiword adverbs with morphosyntactic and semantic information. This dictionary is designed for linguistic research and investigation on information retrieval and extraction, automatic lexical acquisition, as well as on deep and shallow syntactic parsing. No systematic research on inventorying, describing and formally representing multiword adverbs has been done for Greek before.

Greek multiword adverbs assume several morphosyntactic forms: underived (*αύριο* 'tomorrow') or derived adverbs (*(δημόσια+δημοσίως)* 'in public'), prepositional phrases (*σε καμία περίπτωση* 'in no way') or circumstantial clauses (*για να πούμε του στραβού το δίκιο* 'to tell the truth'), and special structures in the case of named entities (*τη Δευτέρα στις 20* 'on Monday 20').

Greek multiword adverbs are described and represented with the Lexicon-Grammar methods of NLP-oriented lexicon design (Gross 1986; 1990), on the basis of conventional dictionaries, grammars, large-scale corpora and introspection. They are classified according to their internal syntactic structure: the classification is based on the number, type and position of their frozen and free lexical components. The electronic dictionary is displayed as a series of 15 tables (or binary matrices), each one corresponding to a formal class of multiword adverbs which comprise fixed, semi-flexible and flexible combinations (Voyatzi, 2006).

The dictionary has 5.080 lexical entries associated with appropriate syntactic and semantic properties (e.g. permutation or omission of an adverbial component, the conjunctive function of the adverb in discourse). Illustrative information is provided as an aid for the human reader to find examples of sentences containing the multiword adverbs and their variations. The electronic dictionary of Greek multiword adverbs is incorporated in Unitex (Paumier, 2003): a free multi-platform corpus processing system using multilingual linguistic resources.

Selected bibliography

Gross, M. (1990). *Grammaire transformationnelle du français: 3.Syntaxe de l'adverbe*. Paris: ASSTRIL.

Paumier, S. (2003). De la reconnaissance de formes linguistiques à l'analyse syntaxique. PhD Thesis on Computational Linguistics, University of Marne-la-Vallée.

Voyatzi, S. (2006). *Description morphosyntaxique et sémantique des adverbes figés en vue d'un système d'analyse automatique des textes grecs*. PhD Thesis on Computational Linguistics, University of Marne-la-Vallée.

SILL revisited: Bar instead of Likert scale
In order to define and process users' attitudes towards strategy use

Penelope Kambaki Vougioukli
Department of Greek
Democritus University of Thrace
pekavou@helit.duth.gr

Abstract

In this piece of research 110 first year students of the Department of Greek in Komotini were employed in an attempt to apply the SIIL questionnaire in alternative way so as to reveal and activate potential it might have and which has not yet been identified and investigated so far. Firstly, another parameter, not included in the original questionnaire, is introduced, namely that of *users' confidence* whether their choice of a specific strategy is effective and to what extent. The indication and measurement of such a variable might prove to be of great importance as it might give the researchers and/or the teachers some useful clues of what the users think when they claim they use one or another strategy. More specifically, do they choose strategies they believe help them acquire or learn vocabulary in the short or in the long run because (i) their teachers might have possibly told and/or taught them to use, or (ii) do they choose because it seems to be convenient, or because a peer or somebody in the family environment told them so, without giving much thought to their choice? This is because the fact that they claim to use a strategy does not necessarily imply that they consider it to be finally effective. Furthermore, asking them to express themselves in an extra, complementary parameter in each question, gives more time to the actual time of procession they have to devote to each question-choice of strategy in SILL and, perhaps, some of them may finally modify their decision. Secondly, there is introduced the use of *the bar [01]*, inspired from the fuzzy theory, instead of Likert scales usually used in questionnaires and in SILL more specifically. The issue of the bar has been investigated in a number of papers (Zadeh, 1965, Kambaki Vougioukli, 2008, 2009, Kambaki Vougioukli et al, 2008) and concerns both the main stages identified in each piece of research, namely that of filling-in and processing the results. The advantage of the bar as compared to the classic scale on the part of the subjects is that they do not need to try and make distinction between different subdivisions, not always clear such as *good*, *quite good* and *good enough*, removing in this way a burden from the researcher who will not spend time and effort to explain fine differences to their subjects, especially the less sophisticated ones. As for the researchers,

they will have the initiative to decide how many divisions will be finally used. Furthermore, a questionnaire filled-in using a bar can take more than one subsequent processions, if the researcher wishes to make it comparable with some other researcher's relative work where different subdivisions have been used. Results are being processed.

Indicating bibliography

Kambaki-Vougioukli P. (2009). *Language and Mathematical Models*. Kyriakidis Press. Thessaloniki (in Greek).

Kambaki-Vougioukli P., Vougiouklis T. (2008).''Bar instead of scale'. *Ratio Sociologica, 3*, 49-56.

Lygeros N. (2009). Interrogations fondamentales sur la méthodologie du questionnaire. *Perfection, p. 1055*.

Vougiouklis T., Kambaki P. (2008) Algebraic Models in Applied Research. *Jordan Journal of Math. and Statistics, 1(1)*, 78-87.

Zadeh, L. A. (1965). Fuzzy sets. *Information and Control, 12/2*, 94-102.

Strategy inventory for dictionary use (S.I.D.U): elaboration and standardization

Gavriilidou Zoe,
Democritus University of Thrace
zoegab@otenet.gr

Abstract

In previous literature on pedagogical lexicography (Christianson 1997, Nesi 1996, Scholfield 1982) it is widely admitted that two are the main purposes for dictionary use: the receptive and the productive one. According to Nation (2001) receptive use involves taking under consideration the context of the unknown word, finding the relevant entry in an appropriate dictionary, selecting the appropriate sub-entry and then returning to the text for applying that meaning in context in order to verify if the search was efficient. The above mentioned procedure requires special skills like recognising word classes and inflected forms, alphabetising, and understanding the symbols and lay-out conventions of the dictionary. On the other hand, productive use involves finding the desired word form, and verifying the words' semantic and syntactic constraints. Recent research has focused on strategies used while looking up dictionaries. However, there is no standardized instrument to collect information concerning dictionary strategies. As a result, data from

previous research is not comparable between them and sometimes problems of reliability arise. The purpose of the present paper is to present the Strategy Inventory for Dictionary Use (S.I.D.U), the first standardized instrument for collecting reliable data on dictionary use strategies. In the first part, S.I.D.U's construction, structure and content validity will be described. Then, data concerning its standardization will be provided.

References

Christianson K. 1997. «Dictionary use by EFL writers: what really happens ». *Journal of second language writing* 6, 23-43.

Nation, I.S.P. 2001. *Learning vocabulary in another language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Nesi H. 1996. «The role of illustrative examples in productive dictionary use». *Dictionaries* 17, 198-206.

Scholfield P. 1982. «Using the English Dictionary for Comprehension». *TESOL Quarterly* 16 (2). 185-194.

Incorporating corpus data and semantic theory in Modern Greek lexicography: a special reference to the self-motion uses of *πετάω*

Dalpanagioti Thomi
University of Athens
tdalpag@enl.uoa.gr

Abstract

This paper aims to make a contribution towards improving Modern Greek lexicography by drawing attention to the need for empirically-grounded, theoretically-informed and user-friendly entries. The study is motivated by the observation that the treatment of the polysemous motion verb *πετάω* differs considerably between the two main comprehensive dictionaries of Modern Greek, i.e. *ΛΚΝ* (1998) and *ΛΝΕΓ* (2005).

Focusing on the network of the self-motion (as opposed to the cause-motion) uses of *πετάω*, I first take a look at the two dictionary entries pointing out their differences in content (meaning, contexts, metalanguage) and form (layout, order of senses, location of multiword expressions) (Atkins & Rundell 2008: 201). To clarify the picture, I examine the relevant data available in two electronic corpora of Modern Greek, i.e. the HNC and the GkWaC. However, the wealth of semantic, contextual and stylistic evidence gleaned from the corpora is not sufficient for compiling a valuable dictionary;

rather, a sound theoretical basis is necessary for linguistically justifying meaning discrimination. Promising theoretical perspectives in this respect are frame semantics (Atkins, Rundell & Sato 2003), and the cognitive theory of metaphor and metonymy (Lakoff & Johnson 1999, Van der Meer 1999).

In this light, I propose a new skeletal structure for the *πετάω* entry which (a) groups corpus-attested (self-motion) uses into sense divisions on the basis of existing frame descriptions in the English FrameNet (Boas 2005), and (b) makes them hang together in a motivated and transparent manner by means of metaphor and metonymy. The paper concludes with the suggestion that Greek dictionaries should integrate user-friendly guiding devices (e.g. menus, signposts, usage notes, tiered structure, highlighting) into the long entries of polysemous headwords, a practice pioneered by English learners' dictionaries.

References

[GkWaC] Greek Web as Corpus. (2010). <http://the.sketchengine.co.uk/auth/preloaded_corpus/gkwac/ske/first_form>

[HNC] Hellenic National Corpus. (2010). <http://hnc.ilsp.gr>

[*ΛΚΝ*] *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. (1998). Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη.

[*ΛΝΕΓ*] Μπαμπινιώτης, Γ. (2005). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας.* Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.

Atkins, B. T. S. & Rundell, M. (2008). *The Oxford Guide to Practical Lexicography*. Oxford: Oxford University Press.

Atkins, B. T. S., Rundell, M. & Sato, H. (2003). "The contribution of FrameNet to practical lexicography". *International Journal of Lexicography* 16.3: 333-357.

Boas, H. C. (2005). "Semantic frames as interlingual representations for multilingual lexical databases". *International Journal of Lexicography* 18.4: 445-478.

Lakoff, G. & Johnson, M. (1999). *Philosophy in the Flesh. The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought*. New York: Basic Books.

Meer, G. van der. (1999). "Metaphors and dictionaries: The morass of meaning, or how to get two ideas for one". *International Journal of Lexicography* 12.3: 195-208.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
16:30-18:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Sakellariou

Διιαλεκτισμός, Γ2 και γλωσσικά λάθη: μελέτη περίπτωσης από ένα σχολείο της Κύπρου

Άννα Χατζηπαναγιωτίδη & Συμεών Τσολακίδης
Πανεπιστήμιο Frederick
pre.cha@frederick.ac.cy pre.st@frederick.ac.cy

Περίληψη

Η ανακοίνωση αυτή αποτελεί μια συμβολή στη μελέτη της επίδρασης του διιαλεκτισμού (Κακριδή 1986, Παπανικόλα & Τσιπλάκου 2010, Pavlou & Christodoulou 2001) στη διδασκαλία της νέας ελληνικής σε μη ελληνόφωνους μαθητές στην ελληνοκυπριακή Δημοτική Εκπαίδευση, καθώς και στην ανάδειξη βασικών αδυναμιών του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού συστήματος όσον αφορά την υποδοχή και την ορθή αντιμετώπιση των μη γηγενών μαθητών. Τα δεδομένα μας προέρχονται από γραπτά μαθητών της Δ' και Ε' Δημοτικού ενός ημιαστικού σχολείου στην περιοχή της Λεμεσού. Αφού παρουσιάσουμε την κοινωνιογλωσσολοδιδακτική κατάσταση που επικρατεί γενικά στο συγκεκριμένο σχολείο και ειδικότερα στην τάξη όπου φοιτούν οι συγκεκριμένοι μαθητές (οι οποίοι είναι γεννημένοι στο εξωτερικό και ο ένας από τους δυο γονείς τους είναι κυπριακής καταγωγής), προβαίνουμε σε μια ανάλυση των λαθών τους σε σχέση με διάφορα επίπεδα ανάλυσης (Θεοδωροπούλου & Παπαναστασίου 2001): φωνητική/φωνολογία (π.χ. *νεροπογιές* "νερομπογιές", *να μπαλεβο* "να παλεύω"), μορφολογία (π.χ. *να φάεις* "να φας"), σύνταξη (π.χ. *τρώει το* "το τρώει"), λεξικολογία (π.χ. *το δασος εγινε φωτια* "το δάσος πήρε φωτιά"), κοινωνιογλωσσολογία (π.χ. πολα λυπημενος "πολύ λυπημένος", *εσει* "έχει") και εστιάζουμε την προσοχή μας στο γεγονός ότι καταβάλλονται ανεπαρκείς προσπάθειες διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως Γ2 παράλληλα με τη διδασκαλία της ως Γ1 (με τις ίδιες τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τους ελληνόφωνους συμμαθητές τους), ενώ, επιπρόσθετα δε λαμβάνεται καμιά μέριμνα όσον αφορά την ένταξή τους στην τάξη στην οποία ανήκουν, έτσι ώστε η τελευταία να είναι στ'αλήθεια μια κοινότητα γραμματισμού (Κωστούλη 2006) που θα βοηθούσε λειτουργικά στην εκμάθηση της νέας ελληνικής και όπου, σύμφωνα με έναν από τους βασικούς σκοπούς της γλωσσικής καλλιέργειας έτσι όπως ορίζονται από το νέο *Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Νέας ελληνικής Γλώσσας* της Κυπριακής Δημοκρατίας, "όλα τα παιδιά ανεξαρτήτως φύλου, πολιτισμικού

και κοινωνικού υπόβαθρου και μορφών αναπηρίας έχουν ισότιμη πρόσβαση σε μαθησιακές δραστηριότητες και οι συνεισφορές τους γίνονται αποδεκτές" (σ. 7).

Βιβλιογραφία

Θεοδωροπούλου Μ. & Παπαναστασίου Γ. (2001). "Το γλωσσικό λάθος". Στο *Χριστίδης Α.-Φ. (επιμ.), Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ, 199-202.

Κακριδή Μ. (1986) Η κοινωνική προσέγγιση της γλώσσας. *Διαβάζω* 144, 38-40.

Κωστούλη Τ. (2006). Από τα προγράμματα γραμματισμού στο γραμματισμό της σχολικής τάξης. Στο *ΜΕΓ 26. Πρακτικά της 26ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. (14-15/5/2005)*. Θεσσαλονίκη, 252-270.

Παπανικόλα Ε. & Τσιπλάκου Σ. (2010) *Η αξιοποίηση της γλωσσικής ποικιλότητας στο γλωσσικό μάθημα*, από: http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/analytika/epimorf/nea_ellinika/article_aksiopoiisi_glossikis_poikilotitas.pdf.

Pavlou P. & Christodoulou N. (2001). Bidialectism in Cyrpus and its impact on the teaching of Greek as a foreign language. *International Journal of Applied Linguistics* 11, 75-91.

Διαγλωσσική Επίδραση στην Εκμάθηση της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας από Ισπανόφωνους Μαθητές

Μαρία Ανδριά, Imma Miralpeix και M.Luz Celaya
Universitat de Barcelona
maria.andria25@gmail.com

Περίληψη

Η Διαγλωσσική Επίδραση (ΔΕ) (*Crosslinguistic Influence*) είναι ένας τομέας που ανέκαθεν προσείλκυε το ενδιαφέρον των ερευνητών (Jarvis & Pavlenko, 2008). Τα τελευταία χρόνια, καθώς η πολυγλωσσία αποτελεί πραγματικότητα, πολλές μελέτες (Cenoz, Hufeisen & Jessner, 2001; Odlin & Jarvis, 2004) έχουν ερευνήσει τη ΔΕ σε πολυγλωσσικά περιβάλλοντα και πιο συγκεκριμένα, τους παράγοντες που αλληλεπιδρούν κατά την εκμάθηση μια νέας γλώσσας-στόχου (ΓΣ). Η συγκεκριμένη μελέτη ερευνά τη ΔΕ στους χρόνους και στο λεξιλόγιο, κατά την εκμάθηση της νέας ελληνικής (ΝΕ) ως

ξένης γλώσσας (ΞΓ) από 35 μαθητές με πρώτη γλώσσα (Γ1) τα ισπανικά και δεύτερη γλώσσα (Γ2) τα αγγλικά.

Η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο κατ' αρχάς, να ερευνήσει αν υπάρχουν περιπτώσεις ΔΕ κατά την εκμάθηση της ΝΕ και αν ναι, ποια είναι η γλώσσα-πηγή αυτής της επίδρασης. Δεύτερον, στοχεύει να διερευνήσει τη σχέση ανάμεσα στη ΔΕ και τους εξής παράγοντες: ηλικία, επίπεδο στη Γ2, επίπεδο στη ΓΣ, μεταγλωσσική επίγνωση (*metalinguistic awareness*) και έκθεση στη ΓΣ. Ένα σύνολο από τεστ στους χρόνους και στο λεξιλόγιο, ερωτηματολόγια, πρωτόκολλα μεγαλόφωνης σκέψης (*oral protocols*) και συνεντεύξεις χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να συλλεχθούν δεδομένα και διεξήχθησαν τόσο ποσοτικές (*quantitative*), όσο και ποιοτικές (*qualitative*) αναλύσεις αυτών.

Περιπτώσεις ΔΕ βρέθηκαν, παρά το γεγονός ότι δεν βρέθηκε κάποια συσχέτιση (*correlation*) ανάμεσα στη ΔΕ και την ηλικία, το επίπεδο στη Γ2, τη μεταγλωσσική επίγνωση και την έκθεση στη ΓΣ. Μια μέτρια αρνητική συσχέτιση εντοπίστηκε ανάμεσα στη λεξική ΔΕ και το επίπεδο στη ΓΣ. Μέσω της ποιοτικής ανάλυσης παρατηρήθηκε ότι η ψυχοτυπολογία (*psychotypology*: Kellerman, 1983) ήταν ο κυριότερος παράγοντας που επηρέασε τη ΔΕ, δεδομένου ότι οι μαθητές εκλάμβαναν τα ισπανικά ως μια γλώσσα πιο «κοντινή» στη ΓΣ.

Από τα αποτελέσματα προκύπτει η ανάγκη για περαιτέρω έρευνα σχετικά με την εκμάθηση της Ελληνικής ως ΞΓ σε συνδυασμό με άλλες γλώσσες, προκειμένου να φωτιστούν τα βαθύτερα φαινόμενα που λαμβάνουν χώρα στα διαφορετικά περιβάλλοντα πολυγλωσσικής εκμάθησης.

Βιβλιογραφία:

Cenoz, J., Hufeisen, B. & Jessner, U. (Eds.) (2001). *Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition. Psycholinguistic Perspectives.* Clevedon: Multilingual Matters.

Jarvis, S. & Pavlenko, A. (2008). *Crosslinguistic Influence in Language and Cognition*. New York and London: Routledge.

Kellerman, E. (1983). Now you see it, now you don't. In S. Gass & L. Selinker (Eds.) *Language Transfer in Language Learning* (pp.112-134). Rowley: Newbury House.

Odlin, T. & Jarvis, S. (2004). Same Sources, Different Outcomes: A Study of Swedish Influence on the Acquisition of English in Finland. *International Journal of Multilingualism,* 1, 123-140.

Η γνωστική ουσία της υπαρκτικότητας και η γλωσσική έκφρασή της στην ελληνική και στη βουλγαρική («ΕΙΜΑΙ» και «ΕΧΩ»)

Assoc. Prof. Anastasia Petrova [1], Χριστίνα Μάρκου[2]
[1]PhD Λέκτορας, University of Veliko Tarnovo "St. St. Kiril i Metodi"
[2]PhD Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
[1]anp@abv.bg, [2]chrimarkou@yahoo.gr-cmarkou@bscc.duth.gr

Περίληψη

Αντικείμενο της ανακοίνωσης είναι οι υπαρκτικές λειτουργίες των γλωσσικών δομών με τα ρήματα 'έχω' και 'είμαι' στην ελληνική και στη βουλγαρική γλώσσα. Αποτελεί προσπάθεια για περαιτέρω διερεύνηση των ήδη υπαρχόντων συμπερασμάτων (Buchholz 1989, Nicolova 1977; 1990) σχετικά με τις ποικίλες ιδιότητες των 'έχω' και 'είμαι' για τη δήλωση της υπαρκτικότητας (existentiality) στις δυο γλώσσες. Εξετάζονται οι σημασιολογικές ιδιαιτερότητες, η λειτουργική πολυσημαντικότητα των συγκεκριμένων ρημάτων και οι σφαίρες χρήσης τους, η κατανομή των υπαρκτικών λειτουργιών και ο ανταγωνισμός μεταξύ τους, η αλληλεπίδραση τους με άλλες κατηγορίες. Η γλωσσική ουσία των εν λόγω συνταγμάτων, προκαθορισμένη από τη σημασιολογική δομή των ρημάτων, αναλύεται ως τμήμα της βαλκανικής θεώρησης του κόσμου. Το γλωσσικό υλικό επικυρώνει τη διαπίστωσή μας, ότι η έκφραση υπαρκτικότητας με το ρήμα 'έχω', κοινό γνώρισμα των βαλκανικών γλωσσών και των διαλέκτων τους, εμφανίζεται σε μικρότερο βαθμό στη βουλγαρική γλώσσα σε σχέση με την ελληνική, οι παραλληλισμοί όμως ανάμεσα στις δυο γλώσσες είναι σημαντικοί και σαφώς δείχνουν την πραγμάτωση της ίδιας γνωστικής μεταφοράς: S περιέχει P στο δικό του χώρο. Η μεταφορά αυτή εκδηλώνεται πέρα από τα όρια του λεξιλογικού επιπέδου, καθώς οι έννοιες ως καθολικές ενοποιήσεις/σύνολα του νοήματος εξαπλώνονται σε όλο το χώρο της γλώσσας. Αποτελούν κατηγορία γύρω από την οποία διαμορφώνεται ένα σύνθετο λειτουργικό-σημασιολογικό πλέγμα από γλωσσικά μέσα, τα οποία αλληλοσυμπληρώνονται σε διαφορετικά επίπεδα.

Το παράδειγμα των 'είμαι'-συνταγμάτων με υπαρκτική σημασία εκπροσωπείται από πολυάριθμες δομές, κάθε μια εκ των οποίων με διαφορετικό τρόπο ορίζεται και συμπληρώνεται από περιφερειακά, λιγότερο ή περισσότερο δευτερεύοντα κατηγορήματα – τοποθέτηση στον χώρο και στο χρόνο, χαρακτηρισμός, κτητικότητα (Nicolova 1990: 236).

Τα όρια ανάμεσα στο λεξιλόγιο και στη γραμματική εμφανίζονται ως ομαλή μετάβαση από τη μια σφαίρα στην άλλη, όπως αποδεικνύει η γραμματικοποίηση ορισμένων αναλυτικών δομών, οι οποίες εξετάζονται σε

διαχρονική προοπτική. Από πλευράς γνωσιακής αυτή η μετάβαση μπορεί να ερμηνευτεί ως τμήμα ενός όμοιου μοντέλου γλωσσικής αντίληψης του κόσμου.

Λέξεις-κλειδιά: έννοια, εννοιολογική μεταφορά, υπαρκτικότητα, υπαρκτικές δομές

Βιβλιογραφικές αναφορές

Δελβερούδη Ρέα, 1992. Τα υπαρκτικά ρήματα στα Νέα Ελληνική: είναι/έχει/υπάρχει. // Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα. Θεσσαλονίκη, Α-φοι Κυριακίδη, σ. 429-445.

Μουστάκη Αργυρώ, 1992β. Οι στερεοτύπες εκφράσεις με το βοηθητικό ρήμα „είμαι" στα νέα ελληνικά. // Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα. Θεσσαλονίκη, Α-φοι Κυριακίδη, σ. 155-168.

Assenova 2002: Асенова, П. Балканско езикознание. В. Търново, Издателство «Фабер»

Benveniste 1974: Бенвенист, Э. Общая лингвистика, Москва, 203-225

Ivanova 2002: Иванова, Е. Има и съм в болгарских бытийных предложениях (в сопоставлении с русскими). Съпоставително езикознание, 2, 5-24

Nicolova 1977: Ницолова, Р. Екзистенциални изречения с глаголите съм и имам. София.

Nicolova 1990: Ницолова, Р. Екзистенциалните изречения с глаголите esse и habere в българския език в съпоставка с другите славянски езици. CE, XV, 4-5, 236-242.

Stoyanov 1973: Стоянов, Ст. Синонимни изрази с глаголите съм и имам в българския език. – В: Славистични изследвания (сборник, посветен на 7 Международен конгрес на славистите), III, София, изд. „Наука и изкуство".

Buchholz 1989: Buchholz, O. Zu Konstruktionen mit unpersönlich gebrauchtem 'haben' in den Balkansprachen. Zeitschrift für Phonetik, Sprachwissenschaft und Kommunikations forschung (ZPSK), Berlin, 42, 3, 329-338

«*Άτε τωρά, έτσι εννά το πούμε*; Γλωσσική χρήση και τεχνικές «διόρθωσης» από τους εκπαιδευτικούς δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης στην Κύπρο.

Δρ Έλενα Ιωαννίδου[1], Δρ Άντρη Σοφοκλέους[2]
[1]Πανεπιστήμιο Κύπρου, [2]Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
ioannidou.elena@ucy.ac.cy, sophocleous.a@ucin.ac.cy

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μιας εθνογραφικής έρευνας που διεξήχθη σε δημόσια σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης στην Κύπρο, με στόχο να διερευνηθεί η γλωσσική χρήση των εκπαιδευτικών σε σχέση με τη γλωσσική ποικιλότητα που υπάρχει στο νησί (διμορφική σχέση μεταξύ νεοελληνικής και κυπριακής διαλέκτου). Η παρούσα γλωσσική εκπαιδευτική πολιτική προωθεί τη διδασκαλία της νεοελληνικής τόσο ως αντικείμενο όσον και ως μέσο διδασκαλίας. Η επίσημη θέση για τη χρήση της διαλέκτου είναι συγκεχυμένη χωρίς ξεκάθαρες αναφορές στο θέμα της χρήσης της διαλέκτου μέσα στην τάξη από εκπαιδευτικούς και μαθητές (Ioannidou, 2009). Διάφορες έρευνες που διεξήχθησαν εντός της αίθουσας διδασκαλίας κατέδειξαν μια έντονη παρουσία της διαλέκτου στο λόγο των μαθητών και των εκπαιδευτικών η οποία συνδεόταν με παράγοντες όπως η περίσταση επικοινωνίας, το είδος του μαθήματος και η ιδιόλεκτος εκπαιδευτικών και μαθητών (π.χ. Τσιπλάκου & Χατζηιωάννου, 2010). Παρόλα αυτά δεν υπάρχουν δεδομένα που να συγκρίνουν τις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης και η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στο να καλύψει αυτό το ερευνητικό κενό. Συγκεκριμένα, έγινε επιτόπια έρευνα σε δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια σε αστικές περιοχές καθώς και σε περιοχές της επαρχίας της Κύπρου και οι κύριες μέθοδοι συλλογής δεδομένων ήταν η συμμετοχική παρατήρηση με ηχογραφήσεις μαθημάτων και σημειώσεις πεδίου καθώς και οι συνεντεύξεις σε εκπαιδευτικούς. Τα αποτελέσματα της έρευνας κατέδειξαν την πολυδιάστατη χρήση της διαλέκτου μέσα στην τάξη τόσο από εκπαιδευτικούς όσο και από μαθητές και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης. Ταυτόχρονα, διαφάνηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις η γλωσσική διμορφία πού υπήρχε στην τάξη προκαλούσε εντάσεις παιδαγωγικού κυρίως χαρακτήρα, με αποτέλεσμα οι εκπαιδευτικοί να καταφεύγουν σε «τεχνικές διόρθωσης» της διαλέκτου (π.χ. απευθείας διόρθωση, επανάληψη κτλ). Από τη σύγκριση του λόγου της τάξης σε δημοτικά και γυμνάσια / λύκεια προέκυψε ότι υπήρχαν διαφορές τόσο στη γλωσσική χρήση των εκπαιδευτικών όσο και στις τεχνικές «διόρθωσης» που υιοθετούσαν. Τα ευρήματα και τα αποτελέσματα ερμηνεύονται σε σχέση με το κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο της Κύπρου.

Αναφορές

Ioannidou, E (2009) "Using the improper language in the classroom: the conflict between language use and legitimate varieties in education. Evidence from a Greek Cypriot classroom", in *Language and Education* **23** (3): 263-278

Τσιπλάκου, Σ. & Ξ. Χατζηιωάννου (2010) Η διδασκαλία της γλωσσικής ποικιλότητας: μια διδακτική παρέμβαση. *Studies in Greek Linguistics* 30. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης-Ίδρυμα Νεοελληνικών Σπουδών, 617-629.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
18:30-19:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: D. Goutsos

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΜΕΝΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ - INVITED SPEAKER:

Modality, Nonveridicality, and the present: the semantics of να and θα

Anastasia Giannakidou

Abstract

In this talk, I discuss the common observations about the particles *να* and *θα* being "modal" (Tsaggalidis 1998, Roussou 2000), and suggest that there is no evidence that the particles themselves contain any form of modality. We review examples showing that the apparent "modality" of *να* and *θα* is in fact dependent on the nonveridicality of the higher, i.e. selecting or simply embedding context, and can be variable-- e.g. epistemic or deontic depending on the embedding element. There may also be no modality at all, but a purely temporal semantic contribution, as is typically the case with embedded clauses and subjunctive relative clauses. Finally, I discuss the use of *θα* in counterfactual construals (i.e. in structures with imperfective past) and suggest that *θα* in these cases contributes the perspective of present tense. Overall, the data seems to support the view that *να* and *θα* are temporal expressions of *now*, employed in the Greek clause because Greek lacks a present *tense* (Giannakidou 2009).

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
17:30-21:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Stamou

Για το νεοελληνικό 'γερούνδιο' ή 'γερουντίβο' ή 'γερουνδιακό' (άλλως πως, "far from the madding gerund"!)

Θανάσης Νάκας
Καθηγητής γλωσσολογίας ΕΚΠΑ
anakas@primedu.uoa.gr

Περίληψη

Η εισήγηση αυτή ανανεώνει τη συζήτηση γύρω από ένα 'πολύπαθο' θέμα, τουτέστιν τις δυσκολίες και τα αδιέξοδα (από επιστημονική και διδακτική σκοπιά) που δημιουργεί η υιοθέτηση, σε ό,τι αφορά τους νεοελληνικούς τύπους σε *-οντας / -ώντας*, αντί τού 'άκλιτη μετοχή', των όρων 'γερούνδιο', 'ρηματικό επίρρημα' / 'converb' κ.ά. συναφών με αυτά.

Η συζήτηση αντλεί επιχειρήματα από την παράλληλη εξέταση της εξέλιξης τόσο της ενεργητικής ενεστωτικής μετοχής όσο και του γερουνδίου στη Λατινική και σε τρεις νεολατινικές γλώσσες: Γαλλική, Ιταλική, Ισπανική.

Ικανή στήριξη των απόψεων που διατυπώνονται, αντλείται και από πολύ έγκυρες επιστημονικές γραμματικές της Αγγλικής (η γραμματική ορολογία της οποίας επηρεάζει όσους χρησιμοποιούν τον όρο 'γερούνδιο' προκειμένου για τη Νέα Ελληνική), όπου διαπιστώνεται ότι ο όρος 'gerund' (όπως και ο όρος 'gerundive') δεν ανταποκρίνονται σε πραγματικά φαινόμενα αυτής της γλώσσας («have accordingly no proper function in English grammar»).

Μάλιστα, κατά την *A Comprehensive Grammar*... (§ 17.54n. et passim), η αναντιστοιχία μεταξύ Αγγλικής και Λατινικής, όπως φαίνεται μέσα από πλήθος σχετικών παραδειγμάτων, μας οδηγεί, αναγκαστικά, στο να απορρίψουμε τον όρο 'γερούνδιο' και για την Αγγλική.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

Κακριδής, Θεοφ. [9η έκδ., χ.χ.] *Γραμματική της Λατινικής Γλώσσης*, «Εστία» • Ernout, Alfred & Fr. Thomas. 2 1953. *Syntaxe Latine*, Klincksieck • Laughton, E. 1964: *The Participle in Cicero*, OUP • Meyer-Lübke, W. 1972: *Grammatik der Romanischen Sprachen (III: Romanische Syntax)*, Georg Olms Verlag • Gili Gaya, S. 1961. *Curso Superior de Sintaxis Española*, Βαρελόνη, Biblograf • Real Academia Española / Comisión de Gramática. 1982 [1973]. *Esbozo de una Nueva Gramática de la Lengua Española*, Espasa- Calpe • Dardano, M. & P. Trifone. 1999 [α΄ έκδ. 1995]: *Grammatica Italiana (con Nozioni di Linguistica)*, Zanichelli • Fowler, H.W. 2 1968. *A Dictionary of Modern English*

Usage (second edition revised by Sir Ernest Gowers), OUP • Swan, M. 1998 [α΄ έκδ. 1980, β΄ 1995]. *Practical English Usage*, OUP • Quirk, R. & S. Greenbaum & Jeoffrey Leech & Jan Svartvik. 1985. *A Comprehensive Grammar of the English Language*, Longman • Mirambel, A. 1961. "Participe et gérondif en grec medieval et moderne", *BSL*, 56, 46-79 • Holton, D. & P. Mackridge & Ει. Φιλιππάκη- Warburton. 1999: *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*, Πατάκης • [id.] 2007. *Βασική Γραμματική της Σύγχρονης Ελληνικής Γλώσσας*, Πατάκης • Tsimpli, I.-M. 2001. "Gerunds in Greek", *Journal of Greek Linguistics* 1, 133-169 • Μόζερ, A. 2006. "The greek forms in -ontas: A study in 'converbiality', temporality, aspectuality and finiteness", *Glossologia* 17, 43-67. • Haspelmath, M. 1995. "The converb as a cross-linguistically valid category", στο M. Haspelmath & E. König (εκδ.), *Converbs in Cross-Linguistic Perspective: Structure and Meaning of Adverbial Verb forms / Adverbial Participles, Gerunds*, Mouton de Gruyter, σσ. 1-55. • Manolessou, I. 2005. "From participles to gerunds", στο M. Stavrou & A. Terzi (εκδ.), *Advances in Greek Generative Syntax*, J. Benjamins, 241-283. • Νάκας, Θαν. 2003β. "Σημασιοσυντακτικά της άκλιτης μετοχής σε *-οντας / -ώντας*", *6ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας / 6th ICGL (18-21 Σεπτ / Sept)*, Πανεπ. Κρήτης / Εργαστήριο Γλωσσολογίας, σσ. 1-11 • [id.] 2007. "Σχολική διδασκαλία γραμματικοσυντακτικών φαινομένων. Σχετικά με το υποκείμενο της άκλιτης μετοχής", *Συνέδριο: Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι Προκλήσεις της Εποχής μας (17-20/5/2007)*, Πανεπ. Ιωαννίνων / Σχολή Επιστημών Αγωγής, , σσ. 621-630.

Σχηματικός λόγος και παροιμία

Μαρία Καμηλάκη, Θανάσης Νάκας
Καθηγητής Γλωσσολογίας *Ε.Κ.Π.Α.*, Δρ Γλωσσολογίας *Ε.Κ.Π.Α.*
mariakamilaki@yahoo.gr, anakas@primedu.uoa.gr

Περίληψη

Σκοπός της ανακοίνωσής μας είναι να εξετάσει, ποσοτικά και ποιοτικά, τη χρήση σχημάτων λόγου (επανάληψης, αντίθεσης, ομοηχίας κ.ά.) σε ένα στερεοτυπικό λαϊκότροπο κειμενικό είδος, όπως είναι η παροιμία. Ως σώματα κειμένων για την έρευνά μας θα χρησιμοποιηθούν έντυπες συλλογές, αλλά και ένα μέρος του αδημοσίευτου αρχείου παροιμιών του «Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας» της Ακαδημίας Αθηνών.

Την έρευνά μας απασχολεί όχι μόνον ό,τι ορίζεται από την κλασική ρητορική και τη σύγχρονη πραγματολογία ως 'σχήμα λόγου' (που, συνήθως, λόγω της 'υπερκωδικοποίησης' –στην περίπτωση π.χ. της επαναφοράς, της υπερβολής, της παρήχησης κ.ά.– ή της υποκωδικοποίησης –στην περίπτωση π.χ. της έλλειψης, της συνεκδοχής, της μετωνυμίας κ.ά.– συνιστά έντεχνη απόκλιση από τις προσδοκίες του αποδέκτη), αλλά και κάθε άλλου είδους

εκφραστικός τρόπος / στρατηγική ή φόρμουλα που πραγματώνεται στην παροιμία, όπως και ο συνδυασμός όλων των προηγουμένων.

Ειδικότεροι στόχοι που τίθενται στην έρευνά μας είναι: [1] Να συνδεθεί η τυπολογική προσέγγιση των σχημάτων λόγου με τα θεωρητικά ζητήματα που αφορούν το μικροκείμενο της παροιμίας και, ειδικότερα, με τις λειτουργίες της απομνημόνευσης, της ανακλησιμότητας, της πειθούς, της διεκδίκησης κειμενικής αυθεντίας κ.ο.κ. Για την τεκμηρίωση των απόψεών μας, θα παρουσιαστούν προκαταρκτικά ερευνητικά δεδομένα που αφορούν τη μεταγλωσσική επίγνωση των ομιλητών της Νέας Ελληνικής ως προς τις κειμενικές και πραγματολογικές λειτουργίες των διαφόρων σχημάτων λόγου. [2] Να διατυπωθούν προτάσεις για τη διδακτική αξιοποίηση του σχηματικού παροιμιακού λόγου, στο πλαίσιο μιας εναλλακτικής παιδαγωγικής προσέγγισης της γλωσσικής διδασκαλίας.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

Anscobre, J.C. (1994). “Proverbes et formes proverbiales: valeur évidentielle et argumentative”, Langue Française 102, 95-107 • Γαβριηλίδου, Ζ. (2001). “Το Λεξικό-γραμματική των παροιμιών”, Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, University Studio Press, 677-684 • Cohen, J. (1982). “A theory of the figure”, in T. Todorov (ed.), French Literary Theory Today: A Reader, Cambridge University Press • Δουλαβέρας, Α. (2010). Νεοελληνικός Παροιμιακός Λόγος, Εκδοτικός Οίκος Α. Σταμούλη • Ευαγγελινέλλη, Φ.-Ε. (2006). Κειμενική Ανάλυση των Παροιμιών (διδακτορ. διατρ., Ε.Κ.Π.Α.) • Grzybek, P. (1987). “Foundations of semiotic proverbs study”, Proverbium 4: 39-85 • Lausberg, H. (1998). Hanbook of Literary Rhetoric: A Foundation for Literary Study [αγγλ. μετάφρ. M.T. Bliss, A. Jansen & D.E. Orton, εισαγωγή G. A. Kennedy] • Mieder, W. (2004): Proverbs. A Handbook, London: Greenwood Press • Μυτούλα, Α. (2006). Η Νεοελληνική Παροιμία. Συγχρονική και Διαχρονική Προσέγγιση, Αφοί Κυριακίδη • Νάκας, Θ. (1993). “Η λεξική αντίθεση και η ρητορική της”, Λεξικογραφικόν Δελτίον (της Ακαδημίας Αθηνών), τόμ. ΙΗ΄, 199-274 • [id.] (1995). “Πραγματολογική προσέγγιση σχημάτων λόγου (λιτότητα, φραστική ειρωνεία / αντίφραση, κ.ά.)”, Λεξικογραφικόν Δελτίον, τόμ. ΙΘ΄, 141-158 • [id.] ([2]2007) [2005]. Σχήματα (Μορφο)λεξικής και Φραστικής Επανάληψης, α΄, Πατάκης • Norrick, N.R. (1985): How Proverbs Mean. Semantic Studies in English Proverbs, Amsterdam: Mouton • Seitel, P. (1969). “Proverbs: A social use of metaphor”, Genre 2: 143-161 [κ.ά.]

Κειμενικά είδη: ζητήματα τυπολογίας, αρχές διδασκαλίας στην εκπαίδευση

Μιχάλης Αθανάσιος
Λέκτορας ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Περίληψη

Την τελευταία δεκαετία, μέσω της εισαγωγής των νέων προγραμμάτων σπουδών και των νέων σχολικών εγχειριδίων, πραγματοποιήθηκε και στη νεοελληνική γλωσσική εκπαίδευση η εφαρμογή των διδακτικών προσεγγίσεων περιγραφής και ανάλυσης των κειμένων με βάση το κειμενικό τους είδος (genre - based approach). Τα συγκεκριμένα πρότυπα κειμενοκεντρικής διδασκαλίας εφαρμόζονται στο διεθνή χώρο την τελευταία εικοσιπενταετία με στόχο την καλλιέργεια της αποτελεσματικής χρήσης της γλώσσας από τους μαθητές σε δεδομένα επικοινωνιακά περιβάλλοντα, όπως και της εξάσκησής τους σε πρακτικές κοινωνικού γραμματισμού (Hammond & Derewianka 2001). Τα βασικά σημεία της εισήγησης είναι τα ακόλουθα:

1. Μέσω της ανάλυσης του περιεχομένου των εγχειριδίων του δημοτικού (Ε΄ και Στ΄ τάξη) και του γυμνασίου αναδεικνύεται (εκτός από τα θετικά στοιχεία τους) το κυριότερο μειονέκτημά τους ως προς την εφαρμογή της κειμενοκεντρικής προσέγγισης, δηλαδή οι ασυνέπειες και τα σφάλματα (θεωρούμενα βάσει των σύγχρονων κειμενογλωσσολογικών πορισμάτων) στην ταξινόμηση των κειμενικών ειδών (Hamp - Lyons & Heasley 2007, Αρχάκης 2005): π.χ. ταύτιση της αφήγησης και της περιγραφής αποκλειστικά με τον αναφορικό λόγο, υπαγωγή κειμενικών τύπων (διαφήμιση, αγγελία) στην ίδια κατηγορία με μορφές κειμενικής οργάνωσης, όπως η επιχειρηματολογία.

2. Βάσει των πιο πάνω διαπιστώσεων και με δεδομένη την υποκειμενικότητα στις ταξινομήσεις των κειμενικών ειδών που απαντούν στη διεθνή βιβλιογραφία, προτείνεται μία ταξινόμηση των κειμενικών ειδών (για διδακτικούς σκοπούς) βάσει των ακόλουθων οριζουσών (Swales 2004, Hyland 2002, McCarthy & Carter 1994, Hatch 1992): α) τύποι ρητορικής οργάνωσης (αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία, σύγκριση, διαδικασία κ.λπ.), β) γλωσσική πράξη που επιτελείται μέσω του κειμένου (κατευθυντική, εκφραστική, αποφαντική, δεσμευτική κ.λπ.), γ) κοινωνικό και πολιτιστικό πεδίο (field / domain) όπου ανήκει το κείμενο (λογοτεχνικό, επιστημονικό, δημοσιογραφικό κ.λπ.), δ) επισημότητα επικοινωνιακής περίστασης (tenor), ε) προφορικό ή γραπτό μέσο παραγωγής του κειμένου (mode), στ) δομικά, μορφοσυντακτικά και λεξιλογικά χαρακτηριστικά του κειμένου. Για την υλοποίηση και τον έλεγχο της συγκεκριμένης τυπολογίας

πραγματοποιήθηκε δομική και γλωσσική ανάλυση συγκεκριμένων κειμενικών τύπων από τα σχολικά εγχειρίδια και από σώματα κειμένων (του ηλεκτρονικού κόμβου για την ελληνική γλώσσα).

3. Τέλος, με βάση την ανωτέρω τυπολογία προτείνεται συγκεκριμένο πρότυπο διδασκαλίας των κειμενικών ειδών βάσει της υπερδομής τους και των γλωσσικών τους χαρακτηριστικών. Το μοντέλο βασίζεται σε καθορισμένες αρχές της συστημικής – λειτουργικής προσέγγισης για την ανάλυση των ειδών λόγου (systemic functional linguistics), της διδασκαλίας αγγλικών για ειδικούς σκοπούς και της μακροπραγματολογικής προσέγγισης κειμενικής διδασκαλίας (macropragmatic approach). Η εισήγηση ολοκληρώνεται με τη συνοπτική παρουσίαση των πλεονεκτημάτων αλλά και των
προβλημάτων που προέκυψαν από την πειραματική εφαρμογή του προτύπου σε σχολεία της Ρόδου.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
19:30-21:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: V. Tsakona

Η θέση του λεξιλογίου στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας Γυμνασίου σήμερα: διερεύνηση διδακτικών και αξιολογικών πρακτικών

Μαρία Παραδιά[1], Σωτήριος Γκλαβάς[2], Ναπολέων Σπ. Μήτσης[3], Δημήτριος Τζιμώκας[4]
[1]Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι., [2]Σύμβουλος Φιλόλογος Π.Ι, [3]Καθηγητής Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, [4] Υπ. Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
mparad@pi-schools.gr, sotirisglavas@yahoo.gr., nmitsis@uth.gr, tzimok@phil.uoa.gr

Περίληψη

Η παρούσα προφορική ανακοίνωση εστιάζει στο διδακτικό υλικό και στις τεχνικές ανάπτυξης και αξιολόγησης του λεξιλογίου που χρησιμοποιούνται σήμερα από τους εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας γυμνασίου και εξετάζει κατά πόσο αυτές οι πρακτικές συνάδουν με την αρχή της ισοτιμίας γραμματικής και λεξιλογίου. Ειδικότερα, εξετάζεται η συσχέτιση μεταξύ της βαρύτητας που αποδίδουν οι εκπαιδευτικοί στο λεξιλόγιο αφενός και των διδακτικών και αξιολογικών πρακτικών τους που σχετίζονται με το λεξιλόγιο αφετέρου. Για την επίτευξη

αυτού του στόχου καταρτίσθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο το οποίο συμπληρώθηκε από φιλολόγους και των δύο φύλων, με ποικίλη διδακτική εμπειρία, και από τις τρεις τάξεις του γυμνασίου, τόσο επαρχιακών όσο και αστικών σχολείων. Τα αποτελέσματα της δειγματοληψίας έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί διαχωρίζονται σε δύο σχεδόν ισοδύναμες ομάδες: σε αυτούς που θεωρούν το λεξιλόγιο ισάξιο της γραμματικής και σε αυτούς που το περιθωριοποιούν. Όσον αφορά, όμως, τις τεχνικές ανάπτυξης και αξιολόγησης του λεξιλογίου που χρησιμοποιούν, δεν παρουσίασαν ανάλογο διαχωρισμό, καθώς διαπιστώθηκε ότι οι εκπαιδευτικοί εν γένει προκρίνουν τη συστηματική ενασχόληση με το λεξιλόγιο καθώς και τη χρήση του περικειμένου και των επικοινωνιακών περιστάσεων για τη διδασκαλία των λεξικών σημασιών. Όσον αφορά τις αξιολογικές πρακτικές τους, διαπιστώθηκε μία ανάλογη προτίμηση για την ενσωματωμένη αξιολόγηση του λεξιλογίου, η οποία δίνει έμφαση στην αποτίμηση της λεξιλογικής γνώσης σε άμεση συνάρτηση με τα άλλα γλωσσικά επίπεδα και με άλλες πτυχές της γλωσσικής γνώσης. Παρόλα αυτά, σε επίπεδο διδακτικών υλικών οι εκπαιδευτικοί έδειξαν να εμμένουν σε παραδοσιακές λύσεις, όπως είναι η χρήση γλωσσικού υλικού και δραστηριοτήτων κατά κύριο λόγο από το σχολικό εγχειρίδιο, οι οποίες προσεγγίζουν το λεξιλόγιο χωριστά από τα άλλα γλωσσικά επίπεδα.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

Aitchison, J. (1994). *Words in the Mind: An Introduction to the Mental Lexicon*. Oxford UK and Cambridge USA: Blackwell.

Γούτσος, Δ. (2006). Ανάπτυξη λεξιλογίου - Από το βασικό στο προχωρημένο επίπεδο. Στο Γούτσος, Δ., Σηφιανού, Μ. και Γεωργακοπούλου, Γ. (επιμ.), *Η Ελληνική ως Ξένη Γλώσσα: από τις Λέξεις στα Κείμενα*. Αθήνα: Πατάκης, 13-92.

Coady, J. and Huckin, Th. (1997). *Second language Vocabulary Acquisition. A Rationale for Pedagogy*. Cambridge: Cambridge University Press.

Read, J. (2000). *Assessing Vocabulary*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ο ρόλος της σύνοψης και ανάλυσης της σημασίας ως καθοδηγητικού στοιχείου του εκπαιδευτικού στη σχολική ομιλία

Κοσκινάς Μανώλης
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Περίληψη

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει μία ιδιαίτερη μέθοδο ελέγχου και καθοδήγησης της ομιλίας των μαθητών από τον καθηγητή στο πλαίσιο του σχολικού μαθήματος. Συγκεκριμένα τη στρατηγική της σύνοψης και ανάλυσης των σημασιολογικών χαρακτηριστικών λεξημάτων των μαθητών και επαναδιαπραγμάτευσής τους από τον εκπαιδευτικό. Η στρατηγική αυτή πραγματώνεται με τη σημασιολογική αλλαγή ή μεταφορά δευτερευόντων σημασιολογικών χαρακτηριστικών μέσω της συνωνυμίας ή μικροσυνωνυμίας (Cruse, 1989) διασφαλίζοντας τον συνομιλιακό έλεγχο και την καθοδήγησή του στον εκπαιδευτικό. 121 μαθητές 13 ετών (Β' Γυμνασίου) συμμετείχαν στην έρευνα που διεξήχθη στο δήμο Ωραιοκάστρου του νομού Θεσσαλονίκης. Τα δεδομένα της ανάλυσης λόγου, που παρουσιάζονται για πρώτη φορά, δείχνουν πως η σημαντική θεματική πρωτοβουλία του εκπαιδευτικού έναντι των μαθητών οφείλεται λιγότερο στην άμεση αλλαγή θέματος και περισσότερο στην εν λόγω στρατηγική (Kress, 2000). Η στρατηγική αυτή συναντάται και σε άλλα είδη λόγου, κυρίαρχα όμως σε αυτό της συνέντευξης (Kress, 1989, Lorenz- Dus & Meara, 2005), καθιστώντας τη σχολική ομιλία, από αυτή τη σκοπιά, περισσότερο συγγενικό είδος, από ό,τι θεωρούνταν έως τώρα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

CRUSE, D.A. *Lexical semantics.* Cambridge University Press, New York, 1989.

KELLY HALL, J., (1998) Differential teacher attention to student utterances: the construction of different opportunities for learning in the IRF, *Linguistics and Education*, 9, pp 287-311.

KRESS G., Linguistic processes in sociocultural practice, Oxford University Press, Hong Kong, 1989.

KRESS G., (2000), You've just got to learn how to see: curriculum subjects, young people and schooled engagement with the world, *Linguistics and Education*, 11, 401-415.

LORENZO-DUS N. & MEARA P., (2005), Examiner support strategies and test- taker vocabulary, *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching (ALPSP)*, 43.

Γραμματισμός στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Μια μελέτη περίπτωσης υποψήφιων δασκάλων.

Βασιλάκη Ευγενία
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
evasilaki@uth.gr

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη εντάσσεται στο πεδίο της έρευνας του ακαδημαϊκού γραμματισμού και στοχεύει να αναδείξει εν μέρει τρόπους μέσω των οποίων επιτυγχάνεται η καλλιέργεια και η ανάπτυξη δεξιοτήτων γραμματισμού στο περιβάλλον της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 60 γραπτές αναφορές αυτοαξιολόγησης διδασκαλιών φοιτητών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κατά τα εαρινά εξάμηνα του 2007-2008 και 2009-2010. Οι διδασκαλίες στις οποίες αναφέρονται οι αυτοαξιολογήσεις πραγματοποιήθηκαν από τους φοιτητές στο 6ο εξάμηνο των σπουδών τους στα πλαίσια της Σχολικής Πρακτικής Άσκησης. Οι αναφορές αυτές παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ως προς το είδος τους, καθώς αποτελούν μεν γραπτό κείμενο στα πλαίσια των ακαδημαϊκών υποχρεώσεων των φοιτητών, για το οποίο θα αξιολογηθούν, αλλά συγχρόνως διακρίνονται από τον βιωματικό τους χαρακτήρα: καταγράφουν εντυπώσεις, συναισθήματα, αναφέρουν παραδείγματα και περιστατικά από τη διδασκαλία.
Αξιοποιώντας τις θεωρητικές έννοιες του κειμενικού είδους (genre) και του επιπέδου ύφους (register), εξετάζεται η πραγμάτευση του συγκεκριμένου μεικτού κειμενικού είδους της αναφοράς αυτοαξιολόγησης, που τοποθετείται στα όρια επιστημονικού και καθημερινού προσωπικού λόγου. Υπό αυτό το πρίσμα ερμηνεύονται τόσο οι γλωσσικές επιλογές όσο και τα «λάθη» των φοιτητών/ συγγραφέων ως επιτυχής ή μη διαπραγμάτευση των συμβάσεων των διαφορετικών επιπέδων ύφους ή/ και κειμενικού είδους.
Ακολουθώντας την πρόταση των Macken-Horarik et al. 2006, υποστηρίζεται ότι η μάθηση επιτυγχάνεται μέσα από την επιτυχή συνδιαλλαγή μεταξύ διαφορετικών και συχνά ανταγωνιστικών ειδών λόγου (discourses), ενώ οι αστοχίες των συγγραφέων/ φοιτητών καταδεικνύουν αυτήν ακριβώς την προσπάθεια να κατασκευάσουν νέα νοήματα εντός δεδομένων επιπέδων ύφους και συγκεκριμένων κειμενικών ειδών, που να ανταποκρίνονται στις ακαδημαϊκές απαιτήσεις και προδιαγραφές.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Macken-Horarik, M., L. Devereux, C. Trimingham-Jack, K. Wilson. 2006. Negotiating the territory of tertiary literacies: A case study of teacher education. *Linguistics & Education 17*: 240-257.

Michael-Luna, S. & Canagarajah, S.A. 2007. Multilingual academic literacies: pedagogical foundation for code meshing in primary and higher education. *Journal of Applied Linguistics 4.1*: 55-77.

Lillis, T. & M. Scott. 2007. Defining academic literacies research: issues of epistemology, ideology and strategy. *Journal of Applied Linguistics 4.1*: 5-32.

Παρατηρήσεις στην εκμάθηση της ελληνικής από τους γαλλόφωνους διδασκόμενους την ελληνική ως ξένη γλώσσα

Φρειδερίκος Βαλετόπουλος
Université de Poitiers – FoReLL (E.A. 3816)
fvaletop@univ-poitiers.fr

Περίληψη

Η έρευνα που παρουσιάζεται στην ανακοίνωση αυτή αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου προγράμματος μελέτης της κατάκτησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας από τους γαλλόφωνους διδασκόμενους, όπως αυτή διαφαίνεται μέσα από την ανάλυση του γραπτού και προφορικού λόγου τους. Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας, θα περιοριστούμε στη μελέτη της σειράς των κύριων όρων της πρότασης.

Σύμφωνα με τις γραμματικές της νέας ελληνικής (βλ. μεταξύ άλλων Holton et al., 1999), η δομή της πρότασης στα ελληνικά είναι σχετικά ελεύθερη με δυνατότητα μετακίνησης των διαφόρων συστατικών φράσεων. Η μετακίνηση αυτή εξαρτάται είτε από γραμματικούς προσδιορισμούς είτε από την πρόθεση του ομιλητή, η οποία μπορεί να εκφραστεί για παράδειγμα με τη *θεματοποίηση* ή την *εστίαση* (βλ. μεταξύ άλλων Κατσιμαλή, 1996). Αντίθετα από την ελληνική, η γαλλική είναι, θεωρητικά, πολύ πιο «συντηρητική» και επιβάλλει τη σειρά ΥΡΑ, υποκείμενο-ρήμα-αντικείμενο. Διάφορες έρευνες έχουν δείξει, ωστόσο, ότι η σειρά αυτή αποτελεί κυρίως μια σύμβαση του γραπτού λόγου (μεταξύ άλλων Bidaud & Megherbi, 2005), καθώς η σειρά των λέξεων στον προφορικό λόγο χαρακτηρίζεται από μια σχετική ελευθερία η οποία υπόκειται στη λογική της πιο σημαντικής κατά τον ομιλητή πληροφορίας (για τον προφορικό λόγο, βλ. Blanche-Benveniste, 1997, Cappeau, 1999).

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις αυτές, θα μελετήσουμε τις ακόλουθες υποθέσεις :
- οι γαλλόφωνοι διδασκόμενοι θα προτιμήσουν τη συντακτική δομή ΥΡΑ, κυρίως στο γραπτό λόγο·
- παρά την παραγωγή συντακτικά ορθών δομών, ορισμένα περιβάλλοντα θα είναι ακατάλληλα από την άποψη της πληροφοριακής δομής.

Η μελέτη μας θα βασιστεί σε ένα σώμα προφορικού και γραπτού λόγου από τις εξετάσεις πιστοποίησης της ελληνομάθειας. Για τις ανάγκες της παρούσας ανακοίνωσης θα λάβουμε υπόψη μας τα γραπτά από τα τέσσερα προτεινόμενα επίπεδα, α’, β’, γ’ και δ’, χωρίς ωστόσο να επιθυμούμε τη διατύπωση υποθέσεων σχετικά με την εξέλιξη της εκμάθησης και κατάκτησης της γλώσσας, σε αυτό τουλάχιστον το στάδιο της έρευνάς μας.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bidaud, E. et H. Megherbi, 2005, « De l'oral à l'écrit », στο *La lettre de l'enfance et de l'adolescence*, 3/61, 19-24.

Blanche-Benveniste, C., 1997, *Approches de la langue parlée en français*, Paris : Ophrys.

Cappeau, P., 1999, « Le sujet postposé en français : description en quatre types », στο Cotte P. (éd.), *Sens et Structure*, Lille : Editions Pygmalion, 105-126.

Holton, D., Mackridge, P. & Ε. Φιλιππάκη-Warburton, 1999, *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*. Μτφρ. Β. Σπυρόπουλος. Αθήνα : Πατάκης.

Κατσιμαλή Γ., 1996, « Διάταξη/Σειρά των κύριων όρων της πρότασης », στο Κατσιμαλή Γ. & Φ. Καβουκόπουλος (επιμ.), *Ζητήματα νεοελληνικής γλώσσας*, Ρέθυμνο : Πανεπιστήμιο Κρήτης, 121-131.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
19:30-21:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Revithiadou

On some phonetic and phonological properties of the Greek glide

Mary Baltazani[1] & Nina Topintzi[2]
[1]University of Ioannina, [2]TEI of Patras & AUTH
mbaltaz@cc.uoi.gr / topintzi@enl.auth.gr

Abstract

Considerable literature has been devoted to understanding the perplexing phonological behaviour of the glide [j] in Greek (Deligiorgis 1987, Holton 1997, Householder 1964, Kazazis 1968, Koutsoudas 1962, Malavakis 1984, Malikouti-Drachman & Drachman 1990, Nyman 1981, Rytting 2005, Setatos 1974, Topintzi & Baltazani 2011, Warburton 1976). The phonetic exploration of the glide though is not equally rich. Besides some brief mention in Arvaniti (1999, 2007), where the glide is described as a voiced palatal fricative, an accurate description is lacking. In this paper, we attempt to fill this void, invoke new questions and provide insights to related segments such as the palatals.

While the glide always surfaces as a palatal, its phonetic realization depends on the environment and its position within the syllable. Pre-vocalically its realization is complex, since it can appear as: a voiced palatal fricative by default, i.e. before vowels or after voiced obstruents (1a), as a voiceless palatal fricative after voiceless consonants (1b), and as a palatal nasal (1c) or lateral (1d), following an alveolar nasal or lateral respectively. In this paper we look into this variable phonetic realization in more detail.

(1) *Pre-vocalically*

a. γιαγιά ʝa'ʝa “grandmother” b. χιόνι 'çoni “snow”

c. νιάτα 'ɲata “youth” d. λιώνω 'ʎono “melt”

(2) *Post-vocalically*

a.	γάιδαρος	'ɣaj.ða.ɾos	*'ɣa.i.ða.ɾos	“donkey”
	χάιδεμα	'xaj,ðe.ma	*'xa.i,ðe.ma	“caressing”
b.	νεράιδα	ne.'ɾaj.ða	ne.'ɾa.i.ða	“fairy”
	ψαροκάικο	psa.ɾo.'kaj.ko	psa.ɾo.'ka.i.ko	“fishing boat”

(3)	a.	άνθρωπος	'an.θɾo.'pos mu	*'an.θɾo.pos mu	“my person”
	b.	νεράιδα	*ne.'ɾa.i.'ða mu	ne.'ɾaj.ða mu	“my fairy”
		ψαροκάικο	psa.ɾo.'ka.i.'ko mu	*psa.ɾo.'kaj.ko mu	“my fishing boat”

Post-vocalically the glide surfaces as an approximant (2), however, it is unclear—due to unreliable speakers’ intuitions—whether the relevant segment is truly a glide, tautosyllabic with the preceding vowel, or a heterosyllabic vowel. For (2a) we appeal to the trisyllabic stress rule of Greek: these words must contain a glide, otherwise their stress would be on

the pre-antepenultimate syllable, which is illicit. For (2b) we use a diagnostic test based on enclitic stress. In Greek, words stressed on the antepenult must have a second, enclitic, stress when followed by a possessive clitic, *mu* "my", *su* "your", etc, as in (3a). The enclitic test shows that while *νεράιδα* contains a glide, *ψαροκάικο* does not: the presence of the glide in the former means the stress is penultimate and the enclitic stress cannot appear; the absence of a glide in the latter means the stress in antepenultimate and therefore enclitic stress is obligatory.

Apart from the issues above, there are also questions on the exact affiliation of the offglide within the syllable (whether it is in nucleus or in coda position) as well as its phonetic differences from [i], which we plan to address through the examination of the phonetic nature of the glide.

Production of the Greek rhotic in initial and intervocalic position: an acoustic and electropalatographic study

Mary Baltazani (U. of Ioannina) & Katerina Nicolaidis (AUTH)
mbaltaz@cc.uoi.gr & knicol@enl.auth.gr

Abstract

Cross-linguistically, rhotics exhibit considerable phonetic variety (Lindau 1985, Ladefoged and Maddieson 1996). In the Greek literature there is no consensus on their nature. Older phonological descriptions assumed it is a trill (Φιλιππάκη-Warburton 1992, Nespor 1996). More recent phonetic studies describe it as a tap in intervocalic position (Arvaniti 1999, Nicolaidis 2001) and, in clusters, as a more complex segment consisting of a tap accompanied by a vocalic element (Baltazani 2009), a realization also found in clusters in several Spanish dialects, as well as in French and Hamburg German (Bradley 2001; Rochette, 1973; Jannedy 1994).

The aim of this paper is to investigate /r/ production in simple CV syllables in three prosodic positions: phrase initial position, word initial position within a phrase and in intervocalic position word medially. The speech material consists of two sets of words where /r/ appears in word initial and in word medial position followed by the five Greek vowels /i, e, a, o, u/. Words with initial /r/ were produced both in isolation and also embedded in the carrier phrase [I leksi ….ine apli] 'The word … is simple'. Words with word medial /r/ were also embedded in the same carrier phase. Acoustic and electropalatographic data were simultaneously recorded from five Greek speakers repeating the speech material five times. Acoustic analyses included

measurement of the duration of the rhotic and vocalic intervals as well as F1 and F2 formant frequencies. Articulatory analyses included examination of the place and degree of constriction of the rhotic as well as variability due to position, context, and speaker.

Preliminary results show the presence of a vocalic element in word initial position, phrase initially and medially, preceding the constriction phase of the rhotic. This vocalic interval is typically longer in duration than the constriction phase. Its formant structure is typically similar to that of the following vowel, suggesting the production of a vocalic gesture upon which the rhotic is superimposed in line with Öhman (1966). Electropalatographic data show that the production of the rhotic is typically alveolar although there is variation in place due to context. In addition, production varies from fully constricted to more open articulations.

References

Arvaniti, A. (1999). "Effects of speaking rate on the timing of single and geminate sonorants". *Proceedings of the XIVth International Congress of Phonetic Sciences*, vol. 1: 599-602.

Baltazani, M. (2009). "Acoustic characterization of the Greek [ɾ] in clusters". In *Selected Papers on Theoretical and Applied Linguistics from the 18th International Symposium on Theoretical & Applied Linguistics*, Volume 1, Department of Theoretical and Applied Linguistics, Salonica.

Bradley, T.G. (2001). *The phonetics and phonology of rhotic duration contrast and neutralization.* Ph.D. Dissertation, Pennsylvania State University.

Jannedy, S. (1994). "Rate effects on German unstressed syllables". *OSU Working Papers in Linguistics* 44, 105–124.

Ladefoged, P. and I. Maddieson. (1996). *The Sounds of the World's Languages*. Cambridge: Blackwell.

Lindau, M. (1985). "The story of /r/". In Fromkin, V.A. (ed.), *Phonetic Linguistics: Essays in Honor of Peter Ladefoged*. Academic Press, 157-168.

Nespor, M. (1996). *Φωνολογία* (Phonology), Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Nicolaidis, K. (2001). "An electropalatographic study of Greek spontaneous speech". *Journal of the International Phonetic Association*, 67-85.

Öhman S (1966): "Coarticulation in VCV utterances: Spectrographic measurements". Journal of the Acoustical Society of America 39:151–168.

Φιλιππάκη-Warburton, I. (1992). *Εισαγωγή στη θεωρητική Γλωσσολογία*. Νεφέλη, Αθήνα.

Επιτονικά Χαρακτηριστικά των Ρητορικών Ερωτήσεων Μερικής Άγνοιας

Δήμος Κωνσταντίνος (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)
kostisd83@gmail.com

Περίληψη

Η μελέτη της ερώτησης ως γλωσσικής πράξης και των ερωτηματικών προτάσεων αποτελεί ακόμη μια ανοιχτή υπόθεση για την γλωσσολογική έρευνα από διαφορετικές πλευρές της. Η συγκεκριμένη ποσοτική, πειραματική έρευνα κινείται στον χώρο της φωνητικής/φωνολογίας και εστιάζει στα επιτονικά χαρακτηριστικά των ερωτηματικών προτάσεων μερικής άγνοιας της Ελληνικής. Η έρευνα είναι δειγματοληπτική και εξετάζει δεδομένα που συλλέχθηκαν με την μέθοδο της ηχογράφησης από φυσικούς ομιλητές της Ελληνικής. Το αντικείμενο της έρευνας είναι εάν και με ποιο τρόπο οι ομιλητές διαφοροποιούν τη μελωδία μιας ερώτησης μερικής άγνοιας όταν αυτή λειτουργεί σαν ρητορική ερώτηση.

Για τους σκοπούς του πειράματος δημιουργήθηκαν ερωτηματικές προτάσεις με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως π.χ. ο αριθμός συλλαβών της πρότασης, τα οποία αποτέλεσαν ερευνητικές παραμέτρους για την μελέτη των προτάσεων αυτών. Οι προτάσεις, ενταγμένες σε ευρύτερα γλωσσικά περιβάλλοντα, εκφωνήθηκαν από τους ομιλητές που συμμετείχαν στην έρευνα κατά την ηχογράφησή τους. Οι ηχογραφημένες ερωτήσεις εξετάστηκαν και αναλύθηκαν επιτονικά με βάση το αυτοτεμαχιακό-μετρικό μοντέλο και το σύστημα περιγραφής GrToBI (Arvaniti&Baltazani 2005).

Η μελέτη των δεδομένων έδειξε διαφοροποίηση του επιτονισμού μεταξύ των γνήσιων και των ρητορικών ερωτήσεων. Συγκεκριμένα, η επιτονική δομή των γνήσιων ερωτήσεων μερικής άγνοιας του πειράματος είναι L*+H, L-!H%, επιβεβαιώνοντας την έως τώρα έρευνα (Arvaniti&Ladd 2009), ενώ οι ρητορικές ερωτήσειςχαρακτηρίζονται απότην επιτονική δομήL-H* ή H*,L-L% η οποία απουσιάζει εντελώς από τις γνήσιες ερωτήσεις μερικής άγνοιας. Η συχνότητα εμφάνισης της νέας αυτής επιτονικής δομής μας οδηγεί να την συνδέσουμε με ένα κομμάτι των ρητορικών ερωτήσεων της Ελληνικής.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Arvaniti, Amalia&Baltazani,Mary2005 *Intonational analysis and prosodic annotation of Greek spoken corpora*.in Prosodic Typology and Transcription, Jun, S.A (ed.), Oxford University Press

Arvaniti, Amalia&Ladd ,D. Robert 2009*Greek Wh-Questions and the Phonology of Intonation*, in Phonology 26: 43-74.

On ’rare’ phonological processes in Greek

Gaberell Drachman,
University of Salzburg
Gaberell.drachman@sbg.ac.at

Abstract

What is a ‘rare’ process? The paper discusses the status of two ‘rare’ processes postulated for Greek phonology -- vowel-raising, e.g. *μιλέα > μιλία, and dieresis/fission, e.g. *γρέα > γρjά> γριά.

1. Vowel Raising. Dosuna (2003) dispenses with the dissimilatory vowel raising postulated for Greek derivations as constituting a non existent process. On the contrary, we cite a number of languages showing such a (albeit, generalized) process. We understand the variant low-vowel raising in the Pacific (Blust 1996, Lynch 2003 on Oceanic Vanuata languages, and Blevins 2009 on non-Oceanic Alamblak) as a case of complex dissimilation where aCa mainly gives eCa. Compare also South Russian dialects and N. Californian Wintu. On the other hand, we interpret the variant mid-vowel raising in Greek dialects (discussed in Hadzidakis 1909, Andriotis 1974, Dosuna 2002, Malikouti-Drachman and Drachman (to appear)) as a case of linear-adjacent mid-vowel dissimilation, e-a>i-a, and o-a > u-a.

Suppose we interpret (the commonest) Pacific low vowel raising cases as exhibiting marked height and fronting dissimilation, one whose activation requires featural assistance from an intervening consonant. This predicts that raising will not be triggered when the intervening consonant is [+back] or a member of a cluster, or even (cf. East Chadic Kera, in Ebert 1979) if a laryngeal precedes the target vowel. On the other hand, simple adjacency of e/o-a in MGreek activates unmarked raising without requiring featural facilitation, since at least [+front] is already present.

2. Dieresis/Fission. Blevins (2003) judges fission of glottalised resonants to be a viable process in Amerindian Yurok: if the glottal element is re-assigned as coda to a preceding syllable, the resonant remnant constitutes a viable onset to the following one (e.g. kewˀin > keʔ.win). Though it may well also characterize some NW Amerindian Salish languages (e.g. Twana, in Drachman 1969), dieresis/fission is a rare process, probably insofar as its preconditions on syllable structure are complex. But for Greek, since we re-validated dissimilatory mid-

vowel raising, activation of a process of non-consonantal dieresis (e.g. Zakynthos καρδία > καρδjά > καρδία) is unnecessary and even of dubious validity.

References

Andriotis, N. (1974). "La loi de prophylaxie dans le vocalisme Neo-Grec" Thessalonique.

Blevins, Juliette. (2003). The Phonology of Yurok Glottalised Sonorants: Segmental Fission under Syllabification". *IJAL 69,4.371-396.*

Blevins, Juliette. (2009). "Low Vowel Dissimilation Outside of Oceanic: the Case of Alamblak". *Oceanic Linguistics. Vol. 4,2:*477-483.

Blust, Robert.(1996). "Low Vowel Dissimilation in Ere". *Oceanic Linguistics Vol. 35.1:96-112.*

Chatzidakis, Georgios. (1905). *Mesaeonika kai Nea Ellinika*. [Mediaeval and Modern Greek]. En Athinais: P.D.Sakellariou. Bibliothiki Marasli.

Dosuna, Julian Mendez. (2002). "Deconstructing Height Dissimilation in Modern Greek". *Journal of Greek Linguistic.3:83-114.*

Drachman, Gaberell. (1969). *Twana Phonology*. PhD Diss. U. Chicago. Published as WPL5 Ohio State University.

Ebert, Karen. (1979). *Sprache und Tradition der Kera (Tschad).* Teil III Grammatik. Berlin: Dietrich Reimer.

Lynch, John. (2003). "Low Vowel Dissimilation in Vanuatu Languages". *Oceanic Linguistics. Vol.42.2:359-406.*

Malikouti-Drachman, Angeliki & Gaberell Drachman (to appear) "Hiatus in Greek dialects"

ΣΑΒΒΑΤΟ 3.9.2011

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
8:30-10:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Papanastasiou

Γλωσσική συρρίκνωση στο πεδίο του αρχαϊκού λεξιλογίου των ιδιωμάτων του Μάλι Γιανισόλ και της Γιάλτα της Κριμαιοαζοφικής διαλέκτου.

Χάιδω Χρίστου
Φιλόλογος- μεταπτυχιακό στην εφαρμοσμένη γλωσσολογία
odiaxma02@yahoo.gr

Περίληψη

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται τα αποτελέσματα κοινωνιογλωσσικής επιτόπιας έρευνας που διεξήχθη σε δύο από τα ελληνόφωνα χωριά της περιοχής Ντονμπάς στη ΝΑ. Ουκρανία, περιφέρεια της Μαριούπολης, το Μάλι Γιανισόλ και τη Γιάλτα. Στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση της γλωσσικής απώλειας ή διατήρησης των γλωσσικών ιδιωμάτων των παραπάνω κοινοτήτων, τα οποία αποτελούν τοπικές ποικιλίες της νεοελληνικής διαλέκτου που μιλιέται μέχρι τις μέρες μας από τους ελληνόφωνους Έλληνες της Αζοφικής η οποία από τους/τις ομιλητές/-τριές της αποκαλείται *ρουμέικα* και στην ελληνική βιβλιογραφία είναι γνωστή ως *Μαριουπολίτικα*, *Ταυροροουμέικη* ή *Κριμαιοαζοφική* διάλεκτος (υιοθετούμε την τελευταία ονομασία που προτείνει ο Τζιτζιλής). Συγκεκριμένα, εξετάζεται η συρρίκνωση στις χρήσεις και στο γλωσσικό σύστημα των ιδιωμάτων.

Στο πρώτο μέρος της έρευνας διερευνώνται οι γλωσσικές χρήσεις και οι στάσεις απέναντι στη Κριμαιοαζοφική διάλεκτο και στο δεύτερο μέρος η τυχόν συρρίκνωση που παρουσιάζεται στο γλωσσικό σύστημα της διαλέκτου, συγκεκριμένα στο πεδίο του αρχαϊκού λεξιλογίου. Μέθοδοι της έρευνας είναι η εναλλαγή δομημένης και ημιδομημένης συνέντευξης και η συμμετοχική παρατήρηση, στην οποία η γράφουσα είχε πρόσβαση, λόγω της πενταετούς παραμονής της στη Μαριούπολη, ως αποσπασμένη φιλόλογος.

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στο δεύτερο μέρος της έρευνας: με βάση προηγούμενες μελέτες έχουν επιλεγεί 117 λεξικοί αρχαϊσμοί των εν λόγω ιδιωμάτων, οι οποίοι επιβεβαιώθηκαν στο λεξικό αρχαϊσμών των νεοελληνικών διαλέκτων του Ν. Ανδριώτη (1974), καθώς η Κριμαιοαζοφική διάλεκτος διατηρεί πολλά αρχαϊκά χαρακτηριστικά σε σχέση με την κοινή, όπως όλες οι περιφερειακές διάλεκτοι που αναπτύσσονται απομονωμένες

από τον υπόλοιπο ελληνόφωνο κόσμο. Τα αρχαϊκά λεξικά τεμάχια είναι ταξινομημένα κατά γραμματικό γένος, ενώ τα ουσιαστικά, που είναι και τα περισσότερα, ομαδοποιούνται κατά σημασιολογικά πεδία (νοικοκυριό-καθημερινή ζωή, φύση-φυτά, διατροφή, άνθρωπος, αφηρημένες έννοιες, ζώα, υγεία). Τα υποκείμενα της έρευνας ερωτώνται αν γνωρίζουν τους λεξικούς αρχαϊσμούς, οι οποίοι όταν αναγνωρίζονται λειτουργούν ως εφόρμηση παραγωγής προφορικού λόγου. Η ανεξάρτητη μεταβλητή που λήφθηκε υπόψη είναι η ηλικία. Τα υποκείμενα της έρευνας κατατάσσονται σε τρεις ηλικιακές ομάδες, οπότε προκύπτουν συνολικά έξι ομάδες (τρεις για την κάθε γλωσσική κοινότητα). Συνολικά συμμετέχουν στην έρευνα 24 υποκείμενα, 8 από κάθε ηλικιακή ομάδα.

Περνώντας στα συμπεράσματα, τα υποκείμενα χαρακτηρίζονται σε σχέση με τη γλωσσική τους επάρκεια και διαπιστώνεται ποιες ομάδες υποκειμένων προηγούνται στη γλωσσική απώλεια. Αναφορικά με το αρχαϊκό λεξιλόγιο, γίνονται παρατηρήσεις σημασιολογικές (όπως ποια σημασιολογικά πεδία παρουσιάζουν μεγαλύτερη βιωσιμότητα) και πραγματολογικές.

Ανακεφαλαιώνοντας, τα ιδιώματα της Κριμαιοαζοφικής διαλέκτου χρησιμοποιούνται ακόμα στα ελληνικά χωριά, περισσότερο στα απομονωμένα και με μεγαλύτερο ποσοστό ελληνικού πληθυσμού, πρόκειται όμως για επαπειλούμενη [endangered] γλωσσική ποικιλία, σε διαδικασία συρρίκνωσης στη χρήση και στο γλωσσικό της σύστημα.

Βιβλιογραφία

Andriotis N. Lexicon der archaismen in Neugriechischen dialekten, Osterreichischen Akademie Der Wissenschaften Wien. 1974.

Crystal D. *language death*. Cambridge University Press. 2000.

Dorian N. Nancy. Western Language Ideologies and Small-language Prospects. Στο *Endangered languages. Language Loss and Community response*. (ed) Lenore A.Grenoble and Lindsat J. Whaley. Cambridge University Press. pp. 3-21.Cambridge. 1998.

Henrich G.S.- Ζουραβλιόβα Παππού Α. Λεξιλογικοί αρχαϊσμοί της Μαριουπολίτικης ελληνικής διαλέκτου. *ΝΕ Διαλεκτολογία, τόμος 4*. Πρακτικά τέταρτου Διεθνούς Συνεδρίου ΝΕ Διαλεκτολογίας. Αθήνα 6-8 Δεκ. 2001 (εκδόθηκαν από το Κέντρο Συντάξεως του Ιστορικού Λεξικού με δαπάνη της Ακαδημίας Αθηνών). Αθήνα. 2003.

Κοντοσόπουλος Νεοελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής. Αθήνα. 1994.

Μαλικούτη- Drachman Α. συρρίκνωση διαλεκτικών συστημάτων. Στο *η ελληνική γλώσσα και οι διάλεκτοί της*. σσ. 23-28. ΥΠΕΠΘ. Διεύθυνση Διεθνών Εκπαιδευτικών Σχέσεων. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Αθήνα. 2000.

Συμεωνίδης Χ., Τομπαϊδης Δ. *η σημερινή ελληνική διάλεκτος της Ουκρανίας (περιοχής Μαριούπολης)*, Επιτροπή Ποντιακών Μελετών. περιοδικού 'Αρχείον Πόντου'. παράρτημα 20. Αθήνα. 1999.

Τζιτζιλής, Χ. Νεοελληνικές διάλεκτοι και Νεοελληνική διαλεκτολογία, σ. 15-22, στο *Η ελληνική γλώσσα και οι διάλεκτοί της*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Αθήνα 2000.

Τζιτζιλής, Χ. *Η θέση της κριμαιοαζοφικής στο πλαίσιο των νεοελληνικών διαλέκτων* (υπό έκδοση).

Τζιτζιλής Χ. –Πάππου Ζουραβλιόβα Α. Κριμαιοαζοφική. στο *Νεοελληνικές Διάλεκτοι*. Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη. Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη (υπό έκδοση).

Τσιτσιπής Λουκάς. Δομικά και λειτουργικά προβλήματα γλωσσικής συρρίκνωσης: η Ελληνοαλβανική διάλεκτος και άλλες περιπτώσεις. *Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα- Πρακτικά της 5ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.*, 2-4 Μαΐου 1984, Παράρτημα, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης. 1985.

Τσιτσιπής Λουκάς, Η έννοια της αναδυόμενης καταλληλότητας και ο τελικός ομιλητής. *Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα - Πρακτικά της 9ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.*, 18-20 Απριλίου 1988, Παράρτημα. Θεσσαλονίκη. Κυριακίδης. 1989.

Χατζηδάκη Α. Η Ελληνική διάλεκτος της Μαριούπολης-διατήρηση ή μετακίνηση; *"Ισχυρές" και "Ασθενείς" γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού*.Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου. Θεσσαλονίκη 26-28 Μαρτίου 1997. τόμος Β. 1999.

Χατζηδάκη Α. Η επιβίωση και η λειτουργικότητα των ελληνικών διαλέκτων της περιοχής της Μαριούπολης. Στο *Διαλεκτικοί θύλακοι της ελληνικής γλώσσας*.σσ. 65-71. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Αθήνα. 1999.

Language contact in the Middle Ages: Rhodes under the Hospitallers

T. Markopoulos
University of Patras
theomark@upatras.gr

Abstract

Language contact between Greeks and Latins in the Greek-speaking world during the Late Middle Ages (ca. 12th-16th c.) remains a *terra incognita* for most historical linguists interested either in the study of Greek or in contact phenomena or both. Most relevant studies have produced lists of words

(usually borrowed into Greek from Romance languages), and have not explored any contact situation in depth. This paper seeks to initiate a systematic investigation in the language contact situation pertaining on Rhodes between 13th-16th c., i.e. during the period when the island was ruled by the Order of the Knights of St.John (usually called the Hospitallers). The aim of the paper is twofold:

a) To investigate the socio-historical context of this contact situation, and
b) To tie specific linguistic phenomena observed in Greek documents produced on the island with that contact situation.

Regarding the former, the paper investigates the great majority of the available sources (historical, philological and archaeological) in detail, in order to create a picture of the extent of multilingualism on the island. It argues that multilingualism must have thrived in the city of Rhodes, as the inhabitants, coming from various language communities (Greek, Venetian, Genoese, French, Provençal, Catalan, Arabic, Turkish etc.), had multiple opportunities to engage in discourse: as slaves in foreign households, in mixed marriages, in trade etc. The paper presents some linguistic evidence that verifies this conclusion.

As to the linguistic effects of this language contact situation, they can be found in the –unfortunately few- Greek documents written on Rhodes and preserved in the archives of the order in Malta. They involve various morphosyntactic phenomena, which will be briefly touched upon: the more systematic use of the comparative formation "pio+ adjective", constructions involving the *–ontas* participle, calques and other instances of interference. These phenomena are probably the result of both morphosyntactic borrowing, in the case of Greek scribes, and L1 interference, in the case of Italian/French scribes (based on the distinction between borrowing and interference in Thomason, 2001). This evidence is compared to the Greek variety observed in literary texts presumably originating in Rhodes, most notably "The plague of Rhodes" by Limenites, to determine what effect the genre of the texts has in relation to the interference phenomena, and what this revealswith regard to the contact situation as a whole.

References

Thomason, S. G. 2001. *Language contact: An introduction.* Edinburgh: Edinburgh University Press.

Revisiting 'agglutinative' inflection in Cappadocian Greek

Petros Karatsareas
University of Cambridge
pk299@cam.ac.uk

Abstract

In this paper, I revisit the synchronic status and the diachronic development of 'agglutinative' inflection in Cappadocian Greek. The term refers to the use of the endings *-ιου* and *-ια* that are characteristic of the *ι*-neuter inflectional class, which prototypically contains inanimate nouns such as *σπιτ* 'house' or *φτι* 'ear', to form the genitive singular/plural and the nominative/accusative plural of nouns that do not historically belong to the *ι*-neuter class. Compare, for example, the inflection of *ζωνάρ* 'belt', a historical *ι*-neuter noun, with that of *γύπνος* 'sleep' in Axó Cappadocian (1a,b) (data from Mavrochalyvidis & Kesisoglou 1960). Note that in other Modern Greek dialects the cognates of *γύπνος* belong to the *ος*-masculine inflectional class.

(1)		a. Axó Cappadocian	b. Axó Cappadocian	c. Turkish
SING	NOM/ACC	*ζωνάρ-Ø*	*γύπνος-Ø*	*uyku-Ø*
	GEN	*ζωναρ-ιού*	*γύπνοζ-ιου*	*uyku-nun*
PL	NOM/ACC	*ζωνάρ-ια*	*γύπνοζ-ια*	*uyku-lar*
	GEN	*ζωναρ-ιού*	*γύπνοζ-ιου*	*uyku-lar-ın*

Cappadocian 'agglutinative' inflection is most commonly treated as the outcome of heavy structural borrowing that resulted from language contact with Turkish (Matras 2009; Thomason & Kaufman 1988; Winford 2005). *-ιου* and *-ια* in (1b) are analysed as single exponents expressing solely genitive case and plural number respectively in a fashion similar to the equivalent Turkish endings *-nun* and *-lar* in the inflection of *uyku* 'sleep' (1c). The unit *γυπνος-* to which *-ιου* and *-ια* attach in inflection is further taken to be a free base, having the same structural properties as Turkish *uyku-* (Janse 2009; Ralli 2009). This approach is, however, problematic, in that it relies too heavily on the superficial structural similarity and linear intermorphemic correspondence between inflected forms in Cappadocian and Turkish, which are employed as evidence to establish language contact with the latter as the single cause for the development of 'agglutinative' inflection in the former. In this paper, I take issue with this approach.

From a synchronic point of view, I argue that noun paradigms such as that of *γύπνος* are not actually agglutinative. *-ιου* and *-ια* are cumulative exponents expressing a bundle of morphosyntactic features (case, number,

inflectional class) whereas the unit serving as the basis of inflection is best analysed as a bound stem when examined in the context of the system defining properties of noun inflection in Cappadocian. Considering that the case/number combinations making up the nominal paradigm are expressed by the same set of endings in the inflection of both *ζωνάρ* and *γύπνος* and that the inflected forms of both nouns are structured upon the same type of stem allomorph, I take the two nouns as belonging to the same inflectional class, namely the *ι*-neuter one. By extension, I make the claim that all nouns that inflect according to the *ι*-neuter inflectional class belong to it, irrespective of their former inflectional class membership.

From a diachronic point of view, I interpret the paradigms of nouns such as *γύπνος* as evidence of historical shifts to the *ι*-neuter inflectional class. Based on data from Cappadocian varieties in which 'agglutinative' forms have the most limited distribution, I propose that the early shifts to the *ι*-neuter class were the result of the combined effect of gender class prototypicality and of the wider tendency for inanimate nouns in Modern Greek to belong to the neuter gender and the *ι*-neuter inflectional class in particular. I therefore suggest that shifts were triggered in order to repair prototypicality deviations within the non-neuter inflectional classes by assigning inanimate nouns to the semantically appropriate and morphologically productive *ι*-neuter class.

Μεσοφωνηεντικό /s/ στην Αρχαία Ελληνική: «Θεραπεία» ή «προφύλαξη»;

Νικόλαος Παντελίδης
Πανεπιστήμιο Αθηνών
npantel@phil.uoa.gr

Περίληψη

Σε μεσοφωνηεντική θέση το παλαιό διαρκές συριστικό /s/ ως γνωστόν άρχισε ήδη πριν από την εποχή των μυκηναϊκών κειμένων να εξασθενώνεται σε /h/ -στάδιο το οποίο μαρτυρούν τα κείμενα αυτά, άμεσα ή έμμεσα- (βλ. Colvin 2007, Jiménez Delgado 2008). Ακολούθησε σίγηση του /h/, η οποία ήταν ήδη εν εξελίξει την εποχή των μυκηναϊκών κειμένων (Hellemans 2005):
IE **skel-* > ελλ. *σκέλ-ος*, πληθ. **σκέλ-εσ-α* > *σκέλεhα* (μυκ. *ke-re-a2*) > *σκέλεα* > αττ. *σκέλη*, πρβλ. λατ. *scelus, -eris*.
IE **nes-* > ελλ. **νέσ-ομαι* > *νέομαι*, πρβλ. *νόσ-τος*, λατ. αρχ. ινδ. *nás-ate*

IE *bher-e-soi ® ελλ. *φέρ-ε-σαι (με -αι κατά το α΄ ενικό σε -μαι) > φέρεαι > φέρῃ

Στην αλφαβητική ελληνική μαρτυρούνται πολυάριθμες περιπτώσεις μεσοφωνηεντικού /s/, οι οποίες μπορούν να ερμηνευθούν με διάφορους τρόπους: Νέο μεσοφωνηεντικό /s/ μετά το πέρας της σίγησης του παλαιού (π.χ. *φέροντι > φέρουσι, *παντγα > πᾶσα), εισαγωγή νέου μεσοφωνηεντικού /s/ μέσω λεξιλογικών δανείων (π.χ. χρυσός, σήσαμον, ὁσάμινθος, γεῖσον) κ.ά. Μία σημαντική κατηγορία μεσοφωνηεντικών /s/ εμφανίζεται σε μορφολογικά περιβάλλοντα όπου φέρουν αυξημένο λειτουργικό φορτίο, π.χ. δοτ. πληθ. χαλκεῦσι, ιων. τοῖσι λόγοισι, αόρ. ἔ-λυ-σ-α, μέλλ. λύ-σ-ω, πρβλ. όμως και

μέλλ. *ἑλάσω > ἐλῶ, *Fερέσω > ἐρέω > ἐρῶ κ.λπ. με σίγηση του /s/.

Οι πρόσφατες μελέτες του φαινομένου συγκλίνουν προς την εκδοχή της αναλογικής επαναφοράς του /s/ (Alonso Déniz 2007, Colvin 2007, Risch/Hajnal 2007), συνεχίζοντας την οπτική παλαιότερων ερευνητών (π.χ. Lejeune 1972, Rix 1976). Αντίθετα, σε θεωρητική επί της γλωσσικής μεταβολής βιβλιογραφία προκρίνεται η εκδοχή της «παρεμπόδισης» της μεταβολής (Christol 1988, Campbell 2004, Blevins & Wedel 2009). Στην παρούσα ανακοίνωση γίνεται προσπάθεια να φωτιστεί περαιτέρω το ζήτημα μέσω της εξέτασης των σχετικών δεδομένων.

Βιβλιογραφία

Alonso Déniz, A. 2007. *Estudios sobre la aspiración de /s/ en los dialectos griegos*. Madrid: Universidad Complutense.

Blevins, J. & A. Wedel. 2009. “Inhibited Sound Change”. *Diachronica* 26.2:143-183.

Campbell, L. 2004. *Historical Linguistics.* Edinburgh: Edinburgh University Press.

Christol, A. 1988. “Restauration de *s ou gémination prophylactique?”. *Verbum* 11:197-208.

Colvin, S. 2007. “Autosegmental phonology and word-internal –*h*- in Mycenaean Greek”. *Glotta* 82:36-54.

Hellemans, G. 2005. *Étude phonétique et graphique du [j] (jod) en grec mycénien.* Διδακτορική διατριβή, Katholieke Universiteit Leuven.

Jiménez Delgado, J. M. 2008. “La situación de **H* en griego micénico”. *Kadmos* 47:73- 90.

Risch, E. & I. Hajnal. 2007. *Mykenische Grammatik*. www.uibk.ac.at/sprachenliteraturen/ sprawi/mykgr.html__

ΜΙΚΡΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - SMALL AMPHITHEATER
8:30-10:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: S. Armosti

The phonetics of *r* deletion in Samothraki Greek

Argyro Katsika, Darya Kavitskaya
Yale University
argyro.katsika@yale.edu, darya.kavitskaya@yale.edu

Abstract

The loss of *r* in the dialect of Samothraki has received plenty of attention in the phonological literature (Newton 1972, Hayes 1989, Kavitskaya 2002, Topinzi 2006, Kiparsky 2011). In Samothraki, the onset *r* deletes word-initially and post-consonantally with compensatory lengthening (CL) of the following vowel, as in (1a-b), and intervocalically without CL, as in (1c) (Katsanis 1996). The pattern in (1a-b) is not predicted to occur by theories that treat CL as weight conservation (Hayes 1989), which hold that only the deletion of weight-bearing (coda) consonants can result in vowel lengthening.

(1)		Standard Greek	Samothraki Greek
	a.	riza	i:za
‘root’			
	b.	vrika	vi:ka
	‘I found’		
	c.	thirida	thi:dha
	‘fenestra’		

Several accounts of the Samothraki data have been advanced recently. Kavitskaya (2002) proposes a diachronic account that with the loss of *r*, the length of the vowel originally due to overlong transitions is phonologized as vowel length. Topinzi (2006) argues that *r* is placeless and thus disallowed in the onset, but requires either a segmental or prosodic output correspondent. Drawing on the insights of earlier proposals, Kiparsky (2011) develops a Stratal OT account that excludes *r* from the onset position. This prohibition is resolved through *r* becoming moraic and then deleting with CL. While Kavitskaya’s and Kiparsky’s proposals take into consideration the phonetic nature of the *r* in Samothraki, they are not based on the phonetic data. This paper experimentally tests the proposals on the basis of the authors’ fieldwork.

Recordings from 17 speakers of the Samothraki dialect aged 50-70 were collected. The material consisted of 5 repetitions of 40 words. In these words *r* occurred word-initially (in single (1a) or complex onsets (1b)), intervocalically (1c), or word-finally (after deletion of the unstressed vowel (e.g. podhar < podhari)). In the current study, data from 5 speakers are presented. Praat was used the analysis of vowel duration, *r* quality, and format structure.

Our data shed light on several important questions in Samothraki. First, we show that *r* in the environments where it is present or analogically restored is a trill, which does not support the hypothesis of Kavitskaya (2002). We also show that first, the duration of the vowel that results from the deletion of the intervocalic *r* (VrV -> VV), as in (1c), is not significantly different from the duration of the vowel that results from the deletion of the onset *r* (CrV -> CVV), as in (1b), and second, the vowel that results from CL is a diphthong, which is evidenced in its F3 dynamics. These measurements provide support for the analysis advanced by Kiparsky (2011).

Selected references

Hayes, B. 1989. Compensatory lengthening in moraic phonology. *LI* 20: 253-306.

Katsanis, N. 1996. *To glossikon idioma tis Samothrakis*. Thessaloniki.

Kavitskaya, D. 2002. *Compensatory lengthening: phonetics, phonology, diachrony*. Routledge.

Kiparsky, P. 2011. Compensatory lengthening. In Chuck Cairns & Eric Raimy, eds. *Handbook of the Syllable*. Brill Publishers.

Newton, B. 1972. Loss of /r/ in a Modern Greek Dialect. *Language* 48: 566-572.

Topinzi, N. 2006. A (not so) paradoxical instance of compensatory lengthening: Samothraki Greek and theoretical implications. *Journal of Greek Linguistics* 7: 71-119.

Acronyms and the placement of default stress in Greek

Nina Topintzi[a] & Evia Kainada[b]
MIT[a] &Technological Educational Institute of Patras[b]
topintzi@enl.auth.gr / ekainada@teipat.gr

Abstract

This paper presents an exploratory study approaching the issue of Greek default stress from a quantitative point of view. Previous research on Greek default stress has suggested that it is either antepenultimate (Malikouti-Drachman & Drachman 1989, Revithiadou 1998) or, more recently, penultimate (Malikouti-Drachman 2001, Kappa 2002, Protopapas et al. 2006). Default stress is the one anticipated to emerge in instances where morphologically-marked accent is absent. This occurs – among others – in acronyms which are thus rendered an interesting testing ground for any default stress hypothesis. To date, the scarce literature on Greek acronyms (e.g. Vazou & Xydopoulos 2007, Nikolou 2010) involves no quantitative data.

In an effort to fill this gap, and to investigate the default stress issue of MG, we conducted an acronym-formation experiment involving two tasks: one where the acronym was created by the participant using an organisation's full title, for which each participant provided a phonetic transcription with syllabification and stress position, and one where the acronym was already provided and the participants had to produce a transcription with syllabification and stress position. Focusing mainly on the first dataset, which offered the participants the highest amount of freedom, we show that the majority of acronyms created were disyllabic (65%), followed by trisyllabic (26%) and then tetra- and mono-syllabic (approximately 5% and 4% respectively). The distribution of stress placement on the disyllabic words shows an approximate 50%-50% divide between the ultimate and penultimate syllables in cases of CV.CV. constructions with no specific preference for stress location. However, in CV.CVC. constructions (where the ultimate syllable is closed), the vast majority (more than 90%) of instances bore the stress on the final syllable. From the whole dataset we report on a slight tendency for final-syllable stress, which seems to be accentuated when interacting with the existence of a closed syllable. The slight tendency for stressing a closed syllable can also be seen in the trisyllabic acronyms. Other possible parameters were also examined, such as vowel sonority hierarchy or inclusion of the syntactic head into the acronym, and did not provide any insights into stress location.

The most important finding of the current dataset is the clear lack of preference for antepenultimate stress. Instead, penultimate and – the slightly preferable – ultimate stresses are chosen. Although polysyllabic (≥3) acronyms exist in our data, we will provide a new dataset designed to encompass additional such forms so that the robustness of the result is evaluated. Additionally, we will investigate the interaction between competing factors such as preference for syllable location and syllable structure.

Selected References

Kappa, I. 2002. On the acquisition of syllabic structure in Greek. *JGL* 3: 1-52

Revithiadou, A. 1998. *Headmost Accent Wins: Head Dominance and Ideal Prosodic Form in Lexical Accent Systems*. The Hague: Holland Academic Graphics

Vazou, E. & G. Xydopoulos. 2007. Towards an account of acronyms / initialisms in Greek. In *Selected Papers of ISTAL 17*, pp. 231-243. Thessaloniki: Monochromia

---

The realisation of voiceless Greek vowels

Dr Marianna Kaimaki
University of York
Newcastle University
marianna.kaimaki@york.ac.uk, marianna.kaimaki@newcastle.ac.uk

Abstract

Previous studies of the acoustic properties of Greek vowels have indicated that they may be voiceless in certain phonological contexts. A number of researchers (Dauer, R. M. 1980, Charalambopoulos, Alvanoudi, Didaskalou, Lambropoulou, & Poulli, 2003, Mennen & Okalidou 2006) have suggested that devoicing is restricted to the high vowels /i/ and /u/.

This paper suggests that voiceless vowels are not restricted to the high vowels but that the whole range of Greek vowels can be produced as voiceless in the appropriate phonological environment. I argue that voiceless vowels are found in utterance-final position after voiceless consonants. All Greek vowels can be voiceless in this phonological context under two conditions: (1) the vowel must be unstressed and (2) the intonation contour associated with the word in which the vowel occurs must fall (utterance-final voiceless vowels do not co-occur with rising contours).

Results confirm previous findings that high vowels /i/ and /u/ may occur voiceless in this phonological context but also reveal that the rest of the vowels /e/, /a/ and /o/ may be voiceless too. This has serious implications for morphosyntax as, by neutralising (through voicelessness and loss of quality characteristics) the contrast between the vowels /a/ and /e/, we lose the morphosyntactic information which is necessary for the correct interpretation of the message. For example if the final vowels in ‘elipa’ (I was absent) and ‘elipe’ (he/she was absent) are produced voiceless there could be confusion

as to the subject of the verb. The resuls of this research are also potentially useful for modelling speech recognition and speech perception in e.g. automated telephone services as well as in teaching Greek as a second/foreign language.

References

Charalambopoulos, A., Alvanoudi, A., Didaskalou, M., Lambropoulou, A. & Poulli, A. 2003. Realization in the pronunciation of unstressed /i/ of the phonological sequence C+i+V and influencing parameters [in Greek]. *Studies in Greek Linguistics*, 23(2), 943-952.

Dauer, R. M. 1980. The reduction of unstressed high vowels in Modern Greek. *Journal of the International Phonetic Association*, 10, 17-27.

Mennen, I. & Okalidou, A. 2006. Acquisition of Greek phonology: An overview. Working Paper WP10, Speech Science Research Centre.

Greek Acronyms and the Recursive Foot

Angeliki Malikouti-Drachman
University of Salzburg
gaberell.drachman@sbg.ac.at

Abstract

It has been generally accepted that the larger prosodic entities – e.g. phonological word (PW), or phonological phrase (PPh) – constitute prosodic categories, since they are involved in the interface of morphosyntax and phonology. While there is some disagreement on the exact number of these categories (cf. Nespor & Vogel 1986, Selkirk 1995, Ito & Mester 2008 a.o.), there is agreement that units smaller than word - that is foot or syllable- are simple rhythmic entities that do not belong the prosodic hierarchy. Attempts to justify the inclusion of foot have been disputed.

The present paper reopens the discussion on the status of the foot (cf. Kabak & Schiering 2006). The argumentation is based on the formation of disyllabic acronyms with a single primary stress. It is claimed that their idiosyncratic stressing - contradictory foot types (trochee Í ΚΑ (Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων) vs. iamb Ο Γ Ά (Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων) is to be understood as mirroring the morphosyntax–phonology interface.

Acronyms with a single stress may also undergo adjuction (prefixation or suffixation) and even compounding. Cf. with prefixation ΠΥ΄ΣΜΕ (Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Μέσης Εκαιδεύσεως) vs. Α-ΠΥ΄ΣΜΕ (Ανώτατο --). with addition of a premodifier. Cf. with suffixation Ο Ά ΣΘ (Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών - Θεσσαλονίκης) with addition of a place name as a consonant vs. addition of a vowel ΟΑΣ Ά (Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών - Αθηνών). For compounding cf. Έ ΛΡΑ (ελληνική Λέσχη Περιηγήσεως Αυτοκινήτων) and ΟΒ- Έ ΛΠΑ (Οδική Βοήθεια-----) with addition of an NP.
With further support from stressing and relevant phonological processes, we will discuss the question of prosodisation of such constructions, and the possibility of recursivity below the level of the prosodic word (Cf.Kabak & Revithiadou 2007).

Selected References

Ito, J. & A. Mester. 2008. "Rhythmic and Interface categories in Prosody". (Paper at the 18th Japanese/Korean Linguistics Conference. November 2008. CUNY.
Kabak, B. & R.Schiering. 2006. "The phonology and morphology of function word contractions in German". *Journal of Comparative Germanic Linguistics* 9: 53 -99.
Kabak, B. & A, Revithiadou. to appear. "An Interface account to prosodic word recursion". In J.Grijzenhout & B.Kabak (eds):*Phonological Domains: Universals and Deviations.* Mouton de Gruyter.

The nature and domain of post-nasal stop voicing in Standard Modern Greek

Evia Kainada
TEI of Patras, Department of Speech and Language Therapy
ekainada@teipat.gr

Abstract

This paper deals with the phenomenon of *post-nasal stop voicing* in Standard Modern Greek (henceforth SMG). According to this process, a voiceless stop undergoes voicing assimilation when following a word-final /n/, e.g. τον πατέρα (the father) /ton patera/ → [to(m)batera]. To date no acoustic or articulatory analyses have been performed to investigate the exact nature of the process. Additionally, the phenomenon is known to occur post-lexically,

but the phonological factors constraining its application are not yet clearly understood (Arvaniti & Joseph 2000, Malikouti-Drachman & Drachman 1992). Specifically, Nespor & Vogel (1986) have proposed that it occurs within Clitic Groups, but, in a circular argument, their definition of a Clitic Group is dependent on the application of the specific process. Therefore, both the nature and the application of the phenomenon have long required further investigation.

The current paper aims at presenting the first acoustic, perceptual and articulatory analysis of the process. A production experiment investigated the acoustic characteristics of voiceless and voiced stops of SMG, and compared those to productions whereby post-nasal stop voicing takes place. The acoustic analysis is coupled with an articulatory analysis measuring the existence of nasality before and throughout the voiced stop, therefore addressing the question whether the word-final nasal gets deleted. The two analyses in tandem show that the process of post-nasal stop voicing gives rise to voiced stops that are acoustically identical to baseline productions of voiced stops, supporting the idea that the phenomenon is the result of a categorical phonological change (see e.g. Zsiga 1997).

In addition to the acoustic and articulatory analysis, a perceptual analysis of the phenomenon investigates the effects of prosodic structure on its application. It is shown that strong prosodic boundaries completely block the assimilation process, and all instances of post-nasal stop voicing are restricted to the lowest post-lexical level of the prosodic structure. It is shown, however, that within that lowest prosodic level discrepancies arise across words with similar phonological characteristics, i.e. across similar phonological environments the phenomenon is not always allowed. These instances provide scope for discussion on the definition of the Prosodic Word and Clitic Group, and importantly on the multi-factorial character of the assimilation process itself (Arvaniti & Joseph 2000).

References

Arvaniti, A. & Joseph, B. D. (2000), Variation in voiced stop prenasalization in Greek, in *Ohio State Working Papers in Linguistics*, Vol. 52, pp. 203-233.

Malikouti-Drachman, A. & Drachman, G. (1992), Greek Clitics and Lexical Phonology. In W. U. Dressler, H. C. Luschützky, O. E. Pfeiffer & J. R. Rennison (eds), *Phonologica 1988*, 197-206. Cambridge: Cambridge University Press.

Nespor, M. & Vogel, I. (1986), *Prosodic Phonology*, Foris Publications.

Zsiga, E. C. (1997), Features, gestures and Igbo vowel assimilation: an approach to the phonology/phonetics mapping, *Language* 73(2), 227-274.

ΑΙΘΟΥΣΑ 3 - ROOM 3
8:30-10:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Fykias

Στοιχεία αρνητικής πολικότητας και εμφατικότατα

Τάσος Χατζηκωνσταντίνου
University of Chicago
chatzikonst.edu@uchicago

Περίληψη

Έχει υποστηριχθεί (Βελούδης; 1982, Γιαννακίδου; 1998) οτι τα Στοιχεία Αρνητικής Πολικότητας (ΣΑΠ) παρουσιάζουν εμφατικό επιτονισμό όταν βρίσκονται στο πεδίο της άρνησης. Η έρευνα αυτή εξετάζει πειραματικά την παραπάνω προσέγγιση και το αποτέλεσμα δείχνει οτι υπάρχουν σημαντικά στοιχεία ως προς την εγκυρότητά της.

Η Γιαννακίδου (1998) κατατάσσει τα ΣΑΠ σε δύο κατηγορίες με κριτήριο το εμφατικό τους προφίλ (*εμφατικά, μη-εμφατικά*) και θεωρεί οτι αυτή η κατηγοριοποίηση αντανακλά βαθύτερες σημασιολογικές διαφορές μεταξύ των δύο κατηγοριών. Οι δύο κατηγορίες αποτελούν ξεχωριστά λήμματα με διαφορετική σημασιολογική και συντακτική συμπεριφορά όπως και κατανομή: η εμφάνιση των Στοιχείων Αρνητικής Πολικότητας εξαρτάται από την *μη*-αληθειακότητα του προτασιακού περιβάλλοντος η οποία εκπορεύεται από κάποιον τελεστή στο περικείμενο (π.χ. Άρνηση, Μέλλοντας, Υποτακτική). Τα εμφατικά ΣΑΠ εμφανίζονται σε αρνητικά και σχετικά με την άρνηση περιβάλλοντα ενώ τα *μη*-εμφατικά παρουσιάζουν ευρύτερη κατανομή.

Η έρευνα αυτή παρουσιάζει πειραματικές ενδείξεις οι οποίες αποδεικνύουν την ξεχωριστή φωνολογική αποτύπωση των εμφατικών και *μη*-εμφατικων ΣΑΠ. Για το σκοπό του πειράματος φυσικοί ομιλητές της ελληνικής κλήθηκαν σε δοκιμασία ανάγνωσης κειμένων τα οποία περιείχαν ΣΑΠ. Τα κείμενα είχαν έκταση 1 – 4 προτάσεις και ήταν σχεδιασμένα ώστε να δημιουργούν τις σημασιαλογικές προϋποθέσεις για την ανάγνωση ενός ΣΑΠ ως εμφατικού ή ως *μη*-εμφατικού. Η ανάλυση των φωνητικών δεδομένων επικεντρώνεται στην παρακολούθηση του λεξικού τόνου την στιγμή της πραγμάτωσης του ΣΑΠ λαμβάνοντας υπόψη την θέση του στην πρόταση και στην παράγραφο.

Τα αποτελέσματα δείχνουν οτι υπάρχει σημαντική ανύψωση του τόνου την στιγμή πραγμάτωσης των εμφατικών ΣΑΠ και πτώση στο υπόλοιπο της πρότασης ενώ στην περίπτωση των *μη*-εμφατικών δεν υπάρχει

σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με ύψος του προτασιακού τόνου. Τα αποτελέσματα φαίνεται να είναι συμβατά με την άποψη οτι υπάρχουν δύο κατηγορίες ΣΑΠ με διαφορετικές σημασιακές ερμηνείες γεγονός το οποίο αποτυπώνεται φωνητικά με την εμφατική ή *μη*-εμφατική πραγμάτωσή τους.

Βιβλιογραφία

Veloudis, Jannis: 1982, *Negation in Modern Greek*, PhD Thesis, Univ. of Reading

Giannakidou: 1998, *Polarity Sensitivity as (Non)veridical Dependency*, John Benjamins, Amsterdam

Baltazani: 2006, 'Intonation and pragmatic interpretation of negation in Greek'. *Journal of Pragmatics*, 38, Issue 10, p. 1658-1676, Elsevier

Baltazani: 1999, Topic and focus intonation in Greek'. *Proceedings of the XIVth International Congress of Phonetic Sciences*, vol. 2: 1305-1308. (with S.A. Jun)

Jespersen's cycle in Greek: the asymmetry of the two negators

Katerina Chatzopoulou
University of Chicago
cchatzop@uchicago.edu

Abstract

It has been observed since Jespersen (1917) that the expression of negation in natural languages changes over time in more or less anticipated ways, as negation too is subject to grammaticalization (Meillet 1912) and needs to be regularly strengthened to maintain its marked character (Horn 1989). In this paper I provide evidence from four different stages of the Jespersen cycle found in Greek with new data starting from Attic Greek (AG), until Standard Modern Greek (MG). Negation in Greek always comes in two forms in complementary distribution; the first (AG *u:(k)* > MedG *udhen* > MG *dhe(n)*) undergoes the anticipated transformations predicted by the Jespersen cycle; the second one (*mi*) remains relatively stable, in form (AG *me:* > MG *mi*) and in the most prototypical of its functions, its use in prohibition. This is an unexpected asymmetry given also that no asymmetry in frequency is found between the two negators (Chatzopoulou 2010). I argue that the (unexpected) stable negator *mi* is a polarity sensitive negation, triggered by (non)veridicality (Giannakidou 1994 et seq., Zwarts 1995). Ultimately, the data discussed here serve to strengthen the correlation between negator

selection and mood selection in that they are both regulated by (non)veridicality.

(1) táuta d' **u:k** ebú:lonto
(AG veridical)
these NM want.PAST.3SG
'They didn't want these.'
(Demosthenes, *Pax* 21.4)

(2) **mε:** skopé:te tis e:pó:n ta béltisth' hypér hymó:n […] (AG nonveridical)
NM think.2PL someone say.PERF.PCPL the optimal for you.PL
'Don't think that someone having said the optimal for you […]'
(Demosthenes, *Ol* 12.2)

The nonveridical negator does not undergo the Jespersen cycle, because, I suggest, *mi* at some point developed features of both negation and mood. The importance of the diachronic data is that they show that not only mood, but negation itself can be polarity sensitive, in agreement with similar claims about expletive negation in Korean (Yoon 2011) and Spanish (Espinal 2000) both claiming dependency of negation to nonveridicality.

Selected references:

Chatzopoulou, K. 2010. Negation in Greek: a diachronic study, dissertation proposal, U Chicago. Espinal, M.T. 2000. Expletive negation, negative concord, and feature checking. Catalan Working papers in Lingusitics. Giannakidou, A. 1994. The semantic licensing of NPIs and the Modern Greek subjunctive. In *Language and Cognition* 4, Yearbook of the Research Group for Theoretical and Experimental Linguistics: 55-68. University of Groningen. Giannakidou, A. 1998. *Polarity sensitivity as (non)veridical dependency.* Amsterdam: John Benjamins. Horn, L. R. 1989. *A Natural History of Negation.* Stanford: CSLI Publications. Jespersen, O. 1917. *Negation in English and Other Languages.* Copenhagen: A. F. Høst. Meillet, A. 1912. L'évolution des formes grammaticales. *Scientia (Rivista di Scienza)* 12.26: 6. Yoon, S. 2011. *NOT in the Mood: the syntax and semantics of evanulative negation*. PhD dissertation, U Chicago. Zwarts, F. 1995. Nonveridical contexts. *Linguistic Analysis* 25. 286-31

Syntax without pragmatics is blind. Evidence from NP-anaphora resolution

Michael Chiou
Independent researcher
mchiou1234@gmail.com

Abstract

There are prima facie reasons to support that the apparent grammatical relations which restrict NP-anaphora resolution in Modern Greek have inherently pragmatic foundations. As it is shown in Chiou (2007) anaphora in Modern Greek involves intra-sentential as well as discourse patterns which cannot be accounted for in purely syntactic terms. What is more, due to the semantic generality of anaphoric expressions, anaphora resolution is based upon inferences to the best interpretation.

A way forward is to propose that NP-anaphora in Modern Greek can be accounted for in terms of the division of labour between syntax and pragmatics. More precisely, by maintaining the benefits of syntactic accounts I put forward a pragmatic inferential apparatus (based on Levinson 1987, 1991, 2000 and Huang 2000, 2007) which will consider the language user's knowledge of the range of options available in the grammar, and of the systematic use or avoidance of particular anaphoric expressions in particular occasions. The findings of this study reinforce the paraphrase of Kant's original quotation 'percepts without concepts are blind' that syntax without pragmatics is blind.

References

Chiou, Michael, 2007. *NP-anaphora in Modern Greek: A neo-Gricean pragmatic approach*. Ph.D. dissertation, The University of Reading.

Huang, Yan, 2000. *Anaphora: A Cross Linguistic Study*. Oxford, Oxford University Press.

Huang, Yan, 2007. *Pragmatics*. Oxford, Oxford University Press.

Levinson, C., Stephen, 1987. Pragmatics and the grammar of Anaphora: A partial pragmatic reduction of binding and control phenomena. *Journal of Linguistics* **23**, 379-434.

Levinson, C., Stephen, 1991. Pragmatic Reduction of Pragmatic Conditions Revisited. *Journal of Linguistics* **27**, 107-161.

Levinson, C., Stephen, 2000. *Presumptive Meanings: The Theory of Generalized Conversational Implicature*. The MIT Press, Cambridge.

Basic Illocutions of the Modern Greek Indicative

Maria Chondrogianni
University of Westminster
M.N.Chondrogianni@westminster.ac.uk

Abstract

In this paper we discuss the basic illocutions associated with the Modern Greek Indicative mood which form part of the grammar system. The term *grammatical mood* is used in this work as the category whish includes 'all grammatical elements operating on a situation/proposition, that are not directly concerned with situating an event in the actual world, as conceived by the speaker' (Hengeveld 2004). Noonan (1985) defines Indicative as the form that 'mostly resembles declarative main clauses', while Hengeveld (2004) stresses that 'they are not one and the same'. It is debatable whether one can argue that declarative uses are the typical uses of the Indicative, since, for example, the Indicative is used just as much in questions, suggesting an Interrogative as well as a Declarative value.

The interface between Morphosyntax, Phonology and Pragmatics is of particular interest to this work: each basic illocution discussed is described in terms of the prosodic contour it is expressed with (with relevant Praat illustrations); the optional presence of the associated negation *δε(ν)*; the optional presence of the future particle *θα*; the use of segmental markers, which provide cues on how a certain utterance is to be interpreted; grammatical tense restrictions, where appropriate, including number and person restrictions; aspectual restrictions, where appropriate; the potential answer provided by an addressee to a question, or to a question-like utterance. We describe prosodic contours in 5 defined intonation patterns and we demonstrate how they apply to Indicative's uses with distinct encoding.

The analysis undertaken follows the framework provided by Hengeveld et al. (2007) of a systematic hierarchical classification of propositional and behavioural basic illocutions. Our results show that Indicative is mostly associated with propositional illocutions; we demonstrate that basic illocutions which form part of the Modern Greek grammar system, expressed in Indicative, consist of Declarative uses, including assertions, miratives, and assertions in disguise; interrogative uses, including polar and content interrogatives; and exhortations (expressed in first person plural only). Moreover a discussion is made of secondary sentence types, (involving additional segmental marking) such as Requests for Confirmation, Wondering, Expression of Uncertainty and Proffer.

References

Hengeveld, K. , Nazareth Bechara, E., Gomes Camacho, R., Regina Guerra, A., Peres de Oliveira, T., Penhavel, E., Goreti Pezatti, E., Santana, L., de Souza, E. R. F., Teixeira, M. & de Sousa L. (2007), Basic illocutions in the native languages of Brazil. in Mattos Dall'Aglio Hattnher, M. & Hengeveld, K. (eds,) *Advances in Functional Discourse Grammar*, Special issue of Alfa-Revista de Linguistica 51.2, p. 73-90

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
8:30-10:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: F. Valetopoulos

Διδασκαλία και εκμάθηση ζητημάτων γραμματικής στη δεύτερη γλώσσα: η περίπτωση των συμπληρωματικών δεικτών

Ελισσάβετ Νουχουτίδου
Πανεπιστήμιο Αθηνών
enouchou@phil.uoa.gr

Περίληψη

Η ανακοίνωση αναφέρεται στη διδασκαλία των δεικτών εισαγωγής συμπληρωματικών προτάσεων, εστιάζοντας (α) στα προβλήματα που ενήλικοι μαθητές της Νέας Ελληνικής (ΝΕ) ως δεύτερης γλώσσας (Γ2) μέσου και προχωρημένου επιπέδου αντιμετωπίζουν κατά την επιλογή των *ότι/πως, που* και *να* και (β) σε όσα τα αντίστοιχα εγχειρίδια διδασκαλίας περιλαμβάνουν για το θέμα. Αφετηρία της έρευνας αποτέλεσαν οι αναλύσεις για τις παραμέτρους που ρυθμίζουν αυτή την επιλογή (Ρούσσου 2006, 2010, Θεοφανοπούλου-Κοντού κ.ά. 1998, μεταξύ άλλων) και προηγούμενες έρευνες για τις δυσκολίες που εμφανίζονται όταν ένα ρήμα εξάρτησης είναι συμβατό με δύο ή περισσότερους δείκτες (Nouchoutidou 2008).

Η διερεύνηση του ζητήματος βασίστηκε σε ερωτηματολόγια που καταρτίστηκαν με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα και εγχειρίδια διδασκαλίας (Νουχουτίδου 2010). Τα αποτελέσματα εξετάστηκαν σε σχέση με τη μητρική γλώσσα των μαθητών και σε σύγκριση με φυσικούς ομιλητές. Σύμφωνα με αυτά, οι μαθητές κατακτούν σταδιακά το σύστημα των συμπληρωματικών δεικτών και έχουν καλύτερες επιδόσεις όσο αυξάνεται το επίπεδο. Υπάρχουν, όμως, ζητήματα που προκαλούν δυσκολία ακόμη και σε προχωρημένους μαθητές, όπως η επιλογή του δείκτη με ρήματα εξάρτησης

που ανήκουν σε συγκεκριμένες ρηματικές ομάδες (ρήματα ψυχικού πάθους, αισθήσεως και αντίληψης) και περιπτώσεις που η επιλογή εξαρτάται από την παρουσία τελεστών (π.χ. άρνησης) στην πρόταση εξάρτησης.

Τα αποτελέσματα συγκρίνονται με προηγούμενες έρευνες για τις συμπληρωματικές προτάσεις στη ΝΕ ως Γ1 και επιχειρείται η ερμηνεία τους σε σχέση με θεωρίες για την κατάκτηση της Γ2 (Bhatt & Hancin-Bhatt 2002, Dekydtspotter κ.ά. 2005, Tsimpli & Mastropavlou 2007). Οι επιδόσεις και οι δυσκολίες των μαθητών εξετάζονται σε σχέση με όσα διδάσκονται μέσω των εγχειριδίων και όσα το αναλυτικό πρόγραμμα προτείνει να διδαχθούν και επισημαίνεται ποιες αλλαγές θα μπορούσαν να γίνουν.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bhatt, R.M. & B. Hancin-Bhatt. 2002. Structural Minimality, CP and the initial state in second language acquisition. *Second Language Research* 18: 348-392.

Dekydtspotter, L., B.D. Schwartz, R.A. Sprouse & A. Liljestrand. 2005. Evidence for the C-domain in early interlanguage. *EUROSLA Yearbook* 5. Benjamins, 7-34.

Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ., Γ. Κατσιμαλή, Α. Μόζερ, Β. Νικηφορίδου & Δ. Χειλά-Μαρκοπούλου (επιμ.) 1998. *Θέματα νεοελληνικής σύνταξης.* Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.

Nouchoutidou, E. 2008. Complementizers in L2 Greek: a preliminary research with adult learners. *New perspectives in Greek linguistics.* C.S.P., 273-288.

Νουχουτίδου, Ε. 2010. *Ότι-, πως-, που*-συμπληρωματικές προτάσεις στα εγχειρίδια της Ελληνικής ως Γ2 για ενηλίκους. *Πρακτικά 14ου διεθνούς συνεδρίου Ε.Ε.Ε.Γ.(cd-rom)*

Ρούσσου, Α. 2006. *Συμπληρωματικοί δείκτες.* Αθήνα: Πατάκης.

Roussou, A. 2010. Selecting complementizers. *Lingua* 120(3), 582-603.

Tsimpli, I.M. & M. Mastropavlou. 2007. Feature-interpretability in L2 acquisition and SLI: Greek clitics and determiners. *The role of formal features in second language acquisition*. Routledge, 142-183.

Γλωσσολογική θεωρία και διδακτική πράξη: μια διδακτική προσέγγιση των νεοελληνικών υποκοριστικών παραγώγων σε *–άκι*

Κατερίνα Σταυριανάκη
ΣΝΕΓ-ΑΠΘ

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση προτείνει την αξιοποίηση της γλωσσολογικής έρευνας και θεωρίας στη γλωσσική διδασκαλία. Συγκεκριμένα, διερευνάται η δυνατότητα αξιοποίησης πορισμάτων της έρευνας στα πεδία της παραγωγικής μορφολογίας και της λεξικής σημασιολογίας κατά τη διδασκαλία της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.
Με βάση το θεωρητικό μοντέλο της D. Corbin (1987, 1991 και υπό έκδοση) και τις μελέτες της G. Dal (1994, 1997), ορίζουμε τις κανονικότητες που διέπουν τη μορφοσημασιολογική κατασκευή των παραγώγων σε *–άκι*. Επίσης, διατυπώνουμε και εντοπίζουμε τις βασικές παραμέτρους της σημασιολογικής οδηγίας του επιθήματος *–άκι*, το οποίο αποτελεί το πρωτοτυπικό επίθημα του αξιολογικού μορφολογικού παραδείγματος.
Στη συνέχεια, εξετάζεται και αξιολογείται η παρουσίαση των παραγώγων σε *–άκι* στα εγχειρίδια διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας, στα οποία τα επιθήματα του αξιολογικού παραδείγματος εισάγονται ήδη από το επίπεδο των αρχαρίων. Επίσης, εξετάζεται η εισαγωγή και η αξιοποίηση του μορφολογικού τεμαχισμού των κατασκευασμένων λέξεων σε *–άκι* ως στρατηγικής διδασκαλίας του λεξιλογίου (Αναστασιάδη & Μητσιάκη 2010).
Ακολουθεί η αναλυτική παρουσίαση διδακτικών προτάσεων που σχεδιάστηκαν για αρχάριους και σπουδαστές μέσου επιπέδου. Διατυπώνονται οι διδακτικοί και οι μαθησιακοί στόχοι και παρουσιάζονται οι διδακτικές δραστηριότητες που οργανώθηκαν για την επίτευξη και την αξιολόγησή τους, με βάση τις υπό καλλιέργεια πτυχές της γραμματικής/μορφοσημασιολογικής ικανότητας, τις μακροδεξιότητες και τα θεματικά/λεξιλογικά πεδία που εμπίπτουν στη γλωσσική διδασκαλία. Εστιάζουμε στο διδακτικό υλικό (διάλογοι και κείμενα, κατασκευασμένα και αυθεντικά, οπτικοακουστικό υλικό) στη διδακτική μεθοδολογία, στις δραστηριότητες και τις ασκήσεις (υπόδυση ρόλων, γλωσσικά παιχνίδια) για την εμπέδωσηκαι τον έλεγχο της κατάκτησης των λεξικών στοιχείων, και στις προτεινόμενες στρατηγικές εκμάθησης.
Λέξεις-κλειδιά: υποκοριστικά, σημασιολογική οδηγία, γλωσσική διδασκαλία, μορφολογικός τεμαχισμός, στρατηγικές διδασκαλίας και εκμάθησης λεξιλογίου.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α. (1992). «Η νεοελληνική παραγωγή κατά το μοντέλο της D. Corbin». *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* – Πρακτικά της 13ης ετήσιας συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.: 505-525.

_____ (2000). «Μορφολογική ανάλυση και η διδασκαλία της νεοελληνικής ορθογραφίας». Στο Αντωνοπούλου Ν., Α. Τσαγγαλίδης και Μ. Μουμτζή (επιμ.). *Η διδασκαλία της νέας ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας: αρχές, προβλήματα, προοπτικές*. Πρακτικά διημερίδας, 2-3 Απριλίου 1999. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ, 43–50.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Ά. & Μητσιάκη Μ. (2010) «Ο μορφολογικός τεμαχισμός ως στρατηγική διδασκαλίας του λεξιλογίου της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας». Στα πρακτικά του 14ου Διεθνούς Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας (14-16/12/2007), *Εξελίξεις στην έρευνα της γλωσσικής εκμάθησης και διδασκαλίας: επιλεγμένα άρθρα.* Θεσσαλονίκη

Chamot A. and J.M. O' Malley. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. Cambridge: CUP.

Corbin D. (1987). *Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag. 2 τόμοι, 2η έκδοση.

_____ (1991). «La formation des mots: structures et interprétations». *Lexique* 10 : 7-30.

_____ (υπό έκδοση). *Le lexique construit.* Paris: Armand Colin.

Dal G. (1991). «Hyponymie et prototypie : les noms en *–asse* et *–et(te)* du français». *Lexique* 10 : 211-239.

_____ (1994). *Un exemple de traitement associatif du lexique construit : analyse unificatrice des mots suffixés par –et(te)*. Lille : Presses Universitaires de Lille.

_____ (1997). *Grammaire du suffixe –et(te*). Paris : Didier Erudition.

Nation P. (2001). *Learning vocabulary in another language*. Cambridge: CUP.

Oxford R. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. Boston: Heinle and Heinle Publishers.

Schmitt N. 1997. "Vocabulary learning strategies". In Schmitt N. & M. McCarthy (eds.). *Vocabulary: Description, acquisition and pedagogy*. Cambridge: CUP.

Sifianou M. (1992). 'The use of diminutives in expressing politeness: modern Greek versus English'. *Journal of Pragmatics* 17 : 155-173.

Σταυριανάκη Α. (2001). «Κατασκευασμένες λέξεις σε *–άκι*: είναι δυνατή μια ενιαία ανάλυση;» *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* – Πρακτικά της

22ης ετήσιας συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.: 605-615.

_____ (2003). *Το νεοελληνικό επίθημα –άκι.* Μεταπτυχιακή εργασία. Α.Π.Θ.

Τριανταφυλλίδης Μ. (1926). «Η γενική των υποκοριστικών σε *–άκι* και το νεοελληνικό κλιτικό σύστημα». *Άπαντα*, 2ος τόμος, *Ερευνητικά*: 141-171. Θεσσαλονίκη (επανέκδοση 1963).

«Ο [anipʃós] του άντρα μου είναι ξάδερφός μου!»: ψευδόφιλα μεταξύ κοινής νέας ελληνικής και κυπριακής

Νάντια Χατζοπούλου και Μαριάννα Κατσογιάννου
Πανεπιστήμιο Κύπρου
nadiahatzopulu@yahoo.com και marianna@ucy.ac.cy

Περίληψη

Το φαινόμενο της ψευδοφιλίας είναι ιδιαίτερα σύνηθες ως προϊόν γλωσσικής επαφής. Αν και δεν υπάρχει κοινά αποδεκτός ορισμός, οι περισσότεροι ερευνητές συμφωνούν ότι βασικό χαρακτηριστικό των ψευδόφιλων είναι το γεγονός ότι πρόκειται για μονάδες διαφορετικών γλωσσικών ποικιλιών που έχουν όμοιο, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, σημαίνον και διαφορετικό σημαινόμενο. Τα ψευδόφιλα εμφανίζονται κατά κανόνα μεταξύ συγγενικών γλωσσών, αλλά μπορεί να είναι και αποτέλεσμα δανεισμού, είτε από μία κοινή γλώσσα-πηγή, είτε μεταξύ δύο γλωσσών, όπως είναι η αγγλική και η γαλλική. Οι σχετικές μελέτες στην κοινή νέα ελληνική είναι διαγλωσσικές, υπάρχει όμως και μία ιδιαίτερη, ενδογλωσσική μορφή του φαινομένου που δεν έχει αναλυθεί μέχρι σήμερα. Πρόκειται για τα ψευδόφιλα που εμφανίζονται μεταξύ της κοινής νέας ελληνικής και της κυπριακής, δηλ. μεταξύ ποικιλιών της ίδιας γλώσσας. Η έρευνά μας έχει εντοπίσει μέχρι στιγμής 350 περίπου ψευδόφιλες λέξεις και εκφράσεις. Ένα από τα αντιπροσωπευτικότερα παραδείγματα αποτελεί η περίπτωση του ουσιαστικού *ανιψιός* / *ανιψιά* που στην κυπριακή διατηρεί την αρχαία ελληνική σημασία του «εξαδέλφου» και της «εξαδέλφης», ενώ στην κοινή νέα ελληνική έχει λάβει τη σημασία «τέκνο του αδελφού ή της αδελφής κάποιου», έτσι μία Ελλαδίτισσα παντρεμένη με Κύπριο δεν είναι σίγουρη αν ο ανιψιός του συζύγου της είναι και δικός της εξάδελφος. Το φαινόμενο γίνεται συνήθως αντιληπτό από τους ομιλητές της κοινής, καθώς στην επικοινωνία τους με ομιλητές της κυπριακής μπορεί να μην κατανοήσουν τις προτάσεις στις οποίες χρησιμοποιούνται ψευδόφιλα. Αντίθετα, οι φυσικοί

ομιλητές της κυπριακής συχνά δεν το αντιλαμβάνονται. Στόχος μας είναι η παρουσίαση του φαινομένου από και προς τις δύο κατευθύνσεις που εμπλέκονται και μίας πρότασης για διδακτική αξιοποίησή τους στο γλωσσικό μάθημα της Μέσης Εκπαίδευσης. Το πρώτο στάδιό της είναι η επιβεβαίωση του φαινομένου μέσω έρευνας στα σχολεία, ώστε στη συνέχεια να προχωρήσουμε σε μία πρόταση διδασκαλίας των ψευδόφιλων ως ξεχωριστής λεξιλογικής ενότητας. Ο γραπτός λόγος που διδάσκεται και παράγεται από μαθητές και εκπαιδευτικούς στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου είναι αποκλειστικά η κοινή νέα ελληνική. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, μαθητές και εκπαιδευτικοί αγνοούν το φαινόμενο της ψευδοφιλίας και θεωρούν ότι η σημασία όλων των λέξεων που χρησιμοποιούν είναι ίδια στην κυπριακή και στην πανελλήνια δημοτική. Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα μίας έρευνας με αντικείμενο τη χρήση των ψευδόφιλων λέξεων στο πλαίσιο της παραγωγής γραπτού λόγου από μαθητές γυμνασίου. Στόχος της έρευνας ήταν να διαπιστώσουμε αν και σε ποιο βαθμό τα ψευδόφιλα χρησιμοποιούνται με τη σημασία που έχουν στην κυπριακή από πληροφορητές που θεωρούν ότι αυτή η σημασία ανήκει στην κοινή.

Το λογοτεχνικό κείμενο ως διδακτικό υλικό στην τάξη της Νέας Ελληνικής ως ξένης γλώσσας: προβληματισμοί και διδακτικές προτάσεις.

Θανάσης Αγάθος[1], Αλίκη Τσοτσορού[2], Βάσω Γιαννακού[3], Βάνα Δημοπούλου[4], Νίκος Ρουμπής[5], Μάχη Μοντζολή[6],
[1]Λέκτορας Νέας Ελληνικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών[2] , Ε.Ε.ΔΙ.Π. Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής ΕΚΠΑ, δ.φ., [3]Ε.Ε.ΔΙ.Π. Διδασκαλείου Νέας ελληνικής ΕΚΠΑ, Μ.Δ.Ε., [4]Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Αθηνών, δ.φ., [5,6]Μ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αθηνών

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει ένα άνοιγμα στην εκμάθηση και κατά συνέπεια στη διδασκαλία της Ελληνικής, με μια γενικότερη προσπάθεια για δημιουργία υλικού, με τεχνικές και μεθόδους που παρουσιάζουν τον πολιτισμό της χώρας μας, αλλά και τη σύγχρονη Ελλάδα. Παράλληλα, παράγονται ποικίλα εγχειρίδια εστιασμένα σε διαφορετικές κατηγορίες αλλόγλωσσων (παλιννοστούντες, πρόσφυγες, ομογενείς, τμήματα με ειδική ορολογία). Από την άλλη πλευρά, είναι εμφανές ότι το ενδιαφέρον στρέφεται κυρίως στη διδασκαλία της γραμματικής και συντακτικής δομής. Σε αντίθεση όμως με τη διδασκαλία άλλων ξένων γλωσσών, όπως λόγου χάρη της

αγγλικής, εξακολουθεί εν γένει να απουσιάζει από το περιβάλλον της διδακτικής η χρήση της λογοτεχνίας.

Το λογοτεχνικό κείμενο αποτελεί ένα από τα πολλαπλά εργαλεία που έχει στη διάθεσή του ο διδάσκων την ελληνική γλώσσα ως ξένη. Παρέχει στον σπουδαστή πληροφορίες τις γραμματοσυντακτικές δομές της γλώσσας Γ2 γλώσσας στόχου, εφόσον συγκεντρώνει κατά κανόνα γλωσσικά στοιχεία που προσιδιάζουν στον προφορικό λόγο ή/και στον γραπτό λόγο δημοσιογραφικού ή επιστημονικού χαρακτήρα. Αποτελεί δείγμα αυθεντικού λόγου και λειτουργεί ως πηγή πληροφοριών για τον τρόπο σκέψης των φυσικών ομιλητών και τις πολιτισμικές τους ιδιαιτερότητες /αποκαλύπτει τις κοινωνικές δομές και τα ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος όπου η Γ2 ομιλείται ως μητρική, καθώς και τις στάσεις και τις νοοτροπίες των φυσικών ομιλητών σχετικά με αυτές.

Στα εγχειρίδια για τη διδασκαλία της Ν.Ελληνικής ως ξένης γλώσσας που υπάρχουν στη διάθεση του διδάσκοντα, τα οποία προορίζονται για το επίπεδο επάρκειας ή για το προχωρημένο επίπεδο, περιλαμβάνονται αποσπάσματα από πεζά και ποιητικά κείμενα, με ή χωρίς απλοποιήσεις και περικοπές. Τα λογοτεχνικά κείμενα δίνουν τη δυνατότητα στον διδάσκοντα να αποτυπώσει τις γραμματικές και συντακτικές ιδιαιτερότητές τους, να διδάξει το συνήθως πλούσιο λεξιλόγιο που αξιοποιείται από τους λογοτέχνες, να φέρει τους μαθητές σε επαφή με ένα άλλο επίπεδο της γλώσσας από αυτό τις καθημερινής επικοινωνίας και με την αξιοποίησή της για την έκφραση της φαντασίας και του συναισθήματος και τέλος να εισαγάγει τους φοιτητές στις πολιτισμικές κα κοινωνικές στάσεις και τάσεις του συγγραφέα, μέσω των οποίων εντάσσεται στην νέα ελληνική λογοτεχνία.

Η λειτουργικότητα των λογοτεχνικών κειμένων αποδεικνύεται τόσο από τις δυνατότητες διαδραστικής διδασκαλίας μέσω της λογοτεχνίας, εφόσον ο σπουδασής συμμετέχει στο κείμενο μέσα από μια σειρά κοινωνιογλωσσικών και ψυχογλωσσικών παραμέτρων, όσο και από τη στάση των σπουδαστών απέναντι στη λογοτεχνία ως μέρος της διδακτέας ύλης, την οποία καλούνται να αφομοιώσουν. Οι προτιμήσεις και οι εκτιμήσεις τους σχετικά με τα λογοτεχνικά κείμενα ως μέρος της ύλης, αποκαλύπτουν την τάση των σπουδαστών να ασχοληθούν συστηματικά με την ελληνική λογοτεχνία, η διδασκαλία της οποίας στο πλαίσιο του μαθήματος της ξένης γλώσσας λειτουργεί ως αφορμή για την ευρύτερη επαφή τους με τα έργα της. Το γλωσσικό μέρος τους επιτρέπει να κατανοήσουν καλύτερα πολύπλοκες δομές της γλώσσας και η σύνδεση με το πολιτισμικό πλαίσιο της γλώσσας-στόχου γίνεται αβίαστα.

Με την ανακοίνωση αυτή και τις ενδεικτικές προτάσεις, επιδιώκουμε να παρουσιάσουμε πώς η χρήση της λογοτεχνίας στη διδασκαλία της Ελληνικής θα επέφερε διττά αποτελέσματα: Αφενός θα

συνέβαλε στην εκμάθηση της γλώσσας δίνοντας στους σπουδαστές τη δυνατότητα να γευτούν, έστω και περιορισμένα σε ένα αρχικό στάδιο, τους πλούσιους καρπούς της λογοτεχνικής παράδοσης, ενώ από την άλλη θα ήταν και μια καλή ευκαιρία να τονιστεί η συνέχειά της, μέσα από τα κείμενα του Καζαντζάκη, του Βενέζη, του Μυριβήλη, του Παπαδιαμάντη, του Καρκαβίτσα, αλλά και νεότερων όπως του Ξανθούλη, του Χωμενίδη, της Ζέη και άλλων.

Βιβλιογραφία

Albert, M.-C. & Souchon, M. 2000. *Les textes littéraires en classe de langue*. Paris: Hachette.

Brumfit, C. 1985. *Language and Literature Teaching: from Practice to Principle*. Oxford: Pergamon Press.

Brumfit, C. & Carter, R. (eds.).1986. *Literature and Language Teaching.* Oxford: Oxford University Press.

Brumfit, C. (ed.). 1991. *Asssessment in Literature Teaching*. London: Modern English.

Brumfit, C. & Benton, M (eds). 1993. *Teaching Literature: A world perspective*. London: Macmillan.

Carter, R. & McRae (eds). 1996. *Language, Literature and the Learner: creative classroom practice.* London: Longman.

Hall, G. 2005. *Literature in Language Education*. Hampshire: Palgrave.

Lazar, G. 1993. *Literature and Language Teaching: A Guide for Teachers and Trainers*. Cambridge: Cambridge University Press.

Σπανός, Γ.Ι. & Φρυδάκη, Ε. 2001. *Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Ίδρυμα Γουλανδρή – Χορν.

Φρυδάκη, Ε. 2003. *Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας*. Αθήνα: Κριτική.

Native and non-native language influence upon learning Greek as a foreign language

Angeliki Psaltou-Joycey
Aristotle University of Thessaloniki, Greece
apsajoy@enl.auth.gr

Abstract

Interest in the role of the native language (L1) in second/foreign language (L2) learning has long stimulated a considerable body of research in applied

linguistics. More recently, the simultaneous influence of more than one language upon learning a new one (L3) has instigated interest especially in the field of multilingualism (Cenoz and Jessner, 2000; de Angelis, 2007; Jordà, 2005). The interrelations of language influence in the latter case are more complex than in the former, as the linguistic influence concerns a many-to-one type of association.

Most studies which have concentrated on the employment by learners' either of their L1 or their L2 while performing in an L3 have investigated among others differences according to language distance, proficiency level in the L2 and L3, recency of use of the L2, and length of residence and exposure to a L2 language environment. Drawing on such research, the present study aims to investigate (a) whether learners of Greek as a foreign language (FL) employ either their L1 or an L2 and, if yes, to what extent, while performing various tasks for the development of all four basic language skills, listening, reading, speaking, and writing, (b) the factors that affect such employment and (c) the types and frequency of language-related strategies they use. The subjects were adult students of Greek as a FL at the School of the Greek Language of Aristotle University of Thessaloniki. Both quantitative and qualitative data were collected through a questionnaire specially designed for this study and through a number of interviews that followed, intending to examine more thoroughly the reasons for which students resort or not to their available linguistic repertoire during their language learning.

It is hoped that the results of the study will shed some light to the intricate processes involved in non-native language acquisition, and they will also be of help to those interested in foreign language teaching and learning.

References

Cenoz, J. and Jessner, U. (2000). *English in Europe: The acquisition of a third language*. Clevedon: Multilingual Matters.

De Angelis, J. (2007). *Third or Additional Language Acquisition*. Clevedon: Multilingual Matters.

Jordà, M.P.S. (2005). *Third Language Learners*. Clevedon: Multilingual Matters.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
8:30-10:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Xydopoulos

Ρηματικές κατηγορίες για την περιγραφή της νέας ελληνικής: χρόνοι, εγκλίσεις και τι άλλο;

Αναστάσιος Τσαγγαλίδης
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Α.Π.Θ.
atsangal@enl.auth.gr

Περίληψη

Η ανακοίνωση εξετάζει το ζήτημα της ανάλυσης των ρηματικών κατηγοριών της νέας ελληνικής – και της σχετικής ορολογίας. Από τη μελέτη των περισσότερων σχετικών έργων των τελευταίων εκατό χρόνων, προκύπτει εύκολα η γενίκευση ότι οι ονομασίες των χρόνων (κυρίως) και των εγκλίσεων (κατά δεύτερο λόγο) παρουσιάζουν αρκετή ομοιομορφία – καθώς αποκλίνουν ελάχιστα από τις παραδομένες κατηγορίες της κλασικής γραμματικής παράδοσης.

Αντίθετα, οι αναγκαίες διακρίσεις με όρους «ρηματικής όψης» (ή «άποψης») και «ποιού της ενέργειας» παρουσιάζουν ανομοιομορφίες και ασυνέπειες όχι μόνο γιατί οι σχετικές κατηγορίες είναι γνωσιακά πιο δύσκολο να αναλυθούν (όπως υποδεικνύει και η διαγλωσσική εμπειρία) αλλά ίσως ακριβώς γιατί δεν είναι ενιαίο το πρότυπο για όλες τις περιγραφές. Το ζήτημα περιπλέκεται ακόμα περισσότερο όσο πλησιάζουμε στην περιοχή της τροπικότητας και των αντίστοιχων γραμματικών διακρίσεων. Η σχετική αριθμητική διακρίνει από δύο μέχρι οκτώ ή εννέα «εγκλίσεις» ή τροπικότητες, ανάλογα με το πρότυπο της περιγραφής: η εμμονή στην 'καθαρή' μορφολογική έκφραση δίνει διαφορετικά αποτελέσματα από την παραδοχή περιφραστικών σχηματισμών – και αντίστοιχα η εξέταση μόνο των κύριων ή και των δευτερευουσών προτάσεων, η εκκίνηση από τη μορφή ή από τη σημασία κ.ο.κ.

Η ασυμμετρία που παρατηρείται στην περιγραφή του χρόνου αφενός και της όψης και τροπικότητας αφετέρου, αντικατοπτρίζεται και στη σχετικά εύκολη ενσωμάτωση της κατηγορίας του χρόνου (τουλάχιστον μέσω της έννοιας της παρεμφατικότητας) στη συντακτική ανάλυση – ενώ αντίθετα οι κατηγορίες της όψης και της τροπικότητας συνήθως εκχωρούνται στο επίπεδο της σημασιολογίας. Υποστηρίζεται όμως ότι οι σχετικές κατηγορίες είναι συναφείς με όλα τα επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης και προτείνονται συγκεκριμένες κατηγοριοποιήσεις με βάση συστηματικά κριτήρια.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται οι λόγοι για τους οποίους τόσο η μορφοσυντακτική έκφραση όσο και οι ερμηνευτικές δυνατότητες των κατηγοριών του χρόνου είναι εξίσου δύσκολο να διαχωριστούν από τις άλλες δύο κατηγορίες. Στο επίπεδο της μορφολογίας τα χαρακτηριστικά [+/-παρελθόν] είναι απολύτως συγκρίσιμα με τα [+/-συνοπτικό] και [+/-προστακτική]. Με τον ίδιο τρόπο, η αναφορά σε περισσότερα (και περισσότερο συντακτικά) χαρακτηριστικά εξίσου καλά καλύπτει και τις τρεις κατηγορίες – και βέβαια στο επίπεδο της ερμηνείας, η διαπλοκή των σχετικών στοιχείων είναι δεδομένη και προβλέψιμη.

Δομές ομοιότητας στα Νέα Ελληνικά - ο δείκτης *σαν* και συναφείς εκφράσεις

Βασιλική Αφεντουλίδου
Εκπαιδευτικός Δ.Ε. / Υποψ. Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Ε.Κ.Π.Α.
vafentoulidou@gmail.com

Περίληψη

Στην παρούσα ανακοίνωση χαρτογραφούνται και αναλύονται δομές της Νέας Ελληνικής που χρησιμοποιούνται πρωτοτυπικά στις κυριολεκτικές και τις μεταφορικές συγκρίσεις ομοιότητας, σε περιπτώσεις δηλαδή όπου τα συγκρινόμενα μέρη συγκρίνονται *κατά το όμοιον* και βρίσκονται ίσα ως προς τον τρόπο ή τον βαθμό που κατέχουν συγκεκριμένες ιδιότητες.

Εξετάζονται δύο κατηγορίες δεικτών, οι οποίες συγκροτήθηκαν με βάση τη διαφορετική ιστορική τους προέλευση.Η πρώτη ομάδα συνδέεται με την αναφορά και περιλαμβάνει τις δομές*σαν/όπως/ως +Χ*. Στη δεύτερη συγκαταλέγονταιπροϊόντα σημασιολογικής εξέλιξης ρημάτων, με αντιπροσωπευτικά παραδείγματα τις παγιωμένες εκφορές σε β' ενικό πρόσωπο: *λες και*(πρβλ.*τάξε πως* - κρητική διάλεκτος)*, θαρρείς*.

Από τις δύο κατηγορίες,έμφαση δίνεταιστην πρώτη και ειδικότερα στη συγχρονική συμπεριφορά του πολύσημου δείκτη *σαν*. Με βάση αυθεντικό γλωσσικό υλικό από ηλεκτρονικά σώματα κειμένων της Νέας Ελληνικής ομαδοποιούνται οι δομές και παρουσιάζονται οι λειτουργίες και το εύρος των σημασιών τους μέσα σε συνεχή λόγο.Τα δεδομένα συσχετίζονται με αντίστοιχες κατηγοριοποιήσεις της παραδοσιακής γραμματικής και επιχειρείται να δοθεί μια ενοποιημένη εικόνα του 'προφίλ' του δείκτη.

Στο θεωρητικό πλαίσιο επιχειρείται η σύνδεση της ανάλυσης λόγου με γνωσιακές προσεγγίσεις.Αξιοποιούνται συναφή πορίσματα θεωρητικών και εμπειρικών ερευνών,με τη διαφορά ότι η έμφαση εδώ δίνεται στους ίδιους

τους δείκτες που συμμετέχουν στις δομές ομοιότητας και όχι στα όρια μεταφοράς-παρομοίωσης.

Βιβλιογραφία

Dancygier, B.&E. Sweetser 2005:*Mental Spaces in Grammar: Conditional Constructions*. Cambridge: Cambridge University Press.

Glucksberg, S.&C. Haught 2006:"On the Relation Between Metaphor and Simile: When Comparison Fails". *Mind and Language* 21 (3), 360–378.

Haspelmath, M. & O. Buchholz 1998:"Equative and similative constructions in the languages of Europe". ΣτοAuwera, J. van der &D. P. Ó Baoill(εκδ.) *Adverbial Constructions in the Languages of Europe*.Berlin: Mouton de Gruyter, 277-334.

Israel, M., HardingR. J. &V. Tobin 2004:"On Simile". Στο Kemmer, S. & M. Achard(εκδ.) *Language, Culture, and Mind*.Stanford: CSLI,123-135.

Moder, C. L. 2010:"Form, Discourse, & Construction: American English *like* NP". Στο Parill, F. κ.ά. (εκδ.) *Meaning, Form and Body*. Stanford: CSLI, 203-222.

Moline, E. 1998:"*C'estjusteune fille comme toi et moi*: un exemple de relatives en *comme*".*Revue Romane* 33 (1), 67-86.

Traugott, E. C.1989: "On the rise of epistemic meanings in English: an example of subjectification in semantic change".*Language* 65 (1), 31–55.

Κατσιμαλή, Γ. 2003:"Ως/σαν δομές στα Νέα Ελληνικά". *e-Πρακτικά 6ο ΔΣΕΓ*, Ρέθυμνο.

Νάκας, Θ. 2010: "Ως vs (Ω)σαν: ισχύει ο κανόνας του Αχ. Τζάρτζανου;". *e-Πρακτικά 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αχιλλέας Τζάρτζανος για την Ελληνική Γλώσσα*, Τύρναβος.

Τζαμάλη, Αικ. 1999: "Επιβιώσεις συντακτικών και σημασιολογικών λειτουργιών του αρχαίου μορίου *ως* στα νεοελληνικά ιδιώματα και τις διαλέκτους". *ΛεξικογραφικόνΔελτίον*22. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, 205-223.

Τσαμαδού - Jacoberger, Ε. 1990:"Ο δείκτης σαν". *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα, 10η Ετήσια Συνάντηση τ. Γλωσσολογίας*, ΑΠΘ. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, 295-305.

Σημασιολογικό πεδίο των «συναισθημάτων»: ταξινόμηση των ρημάτων της ελληνικής που δηλώνουν «συναίσθημα». Πρώτη προσέγγιση.

Γιούλη, Β., Φωτοπούλου, Α.
Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου / Ε.Κ. «Αθηνά»
{voula;afotop}@ilsp.gr

Περίληψη

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η καταγραφή, μελέτη και ταξινόμηση υπό ενιαίο θεωρητικό πρότυπο των ρημάτων εκείνων της ελληνικής τα οποία ανήκουν στο λεξιλόγιο των συναισθημάτων (lexicon of emotions) [Wierzbicka, 1999], [Mathieu, 2000]. Τα ρήματα αυτά χαρακτηρίζονται από την δομή *N0 V N1* όπου *N1* είναι το έμψυχο συμπλήρωμα/αντικείμενο το οποίο αισθάνεται/αποδέχεται το συναίσθημα το οποίο δηλώνεται από το υποκείμενο *N0.*
Η επιχειρούμενη ταξινόμηση, αποτελεί συνέχεια προηγούμενων εργασιών για τις ονοματικές δομές [Gavrilidou, 2002], [Fotopoulou et al., 2009] στα ελληνικά, και στηρίζεται σε κριτήρια σημασιολογικά και συντακτικά κατά το θεωρητικό πλαίσιο του «Λεξικού-Γραμματικής» [Gross, 1975].
Επιπλέον στόχοι της μελέτης είναι: (α) η χαρτογράφηση και οριοθέτηση του σημασιολογικού πεδίου των συναισθημάτων μέσω της συγκέντρωσης και κατηγοριοποίησης όλων των ρημάτων της νέας ελληνικής που υπάγονται σε αυτό, όπως *αγαπώ*, *αγανακτώ*, *ντροπιάζω*, *μισώ*, κλπ., και (β) ο συνακόλουθος καθορισμός ενός ταξινομικού σχήματος για την σημασιολογική, εκτός από την συντακτική, κατηγοριοποίηση των ρημάτων της ελληνικής που απαρτίζουν το μελετώμενο λεξιλόγιο. Στο σχήμα αυτό λαμβάνονται επίσης υπόψη σημασιολογικά χαρακτηριστικά των εν λόγω ρημάτων όπως η *ένταση, η διάρκεια* του δηλούμενου συναισθήματος, *ή η θέση του στο συνεχές(continuum) θετικό – ουδέτερο – αρνητικό,* κλπ. Ταυτόχρονα, μέσω του σχήματος αυτού, θα επιχειρηθεί η δόμηση του σημασιολογικού πεδίου των «συναισθημάτων», ώστε να σχηματοποιηθεί, για παράδειγμα, η σημασιολογική διάκριση μεταξύ ρημάτων όπως *φοβάμαι, αγωνιώ, πανικοβάλλομαι, τρομάζω, κλπ.*
Η παρούσα μελέτη στηρίζεται σε εμπειρικά δεδομένα τα οποία αντλούνται από Σώματα Κειμένων (ΣΚ), και στοχεύει στην πλήρη καταγραφή και συστηματοποίηση των δηλωτικών συναισθήματος ρημάτων της ελληνικής, και την δημιουργία ενός εύρωστου γλωσσικού πόρου που θα ορίζει το σημασιολογικό πεδίο των συναισθημάτων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Anscombre, Jean-Claude. 1996. Noms de sentiment, noms d'attitude et noms d'abstraits. *Les noms abstraits, Actes du Colloque de Dunkerque* (1992). Lille: Presses universitaires du Septentrion.

Gavrilidou, Zoe. 2002. Détermination des noms de sentiment en grec moderne. *Langages* 145, Paris : Larousse.

Gross. M. 1975. *Méthodes en syntaxe*, Paris: Hermann.

Fotopoulou, A., Mini, M., Pantazara, M., Moustaki, A. 2009. "La combinatoire lexicale des noms de sentiments en grec moderne". *Le lexique des émotions*, Iva Novacova & Agnes Tutin (eds), ELLUG, Grenoble.

Mathieu, Yvette Yannick. 2000. *Les verbs de sentiments. De l'analyse linguistique au tratement automatique*, Paris: CNRS Editions.

Wierzbicka, Anna. 1999. Emotional Universals, *Language Design* 2. Granada: University of Canada.

Taming – and Naming -- the Greek "Subjunctive"

Brian D. Joseph
The Ohio State University
joseph.1@0su.edu

Abstract

The verbal forms in Modern Greek that occur with *na* (and *as*, etc.), have long been a locus of analytic controversy. The issue is that some of the forms found with *na* can occur independently, while others cannot. Thus, with imperfective present forms, we find:

1. a. na γrafo? 'Should I be writing?' b. γrafo 'I write; I am writing'

where both (1a) and (1b) can constitute well-formed stand-alone utterances; with perfective present forms only the *na* form gives an acceptable stand-alone utterance:

2. a. na γrapso? 'Should I write?' b. *γrapso 'I write

The analytical situation is complicated by the fact that the perfective forms also co-occur with other controlling elements such as WH words, (3a-b), conditional markers, (3c), and some conjunctions, (3d), among others:

3. a. otan γrapso 'when I write, …' b. opjos γrapsi 'whoever writes, …'
   c. an γrapso 'if I write, …' d. prin γrapso 'before I write, …'

The generalization is that the perfective present forms never stand alone. This however raises the analytic issue of whether Greek has a subjunctive mood, i.e. a verbal category associated with subordination, and further whether *na* itself determines this "subjunctive". As an alternative, one could say that the particular verb form, specifically the perfective present, is itself the reflection of the subjunctive category.

Even so, problems arise either way. If *na* determines subjunctive, then the forms in (3) would not be subjunctive, even though indefinite, (3c), and conditional, (3d), are domains where "subjunctive" mood might be expected on cross-linguistic grounds. If forms like *γrapso* alone determine subjunctive mood, then one has to question what the function of *na* is in (1a) and what the status of an imperfective form, as in (1b), is.

Thus there is an analytic, as well as a terminological, dilemma here, and I suggest it can be resolved by looking to other languages with similarly restricted forms. In particular, in Old Irish, one finds a distinction in verb forms known as "absolute" versus "conjunct" for simple verbs, and a related distinction known as "prototonic" versus "deuterotonic" for compound verbs. Importantly for Greek, the conjunct and deuterotonic forms only occur with some supporting/governing element, and do not stand alone.

I propose, therefore, as a way of cutting the Gordion Knot of the Modern Greek subjunctive, that the solution is to recognize the relevance for the Greek case of an Irish-like distinction between absolute and conjunct forms. That is, extending the value of the traditional Irish distinction outside of Celtic allows for the categorization of *γrapso* as a "conjunct" form. This has the direct benefit of recognizing overtly its restricted distribution and leaving the analysis of *na* out of the picture; it also has the side benefit of showing how linguistic typology, in the form of information on an issue in one language, can offer illumination on a difficult problem in the analysis of another language.

Early L1 Greek Wh-Questions: Short- or Long- Distance Interpretation?

Evangelia Asproudi
School of English, Aristotle University of Thessaloniki
evangelia.asproudi@gmail.com

Abstract

The aim of this paper is to investigate Greek children's comprehension of affirmative wh-questions, which is a topic that has not received much

attention in the Greek research. Specifically, children's preference is explored for short-distance (SD)/long-distance (LD) movement of the extracted wh-phrase in questions that are ambiguous between the two interpretations. Studies in other early languages have shown that in globally ambiguous wh-questions younger children tend to resort quite often to LD readings of the extracted wh-phrase; older children, however, show high preference for SD interpretations (e.g. de Villiers et al. 1990, Abdulkarim et al. 1997, de Villiers et al. 2007). On the whole, early preference for LD interpretations has been attributed to lack of full verb subcategorization properties (de Villiers et al. 1990) or to lack of a Point of View feature projection (de Villiers et al. 2007) in child grammar.

In order to examine whether Greek children acquiring wh-interrogatives follow a similar developmental route with their peers in other languages, ninety 4-to-7 year old children participated in comprehension tasks designed along the principles of McDaniel et al. (1996) and Crain & Thornton (1998). Children were presented with short stories accompanied by pictures or acted out with props, which were followed by ambiguous questions permitting both a SD and a LD interpretation. The aim was to see which interpretation was the most preferred. The subjects were divided into three age groups, 4;1-5, 5;1-6 and 6;1-7, each group consisting of thirty children.

The Greek data revealed great similarity to crosslinguistic findings. That is, the younger children displayed high preference for LD interpretations, which started to give its place to preference for SD interpretations as age increased. This pattern is accounted for under a memory-based proposal related to the semantic saliency of predicates; alternative proposals (de Villiers et al. 1990, de Villiers et al. 2007) prove to be inadequate due to the necessary link they erroneously presuppose between Theory of Mind and the faculty of language.

References

Abdulkarim, L., T. Roeper and J. de Villiers, 1997: 'Negative Islands in Language Acquisition', paper presented at *New Perspectives on Language Acquisition: Minimalism and Pragmatics*, University of Massachusetts, June 2-4, 1997.

Crain, S. and R. Thornton, 1998: *Investigations in Universal Grammar. A Guide to Experiments on the Acquisition of Syntax and Semantics*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

McDaniel, D., C. McKee and H. Smith Cairns (eds.), 1996: *Methods for Assessing Children's Syntax*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

de Villiers, J., T. Roeper and A. Vainikka, 1990: 'The Acquisition of Long-Distance Rules', in L. Frazier and J. de Villiers (eds.), *Language Processing and Language Acquisition*, pp.257-297. Kluwer Academic Publishers.

de Villiers, J. G., P. A. de Villiers and T. Roeper, 2007: *Wh-questions: Moving beyond the first Phase*. ms. University of Massachusetts.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
10:35-11:35
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Efthymiou

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΜΕΝΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ - INVITED SPEAKER:

Το νεοελληνικό κλιτικό σύστημα των ουσιαστικών και οι τάσεις του

Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη
Α.Π.Θ

Περίληψη

Πολλοί ερευνητές έχουν ασχοληθεί τόσο από συγχρονική όσο και από διαχρονική σκοπιά με το ζήτημα της περιγραφής και ερμηνείας του συστήματος κλίσης των ουσιαστικών της Νέας Ελληνικής (ΝΕ) χρησιμοποιώντας ένα θεωρητικό πλαίσιο είτε με ρητό τρόπο π.χ. Μαλικούτη (1970) είτε –το συνηθέστερο- με άρρητο.

Στην ανακοίνωση αυτή, με βάση το θεωρητικό πλαίσιο της Μορφολογίας των Παραδειγματικών Συναρτήσεων (Stump 2001), θα επιχειρήσουμε αφενός μια περιγραφή του νεοελληνικού κλιτικού συστήματος των ουσιαστικών και αφετέρου μια ερμηνεία συναφών φαινομένων που αναδεικνύουν τις τάσεις του συστήματος. Έτσι, σύμφωνα με την ερμηνεία αυτή, το σύστημα μας αποκαλύπτεται σε όλη του την απλότητα παρά τη φαινομενική περιπλοκότητά του, και η περιγραφή επιτυγχάνεται με έναν τρόπο ιδιαίτερα οικονομικό: 6 τάξεις αρκούν για να περιγράψουν το σύνολο των κλιτών ουσιαστικών της ΝΕ (περίπου 80.000).

Ο συσχετισμός κλιτικής τάξης και συχνότητας τύπου, ο συσχετισμός θέματος και φαινομένων κλίσης/παραγωγής καθώς και η έννοια του θεματικού κλιτικού χώρου για κάθε θέμα ενός ουσιαστικού επιτρέπουν όχι μόνο την περιγραφή με ανάγλυφο τρόπο του νεοελληνικού συστήματος, αλλά και ποικίλες προβλέψεις όπως το είδος των θεμάτων ενός ουσιαστικού και κατ' επέκταση της κλιτικής τάξης του.

Η μορφολογική αυτή περιγραφή είναι καινοτόμος στο βαθμό που αφενός ενοποιεί την κλίση των λεγόμενων ομαλών και ανώμαλων ουσιαστικών και αφετέρου ενσωματώνει στοιχεία της διαχρονίας, τη διάκριση [+/-λόγιο] καθώς και την έννοια της παραγωγικότητας των κλιτικών τάξεων.

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Δ. Χειλά-Μαρκοπούλου (2002) «Συγχρονικές και διαχρονικές τάσεις του γένους στην ελληνική-Μια θεωρητική πρόταση» στο Α. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. Ράλλη & Δ. Χειλά-Μαρκοπούλου (εκδ.) *Θέματα γραμματικής της νέας ελληνικής-Το γένος,* Αθήνα, Πατάκης, σσ. 13-56.

Bonami O. & G. Boyé (2003) "Supplétion et classes flexionnelles dans la conjugaison du français". *Langages* 152, σσ. 102-126.

Bonami O. & G. Boyé () Construire le paradigme d'un adjectif. *Recherches Linguistiques de Vincennes* 34, σσ. 77-98.

Bonami O., G. Boyé & Fr. Kerleroux (2009) "L'allomorphie radicale et la relation flexion-construction" *in* B. Fradin, F. Kerleroux et M. Plénat, *Aperçus de morphologie,* Saint-Denis, Presses Universitaires de Vincennes, σσ. 103-125..

Θωμαδάκη, Ε. (1994) *Μορφολογικά προβλήματα της νεοελληνικής (Η κλίση του ουσιαστικού).* Διδ. διατριβή, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Holton D., Mackridge P. & Ειρ. Φιλιππάκη-Warburton (2007) Βασική Γραμματική της σύγχρονης ελληνικής γλώσσας, Αθήνα, Πατάκης, μετφρ. από το αγγλικό πρωτότυπο Greek: An essential Grammar of the Modern Language 2004, Λονδίνο, Routledge.

Jannaris, A. (1897/1968) *An Historical Greek Grammar chiefly of the Attic Dialect.* Hildesheim, G. Olms.

Κεσίσογλου Ι. (1964) «Το νεοελληνικό κλιτικό σύστημα», *Ελληνικά* 18, σσ. 120-143.

Κλαίρης, Χ. & Γ. Μπαμπινιώτης (σε συνεργασία με Α. Μόζερ Α. Μπακάκου-Ορφανού & Σ. Σκοπετέα) (1996) *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική – Επικοινωνιακή Ι: Το όνομα της Νέας Ελληνικής.* Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Κουρμούλης, Γ. (1964-1965) "Μορφολογικαί εξελίξεις της ελληνικής γλώσσης", Αθήνα, *ΕΕΦΣΠΑ* 15, σσ. 9-22.

Κουρμούλης, Γ. (1968) «Neue Theorie über das System der neugriechischen Nominaldeklination", *Πλάτων* 20, σσ. 275-288.

Mackridge, P. (1990) *Η Νεοελληνική Γλώσσα* (μετ. από το πρωτότυπο, *The Modern Greek language*, Κ. Πετρόπουλος). Αθήνα, Πατάκης.

Μαλικούτη, Α. (1970) *Μετασχηματιστική μορφολογία του νεοελληνικού ονόματος.* Αθήνα, Βιβλιοθήκη της εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας.

Mirambel, A. (1957-1958) "Genre et nombre dans la flexion des noms en grec moderne". *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris* 53, σσ. 103-137.

Μπαμπινιώτης, Γ. (1982) "΄Κατάσταση΄ εναντίον ΄καταστάσεως΄", *Γλωσσολογία* 1, σσ. 119-127.

Ralli, A. (1994) "Features Representations and Feature-parsing Operation in Greek Nominal Inflection", Proceedings of the 8th Symposium on English and Greek Linguistics, Θεσσαλονίκη, ΑΠΘ-Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, σσ. 19-46.

Ralli, A. (2000) "A Feature-based Analysis of Greek Nominal Inflection", *Γλωσσολογία* 11-12, σσ. 201-227.

Ralli, A. (2001) "Gender in Greek Nouns", *Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας 1999,* Θεσσαλονίκη, University Studio Press, σσ. 154-162.

Ralli, A. (2002) "The role of morphology in gender determination: evidence from Modern Greek". *Linguistics* 40, 519-551.

Seiler, H. (1958) "Zur Systematik und Entwicklung geschichte der griechischen Nominaldeklination", *Glotta* 37, σσ. 41-67.

Σετάτος, Μ. (1984) «Το γένος και η νεοελληνική κλίση». Στο *Αντίχαρη,* Αφιέρωμα στον καθηγητή Στ. Καρατζά, Αθήνα, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, σσ. 393-397.

Sotiropoulos, D. (1972) *Noun Morphology of Modern Demotic Greek - A descriptive analysis.* The Hague, Mouton.

Stump Gr. (2001) *Inflectional Morphology – A Theory of Paradigm Structure,* Cambridge University Press.

Τριανταφυλλίδης, Μ. (1941) *Νεοελληνική Γραμματική (της Δημοτικής).* Αθήνα, ΟΕΣΒ, β΄ έκδ. 1978 Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Τσοπανάκης, Α. (1948 ή 1950) "Συμβολή στη ρύθμιση του νεοελληνικού κλιτικού συστήματος", Θεσσαλονίκη, *ΕΕΦΣΠΘ* 6, σσ. 231-242 ή 244-287.

Τσοπανάκης, Α. & Μ. Δερβισοπούλου (1956) "Το κλιτικό μας σύστημα", Θεσσαλονίκη, *ΕΕΦΣΠΘ* 7, σσ. 117-153.

Χατζιδάκις, Γ. (1907) «Συμβολή εις την κλίσιν της νεωτέρας Ελληνικής». Στο *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 2, Αθήνα, Σακελλαρίου, σσ. 1-30.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
12:00-13:00
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: E. Thomadaki

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΜΕΝΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ - INVITED SPEAKER:

Selecting a theoretical framework fitting acquisition data is no easy matter

Ursula Stephany,
University of Cologne
stephany@uni-koeln.de

Abstract

The object of the paper is to discuss the question of how to select an appropriate theoretical framework for describing acquisition data, so that the description may contribute to an explanation of the acquisi-tion process. The major current theoretical approaches to language acquisition to be taken into account are the functionalist, usage-based approach founded in cognitive linguistics and the nativist, generative Universal Grammar approach.

The basic assumptions concerning human language made by these theoretical frameworks are diametrically opposed to each other. While functionalist cognitive linguistics, and in particular the usage-based approach to grammar, claims that "grammar be thought of as the cognitive organization of one's experience with language" (Bybee 2010:8; see also Bybee 2006), Generative Grammar pos-tulates "an innate 'Universal Grammar' as a starting point" (Bybee 2010:197). The consequences of these basic claims for theories of language acquisition differ in fundamental ways: Nativist, generative Universal Grammar approaches postulate that at least some knowledge of linguistic categories and operations is innate, while the cognitively based functional approach assumes that knowledge of grammar is not. Although the latter approach does hold the *ability* of human beings to learn language to be innate, it is considered as a non-nativist proposal, which assumes that grammar is not innately given to children, but must be constructed by them on the basis of their linguistic input; therefore, this approach is also termed constructivist. While the Universal Grammar approach aims at describing the abstract form of grammar acquired by the child, functional or usage-based approaches assume that language acquisition proceeds in the course of language use for communicative purposes and that

the representation of grammar in the speaker's mind is much less abstract than assumed by Generative Grammar.

Given the choice between a nativist, generative approach on the one hand and a non-nativist, usage-based approach on the other, which one should a developmental psycholinguist select in order to account for the child language data he or she has collected? Although the most satisfying way might seem to engage in two separate analyses of one's data conducted in each of the two theoretical frameworks and subsequently compare the results, this is not only practically but also theoretically out of the question. Not only is an impartial academic education of students in both of these theoretical frameworks the exception, if it exists at all, nor are the time limits for writing a doctoral dissertation large enough for doing this. Furthermore, since different questions are asked by the two theoretical frameworks, the results would not even be comparable. For the same reason, the comparison of empirical work on language acquisition conducted in each of the two frameworks is hardly feasible. Therefore, a more suitable way of selecting a theoretical framework is to study the literature comparing both approaches to language acquisition and pointing out their pros and cons. Today, we are in the fortunate position to have important literature available on this matter, e.g. the books by Tomasello 2003 and more recently that by Ambridge & Lieven 2011 (on the necessity of choosing a theoretical framework for linguistic studies see Stephany & Froitzheim 2009).

The most common way of selecting a theoretical framework for one's own analyses of language acquisition data is to either choose the theory in which one has been 'brought up' or one which has more recently gained importance and acknowledgement in the scientific community of one's field. It may however happen that, at a later point in life, one will come to the conclusion that the framework originally chosen is not adequate for one's further studies, an insight which may lead to a radical change in one's theoretical convictions. This has happened to many linguists who once were fervent followers of the generative paradigm in the USA and throughout the world. I may quote myself as an example and compare my doctoral dissertation on the attributive adjective in French (Stephany 1970) written in Chomsky's *Aspects of the Theory of Syntax* model (Chomsky 1965) with my postdoctoral thesis on the development of verbal grammar in Greek first language acquisition (Stephany 1985), in which I adopted a cognitively based theoretical framework. More recently, I was in the exceptionally fortunate position of being furnished an explanatory theoretical framework for empirical results on Greek language acquisition which I had gained much earlier, namely usage-based theory.

In the paper, I will try to demonstrate in which ways Usage-Based Theory seems to be a fitting theoretical framework into which the results on the development of Greek verbal and nominal inflection (Stephany 1997; Christofidou & Stephany 2003; Stephany & Christofidou 2009) gained so far may be cast. Furthermore, I will point out why a nativist, generative framework would seem less appropriate for explaining those results.

References

Ambridge, Ben & Elena V. M. Lieven. 2011. *Child Language Acquisition: Contrasting Theoretical Approaches*. Cambridge: CUP.

Bybee, Joan. 2006. From usage to grammar: The mind's response to repetition. *Language* 82: 529-551.

Bybee, Joan. 2010. *Language, usage, and cognition*. Cambridge: CUP.

Chomsky, Noam. 1965. *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, MA: MIT Press.

Christofidou, Anastasia & Ursula Stephany. 2003. Early phases in the development of Greek verb inflection. In Dagmar Bittner, Wolfgang U. Dressler & Marianne Kilani-Schoch (eds.), *Development of Verb Inflection in First Language Acquisition: A Cross-Linguistic Perspective*, 89-129. (Studies on Language Acquisition 21). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.

Stephany, Ursula. 1970. *Adjektivische Attributkonstruktionen des Französischen, untersucht nach dem Modell der Generativen Grammatik*. (Structura 1). Munich: Wilhelm Fink.

Stephany, Ursula. 1985. *Aspekt, Tempus und Modalität: Zur Entwicklung der Verbalgrammatik in der neugriechischen Kindersprache*. (Language Universals Series 4). Tübingen: Gunter Narr.

Stephany, Ursula. 1997. The acquisition of Greek. In Dan I. Slobin (ed.), *The Crosslinguistic Study of Language Acquisition*, vol. 4, 183-333. Mahwah, NJ/London: Lawrence Erlbaum.

Stephany, Ursula & Anastasia Christofidou. 2009. The emergence of nominal inflection in Greek. In Ursula Stephany & Maria D. Voeikova (eds.), *Development of Nominal Inflection in First Language Acquisition: A Cross-Linguistic Perspective*, 217-264. (Studies on Language Acquisition 30). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.

Stephany, Ursula & Claudia Froitzheim. 2009. *Arbeitstechniken Sprachwissenschaft: Vorbereitung und Erstellung einer sprachwissenschaftlichen Arbeit*. (UTB 3259). Munich: Wilhelm Fink.

Tomasello, Michael. 2003. *Constructing a Language: A Usage-Based Theory of Language Acquisition*. Cambridge, MA/London: Harvard University Press.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
13:00-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: S. Tsiplakou

Η αυτοδιόρθωση/ετεροδιόρθωση ως μέτρο κοινωνιογλωσσικής επίγνωσης

Μαριάνθη Μακρή-Τσιλιπάκου
Τομέας Εφαρμοσμένης & Θεωρητικής Γλωσσολογίας
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας
ΑΠΘ

Περίληψη

Στην καθημερινή του χρήση, ο όρος *διόρθωση* προϋποθέτει την πρότερη διάπραξη λάθους. Η εθνομεθοδολογική Ανάλυση της Συνομιλίας ορίζει τη διόρθωση ως ένα ευρύτερο διαδραστικό φαινόμενο, το οποίο δεν συνδέεται αναγκαστικά με την αποκατάσταση λαθών ούτε και εξαντλείται στη σχετική δράση. Έτσι, τα διορθωτικά φαινόμενα στοχεύουν στη συντονισμένη αντιμετώπιση αντικειμενικών ή υποκειμενικών προβλημάτων τα οποία ανακύπτουν κατά την παραγωγή, ακρόαση και κατανόηση των συνομιλιακών συνεισφορών και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, απόπειρες αναζήτησης (κατάλληλης) λέξης, συντακτικές/λεξικές τροποποιήσεις, διευκρινήσεις, φαινόμενα (αυτό)λογοκρισίας κ.λπ. Καθώς οι διορθωτικές δράσεις ιεραρχούνται στη βάση της προτίμησης —και συνακόλουθα επιτελούνται με σειριακά διαφοροποιημένες παρεμβάσεις—, το διαδραστικό τους νόημα αξιολογείται διαφορετικά από τα μέλη, σε συνάρτηση και με το εκάστοτε επικοινωνιακό πλαίσιο.
Στην ανακοίνωση, καταγράφονται αυθεντικά περιστατικά διόρθωσης, τα οποία εκτιμάται ότι αναδεικνύουν τις τρέχουσες κοινωνικές/γλωσσικές νόρμες και τις απορρέουσες ευαισθησίες των μελών της νεοελληνικής κοινότητας —τουλάχιστον, όταν εκφράζονται δημοσίως.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Egbert, Maria (2004). Other-initiated repair and membership categorization —some conversational events that trigger linguistic and regional membership categorization. *Journal of Pragmatics* 36: 1467–98.

Egbert, Maria, Andrea Golato & Jeffrey D. Robinson (2009). Repairing reference. In J. Sidnell (ed.) *Conversation Analysis: Comparative Perspectives*, 104-32. Cambridge: Cambridge University Press.

Jefferson, Gail (1987). On exposed and embedded correction in conversation. In G. Button and J. R. E. Lee (eds) *Talk and Social Organization*, 86–100. Clevedon: Multilingual Matters.

Housley, William & Richard Fitzgerald (2009). Membership categorization, culture and norms in action. *Discourse & Society* 20(3): 345-62.

Lerner, Gene H. & Celia Kitzinger (2007). Extraction and aggregation in the repair of individual and collective self-reference. *Discourse Studies* 9(4): 526-57.

Robinson, Jeffrey D. & Heidi Kevoe-Feldman (2010). Using full repeats to initiate repair on others' questions. *Research on Language & Social Interaction* 43(3): 232–59.

Schegloff, Emanuel, Harvey Sacks & Gail Jefferson (1977). The preference for self-correction in the organization of repair in conversation. *Language* 53(2): 361-82.

Schegloff, E. A. (2000). When 'others' initiate repair. *Applied Linguistics* 21: 205–43.

Sidnell, Jack (2009). Language-specific resources in repair and assessments. In J. Sidnell (ed.) *Conversation Analysis: Comparative Perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press: 304-25.

Αντιλήψεις για την ευγένεια και την αγένεια στην Ελλάδα

Μαρία Σηφιανού και Αγγελική Τζάννε
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών
msifian@enl.uoa.gr atzanne@enl.uoa.gr

Περίληψη

Είναι γνωστό ότι η μελέτη της ευγένειας απασχολεί τους μελετητές αρκετά χρόνια ενώ τα τελευταία χρόνια το ενδιαφέρον αρκετών έχει στραφεί και προς τη μελέτη της αγένειας (βλ. π.χ., Culpeper 2011) με απώτερο στόχο τη δημιουργία ενός θεωρητικού πλαισίου που θα διερευνά και τα δύο αυτά φαινόμενα. Η έρευνα για την (ευ)(α)γένεια εστιάζει σχεδόν αποκλειστικά στην παραγωγή λόγου και εξετάζει τα φαινόμενα σε σχέση με τη συμπεριφορά των συμμετεχόντων στη λεκτική διάδραση (βλ. π.χ., Brown & Levinson 1987 [1978], Leech 1983, Spencer-Oatey 2000, Mills 2003, Watts 2003 μεταξύ άλλων). Εγκαταλείποντας αυτή την ερευνητική γραμμή, στην προτεινόμενη ανακοίνωση εξετάζουμε την (ευ)(α)γένεια ως γενικά φαινόμενα τα οποία εκφράζονται με λεκτικά και μη-λεκτικά μέσα και πραγματώνονται σε κοινωνικό επίπεδο.

Ο πρωταρχικός σκοπός της προτεινόμενης μελέτης είναι να ερευνήσει πώς αντιλαμβάνονται την (ευ)(α)γένεια οι νεαροί/ές Έλληνες/ίδες και να εξετάσει εάν αυτές οι αντιλήψεις έχουν αλλάξει τα τελευταία 25 χρόνια. Ένας άλλος στόχος της μελέτης αυτής είναι να διερευνήσει εάν τα άτομα που πήραν μέρος στην έρευνα πιστεύουν ότι η κοινωνία τους έχει γίνει λιγότερο ή περισσότερο ευγενική από ό,τι ήταν και να εμβαθύνει στους λόγους στους οποίους αποδίδεται αυτή η αλλαγή.

Τα ευρήματά μας δείχνουν ότι τα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα αντιλαμβάνονται την αγένεια ως κάτι διαφορετικό, αλλά όχι ως το αντίθετο της ευγένειας. Επίσης συνδέουν και τα δύο φαινόμενα με νόρμες και δικαιώματα των μελών ενός κοινωνικού συνόλου καθώς και με την έννοια της κατάλληλης συμπεριφοράς σε συγκεκριμένα κοινωνικά περιβάλλοντα. Ένα άλλο ενδιαφέρον εύρημα είναι ότι σύμφωνα με την πλειονότητα των ερωτηθέντων, η αγένεια εκφράζεται λεκτικά, ενώ το αντίθετο ισχύει για την ευγένεια, η οποία θεωρείται κυρίως μη-λεκτική συμπεριφορά. Τέλος, όπως ήταν αναμενόμενο, οι πληροφορητές μας θεωρούν ότι η κοινωνία μας είναι πιο αγενής από ό,τι ήταν στο παρελθόν και αποδίδουν αυτήν την αλλαγή στους σημερινούς γρήγορους και κουραστικούς ρυθμούς της καθημερινής ζωής.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Brown, Penelope and Stephen C. Levinson (1978). Universals in language usage: Politeness phenomena. In *Questions and politeness: Strategies in social interaction*, Esther Goody (ed.), 56–311. Cambridge: Cambridge University Press.

Brown, Penelope and Stephen C. Levinson (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.

Culpeper, Jonathan (2011) *Impoliteness: Using language to cause offense*. Cambridge: Cambridge University Press.

Leech, Geoffrey (1983) *Principles of pragmatics*. London: Longman.

Mills, Sara (2003). *Gender and politeness*. Cambridge: Cambridge University Press.

Spencer-Oatey, Helen (2002). Rapport management: A framework for analysis. In Spencer-Oatey, Helen (ed. Culturally speaking: Managing rapport through talk across cultures. 11-46. London: Continuum.

Watts, Richard J. (2003). *Politeness*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ο μηχανισμός της διόρθωσης στη συνομιλία κατά την εναλλαγή κωδίκων από δίγλωσσους μαθητές προσχολικής ηλικίας

Σιταρένιου Δήμητρα και Χατζηδάκη Ασπασία
Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Κρήτης
dsitareniou@edc.uoc.gr, aspahatz@edc.uoc.gr

Περίληψη

Η συνομιλία ως σύστημα αλληλεπίδρασης επικυρώνεται αμοιβαία και ρυθμίζεται από ένα ορισμένο τυπικό (Γεωργακοπούλου και Γούτσος 1999) με αρχές και αξιώματα, όπως η εναλλαγή της σειράς (turn-taking), τα ζεύγη γειτνίασης και η οργάνωση της προτίμησης (Levinson 1983). Κατά την εναλλαγή της σειράς, δε, τίθενται σε λειτουργία επανορθωτικοί μηχανισμοί όπως η αυτοδιόρθωση και η ετεροδιόρθωση, μέσα, για παράδειγμα, από τις διαδικασίες της επαναδιατύπωσης.

Κατά την ανάπτυξη των συνομιλιακών δεξιοτήτων στα παιδιά, η εναλλαγή της σειράς αποτελεί βασική αρχή της ανάπτυξής τους (Barrett 1999, Pan and Snow 1999). Όσον αφορά τα δίγλωσσα παιδιά, στη σχετική βιβλιογραφία (λ.χ. Li Wei 2002) επισημαίνεται ότι ο μηχανισμός και η λειτουργία της διόρθωσης κατά την εναλλαγή της σειράς συνιστούν μία συνηθισμένη πρακτική στην εναλλαγή κωδίκων (code-switching).

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά την εναλλαγή κωδίκων στη συνομιλία δίγλωσσων παιδιών με Γ1 την Αλβανική και Γ2 την Ελληνική. Τα δεδομένα μας προέρχονται από μαγνητοφωνήσεις αυθεντικού λόγου οκτώ μαθητών προσχολικής ηλικίας κατά τη διάρκεια τυπικών δραστηριοτήτων στο χώρο του Νηπιαγωγείου. Από έρευνες σχετικά με την εναλλαγή κωδίκων από δίγλωσσα παιδιά, αλλά και από τη δική μας έρευνα, προκύπτει ότι αυτά, ήδη από μικρή ηλικία, είναι σε θέση να αξιοποιούν την εναλλαγή κωδίκων κατά τη συνομιλία, προκειμένου να δηλώσουν την αντίθεση ή τη συναίνεσή τους, να δώσουν έμφαση στο περιεχόμενο, να διατηρήσουν ή να αλλάξουν το θέμα της συζήτησης κ.λπ. (Moffatt and Milroy 1992, Shin and Milroy 2000, κ.α.). Τα παραδείγματα που παρουσιάζονται και αναλύονται εδώ δείχνουν ότι οι νεαροί ομιλητές αξιοποιούν την εναλλαγή κωδίκων και για να διατηρήσουν την εναλλαγή σειράς μέσα από το μηχανισμό της διόρθωσης.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Barrett, M. (ed.) (1999) *The development of language.* University of Surrey, UK: Psychology Press.

Γεωργακοπούλου, Α. και Δ. Γούτσος (1999). *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Levinson, S. (1983) *Pragmatics.* Cambridge: Cambridge University Press.
Li Wei (2002) "What do you want me to say?" On the conversation analysis approach to bilingual interaction. *Language in Society* 31:159-180.
Moffatt, S. and L. Milroy (1992) Panjabi/English language alternation in the early school years. *Multilingua* 11 (4): 355-385.
Pan, B. and C. Snow (1999) The development of conversational and discourse skills. In: M. Barrett (ed.), *The development of language.* University of Surrey. UK: Psychology Press.
Shin, S. and L. Milroy (2000) Conversational codeswitching among Korean-English bilingual children. *The International Journal of Bilingualism,* 4 (3): 351-383.

ΜΙΚΡΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - SMALL AMPHITHEATER
13:00-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: M. Baltazani

Nuclear Accents in Athenian and Cypriot Greek

Charalambos Themistocleous[1,2]
[1]University of Athens, [2]University of Cyprus

Abstract

This is a comparative study of the production of nuclear pitch accents in Athenian Greek (AG) and Cypriot Greek (CG); while the pitch accents of the first variety received a great bulk of research (c.f. Arvaniti, Ladd, & Mennen, 2006; Baltazani & Jun, 1999; Botinis & Bannert, 2003; Botinis, Bannert, & Tatham, 2000; Grillia, 2008), the latter is almost understudied (c.f. Themistocleous, 2008). Nuclear pitch accents convey the main prominence of an utterance and they mainly associate to constituents with focus or contrastive topics (c.f. Arvaniti & Baltazani, 2004; Ladd, 2008). This study explored (a) the alignment of nuclear pitch accents produced in the utterance's right edge with regards to the denoted focus category i.e. [+contrastive] focus, [-contrastive] focus and broad focus and (b) whether [+contrastive] focus and [+contrastive] topic exploit different categories of nuclear pitch accents. The results showed great similarities in the production of nuclear pitch accents in the two varieties: AG and CG; furthermore it showed no significant differences in the production of nuclear pitch accents due to the effect of distinct focal categories or due to contrast. The results

associate with the general discussion about the relation between intonation and meaning (c.f. Bolinger, 1983; Büring, 1997; Gussenhoven, 2004).

References

Arvaniti, A., & Baltazani, M. (2004). Greek ToBI. *Prosodic Models and Transcription: Towards Prosodic Typology*, 84-117.

Arvaniti, A., Ladd, D. R., & Mennen, I. (2006). Tonal association and tonal alignment: Evidence from Greek polar questions and contrastive statements. *Language and Speech, 49*, 421-450.

Baltazani, M., & Jun, S. A. (1999). Focus and topic intonation in Greek. *Proceedings of the 14th International Congress of Phonetic Sciences, 2*, 1305-1308.

Bolinger, D. (1983). Intonation and Gesture. *American Speech, 58*(2), 156-174.

Botinis, A., & Bannert, R. (2003). *Focus and gender interactions and prosodic correlates*. Paper presented at the XVIth Swedish Phonetics Conference FONETIK 2003, Umeå,Sweden.

Botinis, A., Bannert, R., & Tatham, M. (2000). Contrastive Tonal Analysis of Focus Perception in Greek and Swedish. In A. Botinis (Ed.), *Intonation. Analysis, Modelling and Technology* (pp. 97-118). Dordrecht, Boston, London: Kluver Academic Publishers.

Büring, D. (1997). *The meaning of topic and focus : the 59th Street Bridge accent*. London: Routledge.

Grillia, S. (2008). *On the nature of preverbal Focus in Greek: A theoretical and experimental approach. Ph.D. Thesis*. Utrecht: LOT.

Gussenhoven, C. (2004). *The phonology of tone and intonation*. Cambridge ; New York: Cambridge University Press.

Ladd, D. R. (2008). *Intonational phonology* (2nd ed.). Cambridge, UK ; New York: Cambridge University Press.

Themistocleous, Ch. (2008). *Focus Effects on Syllable Duration in Cypriot Greek*. Paper presented at the Experimental Linguistics 2008, Athens.

Phonetic vowel reduction in Standard Modern Greek

Angelos Lengeris
a.lengeris@uclmail.net

Abstract

Phonetic vowel reduction refers to the process whereby the intended vowel is not perfectly realized. Reduced vowels are shorter and occupy a more central position in the vowel space than non-reduced ones. Among the factors that can cause vowel reduction are *speaking style* (Moon & Lindblom, 1994) and *stress* (Delattre, 1969). Recent studies have begun to explore vowel reduction in Greek (Nikolaidis, 2003; Baltazani, 2007). Nikolaidis (2003) examined the acoustic characteristics of Greek vowels in spontaneous speech while Baltazani (2007) looked, among other variables, at the effect of stress on the acoustics of Greek vowels using read speech materials.

This study offers an in depth examination of phonetic vowel reduction in Greek by examining the effect of speaking style and stress on the spectro-temporal characteristics of Greek vowels. The speaking styles under investigation were conversational and read speech. Three male and three female speakers of Standard Modern Greek participated in a production experiment. The conversational speech materials were drawn from natural conversations between each participant and the author. Read versions of those conversations were recorded from the same speakers one week after the first recording. That way, identical materials in two speaking styles were elicited, spoken by the same speakers under the same recording conditions.

Results showed that vowels in conversational speech were shorter and less peripheral than vowels in read speech across stress conditions. Within each speaking style, unstressed vowels were shorter and closer to the centre of the vowel space than stressed ones. These findings add to the existing evidence in the literature that read speech (used commonly in speech production experiments) differs in a highly systematic way from the type of speech used in our everyday communication. Importantly, the findings of this study offer insights into the process of phonetic vowel reduction in Greek and provide reference duration and formant values for Greek vowels in two speaking styles.

References

Baltazani, M. (2007). Prosodic rhythm and the status of vowel reduction in Greek. *Selected papers from the 17th International Symposium on*

Theoretical and Applied Linguistics, Department of Theoretical and Applied Linguistics, pp. 31-43, Salonica, Greece.

Delattre, P. (1969). An acoustic and articulatory study of vowel reduction in four languages. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching (IRAL)*, 7, 295-325.

Moon, Seung-Jae, and Lindblom Björn. (1994). Interaction between duration, context, and speaking style in English stressed vowels. *Journal of the Acoustical Society of America*, 96, 40-55.

Nicolaidis, K. (2003). Acoustic variability of vowels in Greek spontaneous speech. *Proceedings of the 15th International Congress of Phonetic Sciences*, pp. 3221-3224, Barcelona, Spain.

Boundaries between Standard Modern Greek and Cypriot Greek, as perceived by their native speakers

Eleni Savva,
University of Oxford,
eleni.savva@seh.ox.ac.uk

Abstract

This study investigates to what extent native speakers of Cypriot Greek and native speakers of Standard Modern Greek (henceforth CG and SMG respectively) agree on what is SMG and what is not (cf. Terkourafi, 2007, Arvaniti, to appear). Starting from the assumption that the boundaries between a standard language and a dialect are rather arbitrary and subjective, the study approaches the issue from the speakers' point of view and investigates what features contribute the most to the construction of the difference in their minds.

For the purpose of this study a corpus of written CG was collected, consisting of samples from real informal emails sent between young Cypriots. Written speech was chosen in order to minimise the role of phonetics and phonology, given that the differences in these levels are probably the most profound ones. Ten Cypriot Greeks and ten Athenians were then asked to complete two tasks: a. To read some samples and highlight the features which they thought would not appear, if the emails had been written by young Athenians and b. To transform some samples in the way they thought an Athenian would have written them. The answers of the two groups were then compared.

The results showed that Cypriot Greeks and Athenian Greeks agree to a surprising degree on their judgments about what is SMG and what is not. An evaluation of the features they marked as exclusively CG, according to their

linguistic level, showed that features related to phonology and phonetics (i.e. representations of the CG phonemes which do not exist in SMG), as well as lexical items, are the ones identified most frequently by both groups; this suggests that phonology and the lexicon play a crucial role in the construction of the difference in speakers' minds. Moreover, the results of the study indicate that the most straightforwardly identifiable CG features are for both groups the ones which are exclusively CG in form and thus would never appear in a SMG context; on the other hand, forms which exist in both varieties but differ in usage (e.g. words with slightly different semantic meaning, different choice of past tenses etc.) are not so straightforwardly identifiable. Finally and perhaps contrarily to the expectations, Cypriot Greeks appeared slightly more aware of the subtle differences between the two varieties, as well as less tolerant than Athenians themselves in what they accepted as standard.

References

Arvaniti, A. To appear. Linguistic practices in Cyprus and the emergence of Cypriot Standard Greek. *Mediterranean Language Review*.

Terkourafi, Marina. 2007. Perceptions of the difference in the Greek sphere; the case of Cyprus. *Journal of Greek Linguistics* 8, 60-96.

ΑΙΘΟΥΣΑ 3 - ROOM 3
13:00-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: S. Tsolakidis

The Syntax of Early Cypriot-Greek: Evidence from L1 Acquisition of Clitics

Theoni Neokleous, Teresa Parodi
University of Cambridge
tn247@cam.ac.uk, tp209@cam.ac.uk

Abstract

Pronominal clitics are lexical elements highly dependent on the functional domain, therefore they constitute a good tool for assessing language development, and more specifically, the inflectional domain. The first language acquisition of clitic constructions has been widely studied cross-linguistically (such as Hamann et al. 1996 for French, Schaeffer 1997 for Dutch, Costa at al. 2007 *et seq.* for European Portuguese, Marinis 2000

for Greek, Guasti 1993/94 for Italian, Babyonyshev & Marin 2005 for Romanian, Ilic & Ud Deen 2003 for Serbo-Croatian, Wexler et al. 2004 for Spanish) and the focus of acquisitional studies regarding the syntax of clitics has been the phenomenon of clitic realisation and omission. There is, however, another interesting phenomenon that has been so far attested in enclitic languages only: clitic misplacement in the initial stages of L1A (see Duarte & Matos 2000 for European Portuguese and Petinou & Terzi 2002 for Cypriot Greek).

This paper investigates the acquisition of clitic placement in Cypriot Greek, a language exhibiting the enclisis pattern (Terzi 1999a, 1999b, Agouraki 2001), and aims to shed light to the developmental trajectory in Cypriot Greek and, more generally, in enclitic languages. Our investigation is based on spontaneous speech and experimental data. Spontaneous speech data are comprised of one-hour recordings of a number of young Greek-Cypriot children. The experimental investigation involves the implementation of semi-structured elicitation techniques, including a picture task and a puzzle task, in young Greek-Cypriot children, 2-, 3- and 4-year-olds. Initial findings reveal a different pattern for the acquisition of enclisis and proclisis environments. Enclisis contexts are adult-like from the onset, whereas proclisis contexts remain problematic for some children, who over-generalize enclisis independently of the syntactic environment. This result is explained on the grounds of enclisis being derived from proclisis, with the manifestation of verb movement, while the overgeneralization of enclisis is attributed to the overgeneralization of verb movement across proclisis and enclisis contexts.

Selected References

Costa, J. & M. Lobo. 2007. Clitic Omission, null objects or both in the acquisition of European Portuguese? In S. Baauw, F. Drijkoningen & M. Pinto (eds.) *Romance Languages and Linguistic Theory 2005*. Amsterdam: John Benjamins, pp. 59-72.

Duarte, I. & G. Matos. 2000. Romance clitics and the Minimalist Program. In J. Costa (ed.) *Portuguese Syntax*. Oxford University Press, pp. 116-142.

Marinis, T. 2000. The acquisition of clitic objects in Modern Greek: Single clitics, clitic doubling, clitic left dislocation. In A. Alexiadou, N. Fuhrop, U. Kleinhenz & P.Law (eds.) *ZAS Working Papers 15*. Humbolt University, pp. 260-283.

Petinou, K. & A. Terzi. 2002. Clitic (mis)placement in Cypriot Greek normally developing and language impaired children. *Language Acquisition 10*: 1-2.

Greek Cypriots writing Cypriot Greek: tendencies in the written representation of post-alveolar consonants

Marianna Katsoyannou, Spyros Armosti, Kyriaki Christodoulou, Charalambos Themistocleous
University of Cyprus
marianna@ucy.ac.cy, armostis@gmail.com, kyriaki_ptf@yahoo.gr, themistocleous@gmail.com

Abstract

For speakers of Cypriot Greek (CyGr), writing is associated almost exclusively with Standard Modern Greek (SMG), rather than with CyGr. In cases whereby CyGr is chosen to be written (such as in literature), the Greek alphabet is —usually— used; however, some CyGr sounds that do not feature in the sound inventory of SMG are not available as separate graphemes in the Greek alphabet. Such sounds are the post-alveolar consonants of CyGr, e.g. [š], [č], [ž], which pose a problem to anyone attempting to write in CyGr. Due to the lack of standardisation of CyGr regarding its written form, different authors follow different solutions in representing those sounds. For lexicographers of CyGr dictionaries, the solution chosen is usually based on linguistic and typographical considerations; an equally important factor in dealing with this issue should be the acceptability of the proposed solution by native speakers of CyGr.

Gauging the tendencies of Greek Cypriots in writing CyGr post-alveolar consonants was an important consideration in concluding which solution to follow in the case of 'Syntychies', an online dictionary of CyGr. This paper reports the results of a research conducted in 2010, which investigated the preferences of Greek Cypriots in writing post-alveolar consonants. For the purposed of this research, speakers of CyGr from different educational backgrounds and of different age groups were exposed to all possible linguistic factors that could influence the way in which they represent post-alveolar consonants in CyGr. The results indicated that the most usual way of representing a post-alveolar consonant was by means of a combination of an alveolar consonant with an iota that was meant to undergo synizesis. The subjects showed a robust preference for writing phonetically rather than phonologically in cases whereby the post-alveolar consonant was underlying a velar consonant. The use of diacritics was very limited, even though when it was introduced to the subjects in the forced-choice part of the test, the subjects showed a preference in using the diacritic. The results indicated some possible learning effects regarding the use of the diacritic.

References:

Coulmas, F. (1991) *The writing systems of the world*. Oxford: Basil Blackwell.

Arvaniti, A. (2006) Linguistic practices in Cyprus and the emergence of Cypriot Standard Greek. *San Diego Linguistic Papers* 2, 1–25.

Coutsougera, P. & G. V. Georgiou (to appear) An Orthographic System for Cypriot Greek. *Actes du XXX Colloque International de Linguistique Fonctionnelle* (Nicosia, 18–21 October 2006). Paris: L'Harmattan.

Diaspora Greek: Grammars in Contact or Incompletely Acquired Grammars?

Katerina Zombolou
La Trobe University
k.zombolou@latrobe.edu.au

Abstract

Grammatical changes have been found in Greek spoken by early bilingual adults of second and third generation in Argentina: (1) PP *apo* 'of' generalisation over genitive case (e.g. **i giagia apo ti mama mu* 'my mother's grandmother', (2) accusative generalisation over nominative case in subject position (e.g. **ohi polus estelnan ta pedia tus sto sholio* 'not many (Greeks) were sending their children to school'), (3) misform in nominal plural inflection, (e.g. **ta patoma* 'the floors'), (4) omission of the obligatory article in demonstratives (e.g. **ihame epafi me olus Onaseus* 'we had contact with all people of Onasis' family'), (5) clitic omission in clitic doubling (e.g. **afto de kserume* 'we don't know this'), (6) perfective generalisation over imperfective aspect (e.g. **pigane stus horus kathe ebdomada* 'they were going to the dances every week').

Investigating language contact in languages in Diaspora provides evidence for unveiling the mechanisms of 'externally' versus 'internally' motivated language changes in progress, and the 'internally' motivated language changes may occur in the original language as well. Accordingly, the question raised is: Do languages in Diaspora change under the influence of the hosting languages (Contact Change Hypothesis, CLH) or because they follow patterns of internal language development, in the sense of incomplete acquisition (Internal Development Hypothesis, IDH)?

Volumes have been written in respect with languages being in contact and how the one language changes under the influence of the other. IDH is based on the fact that bilinguals acquire two or more languages in childhood,

and despite having been exposed to their family language early in life, many of these speakers acquire only incompletely, or later lose, aspects of their language. The question thus is if and to what extent the imperfect language competence in Diaspora is similar to the also imperfect language competence of monolingual L1 children acquiring the language in the country of origin (Silva-Corvalán, 1991; Aikhenvald, 2006; Köpke, 2007; Tsimpli, 2007; Montrul, 2008; Matras, 2009; Schmid, 2009; Polinsky, 2006, among many others).

From this point of view, Argentina-Greek data have been compared to (a) Spanish to examine any potential influence from the dominant language, as well as (b) L1 monolingual children data from Greece. On the one hand, (a) showed that different structures would be expected than are indeed produced. On the other hand, (b) revealed similar performance for the two populations, suggesting that changes in (1)-(6) are due to incomplete acquisition. In this context, the present paper supports the view that incomplete learners display simplification of rules and forms in morphosyntax.

Selected references

Montrul, S. A. 2008. *Incomplete Acquisition in Bilingualism: Re-examining the Age Factor*. Studies in Blingualism, 39.

Polinski, M. 2006. Incomplete Acquisition: American Russian. *Journal of Slavic Linguistics* 14, 191-262.

Tsimpli, I. 2007. First language attrition from a minimalist perspective: Interface vulnerability and processing effects. In *Language attrition: theoretical perspectives*, Köpke et al. (eds.), 83-98.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
13:00-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: V. Spyropoulos

Linguistic theory and the Greek article: a parametric perspective

Cristina Guardiano, Università di Modena e Reggio Emilia
cristina.guardiano@unimore.it

Abstract

Introduction. The historical development and the internal structure of the system of the articles in Greek have long been explored under various

approaches. The description, analysis and explanation of the diachronic changes which produced the current state of affairs, the observation of the interaction between syntax and semantics in the construction of the peculiar interpretative properties of the article(s), the identification of crosslinguistic (universal?) patterns, the selection of appropriate empirical evidence are only the most common issues discussed so far in the literature. The aim of this contribution is to suggest that the exploration of the development of the Greek article-system and of its main properties can be effectively supported by the tools provided by formal theories of syntax.

Background. I will adopt the theories of diachronic change recently explored within the generative framework (see Roberts 2007 for a summary), the Principles&Parameters approach (stemming from Chomsky 1981) and the DP-hypothesis (proposed since Abney 1987). It has been suggested (Crisma 1997, 2010, Longobardi 1994, 2005) that variation across languages in the properties exhibited by the articles depends on how three features universally encoded in D (i.e. two quantificational features, definiteness and count, and a denotational property, reference/person) are represented through the head of the DP, that is to whether D needs to be lexically filled or not in order for the nominal expression to be read as definite/indefinite, count/mass and/or to be interpreted as object/kind-rererential. When definiteness is grammaticalized, the typical filler for D is the "definite" article; when count is grammaticalized, the count reading is licensed either by overt number (i.e. plural) morphology or via an overt item in D, usually (misleadingly) labeled "indefinite" article; when reference/person is strong, the strategies used to fill D are either the raising of the noun or the insertion of an expletive article, usually homophonous with the definite one. Thus, the so-called definite article plays at least two different roles crosslinguistically, i.e. that of a marker of definiteness and that of an expletive.

Data. In Greek, the development of the article-system shows itself as a gradual process of progressive extension of the domains where a visible D is needed in order for the DP to be licensed, i.e. of a progressive restriction of the classes of nouns that can be bare. The analysis will focus on data from different varieties, each representing a specific step in the evolution of the system. It will be shown that: 1. a first step in the grammaticalization of definiteness is visible in Homeric varieties, as the presence of oJ, hJ, tov turns out to be predictable at least for a small subset of DPs; 2. the definite article is systematically used both as a marker of full definiteness and as an expletive in Classical Attic; 3. in New Testament a first step in the grammaticalization of count is visible: the presence of ei|□□seems to be predictable at least for a small subset of DPs (Manolessou 2000, Guardiano

2003); 4. in Standard Modern Greek definiteness and count are grammaticalized and reference/person is strong.
Analysis. Each of these levels will be represented in the form of a string of parameter values; as such, they will turn out to be comparable not only to one another, but also to other varieties. Two potential advantages of the parametric approach with respect to more traditional perspectives will emerge: a. no ambiguity arises between different settings of one and the same parameter; thus, there is no need to postulate any free variation: variation turns out to be predictable on the basis of precise syntactic constraints; b. crosslinguistic comparison shows that there is at least one contemporary language with exactly the same settings as each of the above stages: for, ancient varieties turn out to fall within the same syntactic patterns as contemporary ones.

Backward Control and types of controlled complements

Marcello Modesto[1], Arhonto Terzi[2]
[1]University of São Paulo, [2]Technological Educational Institute of Patras
modesto@usp.br, aterzi@teipat.gr

Abstract

Alexiadou et al. (2010) show that Greek (and Romanian) instantiate Backward Control (BC), so far argued to exist in a few languages and in a few restricted contexts only (Polinsky and Potsdam (2002), Landau (2007)), providing a strong argument that control is an instance of A-movement (Hornstein 1999 et seq.). With Greek BC as our starting point, we argue here that control structures involving A-movement nevertheless exist side-by-side with the more familiar, PRO-based, control. The choice of derivation strategy depends on the type of the complement clause: CPs do not allow A-movement out of them; complement clauses that lack a [Tense] feature are not CPs, and they do.

Background Greek has been analyzed as a language with two types of control complements (Terzi 1992): OC, (1), and NOC (or Free), (2), (see also Landau 2004).
(1) O Petros kseri na xorevi. (2) O Petros theli na xorevi.
If OC is derived via movement, such movement cannot be taking place in NOC. This is confirmed not only by the referential properties of the embedded subject, but also by the fact that NOC (by contrast to OC) does not

license nominal secondary predicates or absolutive constructions when the subject remains in the complement clause, as Alexiadou et al.(2010) show. The fact that most NOC verbs in Greek are propositional leads to the hypothesis that movement of the embedded subject to the matrix clause is barred because the complement clauses are CPs, confirmed by the fact that, since the complement clause has a [Tense] feature, this must be inherited by C (Chomsky 2005, Richards 2007). Landau (2004) points out that the OC vs. NOC distinction is replicated by exhaustive control (EC) vs. partial control (PC) in languages with infinitives. Why is this so, and what does it tell us about control in Brazilian Portuguese (BP), which displays PC with inflected infinitives? (cf. Modesto 2010).

(3) As meninas decidiram viajarem todos juntos
the girls.fem decided to.travel.3pl all.masc together.masc

The proposal We hold that in Greek NOC configurations the matrix subject is radically empty when the subject remains in the complement clause, hence, secondary predicates and absolutive constructions are not licensed (by contrast to OC, where a silent high copy of the moved subject licenses them). This is possible in Greek because verbal inflection is a clitic merged as the external argument of the matrix verb (Alexiadou & Anagnostopoulou 1998), but not in BP (which is not a null subject language). Assuming that control via movement does not take place in the counterpart BP structures either, the referential properties of the embedded subject follow from a controller in the matrix clause, and the embedded subject being PRO. PRO is a null pronoun with number features that come from the lexicon valued as plural and its person feature valued via long-distance Agree, giving rise to PC. EC arises via movement from a complement without a [Tense] feature, hence, without a C from which such a feature is inherited, by contrast to PC where C must be present, since a [Tense] feature is present (and we provide evidence that such a contrast indeed exists).

Selected references:

Alexiadou et al. 2010. 'No objections to Backward Control.' In N. Hornstein & M. Polinsky (eds.), *Movement Theory of Control*, pp. 89–118. ● Hornstein, N. (1999). 'Movement and Control'. *LI* 30: 69-96. ● Richards, M. 2007. 'On Feature Inheritance.' *LI* 38: 563-572. ● Terzi, A. (1992). *PRO in finite clauses. A study of the inflectional heads of the Balkan languages*. Ph.D. Thesis, CUNY.

Clitic clusters, person restrictions and the syntax of datives in Hellenistic Greek

Dimitris Michelioudakis
University of Cambridge
dm419@cam.ac.uk

Abstract

In Hellenistic Greek (HG), 3rd person weak pronominal forms attested in Classical Greek, such as *hoi/sphi*, *he/sphe* etc., are all virtually absent. Given this, one would expect that clitic clusters in HG should be absent altogether, also given that clusters with 1st/2nd person accusatives violate the so-called Person Case Constraint (PCC) (Bonet 1991). This paper demonstrates that all phonologically weak pronouns in Hellenistic Greek are true syntactic clitics (based on the familiar criteria of Kayne 1975 and Cardinaletti & Starke 1999) and that there are clitic clusters involving 1st and 2nd person pronouns. Interestingly, what we find in HG texts is mostly examples of 1st person accusatives with 2nd person datives (1); clusters of 2nd person accusatives with 1st person datives are attested in texts as old as the Homeric epics (2), but it might not be entirely incontroversial to assume that HG continues this archaic state of affairs.

These clitic clusters violate the strong PCC (whereby all dative clitics are incompatible with 1st/2nd person accusative clitics), but are compatible with the weak PCC (which allows 1st -2nd person clusters alongside clusters with 3rd person accusatives). Another point of interest is the relative order of the clitics in HG clusters, which is unexceptionally DO>IO. The two logical possibilities concerning this fact are the following: (i) their relative order prior to their cliticisation/clitic-movement is IO>DO and even though clitic movement is probably order preserving PF reorders them in accordance with some person hierarchy such as 1>2>3, (ii) their relative order in narrow syntax is DO>IO. Some data from anaphoric binding suggest that configurations with DO c-commanding IO were indeed possible, if not the only permitted (3).

Assuming that DO>IO is indeed the configuration underlying clitic-movement, the syntactic processes underlying cliticisation then must be different from those undepinning clitic clusters in MG. Always assuming a clitic movement analysis, In MG, it can be assumed that the agreement head that hosts both clitics (say v*) attracts them by Agreeing with them in a multiple Agree fashion (Anagnostopoulou 2003), or perhaps that different agreement head attracts each, until one agreement head is incorporated into the other via head movement. In HG, neither of the two scenarios can be

motivated, as there is ample evidence that in no other case are datives visible to Agree either as potential goals or as interveners causing blocking effects – cf. (4), in which agreement with the embedded nominative takes place unproblematically despite the intervention of a dative experiencer. Therefore, it is suggested that datives cliticise to V rather than v, attracted by a Case feature on V (essentially in the spirit of Roberts's (2010) analysis of locative clitics), which probes the dative's inherent Case feature [iCase], rather than its phi-features, in a configuration such as [v [V [DO IO]]]. This configuration is in line with Kayne's (2010) proposal that DOs and IOs originate within the same constituent. This configuration also accounts for the weak PCC it is subject to,

if we assume that the PCC arises due to a competition of the two internal arguments for a higher head's [±Participant] feature, which ultimately licenses the dative argument (cf. Adger & Harbour 2007): in the proposed configuration, the two internal arguments are equidistant from the probe, so that either (a) DO & IO must both be [+participant] or (b) IO only matches the probe, with DO being 3rd person, i.e. unable to match the probe.

(1) ἐπεί *μέ σοι* θεοὶ ἔδοσαν (Nicolaus Hist., *Fragmenta*, 68,111)

(2) ἐπεί σέ μοι ἤγαγε δαίμων (Homer, *Odyssey*, 14,386)

(3) πῶς οὖν ἡ θεὸς […] τοὺς ἀγνοουμένουςi ἔδειξεν ἀλλήλοιςi λέξω (Chariton, *Call.*)

(4) δοκοῦμεν μὲν γὰρ αὐτῷ ἅπτεσθαι ἐκείνων (Themist., *Arist. Anim.* 5,3.75.8)

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
13:00-14:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: Th. Nakas

Ανάλυση γλωσσικών αναγκών: μετανάστες γονείς και η επικοινωνία τους με τα σχολεία των παιδιών τους

Γιώργος Ανδρουλάκης
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
androulakis@uth.gr

Περίληψη

Η ανάλυση γλωσσικών αναγκών σε μεταναστευτικές κοινότητες, από τη συστηματική εμφάνισή της τη δεκαετία του 1970, συνδέθηκε με μια στατική και ινστρουμενταλιστική προσπέλαση, με σκοπούς την εργατική

αποδοτικότητα των μεταναστών και τη γλωσσική τους αφομοίωση, με απαραίτητο στάδιο την πιστοποίηση της γλωσσομάθειάς τους στη γλώσσα υποδοχής.

Αυτός ο προσανατολισμός, που εξηγείται κυρίως από τις πηγές χρηματοδότησης τέτοιων ερευνών, αγνοούσε σε μεγάλο βαθμό τις ιδεολογικές, κοινωνικές και ψυχολογικές διαστάσεις των γλωσσικών αναγκών. Ενδιαφέρουσες πτυχές του ζητήματος προκύπτουν όταν οι ανάγκες των μεταναστών διερευνώνται σε σχέση με έναν τομέα μη επαγγελματικής χρήσης της γλώσσας, όπως η επικοινωνία των ενηλίκων μεταναστών με τα σχολεία όπου φοιτούν τα παιδιά τους (Dantas & Manyak, 2009: 14).

Διάφορες έρευνες (ενδεικτικά: Bernhard et al. 1998, Peňa 2000, Garcia Coll et al. 2002, Rodriguez 2002, Worthy 2006) δείχνουν ότι πολλοί μετανάστες που θα επιθυμούσαν να εμπλέκονται στην εκπαίδευση των παιδιών τους, δεν νιώθουν ικανοί να το κάνουν. Αιτίες μπορεί να είναι οι περιορισμένες δεξιότητες στη γλώσσα υποδοχής, η έλλειψης εξοικείωσης των μεταναστών με τα σχολικά συστήματα, το άγχος απέναντι σε πρόσωπα με εξουσία, οι διαφορετικές προσδοκίες από την εκπαίδευση.

Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζονται τα πρώτα αποτελέσματα μιας διεπιστημονικής έρευνας με μετανάστες γονείς στην περιοχή του Βόλου. Για την ανάλυση αναγκών χρησιμοποιείται κυρίως η μέθοδος των ομάδων εστίασης και συμπληρωματικά η ατομική συνέντευξη, ποιοτικές μέθοδοι που αποφέρουν σημαντικές ιδέες και πληροφορίες σε τομείς που δεν είναι ευρέως ερευνημένοι (πβ. Long, 2005: 63 κεξ.). Η εγκυρότητα της έρευνας ενισχύεται με την καταγραφή των αναγκών των εκπαιδευτικών (τριγωνοποίηση), με τη συμμετοχική παρατήρηση και τη χρησιμοποίηση πολλαπλών πηγών. Η ανάλυση αναγκών θα καταλήξει σε σχεδιασμό μαθημάτων με κυρίαρχη προσέγγιση την εργασιοκεντρική, με την εργασία (task) ως τη βασική μονάδα ανάλυσης (Skehan, 1998, 95), στα τρία επίπεδα: των στόχων, των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και της αξιολόγησης (Van den Branden, 2006, 12).

Ζητήματα που απαιτούν κριτική ανάλυση και συζητιούνται στην ανακοίνωση είναι: πόσο δεδομένοι και θεμιτοί πρέπει να θεωρούνται (και πώς ορίζονται) οι κοινωνικοί σκοποί της ανάλυσης αναγκών και των επακόλουθων μαθημάτων; Ποιοι παράγοντες πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη συγκρότηση των ομάδων εστίασης; Πώς η ετερογένεια του κοινού-στόχου επιδρά στα αποτελέσματα της ανάλυσης; Κατά πόσο η ανισόρροπη κατανομή εξουσίας, μεταξύ ερευνητών και υποκειμένων, επηρεάζει την αξιοπιστία των δεδομένων στο συγκεκριμένο περιβάλλον; Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα δεοντολογίας της έρευνας, π.χ. οι προσδοκίες των μεταναστών από τους ερευνητές; Ποιες κοινωνικές και ψυχολογικές διαστάσεις μπορούν να επιβάλουν φίλτρα στις γλωσσικές ανάγκες και να

καθορίσουν επιλογές του σχεδιασμού μαθημάτων της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας; Τέτοιοι προβληματισμοί υποδηλώνουν την επιλογή να ενταχθούν οι γλωσσικές ανάγκες σε ένα ευρύτερο πλαίσιο κοινωνικών παραγόντων και να αναλυθούν με μια περιορισμένη χρονικά, αλλά ολιστική έρευνα.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bernhard, J. K., M.-L. Lefebvre, K. Murphy Kilbride, G. Chud & R. Lange (1998). "Troubled Relationships in Early Childhood Education: Parent-Teacher Interactions in Ethnoculturally Diverse Child Care Settings", *Early Education & Development*, 9:1, 5-28.

Dantas, M. L. & P. C. Manyak (eds.) (2009). *Home-School Connections in a Multicultural Society: Learning From and With Culturally and Linguistically Diverse Families*. London: Routledge.

Garcia Coll, C., D. Akiba, N. Palacios, B. Bailey, R. Silver, L. DiMartino, & C. Chin (2002). "Parental involvement in children's education: lessons from three immigrant groups". *Parenting: Science and Practice*, 2 (3), 303-324.

Long, M. (ed.) (2005). *Second Language Needs Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.

Peňa, D. C. (2000). "Parent involvement: Influencing factors and implications". *The Journal of Educational Research;* Sep/Oct 2000; 94, 1, 42-54.

Rodriguez, J. A. (2002). "Family environment and achievement among three generations of Mexican American High School Students". *Applied Developmental Science*, 6 (2), 88-94.

Skehan, P. (1998). *A Cognitive Approach to Language Learning.* Oxford: Oxford University Press.

Van den Branden, K. (ed.) (2006), *Task-Based Language Education*. *From Theory to Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

Worthy, J. (2006). "Voces: Community, Parents, Teachers, and Students: Como si le Falta un Brazo: Latino Immigrant Parents and the Costs of Not Knowing English". *Journal of Latinos and Education*, 5:2, 139-154.

Εξετάζοντας τη «Δικαιότητα» στα τεστ πολλαπλής επιλογής

Υψηλάντης Γεώργιος & Μουτή Άννα
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ypsi@itl.auth.gr | mouti@frl.auth.gr

Περίληψη

Σε προηγούμενη μελέτη τους, οι Tsopanoglou, Ypsilandis and Mouti (in publication), μελέτησαν τους βαθμούς ορθότητας των επιλογών στα ερωτήματα πολλαπλής επιλογής ενός ηλεκτρονικού γλωσσικού τεστ και το ρόλο που μπορούν να παίξουν στην συνολική αξιοπιστία, εγκυρότητα αλλά και «δικαιότητα» του τεστ. Αυτή η μελέτη εξετάζει πιο αναλυτικά, ζητήματα ηθικής και «δικαιότητας» που τίθενται μέσα από τη χρήση δοκιμασιών πολλαπλής επιλογής. Τα δεδομένα συγκεντρώθηκαν μέσα από τη διεξαγωγή ενός τεστ, το οποίο αποτελούνταν από ερωτήματα ενός γνωστού ηλεκτρονικού προσαρμοστικού τεστ. Τα υποκείμενα συμπλήρωσαν το τεστ σε συμβατική έντυπη μορφή και τρεις μέθοδοι βαθμολόγησης εφαρμόστηκαν για να εξαχθούν τα τελικά αποτελέσματα.. Οι συνολικές βαθμολογίες αλλά και περαιτέρω αναλύσεις των ερωτημάτων επιχειρήθηκαν και εξετάστηκαν. Μια προτεινόμενη μέθοδος βαθμολόγησης, η οποία κινείται μακριά από το απόλυτο σωστό ή λάθος, μαύρο ή άσπρο των μαζικών τεστ πολλαπλής επιλογής, εφαρμόστηκε και αναλύθηκε, στοχεύοντας στην πρόταση μεθόδων που θα αυξάνουν την ακρίβεια της βαθμολόγησης και θα ενισχύουν την ευαισθησία με την οποία αντιμετωπίζεται η εξατομικευμένη διαχείριση και βαθμολόγηση των τεστ πολλαπλής επιλογής μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Λατινοελληνικά και παγκοσμιοποίηση

Δημήτρης Κουτσογιάννης,
Τομέας Γλωσσολογίας, Φιλοσοφική Σχολή Α.Π.Θ.
dkoutsog@lit.auth.gr

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια διεξάγεται μια ενδιαφέρουσα επιστημονική συζήτηση ως προς το φαινόμενο της διγραφίας που χαρακτηρίζει μεγάλο μέρος της παραγωγής γραπτού λόγου σε ψηφιακά περιβάλλοντα επικοινωνίας. Έχουν θιγεί ήδη ποικίλα ζητήματα μεταξύ των οποίων: η ποικιλότητα που

χαρακτηρίζει τα λατινοελληνικά (greeklish), οι έντονες συζητήσεις που προκαλεί το ζήτημα αυτό στον τύπο, αλλά και το γεγονός ότι πρόκειται για μια γραφηματική ποικιλία που συνδέεται με διαδικτυακές, κυρίως, ταυτοτικές πραγματώσεις (π.χ. Androutsopoulos 2007, Georgakopoulou 2001, Koutsogiannis & Mitsikopoulou 2003, Παπαναστασίου 2008, Tselika 2007). Πρόσφατες δημοσιεύσεις υποστηρίζουν ότι η έκταση του φαινομένου μάλλον τείνει να περιοριστεί (Androutsopoulos 2009), μετά από το ξεπέρασμα των τεχνικών περιορισμών με την καθιέρωση του συστήματος χαρακτήρων του Unicode ή χρησιμοποιείται σε μικρή έκταση στα μηνύματα στιγμιαίας επικοινωνίας (SMS) (Spilioti 2010).

Παρά την πλούσια αυτή συζήτηση, τα ποσοτικά δεδομένα που διαθέτουμε ως προς το εύρος της χρήσης των λατινοελληνικών είναι μάλλον περιορισμένα, κυρίως όμως δεν διαθέτουμε δεδομένα που να προέρχονται από τη νέα γενιά που κοινωνικοποιήθηκε στην επικοινωνία μέσω υπολογιστή μετά από την καθιέρωση του Unicode. Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έρευνας με ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε από 4.174 παιδιά 14-16 χρόνων από όλη την Ελλάδα το 2006. Το ερωτηματολόγιο αυτό είχε ως στόχο τη διερεύνηση των πρακτικών ψηφιακού γραμματισμού των παιδιών (Κουτσογιάννης 2011) και στο πλαίσιο αυτό υπήρχε ερώτημα ως προς το γραφηματικό σύστημα που χρησιμοποιούν, όταν γράφουν σε περιβάλλοντα σύγχρονης επικοινωνίας – Chat Rooms.

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών του δείγματός μας χρησιμοποιεί τα λατινοελληνικά. Ενδιαφέρον έχει όμως κυρίως το γεγονός ότι η χρήση τους σχετίζεται περισσότερο με κοινωνικές ομάδες παιδιών που προέρχονται από πιο προνομιούχα (από άποψη μορφωτική και οικονομική) κοινωνικά στρώματα, στα οποία η χρήση των υπολογιστών και της αγγλικής είναι σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό μέρος της καθημερινότητάς τους. Συζητούνται και ερμηνεύονται τα δεδομένα αυτά.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
16:30-18:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: E. Karantzola

Η αόριστη αντωνυμία *κάποιος:* Ο σχηματισμός και η λειτουργία της στη Μεσαιωνική Ελληνική

Θεόδωρος Μωυσιάδης
Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα
moisiadis@lexicon.gr

Περίληψη

Το σύνθετο σύστημα των αορίστων αντωνυμιών και επιρρημάτων τής Μεσαιωνικής Ελληνικής δομήθηκε σε δύο βασικές κατηγορίες: α) σε αοριστολογικούς τύπους που έχουν την αφετηρία τους στο αρχ. μόριο *κᾰν*, π.χ. *κάποιος, κάπου, κάποτε, κανείς, κανένας* κτλ., β) σε αοριστολογικούς τύπους που έχουν την αφετηρία τους σε αρχ. αναφορικά στοιχεία, όπως η αντωνυμία *ὁποῖος,* π.χ. *ὅποιος, ὅπου, ὅποτε, ὅπως* κτλ. Οι νέοι αοριστολογικοί τύποι αντικατέστησαν το αρχ. *τις* στις σημασίες «κάποιος» και «οποιοσδήποτε».

Στην ανακοίνωση αυτήν εξετάζονται:

1) Η βαθμιαία εμφάνιση των αοριστολογικών τύπων με αφετηρία το μόριο *κᾰν* και η ανάληψη του αντωνυμικού τους ρόλου.
2) Το δυσεπίλυτο ετυμολογικό πρόβλημα της απουσίας οποιουδήποτε ίχνους τού *-ν* στους αοριστολογικούς τύπους *κά-ποιος, κά-που, κά-ποτε, κά-τι* κ.ά. (αλλά *κάμ-ποσος*).
3) Οι συγχρονικές ποικιλίες με προθεματικό *ὁ-*, π.χ. *ὁκάποιος, ὁκάποτε, ὁκάτι, ὁκά(μ)ποσος* κτλ.

Στην εξέταση αυτή λαμβάνονται υπ' όψιν τόσο τα δημώδη κείμενα όσο και λογιότερα έγγραφα από τα αρχειακά στοιχεία τής μεσαιωνικής γλώσσας, που μας επιτρέπουν να αποκτήσουμε καθαρότερη εικόνα τής λειτουργίας των αορίστων αντωνυμιών.

Επιλεγμένη βιβλιογραφία

Gignac, F.T. 1981: *A grammar for the Greek papyri of the Roman and Byzantine periods.* Milano: Goliardica.

Horrocks, G. 1997: *Greek: A history of the language and its speakers.* London: Longman.

Μανωλέσσου, Ι. 2004: «Οι αναφορικές προτάσεις τής Ελληνικής: Διαχρονική προσέγγιση». *Proceedings of the 6th International Conference on Greek Linguistics,* Ρέθυμνο [e-book].

Μανωλέσσου, Ι. 2008: «Γλωσσικές επαφές στον ελληνικό μεσαίωνα: Η αντωνυμία *ο οποίος*». *Γλώσσης χάριν. Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη,* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σ. 255-66.

Nicholas, N. 1999: *The story of pu: The grammaticalisation in space and time of a Modern Greek complementiser*. University of Melbourne, Diss.

Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. 1990-1: «Προβλήματα διαχρονικής σύνταξης. Οι ελεύθερες αναφορικές προτάσεις στη Μεσαιωνική και Νέα Ελληνική». *Γλωσσολογία 9-10,* σ. 13-42.

Η ετυμολόγηση σε διαλεκτικά γλωσσάρια & λεξικά: η περίπτωση του κυθηραϊκού ιδιώματος

Κατσούδα Γεωργία
Ακαδημία Αθηνών
katsouda@academyofathens.gr

Περίληψη

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης αποτελεί το ζήτημα της ετυμολόγησης στο χώρο της διαλεκτικής λεξικογραφίας. Συγκεκριμένα, θα εντοπιστούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται κατά τη συλλογή και τη γλωσσολογική επεξεργασία του συγχρονικού ή διαχρονικού διαλεκτικού υλικού και θα αναδειχθούν μεθοδολογικές αρχές που οφείλουν να εφαρμόζονται κατά την ετυμολόγησή του (πρβλ. Μωυσιάδης 2005). Βάση της συζήτησής μας θα αποτελέσει το λεξιλόγιο του κυθηραϊκού ιδιώματος, που προέρχεται από λεξικογραφικές εργασίες (Κασιμάτης 1993, Κόμης 1995, Καλλίγερος 2002), από μελέτες για το ιδίωμα (ενδεικτικά, Κοντοσόπουλος 1981, Βαγιακάκος 1988) και από το αρχείο του ΚΕΝΔΙ, συγκριτικά με άλλα διαλεκτικά λεξικά/ γλωσσάρια και το ΙΛΝΕ. Πέρα από τη θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος, με αυτή την ανακοίνωση αποσκοπούμε στο να συμβάλουμε στη μελέτη του κυθηραϊκού ιδιώματος αλλά και άλλων διαλεκτικών ποικιλιών, καθώς **1)** θα ετυμολογήσουμε λέξεις του ιδιώματος οι οποίες δεν έχουν ετυμολογηθεί μέχρι στιγμής (π.χ. *πασαρί, σόρτσος* κ.ά.) και **2)** θα προτείνουμε ετυμολογήσεις διαφορετικές απ' αυτές που έχουν ήδη προταθεί για λέξεις που απαντούν τόσο στο κυθηραϊκό ιδίωμα όσο και σε άλλες νεοελληνικές διαλέκτους ή ιδιώματα (π.χ. *σουρδίζω, καβαγιάδα* κ.ά.).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ακαδημία Αθηνών (1933-1989). *Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης. Α΄ Ιστορικόν Λεξικόν της Νέας Ελληνικής* [*της τε κοινώς ομιλουμένης και των ιδιωμάτων*], 5 τόμ. (*Α - δακτυλωτός*). Αθήναι: Εκδ. «Εστία». (=ΙΛΝΕ)

Βαγιακάκος Δ. (1988). «Κοινά γλωσσικά φαινόμενα της διαλέκτου της Μάνης μετά της διαλέκτου της Ζακύνθου και των Κυθήρων». *Λακωνικαί Σπουδαί* (περιοδικόν σύγγραμμα της Εταιρείας Λακωνικών Σπουδών), τόμ. 9ος, 133-188.

Καλλίγερος Ε. (2002). *Κυθηραϊκά επώνυμα. Ιστορική, γεωγραφική και γλωσσική προσέγγιση.* Εταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών 15. Αθήνα.

Κασιμάτης Γ. (1993). *Κατάλοιπα Βενετικών Γλωσσικών Στοιχείων στα Κύθηρα.* Αντλαντίς: Αθήνα.

Κόμης Δ. (επιμέλ.) (1995). *Κυθηραϊκό λεξικό (Συλλογή 10000 λέξεων του Κυθηραϊκού γλωσσικού ιδιώματος).* Εταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών 5. Αθήνα.

Κοντοσόπουλος Ν. (1981). «Το γλωσσικό ιδίωμα των Κυθήρων». *Αθηνά* ΟΗ, 125-145.

Μωυσιάδης Θ. (2005). *Ετυμολογία. Εισαγωγή στη Μεσαιωνική και Νεοελληνική Ετυμολογία.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γλωσσικές ποικιλίες και ετερογενείς κοινότητες. Η περίπτωση του μεσοπαθητικού απαρεμφάτου στις αρχαίες ελληνικές διαλέκτους.

Δήμητρα Δελλή
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στην ετερογένεια των γλωσσικών χρήσεων με κανονική κατανομή των ποικιλιών που σχετίζονται με παραμέτρους τόπου, χρόνου, κοινωνικής διαστρωμάτωσης, γραπτού/προφορικού κώδικα, περιστάσεων επικοινωνίας, γλωσσικής επαφής κ.ά.

Το μεσοπαθητικό απαρέμφατο σε -σθαι της αρχαίας Ελληνικής με παραλλαγές -σται / -θ(θ)αι (πρβλ. λακωνική ποιεθαι / αποστρυθεσται, κρητική πριαθαι / δατεθθαι, λοκρική χρεσται, παματοφαγεισται), αποτελεί πρόσφορο παράδειγμα για να αναδειχθεί το γεγονός ότι οι αρχαίες γλώσσες/διάλεκτοι υπόκεινται στις ίδιες αρχές διαφοροποίησης με τις σύγχρονες γλώσσες.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bechtel F. (1963) [1923]. Die griechischen Dialecte II. Berlin: Weidmann.
Bile M. (1988). Le dialecte crétois ancien. Paris: P. Geuthner.
Brixhe C. (1996). Phonétique et phonologie du grec ancien I. Peeters: Louvain-La-Neuve.
Brixhe C. (1997). Langues et sociétés antiques. CRAI, vol. 1-2, 391-414.
Brixhe C. (ed.) (1991). Sur la Crète antique. Histoire, écritures, langues. Nancy: Presses Universitaires.
Calvet J.-L. (1987). La guerre des langues et les politiques linguistiques. Paris: Payot.
Calvet J.-L. (1994) Les voix de la ville. Introduction à la sociolinguistique urbaine. Paris: Payot et Rivages.
Crespo E. et al. (eds) (1993). Dialectología graeca. Actas del II Coloquio International de Dialectología Griega. Madrid: Editiones de l'Universidad Autónoma de Madrid.
Jucquois G. (1986). Analyse du language et perception culturelle du changement. L'application de la notion de différentiel au language. Louvain.
Labov W. (1994). Principle of Linguistic Change I. Cambridge: Blackwell.
Lejeune M. (1972) [1987]. Phonétique historique du mycénien et du grec ancien, Paris: Klincksieck.
Me↗ndez Dosuna J. (1985). Los dialectos dorios del Noroeste. Grammatica y estudio dialectal. Salamanca: Ediciones Universidad de Salamanca.
Vottero G. (dir.) (2006). Peuplements et genèses dialectales dans la Grèce antique. Études anciennes 31. Nancy: A.D.R.A.- Paris: DE BOCCARD.
Χριστίδης Α.-Φ. (επιμ.) 2001. Ιστορία της ελληνικής γλώσσας. Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Some Preliminary Observations on the Greek of South Albania

Christopher Brown & Brian D. Joseph
The Ohio State University
badius@gmail.com / joseph.1@osu.edu

Abstract

The southernmost part of present-day Albania, an area also known to some as Northern Epiros, is home to a large number of speakers of Greek. While

population estimates differ widely, the Greek language is very much in evidence in the region. We report here on some linguistic and sociolinguistic observations made during recent visits to the area, paying attention to, among other things, indications of dialect diagnostics within the larger domain of Modern Greek dialects and evidence of possible influence from Albanian onto Greek and of possible influence from Greek onto the local varieties of Albanian.

From a sociolinguistic standpoint, our observations suggest that the language is quite robust, being used by a wide spectrum of speakers, including young and old alike, in a variety of contexts. Nonetheless, there are some indications of historical shifts of populations in some villages that suggest that places have experienced language shift. Moreover, the characteristic Greek dialect of the region, documented in a recently published dissertation (Spiro 2008), is rapidly being replaced by Standard Modern Greek.

In terms of its dialectological classification, South Albania Greek is generally viewed (so Anagnostopoulos 1925, Vayacacos 1983, Nicholas 1991) as showing affinities with southern varieties of Greek (i.e. Peloponnesian), despite its location on the northern geographical fringes of Greek speakers in the Balkans. Virtually all statements about the dialect in relation to other Greek dialects are based on just a few dialect features, mostly pertaining to vowels, e.g. an absence of the typical Northern Greek deletion of unstressed high vowels and raising of unstressed mid vowels, and while our observations generally confirm the relevant facts, we also report on some contradictory evidence and some potentially noteworthy consonantal features and morphological features.

Spiro (2008) has documented evidence of contact with Albanian via both lexical and syntactic borrowings. We add here to that evidence.

Among the indications of Albanian influence on Greek of the area is the use of αγαπώ in the expression of simple desire, as opposed to the more complex 'love', in particular in the request τι αγαπάτε 'What would you like (to have)?; while a usage that is known elsewhere in Greek, in particular Athenian Greek of the mid-20th century, its (continued) use in south Albania seems likely to reflect influence of the Albanian verb *dua* 'want' but also 'love' (note especially Albanian *Ç'farë doni* 'What do-you-want (to have)?'). There are also Albanian lexical items, even in some traditional Greek folk materials, such as *bir* 'son', used specifically for sons of Ottoman sultans.

As for influence from Greek onto Albanian, we noted 'For Rent' signs that used plural verbs in Albanian (*shiten(PL) me qira* 'they are being sold by rent'), apparently on the model of Greek νοικιάζονται, whereas

similar signs elsewhere in Albania are more usually with singular verbs (*shitet me qira*, literally "selling-is-going-on by rent").

Much more work needs to be done on the Greek of this region, and the casual observations reported on here are just a very small step in that direction. Nonetheless, informal though they may be, they show a richness that will reward any further study of this variety.

ΜΙΚΡΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - SMALL AMPHITHEATER
16:30-18:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Androulakis

Μεταφράζοντας τους καταλόγους των εστιατορίων: μια γλωσσική ή λειτουργική υπόθεση;

Σίμος Π. Γραμμενίδης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
simgram@frl.auth.gr

Περίληψη

Η ανακοίνωση αυτή έχει στόχο να αναδείξει ορισμένα σημαντικά ζητήματα που προκύπτουν από τις μεταφράσεις που εμφανίζονται στους καταλόγους των ελληνικών εστιατορίων όπως και να αναπτύξει έναν γενικότερο προβληματισμό γύρω από τη μεταφραστική πρακτική των πληροφοριακών και των προτρεπτικών κειμένων. Σημείο εκκίνησης για το όλο εγχείρημα θα αποτελέσουν τα αποτελέσματα μίας έρευνας που πραγματοποιήθηκε από τον Τομέα Μετάφρασης του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ. κατά το χρονικό διάστημα 2006 – 2009 και αφορούσε τις μεταφράσεις των καταλόγων των ελληνικών εστιατορίων σε άλλες γλώσσες. Το προς μελέτη υλικό προέρχεται από εστιατόρια που βρίσκονται σε διάφορα μέρη της Ελλάδας όπως και από ιστότοπους εστιατορίων στο Διαδίκτυο. Το ενδιαφέρον μας θα επικεντρωθεί στα παρακάτω σημεία:

- τα γλωσσικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των καταλόγων των εστιατορίων,
- οι γλώσσες που εμπλέκονται στη μεταφραστική διαδικασία (προς ποιες γλώσσες μεταφράζονται οι κατάλογοι, ποιοι παράγοντες δικαιολογούν ή και επιβάλλουν τη μεταφορά τους σε κάποιες γλώσσες και όχι σε κάποιες άλλες;),

- η σχέση μεταξύ των τεχνικών που υιοθετούνται και του μεταφραστικού γεγονότος, (ως ποιο σημείο οι συγκεκριμένες τεχνικές επηρεάζονται από παράγοντες, όπως ο εντολέας της μετάφρασης ή η κατηγορία του εστιατορίου κλπ., οι οποίοι καθορίζουν το μεταφραστικό γεγονός;),
- το κειμενικό είδος και η κειμενική λειτουργία ως παράγοντες των μεταφραστικών επιλογών (με ποιο τρόπο και ως ποιο βαθμό το είδος του κειμένου επηρεάζει τις επιλογές του μεταφραστή;)
- τέλος, ποιες είναι οι αρχές που θα πρέπει να διέπουν τις επιλογές του μεταφραστή ώστε να ενισχυθεί ο επικοινωνιακός ρόλος των συγκεκριμένων κειμένων στην καθημερινή πρακτική.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Γραμμενίδης, Σίμος. (2009). Μεταφράζοντας τον Κόσμο του Άλλου. Θεωρητικοί προβληματισμοί – Λειτουργικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Δίαυλος.

Baker, Mona. (1992). *In other words. A coursebook on translation.* London / New York : Routledge.

Nord, Christiane. (1997). "A Functional Typology of Translations". In A. Trosborg (ed), *Text Typology and Translation*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. pp. 43 – 66.

Reiss, Katharina. (1977/2002). *La critique des traductions, ses possibilités et ses limites*. Traduit de l'allemand par C. Bocquet. Artois : Presses Université.

Toury, Gideon. (1995). *Descriptive Translation Studies and beyond*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Η παρεμβολή και η τυποποίηση στη μετάφραση ειδικών επιστημονικών κειμένων: Προς ένα πιθανολογικό περιγραφικό−ερμηνευτικό μοντέλο της μεταφραστικής επιτέλεσης στα ειδικά κείμενα

Ιωάννης Ε. Σαριδάκης
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο — saridakis@dflti.ionio.gr

Περίληψη

Η έννοια της *παρεμβολής* στη διαγλωσσική επικοινωνία απαντάται στο λεξιλογικό, σημασιολογικό, μορφολογικό και συντακτικό επίπεδο του *parole* και θεωρείται εν πολλοίς ότι αποτυπώνει αρνητική επίδραση της επαφής

μεταξύ δύο γλωσσικών συστημάτων. Ωστόσο, στο πλαίσιο των μεταφραστικών σπουδών, και με βάση το μοντέλο του Gideon Toury, προβάλλεται ως «πιθανολογικός νόμος» της μεταφραστικής συμπεριφοράς· ως φαινόμενο δεδομένο και εγγενές της μεταφραστικής διαδικασίας. Μπορεί δε να εκφράζεται και θετικά, π.χ. για πράξεις γλωσσικού σχεδιασμού σε ειδικότερα πεδία χρήσης μιας φυσικής γλώσσας. Η αρνητική ή θετική αποτίμηση της παρεμβολής γίνεται σε κάθε περίπτωση με αναδρομή σε λογιζόμενες νόρμες (στο επίπεδο του επιτελέσματος) και συμβατικές διαδικασίες (στο επίπεδο της επιτέλεσης). Κατά τη μεταφραστική επιτέλεση, εξ άλλου, οι κειμενικές επιλογές που «προσιδιάζουν» στο ΚΠ υπόκεινται συχνά σε αλλαγή, επ' ωφελεία συνηθέστερα χρησιμοποιούμενων επιλογών στη ΓΣ. Η προσέγγιση αποτυπώνει μια περισσότερο «στοχοκεντρική» θέαση της μεταφραστικής επιτέλεσης. Η «τυποποίηση» αυτή, και ο περιορισμός της ποικιλομορφίας των υφολογικών επιλογών στο ΚΣ σημαίνει ότι μεταφράζοντες υιοθετούν επιλογές τις οποίες σε μεγάλο βαθμό θεωρούν υποχρεωτικές, δηλαδή προσαρμογές όσο και μετατοπίσεις προς μία «γενικώς νοούμενη» νόρμα της ΓΣ. Η κατά Toury *αύξουσα τυποποίηση* προβάλλεται ως παραπληρωματικός νόμος της *παρεμβολής*, ως μεθοδολογικό εργαλείο και ως πειραματικό μοντέλο που στοχεύει να φωτίσει το θέμα της προσαρμογής στη μετάφραση. Στην προτεινόμενη ανακοίνωση αναφέρονται τα πορίσματα από μία αντιπαραβολική εξέταση μεταφρασμάτων φοιτητών της Μετάφρασης, υπό το ανωτέρω πρίσμα των πιθανολογικών νόμων της μεταφραστικής συμπεριφοράς. Συγκεκριμένα, συνεξετάζονται οι επιλογές τους στο λεξιλογικό-σημασιολογικό και το υφολογικό επίπεδο. Η ανάλυσή μας εστιάζει τόσο στο επιτέλεσμα όσο και στη διαδικασία της επιτέλεσης, όπως αυτή αποτυπώνεται στις απαντήσεις των διδασκομένων σε σχετικά ερωτήματα και στοχεύει στην εξαγωγή μεθοδολογικών και διδακτικών συμπερασμάτων.

Βασική βιβλιογραφία

Baker, M. (1996). Corpus-based Translation Studies. The Challenges that Lie Ahead. In: Somers, H. (ed). *Terminology, LSP and Translation.* Amsterdam: John Benjamins. 175-186.

Kenny, D. (2001). *Lexis and Creativity in Translation. A Corpus-based Study*. Manchester: St. Jerome.

Mauranen, A. (2004). Corpora, Universals and Interference. In: Mauranen, A., Kujamäki P. (eds). *Translation Universals. Do they Exist?*. Amsterdam: John Benjamins.

Pym, A. (2010). *Exploring Translation Theories*. London: Routledge.

Toury, G. (1995). *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam: John Benjamins.

Μπατσαλιά, Φ., Σελλά, Ε. (2010). *Γλωσσολογική Προσέγγιση στη Θεωρία και τη Διδακτική της Μετάφρασης*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
Σαριδάκης, Ι. (2010). *Σώματα Κειμένων και Μετάφραση. Θεωρία και Εφαρμογές*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Κριτήρια αξιολόγησης πληροφορητικότητας μαθητικών κειμένων

Ασπρούλης Γεώργιος
Διδάκτορας Π.Τ.Δ.Ε Πανεπιστημίου Κρήτης

Η παραγωγή κειμένων είναι μια απαιτητική διαδικασία, γνωστικά και γλωσσικά. Αποτελεί βασικό εκπαιδευτικό στόχο από τις πρώτες τάξεις της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ως και το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
Στην έρευνα αυτή εξετάζεται η ικανότητα παραγωγής γραπτών κειμένων (αφηγήσεων) από ελληνόφωνους και αλβανόφωνους μαθητές της Δ' και Στ' τάξης των σχολείων του Ρεθύμνου. Μελετητές υποστηρίζουν ότι οι μετανάστες μαθητές χρειάζονται πέντε έως επτά χρόνια για να φτάσουν τους γηγενείς στην ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητα στη γλώσσα της χώρας υποδοχής1.Οπότε, ενώ στην Δ' τάξη αναμένεται να υπάρχει απόκλιση, στην Στ' Δημοτικού αναμένεται κάποια σύγκλιση στην ανάπτυξη ακαδημαϊκής γλωσσικής ικανότητας μεταναστών και γηγενών μαθητών.
Η πληροφορητικότητα αποτελεί απαραίτητο παράγοντα προκειμένου ένα κείμενο να λειτουργήσει στην επικοινωνία, καθώς σχετίζεται με τη μετάδοση πληροφοριών. Η πληροφορητικότητα αφορά στο βαθμό που τα κειμενικά στοιχεία ενός κειμένου είναι αναμενόμενα ή όχι, γνωστά ή άγνωστα. Επομένως, η πληροφορία δεν είναι μόνο το περιεχόμενο του κειμένου, αλλά και η συμβατότητα με ό,τι γνωρίζει και ότι μπορεί να προσλάβει ο αποδέκτης του κειμένου2.

---

1 Βλ. V. P. Collier, Age and rate of acquisition of second language for academic purposes, *TESOL Quarterly*, 1987, 21, pp. 617-641 και J. Cummins, *Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση – Εκπαίδευση με σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας*, (επιμ. Ε. Σκούρτου, μτφ. Σ. Αργύρη,) Αθήνα, Gutenberg, 1999.
2 Βλ. R.A. de Beaugrande & W.U. Dressler, *Indroduction to Text Linguistics*, New York, Longman, 1981 και Π. Παπαϊωάννου, Η υπερρεαλιστική ποίηση ως παράδειγμα πληροφορητικού λόγου, στο Δ. Γούτσος, Σ. Κουτσουλέλου, Αι. Μπακάκου-Ορφανού, Ε. Παναρέτου (επιμ.), *Ο κόσμος των κειμένων: Μελέτες αφιερωμένες στον καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2006, σσ. 223-237.

Πιο συγκεκριμένα, οι ιδέες ή τα επιχειρήματα του δημιουργού, ανεξάρτητα από το αν είναι κατανοητά, πρέπει να ενδιαφέρουν και να είναι σημαντικά για τον αποδέκτη. Είναι σημαντικό σε ένα γραπτό, το υλικό του κειμένουπρέπει να έχει ποιότητα και να είναι πάρα πολύ καλά οργανωμένο. Η καλή οργάνωση αφορά στο λεξιλόγιο, στα συντακτικά σχήματα, στη γλωσσική έκφραση, στον τρόπο ανάλυσης και επεξεργασίας των μεταβλητών και των απόψεων που διατυπώνονται. Ένα κείμενο με υψηλή πληροφορητικότητα είναι πολύ ενδιαφέρον.
Από την ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των δεδομένων της έρευνας δεν διαπιστώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς την πληροφορητικότητα των κειμένων μεταξύ ελληνόφωνων και αλβανόφωνων μαθητών.

Ενδογλωσσική μετάφραση κατ' επιλογήν ; Η περίπτωση του υποτιτλισμού διαλεκτικών συστημάτων της Ελληνικής γλώσσας σε τηλεοπτικά διαφημιστικά μηνύματα.

Ευάγγελος Κουρδής
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας ΑΠΘ
ekourdis@frl.auth.gr

Τα τελευταία χρόνια, πολλές τηλεοπτικές διαφημίσεις χρησιμοποιούν διαλεκτικά συστήματα της ελληνικής, τόσο διαλέκτους όσο και ιδιώματα, όπως την κρητική διάλεκτο, την ποντιακή διάλεκτο, την επαρχιακή ελληνική (ηπειρώτικο, ρουμελιώτικο, θεσσαλικό ιδίωμα) για να διαφημίσουν τα προϊόντα τους στην ελληνική αγορά. Στις τηλεοπτικές αυτές διαφημίσεις παρατηρούμε ότι άλλες φορές οι διαφημιστές επιλέγουν να μεταφράσουν τα διαλεκτικά γλωσσικά συστήματα στην Κοινή Νεοελληνική και άλλες πάλι όχι. Η ανακοίνωση αυτή σκοπεύει να εξετάσει εάν η επιλογή αυτής της ενδογλωσσικής, στην ουσία, μετάφρασης έχει κάποια σημειωτική διάσταση που θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε, όχι μόνο τη θέση, αλλά και την συνδηλωτική αξία που έχουν τα διαλεκτικά συστήματα της Ελληνικής στο χώρο της Νεοελληνικής Διαλεκτολογίας και στην ελληνική καθημερινότητα.

ΑΙΘΟΥΣΑ 3 - ROOM 3
16:30-18:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Kotzoglou

Aspectual adverbs and Verb Movement in Greek

Barouni M.

Abstract

Goal: In the present contribution I discuss the semantic interpretation and syntactic distribution of the aspectual adverbs *molis*/'just' and *kiolas*/'already'. I argue that the syntactic properties of this class of expressions offer an argument for the hypothesis that Greek verbs move to a functional head that encodes aspectual information.

Data: *Molis/* 'just' may receive three different meanings in Greek:

(a) aspectual adverb (*just*)	(1a) Molis efaje/just ate / "He has just eaten"
(b) temporal complementizer (*when*)	(1b) Molis i Antijoni teliosi to fajito tis, tha su tilefoniso Just the Antijoni finish the dinner her, will you call "As soon as A. has finished her dinner, I'll call you"
(c) focus particle (*only*)	(1c) Ine molis 2 hronon, ke milai toso kala! Is just 2 years, and speaks so well "He is only 2 years old, and he can speak that well!"

In all three cases, *molis* precedes the verb (1a, 1b) or the XP it modifes (1c) with neutral intonation. Moreover, in the aspectual interpretation (1a), *molis* needs to be left-adjacent to the finite verb:

(2) #Molis i Antijoni efaje *(with neutral prosody)*

Just the Antijoni ate / "Antijoni has just eaten"

The second adverb to be considered is *kiolas*/'already'. *Kiolas* asserts anteriority of an event w.r.t. reference time; in addition, it bears a speaker oriented non-truth conditional meaning component expressing surprise, positively or negatively connotated (the same meaning minus surprise is associated with the adverb *idi*). *Kiolas* is like *molis* in that it observes an

adjacency requirement, (3a, 3b) but differs in that it surfaces postverbally (3c):

(3a) Efaje kiolas!/Ate already!/ "He has already eaten!"

(3b) # Efaje to fajito tis i Antijoni kiolas! *(with neutral prosody)*
Ate the food her the Antijoni already!/ "Antijoni has already eaten her food!"

(3c) # Kiolas efaje!/Already ate!/ "He has already eaten!" *(with neutral prosody)*

Analysis: Alexiadou (1997) claims that aspectual adverbs originate as specifiers of a functional aspectual head (Asp) located in between V and T. The surface order is derived by verb movement to T. However, the fact that *kiolas* and *molis* sandwich the verb, indicates that they do not occupy the same position. It is argued that the correct structure is MolisP > KiolasP, with the verb moving above *kiolas*. The analysis is supported by the observation that adverbial *molis* only combines with perfect aspect (4a), whereas *kiolas* is compatible with both aspects (4b). This suggests that the head of MolisP introduces perfect semantics, i.e. that MolisP can be equated with $Asp_{perfect}P$. As for the behaviour of both adverbs with respect to present perfect, the expressions retain their respective positions (5a). In addition, both may show up right-adjacent to the auxiliary (5b):

(4a) Molis efaje / *molis etroje
Just ate- Perf/ * just ate-Imp

(4b) Etroje kiolas/ efaje kiolas
Ate-Imp already/ ate-Perf already

(5a) (molis/ *#kiolas*) ehi fai (*#molis*/ kiolas)
(Just/ *#already*) has eaten (*#just*/ already)

(5b) Ehi (molis/ kiolas) fai
Has (just/ already) eaten

Kiolas necessarily follows the finite verb, but precedes non-finite forms (5b, 6). Thus, it can be concluded that the finite type moves above KiolasP. The distribution of *kiolas* therefore provides strong evidence for short verb movement in Greek.

(6) Ton theoro kiolas eklejmeno
Him consider already elected/"I consider him already elected"

Moreover, the fact the main verb does not cross over MolisP demonstrates that main verb movement targets a position associated with aspect, and not with tense, as is usually claimed in the literature; by contrast, the auxiliary *ehi* optionally moves to T. Finally, it will be seen that the results pose an interesting challenge to Cinque (1999).

For Alternative Classifications of Declension System in Modern Greek

Full Professor, Dr. Rismag Gordeziani, Associate Professor, Dr. Irine Darchia
Institute of Classical, Byzantine and Modern Greek Studies of
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University (Georgia)
rismaggordeziani@gmail.com, irinedarchia@yahoo.com

Abstract

The classification of the declension system in Modern Greek should be considered as an important issue of modern Greek linguistics. Since Antiquity the classification of the declension system in Greek has been changed several times. The classification of the declension system in Ancient Greek was based on the so-called linguistic principle, that is, on stem ending of the noun. In Modern Greek it was connected to the grammatical category of gender, that is, the linguistic principle of classification has been changed to so-called mnemotechnical one.

An officially recognized and widely spread classification of the declension system in Modern Greek had been proposed by prominent Greek linguist, M. Triandafyllidis, which shared the opinion of the well known scholar of the XIX c., A. Thumb, who first offered the classification of the declension system in Modern Greek according to gender. Therefore, M. Triandafyllidis' system has a number of opponents. Some of them tried to make their own, alternative classifications.

The alternative classifications proposed by following scholars should be mentioned: M. Filyntas, G. Zoukis, A. Mirambel, A. Tsopanakis, P. Mackridge, Kh. Kleris and G. Babiniotis. There are two classifications of declension system of Modern Greek made by Georgian scholars R. Gordeziani, I. Darchia, S. Shamanidi and S. Berikashvili.

The main principles of these classifications are different; the basis for M. Filyntas' and A. Tsopanakis' classification is the opposition of equal and unequal number of syllables; A. Mirambel, A. Tsopanakis, Kh. Kleris and G. Babiniotis proposed classifications based on the number of case endings; The number of cases, the ending of the Genitive and the gender category is used by P. Mackridge as a basis for defining the types of declension. G. Zoukis' classification has no common principle and it is based on the outdated patterns of noun declension.

Georgian scholars R. Gordeziani. I. Darchia and S. Shamanidi offered the classification of Modern Greek declension based on the diachronic analysis of the language, based on so-called linguistic principle, that is, on stem ending of the noun; while S. Berikashvili except of this principle took into

consideration an equal and unequal number of syllables, i. e. isosyllabism and anisosyllabism.
As the above-mentioned works by Georgian scholars are less known to our foreign colleagues, the classifications offered by the Georgian Hellenists will be presented, analyzed and discussed in the paper.

Selected Bibliography:

Berikashvili B., The Principles of Classification of the Declension System in Ancient and Modern Greek, Publishing Program "Logos", Tbilisi 2008.
Gordeziani R., Darchia I., Shamanidi S., Ancient and Modern Greek. Comparative Grammar, Publishing Program "Logos", Tbilisi 2001
Ζούκης Γ., Γραμματική της Νεοδημοτικής, Αθήνα 1963
Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ., Γραμματική της Νέας Ελληνικής, Αθήνα, Ι – 1998, ΙΙ – 2004
Mackridge P., Η Νεοελληνική Γλώσσα, Περιγραφική ανάλυση της νεοελληνικής κοινής, Αθήνα, 1990
Mirambel A., Η Νέα Ελληνική Γλώσσα, Περιγραφή και Αναλυση, Θεσσαλονίκη 1988
Τριανταφυλλίδης Μ., Νεοελληνική Γραμματική (της Δημοτικής), Θεσσαλονίκη 2002
Τσοπανάκης Α., Νεοελληνική Γραμματική, Θεσσαλονίκη – Αθήνα 1994
Τσοπανάκης Α., Το Κλιτικό μας Σύστημα, Θεσσαλονίκη 1956

The form and distribution of some neglected morphosyntactic categories in Modern Greek.

Ioannis Fykias and Christina Katsikadeli,
University of Salzburg
Ioannis.fykias@sbg.ac.at and Christina.katsikadeli@sbg.ac.at

Abstract

From a purely typological point of view, *Case* distinctions such as *Locative*, *Comitative* and *Partitive* on the one hand, and *Number* distinctions like *Collective* on the other, are far from unusual in a wide spectrum of languages. The conditions necessary for recognizing these distinctions as a part of the inventory of basic grammatical categories of a particular language have to do a) with the grammatical tradition of the language involved (i.e. whether these distinctions have been treated as grammatical categories in historical accounts), and b) their morphological representation: one of the most

prominent criteria seems to be whether those categories are realized (e.g. as specialized affixes) within the nominal paradigm.

In most standard descriptions of Modern Greek, the categories mentioned above have been neglected. One of the reasons for their exclusion from the set of basic grammatical categories is probably the fact that they are not overtly realized as distinctive endings within the nominal paradigm of Modern Greek, although there is ample evidence for the existence of those distinctions in Early Ancient Greek as well as in some Ancient Greek dialects (cf. Luraghi 2003, Seiler 1959).

In the present paper, we focus attention on the realization of the *Case* categories: *Locative*, *Comitative* and *Partitive*, and the *Number* category: *Collective* within the pronominal paradigm in some special contexts (e.g. *Locative* in connection with prepositional constructions, cf. Fykias 1997, 2003) as well as their distinctive syntactic distribution, and we offer some arguments in support of the thesis that these categories should be included to the inventory of morphosyntactic categories of Modern Greek.

References:

Aikhenvald, Alexandra. 2004. Gender. In: G. Booij, Ch. Lehmann, J. Mugdan, S. Skopeteas (ed.) Morphology (An International Handbook on Inflection and Word-Formation in collab. with Wolfgang Kesselheim Vol. 2. Berlin/New York: DeGruyter

Fykias, Ioannis. 2003. Modern Greek abstract Cases in prepositional contexts. In: Greek Studies. 23rd Annual Meeting of the Department of Linguistics. Thessaloniki

Fykias, Ioannis. 1997. The case system of Modern Greek: evidence from PP. In: G.Drachman, A.Malikouti-Drachman,C. Klidi and I.Fykias (ed.): Greek Linguistics 95, Salzburg

Heine, Bernd, Claudi Ulrike and Friederike Hünnenmeyer. 1991. Grammaticalization. A conceptual Framework. Chicago: the University of Chicago Press

Luraghi, Silvia. 2003. On the Meaning of Prepositions and Cases: The expression of semantic roles in Ancient Greek. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins

Luraghi, Silvia. 2009. The origin of the Proto-Indo-European gender system: an old problem in a new perspective. In V.Bubenik, J. Hewson & Rose, eds., Grammatical Change in Indo-European Languages, Amsterdam/Philadelphia: Benjamins

Seiler, Hansjakob. 1959. “Zur Systematik und Entwicklungsgeschichte der griechischen Nominaldeklination”. Glotta 37.41-67

Issues on phases and feature inheritance in Modern Greek

Angeliki Tsokoglou[1] & Sila Klidi[2]
[1]University of Athens, [2]Arsakeio
angtsok@uoa.gr & sila.klidi@gmx.net

Abstract

In this presentation we address two theoretical claims that have been made within the framework of the Minimalist Program (Chomsky 2005, 2007), with respect to Greek:

- v*P and CP are phases
- There exists a close relationship between C^o and T^o, in the sense that the φ-features are situated in C^o and they are inherited to T^o (feature inheritance) in order to access the subject (feature valuation, deletion of uninterpretable features and Agree (see also Richards 2007)).

Given the fact that MG phrase structure exhibits (I) more than one complementiser (*ότι/ που*) and (II) functional categories between C^o and T^o, such as Modality (*θα, να*) and Negation (*δεν, μην*), the notions of "head" (containing or receiving φ-features) and "edge" of a phase (subject licensing) should be clarified.

The aim of our paper is to examine:

a) which category of the Greek structure corresponds to the English C^o, and thus
b) which category has the φ-features and which receives them in order for the subject to be licensed.

We assume a purely derivational model; hence, it is irrelevant for the purposes of our paper whether categories such as Mood and Negation are located within the expanded C-domain (Roussou 2000) or within the functional verbal domain (Philippaki-Warburton 1998), since both analyses place them under C^o and above T^o.

The clauses we account for are:

(a) main clauses (*Ο Γιάννης (δεν) (θα) αγόρασε τα βιβλία*),
(b) *ότι/που* -complement clauses (*Ο Γιάννης είπε ότι (δεν) (θα) αγόραζε τα βιβλία*) and
(c) *να*-complement clauses (*Ο Γιάννης θέλει να (μην) αγοράσει τα βιβλία*).

In the present paper we propose the following:

1. Greek CPs are distinguished with respect to the properties of their head C^o which may either bear the specification [+ φ-features] or [- φ-features].

2. Only CPs which bear [+φ-features] are phases, while CPs specified [- φ-features] are not.
3. In (a) main clauses and (b) *ότι/που*-complement clauses, C^o has φ-features, consisting thus a CP-phase. The φ-features are inherited to the next phrase head, that is not only to T^o but also to Neg^o or $Mood^o$. This suggestion has two consequences:
   - NegP, MoodP and TP are not phases in Greek structure.
   - A possible preverbal subject position is licensed.
4. For the case of (c) *να*-complement clauses we suggest that some of them possess φ-features in C^o, while others lack them.

This suggestion offers an explanation for three observations related to Control (1), licensing of Negative Polarity Items (NPIs) (2) and Tense (3) that have been discussed previously in the literature (see among others: Iatridou 1993, Terzi 1991, Varlokosta 1994, Roussou 1999 for Control and Tense dependency and Giannakidou 1994, Klidi 2008 for NPIs):

(1) a. some *να*-complement clauses do not show obligatory subject control (*Ο Γιάννης*$_i$ *θέλει να φύγει*$_{i/y}$), while

b. other *να*-complement clauses exhibit obligatory subject control (*Ο Γιάννης*$_i$ *άρχισε να διαβάζει*$_{i/*y}$ *μαθηματικά για τις εξετάσεις*.)

(2) a. some *να*-complement clauses license NPIs (*Να φέρεις να φάμε τίποτα νόστιμο!*), while

b. other *να*-complement clauses do not license NPIs (**Ο Γιάννης άρχισε να μελετάει τίποτα για τις εξετάσεις*.)

(3) a. some *να*-complement clauses have independent tense *(Ελπίζω να ήρθε / έρθει)*, while

b. other *να*-complement clauses have anaphoric tense *(Η Μαρία άρχισε να γράφει (*έγραφε))*.

Combining the three observations, we notice that the *να*-complement clauses not exhibiting obligatory subject control may license NPIs (if other affective conditions are met), whereas the ones exhibiting obligatory subject control do not. Additionally, the latter do not have a verbal form marked for tense. We propose that the former type of *να*-complement clauses (1a, 2a & 3a) constitutes a CP-phase, since their C^o has φ-features, while the latter one (1b, 2b & 3b) does not.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
16:30-18:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: C. Canakis

Η αφήγηση της μαθητικής απειθαρχίας: Ανάλυση συνομιλιακών δεδομένων

Αργύρης Αρχάκης
Πανεπιστήμιο Πατρών
archakis@upatras.gr

Περίληψη

Στο επίκεντρο της ανακοίνωσης αυτής βρίσκεται η αφηγηματική διαχείριση της σχέσης μεταξύ μαθητών και καθηγητών. Τα δεδομένα μου δεν προέρχονται από τους χώρους όπου κατεξοχήν μαθητές και καθηγητές συνυπάρχουν και συνδιαλέγονται, δηλαδή τη σχολική τάξη, αλλά από συνομιλίες μεταξύ συμμαθητών σε εξωσχολικούς χώρους, απουσία των καθηγητών τους.

Δεδομένου ότι κεντρικό ζητούμενο της ανάλυσής μου είναι οι κατασκευές ταυτοτήτων εκ μέρους των μαθητών, ακολουθώ βασικές θέσεις της θεωρίας της Κοινωνικής Κατασκευής. Ως εκ τούτου, στην αφηγηματική ανάλυση εκλαμβάνω τις προβαλλόμενες ταυτότητες όχι ως στατικά και παγιωμένα εσωτερικά χαρακτηριστικά των ομιλητών, αλλά ως γλωσσικές κοινωνικές κατασκευές (Antaki & Widdicombe 1998). Το υλικό μου προέρχεται από 200 περίπου συνομιλιακές αφηγήσεις οι οποίες αναφέρονται στις σχέσεις των μαθητών με τους καθηγητές τους.

Η προσοχή μου εστιάζεται ειδικά σε περιπτώσεις όπου οι μαθητές προβαίνουν σε κατασκευές ισχυρών ταυτοτήτων μέσω των οποίων προβάλλουν τον εαυτό τους ικανό να δραστηριοποιείται ανεξάρτητα από τις καθηγητικές κατευθύνσεις όπως αυτές προσδιορίζονται από τις προβλέψεις της συμβατικής ανταλλαγής *Έναρξη-Ανταπόκριση-Ανάδραση* που επικρατεί στη σχολική τάξη (βλ. Sinclair & Coulthard 1975, Rampton 2006). Για το σκοπό αυτό αναλύω ενδεικτικά ένα εκτεταμένο αφηγηματικό απόσπασμα μιας μαθήτριας της γ' λυκείου, αξιοποιώντας για τη διάγνωση του τρόπου οικοδόμησης των προβαλλόμενων ταυτοτήτων, το μοντέλο αφηγηματικών τοποθετήσεων του Bamberg (1997). Θα δείξω ότι στο πλαίσιο του αφηγηματικού κόσμου που κατασκευάζει, η μαθήτρια αποκλίνει από τον προβλεπόμενο ρόλο της συμμόρφωσης στις καθηγητικές κατευθύνσεις, επιδιώκοντας έτσι τον αυτοπροσδιορισμό και την αυτοδιάθεσή της.

Γενικότερα, θα υποστηρίξω ότι οι αντιδράσεις των μαθητών προς την καθηγητική εξουσία μέσω της αφηγηματικής κατασκευής ισχυρών ταυτοτήτων συνδέονται με την επιδίωξη της (παροδικής, στο πλαίσιο της συνομιλίας) ανεξαρτητοποίησής τους από τις περιοριστικές καθηγητικές κατευθύνσεις. Στο πλαίσιο αυτό η αφήγηση αναδεικνύεται σε ιδιαίτερα κατάλληλο επικοινωνιακό μέσο επίτευξης (διεπιδραστικών) επιδιώξεων οι οποίες είναι συχνά αμφίβολο αν και σε ποιο βαθμό θα μπορούσαν να λάβουν χώρα στην πραγματικότητα της σχολικής τάξης.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Antaki, C. & Widdicombe, S. 1998. Identity as an Achievement and as a Tool. Στο C. Antaki & S. Widdicombe (επιμ.), *Identities in Talk*. London: Sage, 1-14.

Bamberg, M. 1997. Positioning between Structure and Performance. *Journal of Narrative and Life History* 7, 335-342.

Rampton, B. 2006. *Language in Late Modernity: Interaction in an Urban School.* Cambridge: Cambridge University Press.

Sinclair, J. & Coulthard, M. 1975. *Towards an Analysis of Discourse: The English Used by Teachers and Pupils*. London: Oxford University Press.

Identification and social evaluation of dialectal Greek intonation

S. Gryllia[1], A. Arvaniti[2], M. Baltazani[3], E. Adamou[4], M. Terkourafi[5], N. Vergis[6], S. Tsiplakou[7]

[1]Univ. of Potsdam, [2]UCSD, [3]Univ. of Ioannina, [4]CNRS-Lacito, [5]UIUC, [6]Open Univ. of Cyprus

gryllia@uni-potsdam.de, aarvaniti@ucsd.edu, marybalt@gmail.com, adamou@vjf.cnrs.fr, mt217@illinois.edu, vergis1@illinois.edu, stavroula.tsiplakou@ouc.ac.cy

Abstract

Although dialectal variation in intonation is now well documented in several languages, it is still unclear what role such variation can play in interactions between speakers of different varieties and even whether it can be used to identify the dialect spoken.

Our research addresses these issues through six varieties of Greek, (i) Corfiot, (ii) Cretan (from Heraklion), (iii) Cypriot, (iv) heritage Greek in the USA and (v) in Germany, and (vi) Greek spoken by Roma in Thrace (with Greek as L3; Adamou 2010). We investigate whether Athenian Greek

listeners can use intonational cues to identify these varieties and whether the differences affect the attitude of the listeners towards the talkers. We conducted an identification and a rating experiment, using as stimuli *wh*- and polar questions with few dialectal features other than intonation; the questions were elicited from talkers of the six varieties and from Standard Greek (SG) as control.

In the identification experiment,112 stimuli from these varieties were included, evenly divided between *wh*- and polar questions (2 question types × 7 varieties × 8 exemplars).Twenty four participants listened to every stimulus twice and answered a forced-choice question about the dialect of the talker. The choices were the six varieties under investigation, plus SG and also Northern Greek. In the rating experiment, eleven participants listened once to each of the same stimuli and evaluated the talker as (i) friendly, (ii) conservative, (iii) educated, (iv) sincere and (v) curt, using a 5-point scale.

The identification experiment results show that the dialect of the talkers was identified well above chance: 71.1% for SG, 54.2% for Cypriot, 37.2% for Corfiot, 24% for Roma Greek, 20.8% for USAheritage Greek, and 18% for Cretan. On the other hand, listeners failed to identify Germany heritage Greek (3.6%) which they confused with US heritage Greek.Regarding ratings, Corfu talkers were rated most curt(Mean=3.8, SD=1.2) and conservative (Mean=3.8, SD=1.1), while SG talkers were rated most sincere (Mean=4.5, SD=0.73), educated (Mean=4.6, SD=0.76) and friendly (Mean=4.3, SD=0.97).

These results clearly show that dialectal differences in intonation can be used to identify talker dialect even in the (relative) absence of other better-known dialectal features: varieties that are very different from SG intonationally were more readily identified that those that are more similar to it (Tsiplakou et. al in prep.). Further, the results show that such differences can affect how talkers are evaluated even when their variety cannot be identified and that some intonational systems can affect talker evaluation more negatively than others. Overall, these results suggest that the role of intonation is crucial for communicating not only pragmatic meaning but also social identity.

References

Adamou, E. 2010. Bilingual speech and language ecology in Greek Thrace: Romani and Pomak in contact with Turkish. *Language in Society* 39: 147-171.

Tsiplakou, S., A. Arvaniti, M. Baltazani, E. Adamou, S. Gryllia, M. Terkourafi, C. Themistocleous, N. Vergis, S. Armosti (in preparation) Intonational variation in polar and *wh*- questions across seven varieties of Greek.

Code alternation patterns in bilingual family conversations

Marianthi Georgalidou, Hasan Kaili and Aytac Celtek
University of the Aegean, Greece
georgalidou@rhodes.aegean.gr, kaili@rhodes.aegean.gr,
celtek@aegean.gr

Abstract

In this study we examine aspects of the overall organization of bilingual conversation during talk-in-interaction among members of a close-knit family network. *Code Alternation*, prototypically seen as the contiguous juxtaposition of semiotic systems in such a way that the participants interpret the juxtaposition as such (Auer 1995: 116), is a common conversational practice in bilingual communities. Taking a Conversation Analytic approach as our point of departure, we analyze code alternation and code-mixing practices in naturally occurring conversations among family members of the bilingual in Greek and Turkish Muslim community of Rhodes. Firstly, we examine Greek/Turkish alternation as a conversational strategy with clear discourse functions (Auer 1995; 1998). Secondly, we see instances of the alternating use of the Bilingual Medium, Greek and Turkish as cases that exceed the limits of *same medium* or "a base language" preference as an interpretation scheme within bilingual conversation (Auer 2000; Gafaranga 2007). Last, we examine issues of identity as these can be approached based on the choices speakers of different age groups make during interaction. Excerpts participated by younger members of the community show a clear shift between *we*/*they* codes, as Greek and the Bilingual Medium are used to construct youth identities, in contrast to the ones constructed by the adult members of the close-knit community network through consistent use of Turkish. Based on the analysis, it will be shown that, a) code alternation practices reflect not only aspects of the politics and management of the identity of the speakers as members of the same ethnic category, but also broader issues concerning the construction of youth identities as opposed to those of older generationsthat well exceed ethnicity etic- categorizations, and b) data coming from diverse bilingual communities point to the need to deal with less prototypical code alternation in which participants do not orient to preference for one base medium-of-interaction, be it monolingual or bilingual. The fact thatall four proposed patterns often co-occur in longer conversational episodes involving speakers of different orientations as to the politics of language and variable competence in the languages/ mediums of the interactionleads towardsan integrated model of bilingual conversation

analysis (Georgalidou et.al.2010).

REFERENCES

Auer, Peter. 1995. The pragmatics of code-switching: A sequential approach. In *One speaker, Two Languages,* ed. Lesley Milroy and Pieter Muysken, 115-135. Cambridge: Cambridge University Press.

Auer, Peter. 1998. Introduction: *Bilingual Conversation* revisited. In *Code-switching in Conversation: Language, Interaction and Identity,* ed. Peter Auer,1-24.London: Routledge.

Auer, Peter. 2000. Why should we and how can we determine the base language of a bilingual conversation. *Estudios de Sociolingüística*1, 129-144.

Gafaranga, Joseph. 2007. Code-switching as a conversational strategy. In *Handbook of Multilingualism and Multilingual Communication,* ed. Peter Auer and Li Wei, 279-313. Mouton de Gruyter.

Georgalidou, M., Kaili, H. &Celtek, A. 2010. "Code Alternation Patterns in Bilingual Family Conversation: A Conversation Analysis Approach" *Journal of Greek Linguistics* 10, 317-344

The Influence of Social Interaction on the Acquisition of Greek Language in Study Abroad Context

Anka Radjenovic
anka_radjenovic@yahoo.com

Abstract

The paper presents a review of various studies about the influence of social interaction on the SLA, focusing especially on the attitudes of the student of Greek language toward their success in an immersion study abroad context. Although many recent studies indicate the benefits of the social interaction for SLA, still remains the question about the preciseness of measuring the language competence in a social context.

The main purpose of the study is to investigate students' experience in a county where the language of study is spoken. Taking into consideration the fact that the students of Greek language and literature at the Faculty of Philology in Belgrade have the opportunity to attend classes at various summer programs in Greece, we want to investigate whether their stay in Greece can improve their sociolinguistic competence.

Bibliography

Atkinson, D. (2002). Toward a sociocognitive approach to second language acquisition. *Modern Language Journal*, 86, 525-545.

Aveni Pellegrino, A.V. (2007). Study abroad and second-language use: constructing the self. *Language in Society*, 36,1, 140-141.

Brown, D.H. (1987). Principles of language learning and teaching. Pretice-Hall., Inc.

Collentine, J., Freed F.B. (2004). Learning Context and its Effects on Second Language Acquisition. U *SSLA*, 26, 153-171.

Ellis, R. (1994). The study of second language acquisition. Oxford University Press

Freed, B. F. (1995). What makes us think that students who study abroad become fluent?. U B.F. Freed (prir.) *Second language acquisition in study-abroad context*, 123-148.

Hertel, J.T., Sunderman G. (2009). Student Attitudes Toward Native and Non-Native Language Instructors. *Foreign Language Annals*, 42, 3,468-482.

Lynch, A., Klee, A.C. & Tedick, J.D. (2001). Social Factors and Language Proficiency in Postsecondary Spanish Immersion: Issues and Implications. U *Hispania* 84, 3,514-525.

Magnan, S.S., Back, M. (2007). Social Interaction and Linguistic Gain During Study Abroad. U *Foreign Language Annals*, 40, 1, 43-61.

Paton, A., Wilkins M. (2009). Teaching Adult ESOL: Principles and Practice. Open University Press

Segalowitz, N., Freed, F.B. (2004). Context, Contact, and Cognition in Oral Fluency Acquisition. Learning Spanish in At Home and Study Abroad Context. U *SSLA*, 26, 173-199.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
16:20-18:10
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Ipsilandis

Αξιοποιώντας τις σύγχρονες διδακτικές πρακτικές και προσεγγίσεις της παιδαγωγικής λεξικογραφίας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα: η περίπτωση του ορθογραφικού- ερμηνευτικού λεξικού του Ο.Ε.Δ.Β. των τάξεων Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄ του δημοτικού σχολείου.

Ζερδελή Σοφία & Σαραφίδου Τριανταφυλλιά
Π.Τ.Δ.Ε. Δ.Π.Θ.
sofizedeli@yahoo.gr - tsarafidou@eled.duth.gr

Περίληψη

Ύστερα από έγκριση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, το λεξικό εισάγεται για πρώτη φορά επίσημα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση το σχολικό έτος 2007-08 ως απαραίτητο εργαλείο κατά την προσληπτική και παραγωγική γλωσσική διαδικασία και για το σκοπό αυτό εκδίδονται δύο λεξικά, το «Εικονογραφημένο λεξικό» για τις τρεις πρώτες τάξεις (Α΄, Β΄, Γ΄) και το «Ορθογραφικό- Ερμηνευτικό λεξικό» για τις τρεις τελευταίες (Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄). Με αφορμή το γεγονός αυτό, στην παρούσα ανακοίνωση διερευνάται, θεωρητικά και εμπειρικά, η δυνατότητα λειτουργικής αξιοποίησης και η αποτελεσματικότητα ένταξης του Ορθογραφικού–Ερμηνευτικού λεξικού των τάξεων Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄ του δημοτικού σχολείου, ως επίσημου πλέον παιδαγωγικού και γνωστικού εργαλείου, στο μάθημα της Γλώσσας. Στόχος, αρχικά, είναι να παρουσιαστούν σε θεωρητικό επίπεδο οι σχεδιαστικές αρχές, η μεθοδολογία κατάρτισης και τα βασικά δομικά χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου λεξικού, παραθέτοντας συγχρόνως προτάσεις και στρατηγικές για τη δημιουργική χρήση του στη σχολική τάξη. Κατόπιν, διερευνάται σε εμπειρικό επίπεδο, εάν το λεξικό αυτό αξιοποιείται στη διδακτική πράξη και εάν και κατά πόσον συμβάλλει στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου και στην καλλιέργεια της γλωσσικής έκφρασης των μαθητών δημοτικών σχολείων, με βάση τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από σχετική εκπαιδευτική έρευνα επισκόπησης πεδίου σε εννέα δημοτικά σχολεία της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και σε ένα δείγμα από 260 μαθητές των τριών τελευταίων τάξεων του δημοτικού σχολείου. Μέσα από το ερωτηματολόγιο που σχεδιάστηκε για το σκοπό αυτό, δόθηκε η δυνατότητα να διερευνηθούν οι απόψεις και η συμπεριφορά των υποκειμένων σχετικά με ζητήματα χρήσης του λεξικού στο σχολείο και στο σπίτι.

Βιβλιογραφία (ενδεικτικά)

Atkins, B.T.S. & Varantola, K. (1997), "Monitoring dictionary use", *International Journal of Lexicography*, Vol. 10, no 1, Oxford University Press.

Herbst, T. & Stein, G. (1987), "Dictionary-using skills: A plea for new orientation in language teaching", in *The Dictionary and the Language Learner*, Tübingen, Max Niemeyer Verlag.

Rundell, M. (1999), "Dictionary use in production", *International Journal of Lexicography*, Vol. 12, no 1, Oxford University Press.

Scholfield, Ph. (1999), "Dictionary use in reception", *International Journal of Lexicography*, vol. 12, no 1, pp. 13-34.

Whitcut, J. (1992), "The training of dictionary users", *Lexicography an emerging international profession*, Robert Ilson, Manchester University Press.

Ευθυμίου, Α. (2007), «Το λεξικό ως εργαλείο διδασκαλίας της γλώσσας. Αναφορά στο λεξικό των τριών πρώτων τάξεων του Δημοτικού σχολείου», στο: *8ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Τμήμα Γλωσσολογίας, Παν/μιο Ιωαννίνων, σσ. 798-812.

Ζερδελή, Σ. (2009), «Η διδασκαλία στρατηγικών χρήσης λεξικών στο δημοτικό σχολείο: μια εμπειρική διερεύνηση», *Πρακτικά της 4ης Συνάντησης Εργασίας Μεταπτυχιακών Φοιτητών,* Τμήμα Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, 1-3 Ιουνίου 2007, Αθήνα, σσ. 133-140.

Pragmatemes: theory and their "première" in Greek

Lena Papadopoulou
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
lepapad@hotmail.com

Abstract

The purpose of this paper is to attempt a linguistic and lexicographic description of pragmatic lexemes and phrasemes of the Modern Greek language such as *ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ* 'No parking', *Καλά Χριστούγεννα!* 'Merry Christmas!, *Απαγορεύεται το κάπνισμα* 'No smoking!' (Papadopoulou, 2010) based on the one hand on the pragmateme´s theory of Mel'cuk (Mel'cuk, 1998, Mel'cuk to appear) which makes part of the Meaning⇔Text Theory *(Mel'čuk, Clas, & Polguere, 1995)* and on the other on the lexicographic model for pragmatemes of Blanco (to appear). By

pragmatemes we refer to compositional phrasemes AB which are restricted in their signified and their signifier by the extralinguistic situation SIT in which AB is used. These phrasemes often cause problems to automatic translation and to the use of language by non native speakers.

First, I will provide a brief description of the specific theoretical frameworks. Then, I will apply these frameworks to Greek data by defining the communicative situation typology and the speech act performed by each pragmateme. Finally, I will demonstrate their lexicographic treatment which could be used for the improvement a) of the automatic and human translation of the language pairs Greek-English and Greek–Spanish and b) of teaching Greek as second/foreign language.

References:

Blanco, X. (to appear). Los frasemas composicionales pragmáticos. In P. Mogorrón, & S. Mejri, *Idiomaticité, opacité et traduction.* Universidad de Alicante.

Mel'cuk, I. (1998). Collocations and Lexical Functions . In A. P. Cowie, Phraseology: Theory, Analysis, and Applications (pp. 23-53). Oxford: Clarendon Press.

Mel'čuk, I., Clas, A., & Polguere, A. (1995). *Introduction à la lexicologie explicative et combinatoire.* Louvain-la-Neuve: Duculot.

Mel'cuk, I. (to appear). *Semantics. From Meaning to Text.* . Amsterdam/Philadelphia: Benjamins Publishing Company.

Papadopoulou, E., (2010). *Diccionario monolingüe coordinado para enseñanza/aprendizaje del griego moderno por parte de hispanohablantes y para traducción automática griego - español*, PhD Thesis, Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.

Στρατηγικές μάθησης και διδακτικές προτάσεις στη παραγωγή γραπτού λόγου: Η περίπτωση του παραμυθιού.

Ιωάννα Τσάρπα,

Msc "Παιδικό βιβλίο και παιδαγωγικό υλικό''
Δασκάλα (αποσπασμένη εκπαιδευτικός στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΤΕΠΑΕΣ)

tsarpa@yahoo.gr

Περίληψη

Μέχρι πρόσφατα, ο γραπτός λόγος είχε θεωρηθεί ήσσονος ενδιαφέροντος στα πλαίσια των γνωστικών και γλωσσολογικών θεωριών. Αν και η πρακτική σημασία της γραφής είναι αδιαμφισβήτητη, η έρευνα της γλωσσικής παραγωγής αφορούσε σχεδόν αποκλειστικά την δημιουργία λόγου. Ο περιορισμός αυτός οφείλεται κυρίως στην ευρέως διαδεδομένη άποψη ότι η ομιλούμενη γλώσσα είναι το αποκλειστικό πεδίο της γλωσσολογίας, λόγω της εγγένειας της, ενώ ο γραπτός λόγος είναι κάτι επίκτητο. Για διάφορους λόγους η κατάσταση έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια. Η έρευνα στην ιστορία των συστημάτων γραφής έχει αποδείξει ότι η εξέλιξη του γραπτού λόγου δεν είναι μόνο αποτέλεσμα ηθελημένων πράξεων αναδιαμόρφωσης των προυπαρχόντων δομών, αλλά συνυπάρχουν και αυτόνομες προσαρμογές (G. Sampson, 1990).

Η παραγωγή γραπτού λόγου είναι μια πολύπλοκη διαδικασία. Τα γραπτά κείμενα υπακούουν σε συμβάσεις που τα διαφοροποιούν από τον προφορικό λόγο. Οι διαφορές τους εστιάζονται στη γραμματική (ο προφορικός λόγος, σε αντίθεση με τον γραπτό, παρουσιάζει πολλές ελλειπτικές προτάσεις, διακοπές, επιφωνήματα, ακόμη και παραβιάσεις των γραμματικών κανόνων), στο λεξιλόγιο (συνήθως το λεξιλόγιο του προφορικού λόγου χαρακτηρίζεται από πιο οικείο ύφος σε σχέση με το πιο ουδέτερο ή πιο τυπικό ύφος του γραπτού λόγου). Εξάλλου, το γραπτό κείμενο υπακούει σε συμβάσεις που επιβάλλονται από το είδος του λόγου στο οποίο ανήκει και αφορούν τόσο την εξωτερική του εμφάνιση όσο και τη δομή και το περιεχόμενό του. Ο συγγραφέας πρέπει να λάβει υπόψη του πολυάριθμους παράγοντες κατά τη δημιουργία ενός κειμένου και η αποτελεσματική γραφή απαιτεί γνωστικές δεξιότητες ανώτερης τάξης, όπως η σύνθεση ιδεών, η κριτική σκέψη και η προσαρμοστικότητα. Επιπρόσθετα, είδη κειμένων όπως η αφήγηση ή τα δοκίμια έχουν διαφορετικές απαιτήσεις και συμβάσεις από τον απλό γραπτό λόγο (L. Flower and J. Hayes, 1981). Η πολυπλοκότητα του γραπτού λόγου δημιουργεί σημαντικές προκλήσεις κατά τη διδασκαλία του στους μαθητές. Ο κεντρικός αυτός ρόλος της γραφής στην επικοινωνία, την οργάνωση της γνώσης και τη δημιουργία νοημάτων υπογραμμίζει την ανάγκη για την επινόηση και εξέλιξη μεθόδων και εργαλείων με τα οποία ο γραπτός λόγος θα μπορεί αποτελεσματικά να διδαχθεί και να γίνει κατανοητός από τους μαθητές της πρωτοβάθμιας ακόμα εκπαίδευσης (Graham, 2006).

Στην εισήγηση αυτή θα παρουσιαστεί αναλυτικά μια διδακτική πρόταση για την διδασκαλία παραγωγής γραπτού λόγου που εφαρμόστηκε στη Γ' τάξη του δημοτικού σχολείου Μαριτσών της Ρόδου κατά το σχολικό έτος 2009-2010 με κεντρικό άξονα το παραμύθι σαν διδακτικό εργαλείο για την εκμάθηση του γραπτού λόγου. Η μεθοδολογία που παρουσιάζεται

επιτρέπει στους μαθητές/ τριες να αναπτύξουν τις εξής κυρίως στρατηγικές: ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης, προσοχή, σχεδιασμός της δομής του κειμένου, συνεργασία με μαθητές, χρήση πηγών, μεταφορά, χρήση μηχανικών τεχνικών, ανασύνθεση γνωστών στοιχείων. Τέλος ακολουθεί αξιολόγηση και σχολιασμός των αποτελεσμάτων της διδακτικής αυτής πρότασης και των δυνατοτήτων προσαρμογής της στις ειδικές συνθήκες που αντιμετωπίζει στη τάξη του κάθε εκπαιδευτικός.

Λέξεις κλειδιά: γλώσσα, εκπαίδευση, διδασκαλία, διδακτική, γραπτός λόγος, εκπαιδευτικός, μαθητές/τριες, παραμύθι.

Βιβλιογραφία

L. Flower and J. Hayes, 1981. A cognitive process theory of writing. College Composition and Communication, 32(4):365–387.

S. Graham, 2006. Strategy instruction and the teaching of writing: A meta-analysis. In: C. A. MacArthur, S. Graham, and J. Fitzgerald, editors, Handbook of writing research. Guilford Press, New York, NY, pages 187–207.

G. Sampson, 1990. Writing Systems: a Linguistic Introduction, Stanford University Press.

Αποστολίδου, Β., Χοντολίδου, Ε., (1999). *Λογοτεχνία και Εκπαίδευση.* Αθήνα: Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός.

Κατηγορίες ‘πραγματολογικών φρασεολογισμών’

Ελένη Μότσιου
Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη], Α.Π.Θ.
tulitsa@yahoo.com

Περίληψη

Μια από τις πιο γνωστές κατηγοριοποιήσεις των φρασεολογικών μονάδων είναι αυτή που προτείνει τη διάκριση ανάμεσα σε *«…σημασιολογικούς φρασεολογισμούς (semantic combinations / phrasemes) που λειτουργούν στο επίπεδο της απλής πρότασης ή και κάτω από αυτό και διακρίνονται σε ιδιωτισμούς και συμπαραθέσεις, και τους πραγματολογικούς φρασεολογισμούς (pragmatic combinations / phrasemes) που είναι συχνά προτάσεις και λειτουργούν ως παροιμίες, γνωμικά, φράσεις-κλισέ και ρητά»* (Cowie 2006: 583· Επίσης, Cowie 2001· Mel’čuk 1998 κ.ά). Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στην ομάδα των πραγματολογικών φρασεολογισμών: αρχικά

εντοπίζονται ορισμένες αδυναμίες της εσωτερικής ταξινόμησης που έχει προταθεί για την κατηγορία αυτή (Cowie 2001)· κατόπιν, προτείνεται μια εναλλακτική ταξινόμηση με κύριο κριτήριο την *επικοινωνιακή λειτουργία* των φρασεολογικών μονάδων. Στη συνέχεια εξετάζεται η πιθανότητα κάποια είδη φρασεολογισμών να εμφανίζουν δεικτικές όψεις.

Βιβλιογραφία

Baranov, A.N. & D.O. Dobrovol'skij (2003). Pon'atije rečevoj formuly: Opredelenije i tipologija. *Russkij Jazyk Segodnya*, vyp. 2. Moskva: Azbukovnik.

Cowie, A.P. (2006). Phraseology. *Encyclopedia of Language and Linguistics*, K. Brown (ed.), 2nd edition, 579-585. Elsevier.

Cowie, A.P. (2001). Speech formulae in English: Problems of analysis and dictionary treatment. In G. van der Meer & A. ter Meulen (eds.), *Making sense: From lexeme to discource* (Groningen Arbeiten zur Germanistischen Linguistik, 44), 1-12. Groningen: Center for Languge and Cognition, University of Groningen.

Dobrovol'skij, D.O. & E. Piirainen (2005). *Figurative language: Cross-cultural and cross-linguistic perspectives*. Current Research in the semantic-pragmatic interface, v. 13. Elsevier Ltd.

Frazer, B. (1996). Pragmatic markers. *Pragmatics 6* (2).

Gläser, R. (1998). The stylistic potential of phraseological units in the light of genre analysis. In A.P. Cowie (ed.), *Phraseology: Theory, analysis and application*, 125-143. Oxford: Clarendon Press.

Lyons, J. (1977). *Semantics*, v. 2. Cambridge University Press.

Mel'čuk, I. (1998). Collocations and lexical functions. In A.P. Cowie (ed.), *Phraseology: Theory, analysis and application*, 24-53. Oxford: Clarendon Press.

Συμεωνίδης, Χ.Π. (2000). *Εισαγωγή στην ελληνική φρασεολογία*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
18:40-19:40
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: Ch. Charalambakis

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΜΕΝΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ - INVITED SPEAKER:

Neoclassical word formation in English and the organization of the lexicon

Pius ten Hacken
Swansea University

Abstract

In English and other European languages, neoclassical word formation, as exemplified by *anthropomorphic*, *hydrophobia*, *mycophagous*, constitutes a subsystem of the lexicon. It is often characterized as semiproductive, because it produces new words but it is not possible to apply the rules unintentionally. This raises the questions of the status of the rules and of the constituents they operate on. I will address these questions from within the context of Jackendoff's Parallel Architecture (PA).

It is not straightforward to come up with a satisfactory delimitation of the phenomenon of neoclassical word formation, because the formations and their components are quite heterogeneous. We can consider *anthropomorphic* as a prototypical example. It contains two stems and a suffix, and both stems can appear either as the first or as the second element of a neoclassical compound. There are also prefixes, e.g. *peri-* in *perihelion*. In some cases, neoclassical prefixes can be used also outside neoclassical word formation, e.g. *pseudo-*, *pro-*. The second stem in *anthropology* is sometimes analysed as *-ology*, because it frequently occurs in this form. At the other end of the spectrum, we find stems that are only used in one word, such as the second element of *geodesy*.

An explanation of the current place of neoclassical word formation in the English lexicon has to start from a historical account. Three stages can be distinguished. In the first stage, individual words are borrowed from classical languages into English, e.g. *metamorphosis* in the 16th century. The second stage is arrived at when enough similarly formed words exist in the borrowing language for speakers to see a regularity. A this point, they reanalyse the existing words as rule-based, recognize rules underlying them, and start using these rules for the formation of new words that did not exist in classical languages. At the same time, it is possible for new stems to be

borrowed directly as stems to take part in new formations. In such cases, the stem existed in classical languages, but the combination may never have occurred. In a third stage, individual stems or prefixes can move into the general word formation system, as in *pseudo-Islamic* or *pro-Chinese*. The transition from the first to the second stage occurs at the level of the system, whereas the transition from the second to the third stage is a phenomenon that only affects individual morphemes.

In PA, the lexicon contains the interface rules between the phonological, syntactic, and conceptual representations as well as the formation rules for each of these representations. It is not straightforward how to account for neoclassical word formation. The problem is that new words are not formed unintentionally, but there is still a system at work that can be used to form new words. The problem can be solved by assuming that the system for neoclassical word formation is part of a word formation component that is separate from the lexicon. This word formation component operates on the lexicon and produces new words in a speaker's competence, but does not directly contribute to the representation of any utterance in a speaker's performance.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
19:40-20:55
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: D. Kyriazis

Modelling the evolution of complexity in Greek noun inflection

Scott Collier
Surrey Morphology Group, University of Surrey
s.collier@surrey.ac.uk

Abstract

Nouns in Classical Greek inflect to express five values of case and two (or three) values of number, and each of these different inflections has a functional role in relation to the syntax and semantics of the language. However, while all Greek nouns realise each of the different case and number combinations by means of suffixation, they do not all realize them using the same suffixes. Instead, a particular noun will realise, for example, the morphosyntactic value "genitive singular" with one of the suffixes -_ac, -ou, -oc or -wc, depending upon which inflection class it happens to belong to.

This use of multiple different forms to realise a single morphosyntactic value imposes an additional layer of autonomous complexity upon the morphological system which has no obvious functional role outside of the morphology itself (Baerman et al., 2009), and investigating the diachronic variation within such a system may shed light upon the underlying morphological structures. Greek, with its broad range of historical corpora and the unusually well-documented evolution of its morphological system, lends itself perfectly to such an investigation.

Various methods for modelling morphological systems exist, but for modelling the diachronic development of Greek noun inflections an inheritance model, such as the lexical knowledge representation language DATR (Evans and Gazdar, 1996), seems particularly well-suited, capturing both the similarities between the three "declensions" of traditional grammars and the further variations that exist within each declension. Modelling the variation in the Greek noun system in DATR from its (reconstructed) Indo-European origins through to the Hellenistic Koine allows us to consider the structural evolution of the system over time. Of particular interest are the interactions between the morphological system and wider changes in the phonology, the relationship between inflection class and gender, the rise of the synchronic variation in noun inflection that existed between the different dialects of the Classical period, and the changes which led to the eventual emergence of the Koine.

Using both a DATR model and the entropy metrics of Ackerman et al. (2009), we consider how these factors impact upon the level of autonomous morphological complexity within the noun system, whether the level of complexity itself partially motivates any changes to the morphology, and whether there are any broader diachronic trends in the level of complexity.

References

Ackerman, Farrell, James P. Blevins, and Robert Malouf. 2009. Parts and wholes: Implicative patterns in inflectional paradigms. Analogy in Grammar, ed. by James P. Blevins and Juliette Blevins, 54–82. Oxford: Oxford University Press.

Baerman, Matthew, Dunstan Brown, and Greville G. Corbett. 2009. Morphological complexity: a typological perspective. MS.

Evans, Roger, and Gerald Gazdar. 1996. DATR: A language for lexical knowledge representation. Computational Linguistics 22.167–216.

Active vs. Nonactive voice in the Greek diachrony: real or apparent optionality in the use of voice morphology?

Nikolaos Lavidas, Georgia Fotiadou & Ianthi Maria Tsimpli
Aristotle University of Thessaloniki
nlavidas@enl.auth.gr, geofotia@enl.auth.gr, imt@enl.auth.gr

Abstract

We investigate the diachronic development of active (ACT) and nonactive (NACT) morphology in Greek in order to identify the reasons underlying the apparent (random or constrained?) optionality attested in M(odern)G(reek) with respect to a) the availability of NACT morphology with only some MG verbs, b) the apparent interchangeable use of ACT and NACT with another class of verbs and c) the relation between the anticausative reading and the use of voice morphology (examples 1a-c). This optional use of NACT voice morphology with anticausatives could be responsible for a learnability and/or a production problem with native and non-native speakers of Greek (Tsimpli 2006, Fotiadou 2010). Diachronically, a consistent pattern has been identified (Lavidas 2009) according to which the use of NACT tends to fade out with some verbs while the opposite pattern (increase in the use of NACT) has not been attested. The question is which factors have caused or regulated the resulting optionality in the use of NACT in MG verbs which nevertheless undergo the relevant causative-anticausative alternation.

To this end, we selected a sample of verbs which belong to verb groups (1a) or (1b) in MG which are the two groups that fail to or optionally mark transitivity changes with a voice change. We then examined, for each verb, the frequency of ACT vs. NACT morphology in different periods of Greek, the readings obtained with each voice morpheme and the animacy status of the syntactic subject in ACT and NACT uses. As shown by a small sample of data in Tables 1 and 2, the verbs which arguably belong to (1a) do not share a common diachronic pattern (e.g. *stegnono 'dry'* vs. *klino 'close'*). Similar discrepancies are found in the frequency of anticausative uses. Our data point to the following preliminary suggestions: (i) anticausative readings have been differentiated between those that include a syntactically implicit cause (intentional or unintentional, cf. Alexiadou, Anagnostopoulou & Schäfer 2006) and those that don't, as a result of language change, (ii) anticausatives with an implicit Cause have a dynamic reading while those without one have a stative reading; Borer's (2005) system could represent this difference, (iii) verbs that arguably belong to (1a) differ in terms of L(exical)C(onceptual)S(tructure) as expressed by the animacy factor; this

allows them to drop NACT without any processing cost in their interpretation. Thus, one-place predicates like *vrazo* contrast with *klino*, a two-place predicate. The unavavailability of specific null objects with one-place predicates diachronically further supports this approach.

References

Alexiadou, Artemis, Elena Anagnostopoulou & Florian Schäfer 2006. The properties of anticausatives crosslinguistically. In Mara Frascarelli (ed.), Phases of Interpretation. Berlin: Mouton, 187-212.

Borer, Hagit. 2005. Structuring Sense, Volume 2: The Normal Course of Events. Oxford: Oxford University Press.

Fotiadou, Georgia. 2010. Voice Morphology and Transitivity Alternations in Greek: Evidence from Corpora and Psycholinguistic Experiments. PhD Dissertation. Aristotle University of Thessaloniki.

Lavidas, Nikolaos. 2009. Transitivity Alternations in Diachrony. Changes in Argument Structure and Voice Morphology. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.

Tsimpli, Ianthi Maria. 2006. The acquisition of voice and transitivity alternations in Greek as native and second language. In Sharon Unsworth, Teresa Parodi, Antonella Sorace & Martha Young-Scholten (eds.), Paths of Development in L1 and L2 acquisition, 15-55.

Examples

(1) a.no marking of the anticausative alternant with a voice morpheme:
O aeras eklise tin porta. *I porta eklise apo ton aera.*
the wind.NOM closed the door.ACC /the door.NOM closed.ACT by the wind

b. optionality in the use of voice morphology with the same anticausative reading:
I boyia lerose ta ruxa. *Ta ruxa lerosan/lerothikan apo ti boyia.*
the paint.NOM dirtied the clothes.ACC/
the clothes.NOM dirtied.ACT/NACT from the paint

c. obligatory marking of the anticausative alternant with a voice morpheme:
O aeras eskise ti simea. *I simea skistike apo ton aera.*
the wind.NOM tore the flag.ACC the flag.NOM tore.NACT by the wind

Table 1: Distribution of (n)act morphology per verb

	katharizo		*klino*		*stegno(n)o*		*vrazo/vratto*	
	act	nact	act	nact	act	nact	act	nact
Ancient Greek	0	2 100%	15 65.21%	8 34.75%	0	4 100%	0	0

Hellenistic-Roman Koine	57 47.89%	62 52.10%	60 58.25%	43 41.74%	22 34.37%	42 67.18%	12 80%	3 20%
Medieval Greek	213 54.47%	178 45.52%	37 67.27%	18 32.72%	12 57.14%	9 42.85%	33 78.57%	9 21.42%
Modern Greek	606 37.85%	994 62.12%	1789 60.91%	1148 39.08%	1653 90.92	165 9.07%	729 69.96%	313 30.03%

Table 2: Distribution of anticausative readings in (n)act morphology per verb

	katharizo		*klino*		*stegno(n)o*		*vrazo/vratto*	
	act	nact	act	nact	act	nact	act	nact
Ancient Greek	0	2/2 100%	0/15	6/8 75%	0	4/4 100%	0	0
Hellenistic-Roman Koine	0/57	38/62 61.29%	2/60 3.33%	20/43 46.51%	1/22 4.54%	33/42 78.57%	7/12 58.33%	3/3 100%
Medieval Greek	4/213 1.8%	135/178 75.84%	6/37 16.21%	8/18 44.44%	5/12 41.66%	9/9 100%	25/33 75.75%	8/9 88%
Modern Greek	195/606 32.17%	110/994 11.06%	837/1789 46.78%	91/1148 7.92%	1375/1653 83.18%	3/165 1.81%	592/729 81.20%	3/313 0.95%

On the remodelling of nominal system in Early Modern Greek

Eleni Karantzola
University of the Aegean
karantzola@rhodes.aegean.gr

Abstract

Analogy has generally been accepted as a major force in morphological change. Towards Modern Greek, the nominal system, as well as the verbal, has been dramatically reshaped, the major morphological developments being dated in the Middle Ages (Horrocks 1997) and attributed to analogical processes: paradigm standardization of the feminine and masculine nouns of the 1st declension; elimination of the class of masculine and feminine consonant-stem nouns of the 3rd declension; interplay between the 1st and 3rd declensions, with e.g. extension in the 1st declension of imparisyllabic

paradigms; interplay between the declension of neuters concerning the genitive ending *–άτου* (*πραγμάτου*) or plurals ας *κάστρη*, *δένδρη* etc.

In the light of data coming from texts of the 16th-17th c. in –less or more– vernacular Greek (Kakoulidi-Panou, Karantzola & Tiktopoulou, in press), the paper aims to discuss, at first, the degree of generalization of the analogical processes mentioned. The main argument is that even in the next period, under Ottoman or Venetian rule, the innovated forms are still in competition with the archaic ones, which, unlike Kurylowicz's fourth law predicts, do not survive only in specialized or otherwise marked usages.

Secondly, the precise direction of a given analogical change is examined. For example, regarding the assimilation of the 3rd declension type in *-ις* (e.g. *πόλις*) to the 1st declension, is it correct to assume that the analogical process based on the existing phonetic overlap in the acc. sg., led to a nom. in [-i vs. -is] and gen. in [-is vs -eos], and *then* to nom./acc. pl. in [-es], e.g. *πόλες*? Or the plural forms have been analogically formed before the nom./gen. of singular?

In this perspective, the organization of the nominal declensions offered by Nikolaos Sofianos in his –unpublished– Grammar (mid of 16th c.) is reexamined and taken seriously into account. The general assumption adopted here is that the Grammar does not necessarily reveal retarded developments vis-à-vis popular varieties –for which in fact we know very little but it rather reflects a nominal system in transition, from CG to MG.

Bibliography

Bybee, Joan L. 1985. *Morphology: A Study of the Relation between Meaning and Form* (TSL 9). Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.

Hock, H.H. 2006. Analogical Change. In *The Handbook of Historical Linguistics*, ed. B. Joseph & R. Janda, 441-460. Oxford: Blackwell.

Horrocks, J. 1997. *Greek: A History o the Language and its Speakers*. London and New York: Longman.

Kakoulidi-Panou, E., E. Karantzola & K. Tiktopoulou. In press. *Vernacular prose texts of 16th c.* [in Greek]. Thessaloniki: Centre for the Greek Language.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
19:40-20:55
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Michalis

Η ανάπτυξη της ορθογραφημένης γραφής σε όλες τις τάξεις του ελληνικού δημοτικού σχολείου: Η σχέση φωνολογικής και μορφοσυντακτικής ενημερότητας.

Γεράσης Γεώργιος
Δρ γλωσσολογίας
ggerasis@eled.auth.gr

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει διαχρονικά την ανάπτυξη της ορθογραφημένης γραφής στους μαθητές όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου, καθώς και τη σχέση της με την φωνολογική και μορφοσυντακτική ενημερότητα. Διερευνήθηκε ακόμη, η συσχέτιση των παραπάνω μεταβλητών με διάφορους παράγοντες, όπως η νοημοσύνη, αλλά και το σχολείο φοίτησης του παιδιού και το μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο των γονέων. Στην έρευνα έλαβαν μέρος 240 μαθητές που φοιτούσαν στις έξι τάξεις του δημοτικού σχολείου.

Για την αξιολόγηση της *ορθογραφικής ικανότητας* των μαθητών χρησιμοποιήθηκαν οκτώ έργα (α) Ανορθόγραφο κείμενο, (β) Έργο υπαγόρευσης λέξεων με κοινό θέμα, (γ) Έργο Υπαγόρευσης προτάσεων με παράγωγες λέξεις του προηγούμενου έργου, (δ) Έργο υπαγόρευσης λέξεων με καταληκτική ομοιότητα, (ε) Έργο Υπαγόρευσης προτάσεων με λέξεις του προηγούμενου έργου, (στ) Έργο επιλογής σωστής - λάθος λέξης, (ζ) Έργο υπαγόρευσης λέξεων (απλών και σύνθετων), και (η) Έργο υπαγόρευσης προτάσεων με παράγωγες ψευδολέξεις των λέξεων του προηγούμενου έργου.

Η *φωνολογική ενημερότητα* αξιολογήθηκε επίσης με τα εξής έργα: (α) Έργο αναγνώρισης της ομοιοκαταληξίας, (β) Έργο διάκρισης κοινής, αρχικής, μεσαίας ή τελικής συλλαβής, (γ) Έργο αναγνώρισης κοινού αρχικού - τελικού φωνήματος, (δ) Έργο συλλαβικής κατάτμησης, (ε) Έργο φωνημικής κατάτμησης, (στ) Έργο απάλειψης αρχικής, μεσαίας, τελικής συλλαβής, (ζ) Έργο απάλειψης αρχικού ή τελικού φωνήματος, και (η) Έργο αντικατάστασης αρχικού φωνήματος.

Για τη *μορφοσυντακτική ενημερότητα* των μαθητών χρησιμοποιήθηκαν πέντε δοκιμασίες: (α) Έργα εκτίμησης γραμματικότητας - διόρθωσης και εξήγησης αντιγραμματικών προτάσεων, (β) Δοκιμή Berko (Έργο παραγωγικής μορφολογίας), (γ) Έργο αναλογίας προτάσεων, και (δ) Έργο λέξεων σε

ανακατεμένη σειρά για την κατασκευή προτάσεων. Το επίπεδο νοηματικής ικανότητας των παιδιών εξετάστηκε με το Ελληνικό WISC-III (Γεώργας, Παρασκευόπουλος, Μπεζεβέγκης, & Γιαννίτσας, 1997).

Κεντρικό εύρημα της μελέτης αποτέλεσε η διαπίστωση ότι η ορθογραφική ενημερότητα έχει εξελικτικό χαρακτήρα καθώς τα παιδιά διανύουν διάφορα στάδια κατάκτησης, κατανόησης και χειρισμού των κανόνων σωστής γραφής. Ακόμα, προέκυψε ξεκάθαρη σχέση μεταξύ των τριών δεξιοτήτων γλωσσικής επάρκειας: ορθογραφημένης γραφής, φωνολογικής επάρκειας και μορφοσυντακτικής γνώσης. **Ενδεικτική Βιβλιογραφία**

1. Aidinis, A. (1998). *Phonemes, morphemes and literacy development: Evidence from Greek*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Institute of Education, University of London, London.

2. Ehri, L. (1997). Learning to read and learning to spell one and the same, almost.Στο M. Fayol, C. Perfetti & L. Riede (Επιμ.).*Learning to spell (σσ. 237-269)*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

3. Χαραλαμπάκης, Χ.(2000). *Γλωσσική διδασκαλία και κριτική σκέψη. Παιδαγωγικός Λόγος, 3*,47-61.

Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης: Αναλυτικό Πρόγραμμα για το Προχωρημένο Επίπεδο Ελληνομάθειας (Γ1)

Κατερίνα Αλεξανδρή, Μαρία Καπουρκατσίδου
Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Α.Π.Θ.
k.alexandri@yahoo.com, kap_maria@yahoo.gr

Περίληψη

Η ανάπτυξη ενός αναλυτικού προγράμματος (syllabus) και ο σχεδιασμός των μαθημάτων είναι δύο βασικοί παράγοντες για την επιτυχή διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας. Επομένως, η προετοιμασία ενός καλά σχεδιασμένου και εφαρμόσιμου syllabus μπορεί να εξασφαλίσει ως ένα βαθμό την αποτελεσματική διδασκαλία.

Σε αυτή την πρόταση, παρουσιάζεται το νέο αναλυτικό πρόγραμμα για το επίπεδο προχωρημένης ελληνομάθειας (Γ1) του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ., το οποίο βασίζεται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Γλώσσα (ΚΕΠΑ), λαμβάνοντας υπόψη και τη δομή των εξεταστικών δοκιμασιών για τα νέα επίπεδα ελληνομάθειας, όπως ορίζονται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ, 2011). Επιπλέον, για τη διαμόρφωση του αναλυτικού προγράμματος συνυπολογίστηκαν και οι ιδιαίτερες γλωσσικές ανάγκες που εκδήλωσαν οι σπουδαστές του Σχολείου

κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, θεωρώντας ότι σε αυτό το προχωρημένο επίπεδο γλωσσομάθειας είναι ιδιαίτερα σημαντική η συμβολή του εκπαιδευομένου στην επιτυχημένη κατάρτιση ενός προγράμματος διδασκαλίας.

Βιβλιογραφία

Ευσταθιάδης, Σ., Αντωνοπούλου, Ν., Μανάβη, Δ. & Σ. Βογιατζίδου, 2001. *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας. Αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα.* Θεσσαλονίκη: ΥΠ.Ε.Π.Θ. & Κ.Ε.Γ.

Ιακώβου Μ. & Σ. Μπέλλα, 2004. *Αναλυτικό Πρόγραμμα για τη Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας σε Ενηλίκους: Προχωρημένο Επίπεδο*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 2011. *Πιστοποίηση Ελληνομάθειας*. http://www.greeklanguage.gr/certification/ (τελευτ. πρόσβαση: 20/02/11)

Nunan, D., 1988/1991. *Syllabus Design*. Oxford: Oxford University Press.

Παπαγεωργίου Σ., 2008. *Αντιστοίχιση Επιπέδων του Πιστοποιητικού Επάρκειας της Ελληνομάθειας με τα Επίπεδα του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς: Τελική Αναφορά του Προγράμματος*. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ.

Development of language learning strategies in multilingual learners: empirical evidence from a combined methods case study

Lydia Mitits and Anna Sarafianou
Laboratory of Syntax, Morphology, Phonetics, Semantics, Department of Greek, Democritus University of Thrace, Greece
lydiamitits@gmail.com annasar@otenet.gr

Abstract

The last decade has seen significant amount of research into multilingualism and third language acquisition (De Angelis, 2007; Aronin & Hufeisen, eds., 2009; Cenoz, 2009, etc.). The complexity of this particular field has been recognized and, as a result, numerous research areas have been developed. Various models of multilingualism acknowledge the importance of language learning strategy development and use (e.g., Herdina & Jessner, 2002), yet there is very little evidence of how language learning strategies influence third language learning and what their role in cross-linguistic influence among L1, L2 and L3 is. A longitudinal case study involving three successful language learners was conducted by the researchers in order to establish how language learning strategies develop across languages and whether bilingual

learners' use of strategies differs quantitatively and qualitatively from that of monolinguals when learning English L3. The subjects were 1 bilingual boy aged 10-13, with L1 Greek and L2 Serbian, 1 bilingual girl aged 12-15, with L1 Russian and L2 Greek, and a control subject, 1 monolingual boy aged 11-14 with L1 Greek. The study included English language tutorials of each subject individually, 3 hours a week for 3 years, and the results are the data collected through combined research methods: verbal reports (Cohen,1996), SILL questionnaire (Oxford,1989) and task product analysis (Bialystok, 1990a; Abraham & Vann, 1996). It can be concluded that these successful bilinguals transferred language learning strategies they developed when learning L2 to L3 and that strategies which both bilinguals tended to use more systematically differed significantly from the ones used by the monolingual subject. Despite the limitations of the case study method (Wei & Moyer, 2008), it is our strong belief that identification and assessment of the successful use of language learning strategies by the subjects in question, combined with other research tools used on a larger scale, can help create strategy instruction that would benefit general learner populations.

References

Abraham, R.G. and R.J. Vann (1996) 'Using Task Products to Assess Second Language Learning Processes' *Applied Language Learning*, 7, 1 & 2, pp. 61-85

Aronin, L. & B. Hufeisen (eds) (2009) *The exploration of multilingualism: development of research on L3, multilingualism and multiple language acquisition*, John Benjamins

Bialystok, E. (1990a) *Communication strategies: A psychological analysis of second-language use*. Oxford: Basil Blackwell.

Cenoz, J. (2009) *Towards Multilingual education: Basque Educational Research in International Perspective,* Bilingual Education & Bilingualism:72

Cohen, A.D. (1996) 'Verbal Reports as a Source of Insights into Second Language Learner Strategies', *Applied Language Learning,* 7, 1 & 2, pp.11-27

De Angelis, G. (2007) *Third or Additional Language Acquisition*, Edinburgh University Press

Herdina, P. & U. Jessner (2002) *A Dynamic Model of Multilingualism: Perspectives of Change in Psycholinguistics*, Multilingual Matters

Oxford, R.L. (1996) 'Employing a Questionnaire to Assess the Use of Language Learning Strategies', *Applied Language Learning,* 7, 1 & 2, pp.28-46

Wei, L. & M. Moyer (eds) (2008) *The Blackwell guide to research methods in bilingualism and multilingualism,* Blackwell Publishing

ΑΙΘΟΥΣΑ 3 - ROOM 3
19:40-20:55
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: S. Varlokosta

VOT variation in word-initial voiced stops: investigating the effect of pronunciation instruction in Greek-English interlanguage

Eleni Tsiartsioni
Aristotle University of Thessaloniki
eltsiart@enl.auth.gr

Abstract

It has been documented in literature that word-initial phonologically voiced stops are realised differently in L1 Greek and in L1 English. In particular, /b, d, g/ are produced as prevoiced with negative Voice Onset Time (VOT) in L1 Greek, whereas in L1 English they are generally reported to be voiceless unaspirated with short positive VOT values. The present study investigates the VOT of word-initial phonologically voiced stops produced by Greek learners of English and assesses the potential effect of a pronunciation teaching intervention which aimed to teach, among other features, word-initial stop devoicing.

For the purposes of the present study, speech samples were collected twice, once before and once after a teaching intervention. Two groups of speakers participated in the recordings, an experimental group of 36 students (12 students of 10 years old, 12 students of 13 years old and 12 students of 16 years old) who received the pronunciation teaching intervention and a control group of 36 students who did not receive special pronunciation instruction. L1 Greek and L1 English data were also obtained from speakers of the same ages. The teaching intervention followed the five stages for pronunciation teaching proposed by Celce-Murcia et al (1996) and comprised a series of activities ranging from controlled to communicative ones. The main aims of the present study are to investigate (a) the effect of pronunciation instruction in a foreign language context and (b) variability in the production of phonologically voiced stops before and after teaching.

In order to assess students' performance and their potential improvement after teaching, apart from group means and statistical analyses,

the 'native-likeness' criterion was used. According to this criterion (also adopted in Birdsong 2007 and in Flege et al 1992) we estimated the number of students whose average VOT falls within one standard deviation from the average L1 English VOT values. The application of the native-likeness criterion identified six types of VOT production in L2 English: (a) Greek-like VOT, (b) negative VOT with values between those for Greek and English, (c) English-like VOT, (d) positive VOT with shorter values than those of English, (e) longer positive VOT than that of English but not belonging to the region of aspirated stops and, finally, (f) VOT indicative of aspirated stops. The percentage of stop tokens belonging to each of these categories was also estimated.

The data analysis generally revealed greater variability in L2 production after teaching than before. In particular, before teaching the vast majority of speakers produced Greek-like prevoiced stops. After teaching, however, a change is reported for the speakers of the experimental, but not of the control groups. Considerable inter and intra-speaker variability is reported, as most speakers did not produce one type of VOT invariably. This finding suggests that systematically target-like pronunciation of phonologically voiced stops is difficult to achieve in L2. Even after instruction, the change in pronunciation is not always indicative of improvement, as it can include deviant patterns of production, such as aspirated stops. Possible reasons for these findings are discussed in relation to the teaching methodology used and the foreign language context of learning.

Determiners in adult L2 Greek: what they tell us about the learnability of uninterpretable features

Eleni Agathopoulou, Despina Papadopoulou & Ioanna Sismanidou
Aristotle University of Thessaloniki
agatho@enl.auth.gr ; depapa@lit.auth.gr ; jsismanidou@hotmail.com

Abstract

This study investigates the second language (L2) acquisition of Greek articles in adulthood within the Universal Grammar (UG) framework of the Minimalist Program (Chomsky 1995). Unlike children, those exposed to an L2 after puberty rarely reach nativelike proficiency, despite massive exposure to L2 input (e.g. Johnson & Newport 1989; DeKeyser 2000). This is often manifested as persistent selective divergence from native grammars (Franceschina 2005). An account offered for this phenomenon is the

"Interpretability Hypothesis" (Tsimpli 2003; Tsimpli & Dimitrakopoulou 2007). According to this hypothesis, postpubertal L2ers have partial access to UG in that they cannot acquire LF-uninterpretable features, that is, features without semantic content (e.g. case or gender agreement features), if these features do not exist in the learners' L1. On the other hand, LF-interpretable features instantiated in the L2 but not in the L1 do not create learnability problems. On different accounts, however, postpubertal L2ers have full access to UG (Schwartz & Sprouse 1996) and persistent divergence from the L2 norms may relate to processing problems (Prévost & White 2000) or deficient L2 morphology (Lardiere 1998).

Greek articles provide a good testing ground for the above mentioned hypothesis, given that the indefinite article always has the interpretable [-definiteness] feature, while the definite article may carry only uninterpretable features when used expletively, namely, before proper names, adverbials, wh-phrases and complement clauses (Tsimpli & Stavrakaki 1999). Previous research seems to support the Interpretability Hypothesis by showing that adult learners of Greek, who are speakers of articleless L1s, perform significantly better at the indefinite than at the definite article despite lengthy exposure to Greek (Tsimpli 2003; Roussou et al. 2006; Tsimpli & Mastropavlou 2007).

We tested the "Interpretability Hypothesis" with respect to articles in a variety of Greek interlanguages. The participants had been all exposed to Greek at adulthood and had lived in Greece for a long time. These participants formed three groups: (a) speakers of articleless L1s (Slavic), (b) speakers of L1s with a full-article system but without an expletive definite article (English) and (c) speakers of L1s with a full-article system and expletive uses of the definite article (Romance). The data were oral, elicited through (a) picture-based story-telling and (b) a sentence-repetition task. The analysis of the data showed an overall better performance (a) in the indefinite than in the definite article and (b) in the non-expletive than in the expletive uses of the definite article. In our presentation we will discuss the extent to which the results may support the "Interpretability Hypothesis" taking into account L1 effect, length of exposure to Greek and task effect.

On the interaction of modality with tense and aspect: the case of Greek modal auxiliary verbs

Eleni Staraki
University of Chicago
estar@uchicago.edu

Abstract

Previous Analyses The purpose of this paper is to provide a new account of the interaction between modality, tense and aspect in Greek. It is generally assumed in the mainstream semantic literature that the interpretation of modal auxiliary verbs (in Greek μπορεί (bori) and πρέπει (prepi)) is crucially dependent on the temporal (Condoravdi 2002, among others) and/or aspectual shifts (Hacquard 2009; Bhatt 1999; and Piňon 2003, among others). In this presentation, I challenge the mainstream views that modality is intertwined with tense (Condoravdi 2002), and that ability and actuality entailments are due to aspectual shifts (Bhatt 1999; Hacquard 2009, among others).

Proposal The presentation has two goals. **First,** I point to what seems to me to be a weakness of Condoravdi (2002) semantic account: it fails to recognize that tense and modality constitute separate entities, and raises doubts about the universality of the suggested semantic account for modality. In contrast, I argue that modal verbs and tenses have distinct semantic contribution and that there is tense and aspect in the scope of a modal (embedded tense). I contrast Greek μπορεί (bori) and πρέπει (prepi) with modal verbs like English *may* and *might* (*have*), and I argue that the decompositional analysis Condoravdi (2002) provides is insufficient and makes wrong predictions for languages like Greek where tense and modality are teased apart. While Condoravdi (2002) argues that counterfactuality is the result of a past tense and a future orientation, I claim that counterfactuality is the result of nonveridicality (see Giannakidou 1997, 1998, 1999, and 2001). **Second,** I discuss the aspectual analyses of modality and I offer new evidence from Greek showing that veridicality (Giannakidou 1997, 1998, 1999, 2001) emerges with CAN also with imperfective aspect (Giannakidou & Staraki 2010), as well as present tense, contrary to the predictions of both theories. Specifically, the main analytical claim is that there are two kinds of ability attributions. One is the ability-as-modality, and the other one is ability-as-action(Giannakidou & Staraki 2010). Words like *bori*, *can* and their equivalents can express both kinds of ability. Following Giannakidou (2001), ability modality is treated as a universal quantifier over ability words (the

ability-modal base,) a function from w to worlds w'; at least as normal as w, compatible with what an agent x is capable of doing at w.

Conclusions The analysis offered argues against the idea that inherent tense marked on modal auxiliary verbs and aspectual shifts affect the temporal readings (Staraki 2010) and the actuality entailments (Giannakidou & Staraki 2010). I propose an alternative semantic and syntactic analysis for Greek modal auxiliary verbs μπορεί (bori) and πρέπει (prepi) that provides another motivation for the interaction of modality, tense, and aspect.

Selected References

Bhatt, R. 1999. *Covert Modality in Non-Finite Contexts*. PhD. University of Pennsylvania ♦ Condoravdi, C., 2002. 'Temporal Interpretation of Modals: Modals for the Present and for the Past'. In The Construction of Meaning, edited by David Beaver, LuisD. Cassillas Maritinez, Brandy Z. Clark and Stephan Kaufmann. Stanford: CSLI. ♦ Giannakidou, A. 1997. *The Landscape of Polarity Items.* PhD thesis. University of Groningen.♦ Giannakidou, A. 1998. *Polarity Sensitivity as (Non)veridical Dependency*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins ♦ Giannakidou, A. 1999. Affective dependencies. Linguistics and Philosophy 22.367-421.♦ Giannakidou, A. 2001. The meaning of free choice. *Linguistics and Philosophy* 24: 659-735.♦ Giannakidou, A., and Staraki, E. 2010. Rethinking ability: ability as modality and ability as action. Paper presented at the *Workshop on Dispositions and Attitudes,* ENS Paris. ♦ Hacquard, V. 2009. "On the interaction of aspect and modal auxiliaries". Linguistics and Philosophy 32 (3): 279-315. ♦ Staraki, E. 2010. On the Temporal Interpretation of Modals: A crosslinguistic comparison. Proceeding of the Chicago Linguistic Society 46. ♦ Staraki, E. in prep. *Embedded tenses in Greek.* PhD thesis.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
19:40-20:55
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: M. Makri-Tsilipakou

Sociolinguistic variation in Athenian suburban Greek

Theodoropoulou Irini

Abstract

This paper looks into variation in semi-structured conversations (Alim 2004: 26-8) in Athenian suburban Modern Greek among people between 25-35

years old, who live in the stereotypical upper-middle and upper class northern suburbs (VP) and the working-class western suburbs (DP) of Athens, Greece. More specifically, it aims to identify how the use of specific syntactic, morphophonetic and phonetic variables varies across speaker groups, and how their use is associated with social and interactional factors. In light of this, the descriptive statistics for each of the variables considered aims at figuring out the variants that are used more by VP or DP speakers, while the Varbrul analysis (Tagliamonte 2006) investigates whether these variables are further sensitive to contextual, *i.e*. social and interactional, as well as internal, *i.e*. linguistic, factors.

The variationist analysis focuses on three variables, which are taken to be representative of three of the basic levels of language structure: one **syntactic**, which is the presence or absence of a Prepositional Phrase (henceforth *PP*) following a stative or movement verb (e.g. πηγαίνω στο σπίτι/πηγαίνω σπίτι), one **morphophonological**, which is the conjunction *και/κι* preceding words starting with a vowel, and last but not least, the **phonetic** variable *[ia]/[ja]* as a syllable nucleus, in syllables like -δια- and –ρια-.

It is shown quantitatively that speech styles of the VP and DP participants are different, in the sense that the VP people tend to prefer the standard variants, while the DP ones usually go for the non standard ones. According to the Varbrul results, the DP participants in general tend to exhibit a higher social and interactional sensitivity in terms of their use of the variables than the VP participants, in the sense that in all of the DP people's variable grammars social and interactional factors have been found statistically significant, including educational background, group of speakers and stance (Ochs 1996; Kiesling 2009) towards the VP-DP rivalry, which is not the case with all of the variable grammars of the VP participants. Such a finding suggests the DP participants' ability not only to be more flexible in terms of their style shifting between standard and non standard speech than the VP participants, but also to be more sensitized towards issues pertaining to their positioning vis-a-vis the rivalry between the VP and the DP culture.

«*Και οι τοίχοι έχουν...μιλιά*! Κοινωνιογλωσσική προσέγγιση του χιούμορ στον συνθηματικό λόγο»*

Μαρία Καμηλάκη
Δρ Γλωσσολογίας Ε.Κ.Π.Α.
mariakamilaki@yahoo.gr

Περίληψη

Τα συνθήματα σε τοίχους, ως υποείδος του συνθηματικού λόγου, αξιοποιούν κατά κόρον το γλωσσικό χιούμορ, προκειμένου να αναδείξουν με ευρηματικό τρόπο την ασυμβατότητα που προκύπτει, μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες αξιολόγησης, ανάμεσα στις προσδοκίες του/της ομιλητή/-ήτριας και στην κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα που τον/την περιβάλλει. Έτσι, το σύνθημα μετατρέπεται σε αιχμηρό όργανο κριτικής της επικαιρότητας και εναντίωσης προς τις καθεστηκυίες δομές του εξουσιαστικού λόγου.

Με υπόβαθρο τη *Γενική Θεωρία για το Γλωσσικό Χιούμορ* και σώμα δεδομένων 219 συνθήματα γραμμένα σε τοίχους του κέντρου της Αθήνας (και όχι μόνο), την έρευνά μας θα απασχολήσουν τα εξής ζητήματα: [1] Ποια είναι τα κυρίαρχα είδη χιουμοριστικών *στόχων* (*targets*), που φανερώνουν τι κρίνουν και τι αξιολογούν οι δημιουργοί των συνθημάτων. [2] Με ποιους γλωσσικούς μηχανισμούς - μορφοσυντα-κτικά σχήματα, λεκτικούς τρόπους, επικοινωνιακές στρατηγικές (προφορικοποίηση, συνομιλιοποίηση κ.ά.) - πραγματώνεται το λεκτικό χιούμορ στο εν λόγω μικροκείμενο. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον ρόλο της μεταφοράς ως κεντρικού γνωστικού μηχανισμού κατασκευής κοινωνιογλωσσικού νοήματος. [3] Ποιες είναι οι βασικές κοινωνιοπραγματολογικές λειτουργίες του χιουμοριστικού συνθηματικού λόγου και πώς αυτές σχετίζονται με την έκφραση ταυτότητας και τη συμμετοχή σε κοινές κουλτούρες. Παράλληλα, θα διερευνηθούν θέματα όπως η συμβολή των πραγματολογικών προϋποθέσεων (π.χ. γνώση επικαιρότητας) στην κατανόηση του συνθήματος, η σημειωτική συνέργεια του γλωσσικού και του οπτικού κώδικα κ.ο.κ.

Βιβλιογραφία

Androutsopoulos, J. (1999). “Displays of subcultural identity in mediated (printed) discourse”. In J. Verschueren (ed.), *Language and Ideology, Selected papers from the 6th International Pragmatics Conference, Volume 1*. Antwerp: International Pragmatics Association, 24-42 ● Archakis, A. & V. Tsakona. (2005). “Analyzing conversational data in GTVH terms: A new approach to the issue of identity construction via humor”. *Humor:*

International Journal of Humor Research 18 (1): 41-68 ● Attardo, S. (2001). *Humorous Texts: A Semantic and Pragmatic Analysis*. Berlin & New York: Mouton de Gruyter ● Boxer, D. & F. Cortes-Conde (1997).“From bonding to biting: Conversational joking and identity display”. *Journal of Pragmatics* 27: 275-294 ● Hay, J. (2001). “The pragmatics of humor support”. *Humor: International Journal of Humor Research* 14 (1): 55-82 ● Hodge, B. & A. Mansfield (1985). “‘Nothing left to laugh at…’: Humour as a tactic of resistance”. In P. Chilton (ed.), *Language and the Nuclear Arms Debate: Nukespeak Today*. London & Dover: N.H. Frances Pinter, 197-211 ● Lockyer, S. & M. Pickering (eds.) (2005). *Beyond a Joke. The Limits of Humour*. Basingstoke: Palgrave Macmillan ● Norrick, N.R. (1994). “Involvement and joking in conversation”. *Journal of Pragmatics* 22: 409-430 ● Raskin, V. (1985). *Semantic Mechanisms of Humor*. Dordrecht: D. Reidel Publishing Company.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5 - ROOM 5
19:40-20:55
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Sougari

Ζητήματα διαγλώσσας στην παραγωγή γραπτού λόγου: η περίπτωση σερβόφωνων φοιτητών με γλώσσα στόχο την ελληνική.

Νίκος Βερβίτης, Μαρία Καπουρκατσίδου, Voikan Stojsic
Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α.Π.Θ,
Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου
vervitis_n@yahoo.gr, kap_maria@yahoo.gr, vojkans@hotmail.com

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά τη μελέτη κειμένων παραγωγής γραπτού λόγου φοιτητών 3ου και 4ου έτους του τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου. Η εξέταση των κειμένων έχει στόχο τον εντοπισμό, την ταξινόμηση και την ερμηνεία των λαθών γραπτού λόγου σε προχωρημένο επίπεδο, καθώς και τον έλεγχο της πραγματολογικής επάρκειας των κειμένων αυτών. Με βάση τα γραπτά κείμενα των ίδιων φοιτητών κατά το 3ο και 4ο έτος της φοίτησής τους παρατηρούμε και αναλύουμε την απολίθωση συγκεκριμένων λαθών αλλά και την εξέλιξη του διαγλωσσικού τους συνεχούς με βασικά κριτήρια την ανάπτυξη του λεξιλογίου, την επικοινωνιακή ικανότητα και την υφολογική καταλληλότητά τους.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Αρχάκης, Α., 2005: *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων.* Εκδόσεις Πατάκης

Corder, S.P. 1974: Error analysis. Στο J.Allen & S.P. Corder (επιμ.) *Edinburgh Course in Applied Linguistics*, Vol. 3. Oxford: Oxford University Press, 122-154.

Dulay, H., M. Burt& S Krashen 1982: *Language Two*. New York: Oxford: Oxford University Press.

James C. 1998: *Errors in Language Learning and Use*: Exploring Error Analysis. London and New York: Longman.

Μπέλλα, Σ. 2007: *Η Δεύτερη Γλώσσα Κατάκτηση και Διδασκαλία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Selinker, L. 1992: *Rediscovering Interlanguage*. London: Longman.

Tarone, E. 1985: Variability in interlanguage use: A study of style-shifting in morphology and syntax. *Language Learning* 35, 374-404.

Τζιμώκας, Δ. 2004: Σύστημα ταξινόμησης λαθών σε παραγωγές γραπτού λόγου μαθητών της Νέας Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Μεταπτυχιακή διατριβή. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας. Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Περί Προβλημάτων της Κατάρτισης του Γεωργιαννό-Νεοελληνικού Λεξικού των Ιδιωτισμών

Irina Lobzhanidze,
Ilia State University
irina_lobzhanidze@iliauni.edu.ge

Περίληψη

Οι ιδιωτικές εκφράσεις υπάρχουν σε πολλές γλώσσες και, βέβαια, το πλαίσιο της χρησιμοποίησής τους είναι αρκετά μεγάλο και σε αντίθεση με τον ελεύθερο συνδυασμό των λέξεων, είναι «σταθερές, παγιωμένες» μονάδες1. Γενικά η μετάφραση των ιδιωτισμών από μια γλώσσα σε άλλη, προκαλεί πολλές δυσκολίες. Αυτό εξηγείται με το γεγονός, ότι πολλές ιδιωτικές εκφράσεις ανήκουν στη νοοτροπία του λαού και έχουν καθαρά εθνικό χαρακτήρα. Επομένως, η βασική ιδιαιτερότητα των ιδιωτισμών είναι

1 "λέξεις χωρίς σημασία'', λέξεις-μορφές που έχουν λειτουργικότητα μόνο στα πλαίσια μιας συνταγματικής ενότητας, σ'ένα ορισμένο και αυστηρά καθορισμένο γλωσσικό περιβάλλον", Μότσιου, Β., Στοιχεία Λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία. Αθήνα, 1994, σ. 60

εκφραστικότητα και ειδικά εθνικά στοιχεία, ό,τι δημιουργεί πολλά προβλήματα κατά τη μετάφρασή τους. Παίρνοντας υπόψη ό,τι μέχρι σήμερα δεν υπήρχε Γεωργιαννό-Νεοελληνικό λεξικό των Ιδιωτισμών, έχουμε συνθέσει το λεξιλόγιο των Γεωργιανών ιδιωτικών εκφράσεων με κατάλληλη μετάφραση στα Νέα Ελληνικά, που αποτελείται απο 11801 ιδιωτικές εκφράσεις.

Πηγές για την κατάρτιση του λεξικού

Σύμφωνα με τη σύγχρονη λεξικογραφική μεθοδολογία (Sinclair 1991, Atkins 2008), η κατάρτιση του λεξικού βασίστηκε σε σώματα κειμένων για την επιλογή των σημασιών προς εισαγωγή στο λεξικό, τον εντοπισμό και την εξαγωγή ιδιωτικών εκφράσεων, παραδειγμάτων κτλ. Χρησιμοποιήσαμε το σώμα των Γεωργιανών Λογοτεχνικών κειμένων που συντάσσαμε στο πρόγραμμα TextSTAT και Εθνικό Θησαυρό Ελληνικής Γλώσσας (ΕΘΕΓ)1.

Συμπεράσματα

Οι ιδιωτικές εκφράσεις πολύ συχνά έχουν διάφορες σημασίες και αυτό, βέβαια, δυσκολεύει ουσιαστικά τη μετάφρασή τους. Επομένως, ο μεταφραστής είναι υποχρεωμένος όχι μόνο να κατανοήσει τους ιδιωτισμούς μέσα στα συμφραζόμενα, αλλά και να κάνει την ανάλυσή τους βάλλοντας υπ' όψιν τις πολιτιστικές, ιστορικές και στυλιστικές απόψεις του πρωτότυπου κειμένου.

Στην παρούσα ανακοίνωση θα παρουσιαστεί η περιγραφή τις μακροδομής και μικροδομής του Γεωργιαννό-Νεοελληνικού λεξικού των ιδιωτικών εκφράσεων.

Βιβλιογραφία

Apridonidze, Sh.T. (1983) Idiom and Idiomacity. *Linguistic Studies (in Georgian)*, Tbilisi.

Ooi, V.B.Y. (1998) *Computer Corpus Lexicography*. Edinburgh University Press.

Sinclair, J. (1991) *Corpus, Concordance, Collocation*. Oxford: Oxford University Press.

Sue Atkins, B.T. (2008) *The Oxford Guide to Practical Lexicography*. Oxford: Oxford University Press.

Takaishvili, A. (1961) *Issues on Georgian Phraseology*. Tbilisi: Edition of the Academy of Sciences of the Georgian SSR (in Georgian).

Μότσιου, Β. (1994) *Στοιχεία Λεξικολογίας: Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*. Αθήνα: Νεφέλη.

1 βλ. http://hnc.ilsp.gr/find.asp

Δεμίρη-Προδρομίδου, Ε., Νικολαϊδου-Νέστορα, Δ., Τρύφωνα-Αντωνοπούλου, Ν. (1983) *Η γλώσσα των ιδιωτισμών και των εκφράσεων*. University Studio Press, Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων & Περιοδικών, Θεσσαλονίκη.

Συμεωνίδης, Χ. (2000) *Εισαγωγή στην ελληνική φρασεολογία.* Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Αντιπαραβολική ανάλυση της γραμματικής κατηγορίας της πτώσης και του κλιτικού συστήματος στην Ελληνική και τη Γεωργιανή γλώσσα

Svetlana Berikashvili,
Iv. Javakhishvili Tbilisi State University
svetlishka@yahoo.com

Περίληψη

Η αντιπαραβολική ανάλυση των συστημάτων των διάφορων γλωσσών είναι πολύ σημαντική αφενός από την επιστημονική άποψη, για να βγάζουμε κάποια καθολικά τυπολογικά συμπεράσματα και αφετέρου από την πρακτική, κατά τη διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας. Στην παρούσα ανακοίνωση θα κάνουμε σύγκριση του ελληνικού και του γεωργιανού συστήματος που θα μας βοηθήσει να βρούμε κοινά στοιχεία που διευκολύνουν ουσιαστικά την κατάκτηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας καθώς θα αναφερθούν και κάποιες βασικές αρχές που ισχύουν για οποιοδήποτε γλωσσικό σύστημα, άρα είναι βάση καθολικής γραμματικής.

Όπως είναι γνωστό η ελληνική γλώσσα ανήκει στην ινδοευρωπαϊκή οικογένεια γλωσσών, ενώ η γεωργιανή στην καυκασιανή. Σε διαφορά με την ελληνική, που είναι η κλιτική γλώσσα, η γεωργιανή είναι συγκολλητική. Επομένως και το συντακτικό σύστημα και η δομή των γλωσσών αυτών είναι διαφορετική. Οι διαφορές αυτές φαίνονται καθαρά και στο κλιτικό σύστημα των δύο γλωσσών. Η τυπολογική ιδιαιτερότητα της γεωργιανής γλώσσας είναι η ύπαρξη της εργαστικής σύνταξης που εξαρτάται από την μεταβατικότητα του ρήματος, ενώ στην ελληνική γλώσσα έχουμε ονομαστική σύνταξη, επομένως το χαρακτηριστικό στοιχείο του κλιτικού συστήματος στη γεωργιανή γλώσσα είναι η έλλειψη της Αιτιατικής πτώσης και η ύπαρξη της Εργαστικής. Το ΝΕ κλιτικό σύστημα είναι περίπλοκο και εξαρτάται από διάφορυς παράγοντες, ενώ το γεωργιανό χαρακτηρίζεται με περισσότερη ευκολία. Αφού η γεωργιανή γλώσσα είναι συγκολλητική, με τις καταλήξεις των πτώσεων δηλώνεται μόνο μια συγκεκριμένη πτώση, ενώ στην ελληνική όχι μόνο η πτώση, αλλά και ο αριθμός και το γένος. Όλες

αυτές οι τυπολογικές διαφορές είναι πολύ σημαντικές κατά τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

Τα συμπεράσματα της έρευνας εκτός από την αντιπαραβολική και περιγραφική ανάλυση των δεδομένων βασίζονται και στα προβλήματα που είχαμε αντιμετωπίσει κατά τη διδακτική εμπειρία μας και σε αποτελεσμάτα διάφορων ερωτηματωλόγιων και ασκήσεων που κατά καιρούς είχαμε παραχωρήσει στους μη ελληνόφωνους φοιτητές στο Ινστιτούτο Κλασσικών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Κρατικού Πανεπιστημίου της Τιφλίδας.

Βιβλιογραφία

R. S. P. Beekes. Εισαγωγή στη συγκριτική ινδοευρωπαϊκή γλωσσολογία. Θεσσαλονίκη 2004.

Σπ. Μπέλλα. Η Δεύτερη γλώσσα. Κατάκτηση και Διδασκαλία. Αθήνα 2007.

Χ. Κλαίρης, Γ. Μπαμπινιώτης. Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική – επικοινωνιακή. Ι. Το όνομα. Αναφορά στον κόσμο της πραγματικότητας. Αθήνα 1998.

P. Mackridge. Η Νεοελληνική γλώσσα. Περιγραφική ανάλυση της νεοελληνικής κοινής. Μετάφραση: Κ. Ν.Πετρόπουλος. Αθήνα 1990.

Α. Α. Τζαρτζάνος, Νεοελληνική Σύνταξις (της κοινής δημοτικής), Τόμος Α' , Θεσσαλονίκη 1996.

Μ. Τριανταφυλλίδης. Νεοελληνική Γραμματική της δημοτικής, Ανατύπωση της έκδοσης του ΟΕΣΒ (1941) με διορθώσεις. Θεσσαλονίκη 2002.

Α. Θ. Φλώρος. Ιστορικό και συγκριτικό συντακτικό αρχαίας, νέας ελληνικής και λατινικής. Αθήνα 1988.

N. Chomsky, Syntactic Structures, The Hague, London – Paris 1965.

N. Chomsky. Linguistics and Brain Science, in A. Marantz, Y. Miyashita and W. O'Neil (eds) *Image, Language and Brain*, Cambridge, MA 2000.

J. Fisiak (ed.) Theoretical Issues in Contrastive Linguistics, Amsterdam 1980.

T. P. Krzeszowski. Contrasting Languages. The Scope of Contrastive Linguistics. Berlin – New York 1990.

Т. В. Гамкрелидзе, Вяч. Вс. Иванов. Индоевропейский язык и индоевропейцы. Реконструкция и историко-типологический анализ праязыка и протокультуры. Тбилиси 1984.

თ. გამყრელიძე, ზ. კიკნაძე, ი. შადური, ნ. შენგელაია. თეორიული ენათმეცნიერების კურსი. თბილისი 2008.

ლ. კვაჭაძე. თანამედროვე ქართული ენის სინტაქსი. თბილისი 1996.

შანიძე. ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები. თხზულებანი. ტომი III. თბილისი 1980.

ა. ჩიქობავა. ქართული ენის ზოგადი დახასიათება. *ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი.* ტ. I. თბილისი 1950.

ΚΥΡΙΑΚΗ 4.9.2011

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
9:00-11:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: I. Tsimpli

Interpretive properties of Greek Subjunctives: An experimental study

Kapetangianni Konstantia
University of Michigan
dkapetang@gmail.com

Abstract

In this paper, we report experimental results regarding the interpretation that adult speakers of Greek assign to the empty subject of subjunctive complements, addressing the following questions: i) Do the semantic properties of tense in subjunctives play a role in how speakers interpret their empty subject, and ii) How do pragmatic factors affect the interpretation of the empty subject of subjunctives? In previous work, Goodluck, Terzi and Chocano Diaz (2001), (henceforth GTC), argued that there is a processing 'bias' in both Greek adults and children towards coreference in interpreting the empty subject of NOC subjunctives, i.e. in contexts where the grammar allows a distinct from the matrix subject interpretation, as in (1):

(1) o yanis$_i$ theli [ec$_{i/j}$ na horepsi]
the John.nom want.3sg.pres [subj dance.3sg]
'John wants to dance'

In the present study, we used a Picture Verification Task (Crain and Thornton 1998) and tested whether adult L1 Greek speakers (n=20) assign the pragmatically correct interpretation, when presented with stories that have a pragmatic bias towards either coreference or disjoint/NOC reference (see 2). We assumed that, if adults' preference for coreference result only from a processing bias, as argued by GTC, speakers should be able to assign the interpretation that is required given the pragmatic context.

(2) Story biasing NOC reference: John and his dad are in the kitchen. Dad

says: I prepared some coffee and milk for breakfast. I am still sleepy; I need coffee. Milk is good for kids. John needs some milk to get strong.

Test sentence: o babas elpizi na pii to gala

the dad.nom hope.3sg.pres [subj drink.3sg the milk]

'Dad hopes to drink the milk'

(pragmatically correct/intended interpretation= Dad hopes that John drinks the milk)

In order to investigate the role of semantic tense, subjunctives with two distinct temporal properties were tested: (i) complements of the predicate *thelo* 'want' (n=8, temporally dependent, allowing only future reference) and (ii) complements of *elpizo* 'hope' (n=8, temporally independent allowing present, past or future interpretation). Both classes of subjunctives, however, involve NOC interpretation. Our experimental results showed that in coreference biasing contexts Greek adults correctly interpret the embedded subject as coreferential with the matrix subject of both 'want' and 'hope'. Crucially, unlike GTC, in our study, Greek adults did interpret the embedded subject as non-coreferent in NOC biasing contexts. However, adults did allow some cases of coreference in contexts where the story favored a NOC reading: adults gave 26.5% coreference responses in NOC subjunctives embedded under the predicate 'want' whereas they gave only 1.6% responses in subjunctives embedded under 'hope'. These findings reveal that adults do not appear to have any difficulty assigning a NOC interpretation in subjunctive complements when provided with a pragmatic lead that favors this type of reference. In addition, the difference regarding coreference responses that we obtained between 'want' and 'hope' in NOC contexts indicates that adults appear to be sensitive to subtle Tense distinctions in assigning an interpretation, supporting therefore formal analyses which treat these subjunctive complements as having distinct temporal and interpretive properties (Varlokosta 1994, Spyropoulos 2007, Kapetangianni 2010, cf. Landau 2004).

Binding in Greek: the importance of task selection

Eirini Sanoudaki[1], Spyridoula Varlokosta[2]
e.sanoudaki@bangor.ac.uk, svarlokosta@phil.uoa.gr
[1]Bangor University, [2]University of Athens

Abstract

Recent research in language acquisition has drawn our attention to special properties of the Greek pronominal system when compared to that of other languages. Specifically, the well-known cross-linguistic phenomenon, called the Delay of Principle B Effect (DPBE, Chien & Wexler, 1990), whereby children interpret pronouns reflexively, appears not to be active with the Greek strong pronouns 'afton/aftin' (Varlokosta 1999/2000). Greek-speaking children, however, appear to have problems in the interpretation of reflexives when there are two possible referents, one grammatical and one ungrammatical, as in the example 'I kopela dipla sti gineka skupizi ton eafto tis' (Varlokosta 2001).

Most of the experimental research on Binding, including research on Greek, uses the same methodology, namely various versions of the Truth Value Judgment Task (Crain & Thornton 1998). However, there has been growing awareness of the fact that different experimental tasks may produce different experimental results, by tapping on to different linguistic or processing abilities of the participants (e.g. Baauw & Zuckerman 2009, Conroy et al. 2009).

This study seeks to examine the interpretation Greek-speaking children assign to strong pronouns, pronominal clitics and reflexives, when a Picture Selection Task is used. Nineteen typically developing children, aged 4;5-6;3, were tested. Eighteen adults were also tested to check the validity of the task. Participants were tested on clitics, strong pronouns, reflexives and reflexives with two possible referents.

Our results indicate that children's performance on clitics and reflexives matches Greek-speaking children's performance at the TVJ task. In line with Varlokosta (1999/2000, 2001), children had no problems with clitics or simple reflexives, but their performance on the reflexive condition with two possible referents was significantly lower. The strong pronoun condition, however, presented an interesting pattern; the results of both the child and the adult group indicated that a reflexive reading is sometimes assigned to the pronoun 'afton/aftin'. Further testing of 10 adults confirmed that when the TVJ task is used, adults never assign a reflexive reading to the strong pronoun 'afton'.

We analyse the discrepancy between our findings and those of Varlokosta (1999/2000) on strong pronouns by appealing to the economy principle *Minimise structure* in the typology of pronouns (Cardinaletti & Starke 1999), in conjunction with different strategies used by participants in the two task types. In sum, in this study we present new experimental results in the interpretation of pronouns in Greek, as well as discuss methodological issues in psycholinguistic research which illuminate properties of Binding in Greek.

Some issues on control in Greek gerunds

George Kotzoglou
University of the Aegean
gkotz@rhodes.aegean.gr

Abstract

The syntactic and semantic properties of Greek clausal gerunds have recently come to the forefront of linguistic research (Rivero 1994, Tsoulas 1996, Roussou 2000, Tsimpli 2000, Haidou & Sitaridou 2002, Moser 2006, Kapetangianni 2010, Panagiotidis 2010). Given the observation that gerunds are the only (undisputed) non-finite forms in Greek, and that the licensing of nominative (or *pro*) subjects is attributed to finiteness/ agreement (Rizzi 1982), the most prominent among the issues raised by these analyses concerns the status of the subjects of gerunds. The consensus seems to be that Greek gerunds split to two distinct categories: a) manner gerunds do not tolerate overt nominative or null *pro* subjects, and hence their empty subject is obligatorily controlled by the matrix subject (i.e. an overt PRO or its minimalist counterparts, see Kapetangianni 2010), b) absolute/‘temporal’ gerunds (which may receive a number of other interpretations, most notably –but not exclusively– temporal) may license nominative subjects, but (even in such a case) they exhibit a strong preference towards subjects that are coreferential with an element of the matrix clause.

In this paper, we draw attention to constructions where the null subject of a gerund is controlled by a non-c-commanding (or even implicit) antecedent, such as the ones in (1-3) (noting that all of these examples are actually attested in speech and that we shall argue against an arbitrary interpretation for the subject of the gerund in (2)).

(1) Ανακοινώθηκαν χθες 26 Αυγούστου οι βάσεις για την εισαγωγή των υποψηφίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, *δίνοντας* έτσι τέλος στην αγωνία των υποψηφίων και των οικογενειών τους.
(2) Η ζώνη του καθίσματός σας ασφαλίζει *πιέζοντας* τη μία άκρη μέσα στην άλλη.
(3) Η νυχτερινή περιπλάνηση της ηθοποιού (…) στα Εξάρχεια *αναζητώντας* τον σύντροφό της…

We explore the extent to which such examples are by-products of performance (and, hence, acceptable by some speakers but not grammatical) or well-formed constructions in the internalized grammars of the speakers who produce and accept them. We further note the differences between (1-3), which are constructions different from each other, noting they ways their control properties might be accommodated in accounts of implicit arguments (Bhatt & Pancheva 2006, for an overview) (for 1-2) or control in nominal domains (Sichel 2010) (for 3).

Selected references

Bhatt, R. & Pancheva, R. (2006) Implicit arguments. In Everaert & van Riemsdijk (eds) *The Blackwell companion to syntax, vol. 2*. Oxford: Blackwell. 558-588. ~ Haidou, K. & Sitaridou, I. (2002) Licensing of subjects in Greek gerunds. *SOAS Working Papers in Linguistics* 12: 189-197. ~ Kapetangianni D. (2010) *The minimalist syntax of control in Greek*. Doctoral dissertation: The University of Michigan. ~ Moser, A. (2006) The Greek forms in -ontas: a study in 'converbiality', temporality, aspectuality and finiteness. *Glossologia* 17: 43-67. ~ Panagiotidis, Ph. (2010) Nonargumental mixed projections. *Syntax* 13: 165-182. ~ Rivero, M. L. (1994) Clause structure and V-movement in the languages of the Balkans. *Natural Language and Linguistic Theory* 12:63-120. ~ Tantalou, N. (2004) Gerunds in Modern Greek. Ms., Johns Hopkins University. ~ Sichel, I. (2010) Towards a typology of controli in DPs. In Hornstein, N. & Polinsky, M. (eds) *Movement theory of control*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. 245-266. ~ Tsimpli, I.-M. (2000) Gerunds in Greek. *Journal of Greek Linguistics* 1: 133-169. ~ Tsoulas, G. (1996) Notes on temporal interpretation and control in Modern Greek gerunds. *York Papers in Linguistics* 17: 441-470.

Quantification and syntax: evidence from modern Greek

Anna-Maria Margariti
University of Patras
margaritianna@yahoo.com

Abstratc

Since Heim (1982), many indefinites have been analysed as semantically vacuous variables that are bound by sentential operators. Kratzer (2005) underlines the idea suggested by Partee (1986) that even universal determiner phrases may be nothing else but bound indefinites (as, e.g. in Butler 2004). The latter idea is relevant to my proposal in the present paper, namely that the distributive-key, universal determiner phrases (DPs) with Modern Greek *kathe* exhibit two different interpretations, which are in their turn related to syntactic position (and, possibly, emphasis). First Philippaki-Warburton (1985) and later Alexiadou and Anagnostopoulou (1998) among others argue that Greek is a VSO language, while Roussou and Tsimpli 2006 argue that VSO is the most neutral word order in some contexts. More specifically, Modern Greek preverbal subjects, according to Philippaki-Warburton (1985) and Alexiadou and Anagnostopoulou (1998) are always displaced. Roussou and Tsimpli (2006) argue that this may not always be the case.
Assuming the above as background, I present evidence for a relation between the (preverbal or post-verbal) position of the *kathe* DP subject and the interpretation it receives («O kathe foithths antigrafei keimena apo to diadiktyo »: “each student copies texts from the internet” vs. «Apo to diadiktyo antigrafei keimena o kathe foithths»: “just any student may copy texts from the internet”). I argue that a preverbal emphatic subject DP prefers a strong universal interpretation, while a post-verbal non-emphatic DP seems to favor a weak Free Choice interpretation, also involving a modal interpretation for the verb, depending on its Tense and Aspect. In order to explain the above phenomenon I present a hypothesis on how quantification could be computed in the syntax, expanding on the relevant proposal by Roussou and Tsimpli (2006) on the existence of different subject positions for Modern Greek. I argue that the meaning the ambiguous *kathe* DP receives depends on the syntactic position in the C,T or v domain that it will occupy. I make the additional proposal that the quantificational content of these DPs is syntactically attributed through an Agree operation.

References

Alexiadou, A., Anagnostopoulou, E., 1998. "Parametrizing AGR: word order, V-movement, and EPP-vchecking". *Natural Language and Linguistic Theory* 16, 491-539.

Butler, J. 2004. *Phase Structure, Phrase Structure, and Quantification*. University of York Ph.D. dissertation.

Heim, Irene. 1982. *The semantics of definite and indefinite noun phrases*. Doctoral Dissertation, University of Massachussetts at Amherst, Published in 1989 by Garland, New York.

Kratzer, A. 2005. "Indefinites and the operators they depend on: From Japanese to Salish" in Carlson, G.N. & F. J. Pelletier (eds.), *Reference and quantification: The Partee effect*. CSLI Press, Stanford.

Partee, B. H. 1986. "Noun Phrase Interpretation and Type-Shifting Principles". In J. Groenendijk, D. De Jongh, and M. Stokhof (eds.) *Studies in Discourse Representation Theory and the Theory of Generalized Quantifiers*. Dordrecht (Foris), 115 – 143. Reprinted in P. Portner and B. H. Partee (eds.) (2002) *Formal Semantics. The Essential Readings*. Oxford (Blackwell), 356 – 381.

Philippaki-Warburton, I. 1985. "Word Order in Modern Greek." *Transactions of the Philological Sociery 2, 113-143.*

Roussou, A., Tsimpli, I.M., 2006. "On VSO again!" *Journal of Linguistics* 42, 317–354.

Aspects of (Greek) Information Structure: sentences with preverbal subjects versus verb-initial sentences

Yoryia Agouraki
University of Cyprus
gpyoryia@ucy.ac.cy

Abstract

The paper looks at word order variation in Standard Greek sentences that do not involve syntactic focus (cf. Alexiadou & Anagnostopoulou 1998, Philippaki-Warburton 2001). The word orders covered by this description include SVO, VSO, VOS and OVS, all in neutral intonation. Word order variation is generally seen as having to do with information structure (cf. Rizzi 1997, Erteschik-Shir 2007). More specifically, SVO and OVS orders are taken to involve topicalization of the subject and the object, respectively.

VSO and VOS orders are taken not to be marked pragmatically. If we adopt an account of word order variation in these terms, we would expect that all propositions are in principle available as sentences with preverbal subjects and as verb-initial sentences. Which one of the two word orders is used in each case will depend on the context, and in particular on whether the subject is presented as known information. Thus, even though the majority of sentences are SVO, the propositions they express could alternatively be presented in the VSO or VOS format, and it just happens that more often than not they are expressed in the SVO format. The aim of this paper is to investigate (a) whether we can predict which numeration is implemented in which word order irrespective of context considerations, and (b) whether what are collectively identified as the basic word order variants, i.e. VSO and SVO, relate to Universal Grammar specifications. The core data I will look at include matrix affirmative sentences with preverbal subjects versus verb-initial sentences. The paper starts with the informal questions in (1). An account is then proposed for the distinction between these two word orders. It is shown that the same in essence distinction between two 'types' of sentences is manifested in a different form also in languages that do not allow for word-order variation (cf. English).

(1)a. Why is it that, although Greek is a 'free word order' language where subjects do not have to move from their thematic position, only a few verb-initial sentences sound good?

b. Why is it that some Greek sentences with preverbal subjects sound good only if the predicate is made more 'substantial' through adverbial modification (cf. (2a) vs. (2c)?

(2)a. *o Menidhiatis traghudhuse
the Menidhiatis-NOM was singing-3SG

b. traghudhuse o Menidhiatis ke …
was singing-3SG the Menidhiatis-NOM and
"We had a Menidhiatis cd playing and …."

c. o Menidhiatis traghudhuse horis mikrofono
the Menidhiatis-NOM was singing-3SG without microphone-ACC
"Menidhiatis was singing without a microphone."

It is illustrated that as far as matrix affirmative sentences with arguments only and clause-final stress are concerned, sentences with preverbal unstressed subjects are in complementary distribution with verb-initial sentences. It is explored whether the existence of two sentence types with distinct interpretations can be accounted for in terms of predicate types.

ΜΙΚΡΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - SMALL AMPHITHEATER
9:00-11:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: N. Pantelidis

Καταγραφές προφορικού διαλεκτικού λόγου: προβλήματα και προκλήσεις

Χρυσούλα Καραντζή
Ερευνήτρια Β΄ Βαθμίδας
Κέντρο Ερεύνης Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων Ακαδημίας Αθηνών
karantch@academyofathens.gr

Περίληψη

Η επιτόπια έρευνα των τελευταίων δεκαετιών για συλλογή υλικού δεν γίνεται αποκλειστικά με βάση ερωτηματολόγια αλλά αποσκοπεί στην καταγραφή συνεχούς αυθόρμητου προφορικού λόγου των πληροφορητών. Η έρευνα με βάση τον ρέοντα λόγο επιτρέπει πλέον τη χρήση της βιογραφικής μεθόδου της εθνογραφίας/προφορικής ιστορίας και δημιουργεί, μέσω ημικατευθυνόμενης συνέντευξης, δυναμική μιας αυθεντικής επικοινωνιακής διαδικασίας. Τα προβλήματα και τις προκλήσεις του νέου τρόπου καταγραφής διαλεκτικού λόγου φιλοδοξεί να παρουσιάσει η παρούσα ανακοίνωση.

Το τοπικό ιδίωμα του χωριού Ίασμος (Επαρχία Κομοτηνής)

Γεώργιος Μπατζάκας – Σωτήριος Μπεκάκος

Περίληψη

Ο Ίασμος είναι ένα χωριό που βρίσκεται στην περιοχή της Κομοτηνής. Είναι χτισμένο σε πεδιάδα και κατά την περίοδο της οθωμανικής κατάκτησης είχε το όνομα "Γιασή - κϊοί" μέχρι το 1600. Το τοπωνύμιο "Ιασμος" προέρχεται από την αρχαία ελληνική γλώσσα (Ίασμος = το γιασεμί) και δηλώνει τον τόπο, όπου φυτρώνουν πολλά γιασεμιά. Στην μελέτη αυτή ο συγγραφέας καταγράφει τους λεξιλογικούς όρους του ιδιώματος του Ιάσμου, χρησιμοποιώντας τις προφορικές μαρτυρίες των γυναικών και των ηλικιωμένων κατοίκων, οι οποίοι εξακολουθούν έως τις μέρες μας να

χρησιμοποιούν την διάλεκτο στην καθημερινή τους επικοινωνία με τους συνομήλικούς τους.

Το ιδίωμα του Ιάσμου ανήκει στα βόρεια νεοελληνικά ιδιώματα, όπως όλα τα ιδιώματα της Μακεδονίας και της Θράκης, σύμφωνα με την θεωρία του Γεωργίου Χατζιδάκι περί διαχωρισμού των νεοελληνικών διαλέκτων, ο οποίος με μια νοητή γραμμή, τον 38ο παράλληλο, διαχωρίζει τις νεοελληνικές διαλέκτους σε "βόρειες" και "νότιες". Αυτός περνά από τον Κορινθιακό κόλπο από τα όρια Αττικής και Βοιωτίας, μεταξύ Χίου και Σάμου και καταλήγει στην περιοχή της Ιωνίας.

Στο ιδίωμα του Ιάσμου παρατηρείται ο λεγόμενος "βόρειος φωνηεντισμός", που συνίσταται:

α) απο την τροπή του άτονου *ο* σε *ου* .

β) απο την τροπή του άτονου *ε* σε *ι*

γ) απο την αποβολή των άτονων *ου* και *ι*

Αυτό σημαίνει ότι στο ιδίωμα του Ιάσμου έχουμε την κλειστότερη προφορά των ατόνων [e] και [o] ως [i] και [u] αντιστοίχως ("κώφωση"), και αποβολή/σίγηση των άτονων [i] και [u], π.χ. *παιδί > πιδί, κουλούρι > κ'λούρ'* ("συγκοπή"). Το χαρακτηριστικό αυτό επιχωριάζει κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα.

Στον Ίασμο παρατηρείται το φαινόμενο της *διγλωσσίας* ή ακριβέστερα του *διδιαλεκτισμού* με παράλληλη χρήση δύο κωδίκων, της κοινής νεοελληνικής και της διαλέκτου. Η χρήση φυσικά καθορίζεται από το βαθμό γνώσης καθενός από τους κώδικες. Στην περίπτωση της επαρκούς γνώσης και των δύο γλωσσικών συστημάτων η διγλωσσική συμπεριφορά χαρακτηρίζεται από συμπληρωματική κατανομή (συγκεκριμένα περιβάλλοντα ή και θέματα απαιτούν μια συγκεκριμένη γλωσσική συμπεριφορά). Οι μονόγλωσσοι, οι χρήστες δηλαδή μόνο του διαλεκτικού κώδικα, εντοπίζονται κυρίως στις γυναίκες και στους ηλικιωμένους, των οποίων ο αριθμός σταδιακά μειώνεται.

Παράλληλα, έχουμε και τον πληθυσμό των Ελλήνων μουσουλμάνων, οι οποίοι ομιλούν το τοπικό ελληνικό ιδίωμα, την νεοελληνική κοινή και την τουρκική κοινή, η οποία διδάσκεται στα δημόσια σχολεία.

Το ιδίωμα του Ιάσμου προήλθε από την ανάμειξη των ιδιωμάτων που μιλούσαν οι Έλληνες κάτοικοι του Περιθωρίου (Αναστασούπολις), οι Έλληνες της Ανατολικής Θράκης (που εκδιώχθηκαν από τους Τούρκους με βίαιο τρόπο, το 1922 από τις πατρογονικές τους εστίες και βρήκαν στέγη στον Ίασμο), οι Έλληνες κάτοικοι του χωριού Πωγωνίου της Ηπείρου (που ήταν κυρίως τεχνίτες της πέτρας) και οι Σαρακατσάνοι, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στην περιοχή μετά το 1950. Γι'αυτό τον λόγο, το λεξιλόγιο του τοπικού ιδιώματος του χωριού Ίασμος παρουσιάζει μια μεγάλη ποικιλία. Σε αυτό υπάρχουν όροι της αρχαίας και μεσαιωνικής ελληνικής αλλά και

όροι που προέρχονται από το βλάχικο ιδίωμα και από τα ιδιώματα των Ελλήνων της Ανατολικής Θράκης. Επίσης, έχουμε την παρουσία ξένων λέξεων (δάνεια) από την βουλγαρική και την τουρκική γλώσσα. Η ύπαρξη ξένων λεξιλογικών όρων είναι συνέπεια της Ιστορίας, την οποία η επιστήμη της Γλωσσολογίας θεωρεί ως έναν σημαντικό εξωγλωσσικό παράγοντα. Η παρουσία ξένων όρων στο ιδίωμα του χωριού Ίασμος είναι ένδειξη της μακρόχρονης παρουσίας Σλάβων, Βουλγάρων και Τούρκων στην περιοχή της Θράκης. Είναι ιστορικά αποδεδειγμένο ότι στην περιοχή της Θράκης, η γειτνίαση των Ελλήνων με διαφορετικούς λαούς (Σέρβους, Βούλγαρους, Τούρκους) που ανήκουν σε διαφορετικό γλωσσικό παράστρωμα, είχε ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση σλαβικών και τουρκικών όρων, πράγμα το οποίο ευνόησε την "γλωσσική διάχυση"(διάδοση γλωσσικών αλλαγών). Ωστόσο, από αυτή την συλλογή και μελέτη του λεξιλογίου παρουσιάζεται ένας άγνωστος και παραμελημένος λεξιλογικός θησαυρός, ο οποίος απο τη μια πλευρά εκφράζει την θυμοσοφία του Έλληνα χριστιανού και μουσουλμάνου κατοίκου της Θράκης, ενώ από την άλλη αναδεικνύει μια άγνωστη πτυχή της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας.

Το ελληνικό γλωσσικό ιδίωμα της Άρτας Αυλώνα

Δώρης Κ. Κυριαζής
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Περίληψη

Εντελώς ανεξερεύνητη και άγνωστη στους επιστημονικούς κύκλους παραμένει μέχρι σήμερα η βορειότερη –εντός Αλβανίας- ελληνόφωνη εστία της Άρτας Αυλώνα (αλβ. Nartë) και του διπλανού χωριού Σβερέτši (αλβ. Zvërnec). Παραθέτουμε ενδεικτικά ορισμένα χαρακτηριστικά του ιδιώματος:

-βόρειος φωνηεντισμός.

-αρσενικό άρθρο i, το οποίο σε ορισμένες περιπτώσεις εμφανίζεται ως u, αλλά και ως o, υπό την επίδραση της ΚΝΕ (κάθοδος Αρτ'νών στην Ελλάδα, μετά το 1990).

-υπερωική προφορά του *λ*, που, ευρισκόμενο δίπλα σε a ή o, τρέπεται σε ɥ : *βάɥπος* 'βάλτος', *άɥος* 'άλλος', *ɥαλώ* 'λαλώ', *κɥώθω* 'κλώθω'.

-ανάπτυξη ενός κεντρικού φωνήεντος ə σε συμφωνικά συμπλέγματα που περιέχουν ως δεύτερο μέλος τους τα υγρά σύμφωνα *λ* ή *ρ* ακολουθούμενα από το φωνήεν i, το οποίο αποβάλλεται: *kəρφά* 'κρυφά', *έπəλνα* 'έπλυνα'.

-δεν διατηρείται η μορφολογική διάκριση ανάμεσα στην ονομαστική και στην αιτιατική πληθυντικού των αρσενικών σε *–ος* (*…ήφερνε τς κεφάλοι τέτοιους… Φυλακή εβανάνε καμπόσοι [=καμπόσους]*) και *-ός* (*οι Αρτνοί, τς Αρτνοί*). Το χαρακτηριστικό αυτό έχει επεκταθεί και στα αρσενικά σε *–ας*, στο βαθμό που σχηματίζουν τον πληθυντικό όμοια με τα δευτερόκλιτα (*ι άντρας, οι άντροι, τς άντροι*), όπως και στα σε *-ης* (*ι στρατιώτς, οι στρατιώτ(οι), τς στρατιώτ(οι).*

-μόριο *δα* (=θα).

-σχηματισμός συγκριτικού βαθμού επιθέτων με το μόριο *(α)κόμα* (π.χ. *κόμα καλός*).

-*μόνος μου* αντί για *μόνη μου*, *μόνος μας* αντί για *μόνοι μας*.

-έμμεσο αντικείμενο στη γενική.

-αρκετοί λεξιλογικοί αρχαϊσμοί, όπως *σύν'φο* 'κουνιάδα' (<αρχ. *σύννυμφος*, Andriotis 1974: 536), *μάχτρα* 'σκάφη για την παρασκευή ψωμιού' (Ησύχιος, Andriotis 1974: 364, λ. *μάκτρα*) και *βρούκουλους* 'ακρίδα' (*βροῦκος· ἀκρίδων εἶδος*. Ησύχιος, Andriotis 1974: 188, λ. *βρούκος*). Σημειώνουμε ότι οι δυο τελευταίες λ. εντοπίζονται μόνο στην Κ. Ιταλία και όχι στα λοιπά ελληνικά ιδιώματα του ευρύτερου χώρου.

Το ιδίωμα έχει ενσωματώσει λ. (νέο)λατινικής, σλαβικής και τουρκικής προέλευσης. Πολλά είναι τα δάνεια από την αλβανική (μεταξύ αυτών και γραμματικές λέξεις, λόγω της διγλωσσίας) καθώς και τα ελληνικά στοιχεία στα όμορα αλβανικά ιδιώματα. Για παράδειγμα, ο Nushi (1991: 71, 269) καταγράφει στη Μουζακιά (βόρεια της ΑΑ) λέξεις όπως galishá [gališá] 'άμπωτη' και vrúdë [vrúdə] 'είδος κεφαλόπουλου', που επιχωριάζουν στην ΑΑ ως *βγαλšά* και *βρούτα*).

Με τα αρχαϊκά στοιχεία που διασώζει και τα επιμέρους ισόγλωσσα με άλλες ελληνόφωνες περιοχές, το υπό εξέταση ιδίωμα ενδιαφέρει πρωτίστως την ιστορία της ελληνικής και τη διαλεκτολογία, καθώς και άλλους κλάδους όπως οι γλωσσικές επαφές και η βαλκανική γλωσσολογία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αλμπανούδης, Π. (2009): *Το ιδίωμα της βόρειας Θράκης: Το Μικρό και Μεγάλο Μοναστήρι Α. Ρωμυλίας*. Διδ. διατρ. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Andriotis, N. (1974): *Lexikon der Archaismen in neugriechischen Dialekten*. Wien: Verlag der ÖAW.

Αραβαντινός, Π. (1856): *Χρονογραφία της Ηπείρου των τε όμορων ελληνικών και ιλλυρικών χωρών*. Τ. Α΄, Β΄, εν Αθήναις: εκ του τυπογραφείου Σ. Κ. Βλαστού.

Βαγιακάκος, Δ. (1983): «Γλωσσικά και λαογραφικά Χιμάρας Β. Ηπείρου και Μάνης». *Πρακτικά Β΄ Συμποσίου γλωσσολογίας βορειοελλαδικού χώρου*. Θεσσαλονίκη: ΙΜΧΑ. 9-26.

Γλωσσάριον Κεφαλληνίας. (²1973): *Νεοελληνικά ανάλεκτα του φιλολογικού συλλόγου Παρνασσού*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον Ν. Καραβιά.

Çabej, E. (1976-): *Studime etimologjike në fushë të shqipes*. [Ετυμολογικές μελέτες στο πεδίο της αλβανικής] Tiranë: Akademia e Shkencave.

Demiraj, Sh. (2008): *Epiri, pellazgët, etruskët dhe shqiptarët*. [Ήπειρος, Πελασγοί, Ετρούσκοι και Αλβανοί] Tiranë: Infbotues.

Κόντης Β. (1995): (επιμ.) *Ελληνισμός της Βορείου Ηπείρου και ελληνοαλβανικές σχέσεις*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας».

Κοντομίχης, Π. (2001): *Λεξικό του λευκαδίτικου γλωσσικού ιδιώματος*. Αθήνα: Γρηγόρη.

Κοντοσόπουλου, Ν. (2001): *Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Λάζαρη, Χρ. (1970): *Τα Λευκαδίτικα*. Ιωάννινα.

Memushaj, R. & Grillo, H. (2009): «Vendi i së folmes së Himarës në dialektin jugor të shqipes» [Η θέση του αλβανικού ιδιώματος περιοχής Χιμάρας στη νότια διάλεκτο της αλβανικής]. *Studime Filologjike*. Tiranë: Qendra e Studimeve Albanologjike – Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë. 1-2: 29-62.

Μπόγκας, Ε. (1964-1966): *Τα γλωσσικά ιδιώματα της Ηπείρου (Βορείου, Κεντρικής και Νοτίου)*. Ιωάννινα: Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών. Τ. Α΄ - Β΄.

Nushi, J. (1991): *Fjalë popullore nga Myzeqeja* [Λαϊκές λέξεις από τη Μουζακιά]. Tiranë: Akademia e Shkencave.

Rohlfs, G. (1964): *Lexicon Graecanicum Italiae Inferioris*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.

Συμεωνίδης, Χ. (1992): *Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Tzitzilis, Chr. (1997): «Zur Problematik der griechischen Lehnwörter im Albanischen». *Zeitschrift für Balkanologie* 33/2: 200-214.

Τζιτζιλής, Χρ. (2008): «Τα αρχαία μακεδονικά στοιχεία στο ιδίωμα της ορεινής Πιερίας». Στο Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.) *Θέρμη και Φως*. Αφιερωματικός τόμος στη μνήμη του Α.-Φ. Χριστίδη. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. 225-244.

Τζιτζιλής, Χρ. (υπό έκδοση). *Νεοελληνικές διάλεκτοι. Εισαγωγή*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Vido, V. (2000): *Helenizëm që nuk u shua. Narta e Vlorës – Një essé në fushën e etnografisë* [Ελληνισμός που δεν έσβησε. Άρτα Αυλώνα – Ένα εθνογραφικό δοκίμιο]. Athinë.

Vido, V. (2009): *Mbi origjinën e banorëve të Nartës* [Σχετικά με την καταγωγή των κατοίκων της Άρτας Αυλώνα]. Vlorë: Europrint.

Χυτήρης, Γ. (1992): *Κερκυραϊκό γλωσσάρι.* Β΄ έκδοση (με συμπλήρωμα). Κέρκυρα.

Η περιγραφή των ανθρώπινων γεννητικών οργάνων στα ελληνικά ιδιώματα και διαλέκτους

Βραχιονίδου Μαρία
Κέντρο Ερεύνης των Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων
της Ακαδημίας Αθηνών

Περίληψη

Είναι γεγονός πως η περιγραφή των μερών του σώματος που σχετίζονται με τη γενετήσια λειτουργία στα νεοελληνικά λεξικά της κοινής είναι ιδιαίτερα φειδωλή. Η λεξικογραφική αυτή αμηχανία ερμηνεύεται, καθώς οι προσφερόμενοι όροι είτε είναι καθαρά επιστημονικοί και δύσχρηστοι είτε προέρχονται από τη νηπιακή γλώσσα είτε θεωρούνται άσεμνοι και όροι της αργκό.
Αντίθετα, στις ελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα τα γεννητικά όργανα παρουσιάζονται με πάμπολλες ονομασίες, συνήθως μεταφορικές και ευφημιστικές, ενώ πλούσιο είναι και το φρασεολογικό υλικό που τις περιβάλλει. Τέτοιες ονομασίες είναι π.χ. *αγγούρι, άνιφτη, ραπάνι, πιστόλα, βάσανο, γλεντιστής* για το ανδρικό μόριο, *φωλιά, κουτί, αναγκαίο, ανάχρεια* για το γυναικείο αιδοίο, *βωλαράκια, βαρίδια, γείτονες* για τους όρχεις, *κουμπί* για την κλειτορίδα, *τ' αντρίκεια* για τον αντρικό αλλά και τον γυναικείο οργασμό. Είναι προφανές ότι η διαλεκτική ορολογία για το συγκεκριμένο αυτό λεξιλόγιο διαθέτει ιδιαίτερη ευρηματικότητα, χιούμορ και φαντασία, αλλά φανερώνει και τις συνθήκες του κοινωνικού περιβάλλοντος που τη δημιούργησε.
Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι να αναδείξει αυτόν το διαλεκτικό λεξιλογικό πλούτο και, ενδεχομένως, να ομαδοποιήσει το λεξιλογικό υλικό με βάση τους γλωσσικούς μηχανισμούς σχηματισμού του ενώ παράλληλα, γίνεται προσπάθεια ετυμολόγησης ορισμένων δυσετυμολόγητων όρων.

Βιβλιογραφία

Ιστορικόν Λεξικόν της Νέας Ελληνικής της τε κοινώς ομιλουμένης και των ιδιωμάτων, τόμ. 1–5, εκδ. Ακαδημίας Αθηνών, Αθήνα 1933 (τόμ. Α΄)-1989 (τόμ. Ε΄2).
Αρχείο του Κέντρου Ερεύνης των Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων της Ακαδημίας Αθηνών.

Γιακουμάκη Ελευθερία, *Ευφημισμός. Γλωσσική προσέγγιση*. Αθήνα 2000.
Οικονομόπουλος Χρίστος, *Ελληνικό Λαογραφικό Λεξικό για τη Μάνα και το Παιδί*, Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία, Αθήνα 1999.
Οικονομόπουλος Χρίστος, Περί της παρθενίας, *Θέματα Μαιευτικής-Γυναικολογίας,* τόμ. ιστ΄ τ.- 4, 2002, σελ. 312-330 (μέρος Α΄) και τόμ. ιζ΄ τ.-1, 2003, σελ. 43-65 (μέρος Β΄) και τόμ. ιζ΄ τ.-2, 2003, σελ. 181-207 (μέρος Γ΄).
Πετρόπουλος Ηλίας, *Καλλιαρντά*, εκδ. *Δίγαμμα,* Αθήνα 1971.
Παπαζαχαρίου Ε., *Λεξικό της Ελληνικής Αργκό (Λεξικό της Πιάτσας)*, εκδ. Κάκτος, Αθήνα 1999
Κριαράς Ε., *Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημώδους Γραμματείας 1100-1669*, τόμ. 1-13, 1968-1994.
Μπαμπινιώτης Γ., *Ετυμολογικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας,* Κέντρο Λεξικογραφίας, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2009.
Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη, *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής,* Θεσσαλονίκη 1998.

Το ονοματικό σύστημα της οφιτικής ποντιακής

Βασίλειος Σπυρόπουλος & Ανθή Ρεβυθιάδου
vspyrop@phil.uoa.gr & revith@lit.auth.gr
ΕΚΠΑ & ΑΠΘ

Περίληψη

Η *Οφίτικη Ποντιακή* (ΟΠ) είναι μια ποικιλία της Ποντιακής, η οποία μιλήθηκε αρχικά στην περιοχή του Όφι (ανατολικά της Τραπεζούντας, ανάμεσα στις επαρχίες των Σουρμένων και της Ριζούντας) και στη συνέχεια, μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών, σε μικρούς θύλακες της βόρειας Ελλάδας. Ωστόσο, η ΟΠ εξακολουθεί να μιλιέται από τους απογόνους των εξισλαμισθέντων Ποντίων σε γλωσσικούς θύλακες δυτικά της Τραπεζούντας όπως η περιοχή της Τόνγιας και η επαρχία Çaykara (Mackridge 1987, 1999, Asan 1998, Drettas 1997).

Στην εργασία αυτή παρουσιάζουμε τα βασικά χαρακτηριστικά του ονοματικού συστήματος της ΟΠ στηριζόμενοι σε δεδομένα από (α) καταγραφές των γραμματικών χαρακτηριστικών της (Dawkins 1914, Deffner 1880, Παρχαρίδης 1888, Asan 1998, Mackridge 1987, 1995), (β) πρωτογενείς γραπτές πηγές (Παρχαρίδης 1884, 1885, 1886, 1926, 1951, Παπαδόπουλος 1931, Dawkins 1931, Mackridge 1990-1), (γ) προφορικό υλικό από την Επιτροπή Ποντιακών Μελετών (Λιανίδης 1989) και από

αποστολές μας στο χωριό Νέα Τραπεζούντα Πιερίας και (δ) πληροφορίες σε διάφορες γραμματικές, λεξικά και γενικά έργα για την Ποντιακή (Παπαδόπουλος 1919, 1955, 1958-1961, Οικονομίδης 1958).

Το ονοματικό σύστημα της ΟΠ παρουσιάζει ιδίαιτερο ενδιαφέρον καθώς εμφανίζει μια σειρά από φαινόμενα όπως μεταπλασμούς, επεκτάσεις καταλήξεων σε άλλες κλιτικές τάξεις και γένη, δημιουργία νέων καταλήξεων και πτωτικούς συγκρητισμούς με βάση το χαρακτηριστικό [±ανθρώπινο] ή την οριστικότητα, π.χ.:

(1) *Επέκταση των καταλήξεων πληθυντικού των ουσιαστικών σε -ος*

α. κλέφτες (ον. εν.) → κλέφτοι (ον. πλ.), κλέφτους (αιτ. πλ.)

β. γυναίκα (ον. εν.) → γυναίκοι (ον. πλ.), γυναίκους (αιτ. πλ.)

(2) *Γενίκευση της κατάληξης -ανdοι στον πληθυντικό των αρσενικών και θηλυκών*

α. σέρα (ον. εν.) 'χήρα' → σεράνdοι (ον. πλ.), σεράνdους (αιτ. πλ.)

β. λύκος (ον. εν.) → λυκάνdοι (ον. πλ.), λυκάνdους (αιτ. πλ.)

(3) *Ανάπτυξη της κατάληξης -æς για την ον. και αιτ. πλ. των θηλυκών*

α. παλάμα (ον & αιτ. εν.) → παλάμ-æς (ον. & αιτ. πλ.)

β. πατσή (ον & αιτ. εν.) → πατσήδ-æς (ον. & αιτ. πλ.)

(4) *Συγκρητισμός ονομαστικής – αιτιατικής πληθ. στα [-ανθρώπινα] ουσιαστικά*

κάστρος → κάστρους (ον. & αιτ. πλ.)

(5) *Συγκρητισμός ονομαστικής – αιτιατικής ενικού με βάση την οριστικότητα*

ο λύκο(ν) (ον. εν.) – το(ν) λύκο(ν) (αιτ. εν.)

Η περιγραφή του ονοματικού συστήματος που θα προτείνουμε στηρίζεται (α) στον καθορισμό των διαφόρων επιθημάτων και την περιγραφή τους ως πραγματώσεις γραμματικών χαρακτηριστικών όπως ο αριθμός και η πτώση· (β) στον καθορισμό των κλιτικών τάξεων με βάση τα κλιτικά πρότυπα και τη συστηματική αλλομορφία της ονοματικής βάσης· (γ) στην περιγραφή των τονικών σχημάτων της ονοματικής κλίσης και (δ) στην περιγραφή των διαφόρων συγκρητισμών, μεταπλασμών και της επέκτασης επιθημάτων μέσα από διαδικασίες που αφορούν την πραγμάτωση χαρακτηριστικών και το περιεχόμενο των επιθημάτων ως φορέων χαρακτηριστικών.

ΑΙΘΟΥΣΑ 3 - ROOM 3
9:00-11:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: D. Papadopoulou

Lexical and Grammatical Interference in the Greek Idiom of Greek Americans in Chicago, Illinois. First Results of an Online Study.

Lisa Matejka-Hanser,
PhD student at the Linguistics Department University Salzburg, Austria
lisa.matejka@sbg.ac.at, lisa.matejka@chello.at

Abstract

The paper presents first results of a large-scale online study which explores the lexical and grammatical interference in the Greek idiom of bilingual Greek Americans in Chicago, Illinois. The paper is embedded in a dissertation project at the Linguistics Department of the University of Salzburg, Austria.

The online study is currently conducted on www.lisamatejka.com and explores chiefly the following questions: is it possible to differentiate between momentary occurrences/idiosyncrasies/individual errors and those elements which are actually used on group level, i.e. constantly by a larger number of speakers (cf. Muysken 2006)? Is it possible to pinpoint and provide evidence of grammatical interference?

In the area of the lexicon Seaman (1972) and Tamis (1986) list every and each element which has ever occurred, going back as far as the 1920's . The challenge for the present study was to find a way to distinguish between one-time occurrences (idiosyncrasies, code switching) and elements which are used on group level.

In the area of grammar both Seaman (1972) and Tamis (1986) touch upon grammatical interference only briefly. They agree that the influence of AmE/Australian English on the grammar of Greek Americans/Australians is rather vague and relatively slight. Tamis (1986) doubts it altogether. Here the incentive was to explore the nature of possible grammatical interference, and to prove its existence beyond individual language mistakes/errors and idiosyncrasies, again possibly systematically on a larger scale, i.e. group level. Based on comparative analyses (among others: Alexiadou and Anagnostopoulou (2000), Drachman (2003), Kakouriotis (1992)) of Greek and English grammar predictions were made about areas of grammar in which interference might possibly occur (cf. Matejka 2008).

In the online study the participants have to assess a randomized sequence of sentences according to their acceptability in every-day speech. The data pool consists on the one hand of instances of lexical or grammatical interference which occurred in my own corpus (2003-2010), and some examples which are quoted in literature (Seaman (1972) and Tamis (1986)). On the other, hand I have created sentences containing grammatical interference based on the above mentioned predictions. All in all the the data pool consists of 1000 sentences, 240 of which are core elements. The study is conducted online, at the same time a case study is done in which 20 participants are interviewed based on the questionnaires.

References

Alexiadou, Artemis, Elena Anagnostopoulou (2000)."Greek Syntax: A Principles and Parameters Perspective". In: Journal of Greek Linguistics. Ed. Gaberell Drachman, et al.Amsterdam: John Benjamins.

Drachman, Gaberell (2003). "Approaches to Null-COMP." In: Proceedings o the 6th ICGL.

Kakouriotis (1992). A Comparative Syntax of English and Modern Greek. Thessaloniki: Art of Text.

Matejka, Lisa (2008)."A First Approach to Grammatical Interference in the Idiom of Greek Americans." In: New Perspectives in Greek Linguistics. Ed. Nikolaos Lavidas et al. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

Muysken, Pieter (2006)."Two Linguistic Systems in contact: Grammar, Phonology and Lexicon." In: The Handbook of Bilingualism. Ed. Tej Bahita. Malden, Ma: Blackwell.

Seaman, David P. (1972). Modern Greek and American English in Contact. The Hague: Mouton.

Tamis, Anastasios (1986). The State of Modern Greek Language as Spoken in Victoria. University of Melbourne.

Gender assignment and gender agreement in child Greek L2

Irini Konta
Aristotle University of Thessaloniki
ekonta@lit.auth.gr

Abstract

INTRODUCTION: The aim of the study is to investigate gender assignment and gender agreement in Turkish learners of Greek. Grammatical gender in

Greek can be, to some extent, computed on the basis of semantic and morphophonological properties of nouns (Anastasiadi-Symeonidi & Chila-Markopoulou 2003). Turkish is a language with no grammatical gender.

Gender assignment is challenging for L2 speakers (Oliphant 1998), although some studies have shown better performance on gender assignment than gender agreement (Sabourin et al. 2006). In L2 Greek gender agreement is problematic and the neuter gender is usually overgenaralised as the default (Tsimpli 2003, Agathopoulou et al. 2008, Varlokosta to appear).

In this study we investigate gender assignment and gender agreement in child Turkish learners of Greek with varying degrees of proficiency. More specifically, we address the following research questions: (a) whether gender assignment is easier than gender agreement, (b) which cues (semantic and morphophonological) the L2 learners rely on to perform gender assignment and gender agreement, (c) whether there are any overgeneralization patterns in the learners' errors and (d) whether the same overgeneralization patterns are attested in gender assignment and gender agreement.

METHOD: 45 Turkish learners of Greek (12-14 years) and 14 Native Speakers of Greek (12-14 years) were tested in two off-line tasks. In the first one, the participants were given pictures accompanied by the nouns depicted on the pictures and were asked to choose the correct article for each noun. In the second task, the participants were presented with two pictures showing the same referent. The two pictures differed in a specific property, for example color (a red balloon and a yellow balloon). One of the pictures was circled and the participants had to use an adjective to refer to the circled referent. The same nouns were used in both tasks. 64 high-frequency nouns with 8 different endings (8X8=64), 3 typically masculine, 2 typically feminine and 3 typically neuter, were used in both tasks. 28 nouns had human referents and 36 were inanimate. In 20 nouns with human referents grammatical and natural gender coincided, while in the remaining 8 there was a clash between the two. Proficiency in Greek was measured by means of a written proficiency test.

RESULTS AND DISCUSSION: Overall, Turkish learners of Greek performed poorly in both tasks. However, their accuracy was higher in cases where grammatical and natural gender coincided. Moreover, participants performed better on gender assignment than gender agreement, in line with previous studies, indicating, thus, that some of the errors on gender agreement may be due to accessibility problems (cf. Tsimpli 2003). In addition, the error pattern is different in the two tasks, providing evidence that different strategies are used. In the gender assignment task, they overgeneralized the feminine article (the most marked), which can be explained if we assume that they rely mostly on phonological strategies. In

the gender agreement task, however, the neuter form of the adjective was overapplied, which is considered to be the default and the most easily accessible in Greek. Accuracy increases in higher levels of proficiency, but the error patterns remain basically the same.

Mother tongue thema: greek paradigm in Swedish preschool education

Vitsou Magda,
preschool teacher, master in Early Childhood Education, PhD candidate,
Department of Theatre Studies, Faculty of Fine Arts, University of Peloponnese,
magvits@gmail.com

Abstract

In the following paper there is a presentation of the swedish policy towards mother tongue, focusing in Greek language, by the use of alternative didactic methods such as puppetry, drama and storytelling.
An extensive amount of research confirm the importance of instruction in pupils' mother tongue at pre-school and school level. Studies have shown that if children are given the chance to develop their mother tongue skills from pre-school age, their academic performance at school will be better, their mother tongue proficiency functions as a bridge between the language spoken at school and the language they speak at home (Nordbas, 2011).
The national curriculum for pre-school education states that children with a mother tongue other than Swedish should be given the opportunity to develop their mastery of that mother tongue (Wirén, 2009). A mother tongue teacher specializing in teaching mother tongue at pre-school level, and who comes from the same cultural background as the children, meets them twice every week and leads them in activities such as singing, reading nursery stories in the children's mother tongue, playing theater and puppetry. Young children have long been entertained and charmed by puppets (Majaron, Kroflin, 2002). Therefore, teachers with the use of puppets in combination with other strategies such as drama and storytelling encourage mother tongue and self-esteem of minority groups. A favorite puppet read a story, sing a song from Greek literature and develop the language acquisition not only in Greek but in Swedish so as the team share the same meanings and succeed cultural exchange. The mother tongue teacher might also lead the whole of the pre-school class in traditional songs and games, thus "translating" the culture for the children from a

Swedish background while at the same time strengthening the sense of identity of the children they are working with (Utbildnings departementet, 2006).

References

Axelsson, M., (2005). Mother Tongue Teaching and Programs for Bilingual Children in Sweden in: Söhn J. (ed.). *The Effectiveness of Bilingual School Programs for Immigrant Children*, Berlin: AKI, p.p. 108-122

Wirén, E., (2009). *Mother tongue tuition for foreign background students – what does it mean for their learning? Results and implications from a Swedish study*, Belgium: CiDREE/DVO

Hyltenstam, K., Gimbel, J., Hvenekilde, A., Kalin, M., Johansen, M., Olsen, T., Philipsson, A.& Svendsen, B., Survey of research on second language instruction and second language learning for children and adolescents: in Nordbas, πρόσβαση στις 10/1/2011,<http://nifnt1.nifin.helsinki.fi/nordbas/info.asp?info=andra_eng> Utbildningsdepartementet. (2006). *Lpfö 98. Läroplan för förskolan.* (2:a rev.uppl.) Stockholm: Fritzes (www.skolverket.se).

Majaron, E. & Kroflin, L. (red.). (2002). *The Puppet – What a Miracle!* Zagreb: The Unima, Puppets in Education Commission

---

Pre- vs. Postverbal subjects in Greek: evidence from advanced-learners

Amvrazis Nikos
Aristotle University of Thessaloniki
amvrazis_n@yahoo.gr

Abstract

The present study provides a rich array of production data from L1 English speakers who have reached an advanced level of competence in L2 Greek in the domain of syntax of subjects. Speakers at this high level might be expected to have full mastery of both the syntax and the discourse of the realization and placement of the subjects. However, it is shown here – consistent with previous research- that residual difficulties persist in this domain, not across the board, but typically with respect to aspects interfacing with discourse. In contrast, the formal mechanisms involved in *pro* (null pronoun) licensing are fully acquired. This dissociation has led to the hypothesis that narrow syntactic properties are completely acquirable in a

second language, even though they may exhibit significant developmental delays, whereas interface properties involving syntax and another cognitive domain may not be fully acquirable.

The focus of this study is on the syntax of pronominal subjects as a particularly fruitful ground to test the IH. In null subject languages, null subjects (*pro*) are syntactically licensed but their distribution is pragmatically determined Grimshaw & Samek-Ludovici 1998; Sorace & Filiaci 2006; Tsimpli et al. 2004; Holmberg 2005 among others). Furthermore, according to the Principles and Parameters model the setting of one single parameter (such as *pro*-drop) may be responsible for different, apparently unrelated, superficial effects. Rizzi (1982) proposes that the availability of the VS order in pro-drop languages is a direct consequence of the availability of *pro*; he argues that in sentences with VS order the preverbal position (that is, Spec. IP), is actually occupied by *pro*, and that the postverbal subject is adjoined to VP.

In this study we tested the availability and distribution of preverbal and postverbal subjects. More precisely, we aimed at testing the spontaneous production of subjects in a narrative context, using a Story Telling Task. Participants (controls and experimental group) were shown a short film lasting about 3 minutes and were asked afterwards to tell the story of the film in their own words. The speech spontaneously produced by each participant was transcribed and coded in the following way: for each participant the proportion of the following types of subjects produced was calculated: null subjects, subject NPs, definite pronouns, indefinite pronouns, preverbal subjects, postverbal subjects.

The results bear on a number of unresolved developmental questions raised by previous research. In particular, the discussion devotes special attention to the following questions: (a) the formal nature of the conditions governing both the placement of pre- vs. post verbal lexical subjects and the choice of overt vs. null pronouns; (b) the reasons underlying the emerged dissociation between the wider availability of null subjects and the more restricted availability of postverbal subjects in advanced learners;

References

Grimashaw, J. and Samek-Lodovici 1998: Optimal subjects and subject universals, in Barbosa P., D. Fox, P. Hangstrom, M. McGinnis and D. Pesetsky (eds.). *Is the Best Good Enough? Optimality and Competition in Syntax*, p. 193-291, MIT Press: Cambridge MA.

Rizzi, L. 1982: *Issues in Italian Syntax*, Foris: Dordrecht.

Sorace, A. and Filiaci, F. 2006: Anaphora resolution in near-native speakers of Italian. *Second Language Research* 22, 339-68.

Tsimpli, I. M., Sorace, A., Heycock, C., and Filiaci, F. 2004: First language attrition and syntactic subjects: A study of Greek and Italian near-native speakers of English. *International Journal of Bilingualism* 8, 257-77.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
9:00-11:30
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: G. Andreou

Λάθη ως προς τη χρήση του άρθρου στην παραγωγή γραπτού λόγου

Θεολόγη Φωτεινή
Διατμηματικό Πρόγραμμα της νέες ελληνικής ως ξένης γλώσσας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ftheologh@yahoo.gr

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση αποτελεί μία μελέτη, που στηρίζεται στην παραγωγή γραπτού λόγου εκατό μαθητών του Διδασκαλείου της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών, οι οποίοι προέρχονται από 34 διαφορετικές χώρες. Πρόκειται για ένα σώμα κειμένων, απ' όπου αντλείται υλικό που θα χρησιμοποιηθεί για να προσδιοριστεί σε τι βαθμό διαφέρουν οι σπουδαστές της Νέας Ελληνικής μεταξύ τους αλλά και σε σχέση με τους φυσικούς ομιλητές.
Στόχο έχει να περιγράψει και να αναλύσει τον τρόπο χρήσης του άρθρου και στις τρεις εκδοχές του (*οριστικό, αόριστο και μηδενικό*). Η προσοχή εστιάζεται στο συγκεκριμένο στοιχείο της ονοματικής φράσης, γιατί σε σχέση με τους άλλους προσδιοριστές είναι το πιο συχνό και το πιο στενά συνδεδεμένο με το όνομα. Επίσης παρατηρούνται σημαντικές διαφορές με τις υπόλοιπες γλώσσες, πράγμα που κατά κάποιο τρόπο εξηγεί τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές αλλά και τα είδη λαθών που εμφανίζονται. Ειδικότερα, οι διαπιστώσεις μας αφορούν περιπτώσεις πλεονασμού, απάλειψης και λανθασμένης χρήσης του άρθρου. Έτσι αντί για το αόριστο χρησιμοποιείται το οριστικό και το αντίθετο και άλλοτε πάλι ο μαθητής μπορεί να χρησιμοποιεί ταυτόχρονα και τα δύο είδη του άρθρου. Παρατηρούνται επίσης λάθη ασυμφωνίας ως προς το γένος, τον αριθμό και την πτώση ανάμεσα στο άρθρο και το όνομα.
Στην παρούσα ανακοίνωση, μετά από μία μικρή αναφορά στις θεωρίες γλωσσικής κατάκτησης, διαπιστώνεται ότι η κατάκτηση μιας γλώσσας είναι μεν κάτι συναρπαστικό, γιατί σχετίζεται με τη γλωσσική ή επικοινωνιακή

ικανότητα του μαθητή, αλλά παράλληλα αποτελεί ένα εξαιρετικά σύνθετο φαινόμενο του οποίου η πορεία και το τελικό αποτέλεσμα καθορίζονται από πολλούς παράγοντες (μητρική γλώσσα, ηλικία, κίνητρο, ατομικοί παράγοντες), που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση.
Στη συνέχεια, μετά από μία αναλυτική περιγραφή και κωδικοποίηση των αποκλίσεων, δίνονται παραδείγματα που οδηγούν σε ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις. Μέσω και της συγκριτικής μελέτης των γλωσσών του παρόντος σώματος κειμένων, επιχειρείται η ερμηνεία και τέλος έπεται η παράθεση διδακτικών προτάσεων, προκειμένου οι μαθητές της Νέας Ελληνικής να εξοικειωθούν και να κατακτήσουν με αποδοτικό τρόπο τη χρήση και τη λειτουργία του άρθρου.

L2 Greek determiner system: evidence from Turkish adult learners.

Μαυρίδου Βασιλική,
Εκπαιδευτικός,
vicky_mav77@yahoo.com

Abstract

The present study investigates the role of UG in SLA in view of the 'Interpretability Hypothesis' (Tsimpli & Dimitrakopoulou 2007, Tsimpli & Mastropavlou 2008). This hypothesis is based on the distinction between LF-interpretable and uninterpretable features and argues that the L1 uninterpretable features which differ in parametric values from L2, are the ones inaccessible to the L2 learner even in advanced stages of L2 development.

To test the validity of this hypothesis we analyze data on the acquisition of the L2 Greek determiner system. More specifically, the study concentrates on the use of the definite and the indefinite articles as they appear in the speech of fourty Turkish-speaking university students who are learning Greek as L2 in the Department of Modern Greek Studies in the Istanbul University of Istanbul. The subjects are divided into four groups according to their year of studies (assumed as L2 proficiency level). Our assumption is that, Turkish, being the L1 of all groups, has mismatching parametric values with Greek with respect to the features of definiteness and specificity on determiners, and this might cause them learnability problems. The Greek determiner system distinguishes between a definite and indefinite article, the latter being the only one of the two which is intrinsically specified for an interpretable feature (i.e. [-definite]) (Karanassios 1992). Turkish, however,

lacks a definite article and specificity and definiteness depend on other factors, such as case, word order and modality (Göksel & Kerslake 2005).

Thus, with respect to the relationship between feature-interpretability and learnability, the following predictions are made: i) that Turkish learners will have consistent problems in the use of the definite article, and ii) that there should be a distinct pattern of development that separates the definite article from the indefinite article, the former being more problematic for L2 learners than the latter.

Our study focuses on the errors observed in the spoken production of the Turkish learners with regard to their use of the Greek definite and indefinite articles. Errors found are of three major types: i) omission, ii) substitution and iii) overgeneralization. Results are then analyzed comparatively for all groups. The analyses are expected to provide significant implications for linguistic development in Greek L2 and to shed light on the question of ultimate attainment.

References:

Göksel, A. & Kerslake, C. (2005). *Turkish: A comprehensive grammar*. London: Routledge.

Karanassios, Y. 1992. S*yntaxe comparée du group nominal en grec moderne et dans d'autres langues*. Doctorat d'Etat. Paris VIII-Vincennes.

Marmaridou Sofia S.A. (1982). Δείκτες αναφοράς στη Νεοελληνική ονοματική φράση. In: *Studies in Greek Linguistics* **3**, 177-192.

Tsimpli, I.-M. & M. Dimitrakopoulou. 2007. 'The Interpretability Hypothesis: Evidence from wh-interrogatives in second language acquisition.' *Second Language Research* 23:215-242.

Tsimpli, I.-M. & M. Mastropavlou. 2008. 'Feature interpretability in L2 acquisition and SLI: Greek clitics and determiners.' In Liceras, J. H. Zob & H. Goodluck (eds.), *The Role of Formal Features in Second Language Acquisition*. New York: Lawrence Erlbaum. 143-183.

Κοινωνικοπολιτιστικοί και γλωσσικοί παράγοντες που επηρεάζουν την οικόλεκτο των μεταναστών: Η περίπτωση της πολωνικής

Μαρία Ντοροπούλου
Διδάκτωρ Επιστημών της Αγωγής του Παιδαγωγικού Τμήματος
Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών
Συνεργάτης, Ερευνήτρια,
στο Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών
mdorop@primedu.uoa.gr

Περίληψη

Στο πλαίσιο της εκτεταμένης έρευνας, του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας, *Η δεύτερη γενιά μεταναστών μεταξύ σχολείου και εργασίας στον αστικό και αγροτικό χώρο*, ασχοληθήκαμε με την ανίχνευση και κριτική ανάλυση των κοινωνικοπολιτιστικών και γλωσσικών στοιχείων που επηρεάζουν τη μητρική γλώσσα των Πολωνών μεταναστών στην Ελλάδα, κάτω από τη πίεση της κυρίαρχης ελληνικής, σε ένα καθεστώς διγλωσσίας [bilingualism]1 χωρίς διπλογλωσσία [diglossia]2. Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης «δίγλωσσος» θεωρείται ο μετανάστης πολωνικής καταγωγής ο οποίος γνωρίζει και χρησιμοποιεί και τις δύο γλώσσες, ασχέτου βαθμού επάρκειας και δεξιοτήτων. Η συλλογή των στοιχείων έγινε με την μέθοδο των προσωπικών συνεντεύξεων βάσει έντυπου ερωτηματολογίου. Σχεδιάστηκαν ειδικά ερωτηματολόγια με κλειστές και ανοιχτές ερωτήσεις. Τα ερωτηματολόγια ήταν κοινά ώστε να εξασφαλιστεί η συγκριτική ανάλυση των απόψεων και οι τυχόν διαφοροποιήσεις σε βασικές παραμέτρους. Από το σύνολο των αποτελεσμάτων της έρευνας προκύπτει ότι τα παιδιά που φοιτούν στο καθημερινό πολωνικό σχολείο δεν χειρίζονται καλά την

1 Με τον όρο «διγλωσσία» εννοούμε όταν ένα πρόσωπο γνωρίζει και χρησιμοποιεί δύο διαφορετικές γλώσσες σε διαφορετικές κοινωνικές επικράτειες, όπου η μία είναι η κυρίαρχη γλώσσα της χώρας και η άλλη γλώσσα μειονότητας, ή εθνοτική γλώσσα ή γλώσσα προέλευσης ή γλώσσα εκτός της κυρίαρχης εθνικής γλώσσας. Η «διγλωσσία» αναφέρεται σε οποιαδήποτε μορφή επάρκειας και στην χρήση απλά δύο γλωσσών ανάλογα με την περίσταση και την διάθεση του χρήστη,

2 Με τον όρο «διπλογλωσσία» εννοούμε την χρήση δύο γλωσσών ως ισοβαρών και επισήμων σε μια χώρα, π.χ. Καναδά, Βέλγιο κλπ. Σχετικά με τις γλώσσες σε επαφή [Languages in Contac] παραπέμπουμε συνοπτικά στα έργα των U. Weinreich (1953), *Languages in contact*, The Hague, επίσης E. Haugen (1969), *The Norwegian Language in America*, Bloomington, Indiana; επίσης για τις ΗΠΑ στον J.A. Fishman (1966), *Language Loyalty in the United States*, The Hague, επίσης C. Bettoni (1981), *Italian in North Queensland*, Townsville;επίσης C. Clyne (1972), *Perspectives on Language Contact. Based on a Study of German in Australia*, Melbourne, επίσης A. M. Tamis (1986), *The State of Greek as Spoken in Victoria*, University of Melbourne.

ελληνική γλώσσα σε αντίθεση με τους μαθητές που παρακολουθούν το σαββατιανό σχολείο. Για να διατηρηθεί μια εθνοτική γλώσα σε ένα αλλόγλωσσο κυρίαρχο περιβάλλον θα πρέπει να υπάρξουν βέβαια ορισμένες κοινωνικές, ψυχολογικές και δημογραφικές υγιείς παράμετροι. Συγκεκριμένα θα πρέπει να υπάρχει (α) μια ισχυρή βάση ατόμων που επιθυμούν και χρησιμοποιούν τη μητρική γλώσσα, (β) να υπάρχει αποδεκτικότητα της συγκεκριμένης εθνοτικής γλώσσας στο κυρίαρχο περιβάλλον, (γ) να υπάρχει υψηλός βαθμός λειτουργικότητας της εθνοτικής γλώσσας, ίσως πέρα και πάνω από τα στενά σύνορα της οικολέκτου και (δ) κάποιος βαθμός σταθερότητας όλων των γλωσσικών μερών (φωνολογία, μορφολογία, συντακτικό και λιγότερο το λεξιλογικό μέρος).

Δεύτερη/ξένη γλώσσα και στρατηγικές εκμάθησης λεξιλογίου

Ρουσουλιώτη Θωμαή
Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
rousouliotith@yahoo.gr

Περίληψη

Οι άγνωστες λέξεις καθιστούν δύσκολη την κατανόηση των κειμένων από τους διδασκόμενους μία δεύτερη ή ξένη γλώσσα (Γ2) (Nation 1990, 1993, 2001). Η διαδικασία αυτή γίνεται πιο αποτελεσματική με τη χρήση στρατηγικών (Oxford, 1990, 1994, Takač, 2008). Είναι πιθανό, μάλιστα, οι ενήλικοι διδασκόμενοι να αναπτύσσουν περισσότερες και πιο αποτελεσματικές στρατηγικές για την κατανόηση του λεξιλογίου στη Γ2 από τα παιδιά, ενώ παράλληλα διαθέτουν μεγαλύτερη ικανότητα επεξεργασίας της γλώσσας.

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να διερευνηθούν οι στρατηγικές που υιοθετούν οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι και ειδικότερα οι αλλοδαποί φοιτητές των στρατιωτικών σχολών στην Ελλάδα για την κατανόηση του λεξιλογίου στο γραπτό λόγο κατά τη διδασκαλία της ελληνικής ως Γ2. Κάτω από τον όρο *στρατηγικές*, στην εργασία αυτή, συμπεριλαμβάνονται τόσο οι τρόποι δράσης των συμμετεχόντων στην έρευνα για την κατανόηση του λεξιλογίου όσο και οι παράγοντες που επιδρούν καταλυτικά στη διαδικασία αυτή. Παράλληλα, γίνεται απόπειρα να οριστούν οι μεταβλητές με τις οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένη η κατανόηση του λεξιλογίου στον γραπτό λόγο. Ιδιαίτερα επιχειρείται να δοθεί απάντηση σε μια σειρά ερωτημάτων όπως:

1. Ποιες στρατηγικές χρησιμοποιούν οι ενήλικοι όσον αφορά την κατανόηση του λεξιλογίου στη δεύτερη ή ξένη γλώσσα;

2. Ποιες από τις στρατηγικές που εντοπίζονται παρουσιάζουν υψηλότερη συχνότητα χρήσης
3. Ποιοι παράγοντες παίζουν σημαντικό ρόλο στην κατανόηση του λεξιλογίου στη δεύτερη ή ξένη γλώσσα;
4. Ποιοι από τους παράγοντες που παίζουν σημαντικό ρόλο στην κατανόηση του λεξιλογίου από τους διδασκόμενους τη δεύτερη ή ξένη γλώσσα παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά αναφοράς;
5. Υφίσταται συνάφεια μεταξύ φύλου και υιοθετούμενων στρατηγικών όσον αφορά την κατανόηση του λεξιλογίου στη δεύτερη ή ξένη γλώσσα;

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν 57 αλλοδαποί φοιτητές της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ) Θεσσαλονίκης. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου. Τα δεδομένα έτυχαν στατιστικής επεξεργασίας με το στατιστικό πακέτο SPSS.

Τα αποτελέσματα έδειξαν πως σημαντικό ρόλο στην κατανόηση του λεξιλογίου στη Γ2 παίζουν τα συμφραζόμενα επικυρώνοντας, κατά αυτόν τον τρόπο, τα αποτελέσματα των ερευνών των Gu & Johnson's (1996) και του Quian (2004). Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε ότι η κατανόηση της σημασίας μιας άγνωστης λέξεις επιτυγχάνεται με τη βοήθεια των άλλων λέξεων της πρότασης και υποστηρίζεται σημαντικά από τις γενικότερες γνώσεις που ενδέχεται να έχει ο διδασκόμενος τη Γ2 σε σχέση με το προς μελέτη θέμα. Τα παραπάνω ευρήματα, πιθανώς, επιβεβαιώνουν τη δύναμη του συνταγματικού άξονα των λέξεων στην πρόταση, αλλά και την ανάγκη για ολιστική αντιμετώπιση των ζητημάτων που έχουν σχέση με τη διδασκαλία του λεξιλογίου, καθώς οι γενικές γνώσεις σε ένα θέμα συντελούν στην κατανόηση του λεξιλογίου που χρησιμοποιείται για την ενδελεχή παρουσίασή του.

Word derivation in child speech: evidence from preschoolers

Tzakosta Marina & Maria Hadzidaki
University of Crete
martzak@edc.uoc.gr, martzak74@gmail.com

Abstract

Word formation is a very productive process during language development. Its fundamental property is that it reveals the capacity of acquirers to master their mother language's vocabulary and its morphophonological characteristics (cf. Bear et al. 2008, Werker et al. 2002). In this paper we

investigate word derivation in the speech of preschool children with typical language development. More specifically, we examine the mechanisms governing the formation of derived nominal forms in the speech of 20 preschoolers (age range: 4-6 years). We focus, on the one hand, on the order of acquisition of word formation processes and, on the other hand, on the extent to which word formation is driven by phonological principles such as stress placement, word position, and syllabic structure complexity.

A picture naming task was distributed to our subjects who were asked to derive 20 nominal words of literal meaning from already existing nominal forms. The task directed subjects to the production of diminutives, augmentatives and compound forms. The data revealed that derivation is massively preferred to compounding (95% vs. 5%). We claim that this is due to the fact that compounding presupposes semantic knowledge of the constituents of the compound form. Moreover, compound forms are phonologically more complex in the sense that they are usually polysyllabic and undergo stress readjustment (1a-b) (cf. Ralli 2007, Tzakosta 2009). In addition, suffixation is preferred to prefixation in circa 90% of the tested cases. It appears that children prefer to preserve the right edge of the word most probably because, first, heads emerge at the right edge of the word, and second, Greek stress tends to land to the right edge of the word (cf. Revithiadou 1999). Finally, diminutives are preferred to augmentatives in ~65% of the tested cases. In addition, 40% of the augmentative forms are not successfully answered as opposed to 15% of diminutives. We assume that this behavior is attributed to two factors; first, diminutive production is favored by frequency effects in child directed speech. Second, diminutive suffixes carry word lexical stress while augmentative suffixes' stress pattern vary as in the case *of –αρος* (MASC.)*/ -αρα* (FEM.), *-άρος* (MASC.)*/ -άρα* (FEM.) > *-άκλας/ -άκλα*, *-ακλας/ -ακλα* (MASC./ FEM.), *-ος*, *-α*, *-αράς* (MASC./ FEM./ MASC.) (see examples in 1c-e). The importance of familiarity is also evidenced in the preference of the diminutive suffix *–άκι*-NEUT.NOM.SG. over the equivalent *–ούδι*-NEUT.NOM.SG., *-ίτσα*-FEM-NOM.SG., *-ούλης*-MASC.NOM.SG.

In sum, we argue that the development of word formation is not a sole morphological phenomenon; rather it depends on a combination of factors driving language development, namely, frequency rates in child directed speech, vocabulary knowledge and phonological principles which are activated at each stage of language development.

Examples

(1a) λεμον+**ό**+δασος vs.λεμον+ο+δ**ά**σος 'lemon tree forest NEUT.NOM.SG.'

(1b) σπιρτ+**ό**+κουτ**ο** vs. σπιρτ+**ο**+**κούτι** 'match box-NEUT.NOM.SG.'

(1c) παίδ-**αρος** but παιδ-**αράς** ‘beefy youngster-MASC.NOM.SG.’
(1d) άντρ-**αρας** ‘big lusty man-MASC.NOM.SG.’ but κουκλ-**άρα** ‘doll FEM.NOM.SG.’
(1e) φων-**ακλάς** ‘bawler-MASC.NOM.SG.’

Χαρακτηριστικά επιστημονικών άρθρων στην Ελλάδα - μια συγκριτική θεώρηση (Ελληνικά-Γερμανικά)

Αναστασία Τζιλίνη
Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Παν/μιο Μονάχου

Περίληψη

Το επιστημονικό άρθρο - κατ’ εξοχήν «εριστικό» κειμενικό είδος - αποτελεί κεντρικό επικοινωνιακό μέσο στον διεθνή επιστημονικό χώρο και γίνεται ολοένα και περισσότερο αντικείμενο γλωσσολογικής έρευνας, ιδιαίτερα στον αγγλόφωνο και γερμανόφωνο χώρο.

Στην ανακοίνωση αυτή επιχειρείται μια προσέγγιση στο είδος, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί στην Ελλάδα την τελευταία κυρίως δεκαετία.

Αξιοποιώντας τις μεθόδους της Λειτουργικής Πραγματολογίας και τα πορίσματα ερευνών, σχετικών με άρθρα γερμανόφωνων επιστημόνων, εξετάζονται άρθρα διαφόρων επιστημονικών πεδίων ως προς την δομή (σχέδια δράσης), την ογάνωση (π.χ. σχολιασμοί) και τις λεκτικές δράσεις (π.χ. έκφραση τροπικότητας).

Πρόκειται για μια συνοπτική παρουσίαση της έρευνας που διεξήχθη στα πλαίσια διδακτορικής διατριβής στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου και η οποία αποτελεί συμβολή στην Συγκριτική Γραμματολογία Επιστημονικού Λόγου (=Komparatistik der Wissenschaftssprachen) που θεμελιώθηκε στη Γερμανία.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - BIG AMPHITHEATER
12:00-13:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: Th. Markopoulos

Τροπικές περιφράσεις με το *είμαι* σε νεοελληνικές διαλέκτους και σε κείμενα της ύστερης μεσαιωνικής

Νίκος Λιόσης
Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
nikosliosis@yahoo.gr

Περίληψη

Είναι γνωστό ότι το βοηθητικό *είμαι* χρησιμοποιείται διαγλωσσικά στον σχηματισμό τροπικών (μελλοντικών, αντιγεγονοτικών κτλ.) περιφράσεων (Bybee, Perkins & Pagliuca, 1994:251-2, 258-64· Traugott, 1985· πρβ. στην ΚΝΕ το εκφώνημα *είναι να πάω στο γιατρό* [προγραμματισμένος μέλλοντας]). Ο Τζιτζιλής (υπό έκδοση) προτείνει ως κριτήριο τυπολογικής κατάταξης των νεοελληνικών διαλέκτων την επιλογή ανάμεσα στα βοηθητικά *θέλω*, *έχω* και *είμαι* για τον σχηματισμό τέτοιων δομών. Για παράδειγμα, αντιγεγονοτικές δομές με το *είμαι* καταγράφονται σε πολλές μικρασιατικές διαλέκτους όπως στα ποντιακά, π.χ. *να με πιανείνανε να ήτουνε* (Παπαδόπουλος 1955:173), στα σιλλιώτικα, π.χ. *ητνα υπάμι* (Κωστάκης 1968:110) κ.α., αλλά και σε άλλες όπως στα κρητικά, π.χ. *ήτονε να πάω* (Πάγκαλος 1953:331), στα κερκυραϊκά, π.χ. *νάητανε να μου στείλει εκείνα που μου χρωστάει* (Χυτήρης 1992:233), στα τσακώνικα, π.χ. *κια* (< *έκι να*) *γράψου* (= *ήταν να γράψω*) (Λιόσης 2010α) κ.α. Επιπλέον, κατά την πιθανότερη ερμηνεία, τα τσακώνικα της Προποντίδας σχηματίζουν εν μέρει με το βοηθητικό αυτό και τον μέλλοντα, π.χ. *μα γράψου* (= *είμαι να γράψω*) (Λιόσης 2010β). Η υπόθεση εργασίας της ανακοίνωσης είναι η εξής: αν όντως η διάδοση τέτοιων δομών μεταξύ των νεοελληνικών διαλέκτων είναι τόσο ευρεία μπορούμε να ανιχνεύσουμε και να συστηματοποιήσουμε την παρουσία τους σε μεσαιωνικά πρότυπα; Το σχετικό υλικό φαίνεται να επιβεβαιώνει την υπόθεση, πρβ. τον πεπρωμένο μέλλοντα στο εκφώνημα *ο δε Σίσυφος και Νέστωρ* [...] *είναι γουν του ν' απεθάνουν* (Ερμονιακός, Ρ 247), την αντιγεγονοτική υπόθεση *αν ήτον να σε βράζη* (*Ιστορία και όνειρο* του Φαλιέρου, 565), την αντιγεγονοτική ευχή *νά 'τον, λέγεις, να στράφηκα, να τού 'πα νέος είσαι!* (*Θρησκευτικά αλφαβητάρια*, 10[51]), τον μέλλοντα-στο-παρελθόν στο εκφώνημα *και ήτον να γίνει μεγάλον σκάνταλον* (Βουστρώνιος, 540) κτλ. Επιχειρείται λοιπόν, στο πλαίσιο της θεωρίας της

γραμματικοποίησης, η ποιοτική ανάλυση αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων με τη δομή *είμαι* (*ήμουν*) + *να*: κατατίθεται ο προβληματισμός για τις τροπικότητες της δομής αυτής, για το αν και κατά πόσο πληροί τα κριτήρια περιφραστικότητας (Haspelmath 2000), καθώς και για τον βαθμό σημασιολογικής μετακίνησης και φωνητικής μείωσης του βοηθητικού.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Aerts, J. (1965) *Periphrastica*, Hakkert, Amsterdam.

Bybee, J., R. Perkins & W. Pagliuca (1994) *The evolution of grammar: tense, aspect and modality in the languages of the world*, U.C.P., Chicago.

Haspelmath, M. (2000) "Perifrasis", στο: G. Booij, V. Lehmann and J. Mugdan (επιμ.), *Morphologie: Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung*, DeGruyter, Berlin.

Lehmann, C. (2002) *Thoughts on grammaticalization*, Universität Erfurt, Erfurt.

Λιόσης, Ν. (2010α) "Η γραμματικοποίηση στις περιφραστικές δομές μέλλοντα της τσακωνικής: ιστορικές και κοινωνιογλωσσικές παρατηρήσεις", *ΜΕΓ* 30, ΙΝΣ, Θεσσαλονίκη, 372-384.

Λιόσης, Ν., (2010β) "Counterfactuality in the Tsakonian dialect: a contribution to the history of *ήθελα* and *ήμουν*", *On-line Proc. of the 4th International Conference of MGD and LT*, Chios, 89-102.

Markopoulos, Th. (2009) *The Future in Greek. From Ancient to Medieval*, OUP, Oxford.

Τζιτζιλής, Χ. (Υπό έκδοση) "Εισαγωγή", στο: Χ. Τζιτζιλής (επιμ.), *Οι νεοελληνικές διάλεκτοι*, ΙΝΣ, Θεσσαλονίκη.

Traugott, E. (1985) "On conditionals", στο: J. Haiman (επιμ.), *Iconicity in Syntax*, Benjamins, Amsterdam, 289-307.

Syncretic patterns in Ancient Greek Nominal Inflection
A feature-based approach

Konstantinos Kakarikos
PhD University of Athens
k_kakarikos@hotmail.com

Abstract

TOPIC: Ancient Greek exhibits a quite complicated system of nominal inflection which is realized by a great variety of endings. However, despite the multiplicity of their surface realization, inflectional forms are built on a

well organized morphological structure represented in terms of morphological features, such as gender, number, case and inflectional class. This strict morphological organization allows the classification of inflectional forms in an absolutely predictable way, which is expressed through their grouping into inflectional patterns (i.e. sets of inflectional endings) on the basis of their feature-based internal constitution. However, there are often forms disrupting the morphological order since, instead of taking the endings of the expected pattern, they are assimilated to the morphological structure of forms either of the same or of a different inflectional pattern. This phenomenon, also known as contextual syncretism, is widely attested across fusional languages. In this paper our aim is (a) to study the historical facts which led to the emergence of contextual syncretism, (b) to describe the typology of the syncretic patterns which occur in the ancient Greek nominal inflection and (c) to analyze the mechanisms involved in their derivation.

DATA: The examination of the data from the ancient Greek nominal inflection reveals two main patterns of contextual syncretism. The first concerns the morphological identification between forms inside the same inflectional pattern (cf. 1, 2), while the second the morphological assimilation of forms across different patterns (cf. 3, 4).

1. syncretism of the nom./voc. pl. of all three inflections
2. syncretism of the nom./ acc. pl. of the i-stems (*pole*[illegible]*s* and not *poleas*)
3. syncretism of the u- and i-stems in the gen. sg. (*pole*/[illegible]*s ~ aste*/[illegible]*s*) and not *asteos*
4. syncretism of the u- and s-stems in the nom./acc./voc. pl. (*astε*[illegible] ~ *genε*[illegible]) and not *astea*

DISCUSSION: A common feature of both patterns presented is (a) that the identification of the relevant forms is confined to the feature of case and (b) that it concerns exclusively their morphological realization and not their functional status, since there is no functional merger between the syncretized case forms. This fact given, we claim that the emergence of the syncretic patterns may be construed on purely morphological terms concerning the derivation of the forms in the terminal nodes and independently of the syntactic status of the phrasal node they depend on. In practical terms this is possible via the formulation of a number of syncretism rules operating over nominal cases and reorganizing their feature values. This analysis relies on the assumption (a) that cases are decomposed in a number of features, (b) that the patterns of nominal inflection should be understood as entities emerging after the operation of the inflectional derivation processes and not before and (c) that this lack of impermeability between the inflectional patterns is the exact reason making possible the operation of the rules of syncretism. This approach has the benefit of giving clues to resolve the ambiguity coming

from the syncretized forms by looking at their internal constitution expressed via case features. Furthermore it makes clear that all instances of case syncretism are not accidental or random but obey to certain generalizations which can be all described in a systematic and formal way.

Natural and (Non-Indicative) Actual Result Clauses in Attic Greek

Appelbaum I.

Abstract

Attic Greek has two types of result clause: *actual* and *natural*. Actual result clauses state the result as a fact -- as something that has happened or is happening (the future is rare in actual result clauses). *I was so hungry that I ate a horse* would be classified as an actual result clause in Attic Greek. Natural result clauses state the result merely as a tendency or usual (i.e. natural) result, without asserting that anything in fact has happened or is happening. *I'm so hungry that I could eat a horse* is a natural result clause; it doesn't imply that I actually ate a horse (though I may have). It just says I'm so hungry *as to be able to* eat a horse.

Both natural and actual result clauses are introduced by the conjunction ὥστε. In natural result clauses ὥστε is translated into English as *so as for*, *as for*, or *as*, and is followed by an infinitive; in actual result clauses, ὥστε is translated as *so that, that, or with the result that*, and is followed by a finite verb.

The following are examples of each type of result clause in the work of the Attic orator, Lysias**:**

Natural Result Clause:

(1) αἳ **οὕτω** κοσμίως βεβιώκασιν **ὥστε** καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων ὁρώμεναι **αἰσχύνεσθαι** (III.6)

*women who have led **such** well-ordered lives **as for** them **to be ashamed** to be seen by household members*

Actual Result Clause:

(2) **οὕτω** δὲ σφόδρα ἠπορούμην ὅ τι χρησαίμην, ὦ βουλή, τῇ τούτου παρανομίᾳ, **ὥστε ἔδοξέ** μοι κράτιστον εἶναι ἀποδημῆσαι ἐκ τῆς πόλεως (III.10)

*I was **so** exceedingly at a loss about what might be useful, Council, in response to this man's transgression of the law, **with the result that** it **seemed** to me to be the strongest move to be away from the city.*

In most actual result clauses, the finite verb is in the indicative. However, it is possible for an actual result clause to be expressed with a finite verb in another mood. In particular, ὥστε may be followed by a verb in the optative + ἂν. (Smyth 2278). The following is an example, again from Lysias:

(3) **ὥστε** δικαίως **ἂν** ὑφ' ὑμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων **ἐλεηθείην**, οὐ μόνον εἴ τι πάθοιμι ὧν Σίμων βούλεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἠναγκάσθην ἐκ τοιούτων πραγμάτων εἰς **τοιούτους** ἀγῶνας καταστῆναι. (III.48)
with the result that *I* ***might*** *justly* ***be pitied*** *by you and the others, not only if I should suffer some of the things which Simon wishes, but also because I was forced by* ***such*** *deeds to stand* ***such*** *a trial.*
There is a prima facie conflict between the meaning of an actual result clause and the force of the optative. The former indicates that the result is a matter of fact – in the present case, that I am in fact pitied; the latter indicates something less epistemically certain – that I might, could, would, should be pitied. That is, the difference in meaning between actual and natural result clauses seems to be diminished or neutralized in cases where the finite verb of the actual result clause is non-indicative (or, at least, optative). This paper compares instances of actual result clauses containing optative finite verbs to instances of natural result clauses. I conclude that the difference between the two types of clause is more a matter of rhetorical force than epistemic certainty.

References

Lysias Orations 1 And 3. Ruth Scodel, Bryn Mawr, PA: Bryn Mawr Greek Commentaries, 1986. *Greek Grammar*. Herbert W. Smyth, Cambridge MA: Harvard University Press: revised edition1956.

ΜΙΚΡΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ - SMALL AMPHITHEATER
12:00-13:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: E. Agathopoulou

Exceptional stress patterns in the absence of morphological conditioning

Kalomoira Nikolou[1], Despina Papadopoulou[2] & Anthi Revithiadou[3]
University of the Aegean[1] & Aristotle University of Thessaloniki [1,2,3]

Abstract

This paper addresses the production of exceptional stress in a morphologically-determined system like Greek (Revithiadou 1999) where stress is calculated on the basis of the inherent accentual properties of morphemes in relation to morphological structure. E.g., in /romándz-á-ón/ 'romance-GEN.PL' the derivational suffix (/-á/) prevails, [romandzá on], because it is the head of the word. The default antepenultimate (APU) stress arises only in the absence of underlying accents, e.g. /prak-tor-as/ [práktoras] 'agent-NOM.SG'. However, it is an open question whether the phonological default takes over when the effects of morphology are annulled as in inflectionless words, e.g., acronyms.

We therefore explore the stress patterns of inflectionless and of inflected nonce words in order to discover whether the APU default coincides with the most frequent pattern produced by the native speakers of Greek. For this reason, we conducted a cloze task experiment which involved the oral production of the aforementioned word classes by a group of 20 randomly selected Greek adults. The task consisted of 140 sentences and contained 140 gaps that the participants were asked to fill by reading each sentence. All the gaps involved non-frequent acronyms (60 gaps) and pseudowords (80 gaps). More specifically, there were 40 gaps including disyllabic acronyms and 20 gaps including trisyllabic acronyms with six different syllabic patterns. The nonce words were designed on the basis of 20 feminine nouns ending in *–a*, 20 masculine nouns ending in *–os*, 20 neuter nouns ending in *–o* and 20 neuter nouns ending in *–i*. The items used in the experiment did not give any cues as for the word class they belong to (e.g. they were of the same size and syllabic structure).

The findings of our experiment revealed that a hidden phonological system, distinct from the language-specific default, emerges in the absence of morphological conditioning. We discuss these results in relation to similar results from other morphology-oriented stress systems (e.g. Russian,

Crosswhite et al. 2003, Lavitskaya & Kabak 2011) and propose an analysis that incorporates the phonological aspects of Greek stress.

References

Revithiadou, Anthi. 1999. *Headmost Accent Wins: Head Dominance and Ideal Prosodic Form in Lexical Accent Systems*. Doctoral dissertation. LOT Dissertation Series 15 (HIL/Leiden University). The Hague: Holland Academic Graphics.

Crosswhite, Katherine, John Alderete, Tim Beasley & Vita Markman. 2003 Morphological Effects on Default Stress in Novel Russian Words. In *WCCFL 22 Proceedings*, ed. G. Garding and M. Tsujimura, 151-164. Somerville, MA: Cascadilla Press.

Lavitskaya, Yulia & Barış Kabak. 2011. Russian accentual system revisited: Experimental and diachronic evidence. Paper presented at OCP8, Marrakesh, 19-22 January 2011.

Η πραγμάτωση των διμελών συμφωνικών συμπλεγμάτων κατά την ενδιάμεση αναπτυξιακή φάση: μία μελέτη περίπτωσης

Ιωάννα Κάππα & Μαριέτα Παπουτσή
Πανεπιστήμιο Κρήτης
kappa@phl.uoc.gr

Περίληψη

Το θέμα της μελέτης αφορά στη φωνολογική κατάκτηση της Ελληνικής και ιδιαίτερα στην πραγμάτωση των διμελών συμφωνικών συμπλεγμάτων κατά την ενδιάμεση αναπτυξιακή φάση ενός ομαλά αναπτυσσόμενου παιδιού. Αυτή η φάση σηματοδοτείται από την εμφάνιση περισσότερο μαρκαρισμένων φθόγγων ή δομών π.χ. τριβόμενα σύμφωνα, συλλαβές με διμελείς, τριμελείς εμβάσεις, έξοδο συλλαβής, διαρκεί αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα και χαρακτηρίζεται από ποικιλία ως προς τις παραγωγές των τύπων, μέχρι το παιδί να πραγματώνει συστηματικά όλες τις λέξεις-στόχους. Ποικιλία παρουσιάζεται επίσης ως προς το είδος των πρώτων συμφωνικών συμπλεγμάτων που κατακτώνται καθώς και στη σειρά της κατάκτησης. Η ποικιλία δεν είναι μόνο διαγλωσσική, αλλά και ενδογλωσσική π.χ., για την Ελληνική έχει αναφερθεί ότι κατακτώνται σε έμβαση στην αρχή της λέξης, πρώτα τα συμφωνικά συμπλέγματα από [στιγμικό+αντηχητικό], π.χ. [pl, kl] και αρκετά αργότερα τα συμπλέγματα από [s+στιγμικό] [st], [sp], [sk] (Kappa, 2002).Έχουν όμως αναφερθεί

περιπτώσεις που επιδεικνύουν αντίστροφη σειρά κατάκτησης των συμπλεγμάτων, δηλ. πρώτα κατακτώνται τα συμπλέγματα [s+στιγμικό] (Sanoudaki, 2007).

Στην παρούσα μελέτη περίπτωσης στην ηλικία των 2;06 το παιδί έχει ήδη κατακτήσει και πραγματώνει συστηματικά τα τριβόμενα [f/v, θ/δ, s/z, χ/γ] και τα υγρά σύμφωνα [l, r] σε απλές εμβάσεις του συλλαβικού τύπου [ΣΦ]. Την ίδια χρονική περίοδο πραγματώνει πιστά σε σχέση με τη λέξη-στόχο τα υγρά σύμφωνα [l, r] σε θέση (ενδιάμεσης) εξόδου συλλαβής και τα διμελή συμφωνικά συμπλέγματα [στιγμικό +έρρινο/υγρό], π.χ. [pn, kn, pl/bl, pr/br, kl/gl, gr] και [τριβόμενο+έρρινο/υγρό] π.χ. [xn/γn, fn/vn, xl/γl, fl/vl, xr/γr, fr/vr], με εξαίρεση τα συμπλέγματα των οποίων τα μέλη έχουν τον ίδιο τόπο άρθρωσης, όπως τα ομοργανικά κορωνιδικά [tr, θl, θr, δr, θn]. Σε αυτή την περίπτωση ακολουθούνται οι εξής στρατηγικές: (i) απαλοιφή του β΄μέλους του συμπλέγματος (1α, 1β), (ii) μετάθεση του β΄μέλους του συμπλέγματος σε θέση εξόδου στην προηγούμενη συλλαβή, (iii) αλλαγή του τόπου άρθρωσης του α΄ μέλους του συμπλέγματος (1δ).

(1)	Τύπος ενήλικα	Τύπος παιδιού
Ηλικία		
α)	jatros	jatos
2;06.15	γιατρός	
β)	δromo	δomo
2;06.17	δρόμο	
γ)	puδra	pu**r**. δa
2;07.29	πούδρα	
δ)	**θ**nitos	**f**nitos
2;6.22	θνητός	

Υποστηρίζουμε ότι κατά την ενδιάμεση αναπτυξιακή φάση λειτουργεί ένας περιορισμός που απαγορεύει τη συνεμφάνιση τεμαχίων με ίδιο τόπο άρθρωσης μέσα στο συστατικό της έμβασης συλλαβής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απαλοιφή του φωνολογικά ασθενέστερου συμφώνου και τη διατήρηση της κεφαλής της έμβασης που είναι φωνολογικά ισχυρότερη (παράδ.1α, 1β). Στο (1γ) μέσω της μετάθεσης διατηρείται ο αρχικός αριθμός τεμαχίων μέσα στη λέξη και παράλληλα απλοποιείται η έμβαση. Στο (1δ) η κεφαλή της έμβασης μεταβάλλει τον κορωνιδικό τόπο άρθρωσης σε χειλικό, οπότε αφενός αποφεύγεται η ομοργανικότητα του συμπλέγματος και η έμβαση διατηρείται διμελής αφετέρου η κεφαλή της έμβασης αποκτά ένα ισχυρότερο τόπο άρθρωσης σε σχέση με τα β΄μέλος. Τα διμελή αντι-ιεραρχικά συμφωνικά συμπλέγματα [s+στιγμικό] πραγματώνονται πιστά σε σχέση με το σύμπλεγμα-στόχο, ακόμα και το ομοργανικό [st]. Υποστηρίζουμε ότι στην περίπτωση του [st] δεν λειτουργεί ο περιορισμός που απαγορεύει τη συνεμφάνιση ομοργανικών τεμαχίων, διότι λόγω της

εξωσυλλαβικότητας του [s], τα μέλη του συμπλέγματος δεν είναι και τα δύο προσωδιακά νομιμοποιημένα μέσα στο συστατικό της έμβασης συλλαβής, οπότε ο περιορισμός δεν έχει πλέον το κατάλληλο πεδίο εφαρμογής.

The role of phonological, morphological and dialect awareness in learning to read and spell: The case of Cypriot Greek'

Evdokia Pittas
DPhil student
Department of Education, University of Oxford
evdokia.pittas@linacre.ox.ac.uk

Abstract

The aim of this cross-sectional study was to examine the concurrent connection between phonological, morphological and dialect awareness and reading and spelling in a Greek bi-dialectal setting. The target group (N=404) consisted of children aged 7 to 9 years who learn literacy in Cyprus where a dialect is spoken in certain contexts (e.g. in the family) but where Standard Modern Greek is also widely used (e.g. in the media and in formal settings such as school). At present there are few studies with Greek-Cypriot children on how phonological, morphological and dialect awareness relates to reading and spelling.

Because there are no standardised measures of phonological, morphological and dialect awareness with this age group of Greek-Cypriot children, during the pilot study we developed measures of these factors and assessed their internal consistency. With the larger sample the measures were validated by assessing their construct and concurrent validity. Results showed 1) the independent contribution of phonological, morphological and dialect awareness for predicting reading and spelling when the measures were given concurrently, and 2) the mediating role of dialect awareness between phonological and morphological awareness and literacy.

This study has theoretical, methodological and practical educational implications. The study contributes to our knowledge of the role of phonological, morphological and dialect awareness in the prediction of reading and spelling in Greek. The results of the study allow the investigation of the predictive connection between the predictors and literacy. In practice, we are able to inform Education Policy and Practice on how children who are at risk of reading and spelling difficulties can be assessed in the Greek-Cypriot setting.

ΑΙΘΟΥΣΑ 3 - ROOM 3
12:00-13:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: A. Chadzidaki

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών λογισμικών διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως μητρικής και ως ξένης

Ανδρέου Γεωργία[1], Βλάχου Αργυρώ[2], Γαλαντόμος Ιωάννης[3]
[1]Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, [2]Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Πανεπιστημίου Αθηνών, [3]Λέκτορας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας (υπό διορισμό), Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου,
andreou@uth.gr, avlachou@uth.gr, galantomos@aegean.gr

Περίληψη

Η εισαγωγή και η ένταξη των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη σχολική πρακτική συνιστά μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις της σύγχρονης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Εξάλλου είναι πλέον ευρέως αποδεκτό ότι οι εφαρμογές των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, μπορούν να συντελέσουν με ουσιαστικό τρόπο στην υποστήριξη της διδακτικής πράξης και στην ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας.
Το εκπαιδευτικό λογισμικό παρέχει στο μαθητή ένα ολοκληρωμένο, πλούσιο και ελκυστικό δυναμικό μαθησιακό περιβάλλον, όπου μπορεί να πειραματίζεται, να δημιουργεί και έτσι να μαθαίνει. Τα κριτήρια αξιολόγησης ενός εκπαιδευτικού λογισμικού αφορούν: α)την παιδαγωγική – διδακτική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού β)την τεχνολογική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού γ)την αξιολόγηση του συνοδευτικού υλικού δ)την αξιολόγηση του παράγοντα «κόστος» και τέλος ε)τη συνολική αξιολόγηση.
Με βάση τα παραπάνω κριτήρια αξιολογήθηκαν τα εξής εκπαιδευτικά λογισμικά:
α) Η «Νέα Λογομάθεια», εκπαιδευτικό λογισμικό για τη διδασκαλία της ελληνικής ως μητρικής γλώσσας και
β) Η «Φιλογλωσσία +», εκπαιδευτικό λογισμικό για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.
Μέχρι σήμερα δεν έχει καθιερωθεί κάποιο γενικά αποδεκτό πρότυπο μεθοδολογίας ή εργαλείου συλλογής δεδομένων το οποίο να χρησιμοποιείται κατά την αξιολόγηση εφαρμογών πολυμέσων, αλλά έχουν προταθεί πολλές

διαφορετικές μεθοδολογίες. Στη συγκεκριμένη αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε επισκόπηση των προϊόντων.
Ειδικότερα, κατά την αξιολόγηση της «Νέας Λογομάθειας» υλοποιήθηκε διαμορφωτική αξιολόγηση, η οποία πραγματοποιείται κατά την εξέλιξη του σχεδιασμού και της ανάπτυξης του εκπαιδευτικού λογισμικού και υπό προϋποθέσεις κατά τη διάρκεια της εφαρμογής, για να πιστοποιήσει ότι το εκπαιδευτικό λογισμικό ικανοποιεί τις ανάγκες του χρήστη.
Διαπιστώθηκε ότι η «Νέα Λογομάθεια», το πρώτο εκπαιδευτικό προϊόν πολυμέσων για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως μητρικής, καλύπτει όλο το φάσμα της σχολικής ύλης του Δημοτικού και Γυμνασίου σε επίπεδο γραμματικής, συντακτικού, ορθογραφίας και παραγωγής – σύνθεσης λέξεων. Επιπλέον, συμβάλλει στην αναβάθμιση της γλωσσικής διδασκαλίας στα σχολεία και μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο από τον καθηγητή όσο και από τους μαθητές, συνεισφέροντας στην καλύτερη εμπέδωση της παρεχόμενης γνώσης.
Για την αξιολόγηση της «Φιλογλωσσίας +» πραγματοποιήθηκε τελική αξιολόγηση για την παρακολούθηση και την επιβεβαίωση της υλοποίησης των αρχικών στόχων αλλά και των συνολικών απαιτήσεων του εκπαιδευτικού λογισμικού.
Διαπιστώθηκε ότι η «Φιλογλωσσία +» είναι ένα πολυμεσικό εκπαιδευτικό λογισμικό για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Η χρησιμότητά του συνίσταται στην εξοικείωση των αρχάριων χρηστών με τη σωστή χρήση των τύπων τη ελληνικής γλώσσας με απώτερο στόχο την απόκτηση δεξιοτήτων έτσι ώστε αυτοί να ανταποκρίνονται με επιτυχία σε καθημερινές και αυθεντικές επικοινωνιακές ανάγκες.

Στάσεις και αντιλήψεις των ελλήνων ομογενών εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας (ΤΕΓ) στη Στοκχόλμη Σουηδίας

Δήμου Πασχάλης
Δάσκαλος, Νηπιαγωγός, Κοινωνικός Ανθρωπολόγος, Med στην Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Med στην Κοινωνική Ανθρωπολογία,
padimavi@hotmail.com

Περίληψη

Σκοπός της μελέτης ήταν να μελετήσει τις στάσεις και αντιλήψεις των ομογενών εκπαιδευτικών σε θέματα διδακτικής και διαχείρισης των ΤΕΔ από τους Έλληνες αποσπασμένους εκπαιδευτικούς του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.

Πληροφορητές στην έρευνα ήταν 5 εκπαιδευτικοί, μέλη της ελληνικής παροικίας στη Στοκχόλμη, οι οποίοι εργάζονταν ως δάσκαλος μητρικής γλώσσας (modersmal larare) στο πρωινό πρόγραμμα των σουηδικών σχολείων και μισθοδοτούνταν από σουηδικούς δημοτικούς φορείς. Οι απόψεις τους καταγράφηκαν μέσω ερωτηματολογίων, μελετήθηκαν με χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων καθώς και συμμετοχικής και συστηματικής παρατήρησης.
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανέδειξε ότι το Πρόγραμμα Παιδεία Ομογενών έχει ανάγκη παρεμβάσεων και αλλαγών τόσο στην επιλογή των αποσπασμένων εκπαιδευτικών όσο και στη διοικητική και παιδαγωγική θωράκιση του θεσμού. Οι αλλαγές αυτές θα προκύψουν μέσα από σοβαρό διάλογο, γνώση της σύγχρονης σουηδικής πραγματικότητας αλλά στοχοθεσίας βασισμένης στις σύγχρονες παιδαγωγικές ανάγκες.

Investigating Learners' Attitudes towards Greek as a Second Language in an Intercultural School

Dr. Areti-Maria Sougari[1],Dr. Konstantina Iliopoulou[2]
[1]Aristotle University of Thessaloniki, [2] Intercultural Lower Secondary School
asougari@enl.auth.gr, k.iliopoulou@live.com

Abstract

The study of attitudes and motivation in relation to second language (L2) learning traces its origins in the pioneering work of Gardner and Lambert (1975), which laid the foundations for a systematic research into the role of attitudes and motivation as determinants of success or failure in L2 learning. Their work offers support for successful second language acquisition being dependent upon the learner's affective predisposition towards the target linguistic-cultural group. Ever since 1975, numerous studies have investigated learners' attitudes toward the L2 and the L2 community; the results suggest that the learners' proficiency in the language is correlated with their overall attitude towards the L2 (Dörnyei, 1998).

In view of this, with a comprehensive review of literature on attitudes, this paper aims to present the findings of a study regarding the learners' attitudes to learn Greek as a second language within the framework of Greek intercultural education. It further seeks to explore the relationship of these psychological constructs with their proficiency level in Greek. To be more specific, this paper reports on 99 learners' responses to a questionnaire, which was administered to lower secondary students who receive schooling in an intercultural school. The questionnaire was to a large extent adapted

from Dörnyei, Csizér and Németh (2006) but also incorporated elements from other survey instruments (e.g., Humphreys & Spratt, 2007). The findings indicate that (i) to a large extent the students with positive attitudes towards Greek and the Greek population are mostly the ones who attend advanced classes, and (ii) they study regularly and efficiently to take every opportunity to improve their language skills. Based on these findings, some pedagogical and teaching recommendations are made along with recommendations for further research.

References

Dörnyei, Z. 1998. "Motivation in second & foreign language learning". *Language Teaching* 31, 117-135.

Dörnyei, Z., Csizér, K. and Németh, N. 2006. *Motivation, Language and Globalisation: A Hungarian Perspective*. Clevendon: Multilingual Matters.

Gardner, C. R. & Lambert, E. W. 1975. *Attitudes & motivation in second-language learning*. Massachusetts, Newbury House Publishers.

Humphreys, G. & Spratt, M. 2008. "Many languages, many motivations: A study of Hong Kong students' motivation to learn different target languages". *System* 36, 313–335.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4 - ROOM 4
12:00-13:15
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ-CHAIR: P. Thomou

Παρώνυμες λέξεις· συνωνυμίες και παρετυμολογήσεις. Το παράδειγμα του *σκαπετώ* έναντι *(ε)σκαπιάζω* και *σκαπουλάρω*

Χρήστος Α. Παπαρίζος,
Σύμβουλος ε.τ. του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
chrizosp@hotmail.com

Περίληψη

Σε έρευνα που διεξάγουμε με αντικείμενο τον εντοπισμό λατινογενών λέξεων στα γλωσσικά ιδιώματα του Γράμμου, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, εντοπίσαμε μεταξύ άλλων τρία ρήματα της λαϊκής νεοελληνικής, από τα οποία το *σκαπιτώ* έχει σαφή ετυμολογική αρχή, όπως διαπιστώνεται και από τη διεθνή λεξικογραφία· δεν συμπίπτει με την αρχή κανενός από τα παρώνυμα ή συνώνυμά του. Έχει επίσης συγκεκριμένη σημασία, "ξεπερνώ

όριο ή εμπόδιο, δύω" και διαστέλλεται προς το *σκαπουλάρω* και το συνώνυμό του κυπριακό *(ε)σκαπιάζω* "το σκάω, δραπετεύω, γλιτώνω". Ωστόσο, η λεξικογραφία κατά κανόνα το ανάγει ετυμολογικά στο ιταλικό *scappare* (> κυπρ. *(ε)σκαπιάζω*), ενώ σε πολλές περιοχές της Ελλάδας του αποδίδεται (και) η σημασία του *σκαπουλάρω*.

Στη σχετική πραγμάτευση παρουσιάζουμε την ιστορική-γεωγραφική εικόνα του *σκαπιτώ* και επιχειρούμε να δείξουμε πώς οδηγηθήκαμε στις αναφερόμενες παρατηρήσεις· αντιπαραβάλουμε μορφο-φωνητικά και σημασιολογικά τα τρία ρήματα, προκειμένου να φανεί η ξεχωριστή ετυμολογική αρχή του καθενός, οι υποτιθέμενες αλληλεπιδράσεις και συνακόλουθες συνωνυμίες και μετασημασιολογήσεις. Παράλληλα, με σημεία αναφοράς βασικούς κανόνες της γλωσσογεωγραφίας, επιχειρούμε να ερμηνεύσουμε τις διαπιστώσεις στο μέτρο του ασφαλούς.

Βιβλιογραφία

Battaglia, Salv. 1995, ristampa. *Grande Dizionario della Lingua Italiana*. Unione Tipografico-Editrice Torineze, prima edizione 1994, Torino.

Γιαγκουλλής, Κ. Γ. 2003. *Οι λατινικές και λατινογενείς λέξεις της κυπριακής διαλέκτου*. Λευκωσία.

Du Gange, Ch. κ.ά. 1840-1850, επιμ. G. A. L. Henschel. *Glossarium Mediae et Infimae Latinitatis*, με τα συμπληρώματα του D. R. Carpentier. Έκδ. fratres Didot, Instituti REGII Franciae Typographici, Parisiis. Τόμος VI-1846.

Cortelazzo, Manlio & Zolli, Paolo. 2008. *Dizionario Etimologico della Lingua Italiana*, 2a ed. in vol. unico, 1ª ed. 1979, Zanichelli, Bologna.

Coseriu, E. 1977. *El hombre y su lenguaje*. Editorial Credos, Madrid, σελ. 103-158. Μετάφραση Κ. Μηνάς. *Η γλωσσογεωγραφία*. Α.Π.Θ., Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], Θεσσαλονίκη 1982.

Μπόγκας, Ευάγγ. *Τα γλωσσικά ιδιώματα της Ηπείρου*. α΄ τόμος 1964 και β΄ τόμος 1966. Εκδ. Εταιρία Ηπειρωτικών Μελετών, Ιωάννινα.

Ντίνας, Κ. 2006. «Η κουτσοβλαχική στο πλαίσιο των νεολατινικών γλωσσών. Το παράδειγμα του ιδιώματος της Σαμαρίνας». Στο: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, *Όψεις της Δυτικής Μακεδονίας*. Φλώρινα: Βιβλιολογείον.

Ξανθινάκης, Αντ. 2009. *Λεξικό Ερμηνευτικό και Ετυμολογικό του δυτικοκρητικού γλωσσικού ιδιώματος*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 4η έκδ., Ηράκλειο.

Papahagi, T. 1974. *Dictionarul Dialectului Aromân*. Bucure@ti.

Pianigiani, Ott. *Vocabolario Etimologico della Lingua Italiana*, versione web : www. etimo.it

Ποιητικοί Νεολογισμοί στην *ΟΔΥΣΕΙΑ* του Νίκου Καζαντζάκη: ένας θησαυρός από χιλιάδες άγνωστες λέξεις αναζητά την ταυτότητα του.

[Poetic Neologisms in Nikos Kazantzakis' ODYSSEY: a treasury of thousand unknown words seeking its identity.]

Μαθιουδάκης Νίκος
Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
{nmathiou@helit.duth.gr, nikosmathious@gmail.com}

Είδες νερά πολλά, ταξίδεψες, είδες πολλούς ανθρώπους,
και πεταλούδισες αχόρταγο σε κάθε γης λουλούδι
κι αργά πιπίλισες το μέλι του και το φαρμάκι εφράθης˙
και τώρα σαν αιτόπουλο κουρνιάς στα κράκουρα του νου μου,
κι η γης πολλά στενή σου φαίνεται και τ' όξω πλούτος φτώχεια,
κι αναγυρνάς φλογάτο, στρογγυλό στο μέσα αγριμολόι˙
ας είσαι βλογημένο, μάτι μου, που χορτασμό δεν έχεις!
(Ν. Καζαντζάκης, *Οδύσεια*, Π 495-501)

Περίληψη

Ο Νίκος Καζαντζάκης σε δεκατρία χρόνια (1924-1938) και μετά από εφτά γραφές δημιούργησε την *ΟΔΥΣΕΙΑ*, το θεμελιώδες έργο της ποιητικής του παραγωγής, που πραγματεύεται την περιπλάνηση του ομηρικού ήρωα Οδυσσέα προς την αναζήτηση της *αθάνατης πηγής*.
Ο κρητικός συγγραφέας, αφού περιπλανήθηκε σε χιλιάδες στίχους ανάμεσα σε εκατοντάδες λέξεις, καταλήγει στην τελική μορφή του μεγαλειώδους έπους των εικοσιτεσσάρων ραψωδιών και των τριάντα τριών χιλιάδων τριακοσίων τριάντα τριών στίχων. Με πρότυπο τα ομηρικά έπη, ο Καζαντζάκης προσπαθεί να αποδώσει την ηρωική του φαντασία και τις φιλοσοφικές του ιδέες, ανασκιαγραφώντας τον χαρακτήρα του Οδυσσέα και ταξιδεύοντας τον σε άγνωστα μέρη.
Στην *ΟΔΥΣΕΙΑ*, ο αναγνώστης, πέρα από το φιλοσοφικό της υπόβαθρο, έχει να αντιμετωπίσει κι ένα ιδιοσυγκρασιακό λεξιλογικό πλούτο. Οι πραγματολογικές, σημασιολογικές και υφολογικές προεκτάσεις του λεξιλογίου του έπους δημιουργούν ουσιαστικά προβλήματα ανάγνωσης. Οι νεολογισμοί που συναντά κανείς στο ποίημα χαρτογραφούν έναν παράξενο γλωσσικό κώδικα και είναι δάνειοι από όλη την ελληνική επικράτεια.

Στην *ΟΔΥΣΕΙΑ*, ο Καζαντζάκης προσπαθεί να δημιουργήσει μια δική του προσωπική γλώσσα. Χρέος του είναι να συμπεριλάβει στο έπος του λέξεις και εκφράσεις από όλη την Ελλάδα, με σκοπό να τις διασώσει και να τις κληροδοτήσει στους νεότερους. Δημιουργεί ένα πολυμορφικό λεξιλογικό παζλ, ανακατεύοντας ιδιόλεκτα και γλωσσοπλασίες, διαλεκτικές και ιδιωματικές λέξεις, παραγωγικές και συνθετικές δημιουργίες.
Θα προσπαθήσουμε, λοιπόν, να παρουσιάσουμε τις νεολογικές αποχρώσεις του λεξιλογίου της *ΟΔΥΣΕΙΑΣ*, αποκαλύπτοντας τον παραγωγικό χαρακτήρα του Καζαντζάκη. Θα επιδιώξουμε να φανερώσουμε τις λεξιλογικές παραξενιές του ποιήματος, αποκωδικοποιώντας τις δυσκολίες κατανόησής τους. Θα επιχειρήσουμε να διατυπώσουμε μια σύγχρονη τυπολογία ποιητικών νεολογισμών, ταξινομώντας την πληθώρα των άγνωστων, μη καταγεγραμμένων λέξεων που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στο έπος αυτό.
Βιβλιογραφικοί μας οδηγοί σ' αυτή την προσπάθεια είναι: *Η νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική* της Άννας Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, *Ο ποιητικός νεολογισμός και οι λειτουργίες του* της Αναστασίας Χριστοφίδου, *Λεξιλόγιο της Οδύσειας* του Νίκου Καζαντζάκη, *Με πυξίδα ένα γλωσσάρι: Το Γλωσσάρι του Παντελή Πρεβελάκη για την Οδύσσεια του Νίκου Καζαντζάκη* του Θεοχάρη Μαρινάκη, *Η γλώσσα του Καζαντζάκη* του Νικόλαου Ανδριώτη, *Καζαντζάκης και Γλώσσα* του Βασίλειου Μανδηλαρά, *Η γλώσσα της Οδύσσειας του Ν. Καζαντζάκη* της Ελευθερίας Γιακουμάκη.

Αναλύοντας τις διαδρομές των κειμένων και τη διαπραγμάτευση ταυτοτήτων: Εθνογραφική μελέτη των πρακτικών γραμματισμού σε μια τοπική εφημερίδα

Δημήτρης Ντανόπουλος

μεταπτυχιακή εργασία, ΠΤΔΕ-ΑΠΘ / επιβλέπουσα: Τριανταφυλλιά Κωστούλη
dimntan@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα εργασία διερευνά τις πρακτικές παραγωγής και επεξεργασίας διαφόρων ειδών δημοσιογραφικού λόγου σε μια τοπική εφημερίδα μέσα από τη μελέτη του διαλόγου που ένας δημοσιογράφος ανέπτυξε με ποικίλα κείμενα από την τοπική κοινότητα, διαφόρους φορείς αυτής (καθώς και τις ιδεολογίες που αυτοί εξέφραζαν) καθώς και από την ευρύτερη κοινωνία και δημοσιογραφική κοινότητα. Το υλικό συγκεντρώθηκε μέσα από

Εθνογραφική Παρατήρηση δύο εβδομάδων. Αποτελείται από κείμενα που ο δημοσιογράφος επεξεργάστηκε ή παρήγαγε και τα οποία δεν παρουσιάζονται αποπλαισιωμένα αλλά ως στοιχεία μιας τροχιάς που ο δημοσιογράφος ακολούθησε κατά την πραγμάτωσή τους. 18 διαδρομές εντοπίστηκαν στο υλικό. Οι διαδρομές αυτές ανέκυψαν μέσα από ποικίλες αλληλεπιδράσεις τόσο με άλλα μέλη της τοπικής δημοσιογραφικής κοινότητας όσο και με τοπικούς φορείς (βουλευτές, δημάρχους, εκκλησία κλπ.). Καταγράφτηκαν οι σχέσεις αλληλεπίδρασης εντός της κοινότητας μεταξύ προσώπων και ομάδων, υπό τη μορφή ενός δυναμικού συστήματος (Activity System). Όπως υποστηρίζουμε, οι σχέσεις αυτές διαμόρφωσαν τις διαδρομές (trajectories) των κειμένων – δηλαδή τον τρόπο αλληλεπίδρασης που ο δημοσιογράφος ανέπτυξε με τα ποικίλα είδη με τα οποία ήρθε σε επαφή και τον τρόπο με τον οποίο συμπεριέλαβε τις απόψεις και τις θέσεις των κειμένων αυτών στο τελικό κείμενο. Μέσα από το μοντέλο της Κριτικής Εθνογραφίας αναδείχτηκαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της συγκεκριμένης τοπικής δημοσιογραφικής κουλτούρας. Ενώ, χρησιμοποιώντας ως εργαλείο την Κριτική Ανάλυση Λόγου και στοιχεία από τις Σπουδές για την παραγωγή του Γραπτού Λόγου, αναλύσαμε το υλικό, καταδεικνύοντας ότι τα κείμενα που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα αποτελούσαν την εξωτερική επιφάνεια ενός πεδίου ανταγωνισμού, σύνθεσης, αλληλεπίδρασης και ρήξης φωνών και ταυτοτήτων, καλύπτοντας τον αγώνα για συνεχή διεκδίκηση, προσδιορισμό και επαναπροσδιορισμό της πορείας των κειμένων προς τη δημοσίευση.

Οι διαδρομές και τα τελικά κείμενα που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα απηχούσαν την ιδεολογία της τοπικής δημοσιογραφικής κοινότητας και πραγματώνονταν με συγκεκριμένες στρατηγικές γραφής που ο δημοσιογράφος, ως μέλος της κοινότητας και φορέας της ταυτότητας / habitus της εφημερίδας, είχε κατακτήσει και χρησιμοποιούσε σε μια διαδικασία αλληλεπίδρασης της ταυτότητάς του με την ταυτότητα της κοινότητας από την οποία επηρεαζόταν αλλά και συνδομούσε ταυτόχρονα, ενσωματώνοντας ή αφαιρώντας στοιχεία.

Περιλήψεις Αναρτημένων Ανακοινώσεων
Poster Session Abstracts

*** ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 2.9.2011 * FRIDAY, 2.9.2011 ***
*** Ώρα / Time: 14.10 - 16.30 ***

*** 1ος ΟΡΟΦΟΣ ΤΕΦΑΑ * 1rst FLOOR DPESS ***

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ / ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
VOCABULARY / TRANSLATION
Προεδρείο / Chair : Kambaki-Vougioukli Pinelopi

Λεξιλογικές επιλογές για τη συγγραφή ενός ποιήματος: ένα αδημοσίευτο σημειωματάριο του Νίκου Καζαντζάκη.

Νικόλαος Μαθιουδάκης | Ελένη Παπαδοπούλου | Μαρία Γεωργαντά
nikosmathious@gmail.com | lepapad@hotmail.com | marakigeo@hotmail.com
Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

[Lexical options to write a poem:
an unpublished notebook of Nikos Kazantzakis.]

Περίληψη

Το αρχείο του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη μας εμπιστεύτηκε ένα ιδιόγραφο τετράδιο σημειώσεων του κρητικού συγγραφέα που παραμένει αδημοσίευτο. Πρόκειται για έναν αληθινό γλωσσικό θησαυρό έκτασης τριακοσίων ογδόντα τριών σελίδων χειρόγραφου, τον οποίο ο ίδιος ο συγγραφέας συνέλεξε από κάθε μεριά της Ελλάδας με σκοπό να συμπεριλάβει τμήμα του στους στίχους του έπους του, της *Οδύσειας*. Το προς επεξεργασία γλωσσικό υλικό είναι οργανωμένο από τον ίδιο το συγγραφέα σε ομάδες λέξεων, όπως αυτές θα του ήταν χρήσιμες κατά την ποιητική του δημιουργία.
Στόχος της εισήγησής μας είναι η λεπτομερής μελέτη του περιεχομένου του σημειωματάριου προκειμένου να αναδειχθεί η ιδιαίτερη γλωσσική

ευαισθησία και η λεξιθηρική δεινότητα του μεγάλου δημιουργού κατά το στάδιο προετοιμασίας συγγραφής της *Οδύσειας*. Με βάση τις λεξικές ομάδες του σημειωματαρίου θα δημιουργήσουμε ένα ενεργό λεξικό του Καζαντζάκη βασιζόμενοι στο *Lexique actif du français* των Mel'čuk και Polguère (2007).
Πιο συγκεκριμένα, το λημματολόγιό μας θα απαρτίζεται από μόλις είκοσι τέσσερα λήμματα. Αυτά θα περικλείουν πολυάριθμα υπολήμματα, τα οποία συνδέονται λεξικά με το λήμμα ως σημασιολογικά παράγωγα ή ως συμπαραθέσεις. Η μακροδομή του λεξικού θα αποτελείται από τα ονόματα των λεξικών ομάδων, όπως συναντώνται στο χειρόγραφο σημειωματάριο. Η μικροδομή, από την άλλη, θα περιλαμβάνει τις γραμματικές κατηγορίες, τις σημασιολογικές ετικέτες, τα σημασιολογικά παράγωγα και τις συμπαραθέσεις του λήμματος, όπως επίσης και παραδείγματα, που τυχόν παραθέτει ο συγγραφέας στο σημειωματάριό του.
Με την εκπόνηση αυτού του λεξικού επιχειρείται μία συστηματική λεξικογραφική καταγραφή του αδημοσίευτου σημειωματάριου του Καζαντζάκη, το οποίο αναμένεται να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για τους μελετητές, στους οποίους θα δοθεί η δυνατότητα να παρακολουθήσουν παράλληλα την πορεία που ακολουθούσε ο συγγραφέας από τη σύλληψη της ποιητικής ιδέας μέχρι τη γλωσσική επένδυσή της με την κάθε λεξική επιλογή του._

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Αλεξίου-Αποσκίτου, Μάρθα. 1978. Τριάντα τέσσερα άγνωστα γράμματα του Νίκου
Καζαντζάκη. *Αμάλθεια*, τ. 35. Άγιος Νικόλαος-Λασίθι.
Καζαντζάκης, Ν. 1938. *ΟΔΥΣΕΙΑ*, Αθήνα: εκδ. Πυρσός.
Καζαντζάκης, Ν. 1967. *Οδύσσεια*, Αθήνα: εκ. Ελένης Καζαντζάκη.
Mel'čuk, I. & Polguère, A. (2007). *Lexique actif du français. L'apprentissage du vocabulaire fondé sur*
20.000 dérivations sémantiques et collocations du français. Louvain-la-Neuve: De Boeck Duculot.
Πρεβελάκης, Παντ. 1984. *Τετρακόσια γράμματα του Καζαντζάκη στον Πρεβελάκη*, Αθήνα:
εκ. Ελένης Καζαντζάκη.
Πρεβελάκης, Παντ. 1958. *Ο Ποιητής και το Ποίημα της Οδύσσειας*. Αθήνα:
Βιβλιοπωλείο της Εστίας.

Η ελληνική μετάφραση του βιβλίου "Contemporary Translation Theories" του Edwin Gentzler

Δρ. Χριστίνα Μπακούλα
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
cbakoula@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη έχει ως κύριο στόχο την καταγραφή των κυριότερων μεταφραστικών τεχνικών που έχει στη διάθεσή του ο μεταφραστής στην προσπάθειά του να δημιουργήσει ένα φυσικό, συνοχικό και συνεκτικό κείμενο-στόχος. Ειδικότερα, διακρίνοντας τη μεθοδολογία που υιοθετήθηκε αρχικά σε συντακτικό-σημασιολογικό πλαίσιο και, κατόπιν, σε γραμματικό-σημασιολογικό, σημασιολογικό, κειμενικό και πραγματολογικό επίπεδο, η μελέτη επικεντρώνεται στην ενδελεχή παρουσίαση της μεθοδολογίας που τέθηκε σε εφαρμογή κατά την ελληνική μετάφραση του βιβλίου "Contemporary Translation Theories" του Edwin Gentzler. Ωστόσο, η προτεινόμενη κατηγοριοποίηση είναι ώς ένα βαθμό και καταχρηστική, αφού τα όρια των τεχνικών δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως απολύτως διακριτά. Οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν επέβαλαν σημαντικές συντακτικές αλλαγές εντός του προτασιακού πλαισίου, αναπόφευκτες κατά την απόδοση του αγγλικού κειμένου στην ελληνική, δεδομένου ότι οι δύο γλωσσικοί κώδικες διέπονται από τους δικούς τους συντακτικούς κανόνες. Όμως, οι τροποποιήσεις επεκτάθηκαν και εκτός του προτασιακού πλαισίου, στις περιόδους του αυθεντικού κειμένου, με αποτέλεσμα τη μη διατήρηση του μεγέθους τους και του είδους των προτάσεων που τις απαρτίζουν. Έχοντας ως δεδομένα την έλλειψη ιδανικών μεταφράσεων και το αναπότρεπτο φαινόμενο της απώλειας κατά τη μεταφραστική διαδικασία, ως κύριο μεταφραστικό σκοπό τη νοηματική αλληλουχία και, τέλος, ως ειδικότερους μεταφραστικούς στόχους τόσο την ανάγκη δημιουργίας ενός αυτοτελούς κειμένου, όσο και την υποχρέωση διαφύλαξης της αυθεντικής μορφής και των νοημάτων του πρωτοτύπου, σημειώνεται ότι καταβλήθηκε αγωνιώδη προσπάθεια να μην παρουσιάζει το ελληνικό κείμενο εικόνα υπερμετάφρασης, αλλά να αποδεικνύει στο αναγνωστικό του κοινό με κάθε λέξη, πρόταση και παράγραφο ότι υπάρχει ένα συγκεκριμένο και σαφές σχέδιο κατά τη διάταξη των συντακτικών του στοιχείων και την απόδοση των νοημάτων του.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Baker, M. (1992). *In other words: A coursebook on translation*. London/New York: Routledge.

Blum-Kulka, S. (2000). "Shifts of cohesion and coherence in translation". In Lawrence Venuti (ed.) *The Translation Studies Reader*, pp. 298-313. London/New York: Routledge.

Firbas, J. (1972). "On the interplay of prosodic and non-prosodic means of functional sentence perspective". In Vilém Fried (ed.) *The Prague school of linguistics and language teaching*, pp. 77-94. Oxford: London University Press.

Halliday, M.A.K. (1968). "Notes on transitivity and theme in English: Part III". *Journal of Linguistics*, Vol. 4(2), pp. 179-215.

Neubert, A. & G.M. Shreve (1992). *Translation as text*. Kent/Ohio/London: The Kent State University Press.

Newmark, P. (1981). *Approaches to translation*. Oxford: Pergamon Press.

Newmark, P. (1988). *A textbook of translation*. London: Prentice-Hall.

Vinay, J.P. & J. Darbelnet (1958). *Stylistique comparée du Français et de l' Anglais: Méthode de traduction*. Paris: Didier.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ / ΔΙΑΛΕΚΤΟΛΟΓΙΑ
HISTORICAL LINGUISTICS / DIALECTOLOGY
Προεδρείο / Chair : Thomadaki Evangelia

Η επίδραση της Ελληνικής και της Λατινικής στην Τουρκική γλώσσα Χρονολόγηση Τούρκικων Λέξεων και Ρητών

Σεμά Σαντάλτζι & Πολυξένη Ιντζέ
Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών
Τομέας Ελληνικής Γλώσσας, Αδριανούπολη-ΤΟΥΡΚΙΑ
sandalcis@yahoo.com pintze@helit.duth.gr

Περίληψη

Στα Τουρκικά που ομιλούνται στην Τουρκία υπάρχουν λέξεις που όταν αξιολογούνται σύμφωνα με τους ετυμολογικούς κανόνες έχουν ενδιαφέρον από ιστορική άποψη και συνεπώς πολιτισμική αξία. Λέξεις των Σουμερίων του 3.000 π.Χ. και λέξεις των Χετταίων της Ανατολής του 2.000 π.Χ. παρουσιάζουν ομοιότητες με τα Αρχαία Ελληνικά του 2.000 π.Χ. και τα Λατινικά του 1.000 π.Χ. Οι ομοιότητες αυτές οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στη μεταβίβαση γλωσσικών στοιχείων από γενεά σε γενεά. Λόγω της συσσώρευσης των πλούσιων πολιτισμών της Ρωμαϊκής, Βυζαντινής και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και λόγω του ότι βρίσκονται στον ίδιο γεωγραφικό χώρο η τουρκική γλώσσα επηρέασε άλλους πολιτισμούς και επηρεάστηκε από αυτούς. Τα πιο πολλά γεωγραφικά τοπωνύμια της Τουρκίας αντανακλούν την επιρροή των πολιτισμών του παρελθόντος. Η εργασία μας έχει σκοπό να τεκμηριώσει αυτήν την αλληλεπίδραση των πολιτισμών από την οπτική του κοινού λεξιλογίου.

Παραδείγματα λέξεων: *Abest (λατινικά: abeo), Ağız (στόμα), Anahtar (κλειδί), Cins (είδος, τύπος), Dağ (βουνό), Defin (ταφή), Düşman (εχθρός), Ekşi (όξυνος), Ela (χρώμα που σχετίζεται με την ελιά) , Elek (κόσκινο), Egemen (ηγεμόνας), Gargara (γαργάρα), Irgat (εργάτης), İsim (όνομα), İyi (καλός), Kambur (καμπούρης), Kilit (κλειδαριά), Korku (φόβος, αρχαία ελληνικά: Γοργών), Köle (δούλος, σκλάβος) Kul (λατινικά: colo), Kültür (πολιτισμός), Liman (λιμάνι), Loğusa (λεχώνα, λεχούσα), Miras (κληρονομία), Nisan (Απρίλιος), Ölüm (θάνατος), Pataklamak (δέρνω, χτυπώ), Poyraz (βοριάς), Sabun (σαπούνι), Sağ (δεξιά), Temiz (καθαρός),*

Tokalaşma (χειραψία), Usul (σιγά), Verim (απόδοση, παραγωγή), Yatır (κατάθεση), Yeni (νέο).

Παραδείγματα ρητών: *Άνοιξε η γη και τον κατάπιε (Yer yarılıp içine girmek-Ακριβής Μετάφραση: Άνοιξε η γη και μπήκε μέσα)· Φάε την γλώσσα σου (ağzından yel almak-Ακρ.Μετ.: Να το πάρει ο αέρας από το στόμα σου/ να το πάρει ο αέρας)· Μοίρα (alın yazısı-Ακρ.Μετ.: Γραπτό μετώπου), Παίζω κότσια/κόκαλα (aşık atmak-Ακρ.Μετ.: Πετώ κότσι), Ορκίζομαι στο όνομα του/της (adına yemin etmek-Ακρ.Μετ.: Ορκίζομαι στο όνομα του/της).*

Από την ιστορία της γραφής των Ελλήνων της Διασποράς (περιοχή Μαριουπολης)

Αικατερίνη Πάππου- Ζουραβλιόβα
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
apappou@uowm.gr

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά στη γραφή της μαριουπολίτικης (ταυροροουμαίικης) διαλέκτου που μέχρι σήμερα χρησιμοποιείται από, περίπου, 120 χιλιάδες Έλληνες της Αζοφικής, στη ΝΑ Ουκρανία, ως γλώσσα επικοινωνίας όχι μόνο στην προφορική μορφή, αλλά και στη γραπτή, ιδιαίτερα στη λογοτεχνία.

Στην ιστορία της γραφής των Ελλήνων της Αζοφικής ξεχωρίζουν δύο περίοδοι:

1. «Ελληνική» περίοδος, στη δεκαετία του ’30 (1927-1937), στις αρχές της σταλινικής περιόδου με βάση το ελληνικό αλφάβητο.
2. «Σλαβική» περίοδος από τη δεκαετία του 60 μέχρι σήμερα με βάση το κυριλλικό αλφάβητο (A. Belitskii).

Στην δεκαετία του ’30 δημιουργήθηκε ρουμαίικη «γραπτή» γλώσσα από 20 ελληνικά γράμματα και 5 συνδυασμούς διπλών γραμμάτων: Αα, Ββ, Γγ, Δδ, Ε ε, Ζζ, Θθ, Ιι, Κκ, Λλ, Μμ, Νν, Οο, Ππ, Ρρ, Σς, Ττ, Υυ, Φφ, Χχ και διπλά Σς ςς [š], Ζζ ζζ [ž], Τς τς [ts], Τζ τζ [dz], Τςς τςς [č], Τζζ τζζ [dž]. Τα τελευταία τέσσερα διπλά γράμματα, που προφέρονται ως παχιά συριστικά, χρησιμοποιούνταν χωρίς συνέπεια, π.χ. του ‘τζ’ συχνά βρισκόταν στη θέση και του ‘τσ’, και του ‘τσσ’, και του ‘τζζ’. Υπήρχε ένα ‘ς’ και το ‘υ’ προφερόταν σαν [ου]. Έγινε προσπάθεια προσαρμογής της δημοτικής στο τοπικό ιδίωμα του μεγάλου ελληνικού χωριού ΣΑΡΤΑΝΑ . Σ’ αυτή τη γραπτή ρουμαίικη γλώσσα με φωνητική ορθογραφία, στη

Μαριούπολη και στο Ροστόφ-Ντον δημοσιεύονται διάφορα βιβλία με δραματουργικά έργα και ποίηση, εκδίδονται εφημερίδες («Κολεκτιβιστίς», «Κομυνιςτίς») και περιοδικά («Πιονέρος»). Στα σχολεία διδάσκεται η δημοτική, σε μερικά σχολεία η διδασκαλία όλων των μαθημάτων γινόταν στην ελληνική γλώσσα[1].
Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστούν αποσπάσματα από τις εφημερίδες του 1934 (στα ελληνικά) και από τη σημερινή λογοτεχνία (στα κυριλλικά).

Στοιχεία για τη δημώδη ελληνική την εποχή της βενετοκρατίας: η μαρτυρία των κερκυραϊκών μαθηματαρίων του 18ου αιώνα

Ελένη Καραντζόλα*, Παναγιώτα Τζιβάρα** & Αναστάσιος Παπαϊωάννου*

**Πανεπιστήμιο Αιγαίου* / ***Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*
karantzola@rhodes.aegean.gr / ptzivara@yahoo.gr / papaioannou@aegean.gr

Περίληψη

Χειρόγραφα μαθηματάρια της εποχής της ενετοκρατίας από τον ιόνιο χώρο, που στην πλειονότητά τους βρίσκονται σήμερα διασκορπισμένα μακριά από τα νησιά, είναι οι αψευδείς μάρτυρες της προετοιμασίας των μαθητών κατά τον 18ο αι., βενετών υπηκόων τότε, στην ελληνική γλώσσα, την αρχαία ελληνική.

Τα χειρόγραφα αυτά εγχειρίδια παραδίδουν κείμενα τα οποία διδάσκονταν στα σχολεία της μέσης βαθμίδας, από τη χριστιανική και θύραθεν γραμματεία, μαζί με την απόδοσή τους (εξήγηση) σε δημώδη γλώσσα. Είτε ακολουθείται η ψυχαγωγική μέθοδος διδασκαλίας, όπου οι λέξεις του πρωτοτύπου κειμένου αποδίδονται μέ δύο ή περισσότερα συνώνυμα της νέας ελληνικής (κάποτε και λόγια), είτε η μονολεκτική, τα κείμενα αυτά συνιστούν πολύτιμες πηγές που ελάχιστα έχουν αξιοποιηθεί μέχρι σήμερα για την ανασύνθεση της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας της ανωτέρω περιόδου.

Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στα κερκυραϊκά μαθηματάρια (που απόκεινται σε αθηναϊκές βιβλιοθήκες καθώς και στο κερκυραϊκό μοναστήρι της Πλατυτέρας), συμπεριλαμβάνοντας στην πραγμάτευση όλα τα χειρόγραφα για σχολική χρήση που γράφτηκαν στην Κέρκυρα από ντόπιους Κερκυραίους ή παρεπιδημούντες ή καί πρόσφυγες γραφείς, όπως Κρητικοί

---

[1] Αικ. Πάππου-Ζουραβλιόβα. Η συμβολή των μεταφράσεων στα μαριουπολίτικα. Η περίπτωση του Α. Τσέχωφ. Α. Σταμούλης Θεσσαλονίκη 2009. σσ. 127-403.

πρόσφυγες, οι γιοι των οποίων σπούδαζαν κοντά σε ντόπιους δασκάλους ή σε δασκάλους από την απέναντι ηπειρωτική γη που δρούσαν εκεί.

Το λεξιλογικό ενδιαφέρον των κειμένων αυτών είναι προφανές, ειδικά ως προς τη διαλεκτολογική του διάσταση: λέξεις χαρακτηριστικές της κερκυραϊκής ντοπιολαλιάς, όπως *καμπούλα* (που ακούγεται και σήμερα στην κερκυραϊκή ύπαιθρο και η οποία δηλώνει τον 'καπνό' και συνεκδοχικά στα κείμενα τον 'ζόφο'), *βατζουνιά* 'βάτος', *αναριτσιαίνω/αναριτσιάζω* για την απόδοση του *φρίττω* ('τρομάζω, ανατριχιάζω'), *βουρλισμένος* - *βουρλισμάδα* 'τρελός, τρέλα', απαντούν συχνά τόσο σε εκκλησιαστικά όσο και θύραθεν κείμενα που περιέχουν τα μαθηματάρια.

Σημαντικές πληροφορίες δίνουν ακόμη τα κερκυραϊκά μαθηματάρια και για γραμματικά φαινόμενα που προσιδιάζουν στο ιδίωμα, όπως η ανάπτυξη φωνηέντων ανάμεσα σε δύο σύμφωνα (δομή συλλαβής ΣΦ), όπως π.χ. στη λέξη *ξεπεσιμός* 'παρατροπή', κατά το γνωστό και σήμερα λεγόμενο στη Κέρκυρα *χαλιβάς*, η παρουσία προθετικού *α-*, π.χ. *απηδούν*, και άλλα.

Γλωσσογεωγραφική κατανομή των ιδιωμάτων της Βιθυνίας. Αναλογίες και κοινά φαινόμενα με τα θρακικά ιδιώματα.

Παπαδοπούλου Ελένη
Γλωσσολόγος – ΚΕΝΔΙ

Περίληψη

Η ανακοίνωση επιχειρεί να συμβάλει στη γλωσσογεωγραφική αποτύπωση των ιδιωμάτων της Βιθυνίας, βασιζόμενη στο υλικό των χειρογράφων του Κέντρου Ερεύνης των Νεοελληνικών διαλέκτων και ιδιωμάτων της Ακαδημίας Αθηνών, όπως και σε γλωσσικό υλικό που περιλαμβάνεται σε άρθρα, μελέτες και βιβλιογραφία για τα ιδιώματα της περιοχής. Η μελέτη επιχειρεί την κριτική αποτίμηση των ποικίλων πηγών υλικού. Εν συνεχεία γίνεται παραλληλισμός των σχετικών με τα θρακικά ιδιώματα απόψεων του Ν. Ανδριώτη με τις απόψεις για τα ιδιώματα της Βιθυνίας, όπως αυτές καταγράφονται σε σχετικές με την περιοχή εργασίες. Η έρευνα στοχεύει στην ανάδειξη γλωσσικών αναλογιών και κοινών γλωσσικών φαινόμενων και στην τεκμηρίωση, κατά το δυνατόν, της σχέσης της Βιθυνίας με την ευρύτερη περιοχή μέσω παραδειγμάτων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ανδριώτης Ν. 1943-44: «Τα όρια των βορείων, ημιβορείων και νοτίων ελληνικών ιδιωμάτων της Θράκης». *Αρχείον Θρακικού Θησαυρού 10,* σ. 131-185.

Αποστολίδης Φ. 1941: «Θρακική Γλωσσογραφία». *Θρακικά 16.* Αθήνα, σ. 267-305.

Αποστολίδης Φ. 1942: «Θρακική Γλωσσογραφία». *Θρακικά 17.* Αθήνα, σ. 1-96.

Δεληγιάννης Κ. 2002: *Κουβουκλιώτικα. Το γλωσσικό ιδίωμα των Κουβουκλίων Προύσης.* Αδελαΐδα Αυστραλίας: Claxton Press.

Danguitsis C. 1943: *Etude descriptive du dialecte de Démirdési (Brousse, Asie Mineure).* Paris: Librairie Orientale et Américaine G.-P. Maisonneuve.

Dawkins M. 1916: *Modern Greek in Asia Minor. A study of dialects of Silli, Cappadocia and Pharasa with grammar, texts, translations and glossary.* Cambridge: Cambridge University Press.

Kahane H. και R. 1948: «Rev. of Danguitsis, *Étude descriptive du dialecte de Demirdesi*». *Language 24,* σ. 212–225.

Κοντοσόπουλος Ν. 1994: *Διάλεκτοι και ιδιώματα της Νέας Ελληνικής.* Αθήνα.

Κωνσταντινίδου Μ. 2005: «Μικρασιατικά ιδιώματα περιοχής Βιθυνίας και Ιωνίας. Αποτελέσματα μιας γλωσσικής αποστολής». *Λεξικογραφικόν Δελτίον 25,* σ. 119-147.

Κωνσταντινίδου Μ. 2008: «Κύπρος-Βιθυνία: κοινά διαλεκτικά φαινόμενα». *Νεοελληνική Διαλεκτολογία 5. Πρακτικά Ε΄ Διεθνούς Συνεδρίου Διαλεκτολογίας.* Αθήνα, σ. 293-368.

Ψάλτης Στ. 1905: *Θρακικά, ή μελέτη περί του γλωσσικού ιδιώματος της πόλεως Σαράντα Εκκλησιών.* Αθήναι: Π. Δ. Σακελλάριος.

Person Restrictions in Pontic Greek: Evidence for a feature-free account of the Person Case Constraint

Stergios Chatzikyriakidis – King's College, London
kafouroutsos@hotmail.com

Absract

Pontic Greek (PG) exhibits an idiosyncratic restriction as regards the licit clitic cluster combinations, since it does not allow combinations of two 3rd person clitics:

1) Edek aton ato/a
gave him. CL it. CL
'S/He/It gave it to him.'

2) Edek ats.CL ato/a.CL
gave them it
'S/He/It gave it to him.'

However, clusters of a 1st/2nd person plus a 3rd person clitic are allowed. Nevertheless, in these cases the form of the 1st/2nd person used is different than the form used in single clitic constructions involving 1st/2nd person clitics:
3) Edekes m a *em a *me a *eme(n) a
gave me.CL it.CL me.CL it.CL me.CL it.CL me.CL it.CL
'You gave it to me.'

4) *Entokes m / *Edekes m avuto to vivlio
hit me.CL gave me.CL this the book
'You hit me/ You gave me this book.'

The above data are quite puzzling given a feature based analysis, since 3rd person clitic clusters are the first clusters to be allowed in such analyses (see Anagnostopoulou, 2003, 2005; Bejar & Rezac, 2003; Adger & Harbour, 2007, Nevins, 2007 among others). However, given an analysis based on treegrowth as put forth in Cann & Kempson (2008) these data are straightforwardly accounted. Given that PG clitics are syncretic across the board (they are used to denote both the direct and the indirect object), these are analyzed as projecting locally unfixed nodes. Such an analysis will immediately predict two 3rd person clitics to be impossible given a very general tree logic restriction that disallows two unfixed nodes of the same type to be generated. This is because two unfixed nodes with the same underspecified address will collapse into being the same node via treenode identity. In the case of the licit clusters, things are different, since the forms *m/s* that participate in these clusters are always interpreted as indirect objects. In that sense, these forms will be analyzed as projecting fixed structure, and as such clusters involving these two forms are licit according to fact.

References

Anagnostopoulou, E. (2003). *The Syntax of Ditransitives: Evidence from Clitics*. Mouton de Gruyter.
Anagnostopoulou, E. (2005). Strong and weak person restrictions: A feature checking analysis. In: L., Heggie and F., Ordonez (eds), *Clitics and Affixation*. Amsterdam, Benjamins, 99-235. Nevins, A. 2007. The Representation of Third Person and its Consequences for Person-Case Effects. Natural Language and Linguistic Theory, 25 (2). 273-313. Rezac, M.

& Bejar, S. (2003). Person licensing and the derivation of PCC effects. In: Ana Teresa Pérez-Leroux and Yves Roberge (eds.), *Romance Linguistics: Theory and Acquisition*, John Benjamins, 49–62. Rezac, M. (2008). The syntax of eccentric agreement: The Person Case Constraint and Absolutive Displacement in Basque. *Natural Language and Linguistic Theory*. Cann, R., & Kempson, R., 2008. Production Pressures, Syntactic Change and the Emergence of Clitic Pronouns. In: Cooper, R. & Kempson, R., (eds), *Language in Flux: Dialogue Coordination, Language Variation, Change and Evolution*, London: College Publications, 221-263.

Vlahika in Metsovo in 2011: Phase 1

Alexandra Galani
University of Western Macedonia
agalani@uowm.gr

Abstract

Vlahika, a Romance language of the Balkans with no written form, is spoken in Greece, mainly in the north-western part of the country (Epirus and Western Macedonia), in villages surrounding the mountain Pindos. Speakers, who migrated from villages, are also found in the big cities of the regions (e.g. Ioannina and Kozani, amongst others) nowadays. All speakers are bilingual; Vlahika and Greek. There are no ethnographic studies in which the number of Vlahika-speakers was ever known (Koltsidas 1976). It is anticipated that the last remaining active/bilingual speakers are mostly over the age of 45. As early as 1976 (Koltsidas 1976), reports alert us to the dangers of the language's death. According to the UNESCO findings in 1993, Vlahika has been characterised an endangered language (also in Dinas, 2004). According to all indications, the usage of Vlahika is declining rapidly and we are consequently witnessing the death of a language.

The present study first provides an indication of the number of the active Vlahika/Greek speakers in Metsovo in 2011 (age, educational background, professions). It sketches the use of Vlahika in the social networks and consequently how Vlahika passes through generations. Secondly, we offer an account of how speakers use Vlahika in Metsovo in 2011. Our informants are born, raised and live in Metsovo. Our corpus consists of verbal forms. Our participants are asked to derive nominal, adjectival, participial and adverbial forms. We document and describe the means by which these forms are produced (from a morphological

perspective) as well as any difficulties the informants might have in the production. We pay attention to the loans from the Greek language and examine the degree of language contact. Finally, we document the means by which our informants derive the forms periphrastically.

The importance of the present study can be further seen if the results are compared to conclusions reached in Beis (2000, Metsovo) and Dinas (2004, Vlahika in Nimfeo and Pisoderi).

Selected References

Beis, S. (2000). *Le parler Aroumain de Metsovo: Description d'une langue en voie de disparition*. PhD Thesis. Paris: Universite Paris V.

Dinas, K. (1986). *To Kutsovlahiko idioma tis Samarinas*. PhD Thesis. Thessaloniki.

Dinas, K. (2004). "I vlahofonia sto nomo Florinas: Ena vima prin tin eksafanisi: Mia kinonioglosologiki prosegkisi". *Praktika Sinedriu "Florina 1912-2002: Istoria ke Politismos".* Pedogogiki Sholi Florinas ke Tmima Valkanikon Spudon. pp.355-381.

Halle, M. and A. Marantz (1993). Distributed Morphology and the pieces of inflection. In K. Hale and J. S. Keyer (Eds.), *The view from building 20: Essays in Linguistics in honour of Sylvain Bromberger*, pp. 111–176. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

Katsanis, N. (1977). *Ellinikes Epidrasis sta Kutsovlahika*. Thessaloniki.

Katsanis, N. and K. Dinas (1990). *Grammatiki tis Kinis Kutsovlahikis.* Thessaloniki: Arhio Kutsovlahikon Meleton.

Koltsidas, A. (1978). *Grammatiki ke Leksiko tis Kutsovlahikis Glossas*. Thessaloniki.

Η μουσική χρήση της γλώσσας ως ήχου, «σήματος» και φορέα κεντρικού θέματος: από τα σοφόκλεια χορικά στο δημοτικό τραγούδι.

Ιωάννα Ν. Παπαδοπούλου
Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Παν/μιο Θράκης
iopapad@helit.duth.gr

Περίληψη

Η αντιμετώπιση της γλώσσας ως φωνών και φθόγγων, ήχων, συλλαβών ή συνδυασμού συλλαβών και λέξεων για την κατάδειξη της φωνηεντικής και συμφωνικής αντιστροφικής αντιστοιχίας παρατηρήθηκε για

πρώτη φορά στη χορική ποίηση του Πινδάρου.[1] Αυτή όμως η περιγραφή του φαινομένου δε συνδυάστηκε με καμία προσπάθεια ερμηνείας των λόγων εμφάνισής του και της χρηστικής και πρακτικής αξίας του στον ρυθμό, στο μέτρο και στα στροφικά ζεύγη.

Στα νεότερα χρόνια η έρευνα στράφηκε στην πιο έντονη και εμφανή παρουσία του φαινομένου στα λυρικά μέρη του αισχύλειου δράματος εν συνόλω. Οι διαπιστώσεις απέδειξαν μια διακριτή κανονικότητα και συστηματοποίηση από τον τραγικό ποιητή και τραγωδό ενός ηχητικού-γλωσσικού φαινομένου που ονομάστηκε, ελλείψει κάποιου άλλου πρόσφορου τεχνικού όρου, «αντιφωνία».[2]

Οι αντιφωνίες, σε πιο εξελιγμένη μορφή από την αρχαϊκής υφής τραγωδία του Αισχύλου, εμφανίζονται και στα σοφόκλεια χορικά και λυρικά άσματα.[3] Και σε αυτά τα δράματα παρατηρείται μια ανάλογη χρήση της γλώσσας/ήχου με τριπλή λειτουργία: ως φθόγγων που σχηματίζουν φωνηεντική/συμφωνική αντιστοιχία, ως σήματος για τους χορευτές για την αλλαγή ρυθμού και κίνησης και, παράλληλα, ως υπόμνηση της «κεντρικής ιδέας» κάθε στροφής. Η ιδιαίτερη αυτή, μουσικής υφής (με την ευρύτερη έννοια του όρου), χρήση της γλώσσας απαντά και στη βυζαντινή υμνογραφία.[4] Όπως προκύπτει από τη μέχρι τούδε μελέτη, ανάλογη χρήση ενυπάρχει και στις «στροφές» και τις «αντιστροφές» του δημοτικού τραγουδιού, ανεξάρτητα από την πολυφωνική εκτέλεσή του και τη μετάβαση από την προσωδία στο δυναμικό τονισμό, καθώς ο «ρυθμός» ενυπάρχει ανεπηρέαστος στην εκφορά του λόγου.

Η ανακοίνωση θα εστιάσει σε ορισμένα χαρακτηριστικά δείγματα αυτής της ιδιότυπης χρήσης της γλώσσας σε χωρία της σοφόκλειας τραγωδίας και θα καταδείξει την εξέλιξη και ανάλογη χρήση στο δημοτικό τραγούδι. Βασικοί στόχοι είναι: α) η περιγραφή της μουσικής χρήσης της ελληνικής, αρχαίας και νεοελληνικής, γλώσσας σε δύο διαφορετικές εποχές (κλασική Αθήνα-σύγχρονη εποχή) και β) η κατάδειξη της συνέχειας της εμφάνισης του ηχητικού φαινομένου από την αρχαιότερα έως σήμερα πέραν των αλλαγών που συντελέστηκαν στην ελληνική γλώσσα. Ένα ακόμη θέμα, που θα συζητηθεί, είναι η δυνατότητα εξελικτικής περιγραφής της γλώσσας βάσει της μουσικής της εκτέλεσης.

---

[1] Βλ. π.χ. W. Stockert, *Klangfiguren and Wortresponsion bei Pindar*, διδ.διατριβή, Wien 1969.

[2] Βλ. Ι. Παπαδοπούλου, *Οι αντιφωνίες στα χορικά του Αισχύλου* (Πονήματα 6-Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 2006, passim.

[3] Πρώτη μελέτη: A. Rzach, *Ueber antistrophische Wort- und Gedankenresponsion in the Chorliedern der sophokleischen Drama*, Prag 1874.

[4] Η πιο πρόσφατη μελέτη: Ι.Ν. Παπαδοπούλου, «Η επιστήμη της αρμονικής: από την αρχαιότητα στο Βυζάντιο», *Παρνασσός,* υπό έκδοση.

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ / ΣΥΝΤΑΞΗ / ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑ
MORPHOLOGY/SYNTAX/SEMANTICS
Προεδρείο / Chair : Efthymiou Angeliki

Η δυναμική της καταχρηστικής χρήσης του επιθήματος -ικός στη ν. ελληνική και οι συνέπειες της σε συντακτικό και σημασιολογικό επίπεδο.

Μαρία Τσίγκου
Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΤΞΓΜΔ
tsingou@dflti.ionio.gr

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ότι όλο και περισσότεροι ομιλητές της Ν. Ελληνικής έχουν την τάση να προσάπτουν καταχρηστικώς το επίθημα -ικός, -ική, -ικό σε νέα επίθετα, δημιουργώντας νέες συνάψεις του τύπου "ΕΠΙΘΕΤΟ-ικός+ΟΝΟΜΑ" αντί του αναμενόμενου και αντικειμενικά φυσικού σχήματος "ΟΝΟΜΑ+ΟΝΟΜΑ ΣΕ ΓΕΝΙΚΗ". Η συχνότητα, μάλιστα, του φαινομένου έχει πάρει τέτοια έκταση στον λόγο -γραπτό και προφορικό- ώστε να λέγεται/γράφεται και να θεωρείται απολύτως αποδεκτή και φυσική πλέον μια νέα σύναψη όπως τα "μειονοτικά δικαιώματα", για παράδειγμα, ενώ ο χρήστης της εννοεί "δικαιώματα των μειονοτήτων". Η συνύπαρξη τέτοιων "διπλών" τύπων στη συγχρονία δηλώνει ότι βρισκόμαστε ενώπιον μιας εν εξελίξει δυναμικής στο σύστημα της γλώσσας. Στην παρούσα προφορική ανακοίνωση θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τη δυναμική αυτή, τις επιπτώσεις της τόσο σε συντακτικό όσο και σε σημασιολογικό επίπεδο καθώς και τους παράγοντες και τις αιτίες που φαίνεται να την προκαλούν. Ανάμεσα σε άλλα, θα γίνει λόγος για την επίδραση της ισχυρής Αγγλικής στην ανίσχυρη Ελληνική -καθώς οι δυο γλώσσες τελούν καθημερινά σε επαφή, αλλά και για την επιρροή της αρχής της οικονομίας στις γλώσσες.

Το επίθημα *-(ι)λίκι* στην ΚΝΕ

Ντάγκας Νικόλαος
ΓΕ.Λ. Ν. Μουδανιών, Α.Π.Θ.
nntagkas@yahoo.gr

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση πραγματεύεται από συγχρονική κυρίως σκοπιά το επίθημα - *(ι)λίκι* στην κοινή νεοελληνική (ΚΝΕ). Το θεωρητικό πλαίσιο στηρίζεται στο μοντέλο της Corbin (1987), όπως αυτό έχει παρουσιαστεί και εφαρμοστεί στην ΚΝΕ από την Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (ενδεικτικά: 1992˙ 1999). Το υλικό αντλήθηκε κυρίως από το αντίστροφο λεξικό της νέας ελληνικής (ΑΛΝΕ) της Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (2002) και δευτερευόντως από άλλες διαδικτυακές ή βιβλιογραφικές πηγές (ενδεικτικά: σώμα κειμένων Ινστιτούτου Επεξεργασίας Λόγου [Ι.Ε.Λ.]˙ Κυρανούδης, 2009). Ειδικότερα, μας αφορούν οι [+κατασκευασμένες] λεξικές μονάδες (λ.μ.) όπου τελευταία πράξη κατασκευής συνιστά η παραγωγή (επιθηματοποίηση) με το εν λόγω επίθημα π.χ. *δικηγόρ(ος)* → *δικηγοριλίκι*. Αρχικά, ασχολούμαστε με τις μορφές του επιθήματος (*-λίκι, -ιλίκι, -ίκι*) ως προς την ιεράρχηση κατά τις διαδικασίες παραγωγής και τη διαθεσιμότητα. Στο σημείο αυτό αξιοποιούμε την έννοια της νεολογίας, πραγματοποιώντας άνοιγμα προς τη διαχρονία. Στη συνέχεια, εξετάζουμε τις βάσεις των παραγώγων ως προς το είδος της λ.μ. (μονολεκτική/πολυλεκτική, [κατασκευασμένη]) και τα μορφοσυντακτικά χαρακτηριστικά (γραμματική κατηγορία, γένος, προσδιοριστική ή μη λειτουργία). Ιδιαίτερα εστιάζουμε στα σημασιολογικά χαρακτηριστικά των βάσεων ([ιδιότητα], [ανθρώπινο]-[έμψυχο]-[συγκεκριμένο], [υποκειμενικό]-[αξιολογικό], [κοινωνικό γόητρο]), καθώς και στο πραγματολογικό χαρακτηριστικό [λόγιο]. Έπειτα, συνεξετάζονται τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά των παραγώγων, με σκοπό να διερευνηθεί η συνεισφορά του επιθήματος και της βάσης. Τα συμπεράσματα συνοψίζονται στο πλαίσιο ενός κανόνα κατασκευής λ.μ. (κ.κ.λ.μ.).

Βιβλιογραφικές αναφορές

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Ά. (1992), «Η νεοελληνική παραγωγή κατά το μοντέλο της D. Corbin», *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα-Πρακτικά της 13ης ετήσιας συνάντησης του τομέα γλωσσολογίας της φιλοσοφικής σχολής Α.Π.Θ. (7-9 Μαΐου 1992)*, Θεσσαλονίκη, σσ. 505-526.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Ά. (1999), «Το επίθημα *–ιν(ός)* στη νέα ελληνική», *Ελληνική γλωσσολογία-Πρακτικά του Γ΄ διεθνούς γλωσσολογικού συνεδρίου*

για την ελληνική γλώσσα-Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σσ. 315-323.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Ά. (2002), *ΑΛΝΕ: Αντίστροφο λεξικό της νέας ελληνικής*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).

Κυρανούδης Π. (μοναχός Κοσμάς Σιμωνοπετρίτης) (2009), *Μορφολογία των τουρκικών δανείων της ελληνικής γλώσσας*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).

Corbin D. (1987), *Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique*, Tübingen, Niemeyer.

http://hnc.ilsp.gr/ Σώμα κειμένων Ινστιτούτου Επεξεργασίας Λόγου (Ι.Ε.Λ.).

Vowel reduction in Modern Greek and Bulgarian – a comparative study

Milena Milenova
University of Sofia
milenova.m@gmail.com

Abstract

This study investigates the process of vowel reduction in Standard Modern Greek and Standard Bulgarian. This process is obligatory in Bulgarian for the vowels /a/ and /o/ which cannot appear in unstressed position (Boyadzhiev 1999, Zhobov 2004). Several studies (Baltazani 2007, Nicolaidis 2003, Sfakianaki 2002, Fourakis 1999) report on changes in vowel quality for unstressed vowels in Modern Greek, but the process is not mandatory. The objective of this study is to compare the acoustic characteristics of the vowels /a/ and /o/ in stressed and unstressed syllables in both languages. A corpus of 23 words existing in both Standard Modern Greek and Standard Bulgarian was used for the phonetic experiment. These words were embedded in carrier sentences constructed to represent identical segment sequences. The sentences were produced by native female speakers of Standard Modern Greek and Standard Modern Bulgarian with normal speed. The duration of the vowels, as well as the frequencies of the first (F_1) and the second formant (F_2) in stressed and unstressed syllables were measured. Following the assumption that there are no absolute formant values since they vary from speaker to speaker and even for one and the same speaker, the average ratio between the values of F_1 and F_2 in both languages was examined. The results show that Greek vowels display longer duration than Bulgarian vowels. Moreover, it was found out that there are significant differences between the

F_1 and F_2 value ratios of stressed and unstressed vowels in Standard Modern Greek and Standard Bulgarian. This indicates that the change of vowel quality in unstressed position is more notable auditorily in Bulgarian than it is in Greek.

References:

Arvaniti, A. (2007) Greek Phonetics: The State of the Art. *Journal of Greek Linguistics* 8: 97-208.

Baltazani, M. (2007) Prosodic Rhythm And the Status of Vowel Reduction in Greek. In: *Selected Papers on Theoretical and Applied Linguistics from the 17th International Symposium on Theoretical & Applied Linguistics*, Volume 1, Department of Theoretical and Applied Linguistics, Salonica, p. 31-43.

Boyadzhiev T,. D. Tilkov 1999. *Fonetika na bylgarskiya ezik*. Veliko Tyrnovo,1999.

Fourakis. M., A. Botinis, M. Katsaiti (1999). Acoustic Characteristics of Greek Vowels. *Phonetica*, vol. 56:28—43.

Ladefoged, P. (2003). *Phonetic Data Analysis: An Introduction to Fieldwork and Instrumental Techniques*. Blackwell Publishing.

Nicolaidis, K. (2003). Acoustic Variability of Vowels in Greek Spontaneous Speech. *Proceedings of the 15th International Congress of Phonetic Sciences, Barcelona, 3221—3224*.

Sfakianaki, A. 2002. "Acoustics Characteristics of Greek Vowels Produced by Adults and Children". In *Selected Papers on Theoretical and Applied Linguistics from the 14th International Symposium, April 20–22, 2000* ed. by Marianthi Makri-Tsilipakou, 383–394. Thessaloniki: Department of Theoretical and Applied Linguistics, School of English, Aristotle University of Thessaloniki.

Zhobov, V. 2004. *Zvukovete v bylgarskiya ezik*. Sofia, 2004.

Διαθεσιακά προτασιακά επιρρήματα της Νέας Ελληνικής

Φρύνη Κακογιάννη-Ντοά
Πανεπιστήμιο Κύπρου
frynidoa@spidernet.com.cy

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση έχει ως αντικείμενο την παρουσίαση μιας έρευνας αναφορικά με τα "διαθεσιακά προτασιακά επιρρήματα" (εκφωνήματος) της Νέας Ελληνικής (ΝΕ).

Σύμφωνα με την συγκεκριμένη μελέτη που είναι εμπνευσμένη από ανάλογες ερευνητικές εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί στην αγγλική (Greenbaum, 1969) και στη γαλλική (Molinier, 1984, 2000), καθώς και από τη μετασχηματιστική θεωρία του Harris (1964, 1968, 1976), τα προτασιακά επιρρήματα διαχωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: α) τα "συνδετικά" επιρρήματα που συνδέουν περισσότερες από μία προτάσεις και εμφανίζουν περιορισμένη μετατόπιση μέσα στην πρόταση στην οποία απαντούν και β) τα "διαχωριστικά" επιρρήματα που ισοδυναμούν με μια παρενθετική πρόταση που συνήθως επιτάσσεται και μπορούν να παραφραστούν είτε με δομές που περιλαμβάνουν τα ρήματα *λέω*, *μιλώ* ή παράγωγά τους (πχ. *αλήθεια = για να πω την αλήθεια*), είτε με τη δομή *Το ότι Φ είναι Εθ (Ε + γεγονός) (πχ. Το ότι ο Παύλος πέρασε είναι ευτυχές γεγονός)*.

Στην ανακοίνωση αυτή θα παρουσιάσουμε ένα μέρος των διαχωριστικών επιρρημάτων: τα διαθεσιακά επιρρήματα που ισοδυναμούν με μια παρενθετική πρόταση που συνήθως επιτάσσεται και μπορούν να παραφραστούν με τη δομή *Το ότι Φ είναι Εθ (Ε + γεγονός) (πχ. Το ότι ο Παύλος πέρασε είναι ευτυχές γεγονός)*. Αυτά τα επιρρήματα διανέμονται στην συνέχεια σε τέσσερις διαφορετικές υποκατηγορίες .

Βάσει αυτού του μοντέλου, συλλέξαμε και εξετάσαμε 130 λήμματα (μονολεκτικές δομές και πολυλεκτικές δομές του τύπου *περίεργα, περιέργως* η/και *όλως περιέργως)* με ημιαυτόματους (χρήση λογισμικών Η-Κόμβος[1] και Εθνικός Θησαυρός Ελληνικής Γλώσσας (ΕΘΕΓ)[2]) και συμβατικούς τρόπους αναζήτησης (χειρωνακτική διαδικασία αποδελτίωσης λεξικών, γραμματικών και αυθεντικών κειμένων του ημερησίου τύπου και της λογοτεχνίας).

Σε αυτή την ανακοίνωση θα παρουσιάσουμε τα διαθεσιακά προτασιακά επιρρήματα της Νέας Ελληνικής (ΝΕ) τα οποία συλλέξαμε και κατατάξαμε σε τέσσερις σημασιολογικές υποκατηγορίες (F. Kakoyianni-Doa 2008). Στην συνέχεια θα παρουσιάσουμε τα γενικά κριτήρια αναγνώρισης τους και τις βασικές μορφοσυντακτικές και σημασιολογικές ιδιότητες που χαρακτηρίζουν τις επιρρηματικές αυτές δομές.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Greenbaum, Sidney. 1969. *Studies in English Adverbial Usage*. London: Longman.

Kakoyianni Doa, Fryni. 2008. *Adverbes de phrases français et grecs: étude contrastive et perspectives didactiques*, Διδακτορική Διατριβή, Τουλούζη: Πανεπιστήμιο Toulouse II Le Mirail.

[1]Βλ. ιστότοπο: http://www.komvos.edu.gr/.

[2] Βλ. ιστότοπο: http://hnc.ilsp.gr/default.asp.

Molinier, Christian ; Lévrier, Françoise. 2000. *Grammaire des adverbes. Description des formes en –ment*. Genève : Librairie Droz.
Zellig S. Harris. 1976. *Notes du cours de syntaxe*. Paris : Édition du Seuil

---

Το γερούνδιο σε –*οντας* και η επικοινωνιακή λειτουργία της εξειδίκευσης.

Οικονομάκου Μαριάνθη
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
oikonomakoum@gmail.com

Περίληψη

Στόχος της ανακοίνωσης είναι να καταδειχθεί η συνεισφορά του γερουνδίου σε -*οντας* στην επικοινωνιακή λειτουργία της εξειδίκευσης. Με αφετηρία και βάση δυο πρόσφατες Γραμματικές της Νέας Ελληνικής (Holton *et al.* 1997, Κλαίρης & Μπαμπινιώτης 2005), θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε την ιδιαιτερότητα του επιρρηματικού αυτού στοιχείου, το οποίο, λόγω και της εγγενούς πολυσημίας του, εξασφαλίζει στον ομιλητή πολλές υφολογικές δυνατότητες. Ο έλεγχος της θέσης που καταλαμβάνει στα πλαίσια της πρότασης, αλλά και η συσχέτιση της θέσης αυτής εν συνεχεία με τη λειτουργία που κάθε φορά επιτελεί, στο πλαίσιο μιας δομολειτουργικής εδώ περισσότερο θεώρησης, μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για μια πιο συστηματική προσέγγιση της ερμηνείας του σε διάφορα περιβάλλοντα. Η απόπειρα μελέτης και ανάδειξης της λειτουργίας του γερουνδίου στα Νέα Ελληνικά, άλλωστε, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όχι μόνον λόγω της δυνατότητας που προσφέρει στον ομιλητή να καταφεύγει συχνά σε μια *μη ρητή δήλωση* (Κλαίρης & Μπαμπινιώτης 2005: 743) των εξειδικευτικών πληροφοριών που επιθυμεί να προβάλει, αλλά και λόγω του αποδεδειγμένα πολυλειτουργικού του χαρακτήρα, καθώς συχνά επωμίζεται και το ρόλο ενός *κειμενικού* ή *συνδετικού* επιρρήματος. Ως προς τη μεθοδολογία, η ερευνητική προσπάθεια θα στηριχθεί σε συγκεκριμένα δεδομένα από τέσσερα υποείδη του Σώματος Ελληνικών Κειμένων (ΣΕΚ) (Γούτσος 2003), με στόχο να αξιοποιηθούν στοιχεία τόσο σε επίπεδο προφορικού όσο και σε επίπεδο γραπτού λόγου και να εξαχθούν χρήσιμες παρατηρήσεις και συμπεράσματα.

Βιβλιογραφία

Γούτσος, Δ. (2009). Μόρια, δείκτες λόγου και κειμενικά επιρρήματα: Η οριοθέτηση των γλωσσικών κατηγοριών με τη χρήση ΗΣΚ. *Πρακτικά 8ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων*,

754-768. Ηλεκτρονική δημοσίευση: http://www.linguist-uoi.gr/cd_web/case2.html

Γούτσος, Δ. (2003). Σώμα Ελληνικών Κειμένων: Σχεδιασμός και υλοποίηση. *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, 2003*. CD-ROM.

Κλαίρης, Χ. & Γ. Μπαμπινιώτης (2005) (σε συν. με Α. Μόζερ, Α. Μπακάκου-Ορφανού & Σ. Σκοπετέα). *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Νάκας, Θ. (1988α). «Τα επιρρηματικά της Νέας Ελληνικής». Στο *Γλωσσοφιλολογικά Β'. Μελετήματα για τη γλώσσα και τη λογοτεχνία*. Αθήνα: Εκ. Δούκα, 76-95.

Νάκας, Θ. (1988β). «Συμβολή στη μελέτη των προτασιακών επιρρημάτων της Νέας Ελληνικής». Στο *Γλωσσοφιλολογικά Β'. Μελετήματα για τη γλώσσα και τη λογοτεχνία*. Αθήνα: Εκπαιδευτήρια Δούκα, 96-124.

Greenbaum, S. (1969). *Studies in English adverbial usage*. London: Longmans.

Holton D., P. Mackridge & I. Philippaki-Warburton (1997). *Greek: A comprehensive grammar of the modern language*. London & New York: Routledge [Β. Σπυρόπουλος. *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα: Πατάκης 1999].

Mozer, A. (2006). "The Greek forms in *–ontas*: a study in 'adverbiality', temporality and aspectuality ". *Γλωσσολογία* 17: 43-67.

Deixis in interaction: a multimodal approach

Maria Koutsombogera
Institute for Language and Speech Processing
mkouts@ilsp.gr

Abstract

This paper presents a study of deictic gestures produced by participants in Greek television interviews and their relation with the co-uttered speech. Deictic gestures are mostly pointing gestures, which refer to concrete objects, persons or locations (present or virtual with regards to the physical space where an utterance takes place) or to abstract concepts related to time and space. Whereas their form does not convey semantic information itself, there are several variations of deictic gestures in terms of the shape and the trajectory of the hand movement. More importantly, they acquire

meaningful content when linked to the actual referent which may or may not be expressed through speech.

In face-to-face interaction speakers employ distinct modalities in order to communicate their message. Thus, the processing of information conveyed in all modalities (gestures, facial expressions and body posture) is important both to comprehension and production of language. The current study was carried out in an audiovisual corpus consisting of Greek TV face-to-face interviews of various genres. The corpus is phonetically transcribed and multimodally annotated with semiotic, functional and pragmatic labels which describe the non-verbal behavior of the interview participants, namely the modalities of facial expressions, hand gestures and torso movements co-occurring with speech, as well as their relation with the uttered message.

For the purpose of this study we extracted all instances of gestures annotated as *deictic*, together with the words or phrases that are synchronized with them. Subsequently, we examine the typology of the deictic gestures, i.e. the specific forms that they may have. We then move on to the classification of the referents (e.g. self deixis, co-locutor deixis, location, time, presence or absence in the physical space, etc.) and their distribution in the data, to discover the reasons for which deixis is mostly employed. Moreover, we study the words that co-occur with the gestures to find out more about the lexical and grammatical properties that induce a deictic gesture. Finally, we examine whether the choice of the form or the trajectory of the gesture that the speakers make is determined by the respective referent category.

References

Allwood, J., Cerrato, L., Jokinen, K., Navarretta, C., Paggio, P.: The MUMIN Coding Scheme for the Annotation of Feedback, Turn Management and Sequencing Phenomena. Multimodal Corpora for Modeling Human Multimodal Behaviour. Journal on Language Resources and Evaluation, vol. 41(3-4), pp. 273--287. Springer, Netherlands (2007)

Kendon, A.: Gesture: Visible Action as Utterance. Cambridge University Press (2004)

Koutsombogera, M., Papageorgiou, H.: Multimodality Issues in Conversation Analysis of Greek TV Interviews. In A. Esposito et al. (eds.) Multimodal Signals: Cognitive and Algorithmic Issues. LNAI, vol. 5398, pp 40--46. Springer, Berlin Heidelberg (2009)

Marmaridou, S.: Pragmatic Meaning and Cognition. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins (2000)

McNeill, D.: Hand and Mind: What Gestures Reveal About Thought. University of Chicago Press, Chicago (1992)

ΕΜΠΕΙΡΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ
EMPIRICAL RESEARCH
Προεδρείο /Chair : Gavriilidou Zoe

Pronominal and anaphoric reference in Greek Specific Language Impairment

Spyridoula Varlokosta[1]& Michaela Nerantzini[1]
[1]University of Athens

Abstract

Background: Cross-linguistic research on typical acquisition of pronominal reference has shown that while children do not have problems interpreting reflexive anaphors, they erroneously allow strong pronouns to co-refer with an inter-clausal antecedent(Chien & Wexler, 1990; Jakubowicz, 1984; Avrutin & Wexler, 1992). However, co-reference errors do not appear with quantificational antecedents (Chien & Wexler, 1990; Philip & Coopmans, 1996) or in cases where the pronoun involved is a clitic (McKee, 1992; Baauw et al., 1997; Escobar & Gavarró, 2000; Varlokosta, 2000).A similar pattern regarding strong pronouns and clitics has been attested in SLI children as well (for English: van der Lely & Stollwerck, 1997; for French: Jakubowicz, Nash, Rigaut & Gérard, 1998). Previous research on Greek SLI has shown that the interpretation of both clitics and strong pronouns is problematic, although different subgroups have emerged with conflicting patterns(Varlokosta, 2002). The aim of the present study is to investigate more thoroughly pronominal and anaphoric reference in Greek SLI by examining a large group of children in simple as well as in complex contexts.

Method

Participants: 14 SLI children aged from 5;5 to 7;10 (mean age: 6) and their matched TD pairs on DVIQ scores aged from 4;0 to 6;7 (mean age: 5;2) participated in the study.

Materials: A picture selection task was employed, which contained 40 clauses in 8 different conditions: clitic context (1); strong pronoun context (2); quantificational antecedent with a clitic (3); quantificational antecedent with a reflexive (4);clitic in a *na*-clause (5); reflexive in a *na*-clause(6);clitic in a secondary predicate construction (7); and reflexive in a secondary predicate construction (8).

(1) Ομπαμπάςτονπλένει. Dadis washing him (CL)
(2) Ο μπαμπάς πλένει τον εαυτό του. Dad is washing himself (RFL)
(3) Κάθε μπαμπάς τον πλένει.Every dad is washing him (QNT-CL)
(4) Κάθε μπαμπάς πλένει τον εαυτό του. Every dad is washing himself (QNT-RFL)
(5) Ο μπαμπάς τον είδε να χορεύει. Dad saw him dance (*na*-CL)
(6) Ο μπαμπάς είδε τον εαυτό του να χορεύει. Dad saw himself dance (*na*-RFL)
(7) Ο μπαμπάε τον είδε δεμένο. Dad saw him tied up (SPC-CL)
(8) Ο μπαμπάς είδε τον εαυτό του δεμένο. Dad saw himself tied up (SPC-RFL)

Procedure: Test sentences were auditory presented while participants were presented with two cartoon pictures in two occasions: one which matched the spoken sentence (the match) and one with a reversed picture, thus resulting in a *false* reading (the mismatch).

Results: Our preliminary results are in line with previous studies (Jakubowicz, Nash, Rigaut & Gérard, 1998; Varlokosta, 2002) showing that pronominal and anaphoric reference in simple transitive constructions is not problematic. However, in complex contexts, like *na*-clauses and SPC constructions, SLI children misinterpreted pronominal elements. Interestingly, individual variation was observed among SLI children.

Discussion: Our SLI group performed similarly to TD children, showing good performance in the interpretation of clitics, except in *na*-clauses and SPC contexts. Our findings seem to support previous claims on relatively good comprehension of pronominal elements in SLI children (Jakubowicz, Nash, Rigaut & Gérard, 1998). Nonetheless, more complex structures appear to be problematic for SLI children similarly to TD children and agrammatic speakers.

Selected References

Jakubowicz, C. L. Nash, C. Rigaut & C.-L. Gérard (1998). Determiners and Clitic Pronouns in French-Speaking Children with SLI. *Language Acquisition 7*: 113-160.

van der Lely, H. & L. Stollwerck 1997. “Binding Theory and Grammatical Specific Language Impairment in Children”. *Cognition 62*: 245-290.

Η ψυχολογική πραγματικότητα της διάκρισης [±μαρκαρισμένο] στην Ελληνική: Δεδομένα από την αφασία και την Νόσο Αλστχάιμερ

Βαλάντης Φυνδάνης[1], Χριστίνα Μανουηλίδου[2], Ευγενία Κουφού & Εύα-Μαρία[3] Τσαπάκη
[1]*ΑΤΕΙ Ηπείρου, Τμήμα Λογοθεραπείας,* [2]*Πανεπιστήμιο Πάτρας, Τμήμα Φιλολογίας,* [3]*Ιδιωτική Ψυχιατρική Κλινική «Άγιος Χαράλαμπος»*
valantis.fyndanis@gmail.com, christina.manouilidou@gmail.com, eygeniakou@yahoo.gr evangelia.tsapakis@kcl.ac.uk

Περίληψη

Σύμφωνα με τη Warburton (1973), οι γραμματικές κατηγορίες της Ελληνικής εμφανίζουν μαρκαρισμένες και αμαρκάριστες τιμές βάσει μορφολογικών κριτηρίων. Ενδεικτικά, η Warburton υποστήριξε πως για τις γραμματικές κατηγορίες του Χρόνου, της Όψης, της Συμφωνίας ως προς το πρόσωπο και της Συμφωνίας ως προς τον αριθμό οι αμαρκάριστες τιμές είναι [-ΠΑΡΕΛΘΟΝ], [-ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ], [Α΄ ΠΡΟΣΩΠΟ] και [ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ], αντίστοιχα. Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της *ψυχολογικής πραγματικότητας* (psychological reality) της έννοιας του [±μαρκαρισμένου]. Ο Lapointe (1985) υιοθέτησε την παραπάνω διάκριση, έστω και αν δεν τη βάσισε αποκλειστικά σε μορφολογικά κριτήρια, και υποστήριξε πως στην αγραμματική αφασία πλήττονται κυρίως οι μαρκαρισμένοι τύποι, καθώς θεωρούνται οι λιγότερο απαιτητικοί με όρους επεξεργασίας. Ανάλογες προβλέψεις κάνουν και οι Bastiaanse (2008) και Yarbay Duman και Bastiaanse (2009), καθώς, μολονότι δεν επικαλούνται τη διάκριση [±μαρκαρισμένο], προβλέπουν ότι στον αγραμματισμό η αναφορά στο παρελθόν πλήττεται σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι η αναφορά στο παρόν ή το μέλλον. Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζουμε πειραματικά δεδομένα από το χώρο της ελληνόφωνης αφασίας και της νόσου Αλτσχάιμερ, τα οποία σχετίζονται με τη διερεύνηση του εάν η διάκριση [±μαρκαρισμένο] και οι συγκεκριμένες προτάσεις της Warburton (1973) για την Ελληνική επιβεβαιώνονται από τα γλωσσικά δεδομένα παθολογικών πληθυσμών. Συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν αποτελέσματα από μια δοκιμασία συμπλήρωσης πρότασης και μια δοκιμασία κρίσης γραμματικότητας πρότασης, στις οποίες συμμετείχαν τρία ελληνόφωνα άτομα με αγραμματική αφασία και 15 ελληνόφωνα άτομα με πιθανή νόσο Αλτσχάιμερ.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bastiaanse, R. (2008). Production of verbs in base position by Dutch agrammatic speakers: Inflection versus finiteness. *Journal of*

Neurolinguistics, *21*, 104-119.
Lapointe, S. (1985). A theory of verb form use in the speech of agrammatic aphasics. *Brain and Language*, *24*, 100-155.
Warburton, I. P. (1973). Modern Greek verb conjugation: Inflectional morphology in a transformational grammar. *Lingua*, *32*, 193-226.
Yarbay Duman, T. & Bastiaanse, R. (2009). Time reference through verb inflection in Turkish agrammatic aphasia. *Brain & Language*, *108*, 30–39.

An articulatory study of utterance-initial stop gemination in Cypriot Greek

Spyros Armosti
University of Cambridge, University of Cyprus
armostis@gmail.com

Abstract

In languages that allow word-initial voiceless geminate stops, the acoustic duration of the closure (which is the main cue to gemination) cannot be perceptually detected after a pause (i.e. utterance-initially); thus, if there are no secondary acoustic cues to gemination, the contrast can be expected to be neutralised. However, recent studies have shown that, even though the gemination contrast is neutralised acoustically and perceptually, *articulatorily* the distinction still holds in languages such as Swiss German (Kraehenmann & Lahiri, 2008). In these articulatory studies, it was shown that word-initial geminates were systematically longer in their articulation than their singleton counterparts, both utterance medially and initially (despite of the fact that in the latter case there was no acoustic difference in duration between singleton and geminate stops). An equally important finding of those studies was that stops were longer in utterance-initial position than in utterance-medial, a finding that was interpreted as prosodic lengthening (and strengthening in cases whereby it involved more linguopalatal contact). Lengthening and strengthening effects of prosodic factors on stops are expected to manifest acoustically and articulatorily in Cypriot Greek (CyGr) also. Furthermore, these phonetic effects may interact with possible strengthening effects that may accompany the phonological contrast of stop gemination. Since in CyGr, the gemination contrast of voiceless stops is acoustically and perceptually maintained even in absolute initial position because of the presence of long aspiration (which is a strong

cue to gemination), it would be interesting to investigate whether the contrast is also articulatorily maintained utterance-initially.

These aspects of the articulation of CyGr stop gemination were investigated with an electropalatographic study, the results of which are reported in this paper. In particular, the acoustic durational contrast between singleton and geminate alveolar stops was shown to be mirrored at the articulatory level in terms of the length of articulation, even in utterance-initial position. However, this was true only in the unstressed case, as stress and position in the utterance seem to have enhancing effects on the duration and strength of the consonants. These enhancing phonetic effects indicate that there can be some gradience in the binary phonological contrast between singletons and geminates, in the sense that the length and strength of the stops are susceptible to these prosodic factors; a consequence of this gradience is the articulatory neutralisation of the singleton~geminate contrast under the combined influence of stress and utterance position. Nevertheless, the contrast is always preserved acoustically (and perceptually) by means of the duration of the stop's aspiration.

References:

Armosti, S. (2011) *The phonetics of plosive and affricate gemination in Cypriot Greek*. Unpublished Ph.D. dissertation, University of Cambridge.

Kraehenmann, A. & A. Lahiri (2008) Duration differences in the articulation and acoustics of Swiss German word-initial geminate and singleton stops. *Journal of the Acoustical Society of America* **123**(6), 4446–4455.

Payne, E. (2006) Non-durational indices in Italian geminate consonants. *Journal of the International Phonetic Association* **36**(1), 83–95.

Compound formation in L2 learning: the case of Bulgarian, Romanian and Russian learners of Greek

Tzakosta Marina & Maria Mamadaki
University of Crete
martzak@edc.uoc.gr, martzak74@gmail.com

Abstract

Compounding is the most complex word formation process because it presupposes, first, the acquisition of derivation and inflection, and, second, vocabulary knowledge of the language being acquired or learned. In this study we explore the behaviour of L2 learners of Greek with different L1

backgrounds regarding their capacity in compound formation. We test two Bulgarian, two Romanian and six Russian learners of Greek on the formation of existing and novel compounds. The reason we chose to investigate these languages is because they have similar morphological systems to that of Greek.

L2 learners were subject to an off-line experimental task which took the shape of two questionnaires, T1 and T2; T1 asked learners to form existing Greek compounds, while T2 required the formation of novel compounds, which are morphologically possible but semantically vague/ ambiguous. The same test was distributed to five native speakers of Greek who served as controls. The results of the controls illustrated that, in principle, native speakers do not make mistakes in the formation of existing compounds. However, variability is primarily connected to stress assignment and is attested in forms which can be produced interchangeably. Heads are always correctly perceived and they appear at the right edge of the word without exception (cf. Tzakosta 2009). On the other hand, L2 data illustrate that compounding is highly driven by L1 morphological knowledge. 'Errors' emerge irrespective of the learners' proficiency level because compounding involves not only vocabulary learning but also knowledge of the semantic synthesis of compound forms. Variability is primarily connected to the preferred compound type, i.e. [[stem + stem] + deriv. suffix] over [stem + word] forms, as well the occurrence (or not) of the linking vowel. This is illustrated in the data in (1a-g). However, head perception is ambiguous only in novel compounds of T2, as exemplified in (1h). We assume that this is due to the fact that novel compounds do not provide hints as to where heads should be placed. In sum, novel compounds are formed mainly on the basis of word formation processes while existing compounds are formed due to mnemonic knowledge. The paper will further proceed to specific proposals regarding the teaching of compounding.

Examples

1a. xion-**ó**-vroxo vs. xion-o-vr**ó**xi vs. xion-o-vrox**í** 'rain & snow-NEUT/ FEM.SG.NOM.' (T1)

1b. vrox-o-vrod**í** 'rain & thunder-FEM.SG.NOM.' (T1)

1c. drak-**o**-anthropos ' 'dragonman-MASC.SG.NOM.' (T2)

1d. vori-**o**-anatolikos vs. vori-**Ø**-anatolikos 'north-east-MASC.SG.ADJ.NOM.' (T1)

1e. ner-**Ø**-**é**boros vs.ner-**o**-**é**boros 'water seller-MASC.SG.NOM.' (T2)

1f. pefk-**ó**-dasos > pefk-o-dásos 'pine forest-NEUT.SG.NOM.' (T1)

1g. spanak-**ó**-rizo 'spinach-rice-NEUT.SG.NOM.' (T1)

1h. *****riz-**ó**-kreas 'rice meat-NEUT.SG.NOM' instead of
'kreat-**ó**-rizo 'meat rice-NEUT.SG.NOM.' (T2)

Evaluating the metapragmatic awareness of children aged 5 to 6 in consideration of their discursive abilities and as related to parental reading.

Varouti M., Sfiroera M.

Abstract

The development of metapragmatic awareness in pre-school age children is instrumental in effective and conscious language use with regard to different contexts. Evaluating children's metapragmatic awareness is considered important for it is closely related to the social and cultural differences between Greek and foreign linguistic realities as well as to children's use of communicative discourse throughout linguistic procedures such as parental reading. This study examines the special nature of kindergarten children's metapragmatic awareness as related to parental reading. For this purpose, the metapragmatic awareness of children aged 5;3 to 6;1 was investigated by means of six tasks using different types of discourse production and comprehension (e.g. relative and directive speech). Parents were also asked to fill questionnaires about parental reading at home. Results show that it is easier for children to produce explicit verbal messages than actually understand them and that their metapragmatic awareness is considerably improved when it comes to relative speech. Furthermore, results suggest that parental reading tends to affect metapragmatic awareness mainly related to the production of verbal messages.

Key-words: metapragmatic awareness, communication, parental reading, kindergarten, types of discourse.

Η Σύνθεση στη Νέα Ελληνική: μια πρώτη προσέγγιση με έρευνα σε φοιτητές της νέας ελληνικής που διδάσκονται τη ν.ε ως ξένη γλώσσα

Ιωάννα Κίτσου
Διατμηματικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα του τομέα γλωσσολογίας
Αριστοτέλειο πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
kitsou.ioanna@gmail.com

Περίληψη

Η διαδικασία της σύνθεσης ορίζεται ως η συνένωση δύο ή περισσότερων λέξεων ή θεμάτων με αποτέλεσμα τη δημιουργία νέας λέξης. Η σημασία της νέας λέξης, είτε είναι εντελώς νέα (*σπιτόγατος*), είτε προκύπτει από τις σημασίες των συστατικών της *(λεμονοστίφτης)*. Η σύνθεση γίνεται με κλιτές ή άκλιτες λέξεις όχι όμως με όλες τις κατηγορίες λέξεων. Από τις κλιτές συμμετέχουν τα ουσιαστικά, τα επίθετα, μερικές αντωνυμίες, αριθμητικά και ρήματα. Από τις άκλιτες τα επιρρήματα.
Στη νέα ελληνική υπάρχουν **μονολεκτικά** *(ασπρόμαυρος)* και **πολυλεκτικά σύνθετα** *(νόμος – πλαίσιο)*. Η δεύτερη κατηγορία, μαζί με εκείνη των **ρηματικών συνθέτων**, είναι εκείνες που εγείρουν ιδιαίτερα ερωτήματα σχετικά με τη σχέση μορφολογίας και σύνταξης, αφού θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν ως καθαρά συντακτικές κατασκευές.
Τα μονολεκτικά σύνθετα της νέας ελληνικής μπορούμε να πούμε ότι έχουν τη **μορφή:**
Α) θέμα + θέμα + κλιτικό επίθημα (π.χ *καρεκλοπόδαρο -> καρεκλ –ο – ποδαρ – ο*) **ή**
Β) θέμα + λέξη (π.χ *γυναικοκατακτητής -> γυναικ –ο - κατακτητής*)
Βασικό κριτήριο για το αν θα έχουμε στη σύνθεση τη μορφή θέμα +θέμα + κλιτικό επίθημα ή θέμα + λέξη, είναι η μορφολογία.
Όταν η σύνθετη λέξη φέρει την ίδια κλίση με το δεύτερο συνθετικό, τότε κατά πάσα πιθανότητα προέκυψε με ένωση θέματος με λέξη [1]. Όταν η σύνθετη λέξη έχει τη δική της παραγωγική κατάληξη που δεν ταυτίζεται με αυτή του β συνθετικού, τότε υποθέτουμε ότι μάλλον προέκυψε με την ένωση δύο θεμάτων. Άλλη ένδειξη αποτελεί και η θέση του τόνου αφού στα σύνθετα της μορφής θέμα + θέμα+κλιτικό επίθημα, ο τόνος μπορεί να είναι σε διαφορετική θέση από αυτήν που έχει το β συνθετικό όταν είναι ανεξάρτητη λέξη *(Ράλλη, 2005)*.

[1]Υπάρχουν εξαιρέσεις.

Από 26 φοιτητές της νέας ελληνικής μέσου ή προχωρημένου επιπέδου[1] ζητήθηκε να σχηματιστούν σύνθετα και των δύο μορφών.

Οι λέξεις του ερωτηματολογίου ομαδοποιούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. η πρώτη ομάδα αφορά την αντιμετώπιση του συνθετικού –σπιτο, ως β συνθετικό, αλλά και ως α στο σύνθετο [σπιτονοικοκύρης]. Μαζί με αυτό εξετάζονται και όλες οι σύνθετες λέξεις της κατηγορίας θέμα+θέμα+κλιτική κατάληξη (όλα τα σύνθετα με β συνθετικό –κόριτσο, -παιδο και το ασχημόπαπο), αλλά και το «μαχαιροπίρουνα», που εμφανίζεται πάντα στον πληθυντικό.
2. η δεύτερη ομάδα εξετάζει εκείνες τις περιπτώσεις σύνθετων λέξεων θέμα +θέμα +κλιτική κατάληξη στις οποίες όμως το β συνθετικό εναλάσσεται, πχ –δρομος και –δρομιο ή –κουτι και –κουτο.
3. η τρίτη ομάδα εξετάζει τα σύνθετα σε –μάλλης, -μάτης, -καρδος, δηλαδή αυτά που ερμηνεύονται «αυτός που έχει / είναι» και είναι εξωκεντρικά.
4. υπάρχει ακόμη μια κατηγορία σύνθετων λέξεων στο ερωτηματολόγιο, που θα την κατατάξουμε στην ομάδα 3α, και η οποία αποτελείται από σύνθετες λέξεις των οποίων το β συνθετικό προέρχεται από κάποιο ρήμα. Από αυτές κάποιες προέρχονται από υπαρκτό σύνθετο ρήμα (πχ αργοκινούμαι) και άλλες όχι (πχ *βιβλιολατρεύω). Σε αυτές το –πωλης είναι πάντοτε δεσμευμένο, όπως και το –κίνητος (ακίνητος, ευκίνητος), ενώ τα λάτρης, γυρισμένος και ντυμένος εμφανίζονται και ελεύθερα
5. Την τέταρτη (4η) ομάδα αποτελούν τα σύνθετα με δεύτερο συνθετικό το –ιατρος και τα οποία δεν έχουν συνδετικό φωνήεν.
6. Στην πέμπτη (5η) ομάδα κατατάσσονται τα σύνθετα ρήματα του ερωτηματολογίου. Στα [ανοιγοκλείνω] και [μπαινοβγαίνω] έχουμε ρήμα και ως α συνθετικό.
7. Τέλος, η έκτη ομάδα (6η) περιλαμβάνει σύνθετα της μορφής θέμα+λέξη.

Τα συμπεράσματα σχετικά με τα συχνότερα λάθη αφορούν:

Α. Την κλίση στο εσωτερικό της λέξης
Β. Τους διπλούς τόνους
Γ. Ειδικότερα προβλήματα για τα σύνθετα της μορφής θέμα+συνδετικό φωνήεν+ θέμα+κλιτική κατάληξη
Δ. Το συνδετικό φωνήεν

[1] Οι φοιτητές είναι όλοι τους ξένοι, με μητρικές γλώσσες τα ιταλικά, τα ρωσικά, τα πολωνικά, τα γερμανικά, τα ουκρανικά, τα γαλλικά. Η κατάταξή τους στο μέσο ή το προχωρημένο επίπεδο έγινε από το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ

Ε. Τα συνθετικά της ομάδας 3 (εξωκεντρικά μονολεκτικά σύνθετα)
ΣΤ. Τις λέξεις της ομάδας 3α (ο σχηματισμός τους απαιτεί να προηγηθεί μια διαδικασία παραγωγής του β συνθετικού από το ρήμα)
Ζ. Ειδικότερα προβλήματα σε συνθετικά με δύο μορφές: η 2η ομάδα
Η. Τη σειρά των συνθετικών και την κεφαλή

Προκύπτουν ακόμη ορισμένα συμπεράσματα σχετικά με τη συχνότητα λάθους στο α ή το β συνθετικό.

Pragmatic functions of the 'purse' hand shape in everyday Greek discourse

Blichewicz Agata

Abstract

The Italian co-speech gestures and specifically the characteristic 'purse' hand shape called 'grappolo' or 'mano a borsa' (see Figure 1 below) have been studied intensively during last two centuries for their functions in discourse (De Jorio 1832, Poggi 1983, Kendon 1995, Kendon 2004). There is hardly any research done on Greek gestures, especially on the "purse" hand shape used frequently in everyday conversations. Pragmatic functions of gestures in general are still understudied though the interest has increased lately (Müller 2004, Seyfeddinipur 2004, Streeck 2009, Harrison 2010). They can be performative, modal or parsing, and function as discourse markers, speech acts or emphasis (Kendon 2004). In Southern Italian conversation they are specifically used to mark the topic of discourse, questions or demanding an explanation or justification for something (Kendon 1995). De Jorio (1832) states that they originate from Ancient Greeks who colonized this part of Italy. Therefore the aim of my research was to find out in what context the 'purse hand' is used in everyday conversations in today's Greece, what are its pragmatic functions, kinetic variations and if they are similar to the Italian ones. All of the 10-day data collection was done in Crete with 15 subjects (8 male and 7 female) who came also from other parts of Greece. All of them are right-handed and are 19-62 years-old. Some of the video recordings were made during narrations, set-up discussions, but mainly during natural conversations. The analysis of the 4 hours of data was done using multimedia coding and analysis programme ELAN and around 90 occurrences of the purse hand were described and analyzed in relation to the speech they accompanied. The

variations of this hand shape turned out to be mostly and differentially used in questions, to mark the essence/core/heart of something and to specify information mentioned in a previous utterance. Also, unlike the Italian ones, they appeared in negative sentences expressing disagreement, and have more kinetic variations. It suggests that even though there must have been some influence between the two cultures as far as the use of these gestures is concerned, cultural uses of it have also created some variation. This research was made to raise a discussion and interest in studying Greek gestures. More studies need to be done to investigate this topic in more detail, and to reach a rich understanding of Greek discourse and conversations.

Figure 1. Purse hand.

250 A. Kendon / Journal of Pragmatics 23 (1995) 247–279

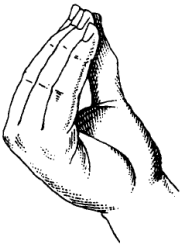

Fig. 1. Typical handshape of the *mano a borsa*. (From De Jorio, 1832.)

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ
COMPUTATIONAL LINGUISTICS
Προεδρείο / Chair : Gavriilidou Maria

A suite of NLP tools for Greek

Prokopis Prokopidis, Byron Georgantopoulos and Haris Papageorgiou
Institute for Language and Speech Processing
{prokopis, byron, xaris}@ilsp.gr

Abstract

This paper is an update on a comprehensive suite of NLP tools for Greek developed at ILSP and described originally in [1]. In our processing architecture, input text is first channeled through a tool that identifies paragraph, sentence, and token boundaries based on a set of regular expressions and gazetteers of abbreviations. The next step involves assignment of part-of-speech tags and morphosyntactic features by a tagger trained on a manually annotated corpus. Word forms and their corresponding POS tags are used in retrieving lemmas from a wide-coverage lexicon. Following lemmatization, a pattern grammar compiled into finite state transducers is used by a chunker that recognizes non-recursive phrase and clause boundaries.

Next, we present a set of new tools developed, together with resources created for their training and evaluation. These tools include a hybrid term extractor comprising a term pattern grammar based on finite-state technology and a statistical filter, used for the removal of grammar-extracted terms lacking statistical evidence; a rule-based recognizer of temporal expressions including times, dates, durations and set expressions; a text simplification tool that reduces the length of input sentences based on paraphrases and a set of deletion rules that remove structures carrying minor semantic information; and a dependency parser trained on a manually annotated treebank comprising newsy documents and articles from open content sources.

Integrating the tools mentioned above into a pipeline is not a trivial task due to differences in input and output requirements. Moreover, often there is not an easy way to substitute tools providing the same functionality but generating annotations with different names, etc. We describe our experience in solving similar issues of syntactic and semantic interoperability by

converting all tools in our pipeline into UIMA, an open source framework for developing analyzers of unstructured data.
Our organization has been actively involved in national and European projects aiming at the automating the stages involved in the acquisition, production, updating and maintenance of language resources and tools. Given the large number of linguistic services and tools already developed by various organizations throughout Europe the need for building interoperable infrastructures that manage and integrate these services and tools surpassing the different underlying technologies becomes apparent. To this end, we conclude by reporting on our efforts on making our NLP pipeline available as a workflow of standards-compliant web services.

Reference

[1] Harris Papageorgiou, Prokopis Prokopidis, Iason Demiros, Voula Giouli, Alexis Konstantinidis and Stelios Piperidis. Multi-level XML-based Corpus Annotation. In Proceedings of the 3rd LREC. Las Palmas, 2002.

DUBBING 'HERCULES'

Charalambia Siristatidou
Aristotle University, Greece
chara_s @hotmail.com

Abstract

This present paper presents a descriptive analysis of the humorous extracts from a children's DVD movie called 'Hercules', a dubbed version of the well-known Greek hero and his labors. The analysis will be based on how successfully humour can be transferred from the source language (English) to the target language (Greek) in terms of cultural references. There will be a taxonomy of the humorous elements as well as culture-specific references in this child-targeted DVD movie based in the classification of jokes of Patrick Zabalbeascoa (1996: 2:2) . Drawing on the findings of this pilot study consisting of only one dubbed DVD children's movie, this paper is aimed to represent the strategies applied when translating cultural and humour specifics.

Key words: English-Greek, humour, audiovisual translation, dubbing, intercultural communication, culture-specific references

Automatic Acquisition of Bilingual Language Resources

Nikos Mastropavlos and Vassilis Papavassiliou
Institute for Language and Speech Processing
{nmastr, vpapa }@ilsp.gr

Abstract

This paper discusses methods for automatic acquisition of bilingual corpora from the Web. Given the vast number of documents available online, the Web could be considered an excellent pool for extraction of valuable data for linguistic purposes (Kilgarriff and Grefenstette, 2003). There is a growing literature on using the Web for constructing large comparable (Talvensaari et al, 2008) and parallel (Resnik and Smith, 2003) collections. Such resources can be used by linguists studying language use and change, and at the same time be exploited in applied research fields like machine translation, cross-lingual information retrieval, multilingual information extraction, etc. Moreover, these large collections of raw data can be automatically annotated and used to produce, by means of induction tools, a second order or synthesized derivatives: rich lexica (with morphological, syntactic and lexico-semantic information) and massive bilingual dictionaries (word and multiword based) and transfer grammars.

Therefore, methods for automatically creating such corpora, especially when targeting less-resourced languages like Greek, can be of great value. Besides presenting a general workflow for constructing collections from the Web, this article describes our work to produce a collection of English/Greek comparable documents in the “News” domain and two parallel resources in the “Environment” and “Labour Legislation” domains.

We adopted two different strategies in order to acquire large-scale collections from which many parallel sentences could be extracted. The first method, used for the “News” domain, employs a focused crawler, i.e. an engine which starts from a few seed URLs and “travels” on the Web to find web pages in the targeted languages and relevant to specific domains (Menczer et al, 2004). The second approach, used for acquiring parallel resources in the “Environment” and “Labour Legislation” domains, exploits a similar crawler that targets known bilingual web sites and extracts pairs of documents that are likely translations of each other. Both approaches integrate tools for language identification and text to topic classification. Following the crawling process, our system filters stored pages in order to discard duplicates and keep only documents rich in textual information.

References

Resnik, P. and Smith, N. A. (2003), The Web as a Parallel Corpus, Computational Linguistics, 29 (3), pp. 349-380.

Kilgarriff, A. and Grefenstette, G. (2003), Introduction to the special issue on the web as corpus, *Computational Linguistics* - Special issue on web as corpus archive, 29 (3), pp. 333-347.

Talvensaari, T., Pirkola, A., Järvelin, K., Juhola, M., and Laurikkala, J. (2008), Focused Web crawling in the acquisition of comparable corpora. *Information Retrieval*, 11 (5), pp. 427-445.

Menczer F., Pant G. and Srinivasan P., (2004), Topical Web Crawlers: Evaluating Adaptive Algorithms, *ACM Transactions on Internet Technology*, 4 (4), pp. 378–419.

Computational Greek Phonology: IPAGreek

Charalambos Themistocleous[1,2]
[1]University of Athens, [2]University of Cyprus

Abstract

This paper presents a computational phonological grammar of Modern Greek implemented as a dynamic software algorithm for transcribing Greek texts in standard orthography into the International Phonetic Alphabet (IPA): IPAGreek[1]. The computational phonological grammar development aimed at three goals: (a) to define the phonological rules that process an input string in standard orthography (*A* rules), (b) to define the rules for the ranking of *A* rules (*R* rules) and (c) to define the rules that function at the lexical and postlexical level. The *A* rules in the simplest form are structured as C → *φ* / before A, (c.f. the palatalisation rule for /k/: /k/ → [c] / [i], [e]) (see also Chomsky & Halle, 1968). The *R* rules define the ranking of the first class rules; contrary to the optimality theory approach (see Prince & Smolensky, 2004), the *R* rules do not rank constraints but the rules (*A* rules). The generation of the *output* is an ongoing process of string substitutions that occur from the application of the *A* and *R* rules, since the output of the higher order rules serves as the input of the lower order rules. Furthermore, some of the rules are skipped when no matching strings exist for processing (*A* rules) and some because the input string changes due to the application of higher order rules. The software algorithm using internal lexicon identifies ambiguous stings such as λόγια: lóɟa and lóγia. The application of the

[1] IPAGreek is a free distributed application.

computational phonological grammar in IPAGreek generates the output in the form of IPA strings for large text corpora. Importantly, the software IPAGreek has applications for the study of Greek phonotactics, phonetics and in lexicography.

References

Chomsky, N. and Halle, M. (1968). *The sound pattern of English*: New York, London: Harper & Row.

Prince, A. and P. Smolensky (2004). *Optimality Theory: Constraint Interaction in generative grammar.* Oxford: Basil Blackwell.

Το πρότζεκτ DIAL-G

Παπαγιάννης Γρηγόριος
Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Φ. του Δ.Π.Θ
gpapagia@helit.duth.gr

Περίληψη

Το «D.I-A.L. „G“» (Diachronic Inter-Active Lexicon of Greek, DIAL-G) είναι, ένα φιλόδοξο ερευνητικό πρόγραμμα που έχει σχεδιασθεί και εκπονείται στο Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Πρόκειται για ένα διαχρονικό λεξικό της ελληνικής γλώσσας του οποίου η κύρια διαφορά από τα υπάρχοντα λεξικά είναι ότι, όταν θα έχει καταρτιστεί, θα ενσωματώνει όλα τα λεξικά σε ένα έχοντας επιπλέον λάβει υπόψη τα νεότερα πορίσματα της λεξικογραφικής έρευνας. Το κυριότερο όμως πλεονέκτημα του υπό εκπόνηση έργου πιστεύουμε ότι αποτελεί η δυνατότητα που θα έχει να συμπληρώνεται εις το διηνεκές. Το λεξικό είναι αναρτημένο, ήδη από τα πρώτα του στάδια, σε ιστοσελίδα του διαδικτύου http://dialg.helit.duth.gr, όπου θα είναι πάντοτε στη διάθεση των ενδιαφερομένων, άρα δεν θα υπάρχει περίπτωση εξάντλησής του. Από την άλλη πλευρά, θα επιδέχεται πάντοτε διορθώσεις και συμπληρώσεις επί τη βάσει είτε της κριτικής και των παρατηρήσεων που θα δέχεται εκ μέρους των χρηστών, είτε βάσει των περαιτέρω πορισμάτων της έρευνας των μελών της συντακτικής επιτροπής και της λεξικογραφικής έρευνας γενικά και κατά συνέπεια δεν θα θεωρηθεί ποτέ πεπαλαιωμένο. Εν κατακλείδι, έχουμε την πεποίθηση ότι νομοτελειακά κάθε λεξικό στο εξής θα έχει αυτή τη μορφή και ότι το παρόν θα ικανοποιεί τις σύγχρονες ανάγκες του χρήστη/ερευνητή της ελληνικής γλώσσας.

Λέξεις – κλειδιά : Λεξικό, διαδίκτυο, διαδραστικότητα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
LANGUAGE TEACHING
Προεδρείο / Chair : Tsakona Villy

Γραμματισμός και πολυτροπικότητα: μελέτη περίπτωσης για την αξιοποίηση του *Multimedia Builder* από μελλοντικούς εκπαιδευτικούς στην Κύπρο

Νίκλεια Ετεοκλέους, Βικτωρία Παύλου, Συμεών Τσολακίδης
Πανεπιστήμιο Frederick
pre.en@frederick.ac.cy, pre.pv@frederick.ac.cy, pre.st@frederick.ac.cy

Περίληψη

Η ανακοίνωση αυτή αποτελεί μια συμβολή στη μελέτη της αξιοποίησης της εκπαιδευτικής τεχνολογίας όσον αφορά την καλλιέργεια της (έννοιας της) πολυτροπικότητας (Kress & van Leeuwen 2001). Πιο συγκεκριμένα, εξετάζουμε κατά πόσο η εξοικείωση με τη χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού *Multimedia Builder* (MMB) θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για την ανάπτυξη και καλλιέργεια μιας πολυτροπικής αντίληψης όσον αφορά το τι και το πώς της (γλωσσικής και όχι μόνο) διδασκαλίας στην κυπριακή Δημοτική Εκπαίδευση.
Τα δεδομένα μας προέρχονται από 45 τριτοετείς φοιτητές/-τριες του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Frederick, οι οποίοι (την Άνοιξη του 2010) στα πλαίσια του μαθήματος της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας εξοικειώθηκαν με διάφορα εκπαιδευτικά λογισμικά και τεχνολογικές εφαρμογές. Όσον αφορά το MMB, δόθηκε έμφαση στην προετοιμασία εκπαιδευτικού υλικού όπου θα συνδυάζονταν περισσότεροι του ενός τρόποι (modes) τόσο στο επίπεδο των παρεχόμενων στα παιδιά δεδομένων όσο και στο επίπεδο των ζητούμενων ασκήσεων. Βασικός στόχος ήταν η ουσιαστική κατανόηση των σχέσεων ανάμεσα στις επιλογές ενός συγγραφικού εργαλείου ανάπτυξης πολυμεσικών ή πολυτροπικών εκπαιδευτικών εφαρμογών και τις διαδικασίες μάθησης και διδασκαλίας μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον (βλ. και Μαντζαρίδου, Ράπτης & Χαμπιαούρης 2009). Για την αξιολόγηση του υλικού που παρήγαγαν οι φοιτητές/-τριες χρησιμοποιήθηκαν τρεις ομάδες κριτηρίων, που σχετίζονταν με την αποτίμηση: α) του ψηφιακού γραμματισμού (Κόμης 2004), β) του οπτικού γραμματισμού (Giorgis κ.ά. 2009), και γ) του γραμματισμού σε

σχέση τόσο με τους πολυγραμματισμούς και την πολυτροπικότητα (Κουτσογιάννης 2005, Calantzis & Cope 2001) όσο και με τη διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας (Χατζησαββίδης 2003).

Βιβλιογραφία

Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των ΤΠΕ*. Αθήνα: Νέες Τεχνολογίες.
Κουτσογιάννης, Δ. (2005). "Η πολυτροπική θεωρία της επικοινωνίας ως εργαλείο για την αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού" στο *Σέμογλου Ο. (επιμ.), Πρακτικά του Συνεδρίου "Εικόνα και παιδί" (Θεσσαλονίκη, 27-29/9/2002)*. Θεσσαλονίκη: Cannot not design publications, 621-632.
Μαντζαρίδου, Α., Ράπτης, Δ.-Α. & Χαμπιαούρης, Κ. (2009). *Κατασκευάζοντας εκπαιδευτικό λογισμικό με το ΜΜΒ*. Αθήνα: Λιβάνης.
Χατζησαββίδης, Σ. (2003). "Πολυγραμματισμοί και διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας" στο *Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας του Α.Π.Θ. Η γλώσσα και η διδασκαλία της, Αφιερωματικός τόμος*. Φλώρινα: Βιβλιολογείον, 189-196.
Giorgis, C. κ.ά. (1999). "Visual literacy". *Reading Teacher* 53 (2), 146-153.
Kalantzis, M. & Cope, B. (2001). "Πολυγραμματισμοί" στο *Χριστίδης Α.-Φ. (επιμ.), Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ, 214-216.
Kress, G. & van Leeuwen, T. (2001). *Multimodal discourse*. London: Hodder Education.

Το ζήτημα της αυθεντικότητας των κειμένων στα νέα εγχειρίδια γερμανικών εκδοτικών οίκων για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως ξένης

Σταφίδας Δημήτριος,
υποψ. διδ. Πανεπιστημίου Innsbruck/Αυστρίας
Dimitrios.Stafidas@student.uibk.ac.at

Περίληψη

Παρά την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και στη διδασκαλία των Ελληνικών ως ξένη ή δεύτερη γλώσσα, το διδακτικό εγχειρίδιο αποτελεί ακόμα σημείο αναφοράς στη διδασκαλία ξένων γλωσσών. Όταν είναι κατάλληλο, κινητοποιεί τους μαθητές, ενθαρρύνει τη συμμετοχή τους, συμβάλλει στην κατανόηση των προσφερόμενων γνώσεων και παρέχει ποικίλες εμπειρίες μάθησης. Η αξιολόγηση των εγχειριδίων και

των συνοδευτικών τους υλικών είναι μια δύσκολη διαδικασία, η οποία δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο εξαιτίας των αντικρουόμενων ερευνητικών αποτελεσμάτων των τελευταίων δεκαετιών σχετικά με την εκμάθηση των ξένων γλωσσών. Τα τελευταία χρόνια έρευνες έχουν αποδείξει ότι η απλή χρήση αυθεντικών κειμένων στα εγχειρίδια εκμάθησης μιας ξένης γλώσσας από μόνη της δεν αρκεί. Πολύ σημαντική φαίνεται να είναι η έκθεση των μαθητών σε πραγματικές περιστάσεις χρήσης της γλώσσας, καθώς και η επίτευξη τέτοιου κλίματος στη σχολική τάξη, που να προσφέρει σε υψηλό βαθμό αυθεντική αλληλεπίδραση. Στην παρούσα αναρτημένη ανακοίνωση παρουσιάζονται αρχικά ορισμένα κριτήρια αξιολόγησης της αυθεντικότητας και στη συνέχεια ερευνάται κατά πόσο είναι αυθεντικά τα κείμενα, το υλικό (φωτογραφικό, ακουστικό, κλπ.) και οι δραστηριότητες δύο νέων εγχειριδίων γερμανικών εκδοτικών οίκων για την εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας και συγκεκριμένα αυτών που οδηγούν στο επίπεδα Α1-Α2 του *Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου* Αναφοράς για τις Γλώσσες. Επιπλέον, αξιολογείται αν η γλώσσα ενυπάρχει σε ένα επικοινωνιακό πλάισιο, μέσα στο οποίο εμφανίζεται ως κείμενο και αν το κείμενο αυτό έχει πολυεπίπεδη οργάνωση και δεν περιορίζεται απλώς σε μια ακολουθία προτάσεων. Η αξιολόγηση αυτή δεν είναι χρήσιμη μόνο ως προεργασία για την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, αλλά και για κάθε εκπαιδευτικό που θέλει να αξιολογήσει ένα υλικό ως προς την αυθεντικότητά του πριν το χρησιμοποιήσει στην τάξη.

Βιβλιογραφία

Αρχάκης, Α. (2005). Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των *κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.

Ιορδανίδου, Α. & Φτερνιάτη, Α. (2004). *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Πατάκης.

Ματσαγγούρας, Η. (2004). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου. Ή αφού σκέφτονται γιατί δεν γράφουν;* Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Μήτσης, Ν. (1996). *Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος*. Αθήνα: Gutenberg.

Σπυρόπουλος, Β. & Τσαγγαλίδης, Α. (2005). *Η γραμματική στη διδασκαλία. Σύγκριση εγχειριδίων για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης.

Τσολάκης, Χ. (1995). *Από τα γράμματα στη γλώσσα: Πορεία προς τον επικοινωνιακό λόγο*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Χαραλαμπόπουλος, Α. & Χατζησαββίδης, Σ. (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Augustinová, K. (2009). Authentizität und Handlungsorientierung in neueren Lehrwerken für Slowakisch und Polnisch als Fremdsprache. Στα: *Πρακτικά 23. DGFF-Kongress in Leipzig*.
Cakir, G. (2006). *Zur Frage der Authentizität in Lehrwerken des Deutschen als Fremdsprache*. Hamburg: Verlag Dr. *Kovač.*
Sinclair, J. (1990). *Collins Cobuild English Grammar*. London: Collins.

Ο τρόπος εκφοράς της γραπτότητας στα κείμενα κύπριων μαθητών/τριών του δημοτικού σχολείου: Ποιοτική ανάλυση

Αναστασία Γ. Στάμου[1], Ελένη Γρίβα[2], Αναστασία Μιχαήλ[2]
[1]Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών,
[2]Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
astamou@uowm.gr, egriva@uowm.gr

Περίληψη

Κοινωνιολόγοι της εκπαίδευσης και κοινωνιογλωσσολόγοι έχουν δείξει πως η γλωσσική ποικιλία που διδάσκεται στο σχολείο είναι ένας δομικά διαφορετικός γλωσσικός κώδικας από τον πρωταρχικό λόγο στον οποίο εκτίθενται οι μαθητές/τριες στο σπίτι τους. Παραδοσιακά, η θεμελιώδης δομική διαφορά μεταξύ εξωσχολικού και σχολικού λόγου προσεγγίζεται ως μια αντίθεση μεταξύ προφορικού και γραπτού. Ωστόσο, σύγχρονες τάσεις στην εφαρμοσμένη γλωσσολογία, όπως οι «Σπουδές Νέου Γραμματισμού» (New Literacy Studies), έχουν δείξει πως ο γραπτός λόγος πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα συνέχες «προφορικότητας» (orality)-«γραπτότητας» (literacy), στο οποίο τοποθετούνται τα πραγματικά κείμενα.

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται ο γραπτός λόγος 321 κύπριων μαθητών/τριών της Ε΄ και Στ΄ τάξης του δημοτικού μέσα από μια επικοινωνιακή περίσταση (σύνταξη άρθρου σε σχολική εφημερίδα) που ενθαρρύνει την άντληση συμβάσεων που τείνουν προς τον πόλο της γραπτότητας. Ωστόσο, μέσα από μια προκαταρκτική ποσοτικού τύπου επεξεργασία των δεδομένων διαπιστώθηκε πως οι μαθητές/τριες δομούν τα κείμενά τους κυρίως με όρους προφορικότητας (Στάμου & Γρίβα υπό δημοσίευση).

Εστιάζοντας στις συμβάσεις γραπτότητας που έχουν καταγραφεί στα γραπτά του συγκεκριμένου δείγματος (δηλ. συνδετικά, υποτακτική σύνδεση, δείκτες κειμενικής οργάνωσης, επίσημες λέξεις/ τύποι), σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσουμε αν τα συγκεκριμένα γλωσσικά μέσα

που χρησιμοποιούν οι μαθητές/τριες λειτουργούν ικανοποιητικά σε κειμενικό επίπεδο, καθώς εντάσσονται σε ένα κατεξοχήν «προφορικό» περιβάλλον. Επίσης, με δεδομένο πως οι μαθητές/τριες της Στ΄ τάξης διαπιστώθηκε να χρησιμοποιούν περισσότερες συμβάσεις γραπτότητας σε σχέση με αυτούς/ές της Ε΄ τάξης, επιμέρους στόχος της εργασίας είναι και να ελέγξει κατά πόσο η μεγαλύτερη έκθεση των μαθητών/τριών της Στ΄ τάξης στη συστηματική διδασκαλία βελτιώνει τις δεξιότητές τους στη γραπτότητα.

Η ποιοτική ανάλυση των δεδομένων κατέδειξε πως ακόμη και στις περιπτώσεις που οι μαθητές/τριες εισάγουν στα κείμενά τους κάποιο στοιχείο γραπτότητας αυτό δεν εξυπερετεί τη «συνάφεια» (coherence: π.χ. λανθασμένη χρήση συνδετικών) και την «περιστασιακότητα» (situationality: π.χ. συνδυασμός λόγιων τύπων με τύπους της καθομιλουμένης) του κειμένου. Συμπερασματικά, η αποπλαισιωμένη διδασκαλία των αρχών κειμενικής οργάνωσης της γλωσσικής επικοινωνίας —που αποτελεί καθιερωμένη σχολική πρακτική— δεν συμβάλλει στην ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών/τριών.

Βιβλιογραφία

Στάμου, Α.Γ. & Γρίβα, Ε. (υπό δημοσίευση). Διερεύνηση στοιχείων προφορικότητας στα γραπτά κείμενα κύπριων μαθητών/τριών του δημοτικού σχολείου. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 31.

Νέα Ελληνική ως Ξένη: Η Χρήση Ιστολογίου στη Διδασκαλία

Κατερίνα Αλεξανδρή
Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Α.Π.Θ.
k.alexandri@yahoo.com

Περίληψη

Το διαδίκτυο αποτελεί πλέον σημαντικό μέσο διδασκαλίας και εκμάθησης. Ένα χρήσιμο εργαλείο που μας παρέχει είναι τα ιστολόγια. Τα ιστολόγια συνδέονται τόσο με την ανάγνωση όσο και με τη γραφή. Ο εγγραμματισμός, επίσης. Επομένως, τα ιστολόγια είναι ένα είδος εγγραμματισμού. Η διαδικασία του να διαβάζει και να γράφει κανείς on-line, συμμετέχοντας σε μια πολυπολιτισμική κοινότητα και αντανακλώντας την επίσης on-line, είναι μια διαδικασία που δίνει ζωή στη διαδικασία της μάθησης.
Η εργασία αυτή ερευνά το πώς μπορεί ένας δάσκαλος της Ελληνικής ως Ξένης, εκμεταλλευόμενος την ομαδοσυνεργατική μέθοδο μάθησης και ένα ιστολόγιο, να καλλιεργήσει στους σπουδαστές τις δεξιότητες της κατανόησης

και της παραγωγής γραπτού (και προφορικού) λόγου. Η έρευνα λαμβάνει χώρα στο Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ., σε επίπεδο σπουδαστών προχωρημένης ελληνομάθειας (Γ1), κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011.

Βιβλιογραφία

Αλεξανδρή Κ. & Ν. Αμβράζης (2010), Εφαρμογές στο πλαίσιο της διδασκαλίας της ελληνικής ως ξένης: το Portfolio, στο: Ντίνας, Κ., Χατζηπαναγιωτίδη, Α., Βακάλη, Α., Κωτόπουλος, Τ. & Στάμου, Α. (επιμ.) 2010. *Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή "Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας (ως πρώτης/μητρικής, δεύτερης/ξένης)"*, http://linguistics.nured.uowm.gr/Nimfeo2009/praktika 4-6 Σεπτεμ-βρίου 2009, Νυμφαίο Φλώρινας.

Αλεξανδρή Κ. & Ν. Αμβράζης (2010), Η χρήση του ΦΕΜ (Portfolio) στα πλαίσια της Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Ξένης. Μια εφαρμογή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, *Πρακτικά 5ης Συνάντησης Μεταπτυχιακών Φοιτητών*, Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας γλωσσολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 29-31 Μαΐου 2009.

Downes S. (2004), Educational Blogging, *EDUCAUSE Review*, vol. 39, no. 5, σ. 14-26.

Martindale T. & D.A. Wiley (2005), Using Weblogs in Scholarship and Teaching, *TechTrends*, *49*, 2, ProQuest Education Journals, σ. 55-61.

Η επίδραση προγράμματος φωνητικής-φωνολογικής συνειδητοποίησης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας

Ελίνα Χατζηπαπά
Υπ. Διδάκτορας
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
elinaxp@hotmail.com

Περίληψη

Ακολουθώντας τα στάδια ενός προγράμματος διόρθωσης που προτείνονται στο Γαβριηλίδου (2003) και λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές αρχές της φωνητικής και του φωνολογικού συστήματος (Katamba, 1989) της ελληνικής γλώσσας (Γαβριηλίδου, 2003, Μποτίνης, 2009) σχεδιάστηκε ένα πρόγραμμα διόρθωσης το οποίο συμβάλει στην πραγματοποίηση της παρούσας έρευνας. Κάθε στάδιο του προγράμματος έχει προσαρμοστεί σύμφωνα με το γνωστικό επίπεδο παιδιών προσχολικής ηλικίας καθώς και με

τα χαρακτηριστικά της ηλικίας αυτής. Επίσης το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με τους ρυθμούς μιας τάξης νηπιαγωγείου και προσαρμόστηκε στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών (ΑΠΣ) για το νηπιαγωγείο.

Η Πινακωτή 1 (Μπεζέ, Σφυρόερα, Γαβριηλίδου, 2002) αποτέλεσε, το βασικό εργαλείο στο αρχικό στάδιο της αξιολόγησης του λόγου των παιδιών αλλά και ένα από τα παιχνίδια των νηπίων ως άσκηση συνειδητοποίησης και διόρθωσης σε ακόλουθα στάδια. Ακόμη, το *Goldman Fristoe Test of Articulation* (Goldman, Fristoe, 2000) χρησιμοποιήθηκε για την πληρέστερη διεξαγωγή της έρευνας.

Πρωταρχικός στόχος της μελέτης είναι η μέτρηση του επιπέδου φωνητικής συνειδητοποίησης των νηπίων όπου σύμφωνα με τον Brady et al. (1994) αποτρέπονται όχι μόνο πιθανές αναγνωστικές δυσκολίες άλλα και τυχόν παρόμοια προβλήματα. Επιπλέον στόχος της έρευνας είναι το ποσοστό επιρροής των τεχνικών και των ασκήσεων διόρθωσης, σε μορφή παιχνιδιού, στην φωνητική συνειδητοποίηση και στη διόρθωση φωνητικών λαθών παιδιών προσχολικής ηλικίας κατά τη διάρκεια ενός ετήσιου εκπαιδευτικού προγράμματος.

Βιβλιογραφία

Γαβριηλίδου, Ζ., (2003), *Φωνητική συνειδητοποίηση και διόρθωση παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας,* Εκδόσεις Γ. & Κ. Δαρδανού, Αθήνα.

Μπεζέ, Λ., Σφυρόερα, Μ. και Γαβριηλίδου, Ζ., (2002), *Πινακωτή 1 - Εκπαιδευτικό υλικό για τους ήχους της ελληνικής γλώσσας και την προετοιμασία για την ανάγνωση και τη γραφή για παιδιά 3 - 7 ετών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μποτίνης, Α. (2009), Φωνητική της Ελληνικής, Αθήνα: Leader Books.

Brady, S., Fowler, A., Stone, B., & Winbury, N. (1994). Training Phonological Awareness: A Study with Inner- City Kindergarten Children. *Annals of Dyslexia*, 44, 26-59.

Goldman, R. & Fristoe, M. (2000). Goldman Fristoe Test of Articulation, (2nd ed.) Circle Pines: American Guidance Service.

Katamba, F., (1989), An introduction to Phonology, Longman, U.K.

Τα κίνητρα των φοιτητών της Φιλολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου για την εκμάθηση της Νέας Ελληνικής Γλώσσας ως γλώσσας επιλογής

Ivana Milojević
Φιλολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου
ivmilojevic@yahoo.gr

Περίληψη

Στην εργασία αυτή θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ανάλυση των συμπερασμάτων της δημοσκόπησης των φοιτητών της Φιλολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου, η οποία διεξήχθη στο Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011. Το δείγμα αποτέλεσαν οι 100 φοιτητές, οι οποίοι παρακολουθούν το μάθημα της Ελληνικής Γλώσσας ως δεύτερης ξένης γλώσσας, είτε στο πρώτο είτε στο δεύτερο έτος των σπουδών τους. Η εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας, ως γλώσσας επιλογής, πραγματοποιείται στη Φιλολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου από την ίδρυση του Τμήματος Νεοελληνικών Σπουδών. Από το 2002 και μεταγενέστερα η ανταπόκριση και το ενδιαφέρον των φοιτητών αυξάνεται σταδιακά. Την τελευταία δεκαετία η Ελληνική Γλώσσα αποτελεί μια από τις πιο δημοφιλείς γλώσσες μεταξύ των φοιτητών της Σχολής μας, δεδομένου ότι τα ακαδημαϊκά έτη 2008–2009 και 2009–2010 περίπου εκατό φοιτητές δήλωσαν το μάθημα αυτό. Η έρευνά μας η οποία ως κύριο στόχο είχε να παρουσιαστούν οι θέσεις των φοιτητών απέναντι στην Ελληνική Γλώσσα, κοινωνία και πολιτισμό, αποδεικνύει με ακρίβεια ότι η Ελληνική Γλώσσα ως γλώσσα επιλογής κατατάσσεται στις πιο περιζήτητες ξένες γλώσσες στη Σχολή μας.

Βιβλιογραφία

ANDROULAKIS Georges. „Les attitudes linguistiques et culturelles á l'ère de la ondilaisation et eur rôle dans l appropriation des langues: le cas des élèves en Grèce." Πρακτικά του διεθνούς συνεδρίου «Ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου: Συνομιλώντας με τις γλώσσες- πολιτισμούς». Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, 2008.

GOGAS, Themistokles. „Intercultural Communication and the Organic Intellectuals". Πρακτικά του 2ου Διεθνούς Συνεδρίου «Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση» (7-8 Ιουνίου 2007,

Ηγουμενίτσα) (επιμέλεια: Στέφανος Βλαχόπουλος - Θεμιστοκλής Γκόγας). εκδ. Carpe Diem.
ΧΑΡΙΔΟΥ, Ν. „Το σήμερα των Νέων Ελληνικών: οι ξένοι ομιλητές της γλώσσας μας στον κόσμο“. *Πρακτικά 10ου Γλωσσολογικού Συνεδρίου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 1992.
ΡΑΛΛΗ, Αγγελική. „Η γλώσσα μας στις ξένες χώρες – μια προσπάθεια στατιστικής έρευνας“. *Πρακτικά 12ου Γλωσσολογικού Συνεδρίου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 1994.

Η περίπτωση του μαθήματος ≪Στο εστιατόριο≫ στα εγχειρίδια διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας

Μαυρουδή Αργυρώ & Ανδρέου Παναγιώτης:

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση ασχολείται με ένα συγκεκριμένο μάθημα, που εμφανίζεται στα εγχειρίδια διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας για αρχάριους ενήλικες μαθητές και αφορά την περίπτωση της παραγγελίας γεύματος στο εστιατόριο. Εξετάζεται η επιλογή των περιεχομένων του μαθήματος, η παρουσίασή τους καθώς και ο τρόπος που οργανώνονται. Πιο συγκεκριμένα, θα προσπαθήσουμε να συγκρίνουμε και να σχολιάσουμε τις επιλογές των εγχειριδίων αυτών, όσον αφορά τα κείμενα, τις γλωσσικές λειτουργίες, το λεξιλόγιο, τη γραμματική και τις δραστηριότητες. Μέσα από μία τέτοια καταγραφή θα μπορούσαμε ν' αποκτήσουμε μια γενικότερη εικόνα των τάσεων που επικρατούν στα εγχειρίδια της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας, ως προς την επιλογή των περιεχομένων και την οργάνωσή τους στο συγκεκριμένο μάθημα. Επίσης, θεωρούμε ότι τέτοιου είδους συγκριτικές αναλύσεις μπορούν να δώσουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενες ελλείψεις των εγχειριδίων και να αξιοποιηθούν για τη βελτίωσή τους.

Βιβλιογραφία

Allam, S. (2005). ≪ Qu'apprend-on a la lecon "Au restaurant" ? ≫. Actes du Colloque Francais Fondamental, corpus oraux, contenus d'enseignement : 50 ans de travaux et d'enjeux. ENS, Lyon, in Travaux de Didactique du Francais Langue Etrangere 57, Presses universitaires de la Mediterranee, et disponible a l'adresse : http://colloqueff.ens-lsh.fr/pdf/Al...

Kerbrat-Orecchioni, C. & V. Traverso (2004). ≪ Types d'interaction et genres del'oral≫. *Langages 153*, p. 41-51.
McDonough, J. & C. Shaw (2003). *Materials and Methods in ELT: A Teacher's Guide*.Oxford: Blackwell.
McGrath, I. (2002). *Materials Evaluation and Design for Language Teaching*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
Ευσταθιάδης, Σ., Ν. Αντωνοπούλου, Σμ. Βογιατζίδου, p. Μανάβη (1999). *Κατώφλι για τα Νέα Ελληνικά*. Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης.
Ευσταθιάδης, Σ., Ν. Αντωνοπούλου, Σμ. Βογιατζίδου, p. Μανάβη (2005). *Περιγραφή Επιπέδου Αναφοράς Α1 Για Τα Νέα Ελληνικά*. Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης.
Συμβούλιο της Ευρώπης (χ.χ.). *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς: εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση*. Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης.

Comparative Grammar – Important Tool for Teaching Modern Greek

Associate Professor, Dr. Irine Darchia
Deputy Head of the Institute of Classical, Byzantine and Modern Greek Studies of
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University (Georgia)
irinedarchia@yahoo.com, irine.darchia@tsu.ge

Abstract

Modern Greek is taught at all levels of studies, in many Universities allover the world. The students with Greek origin and many foreigners take Modern Greek as their major or minor field of studies. Many students take Modern Greek Language as an elective course, they study Modern Greek as one of the European languages.
While teaching Modern Greek to the students from other fields and to the students of Modern Greek Studies Programs, different approaches and methodologies should be elaborated and used by the instructors, taking into consideration different goals, aims and learning outcomes of language instruction to different target groups.
Along with the core and elective courses (modules) directly connected to Modern Greek Language and Literature, History and Culture of Modern Greece etc., the history of Greek language, different aspects of Greek linguistics and Ancient Greek language should be considered as a part of Modern Greek Studies Curricula (especially at Bachelor, undergraduate level).

In order to understand the logic of Modern Greek Language and to answer to many questions concerning Modern Greek Grammar, to enrich vocabulary, to understand the texts of different periods of Modern Greek language development and different dialects of Modern Greek, at least the basic knowledge of the History of Greek Language and the Ancient Greek itself is required. Usually we teach Modern Greek synchronically paying less attention to the diachronical approach, which effects negatively instruction of Modern Greek.

The paper will deal with the following issues: a) The special methods, different ways of teaching of Modern Greek based on the history of Greek Language and comparative linguistics; c) Comparative grammar of Ancient and Modern Greek Languages as an important tool for teaching of Modern Greek.

All theoretical and practical issues discussed and analyzed in the paper are based on the experience of the Institute of Classical, Byzantine and Modern Greek Studies of Tbilisi State University (Georgia) obtained during last 10 years, while teaching Ancient Greek to the students of Modern Greek Studies Department using the special handbook "Comparative Grammar of Ancient and Modern Greek Languages" written by Georgian Scholars (R. Gordeziani, I. Darchia, S. Shamanidi) and published in 2001 (Publishing Program "Logos").

Στρατηγικές εκμάθησης του λεξιλογίου από διδασκομένους τη νέα ελληνική ως ξένη/δεύτερη γλώσσα

Ιωάννης Γαλαντόμος[1], Ματίνα Τασιούδη[2]
[1]Πανεπιστήμιο Αιγαίου, [2]Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
galantomos@aegean.gr, tasioudim@hotmail.com

Περίληψη

Στόχο της παρούσας ανακοίνωσης αποτελεί η καταγραφή των στρατηγικών εκμάθησης του λεξιλογίου από διδασκομένους τη νέα ελληνική ως ξένη/δεύτερη στο αρχάριο, μεσαίο και προχωρημένο επίπεδο ελληνομάθειας.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα το λεξιλόγιο ετίθετο στο περιθώριο της γλωσσικής διδασκαλίας εξαιτίας της έμφασης που αποδιδόταν στην κατάκτηση του γραμματικού μηχανισμού μιας γλώσσας. Τα τελευταία

χρόνια, ωστόσο, παρατηρείται μια στροφή του ενδιαφέροντος στη μελέτη των ποικίλων πτυχών που αφορούν στην εκμάθηση των λέξεων ενός δεύτερου κώδικα επικοινωνίας.

Οι στρατηγικές που χρησιμοποιεί ένας μαθητής για την εκμάθηση του λεξιλογίου δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο ξεχωριστής και ενδελεχούς έρευνας, αλλά εντάσσονται στο πλαίσιο των γενικότερων μελετών των στρατηγικών εκμάθησης. Έτσι, έχει ερευνηθεί μονάχα ένας μικρός αριθμός στρατηγικών που αφορούν στο λεξιλόγιο, όπως η εικασία με την αρωγή των συμφραζομένων και διάφορες μνημονικές τεχνικές. Η μελέτη των στρατηγικών που ενεργοποιούνται κατά τη διαδικασία εκμάθησης του άγνωστου λεξιλογίου μιας ξένης/δεύτερης γλώσσας αποδεικνύει ότι αυτή συνιστά ένα σύνθετο φαινόμενο. Ειδικότερα, στη διεθνή βιβλιογραφία αναφέρεται ότι σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν το επίπεδο γλωσσομάθειας, το μαθησιακό ύφος, το φύλο, αλλά και το πολιτιστικό υπόβαθρο ενός διδασκομένου, τα κίνητρα ενασχόλησης με μια ξένη γλώσσα, το είδος της δραστηριότητας, στην οποία έχει εντοπιστεί το άγνωστο λεξικό υλικό, αλλά και οι διαφορές ή οι ομοιότητες ανάμεσα στη γλώσσα-στόχο και τη μητρική γλώσσα.

Σε αυτό το πλαίσιο, διεξαγαγάμε πείραμα προκειμένου να καταγράψουμε τις στρατηγικές που εφαρμόζουν αρχάριοι, μέσοι και προχωρημένοι διδασκόμενοι τη νέα ελληνική ως ξένη/δεύτερη γλώσσα για να μάθουν άγνωστες λέξεις. Συγκεκριμένα, 27 συνολικά διδασκόμενοι όλων των επιπέδων ελληνομάθειας κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου και να δηλώσουν τη συχνότητα και το είδος των στρατηγικών εκμάθησης λεξιλογίου που επιλέγουν.

Με βάση τα αποτελέσματά μας στα επίπεδα αρχαρίων και μέσων επιλέχθηκαν με μεγαλύτερη συχνότητα οι τυπικές και ανεξάρτητες στρατηγικές (σιωπηρή επανάληψη, καταγραφή, κατάλογοι λέξεων, μετάφραση στη μητρική γλώσσα, κράτημα σημειώσεων, ομαδοποιήσεις λέξεων, χρήση λεξικού κ.α.), καθώς φαίνεται ότι δημιουργούν μεγαλύτερη ασφάλεια στους διδασκομένους. Αντίθετα, στο επίπεδο των προχωρημένων χρησιμοποιείται μεγαλύτερο εύρος στρατηγικών, ενώ παράλληλα παρατηρείται μεγάλη αύξηση στη χρήση αυθόρμητων στρατηγικών. Το εύρημα αυτό είναι δικαιολογημένο επειδή οι διδασκόμενοι σε αυτό το επίπεδο επιθυμούν σε μεγαλύτερο βαθμό την επαφή με αυθεντικές μορφές της γλώσσας-στόχου (εκμάθηση λεξιλογίου απ’ευθείας από βιβλία, περιοδικά, μουσική, ταινίες, διαδίκτυο κ.α.).

Συγκριτική αξιολόγηση γραπτών κειμένων εφήβων μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου με φυσιολογική γλωσσική ανάπτυξη.

Ανδρέου Γεωργία[1], Λιάκου Μαρία[2]
[1]Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, [2]Υποψήφια διδάκτωρ, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, *Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,*
andreou@uth.gr, liakoumaria2@gmail.com

Περίληψη

Με τον όρο γλωσσική ανάπτυξη στην εφηβεία εννοούμε τη γλώσσα που μαθαίνουμε υπό κανονικές συνθήκες όταν είμαστε στην εφηβική ηλικία, δηλαδή από τα 11 ή τα 12 έως την πρώιμη ενηλικίωση (Paul, 2001). Το σχολείο παίζει σημαντικό ρόλο στην ομαλή ανάπτυξη της γλώσσας του εφήβου. Οι μαθητές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μαθαίνουν να επεξεργάζονται και να παράγουν κείμενα αφηγηματικά και επιχειρηματολογικά, δηλαδή είδη λόγου που μελετά και αναλύει η Κειμενογλωσσολογία. Βέβαια τα εκτός αφήγησης και περιγραφής κείμενα συνιστούν μια μεγάλη ανομοιογενή και πολυποίκιλη κατηγορία κειμένων, που δημιουργεί σοβαρά προβλήματα ονοματοδότησης και ταξινόμησης. Η ταξινομία των Γεωργακοπούλου και Γούτσου (1999) τα αποκαλεί μη αφηγηματικά και τα ορίζει ως την κατηγορία κειμένων που αποσκοπούν στην ανταλλαγή γλωσσικών πληροφοριών και την προώθηση της γνώσης χωρίς να στηρίζονται στην αφήγηση.

Με βάση τα παραπάνω, σκοπός της έρευνάς μας ήταν να μελετήσουμε το αν οι έφηβοι κατακτούν το ανεβασμένο γλωσσικό επίπεδο που αντιστοιχεί στην ηλικία τους και το αν διαφοροποιούνται ως προς τη σύνταξη και το λεξιλόγιο στα αφηγηματικά και στα σαφώς πιο απαιτητικά μη αφηγηματικά κείμενα. Συγκεκριμένα, η έρευνά μας πραγματοποιήθηκε σε δημόσια αστικά Γυμνάσια και Λύκεια της Λάρισας και της Αθήνας με παιδιά που φοιτούσαν στην Γ΄ Γυμνασίου και τη Β΄ Λυκείου αντίστοιχα. Για τη συλλογή των δεδομένων μας ακολουθήθηκε η εξής μεθοδολογία: Διανεμήθηκε στους μαθητές ένα κείμενο προς ανάγνωση γύρω από το θέμα του ρατσισμού και τους ζητήθηκε να παράγουν δύο κείμενα, ένα αφηγηματικό και ένα μη αφηγηματικό, σε πλαίσια επικοινωνιακής προσέγγισης. Τα ερωτήματα που τους δόθηκαν ήταν ίδια για τους μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου. Είχε βέβαια προηγηθεί από τους διδάσκοντες καθηγητές τους διδασκαλία των αντίστοιχων ενοτήτων των σχολικών

βιβλίων Νεοελληνική Γλώσσα (Γ΄ Γυμνασίου) και Έκφραση-Έκθεση (Β΄ Λυκείου). Για την αξιολόγηση επικεντρωθήκαμε στη σύγκριση των συντακτικών και λεξιλογικών ικανοτήτων των μαθητών του Γυμνασίου με του Λυκείου αντίστοιχα.

Τα αποτελέσματα έδειξαν πως μερικοί μαθητές βρίσκονται σε χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης απ' αυτό που αντιστοιχεί στην ηλικία τους, ενώ φάνηκε ότι κάποιοι άλλοι λειτουργούν σε προχωρημένα γλωσσικά επίπεδα, με αξιόλογες μεταγνωστικές και μεταγλωσσικές δεξιότητες. Παρατηρήθηκε, όμως, και μη αναμενόμενη γνωστική και γλωσσική εξέλιξη των παιδιών ανάμεσα στα δύο είδη κειμένων που εξετάσαμε.

Βιβλιογραφία

Γεωργακοπούλου Α. & Γούτσος Δ., (1999). Κείμενο και επικοινωνία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Paul R., (2001). Language Disorders from Infancy through Adolescence (Second Edition). United States of America: Mosby.